॥ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ॥

ခုဒ္ဒကနိကာယေ

နေတ္တိပါဠိ

ဂန္ထာရမ္ဘကထာ

ယဇ္ဇိတဗ္ဗံ ယဇိတ္ဝာန, နမိတဗ္ဗံ နမာမဟံ။
ယဇနာဒ္ယာနုဘာဝေန, အန္တရာယေ ဇဟံ သဒါ။

ယေန ယာ ရစိတာ နေတ္တိ, ယေန သာ အနုမောဒိတာ။
ယေဟိ သံဝဏ္ဏနာ ကတာ, တေသာနုဘာဝနိဿိတော။

ကိဉ္စိ ကိဉ္စိ သရိတ္ဝာန, လီနာလီနာနုသန္ဓိဒီ။
ကရိဿံ ဇိနသုတ္တာနံ, ဟိတံ နေတ္တိဝိဘာဝနံ။

အပ္ပမေယျဂုဏော **မဟာဓမ္မရာဇ**ဂုဟယော ဘဝေ။
အစ္ဆရိယော အဗ္ဘုတော ယော, ဗောဓိသမ္ဘာရပူရဏော။

နာနာရဋ္ဌိဿရိဿရော, သေဋ္ဌော သာသနပဂ္ဂဟော။
ဟံသံသရာဇဟံသော, နရာစိန္တေယျစိန္တကော။

စိန္တိတကာရကော ရာဇာ, သိရဋ္ဌိမာလဟလကော။
အဇေယျဇေယျကော မဟာစေတျာဒိကာရကော သဒါ။

အဿာမစ္စေန ဗုဒ္ဓေန, ဇိနစက္ကဟိတတ္ထိနာ။
အနန္တသုတိနာမေန, သက္ကစ္စံ အဘိယာစိတော။

ကာမံ သံဝဏ္ဏနာ ကတာ, ထေရာသဘေဟိ ဂမ္ဘီရာ။
ဂမ္ဘီရတ္တာ တု ဇာနိတုံ, ဇိနပုတ္တေဟိ ဒုက္ကရာ။

တသ္မာ ယာစိတာနုရူပေန, ကရိဿံ သာဒရံ သုဏ။
သိဿသိက္ခနယာနုဂံ, ယောတ္တံ နေတ္တိဝိဘာဝနန္တိ။

၁. သင်္ဂဟဝါရအတ္ထဝိဘာဝနာ

တတ္ထ ယဿ သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟဿ နဝင်္ဂဿ သတ္ထုသာသနဝရဿ အတ္ထသံဝဏ္ဏနံ ယံ နေတ္တိပ္ပ ပကရဏံ ကာတုကာမော, တဿ နေတ္တိပ္ပကရဏဿ နိဿယံ ဝိသယဘူတံ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသဟိတံ, သံဝဏ္ဏေ တဗ္ဗံ ဧဝ တ သလောကဟလေန တိလောကေန သဒါ ပူဇေတဗ္ဗဿ စေဝ နမဿိတဗ္ဗဿ စ နရုတ္တမဿ သတ္ထုနော သာသနဝရံ ဝိဒူဟေဝ ဉာတဗ္ဗံ။ တေ သာသနဝရံ တာဝ ဒဿေန္တော တံဇနကေန, တံဝိဇာနကဝိဒူဟိ စ နိယမေတုံ, ရတနတ္တယဂုဏပရိဒီပနဉ္စ ကာတုံ –

‘‘ယံ လောကော ပူဇယတေ, သလောကဟလော သဒါ နမဿတိ စ။

တသ္မေတ သာသနဝရံ၊ ဝိဒူဟိ ဥေယျံ နရဝရသ္သာ''တိ။ – ပဌမကထမာဟ။

ဣမာယ ဟိ ပဌမကထာယ **"ဇတံ သာသနဝရံ ဥေယျံ"** န္တိ ဧတ္တကမေဝ ဓေန္တတော ကရဏဝိသေသဘာဝေန အ ဓိပ္ပေတံ။ ဧတေနေဝ ဝိသေသကရဏေန ဓေန္တာခိပ္ပေတနေတ္တိဝိသယသာသနဝရသ္သ ဒသ္သိတတ္တာ။ ဓေန္တာခိ ပ္ပေတသာသနဝရမေဝ နေတ္တိသံဝဏ္ဏနာယ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗတ္တာ ဝိသယံ တေနေဝ ဝက္ခတိ **အဌကထာစရိယော** –

''ဇတံ ဣအနိ အမေ့ဟဟိ ဝိဘဇိတဗ္ဗဟာရနယပဌာနဝိစာရဏဝိသယဘူတံ သာသနံ အာဒိကလျာဏတာဒိ ဂုဏသမ္ပတ္တိယာ ဝရံ အဂ္ဂံ ဥတ္တမံ နိပုဏဉာဏကေစရတာယ ပဏ္ဍိတဝေဒနီယမေတ''တိ (နေတ္တိ. အဌ. သင္ဂ ဟတရဝဏ္ဏနာ) စ,

''ဇတံ တိဝိဓမ္ပိ 'သာသနဝရ'န္တိ ပဒေန သင္ဂဏှဟိတ္ဝတ တတ္ထ ယံ ပဌမံ, တံ ဣတရေသံ အဓိဂမူဟယော တိ သဗ္ဗသာသနမူလဘူတံ, အတ္တနော ပကရဏဿ စ ဝိသယဘူတံ ပရိယတ္တိသာသနမေတ''တိ (နေတ္တိ. အဌ ဌ. သင္ဂဟတရဝဏ္ဏနာ) စ,

''ဣအနိ ယံ ဝုတ္တံ 'သာသနဝရံ ဝိဒူဟိ ဥေယျံ'န္တိ, တတ္ထ နေတ္တိသံဝဏ္ဏနာယ ဝိသယဘူတံ ပရိယတ္တိဓမ္မမေဝ ပကာရန္တရေန နိယမေတ္ဝတ ဒသ္သေတု''န္တိ (နေတ္တိ. အဌ. သင္ဂဟတရဝဏ္ဏနာ) စ။

တတ္ထ ပရိယတ္တိသာသနသ္သာပိ မူလံ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ **"သဗ္ဗသာသနမူလဘူတ"**န္တိ။ ဇတေန ကမ္မသာဓနေနပိ အဓိပ္ပေတတ္တေ သိဒ္ဓေ နာနာဝိဓောဇေဝစနံ နာနာတအနံ အနောကာသကရဏတ္ထာယ ကတံ။ သ္ဝတက္ခာတတာဒိဓမ္မ ဂုဏာ ပန သာသနသ္သ ဝိသေသဒေသကနရဝရသဒ္ဒေန တ ပရိဒီပကတ္တဘာဝေန တ ဒီပိတာ အဝိနာဘာဝတော။ သာသန ဝရသ္သ ပန ဇနကသမ္ဗန္ဓိပေက္ခတ္တာ **"နရဝရသ္သာ"** တိ ဝုတ္တံ။ တေန စ အဂ္ဂပုဂ္ဂလော သာသနဝရဇနကော တစက တ္တသမ္ဗန္ဓိဘာဝေန ဝုတ္တော။ အနညသာဓာရဏမဟာကရုဏာသဗ္ဗညုတညာဏာဒိဂုဏဝိသေသာ ပန ဇနကသမ္ဗန္ဓိဘူ တသ္သ နရသ္သ ဝိသေသကေနဝရသဒ္ဒေန တ ပရိဒီပကတ္တဘာဝေန တ ဒီပိတော။

ကိံ နု သော သာသနဝရဇနကော နရဝရော ပရမတ္ထောဝ, ဥအာဟု ပူဇနီယော စေဝ နမသ္သနီယော စာတိ ဝုတ္တံ **"ယံ လောကောပေ. နမသ္သတိ စာ"**တိ, တေန သာသနဝရဇနကော နရဝရော ပရမတ္ထောဝ န ဟောတိ, အထ ခော သလော ကဟလေန လောကေန သအ သဗ္ဗကာလေသု ပူဇနီယော စေဝ နမသ္သနီယော စာတိ ဝိသေသိတော ထောမိတောတိ။

ဧတ္ထ စ ပူဇနနမသ္သနစေတနာတစကေန တ ပူဇနနမသ္သနသဒ္ဒေန ဖလူပစာရတ္တော ပုညမဟတ္တသင္ခာတော ပူဇနီယဘာတေ စေဝ အာသဝက္ခယဉာဏပဒဌာနသဗ္ဗညုတညာဏာဒိဂုဏသင္ခာတော နမသ္သနီယဘာတေ စ ဒီပကတ္တ ဘာဝေန ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝတ ဒီပိတော။ တေနာဟ **အဌကထာစရိယော** ''ဘဂဝတော သဒေဝကသ္သ လောကသ္သ ပူဇနီယဝန္ ဒနီယဘာတေ, အဂ္ဂပုဂ္ဂလဘာတေ စ ဝုစ္စမာနော ဂုဏဝိသိဋ္ဌတံ ဒီပေတီ''တိအာဒိ (နေတ္တိ. အဌ. သင္ဂဟတရဝဏ္ဏ နာ)။

တာဒိသသ္သ နရဝရသ္သ တာဒိသံ သာသနဝရံ ကိံ ယေန ကေနစိ ဝိဉေယျန္တိ ဝုတ္တံ **"ဝိဒူဟီ"**တိ။ တေန တိပိဋ္ဌ ကရော အရိယဘူတာ ပဏ္ဍိတာ တစကတ္တဘာဝေန ဂဟိတာ, သုပ္ပဋိပန္နတာဒိသင်္ဃဂုဏာ ပန ဝန္ဒနတုဝစနေန တ ဒီပကတ္တဘာဝေန တ ဒီပိတာတိ။ ဇဝံ ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝတ ဒီပိတေ ရတနတ္တယဂုဏေ သန္ဓာယ ''ဇဝံ ပဌမကထာယ သာတိ သယံ ရတနတ္တယဂုဏပရိဒီပနံ ကတ္ဝတ''တိ (နေတ္တိ. အဌ. သင္ဂဟတရဝဏ္ဏနာ) ဝက္ခတိ, န ကထာယ နိရဝသေသတ္ဝ ထေ။ တတ္ထ **ဇဝ**န္တိ ဇဝံ သာသနဝရဒသ္သနဘူတာယ ပဌမကထာယာတိ အတ္ထောဝ ဒဌဗ္ဗော။ အပရေ ပနာစရိယာ ''ဣမာယ ပဌမကထာယ ဓေန္တတော အဓိပ္ပေတာနာဓိပ္ပေတဝစနာနိ စေဝ တစကတ္တဒီပကတ္တဝိသေသာနိ စ သုဋ္ဌု အ ဝိစာရေတ္ဝတ 'ဇဝံ ပဌမကထာယ သာတိသယံ ရတနတ္တယဂုဏပရိဒီပနံ ကတ္ဝတ'တိ ဝစနတ္ထာယံ နိဒ္ဒသ္သာယ သာတိသယံ ရတနတ္တယဂုဏပရိဒီပနံ ကာတုံ 'ယံ လောကောတ္တာဒိမာဟာ'တိ စ သာတိသယရတနတ္တယဂုဏေ ဒသ္သေန္တော 'ယံ လောကောတ္တာဒိမာဟာ'တိ'' စ ဝဒန္တိ။ တေသံ တအော အမ္ဟာကံ နက္ခမတိ။ ကာရဏံ ပန မယာ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာ နုသာရေန ဉာတဗ္ဗန္တိ အယံ ပအာနုက္ကမာနုရူပာနုသန္ဓိတ္တော။

အထ တ ဇေကံ သမယံ ဇမ္ဗုဝနသဏ္ဍေ နိသိဒိတွာ သိဿာနံ ဟိတံ စိန္တေန္တော, အတ္တနော အဘိနီဟာရသမ္ပတ္
တိံ ပဿန္တော, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ပသံသိတော, မဟာကစ္စာယနော သတ္ထာရာ အနုမောဒိတံ သာသနာယတ္တံ နဝင်္ဂသ
သတ္ထဝဏ္ဏနံ သောဋသဟာရာဒိအနေကတ္ထဝိဓံ နေတ္တိပ္ပကရဏံ အာရဘန္တော, **“ယံ လောကော”**တ္ယာဒိမာဟ။
ယဒိ ဇဝံ ယထာဝုတ္တပ္ပကာရံ နေတ္တိပ္ပကရဏဘူတံ သောဋသဟာရာတ္ယာဒိကံ အာရဘိတဗ္ဗံ, တံ အနာရဘိတွာ က
သ္မာ နေတ္တိပ္ပကရဏတော ဗဟိဘူတံ “ယံ လောကော”တ္ယာဒိကံ အာရဘိတဗ္ဗံ, သေယျထာပိ အမ္ဗံ ပုဋ္ဌော လဗုဇံ
ဗျာကရေယျ, လဗုဇံ ပုဋ္ဌော အမ္ဗံ ဗျာကရေယျ, ဧဝမေဝ နေတ္တိပ္ပကရဏမာရဘန္တော အညံ အာရဘတီတိ?
တထာပိ ယဿ ယထာဝုတ္တဿ သာသနဝရဿ အတ္ထသံဝဏ္ဏနံ ယံ နေတ္တိပ္ပကရဏံ ကာတုကာမော ယဿ နေ
တ္တိပ္ပကရဏဿ ဝိသယဘူတံ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသဟိတံ, သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗံ ဧဝ တ တံ သာသနဝရံ တာဝ ဒဿေန္
တော တံဇနကေန, တံဝိဇာနကဝိဒူဟိ စ နိယမေတုံ, ရတနတ္တယဂုဏပရိဒီပနဥ္စ ကာတုံ **“ယံ လောကော”**တ္ယာဒိမာဟ။
အယံ လီနတ္တရစနာဒနာသဟိတော အနုသန္ဓိတ္တော။

“ယံ လောကော ပူဇယတေ၊ သလောကပာလော သဒါ နမဿတိ စ။
တဿေတ သာသနဝရံ၊ ဝိဒူဟိ ဉေယျံ နရဝရဿာ”တိ။ –

နိဂ္ဂဟိတလောပံ ကတွာ ရစိတာ ကထာ အရိယာသာမညလက္ခဏေန သမ္ပန္နာ။ ကထံ? ပုဗ္ဗမေ တိံသ မတ္တာ, အပရ
မေ သတ္တဝီသ မတ္တာ။ သမ္ပိဏ္ဍိတာ သတ္တပညာသ မတ္တာဝ ဘဝန္တိ။ အက္ခရာနံ ပန ဣမိဿံ ကထာယံ သတ္တတိံ
သ။ တေသု ဂရုက္ခရာ ဝီသတိ, လဟုက္ခရာ သတ္တရသ ဘဝန္တိ။ “တဿေတံ သာသနဝရ”န္တိ ပန သာနုနာသိကံ ဝိရုဇ္ဈ
တိ။

တတ္ထ နိဒ္ဒေသတ္တော အဋ္ဌကထာနုသာရေန ဝိဇာနိတဗ္ဗော။ **သလောကပာလော** သဗ္ဗော သတ္တလောကော သက္
ကစ္စံ သဗ္ဗညုတညာဏာဒိအနေကဂုဏာနုဿရဏေန တ ပူဇေတဗ္ဗပူဇနေန တ ပဋိပတ္တိပူဇနေန တ **သဒါ** သဗ္ဗကာလေ
သု သက္ကစ္စံ **ယံ** နရဝရံ **ပူဇယတေ** စေဝ **နမဿတိ စ, တဿ** ပူဇေတဗ္ဗဿ စေဝ နမဿိတဗ္ဗဿ စ သတ္တု
နော **နရဝရဿ** တိလောကဂ္ဂဿ မယာ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသဟိတံ, သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗံ ဧဝ တ **ဝိဒူဟေဝ ဉေယျံ** ဉာတဗ္
ဗံ။ နိပုဏဉာဏကေစရံ **ဧတံ** မယာ ဗုဒ္ဓိယံ ဌပိတံ **သာသနဝရံ** မယာ အာရဘိတဗ္ဗဿ နေတ္တိပ္ပကရဏဿ ဝိသယန္တိ
ပဌမံ ဇာနိတဗ္ဗံ ဒဿေတွာ တဿ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာဘူတံ နေတ္တိပ္ပကရဏံ အဟံ အာရဘိဿာမိ, တံ တုမှေဟ
သာဓဝေ သုဏာထ မနသိ ကရောထာတိ သမုဒါယယောဇနာ, အဝယဝယောဇနာပိ ကာတဗ္ဗာ။

ကထံ? **“သလောကပာလော လောကော”**တိ ဝိသေသနဝိသေသိတဗ္ဗဘာဝေန ယောဇနာ။ လောကပာလော ဝဇ္ဇေတွ
တ အဝသေသော လောကော စ န ဟောတိ, အထ ခေါ လောကပာလသဟိတော လောကောတိ ဝိသေသေတိ။ **“လောကော
ပူဇယတေ စေဝ နမဿတိ စာ”**တိ ကတ္တုကာရကအာချာတကိရိယာဘာဝေန ယောဇနာ “ယော ကရောတိ, သ
ကတ္တာ”တိ ဝုတ္တတ္တာ။ ယော လောကော ကာရကော, သော ကတ္တာ ဟောတု။ ယော လောကော ပူဇယတေ စေဝ နမဿ
သတိ စ, ကထံ သော ကတ္တာတိ? “ယော ကရောတိ, သ ကတ္တာ”တိ သုတ္တဿ “ယော ကရောတိ ကိရိယံ နိပ္ဖာဒေတိ,
သော ကိရိယာနိပ္ဖာဒကော ကတ္တာ”တိ အတ္ထသမ္ဘဝတော သယနဘုဉ္ဇနာဒိသဗ္ဗကိရိယာနိပ္ဖာဒကော ကတ္တာယေဝ
ဟောတိ။ အယဥ္စ လောကော ပူဇနနမဿနကိရိယာနိပ္ဖာဒကောယေဝတတိ။ ကထံ အယံ လောကော ကိရိယာနိပ္ဖာဒကော
တိ? **“လောကော”**တိ သတ္တပညတ္တိယာ ပရမတ္ထတော အဝိဇ္ဇမာနာယပိ ပညာပေတဗ္ဗော သန္တာနေ ပဝတ္တမာနော
ဟဒယဝတ္ထုနိဿိတော စိတ္တုပ္ပာဒော ဂဟေတဗ္ဗော, သော ယထာရဟံ ဟေတာဓိပတိသဟဇာတာဒိပစ္စယေန ပစ္စ
ယော နိပ္ဖာဒကော ဘဝေ။ ဧဝံ လောကဿ ကတ္တုကာရကဘာဝတော ဝိဇာနိတဗ္ဗောတိ ပစ္စယပစ္စယုပ္ပန္နဘာဝေန
ယောဇနာ။ သေ နယော တီသု ပိဋကေသုပိ ဧဝရူပေသု ဌာနေသု။

“ယံ နရဝရံ ပူဇယတေ စေဝ နမဿတိ စာ” တိ ကမ္မကာရကအာချာတကိရိယာဘာဝေန ယောဇနာ “ယံ ကရောတိ,
တံ ကမ္မ”န္တိ ဝုတ္တတ္တာ။ ယံ ကာတဗ္ဗံ, တံ ကမ္မံ ဟောတု။ ယံ ပူဇယတိ စေဝ နမဿတိ စ, ကထံ တံ ကမ္မန္တိ?
“ယံ ကရောတိ, တံ ကမ္မ”န္တိ သုတ္တဿ “ယံ ကရောတိ ကိရိယာယ သမ္ဗဇ္ဈတိ, ကိရိယာယ သမ္ဗဇ္ဈိတဗ္ဗံ ကမ္မ”န္
တိ အတ္ထသမ္ဘဝတော ကရဏတစကဝစနီယာဒိသဗ္ဗကိရိယာယ သမ္ဗဇ္ဈိတဗ္ဗံ ကမ္မံ ဟောတေဝဝ။ အယဥ္စ နရဝရော
ပူဇနနမဿနကိရိယာယ တစကဝစနီယဘာဝေန သမ္ဗဇ္ဈိတဗ္ဗောယေဝတတိ။ ကထံ အယံ နရဝရော ဝစနီယောတိ? ပူဇနန

မသ္သနစေတနာယ အာရမ္မဏကရဏဝသေန နရဝရော ဝစနီယော, စေတနာ တစကာ, ဇဝံ တစကဝစိတဗ္ဗဘာဝတေ ဟော တေ့ဝ။ **“ယံ နရဝရ”**န္တိ ပညတ္တိယာ ပရမတ္ထတော အဝိဇ္ဇမာနာယပိ ပညာပေတဗ္ဗော သန္တာနဝသေန ပဝတ္တမာ နော လောကိယလောကုတ္တရဂုဏသဟိတော ခန္ဓပဉ္စကော ဝုတ္တော, သော အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော, စေတနာ ပစ္စယုပ္ပန္နာတိ ပစ္စယပစ္စယုပ္ပန္နဘာဝေန ယောဇနာ။ သေ နယော တီသု ပိဋကေသု ဧဝရူပေသု ဌာနေသု။

“တသ္သ နရဝရသ္သာ” တိ ဝိသေသနဝိသေသိတဗ္ဗဘာဝေန ယောဇနာ။ နရဝရော နာမ နိမန္တိတဗ္ဗာဒိကော န ဟောတိ, အထ ခော ပူဇေတဗ္ဗော နမသ္သိတဗ္ဗော စေတိ ဝိသေသေတိ။ တသ္သ ပူဇေတဗ္ဗသ္သ စေဝ နမသ္သိတဗ္ဗ သ္သ စ နရဝရသ္သ သာသနဝရန္တိ ဇညဇနကဘာဝေန ယောဇနာ။ သာသနဝရံ နာမ ပစ္စေကဗုဒ္ဓသာဝကဗုဒ္ဓရာဇရာဇာဒီနံ သာသနဝရံ န ဟောတိ, ပူဇေတဗ္ဗသ္သ စေဝ နမသ္သိတဗ္ဗသ္သ စ နရဝရသ္သ တိလောကသ္သေဝ သာသနဝရန္တိ နိယ မေတိ။

“ဝိဒူဟိ ဉေယျ” န္တိ ကတ္တုကာရကကိတကိရိယာဘာဝေန ယောဇနာ။ ကတ္တုဘာဝတေ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တောဝ။ **“ဝိ ဒူဟီ”**တိ သတ္တပညတ္တိယာ ပရမတ္ထတော အဝိဇ္ဇမာနာယပိ ပညာပေတဗ္ဗော သန္တာနေ ပဝတ္တမာနော သာသနဝရေ သမ္ဗောဟခံသကဉာဏသဟိတော ဟဒယဝတ္ထုနိဿိတော စိတ္တုပ္ပာဒော ဝုတ္တော, သော ယထာရဟံ ဟေတာဓိပတိ သဟဇာတာဒိပစ္စယေန ပစ္စယော နိပ္ဖာဒကော ဘဝေ။ ဉာ-ဣတိဓာတုယာ အတ္ထဘူတံ ဉာဏံ ပစ္စယုပ္ပန္နံ နိပ္ဖာဒေယ့ ယံ ဘဝေ, ဇဝံ ပစ္စယပစ္စယုပ္ပန္နဘာဝေန ယောဇနာ။

“ဉေယျံ သာသနဝရ” န္တိ ဝိသေသနဝိသေသျဘာဝေန ယောဇနာ။ သာသနဝရံ နာမ န ယေန ကေနစိ ဉေယျံ, အထ ခော ဝိဒူဟေဝ သဏှသုခုမဉာဏေန ဉေယျံ သာသနဝရန္တိ ဝိသေသေတိ။

“တံ သာသနဝရ”န္တိ ဝိသေသနဝိသေသျဘာဝေန ယောဇနာ။ သာသနဝရံ နာမ မယာ ဗုဒ္ဓိယံ အဋ္ဌပိတံ အပ္ပဝတ္တ တေတဗ္ဗံ ဟောတိ, မယာ ဣဒါနိ နေတ္တိပ္ပကရဏသ္သ ဝိသယဘာဝေန ဗုဒ္ဓိယံ ဝိပရိဝတ္တမာနံ ဌပေတဗ္ဗံ ပဝတ္တေ တဗ္ဗံ သာသနဝရန္တိ ဝိသေသေတိ။ တံ သာသနဝရံ နေတ္တိပ္ပကရဏသ္သ ဝိသယန္တိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ တေနာ ဟ ‘‘တံ ဣဒါနိ အမှေဟိ ဝိဘဇိတဗ္ဗဟာရနယပဋ္ဌာနဝိစာရဏာဝိသယဘူတံ သာသန’’န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. သင်္ဂဟ ဝါရဝဏ္ဏနာ)။ ဣစ္စေဝံ နေတ္တိယာ ပဌမကထာယ သင်္ခေပေန ယောဇနတ္တော သမတ္တော။

တတ္ထ **ယ**န္တိ အနိယမနရဝရသ္သ သတ္တုနော တစကံ ပယောဂဝန္တသဗ္ဗနာမံ။ အနိယမော စ ပူဇနနမသ္သန ကိရိယာယ အနိယမိတတ္တာ ဝုတ္တော, န နရဝရတော အညသတ္တသ္သ သမ္ဘဝတောတိ။ သေ နယော သေသာနိယ တေသုပိ တီသု ပိဋကေသု။ လောကိယန္တိ ဧတ္ထ ပုညာပုညာနိ, တဗ္ဗိပာကော စာတိ **လောကော**။ဧတ္ထ သတ္တနိကာယေ ပုညာပုညာနိ လောကိယန္တိ ပဝတ္တန္တိ, တဗ္ဗိပာကော စ လောကိယတိ ပဝတ္တတိ, ဣတိ သတ္တနိကာယသ္သ ပုညာ ပုညာနံ, တဗ္ဗိပာကသ္သ စ ပဝတ္တနသ္သ အာဓာရဘာဝတော ‘‘ဧတ္ထ’’တိပဒေန နိဒ္ဒိဋ္ဌော သတ္တနိကာယော **လော ကော**နာမ။ **ပူဇယတေ**တိ ဝိဂ္ဂဟဝိရဟိတံ အာချာတပဒံ, သက္ကစ္စံ ပူဇနံ ကရောတိ။

လောကံ ဟလေန္တီတိ **လောကဟလာ,** ပုညာပုညာနဉ္စေဝ တဗ္ဗိပာကသ္သ စ ပဝတ္တနာဓာရတ္တာ လောကာ စ။ ကေ တေ? စတ္တာရော မဟာရာဇာနော, ဣန္ဒယမဝရုဏကုဝေရာ တ, ခတ္တိယစတုမဟာရာဇသက္ကသုယာမသန္တုသိတ သုနိမ္မိတပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိမဟာဗ္ရဟ္မာဒယော တ။ ဟလနဉ္စေတ္ထ ဣသ္သရိယာဓိပစ္စေန တံတံသတ္တလောကသ္သ အညမညဝိဟေသနနိတရဏာဒိအာဏာပဝတ္တာပနယသပရိတရဋ္ဌာနန္တရာဒိနိဃ္ယာဒနာ, သဟ လောကဟလေဟိ ယော ဝတ္တတီတိ **သလောကဟလော**။ အထ တ ယေ ဟိရောတ္တပ္ပာ လောကံ ဟလေန္တိ, ဣတိ ဟလနတော တေ ဟိရောတ္ တပ္ပာ **လောကဟလာ**။ တေနာဟ ဘဂဝါ ‘‘ဒွေမေ, ဘိက္ခဝေ, သုက္ကာ ဓမ္မာ လောကံ ဟလေန္တီ’’တိ (အ. နိ. ၂.၉; ဣ တိဝု. ၄၂)။ လောကဟလေဟိ ဟိရောတ္တပ္ပေဟိ သမန္နာဂတော လောကော **သလောကဟလော** နာမ။ ဟိရောတ္တပ္ပသ မ္ပန္နော ဟိ သပ္ပုရိသော လောကော သက္ကစ္စံ သအာ သဗ္ဗကာလေသု ပူဇယတိ စေဝ နမသ္သတိ စ ဟပဟိရိဇိဂုစ္ဆန တော, ဓမ္မစ္ဆန္ဒဝန္တတာယ စ။

အညေ ပန ပူဇေန္တော နမသ္သန္တောပိ ကအာစိယေဝ ပူဇေန္တိ နမသ္သန္တိ, န သဗ္ဗအာတိ။ **သအာ**တိ ပူဇနနမသ္သနကာ လတစကဝိဂ္ဂဟဝိရဟိတံ ဝိကပ္ပနာမံ, သဗ္ဗနာမံ တ။ **နမသ္သတီ** တိ ဝိဂ္ဂဟဝိရဟိတံ အာချာတပဒံ, သက္ကစ္စံ နမသ္သနံ

ကရောတိ။ **တသ္သေတာ** တိ ဧတ္ထ **တသ္သာ** တိ နိယမတစကံ ပယောဂဝန္တသဗ္ဗနာမံ ဝိဂ္ဂဟဝိရဟိတမေဝ။ နိယမော စ ပူဇနနမဿနကိရိယာယ ဝိသေသိတော။ တသ္မာ တဿ ပူဇနနမဿနကိရိယာယ နိယမိတဗ္ဗဿ ပူဇေတဗ္ဗဿ နမဿိတဗ္ဗဿ နရဝရဿာတိ အတ္ထော ယုတ္တော၀။ သေသနိယမေသု အညေသုပိ ဧသေ၀ နယော။ **တေန္တိ** အာစရိယေန ဝိဘဇိတဗ္ဗဟာရနယပဋ္ဌာနဝိစာရဏဝိသယဘူတဿ သာသနဝရပရာမသနံ ပယောဂဝန္တသဗ္ဗနာမံ ဝိဂ္ဂဟဝိရဟိတံ။

သာသတိ ဧတေနာတိ **သာသနံ,** ဧတေန နဝဝိဓသုတ္တန္တေန, နဝဝိဓသုတ္တန္တသဟိတေန တ ဝရေန သဗ္ဗေန သမတ္ထေ ဝေနေယ္ယေ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကပရမတ္ထေဟိ တိဝိဓယောနမုခေန ယထာရဟံ သတ္တေ သာသတိ အနုသာသတိ ဝိနေတိ။ က္ကတိ သာသနာနုသာသနကိရိယာနုသာရေန ဝေနေယ္ယသတ္တာနံ ဇာနနပဋိပဇ္ဇနာဓိဂမဿ ကာရဏကရဏတ္တာ ''ဧတေနာ''တိ ပဒေန နိဒ္ဒိဋ္ဌံ နဝဝိဓသုတ္တန္တံ, နဝဝိဓသုတ္တန္တသဟိတံ တ ဝရံ သဗ္ဗံ **သာသနံ** နာမ။ နဝဝိဓသုတ္တန္တဒေသနာယ ဟိ ဝေနေယ္ယာနံ ဇာနနံ ပုရိမဇာနနေန ပစ္ဆိမဇာနနံ, ဇာနနေန ပဋိပဇ္ဇနေန ပစ္ဆိမပဋိပဇ္ဇနေန အဓိဂမော, ပုရိမာဓိဂမေန ပစ္ဆိမာဓိဂမော ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ ''သဒ္ဓါ သီလံ သုတံ စာဂေ ပညာ သဒ္ဓါယ သီလဿ သုတဿ သ စာဂဿ ပညာယာ''တိ (ပဋ္ဌာ. ၁.၁.၄၂၃) စ ''ပဌမဿ ဈာနဿ ပရိကမ္မံ ပဌမဿ ဈာနဿ''တ္တာဒိ (ပဋ္ဌာ. ၁.၁.၄၂၃) စ။ **သာသ**ဓာတုယာ ဒေသနာသဒ္ဒေ စ တံဇနကော ဒေသနာဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တုပ္ပာဒေ စ မုချတော, တံဥပနိဿယပစ္စယာ ဝေနေယ္ယာနံ အတ္ထဇာနနပဋိပဇ္ဇနအဓိဂမနာဒိ ကာရဏူပစာရတ္တော, ''ဧတေနာ''တိ ပဒေန ဝုတ္တာယ သာသနဘူတာယ နာမပညတ္တိယာ ကရဏသတ္တိသင်္ခါတာ ဥပနိဿယပစ္စယသတ္တိ ဖလူပစာရတ္တော။ က္ကတိ-သဒ္ဒေပိ တမေဝ နာမပညတ္တိယာ ဥပနိဿယပစ္စယသတ္တိ ဟောတုဘာဝေန ပရာမသတိ, တဿာ သတ္တိယာ အာဓာရဘူတာ နာမပညတ္တိ ယု-ပစ္စယတ္ထော။ ဧသေ၀ နယော တီသု ပိဋ္ဌကေသု ဝေရူပေသု ဌာနေသု။

ဧကေန္တနိယ္ယာနဋ္ဌေန, အနညသာဓာရဏဂုဏတာယ စ ဥတ္တမဋ္ဌေန **ဝရံ** ဥတ္တမံ, ပရိယတ္တိသာသနမ္ပိ ဖလနိယ္ယာဒနတော, မဂ္ဂနိယ္ယာနဟေတုဘာဝတော စ နိယ္ယာနဋ္ဌေန, သာဝကာဒီဟိ အဇနိယတ္တာ အသာဓာရဏဋ္ဌေန စ ဥတ္တမဋ္ဌေန **ဝရံ,** ဝရိတဗ္ဗန္တိ တ **ဝရံ**။ ယထာဝုတ္တဿ သာသနဿ ပဏ္ဍိတေဟိ အဘိပတ္ထိတသမိဒ္ဓိဟေတုတာယ ဝရိတဗ္ဗတ္တာ ပတ္ထေတဗ္ဗတ္တာ **သာသနဝရံ** နာမ, ယထာဝုတ္တဋ္ဌေန တ သာသနဉ္စ တံ ဝရဉ္စာတိ **သာသနဝရံ**။ **စ**-သဒ္ဒေန သတ္တိဘေဒံ, **တံ**-သဒ္ဒေန အတ္ထာဘေဒံ ဒေသ္သေတိ။

ဝိဒန္တီတိ **ဝိဒူ**။ ယေ ပဏ္ဍိတာ ယထာသဘာဝတော ကမ္မကမ္မဖလာနိ, ကုသလာဒိဘေဒေ စ ဓမ္မေ ဝိဒန္တိ, က္ကတိ ဝိဒနတော တေ ပဏ္ဍိတာ **ဝိဒူ** နာမ, တေဟိ။ ဉာတဗ္ဗန္တိ **ဉေယ္ယံ**။ ဉာ-ဓာတုယာ နိပ္ပရိယာယတော အာရမ္မဏိကံ ဉာဏံ ဝုတ္တံ, ဌာနူပစာရတော သာသနဝရဿ အာရမ္မဏပစ္စယဘာဝတော ဒဿိတော, က္ကတိ-သဒ္ဒေန အာရမ္မဏပစ္စယဘာဝတော ပရာမသိတော။ တဿ က္ကတိ-သဒ္ဒေန ပရာမသိတဗ္ဗဿ အာရမ္မဏပစ္စယဘာဝဿ အာဓာရံ သာသနဝရံ ဏျ-ပစ္စယတ္ထောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဉာဏံ အရဟတီတိ တ **ဉေယ္ယံ,** ဝိဒူနံ ဉာဏံ ဇာနနံ အာရမ္မဏဘာဝေန အရဟတီတိ အတ္ထော။ က္ကမသိ္မံ နယေ တဒ္ဓိတပဒံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

နရတိ နေတီတိ **နရော**။ ယော ပုရိသော အတ္တာနံ က္ကတ္ထိနံ ဥစ္စဋ္ဌာနံ နရတိ နေတိ, က္ကတိ နရနတော နယနတော သော ပုရိသော **နရော** နာမ။ သော ဟိ ပုတ္တဘူတောပိ မာတုယာ ပိတုဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ, ကနိဋ္ဌဘာတုဘူတောပိ ဇေဋ္ဌဘဂိနီနံ ပိတုဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ။ အထ တ နရိတဗ္ဗော နေတဗ္ဗောတိ **နရော**။ သော ဟိ ဇာတကာလတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အတ္တနော သဘာဝေန အတ္တာနံ ဓာရေတုံ သမတ္ထော န ဟောတိ, တာဝ ပရေဟိ နေတဗ္ဗော, န တထာ အညော တိရစ္ဆာနာဒိကောတိ။ ဧတ္ထ ပန သတ္တုဝိသယတာယ နရတိ ဝေနေယ္ယသတ္တေတိ **နရော**တိ အတ္ထော အဓိပ္ပေတော။ သတ္တာဟိ သတ္တေ အပာယာဒိတော သုဂတိံ တ မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနံ တ နေတီတိ။ သဗ္ဗညုတညာဏာဒိအနေကဂုဏသမန္နာဂတတ္တာ **ဝရော** ဥတ္တမော, ဝရိတဗ္ဗော ပတ္ထေတဗ္ဗောတိ တ **ဝရော,** တိလောကဂ္ဂေ။ ပကတိယာ ဥစ္စဋ္ဌာနဋ္ဌော **နရော** ဂုဏုတ္တမေန သမန္နာဂတော **ဝရော,** နရော စ သော ဝရော စာတိ **နရဝရော**။ စ-တ-သဒ္ဒါနံ အတ္ထဘေဒော ဝုတ္တော၀, ဝိသေသနပရပဒသမာသောယံ။ ယေန ဝုတ္တံ ''အဂ္ဂပုဂ္ဂလဿာတိ အတ္ထော''တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. သင်္ဂဟတရဝဏ္ဏနာ)။ အညေ ပန ''နရာနံ, နရေသု တ ဝရောတိ နရဝရော''တိ ဝဒန္တိ, တံ ဝစနံ ''အဂ္ဂပုဂ္ဂလဿာတိ အတ္ထော''တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. သင်္ဂဟတရဝဏ္ဏနာ) အဋ္ဌကထာဝစနေန ဝိရုဇ္ဈတိ မညေ။ တဿ နရဝရဿာတိ။ က္ကစ္စေဝံ နေတ္တိပ္ပကရဏဿ အာဒိကထာယ သမာသေန စ ဝစနတ္ထော သမတ္တော။

သရူပတ္တော ယောဇနတ္ထဝစနတ္ထာနုသာရေန ဝိဇာနိတဗ္ဗော။ တထာပိ ဝိသုံ သုဋ္ဌု ဇာနနတ္ထာယ ပုန ဝတ္တဗ္
ဗော။ **“ယ”**န္တိ ပဒဿ အနညသာဓာရဏသဗ္ဗညုတညာဏာဒိအနေကဂုဏသမ္ပန္နော သလောကပာလေန လောကေန ပူ
ဇေတဗ္ဗော စေဝ နမဿိတဗ္ဗော စ သာသနဝရဒေသကော တိလောကဂ္ဂေ သရူပတ္ထော။ **“လောကော”**တိ ပဒဿ
ယထာဝုတ္တလောကပာလသဟိတော သတ္တာစာကာဒိသမ္ပန္နော သဗ္ဗသတ္တလောကော သရူပတ္ထော။ လောကသဒ္ဒော
ကေဝစနယုတ္တောပိ ဇာတိသဒ္ဒတ္တာ နိရဝသေသတော သတ္တေ သင်္ဂဏှာတိ ယထာ “မဟာဇနော”တိ။ ကာမဉ္စေ
တ္ထ လောကသဒ္ဒော “လောကဝိဒူ”တ္ယာဒီသု သင်္ခါရဘာဇနေသုပိ ပဝတ္တော, ပူဇနနမဿနကိရိယာသာမနတ္တာ
ပန သတ္တလောကေဝ တစကဘာဝေန ပဝတ္တောတိ။ တေနာဟ “ပူဇနကိရိယာယောဂ္ယဘူတတာဝသေနာ”တိ (နေတ္တိ.
အဋ္ဌ. သင်္ဂဟတရဝဏ္ဏနာ)။

ပူဇယတေတိ ဧတ္ထ ပူဇနကိရိယာယ မုချတော ပူဇနသင်္ခါတော ပူဇေန္တာနံ စိတ္တုပ္ပာဒေ သရူပတ္တော, ဖလူ
ပစာရေန တံစိတ္တုပ္ပာဒဿ အာရမ္မဏပကတူပနိဿယဘူတာ ဝုတ္တပ္ပကာရာ သဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓဂုဏာ သရူပတ္ထာ။
တေ-ဝိဘတ္တိပစ္စယဿ ပူဇနကိရိယာသာဓကော ဝုတ္တပ္ပကာရော လောကော စ သရူပတ္တော, ဧဝံ သတိ အတ္တ
ဘောအာဘာဝတော ဒ္ဝိသု တစကေသု ကောဝ တစကော ဝတ္တဗ္ဗော, ကသ္မာ ကေသုံ့ အတ္တေ ဒွေဝ တစကာ ဝုတ္တာ
တိ? နာယံ အေသော ဒ္ဝိန္နံ တစကာနံ သာမညဝိသေသတစကတ္တာ။ လောကသဒ္ဒော ဟိ ပူဇနကိရိယာသာဓကော, အည
ကိရိယာသာဓကော စ ဝဒတီတိ သာမညတစကော စ ဟောတိ။ ပူဇယတေ-သဒ္ဒော လောကပူဇနကတ္တုပူဇနပုရိသပူဇနတိ
ရစ္ဆာနပူဇနာဒိကိရိယာသာဓကေစ္စ ဝဒတီတိ သာမညတစကော ။ တသ္မာ ပူဇယတေ-သဒ္ဒော လောကသဒ္ဒဿ သရူပ
တ္တော, ပူဇနကိရိယာသာဓကော စ န အညကိရိယာသာဓကောတိ နိယမေတိ။ လောကသဒ္ဒော စ ပူဇယတေသဒ္ဒဿ သ
ရူပတ္တော ပူဇနကိရိယာသာဓကော။ လောကော ပန ပူဇနကိရိယာသာဓကော ကတ္တုပုရိသတိရစ္ဆာနာဒိကောတိ နိယမေ
တိ။ တီသု ပိဋကေသု အညေသုပိ ဧဝရူပေသု ဌာနေသု ဧသေဝ နယော။

“သလောကပာလော”တိ ပဒဿ ယထာဝုတ္တသေဋ္ဌလောကပာလသဟဂတော, ပူဇနနမဿနကိရိယာသာဓ
ကော စ သတ္တနိကာယော သရူပတ္တော။ **“သဒာ”**တိ ပဒဿ ရတ္တိဒိဝသကာလော အတီတဘာဂဝတော ဓရမာနကာလော
တတော ပရကာလော အဘိနီဟာရတော ယာဝ သာသနန္တရဓာနာ ကာလော တတော ပရကာလော သရူပတ္တော။ သော
ပန အနာဂတဗုဒ္ဓုပ္ပန္နကာလော အတီတသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ ကူအနိ ပူဇယန္တိ နမဿန္တိ ဝိယ ပူဇယိဿတိ စေဝ နမဿ
သိဿတိ စ။ **နမဿတိ** တိ ဧတ္ထ နမဿနကိရိယာယ မုချတော နမဿနသင်္ခါတော စိတ္တုပ္ပာဒေ သရူပတ္တ
ထော, ဖလူပစာရေန တံစိတ္တုပ္ပာဒဿ အာရမ္မဏပကတူပနိဿယဘူတာ ဝုတ္တပ္ပကာရာ သဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓဂုဏာ သရူပ
တ္တော။ **တိ**-ဝိဘတ္တိပစ္စယဿ နမဿနကိရိယာသာဓကော ယထာဝုတ္တသတ္တနိကာယော လောကော စ သရူပတ္တ
ထော, အတ္တဘောအာဘာဝေပိ ဒ္ဝိန္နံ တစကာနံ ပဝတ္တဘာဝတော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တောဝ။ **“စာ”**တိ ပဒဿ ကူခေကေစ္စော
ပူဇေန္တောပိ န နမဿတိ, နမဿန္တောပိ န ပူဇေတိ စ, အယံ ပန သတ္တနိကာယော လောကော ပူဇယတိ စေဝ နမဿ
သတိ စာတိ သမုစ္စယတ္တော သရူပတ္တော။

တဿာ တိ ဧတ္ထ တံ-သဒ္ဒဿ သဗ္ဗညုတညာဏာဒိအနေကဂုဏသမန္နာဂတော ပူဇေတဗ္ဗော နမဿိတဗ္ဗော
တိလောကဂ္ဂေ သတ္ထာ သရူပတ္တော, ဆဋ္ဌီဝိဘတ္တိယာ ဇနကဿ နရဝရဿ ဇညေန သာသနဝရေန သမ္ဗန္ဓော
ပဓာနသရူပတ္တော, ဇညသာသနဝရဿ ဇနကေန နရဝရေန သမ္ဗန္ဓော အပဓာနသရူပတ္တော။ တီသု ပိဋကေသု ဧဝရူ
ပေသု အညေသုပိ ဧသေဝ နယော။

“ဧတ”န္တိ ပဒဿ အာစရိယေန ဝိဘဇိတဗ္ဗဟာရနယပဋ္ဌာနဝိစာရဏဝိသယဘူတံ သာသနံ သရူပတ္တော။ **“သာ
သနဝရ”**န္တိ ပဒဿာပိ တမေဝ သရူပတ္တော, ဧတံ သာသနဝရံ ပရိယတ္တိပဋိပတ္တိပဋိဝေဓဘေဒေန တိဝိဓမ္ပိ ပရိယ
တ္တိသာသနမေဝ သဗ္ဗသာသနမူလဘူတတ္တာ, နေတ္တိပ္ပကရဏဿ ဝိသယဘူတတ္တာ စ ဝိသေသတော အဓိပ္ပေတံ
တဿ မူလဘူတဘာဝတော ဝိနယသံဝဏ္ဏနာဒီသု ဗဟူပကာရေန ဒဿိတောတိ အမှေဟိပိ န ဝတ္တဗ္ဗော။ ဝဒန္တောပိ
အညံ ရစိတဗ္ဗံ ရစိတုံ အသမတ္ထောဝ ဟုတ္ဝာ ဝဒတီတိ ဂဟိတဗ္ဗော ဝဒေယျ။

တံ ပန ပရိယတ္တိသာသနံ ဝိမုတ္တိရသဝသေန ဧကဝိဓံ, ဓမ္မဝိနယဝသေန ဒုဝိဓံ, ဝိနယပိဋကသုတ္တန္တပိဋကအဘိဓမ္မပိဋ
ကဝသေန တိဝိဓံ , အာဏာဒေသနာတေဟာရဒေသနာပရမတ္ထဒေသနာဝသေန တိဝိဓံ, ယထာပရာဓသာသနာယထာနုလော

မသာသနာယထာဓမ္မသာသနာဘေဒေနပိ တိဝိဓံ, သံဝရာသံဝရကထာဒိဋ္ဌိဝိနိဝေဌနကထာနာမရူပပရိစ္ဆေဒကထာဘေဒေနပိ
တိဝိဓံ။ တတ္ထ စ ဒေသနာ ဒေသကာဓီနာ, သာသနံ သာသိတဗ္ဗာယတ္တံ, ကထာ ကထေတဗ္ဗတ္ထာပေက္ခာတိ ဝိသေ
သော။ ဒီဃနိကာယော, မဇ္ဈိမနိကာယော, သံယုတ္တနိကာယော, အင်္ဂုတ္တရနိကာယော, ခုဒ္ဒကနိကာယောတိ နိကာယဘေ
ဒေန ပန ပဉ္စဝိဓံ; သုတ္တဂေယျဝေယျာကရဏကထာဥအနက္ကတိဝုတ္တကဇာတကအဗ္ဘုတဓမ္မဝေဒလ္လဘေဒေန ပန
နဝဝိဓံ; ဓမ္မက္ခန္ဓဘေဒေန ပန စတုရာသီတိဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿဝိဓံ; “သံကိလေသဘာဂိယတသနာဘာဂိယနိဗ္ဗေဓ
ဘာဂိယအသေက္ခဘာဂိယာတိ အမိဿာနိ စတ္တာရိ; သံကိလေသဘာဂိယတသနာဘာဂိယသံကိလေသဘာဂိယနိဗ္ဗေဓ
ဘာဂိယသံကိလေသဘာဂိယအသေက္ခဘာဂိယတသနာဘာဂိယနိဗ္ဗေဓဘောဂိယာတိ မိဿကဒုကာနိ စတ္တာရိ; သံကိ
လေသဘာဂိယတသနာဘာဂိယအသေက္ခဘာဂိယသံကိလေသဘာဂိယတသနာ ဘာဂိယနိဗ္ဗေဓဘောဂိယာတိ မိဿကတိ
ကာနိ ဒွေဝ; တဏှာသံကိလေသဒိဋ္ဌိသံကိလေသဒုစ္စရိတသံကိလေသတဏှာဟာတေအနဘာဂိယဒိဋ္ဌိဝ- ဥအနဘာဂိယဒု
စ္စရိတတေအနဘာဂိယာတိဆာ”တိ (နေတ္တိ. ၈၉) သောဠသန္နံ သုတ္တာနံ ဘေဒေန သောဠသဝိဓံ; “လောကိယလောကု
တ္တရလောကိယလောကုတ္တရသတ္တာဓိဋ္ဌာနဓမ္မာဓိဋ္ဌာနသတ္တဓမ္မာဓိဋ္ဌာနဉာဏဉေယျ- ဉာဏဉေယျဒဿန
ဘာဝနာဒဿနဘာဝနာသကဝစနပရဝစနသကဝစနပရဝစန ဝိဿဇ္ဇနီယအဝိဿဇ္ဇနီယဝိဿဇ္ဇနီယအဝိဿဇ္ဇနီ
ယကမ္မဝိပဟကကမ္မဝိပဟကကုသလ အကုသလကုသလာကုသလအနုညာတပဋိက္ခိတ္တအနုညာတပဋိက္ခိတ္တထဝဿ
ဘေဒေန အဋ္ဌဝီသတိဝိဓ”န္တိ (နေတ္တိ. ၁၁၂) ဧဝမာဒိဗဟုဝိဓံ ပရိယတ္တိသာသနံ နေတ္တိပ္ပကရဏဿ ဝိသေသ
တော ဝိသယံ။ တဿ ဝိသယဘာဝေ သတိ ပဋိပတ္တိပဋိဝေဓသင်္ခါတံ သာသနဒွယမ္ပိ တမ္မူလကတ္တာ ဝိသယံ ဟောတိ
ပရိယာယတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

“**ဝိဒူဟိ**”တိ ပဒဿ ယထာဝုတ္တသာသနဝရဿ သပရသန္တာနပဝတ္တနပဝတ္တာပနာဒိဝသေန ဝိဇာနနသမတ္
ထော သဏှသုခုမဉာဏာဒိဂုဏသမ္ပန္နော ကလျာဏပုထုဇ္ဇနသောတာပန္နာဒိကော ပုဂ္ဂလော သရူပတော။ “**ဉေ
ယျ**”န္တိ ပဒဿ တာဒိသေဟိ ဝိဒူဟိ သဏှသုခုမဉာဏာဒိနာ ဝိဇာနိတဗ္ဗံ သာသနဝရံ သရူပတော။ “**နရဝရဿ
သာ**”တိ ပဒဿ ဧကဝိဓာဒိဘေဒဿ သာသနဝရဿ ဇနကော အနေကဂုဏသမ္ပန္နော တိလောကဂ္ဂော သရူပတ္
ထော။ ကိစ္စံ နေတ္တိယာ အာဒိကထာယ သရူပတော သင်္ခေပေန ဝိဇာနိတဗ္ဗော။

ဧဝံ တဿာ အနုသန္ဓာဒီနံ ဇာနိတဗ္ဗဘာဝေ သတိပိ အဇာနန္တော ဝိယ ပုစ္ဆိတွာ အောသံ အာရောပေတွာ ပရိ
ဟာရဝသေနာပိ ဂမ္ဘီရာဓိပ္ပာယဿ အနာကုလဿ ဝိသေသဇာနနံ ဘဝိဿတိ။ တသ္မာ ပုစ္ဆိတွာ အောသံ ရောပေ
တွာ ပရိဟာရဝသေန ဂမ္ဘီရာဓိပ္ပာယံ သမ္ပိဏ္ဍေတွာ ကထယိဿံ။ အမှာကာစရိယ ကိမတ္ထံ “ယံ လော
ကော”တ္ယာဒိမာဟ? နေတ္တိပ္ပကရဏံ ကာတုံ။ ဧဝံ သတိ နေတ္တိပ္ပကရဏဘူတံ “သောဠသဟာရာ နေတ္တိ”တ္យာဒိ
ကံ ဧဝ ဝတ္တဗ္ဗံ, ကသ္မာ တံ အဝတွာ တတော နေတ္တိပ္ပကရဏတော အညံ “ယံ လောကော ပူဇယတေ”တ္ယာဒိမာ
ဟ။ သေယျထာပိ သမုဒ္ဒံ ဂစ္ဆန္တော ဟိမဝန္တံ ဂစ္ဆတိ, ဟိမဝန္တံ ဂစ္ဆန္တော သမုဒ္ဒံ ဂစ္ဆတိ, ဧဝမေဝ နေတ္တိ
ပ္ပကရဏံ ကရောန္တော သာသနဝရဒဿနံ ကရောတီတိ? သစ္စံ, တထာပိ ယဿ သံဝဏ္ဏနံ နေတ္တိပ္ပကရဏံ ကာတု
ကာမော တံ သာသနဝရံ ပဌမံ ဒဿေတုံ “ယံ လောကော”တ္ယာဒိမာဟ။ ဧဝံ သတိ “ဧတံ သာသနဝရ”န္တိ ဧတ္တကမေ
ဝ ဝတ္တဗ္ဗံ, ကသ္မာ “ယံ လောကော”တ္ယာဒိ ဝုတ္တန္တိ? တံ သာသနဝရံ ဇနကေန နရဝရေန နိယမေတွာ ထောမေတုံ
ဝုတ္တံ။ တထာပိ “တဿ နရဝရဿာ”တိ ဧတ္တကမေဝ ဝတ္တဗ္ဗံ, ကသ္မာ “ယံ လောကော”တ္ယာဒိ ဝုတ္တန္တိ?
တံ ဇနကံ နရဝရံ လောကဟာလေန လောကသေဋ္ဌေန သဒ္ဓိံ သဗ္ဗေန လောကေန ပူဇနီယနမဿနီယဘာဝေန ထောမေတုံ
“ယံ လောကော”တ္ယာဒိ ဝုတ္တံ။ ပူဇေန္တောပိ ဝန္ဒိတွာ ပူဇေန္တိ, တသ္မာ “ပူဇယတေ”တိ ဧတ္တကမေဝ ဝတ္တဗ္ဗန္
တိ? တထာပိ ကေစိ ကေသဉ္စိ ပူဇာသက္ကာရာဒီနိ ကရောန္တာပိ တေသံ အဟာကဋ္ဌုဂုဏတာယ နမက္ကာရံ န ကရောန္တိ။
ဧဝံ ဘဂဝတော ယထာဘူတအဗ္ဘုဂ္ဂတသဒ္ဒတာယ ပန ဘဂဝန္တံ ပူဇေတွာပိ ဝန္ဒတိယေဝါတိ ဒဿေတုံ “နမဿ
သတိ စာ”တိ ဝုတ္တံ။ ပူဇေန္တော, နမဿန္တော စ န ကအာစိယေဝ, အထ ခော သဗ္ဗကာလန္တိ ဒဿေတုံ “သဒာ”တိ ဝု
တ္တံ။ တာဒိသဿ နရဝရဿ တာဒိသံ သာသနဝရံ သဏှသုခုမဉာဏသမ္ပန္နေဟိ ဝိဒူဟေဝ သုခုမဉာဏေနေဝ ဉေယ္
ယန္တိ သာသနဝရံ ထောမေတုံ “ဝိဒူဟိ ဉေယျ”န္တိ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ စ “ပူဇယတေ, နမဿတိ”တိ ဧတေဟိ ပူဇနနမဿနကိရိယာယ ဟေတုဘူတာ သဗ္ဗညုတဉာဏာဒယော
အနေကေ လောကိယလောကုတ္တရဂုဏာ ပကာသိတာ ဟောန္တိ တေ ဂုဏေ အာဂမ္မ သဗ္ဗလောကဿ ပူဇနနမဿန
စေတနာယ ပဝတ္တနတော။ တေသု ဟိ ကိဉ္စိ သရူပတော, ကိဉ္စိ အနုမာနတော သာရိပုတ္တတ္ထေရာဒယော အနုဿရ

န္တိ, ပူဇေန္တိ, နမဿန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ “အနုဿရေထ သမ္ဗုဒ္ဓ”န္တိ (သံ. နိ. ၁.၂၄၉)။ ကေဒေသဂုဏာပိ ပူဇာရဟာ နမဿနာရဟာ, ကသ္မာ သဗ္ဗေပိ ဂုဏာ ပကာသိတာတိ? သဗ္ဗဂုဏဒဿနေန ဗောဓိသမ္ဘာရသမ္ဘရဏမဟာကရုဏာယောဂသဒ္ဒါတပဟေတုဉာဏပဟာန- အာနုဘာဝရူပကာယသမ္ပတ္တိသဒ္ဒါတဖလဟိတဇ္ဈာသယိန္ဒြိယ- ဟာကကာလာဂမနဒေသနာဉာဏသဒ္ဒါတသတ္တု- ပကာရသမ္ဘာဝသေန ထောမနာ ဒဿိတာ။ တေန အတ္တဟိတပဋိပတ္တိ, ပရဟိတပဋိပတ္တိ စ နိရုပက္ကိလေသူပဂမနာပဂမနဋ္ဌ လောကသမညာနုပပတ္တိ, တဒနတိဓာဝနဋ္ဌ စရဏသမ္ပတ္တိ, ဝိဇ္ဇာသမ္ပတ္တိ စ အတ္တာဓိပတိတာ, ဓမ္မာဓိပတိတာ စ လောကနာထအတ္တနာထတာ စ ပုဗ္ဗကာရိကတညုတာ စ အပရန္တပတာ, အနတ္တန္တပတာ စ ဗုဒ္ဓကရဏဓမ္မဗုဒ္ဓဘာဝသိဒ္ဓိ စ ပရတာရဏအတ္တတာရဏဋ္ဌ သတ္တာနုဂ္ဂဟစိတ္တတာ, ဓမ္မဝိရတ္တစိတ္တတာ စ ပကာသိတာ ဘဝန္တိ။ တေန သဗ္ဗပ္ပကာရေန အနုတ္တရဒက္ခိဏေယျတာဥတ္တမပူဇနီယနမဿနီယဘာဝပူဇနနမဿနကိရိယာယ စ ခေတ္တင်္ဂတဘာဝံ ပကာသေတိ။ တေန ပူဇနကနမဿနကာနံ ယထိစ္ဆိတဗ္ဗပယောဇနသမ္ပတ္တိ ပကာသိတာတိ သဗ္ဗဂုဏာ ပကာသိတာတိ။

အာဒိကလျာဏတာဒိဂုဏသမ္ပတ္တိယာ **ဝရံ** အဂ္ဂံ ဥတ္တမံ, နိပုဏဉာဏဂေစရတာယ ပဏ္ဍိတဝေဒနီယဋ္ဌ, တသ္မာ “ဝရံ ဌေယျ”န္တိ ဝစနေဟိ သွာက္ခာတတာဒယော သဗ္ဗေ ဓမ္မဂုဏာ ပကာသိတာ။ အရိယသစ္စပဋိဝေဓေန သမုဂ္ဃာတကိလေသသမ္မောဟာယေဝ ပရမတ္ထတော ပဏ္ဍိတာ ဗာလျာဒိသမတိက္ကမနတော, တသ္မာ ဘာဝိတလောကုတ္တရမဂ္ဂါ, သစ္ဆိကတသာမညဖလာ စ ပုဂ္ဂလာ ဝိသေသတော “ဝိဒူ”တိ ဝုစ္စန္တိ။ တေ ဟိ ယထာဝုတ္တသာသနဝရံ အဝိပရီတတော ဉာတုံ, နေတုဉ္စ သပရသန္တာနေ သက္ကုဏန္တိ။ တသ္မာ ယေ သုပ္ပဋိပန္နတာဒယော အနေကေဟိ သုတ္တပဒေဟိ သံဝဏ္ဏိတာ, တေ အရိယသင်္ဃဂုဏာပိ နိရဝသေသတော “ဝိဒူဟိ”တိ ပဒေန ပကာသိတာတိ။ ဧဝံ နေတ္တိယာ ပဌမကထာယ “ဧတံ သာသနဝရ”န္တိ ပဒေန သာသနတ္တယံ သင်္ဂဏှိတွာ တတ္ထ ဣတရေသံ ဒွိန္နံ အဓိဂမူပါယဘာဝတော သဗ္ဗသာသနမူလဘူတဿ, အတ္တနော နေတ္တိပ္ပကရဏဿ စ ဝိသယဘူတဿ ပရိယတ္တိသာသနဝရဿ ဒဿနမုခေန သဗ္ဗေ ရတနတ္တယဂုဏာပိ ထောမနာဝသေန နယတောဝ ပကာသိတာ ဟောန္တိ။ နယတော ဟိ ဒဿိတာ သဗ္ဗေ ဂုဏာ နိရဝသေသာ ဂဟိတာ ဘဝန္တိ, န သရူပတော။ တေနာဟ ဘဂဝန္တံ ဥပေတွာ ပညဝန္တာနံ အဂ္ဂဘူတော ဓမ္မသေနာပတိသာရိပုတ္တတ္ထေရောပိ ဗုဒ္ဓဂုဏပရိစ္ဆေဒနမနုယုတ္တော “အပိစ မေ ဓမ္မန္ဝယော ဝိဒိတော”တိ (ဒီ. နိ. ၂.၁၄၆) ဘဂဝတာပိ –

“ဧဝံ အစိန္တိယာ ဗုဒ္ဓါ, ဗုဒ္ဓဓမ္မာ အစိန္တိယာ။
အစိန္တိယေ ပသန္နာနံ, ဝိပါကော ဟောတိ အစိန္တိယော”တိ။ (အပ. ထေရ ၁.၁.၈၂; နေတ္တိ. ၉၅) –

ကထာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ **ဗုဒ္ဓဓမ္မာ**တိ ဗုဒ္ဓဂုဏာ။ အမှာကံ ပန ယာဝဇီဝံ ရတနတ္တယဂုဏပရိဒီပနေ အတိဥဿာဟန္တာနမ္ပိ သရူပတော နိဟရိတွာ ဒဿေတုံ အသမတ္ထဘာဝတော ပဂေဝ ပဏ္ဍိတေဟိ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ။

ကေစိ ပန –

“ယံ လောကော ပူဇယတေ၊ သလောကပါလော သဒါ နမဿတိ စ။
တဿေတ သာသနဝရံ၊ ဝိဒူဟိ ဉေယျံ နရဝရဿာ”တိ။ –

နိဂ္ဂဟိတလောပဝသေန ဝုတ္တာယ ကထာယ သဗ္ဗေပေန ကထိတော အနုသန္ဓာဒိကော သမတ္တောတိ။

“ယံ လောကော ပူဇယတေ၊ သ လောကပါလော သဒါ နမဿတိ စ။
တံ တဿ သာသနဝရံ၊ ဝိဒူဟိ ဉေယျံ နရဝရဿာ”တိ။ –

ကထံ အပရေ ပဌန္တိ။ တဿာပိ အနုသန္ဓိတော ဝုတ္တနယောဝ။ ယောဇနတော ပန ဝိသေသော။ တတ္ထ ဟိ သလောကပါလော လောကော ယဿ သတ္ထုနော နရဝရဿ **ယံ သာသနဝရံ** သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသဟိတံ, သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗံ ဧဝ တ ပူဇယတေ စေဝ နမဿတိ စ, **တဿ** လောကပါလဿ သတ္ထုနော **တံ** ပူဇေတဗ္ဗံ, နမဿိတဗ္ဗဉ္စ ဝိဒူဟေဝ ဝိညာတဗ္ဗံ, ဧတံ သာသနဝရံ နေတ္တိပ္ပကရဏဿ ဝိသယန္တိ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ ယောဇနာကာရောပိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယောဝ။

ဝိဂ္ဂဟတ္တောပိ ဝိသေသော။ ဣမသ္မိဉ္ဟိ နယေ လောကံ ဟလေန္တီတိ **လောကဟလာ,** ယထာဝုတ္တစတုမဟာ
ရာဇာဒယော။ တေဟိ လောကဟလေဟိ သဟိတံ သဗ္ဗလောကံ ဟလေတိ လောကဂ္ဂနာယကတ္တာတိ **လောကဟလော**တိ ဘ
ဂဝါပိ လောကဟလသဒ္ဒေန ဝုတ္တော။ သော ဟိ **"တသ္သာ"** တိ ဧတ္ထ **တံ**-သဒ္ဒေန ပရာမသီယတိ, တသ္မာ တသ္သ
လောကဟလသ္သ သတ္ထုနော နရဝရသ္သာတိ အတ္ထော ဂဟိတော။ ယဒိ ဧဝံ လောကဟလော ဂုဏီဘူတော အပဓာနော
ပဓာနဘူတံ လောကံ ဝိသေသေတ္ဝာ ဝိနိဝတ္တော, ကထံ တံ-သဒ္ဒေန ပရာမသီယတီတိ? လောကဝိသေသကော သမာနော
ပိ သာသနဝရာပေက္ခတာယ ဇနကသာမိဘာဝေန သမ္ဗန္ဓိဝိသေသဘူတတ္တာ ပဓာနဘူတော ဝိယ ပရာမသီယတီတိ။ ဘဂ
ဝါ သာသနဝရသ္သ သာမိဘာဝေန ဂဟိတော။ ကထံ သာသနဝရသ္သ သာမီ ဘဂဝါ သာသနဝရံ ပူဇယတီတိ? န ခါယံ ဝိ
ရောဓော။ ဗုဒ္ဓါ ဟိ ဘဂဝန္တော ဓမ္မဂရုနော, တေ သဗ္ဗကာလံ ဓမ္မမပစယမာနာဝ ဝိဟရန္တီတိ။ ဗုဒ္ဓါနဉ္ဟိ ဓမ္မဂရုဓမ္မာပစယ
မာနဘာဝေ "ယံနူနာဟံ။ပေ.။ တမေဝ ဓမ္မံ သက္ကတွာ ဂရုံ ကတွာ မာနေတွာ ပူဇေတွာ ဥပနိဿာယ ဝိဟရေယျ
န္တိ" (အ. နိ. ၄.၂၁) ဝုတ္တော, တသ္မာ လောကဟလော ဘဂဝါ သာသနဝရံ ပူဇယတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဧဝံ သတိ လောက
ဟလော ဘဂဝါ သာသနဝရံ ပူဇယတီတိ အတ္ထော ယုတ္တော ဟောတု, ကထံ လောကဟလော ဘဂဝါ သာသနဝရံ နမဿ
တီတိ ယုတ္တောတိ? ယုတ္တောဝ "နမဿတီ"တိ ပဒသ္သ ဂရုကရဏေန တန္နိန္နပောဏပဗ္ဘာရောတိ အတ္ထသ္သ
သာပိ လဗ္ဘနတော။ ဘဂဝါ ဟိ ဓမ္မဂရုတာယ သဗ္ဗကာလံ ဓမ္မနိန္နပောဏပဗ္ဘာရဘာဝေန ဝိဟရတီတိ။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ
"ယေန သုဒံ နိစ္စကပ္ပံ ဝိဟရာမီ"တိအာဒိ။ သေသမေတ္ထ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေန စ သံဝဏ္ဏနာသု ဝုတ္တနယေန စ ဉာ
တဗ္ဗန္တိ အမ္ဟေဟိ န ဝိတ္ထာရိယတိ။

ဧဝံ ပဌမကထာယ "သာသနဝရ"န္တိ ပဒေန တိဝိဓမ္ပိ သာသနံ သင်္ဂဏှိတွာ တတ္ထ ပရိယတ္တိသာသနမေဝ
အတ္တနော နေတ္တိပ္ပကရဏသ္သ ဝိသယံ နိယမေတွာ ဒဿေန္တော **"ဒွါဒသ ပဒါနိ"**တျာဒိမာဟ။ အထ ဝါ ပဌမ
ကထာယ ရတနတ္တယထောမနေန သဟ နေတ္တိပ္ပကရဏတာဝိသယံ သာသနဝရံ အာစရိယေန ဒဿိတံ, "တသ္သ
သာသနဝရံ ကိံ သဗ္ဗံယေဝ နေတ္တိပ္ပကရဏသ္သ ဝိသယံ, ဥဒါဟု ပရိယတ္တိသာသနမေဝာ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ပရိ
ယတ္တိသာသနဘူတံ သုတ္တမေဝာတိ ဒဿေန္တော **"ဒွါဒသ ပဒါနိ သုတ္တ"** န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ "သာသနဝ
ရ"န္တိ သာမညေန ဝုတ္တမ္ပိ ပရိယတ္တိသုတ္တမေဝ သာသနဝရန္တိ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ "တံ ပန ကတိဝိဓ"န္
တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"ဒွါဒသ ပဒါနီ"**တိ ဝုတ္တံ, သင်္ခေပတော ပဘေဒေန ဒွါဒသဝိဓန္တိ အတ္ထော။ ပဘေဒတော ဒွ
ါဒသဝိဓမ္ပိ ဗျဉ္ဇနပဒအတ္ထပဒတော ပန ဒုဝိဓမေဝာတိ ဒဿေတုံ **"တံ သဗ္ဗံ ဗျဉ္ဇနဉ္စ အတ္ထော စာ"** တိ ဝုတ္
တံ။ "တသ္မိံ ဒွါဝယေ ကေမေဝ သရူပတော နေတ္တိပ္ပကရဏသ္သ ဝိသယန္တိ ဝိညေယျံ, ဥဒါဟု ဥဘယ"န္တိ ပုစ္ဆိ
တဗ္ဗတ္တာ ဥဘယန္တိ ဒဿေတုံ **"တံ ဝိညေယျံ ဥဘယ"** န္တိ ဝုတ္တံ။ ဝစနဝစနီယဘာဝေန သမ္ဗန္ဓေ ယသ္မိံ ဗျဉ္
ဇနေ, အတ္ထေ စ "သုတ္တ"န္တိ ဝေါဟာရော ပဝတ္တော, တံ ဥဘယံ သရူပတော နေတ္တိပ္ပကရဏသ္သ ဝိသယန္တိ ဝိ
ညေယျန္တိ အတ္ထော။ "ကိန္တိ ဝိညေယျ"န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"ကော အတ္ထော, ဗျဉ္ဇနံ ကတမ"** န္တိ ဝုတ္
တံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ဆဗျဉ္ဇနပဒဆအတ္ထပဒဘေဒေန ဒွါဒသဝိဓံ ဗျဉ္ဇနပဒအတ္ထပဒဝသေန ဒုဝိဓံ သဗ္ဗပရိ
ယတ္တိသင်္ခါတံ သုတ္တံ မမ နေတ္တိပ္ပကရဏသ္သ ဝိသယံ သာသနဝရန္တိ ဉာတဗ္ဗံ။ သရူပတော ပုစ္ဆိတွာ အတ္ထ
ပဒံ, ဗျဉ္ဇနပဒဉ္စ သရူပတော ဉာတဗ္ဗန္တိ။

ဧဝံ ပဌမကထာယ "သာသနဝရ"န္တိ ဝုတ္တသ္သ သုတ္တသ္သ ပရိယတ္တိဘာဝဉ္စေဝ အတ္ထပဒဗျဉ္ဇနပဒဘာ
ဝေန ဝေဒိတဗ္ဗတ္တဉ္စ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ တသ္သ သုတ္တသ္သ ပဝိစယူပာယံ နေတ္တိပ္ပကရဏံ ပဒတ္ထဝိဘာဂေန
ဒဿေတုံ **"သောဠသဟာရာ"**တျာဒိမာဟ။ အထ ဝါ ဒုတိယကထာယ နေတ္တိပ္ပကရဏသ္သ ဝိသယံ သာသနဝရံ နိယ
မေတွာ ဒဿိတံ, "နေတ္တိ နာမ ကတမာ, ကတိဝိဓာ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ နေတ္တိနာမ ဧတ္တိကာတိ သင်္ခေပတော
ဒဿေတုံ **"သောဠသဟာရာ"**တျာဒိမာဟ။ တတ္ထ တသ္သ သာသနသ္သ သုတ္တသ္သ အတ္ထပရိယေဋ္ဌိ နေတ္တိ
သံဝဏ္ဏနာ မယာ မဟာကစ္စာယနေန နိဒ္ဒိဋ္ဌာ **နေတ္တိ** နာမ သောဠသဟာရသမုဒါယာ ပဉ္စနယသမုဒါယာ အဋ္ဌာရသမူလ
ပဒသမုဒါယာတိ ဝိဇာနိတဗ္ဗာတိ။

တေ ဟာရာဒယော ကေနဋ္ဌေန **နေတ္တိ** နာမ? ဝေနေယျသတ္တေ အရိယဓမ္မံ နေတီတိ နေတ္တီတိ ဧဝမာဒိ အတ္
ထော သံဝဏ္ဏနာသု (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ဂန္ထာရမ္ဘကထာ) ဝုတ္တောဝ။ ဣမာယ တတိယကထာယပိ "မဟာကစ္စာနေန နိဒ္
ဒိဋ္ဌာ"တိ ဟဋ္ဌော သုန္ဒရော။ "မဟာကစ္စာယနေန နိဒ္ဒိဋ္ဌာ"တိ တ ဟဋ္ဌော, န သုန္ဒရော။ လက္ခဏဉ္ဟိ မယာ ဟေဋ္ဌာ
ဝုတ္တန္တိ။ "သောဠသဟာရာဒိသမုဒါယာ နေတ္တီ"တိ ဝုတ္တာ, တေ ဟာရာ သုတ္တသ္သ ဗျဉ္ဇနဝိစယော တ ဟောန္

တိ, အတ္ထဝိစယော တ, နယာ စ ဗျဥ္ဇနဝိစယော တ ဟောန္တိ, အတ္ထဝိစယော တတိ ဝိစာရဏာယံ သတိ ''ကမေ ကမ သ္သ ဝိစယော''တိ နိယမေတွာ ဒဿေတုံ **''ဟာရာ ဗျဥ္ဇနဝိစယော''** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဟာရာ သုတ္တဿ ဗျဥ္ဇနဝိစယော ဟောန္တိ, န အတ္ထဝိစယော သောဠသဟာရာနံ မူလပဒနိဒ္ဒေသရဏံ ဝဏ္ဏေတွာတ ဗျဥ္ဇနမုခေနေဝ သံဝဏ္ဏနာဘာဝတော။ တယော ပန နယာ သုတ္တဿ အတ္ထဝိစယော ဟောန္တိ, တိဏ္ဏံ နယာနံ မူလပဒသင်္ခါတအဝိဇ္ဇာဒိသဘာဝဓမ္မနိဒ္ဒေသရဏမုခေနေဝ သုတ္တဿ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာဘာဝတောတိ။

''တံ ဥဘယံ သုတ္တေ သံဝဏ္ဏနာဘာဝေန ကေနစိ ကတ္တစိယေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ, ဥအာဟု သဗ္ဗထာ သဗ္ဗတ္ထ ယောဇိတ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗဘာဝတော တံ ဥဘယံ သဗ္ဗတ္ထ သုတ္တေသု သဗ္ဗထာ ယောဇိတန္တိ ဒဿေတုံ **''ဥဘယံ ပရိဂ္ဂဟီတ''**န္တိ ဝုတ္တံ။ ဟာရာ စေဝ နယာ စ ဥဘယံ သုတ္တဿ အတ္ထနိဒ္ဒေသရဏဝသေန ပရိတော သမန္တတော ဂဟိတံ သဗ္ဗထာ သုတ္တေသု ယောဇိတန္တိ။

''ဟာရာဒိသမုအယဘူတံ နေတ္တိသင်္ခါတံ သုတ္တံ ကထံ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗံ သုတ္တံ သံဝဏ္ဏေတီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော ဝုတ္တံ **''ဝုစ္စတိ သုတ္တံ ယထာသုတ္တ''** န္တိ။ နေတ္တိသင်္ခါတံ သံဝဏ္ဏနာသုတ္တံ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသုတ္တာနုရူပံ ယထာ ယေန ယေန ဒေသနာဟာရေန တ အညေန တ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗံ, တေန တေန **ဝုစ္စတိ** သံဝဏ္ဏေတီတိ အတ္ထော။ အထ တ ''နေတ္တိသင်္ခါတံ သုတ္တံ ကိတ္တကံ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗံ သုတ္တံ သံဝဏ္ဏေတီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော ဝုတ္တံ **''ဝုစ္စတိ သုတ္တံ ယထာသုတ္တ''** န္တိ။ တတ္ထ **ယထာသုတ္တံ** ယံ ယံ သုတ္တံ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ, တံ တံ သဗ္ဗံ သုတ္တံ နေတ္တိသင်္ခါတံ သုတ္တံ **ဝုစ္စတိ** ဝဒတိ အဿာအာဒီနဝဒဿနဝသေန သံဝဏ္ဏေတီတိ။ တေန ဝုတ္တံ ''နေတ္တိနယေန ဟိ သံဝဏ္ဏေတုံ အသက္ကုဏေယျံ နာမ သုတ္တံ နတ္ထီ''တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. သင်္ဂဟဝါရ ဝဏ္ဏနာ)။

''ယံ ယံ ဘဂဝတာ ဒေသိတံ သုတ္တံ နေတ္တိသံဝဏ္ဏနာယ သံဝဏ္ဏိတံ, သာ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗာ ဒေသနာ စ ဝိညေယျာ, ဥအာဟု ဒေသိတဗ္ဗဓမ္မာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော **''ယာ စေဝ ဒေသနာ''**တ္ယာဒိမာဟ။ ယာ စေဝ ဒေသနာ ဟဋ္ဌိ သံဝဏ္ဏိတာ, သာ စ, တာယ ဒေသနာယ ဒေသိတံ ယံ ဓမ္မဇာတံ, တဒ္ဒ ဥဘယံ ဝိမုတ္တာယတနဒေသနာသီသေန ပရိစယံ ကရောန္တေဟိ ဧကန္တေန ဝိညေယျံ ဥဘယသ္သေဝ အနုဟဒိသေသပရိနိဗ္ဗာနပရိယောသာနာနံ သမ္ပတ္တီနံ ဟေတုဘာဝတော။ ''တဿ ဥဘယဿ ဝိဇာနနေ သာဓေတဗ္ဗေ သာဓေတဗ္ဗဿ ဝိဇာနနဿ ဟေတုဘူတာ ကတမာ အနုပုဗ္ဗီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗဘာဝတော ဝုတ္တံ **''တတ္ထာ''** တ္ယာဒိ။ တတ္ထ **တတ္ထ** ဝိဇာနနေ သာဓေတဗ္ဗေ သုတ္တာဒိနဝင်္ဂဿ သာသနဿ အတ္ထပရိယေသနာ အတ္ထဝိစာရဏာ ဟာရနယာနံ **အယံ အနုပုဗ္ဗီ** ဝိဇာနနဿ သာဓေတဗ္ဗဿ ဟေတုဘူတာ အနုပုဗ္ဗီ နာမာတိ အတ္ထော။ အထ တ တဿ ဥဘယဿ ဝိဇာနနေ သာဓေတဗ္ဗေ သုတ္တာဒိနဝင်္ဂဿ သာသနဿ အတ္ထပရိယေသနာယ အတ္ထဝိစာရဏာယ အယံ အနုပုဗ္ဗီ ဝိဇာနနဿ သာဓေတဗ္ဗဿ ဟေတုဘူတာ အနုပုဗ္ဗီ နာမာတိ။ အထ တ ဝက္ခမာနာယ ဟာရနယာနုပုဗ္ဗိယာ နဝဝိဓသုတ္တန္တပရိယေသနာ ဝိဇာနနဿ ဟေတုဘူတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တေနာကာရေနေဝ **အဋ္ဌကထာယံ** တိဓာ ဝုတ္တာတိ။

သင်္ဂဟဝါရဿ အတ္ထဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂. ဥဒ္ဒေသတရအတ္ထဝိဘာဝနာ

၁. ဧဝံ သင်္ဂဟတရေန သင္ခေပတော ဒဿိတေ ဟာရာဒယော ဣဒါနိ ဝိဘာဂေန ဒဿေတုံ **“တတ္ထ ကတမေ သောဠသ ဟာရာ”**တိအာဒိဒေသနာ အာရဒ္ဓါ ။ အထ တ သောဠသဟာရာဒိသမုဒါယာ နေတ္တိ နာမ မဟာ မဟာကစ္စာနေ န နိဒ္ဒိဋ္ဌာတိ ဝုတ္တာ, ‘‘ကတမေ တေ သောဠသ ဟာရာ’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ဝုတ္တံ **“တတ္ထ သောဠသ ဟာရာ”** တ္ ယာဒိ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တေသု သောဠသဟာရာဒီသု။ ဒေသနာ ဟာရော, ဝိစယော ဟာရော။ပေ.။ သာမာရောပနော ဟာရောတိ ဣမေ သောဠသ ဟာရာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

တတ္ထ သဗ္ဗသာဓာရဏတ္တာ ဟာရပဒဿ ဝစနတ္ထော ပဌမံ ဝတ္တဗ္ဗော။ ကေနဋ္ဌေန ဟာရာတိ? ဟရီယန္တိ ဧ တေဟီတိ **ဟာရာ**။ ဧတေဟိ သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေဟိ သံဝဏ္ဏိယေသု သုတ္တဂေယျာဒီသု အညာဏသံသယဝိပလ္လာ သာ ဟရီယန္တိ, ဣတိ အညာဏာဒိဟရဏကာရဏတ္တာ ‘‘ဧတေဟီ’’တိ ပဒေန နိဒ္ဒိဋ္ဌာ သံဝဏ္ဏနာဝိသေသာ **ဟာရာ** နာမ, ဟရ-ဓာတုယာ အာစရိယဿ ဝစီဘေဒသဒ္ဒေ, တံသမုဋ္ဌာပကော စိတ္တုပ္ပာဒေ စ မုချတ္တော, ဝေနေယျာနံ သံဝ ဏ္ဏေတဗ္ဗသုတ္တဿ အတ္ထဇာနနာဒိဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တုပ္ပာဒေ ကာရဏူပစာရတ္တော, တဿ ဥပနိဿ ယပစ္စယဘူတာနံ သံဝဏ္ဏနာဝိသေသာနံ ဥပနိဿယပစ္စယသတ္တိ ဖလူပစာရတ္တော, ဣတိ-သဒ္ဒေန သာ ဥပနိဿယပစ္စယ သတ္တိယေဝ ပရာမသီယတိ။ တံသတ္တိသမ္ပန္နာ သံဝဏ္ဏနာဝိသေသာ ဏ-ပစ္စယတ္ထာ ဟောန္တိ။ ဧသ နယော ဧဝရူပေသု ဌာနေသုပိ။ ဝိတ္ထာရော **အဌကထာယံ** (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၁) ဝုတ္တော ဧဝ။

အသာဓာရဏတော ပန ဒေသီယတိ ဧတာယာတိ **ဒေသနာ**။ ဧတာယ သံဝဏ္ဏနာယ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသုတ္တတ္ထော ဒေသီယတိ သံဝဏ္ဏီယတိ သံဝဏ္ဏနာနုသာရေန ဉာပီယတိ, ဣတိ ဉာပနကာရဏတ္တာ ‘‘ဧတာယာ’’တိ ပဒေန နိဒ္ဒိဋ္ဌာ ဝိသေသသံဝဏ္ဏနာ **ဒေသနာ** နာမ, န ဟာရဝိဒေသနာ, ဟာရဝိဒေသနာယ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသံဝဏ္ဏနာဘာဝေန သဟာစရဏတော တ ဒေသနာ။ ကိဉ္စာပိ အညေ ဟာရာ ဒေသနာဟာရဝိသင်္ခါတဿ သုတ္တဿ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာဘာဝတော ဒေသနာယ သဟာစာရိနော ဟောန္တိ, အယံ ပန ဟာရော ယေဘုယျေန ယထာရုတဝသေနေဝ ဝိညာယမာနတ္တာ ဟာရဝိဒေသနာယ သဟ စရတီတိ ဝတ္တဗ္ဗတံ အရဟတိ, န တထာ ပရေ။ န ဟိ အဿာဒာဒီနဝနိဿရဏာဒိသန္ဒဿနလက္ခဏရဟိတာ ဟာရဝိဒေသနာ အတ္ထိ, အယဉ္စ ဟာရော အဿာဒာဒိသန္ဒဿနလက္ခဏောတိ။

ဝိစိယန္တိ ဧတေနာတိ **ဝိစယော**။ ဧတေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန သုတ္တေ ပဒပဉှာဒယော ဝိစိယန္တိ, ဣတိ ဝိစာရဏကာရဏတ္တာ သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **ဝိစယော** နာမ။ ကတ္ဝတ္ထာဓိကရဏတ္ထာပိ လဗ္ဘန္တိ။ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသုတ္တေန ပဒပဉှာဒိဝိစယနလက္ခဏော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **ဝိစယော ဟာရော**။

ယုတ္တာယုတ္တိ ဝိစာရီယတိ ဧတာယာတိ **ယုတ္တိ**။ ဧတာယ ဝိသေသသံဝဏ္ဏနာယ သဗ္ဗေသံ ဟာရာနံ ဘူမိကေစရာနံ ယုတ္တာယုတ္တိ ဝိစာရီယတိ, ဣတိ ဝိစာရဏကာရဏတ္တာ ‘‘ဧတာယာ’’တိ ပဒေန နိဒ္ဒိဋ္ဌာ ဝိသေသသံဝဏ္ဏနာ **ယုတ္တိ** နာမ။ ဣဓ ဥတ္တရပဒလောပေ ဒဋ္ဌဗ္ဗော, ယုတ္တိယာ ဝိစာရဏာ, ဝိစာရဏီယဘာဝေန သဟာစရဏတော တ ယုတ္တိ။ သဗ္ဗဟာရာနံ ဘူမိကေစရာနံ ယုတ္တာယုတ္တိဝိစာရဏလက္ခဏော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **ယုတ္တိ ဟာရော**။

ပဒတိ ပဝတ္တေတိ ဖလံ ဧတေနာတိ **ပဒံ,** ကာရဏံ။ ဌန္တိ တိဋ္ဌန္တိ တွေ ဖလာနိ တဒာယတ္တဝုတ္တိတာယာတိ **ဌာနံ,** ကာရဏံ။ ပဒဉ္စ တံ ဌာနဉ္စာတိ **ပဒဋ္ဌာနံ,** အာသန္နကာရဏံ။ သုတ္တေ အာဂတဓမ္မာနံ ပဒဋ္ဌာနံ ဝိစာရီယတိ ဧ တာယာတိ **ပဒဋ္ဌာနာ,** ဝိသေသသံဝဏ္ဏနာ, ဝိစာရဏလောပေဟဝ, သုတ္တေ အာဂတဓမ္မာနံ ပဒဋ္ဌာနာနံ, တေသဉ္စ ပဒဋ္ဌာနာနံ ဝိစာရဏလက္ခဏော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **ပဒဋ္ဌာနော ဟာရော** ။

သုတ္တေ အဝုတ္တာပိ သမာနလက္ခဏာ ဓမ္မာ လက္ခီယန္တိ ဧတေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေနာတိ **လက္ခဏော,** သုတ္ တေ ဝုတ္တေန ဓမ္မေန သမာနလက္ခဏာနံ ဓမ္မာနံ အဝုတ္တာနမ္ပိ နိဒ္ဓာရဏလက္ခဏော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **လက္ခဏော ဟာရော**။

သုတ္တေ ဒဿိယမာနာ နိဗ္ဗာနဒယော စတ္တာရောပိ ဝိယူဟီယန္တိ ဝိဘာဂေန သမ္ပိဏ္ဍီယန္တိ ဧတ္ထ, ဧတေန တတိ **ဗျူဟော,** စတုန္နံ နိဗ္ဗာနာဒီနံ ဗျူဟော **စတုဗျူဟော** ။ နိဗ္ဗာနာဓိပ္ပာယဗျဥ္ဇနာနန္တေဝ ဒေသနာနိဒာနဿ စ ပုဗ္ဗာပရေန သဒ္ဓိံ သန္ဒဿနလက္ခဏော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **စတုဗျူဟော ဟာရော** ။

ဒေသနာယ ဂဟိတဓမ္မေန သဘာဂ, ဝိသဘာဂ စ ဓမ္မာ အာဝဋ္ဋီယန္တိ ဧတ္ထ, ဧတေန တတိ **အာဝဋ္ဋော,** ဒေသနာယ ဂဟိတဓမ္မာနံ သဘာဂဝိသဘာဂဓမ္မဝသေန အာဝဋ္ဋနလက္ခဏော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **အာဝဋ္ဋော ဟာရော** ။

အသာဓာရဏာသာဓာရဏာနံ သံကိလေသဓမ္မေ, တေအနဓမ္မေ စ သာဓာရဏာသာဓာရဏတော, ပဒဋ္ဌာနတော, ဘူမိတော စ ဝိဘဇနလက္ခဏော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **ဝိဘတ္တိ ဟာရော** ။

သုတ္တေ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ ဓမ္မာ ပဋိပက္ခဝသေန ပရိဝတ္တီယန္တိ ဣမိနာ, ဧတ္ထ တတိ **ပရိဝတ္တော,** သုတ္တေ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနံ ဓမ္မာနံ ပဋိပက္ခတော ပရိဝတ္တနလက္ခဏော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **ပရိဝတ္တနော ဟာရော** ။

သုတ္တေ ဝုတ္တဿ ဧကဿေဝ အတ္ထဿ တစကံ ဝိဝိခံ ဝစနံ ဧတ္ထ သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေတိ ဝိဝစနံ, ဝိဝစနမေဝ **ဝေဝစနံ,** သုတ္တေ ဝုတ္တေ ဧကသ္မိံ အတ္ထေ အနေကပရိယာယသဒ္ဒယောဇနာလက္ခဏော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **ဝေဝစနော ဟာရော**။

သုတ္တေ ဝုတ္တာ အတ္ထာ ပကာရေဟိ ဉာပီယန္တိ ဣမိနာ, ဧတ္ထ တတိ **ပညတ္တိ,** ဧကေကဿ ဓမ္မဿ အနေကာဟိ ပညတ္တီဟိ ပညာပေတဗ္ဗာကာရလက္ခဏော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **ပညတ္တိ ဟာရော** ။

သုတ္တာဂတာ ဓမ္မာ ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒာဒီသု ဩတရီယန္တိ အနုပ္ပဝေသီယန္တိ ဧတ္ထ, ဧတေန တတိ **ဩတရဏော,** ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒါဒိမုခေဟိ သုတ္တတ္ထဿ ဩတရဏလက္ခဏော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **ဩတရဏော ဟာရော**။

သုတ္တေ ပဒပဒတ္ထပဉှာရမ္ဘာ သောဓီယန္တိ သမာဓီယန္တိ ဧတ္ထ, ဧတေန တတိ **သောဓနော,** သုတ္တေ ပဒပဒတ္ထပဉှာရမ္ဘာနံ သောဓနလက္ခဏော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **သောဓနော ဟာရော**။

သာမညဝိသေသဘူတာ ဓမ္မာ ဝိနာ ဝိကပ္ပေန အဓိဋ္ဌီယန္တိ အနုပ္ပဝတ္တီယန္တိ ဧတ္ထ, ဧတေန တတိ **အဓိဋ္ဌာနော,** သုတ္တာဂတာနံ ဓမ္မာနံ အဝိကပ္ပနဝသေန သာမညဝိသေသနိဒ္ဒါရဏလက္ခဏော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **အဓိဋ္ဌာနော ဟာရော**။

ယော ဟေတု စေဝ ပစ္စယော စ ဖလံ ပရိကရောတိ အဘိသင္ခရောတိ, ဣတိ သော ဟေတု စေဝ ပစ္စယော စ **ပရိက္ခာရော,** ယော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော တံ ပရိက္ခာရံ ဟေတုဉ္စေဝ ပစ္စယဉ္စ အာစိက္ခတိ, ဣတိ သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **ပရိက္ခာရော** နာမ။ သုတ္တေ အာဂတဓမ္မာနံ ပရိက္ခာရသင်္ခာတေ ဟေတုပစ္စယေ နိဒ္ဒါရေတွာ သံဝဏ္ဏနာလက္ခဏော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **ပရိက္ခာရော ဟာရော**။

သုတ္တေ အာဂတဓမ္မာ ပဒဋ္ဌာနာဒိမုခေန သမာရောပီယန္တိ ဧတ္ထ, ဧတေန တတိ **သမာရောပနော,** သုတ္တေ အာဂတဓမ္မာနံ ပဒဋ္ဌာနဝေဝစနဘာဝပဟာနသမာရောပနဝိစာရဏာလက္ခဏော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **သမာရောပနော ဟာရော**။ ဘာဝသာဓနဝသေနာပိ သဗ္ဗတ္ထ ဝစနတ္ထော ဝတ္တဗ္ဗောတိ တဿာပိ ဝသေန ယောဇေတဗ္ဗန္တိ။ သေသံ သံဝဏ္ဏနာနုသာရေန ဉာတဗ္ဗံ။

"တတ္ထ ကတမေ သောဠသ ဟာရာ ဒေသနာ"တ္యာဒိနာ ဟာရသရူပံ ဝုတ္တံ, ကိမတ္ထံ "တဿာနုဂီတိ"တ္యာဒိ ဝုတ္တန္တိ? အနုဂီတိကထာယ သုခဂ္ဂဟဏတ္ထံ ပုန **"တဿာနုဂီတိ ဒေသနာ ဝိစယော ယုတ္တိ"** တ္యာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တဿာ** တိ ဟာရုဒ္ဒေသဿ။ **အနုဂီတီ**တိ အနု ပစ္ဆာ ကထနကထာ။ **ပဉ္စဒသော**တိ ပဉ္စဒသမော။ **သောဠသော**တိ သောဠသမော။ **အတ္ထတော အသံကိဏ္ဏာ** တိ ဒေသနာဒိပဒတ္ထတော လက္ခဏတ္ထတော သင်္ကရတော ရဟိတာ။ တေန ဝုတ္တံ **အဋ္ဌကထာယံ** "သော စ နေသံ အသင်္ကရော လက္ခဏနိဒ္ဒေသေ သုပာကဋော ဟောတီ"တိ။ သေသံ သံဝဏ္ဏ

နာနုသာရေန ဉာတဗ္ဗန္တိ။ ''ကေစိ ဟာရာ ကေဟိစိ ဟာရေဟိ သံကိဏ္ဏာ ဝိယ ဒိဿန္တိ, ကသ္မာ အသံကိဏ္ဏာတိ ဉာတဗ္ဗ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ ဝုတ္တံ **''ဧတေသဉ္စေတ''** တိအာဒိ။ တတ္ထ **ဧတေသဉ္စ ဘဝတီ** တိ ဧတေသံ သောဠသန္နံ ဟာရာနံ ယထာ ယေနာကာရေန အသင္ကရော ဟောတိ, တထာ အသင္ကရာကာရေန ဘဝတိ။ အယတိ ပဝတ္တတိ နယဝိဘတ္တီတိ **အယော,** ဝိတ္ထာရေန အယာတိ **ဝိတ္ထာရတယာ,** တ-ကာရော မိဿကအေဿာပဂမတ္ထာယ အာဂတော, နယဝိဘတ္တိဝိသေသဝစနံ။ နယေန ဉာယေန ဝိဘတ္တိ **နယဝိဘတ္တိ,** နပဉ္စနယဝိဘတ္တာဟာရာနံ ဝိတ္ထာရေန ပဝတ္တာ ဉာယဝိဘတ္တိ တထာ အသင္ကရာကာရေန ဘဝတိ တသ္မိံ အသံကိဏ္ဏာတိ ဉာတဗ္ဗာတိ အဓိပ္ပာယော။

၂. သောဠသ ဟာရာ သရူပတော ဝုတ္တာ, အမ္ဟေဟိ စ ဝိညာတာ, ''ကတမေ ပဉ္စ နယာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော တထာ ပုစ္ဆိတ္ဗတ သရူပတော ဥဒ္ဒိသိတုံ **''တတ္ထ ကတမေ ပဉ္စ နယာ''** တ္ယာဒိ ဝုတ္တံ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန ''ဧဝံ ဟာရေ ဥဒ္ဒိသိတ္ဗတ ဣဒါနိ နယေ ဥဒ္ဒိသိတုံ 'တတ္ထ ကတမေ'တိအာဒိ ဝုတ္တ''န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၂) ဝုတ္တံ။ ''တတ္ထ နယန္တိ သံကိလေသေ, ဝေါဒါနေ စ ဝိဘာဂတော ဉာပေန္တီတိ **နယာ,** နီယန္တိ တ တာနိ ဧတ္တေ, ဧတေဟိ တတိ **နယာ''**တိ အာဒိနာ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၂) **အဋ္ဌကထာယံ** ဝိတ္ထာရေန ဝစနတ္တော ဝုတ္တော။ **နီ**-ဓာတုယာ နန္ဒိယာဝဋ္ဋာဒိနယာနုသာရေန သံကိလေသေ, ဝေါဒါနေ စ အာလမ္ဗိတ္ဗတ ပဝတ္တော ဉာဏာသမ္ပယုတ္တစိတ္တုပ္ပာဒေါ မုဋ္ဌတ္တော, နန္ဒိယာဝဋ္ဋာဒိနယာနံ ဥပနိဿယပစ္စယသတ္တိ ဖလူပစာရတော ဂဟိတာ, ကုတိ-သဒ္ဒေါ တံ ဖလူပစာရတော ဂဟိတသတ္တိ ပရာမသိ, တံသတ္တိသဟိတာ နန္ဒိယာဝဋ္ဋာဒိနယာ အ-ပစ္စယတ္တာ။

တဏှာဟာအဝိဇ္ဇာဟိ သံကိလေသပက္ခဿ သုတ္တဿ, သမထဝိပဿနာဟိ ဝေါဒါနပက္ခဿ သုတ္တဿ စ တုသစ္စယောဇနမုခေန နယနလက္ခဏော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **နန္ဒိယာဝဋ္ဋော နယော** ။ တတ္ထ **စတုသစ္စ** န္တိ တဏှာ စ အဝိဇ္ဇာ စ ဘဝမူလတ္တာ သမုဒယသစ္စံ, အဝသေသာ တေဘူမကာ ဓမ္မာ ဒုက္ခသစ္စံ, သမထဝိပဿနာ မဂ္ဂသစ္စံ, တေန ပတ္တဗ္ဗာ အသင္ခတဓာတု နိရောဓသစ္စန္တိ။

တီဟိ အဝယဝေဟိ လောဘာဒီဟိ သံကိလေသပက္ခေ, တီဟိ အဝယဝေဟိ အလောဘာဒီဟိ စ ဝေါဒါနပက္ခေ ပုက္ခလော သောဘနောတိ **တိပုက္ခလော,** အကုသလမူလေဟိ သံကိလေသပက္ခဿ, ကုသလမူလေဟိ ဝေါဒါနပက္ခဿ သုတ္တတ္ထဿ စတုသစ္စယောဇနမုခေန နယနလက္ခဏော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **တိပုက္ခလော** ။

သီဟဿ ဘဂဝတော ဝိက္ကီဠိတံ ဧတ္ထ နယေတိ **သီဟဝိက္ကီဠိတော,** သုဘသညာဒီဟိ ဝိပလ္လာသေဟိ သကလသံကိလေသပက္ခဿ, သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒီဟိ ဝေါဒါနပက္ခဿ သုတ္တတ္ထဿ စတုသစ္စယောဇနမုခေန နယနလက္ခဏော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **သီဟဝိက္ကီဠိတနယော** ။

အတ္ထနယတ္တယဒိသာဘာဝေန ကုသလာဒိဓမ္မာနံ အာလောစနံ **ဒိသာလောစနံ**။ တဿ တဿ အတ္ထနယဿ ယောဇနတ္ထံ ကတေသု သုတ္တဿ အတ္ထဝိသ္ဓဇ္ဇနေသု ယေ ဝေါဒါနာဒယော, သံကိလေသိကာ စ တဿ တဿ နယဿ ဒိသာဘူတာ ဓမ္မာ သုတ္တတော နိဒ္ဓာရေတ္ဗတ ကထိတာ, တေသံ ယထာဝုတ္တဓမ္မာနံ စိတ္တေနေဝ ''အယံ ပဌမာ ဒိသာ, အယံ ဒုတိယာ ဒိသာ''တိအာဒိနာ အာလောစနံ **ဒိသာလောစနံ**။

တထာ အာလောစိတာနံ ဓမ္မာနံ အတ္ထနယတ္တယယောဇနေ သမာနယနတော အင်္ကုသော ဝိယာတိ **အင်္ကုသော,** တဿ တဿ နယဿ ဒိသာဘူတာနံ ကုသလာဒိဓမ္မာနံ သမာနယနံ **အင်္ကုသော နယော** ။

လဉ္ဆေတီတိ **လဉ္ဆကော** ။ ယော နယော သုတ္တတ္ထံ လဉ္ဆေတိ ပကာသေတိ, ကုတိ လဉ္ဆနတော ပကာသနတော သော နယော လဉ္ဆကော နာမ, နယော စ သော လဉ္ဆကော စာတိ **နယလဉ္ဆကော** ။ နယလဉ္ဆကော ပဌမော နန္ဒိယာဝဋ္ဋော နာမ, နယလဉ္ဆကော ဒုတိယော တိပုက္ခလော နာမ, နယလဉ္ဆကော တတိယော သီဟဝိက္ကီဠိတော နာမာတိ ယောဇေတဗ္ဗော။

ဥဂ္ဂတာနံ ဝိသေသေန ဥဂ္ဂတောတိ **ဥတ္တမော,** တံ ဥတ္တမံ။ **ဂတာ**တိ ဉာတာ, မတာတိ အတ္ထော။ ''မတာ''တိ တဟာပ္ပော။ သေသမေတ္ထ ဝုတ္တနယာနုသာရေနပိ သံဝဏ္ဏနာနုသာရေနပိ ဇာနိတဗ္ဗန္တိ။

ယထာဝုတ္တနယဝိသေသသံဝဏ္ဏနာယ ဋီကာယံ –

> ''သမ္မုဟာဒိ ဥပာဒာယ လောကသင်္ကေတသိဒ္ဓာ ဝေါဟာရမတ္တတာ **သမ္မုတိသဘာဝေါ,** ပထဝီဖဿာဒီနံ ကက္ခဠဖုသနာဒိလက္ခဏံ **ပရမတ္ထသဘာဝေါ** ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ – ယသ္မိံ ဘိန္နေ, ဗုဒ္ဓိယာ ပဟေ တ စိတ္တေန ကတေ န တထာ ဗုဒ္ဓိ, ဣဒံ **သမ္မုတိသစ္စံ** ယထာ ဃဋေ, သသမ္ဘာရဇလေ စ, တဗ္ဗိပရိယာယေန **ပရမတ္ထသစ္စ''** န္တိ –

ဝစနေ ဃဋကထလအာပဇလကဒ္ဒမာဒိသင်္ခာတံ သမ္မုဟာဒိ ဥပာဒာယ လောကဿ ပဝတ္တေ ဃဋကထလအာပဇလကဒ္ဒမာဒိသင်္ကေတသိဒ္ဓာ ဃဋကထလအာပဇလကဒ္ဒမာဒိဝေါဟာရမတ္တတာ **သမ္မုတိသဘာဝေါ** သင်္ကေတဝသေန အဝိတထတ္တာ။ ပထဝီအာဒီနံ ကက္ခဠာဒိလက္ခဏံ, ဖဿာဒီနံ ဖုသနာဒိလက္ခဏံ **ပရမတ္ထသဘာဝေါ** ။ ''ယဒိ ဧဝံ ဃဋာဒိကေ အဘိန္နေ တ အာပာဒိကေ တ အနုရူပေန ဥဒ္ဒကာဒေ အပ္ပဝတ္တမာနေ တ သတိ သမ္မုတိဘာဝေါ ဟောတု, ဘိန္နေ တ ဥဒ္ဒကေ တ ကထံ သမ္မုတိဘာဝေါ ဘဝေယျ, ပထဝီဖဿာဒီနမ္ပိ ဘိဇ္ဇမာနတ္တာ, ကက္ခဠဖုသနာဒီနဉ္စ ပထဝီဖဿာဒီဟိ အနညတ္တာ ကထံ ပရမတ္ထသဘာဝေါ ဘဝေယျ, ကတမေန သင်္ခေပေန အတ္ထေန သမ္မုတိသဘာဝေါ, ပရမတ္ထသဘာဝေါ စ အမှေဟိ ဇာနိတဗ္ဗော''တိ ဝတ္တုဗ္ဗဘာဝတော **''အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ''** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဧတ္ထာ**တိ ဧတေသု သမ္မုတိသဘာဝပရမတ္ထသဘာဝေသု **အယံ** နယော ဝုစ္စမာနော **သင်္ခေပေါ** အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ယသ္မိံ ဃဋာဒိကေ ဘိန္နေ သတိ တတော ဃဋာဒိတော ဣတရော ကထလာဒိဘာဝေါ စိတ္တေန ပဝတ္တေ ကတေန ယထာ ယေန ကထလာဒိဝေါဟာရေန ဘဝတိ, ယသ္မိံ အာပာဒိကေ သမ္ဘာရဇလာဒိကေ ဥဒ္ဒကာဒေ ပဝတ္တမာနေ သတိ တတော အာပာဒိတော ဣတရော ကဒ္ဒမာဒိဘာဝေါ စိတ္တေန ပဝတ္တေ ကတေန ယထာ ယေန ကဒ္ဒမာဒိဝေါဟာရေန ဘဝတိ, တထာ တေန ဝေါဟာရေန ဗုဒ္ဓိ ကထလာဒိသဘာဝဇာနနံ ကဒ္ဒမာဒိသဘာဝဇာနနံ ဘဝတိ, ဣဒံ အဘိန္နေ ဃဋာဒိကံ တ ဘိန္နေ ကထလာဒိကံ တ အနူနေ အာပာဒိကံ တ ဥဒ္ဒကေ ကဒ္ဒမာဒိကံ တ သဗ္ဗံ သမ္မုတိသစ္စံ ဟောတေဝ။ ''ကဒ္ဒမသ္မိံ ဘိန္နေ, ကဒ္ဒမသ္မိံ ဥဒ္ဒကေ တ သတိ ဣတရော သမ္မုတိသဘာဝေါ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗဘာဝတော **''ဃဋေ, သမ္ဘာရဇလေ စာ''**တိ ဝုတ္တံ။

သမ္မုတိသစ္စသဘာဝေါ တုမှေဟိ ဝုတ္တော, အမှေဟိ စ ဉာတော, ''ကတမော ပရမတ္ထသစ္စသဘာဝေါ''တိ ဝတ္တုဗ္ဗဘာဝတော **''တဗ္ဗိပရိယာယေန ပရမတ္ထသစ္စ''** န္တိ ဝုတ္တံ။ ပထဝီအာဒီနံ ကက္ခဠာဒိလက္ခဏတော ဣတရဿ ဖုသနာဒိလက္ခဏဿ အသမ္ဘဝတော, ဖဿာဒီနဉ္စ ဖုသနာဒိလက္ခဏတော ဣတရဿ ကက္ခဠာဒိလက္ခဏဿ အသမ္ဘဝတော ပထဝီဖဿာဒီနံ လက္ခဠဖုသနာဒိလက္ခဏံ ပရမတ္ထသစ္စံ ဟောတေဝါတိ ဣမသ္မိံ သင်္ခေပေ တ္ထေ ဂဟိတေ ကောစိ ဝိရောဓော နတ္ထီတိ အဓိပ္ပာယောတိ။

၃. ပဉ္စ နယာ သရူပတော အာစရိယေန ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ, အမှေဟိ စ ဝိညာတာ, ''ယာနိ ပဒါနိ အဋ္ဌာရသ မူလပဒါနိ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာနိ, ကတမာနိ တာနီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ တာနိ သရူပတော ဒဿေတုံ **''တတ္ထ ကတမာနိ အဋ္ဌာရသ မူလပဒါနီ''**တ္ယာဒိမာဟ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန ''ဧဝံ နယေပိ ဥဒ္ဒိသိတွာ ဣဒါနိ မူလပဒါနိ ဥဒ္ဒိသိတုံ 'တတ္ထ ကတမာနီ'တိအာဒိ အာရဒ္ဓ''န္တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ကုသလာနိ နဝ ပဒါနိ, အကုသလာနိ နဝ ပဒါနိ အဋ္ဌာရသ မူလပဒါနီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနီတိ ယောဇနာ။ မူလန္တိ ပတိဋ္ဌဟန္တိ ဧတေဟိ နယာ, ပတိဋ္ဌာနဝိဘာဂ စာတိ **မူလာနိ,** ပဒန္တိ ပတိဋ္ဌဟန္တိ ဧတ္ထ နယာ, ပဋ္ဌာနဝိဘာဂ, အဓိဂမာ စာတိ **ပဒါနိ,** ဝုတ္တပ္ပကာရဋ္ဌေန မူလာနိ စ တာနိ ပဒါနိ စာတိ **မူလပဒါနိ**။ ကုစ္ဆိတေ ပါပဓမ္မေ သလယန္တီတိ **ကုသလာနိ,** ကုသေ ရာဂာဒယော လုနန္တီတိ **ကုသလာနိ,** ကုသာ ဝိယ လုနန္တီတိ **ကုသလာနိ,** ကုသေန ဉာဏေန လာတဗ္ဗာနိ ပဝတ္တေတဗ္ဗာနီတိ **ကုသလာနိ**။ ကုသလာနံ ပဋိပက္ခာနီတိ **အကုသလာနိ** အ-သဒ္ဒော စေတ္ထ ပဋိပက္ခတ္ထောတိ။

နဝ ပဒါနိ ကုသလာနိ, နဝ ပဒါနိ အကုသလာနီတိ ဂဏနပရိစ္ဆေဒတော, ဇာတိဘေဒတော စ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာနိ, ''ကတမာနိ တာနီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ နဝ ပဒါနိ အကုသလာနိ ပစ္စာသတ္တိညာယေန သရူပတော ဒဿေတုံ **''ကတမာနိ နဝ ပဒါနိ အကုသလာနီ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန –

“ဧဝံ ဂဏနပရိစ္ဆေဒတော, ဇာတိဘေဒတော စ မူလပဒါနိ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ သရူပတော ဒဿေန္တော သံကိလေသပက္ခံယေဝ ပဌမံ ဥဒ္ဒိသတိ ‘တဏှာ’တိအာဒိနာ”တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၃) –

ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ရူပါဒိကေ ခန္ဓေ တသတိ ပရိတသတီတိ **တဏှာ**။ အဝိန္ဒိယံ ကာယဒုစ္စရိတာဒိံ ဝိန္ဒတီတိ **အဝိဇ္ဇာ** , ဝိန္ဒိယံ ကာယသုစရိတာဒိံ န ဝိန္ဒတီတိ **အဝိဇ္ဇာ,** ဝိဇ္ဇာယ ပဋိပက္ခာတိ ဝါ **အဝိဇ္ဇာ**။ လုဗ္ဘန္တိ တေနာတိ **လောဘော,** လုဗ္ဘတီတိ ဝါ **လောဘော,** လုဗ္ဘနံ ဝါ **လောဘော။ ဒေါသမောဟေသု**ပိ ဧသေဝ နယော။ အသုဘေ ရူပက္ခန္ဓာဒိကေ “သုဘ”န္တိ ပဝတ္တာ သညာ **သုဘသညာ**။ ဒုက္ခဒုက္ခာဒိကေ “သုခ”န္တိ ပဝတ္တာ သညာ **သုခသညာ**။ အနိစ္စေ သင်္ခါရဓမ္မေ “နိစ္စ”န္တိ ပဝတ္တာ သညာ **နိစ္စသညာ**။ အနတ္တသဘာဝေသု စက္ခာဒီသု ခန္ဓေသု “အတ္တာ”တိ ပဝတ္တာ သညာ **အတ္တသညာ။ ယတ္ထာ**တိ ယေသု ပဒေသု သဗ္ဗော အကုသလပက္ခော သင်္ဂဟံ သမောသရဏံ ဂစ္ဆတိ, တာနိ ပဒါနိ အကုသလာနီတိ ယောဇနာ။ **သင်္ဂဟံ** ဂဏနံ။ **သမောသရဏံ** သမာရောပနံ။

ပစ္စနီကဓမ္မေ ဥဒ္ဓစ္စာဒိကေ နီဝရဏေ သမေတိ ဝူပသမေတိ တဒင်္ဂဝိက္ခမ္ဘနဝသေနာတိ **သမထော**။ သင်္ခါရေ အနိစ္စာဒီဟိ ဝိဝိဓေဟိ အာကာရေဟိ ပဿတီတိ **ဝိပဿနာ** ။ လောဘဿ ပဋိပက္ခော **အလောဘော**။ ဒေါသဿ ပဋိပက္ခော **အဒေါသော**။ မောဟဿ ပဋိပက္ခော **အမောဟော**။ ဧတ္ထာပိ **အ**-သဒ္ဒေါ ပဋိပက္ခတ္ထော, န အဘာဝတ္ထာဒိကောတိ အဓိပ္ပာယော။ အသုဘေ ရူပက္ခန္ဓာဒိကေ, စက္ခာဒိမှိ ဝါ “အသုဘ”န္တိ ပဝတ္တာ သညာပဓာနစိတ္တုပ္ပါဒါ **အသုဘသညာ,** ဝိသေသတော ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ ။ ဒုက္ခဒုက္ခတာဒီသု “ဒုက္ခ”န္တိ ပဝတ္တာ သညာပဓာနစိတ္တုပ္ပါဒါ **ဒုက္ခသညာ,** ဝိသေသတော ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ။ အနိစ္စေ ခန္ဓာဒိကေ ဝိပရိဏာမဓမ္မေ “အနိစ္စ”န္တိ ပဝတ္တာ သညာပဓာနစိတ္တုပ္ပါဒါ **အနိစ္စသညာ,** ဝိသေသတော စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ။ အနတ္တသဘာဝေ ခန္ဓေ, စက္ခာဒိမှိ ဝါ “အနတ္တာ”တိ ပဝတ္တာ သညာပဓာနစိတ္တုပ္ပါဒါ **အနတ္တသညာ,** ဝိသေသတော ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဓာနံ။ ပညာသတိသီသေန ဟိ ပဝတ္တာ အယံ ဒေသနာ။ တေန ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ “ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သတိဗလံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ? စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု, ဧတ္ထ သတိဗလံ ဒဋ္ဌဗ္ဗ”န္တိ။ **ယတ္ထာ** တိ ယေသု ပဒေသု သဗ္ဗော ကုသလပက္ခော သင်္ဂဟံ သမောသရဏံ ဂစ္ဆတိ, တာနိ ပဒါနိ ကုသလာနီတိ ယောဇနာ။

ဥဒ္ဒါန န္တိ ဥဒ္ဓံ အနံ ရက္ခဏံ ဥဒ္ဒါနံ, သင်္ဂဟဝစနန္တိ အတ္ထော။ ဥဒ္ဒါနေ အဝုတ္တေ သတိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တဿ အတ္ထဿ ဝိပ္ပကိဏ္ဏဘာဝတော ဒိန္နော ဝိယ ဘဝေယျ, တသ္မာ ဝိပ္ပကိဏ္ဏဘာဝဿ နိဝါရဏတ္ထံ ဥဒ္ဒါနန္တိ အဓိပ္ပာယော။ **စတုရော စ ဝိပလ္လာသာ** တိ သုဘသုခနိစ္စအတ္တသညာ။ ကိလေသာ ဘဝန္တိ ဧတ္ထ နဝပဒေသူတိ **ဘူမိ,** ကိလေသာနံ ဘူမီတိ **ကိလေသဘူမိ,** ကိလေသပဝတ္တနဋ္ဌာနာနိ နဝ ပဒါနီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

စတုရော သတိပဋ္ဌာနာ တိ အသုဘဒုက္ခအနိစ္စအနတ္တသညာ။ **ဣန္ဒြိယဘူမိ** တိ သဒ္ဓါဒီနံ ဝိမုတ္တိပရိပါစနိန္ဒြိယာနံ ဘူမိ ပဝတ္တနဋ္ဌာနာနိ သမောသရဏဋ္ဌာနာနိ။

နဝဟိ ကုသလပဒေဟိ ကုသလပက္ခာ **ယုဇ္ဇန္တိ** ယောဇီယန္တိ, **နဝဟိ** အကုသလပဒေဟိ အကုသလပက္ခာ **ယုဇ္ဇန္တိ** ယောဇီယန္တိ။ နဝဟိ ကုသလပဒေဟိ သဟ ကုသလပက္ခာ **ယုဇ္ဇန္တိ** ယုဇ္ဇန္တာ ဘဝန္တိ, နဝဟိ အကုသလပဒေဟိ သဟ အကုသလပက္ခာ **ယုဇ္ဇန္တိ** ယုဇ္ဇန္တာ ဘဝန္တီတိ ဥဒ္ဒေသဝါရေ ဝုတ္တာဝသေသော သံဝဏ္ဏနာနုသာရေန ဝိဇာနိတဗ္ဗော။

ဣတိ သတ္တိဗလာနုရူပါ ရစိတာ

ဥဒ္ဒေသဝါရဿ အတ္ထဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃. နိဒ္ဒေသတရအတ္ထဝိဘာဝနာ

သောဠသဟာရနိဒ္ဒေသဝိဘာဝနာ

၄. ဟာရာဒီသု သမုအယသ္သ နေတ္တိပ္ပကရဏသ္သ ဥဒ္ဒေသော ဥဒ္ဒိဌ္ဌော, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတော, ''ကတမော နိဒ္ဒေသော''တိ ပုန္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ဥဒ္ဒိဋ္ဌေ ဟာရာဒယော နိဒ္ဒိသိတုံ **''တတ္ထ သင်္ခေပတော နေတ္တိ''** တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန ''ဧဝံ ဥဒ္ဒိဋ္ဌေ ဟာရာဒယော နိဒ္ဒိသိတုံ 'တတ္ထ သင်္ခေပတော'တိအာဒိ အာရဒ္ဓ''န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၄) ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ ''တတ္ထ ကတမေ သောဠသ ဟာရာ? ဒေသနာ ဝိစယော''တိအာဒိဥဒ္ဒေသပာဌေ။ **သင်္ခေပတော** တိ သမာသတော။ **နေတ္တီ** တိ နေတ္တိပ္ပကရဏံ။ **ကိတ္တိတာ**တိ ကထိတာ, ဣဒါနိ နိဒ္ဒေသတော ကထေဿာမီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၁။ အဿာဒါဒီနဝတာ, နိဿရဏမ္ပိ စ ဖလံ ဥပာယော စ။

အာဏတ္တီ စ ဘဂဝတော၊ ယောဂီနံ ဒေသနာဟာရော''တိ။ –

ကထာယံ ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန သုတ္တေ အာဂတာ အဿာဒေပိ **အာဒီနဝတာ** အာဒီနတေပိ နိဿရဏမ္ပိ ဖလမ္ပိ ဥပာယောပိ **ယောဂီနံ** အတ္ထာယ ဘဂဝတော အာဏတ္တိပိ ဣမေ ဓမ္မာ ဒဿိတာ သံဝဏ္ဏိတာ သံဝဏ္ဏနာဝသေန ဉာပိတာ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **ဒေသနာဟာရော** နာမာတိ အတ္ထယောဇနာ။

ဝစနတ္ထာဒယော **အဋ္ဌကထာယံ** ဝိတ္ထာရတော ဝုတ္တာဝ, တသ္မာ ကိဉ္စိမတ္တမေဝ ကထေဿာမိ။ အဿာဒီယတေ တိ **အဿာဒေ,** ကော သော? သုခံ, သောမနဿံ, ဣဋ္ဌာရမ္မဏဘူတာ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ စ။ အဿာဒေတိ တောယာ တိ တ **အဿာဒေ,** ကော သော? တဏှာ, ဝိပလ္လာသာ စ။ ဝိပလ္လာသဝသေန ဟိ ဧကေစ္စေ သတ္တာ အနိဋ္ဌမ္ပိ အာရမ္မဏံ ဣဋ္ဌာကာရေန အဿာဒေန္တိ။

အာဘုသံ ကမ္ပေန ဒီနံ ဒုက္ခာဒိ ဟုတွာ တတိ ပဝတ္တတီတိ **အာဒီနတေ,** ဒုက္ခာဒိ။ အထ ဝာ အတိဝိယ အာဒီနံ ကပဏံ ဟုတွာ တတိ ပဝတ္တတီတိ **အာဒီနတေ,** ကပဏမနုဿော, တထာဘာဝ စ တေဘူမကာ ဓမ္မာ အနိစ္စတာဒိယောဂတော။

နိဿရတိ ဧတေနာတိ **နိဿရဏံ,** အရိယမဂ္ဂေါ။ နိဿရတီတိ ဝာ **နိဿရဏံ,** နိဗ္ဗာနံ။ **ပိ**-သဒ္ဒော သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော။ နိဿရဏာဘေဒေ **အဋ္ဌကထာယံ** (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၄ ဟာရသင်္ခေပ) ဗဟုဓာ ဝုတ္တော၀။

ဖလတိ ပဝတ္တတီတိ **ဖလံ,** ဒေသနာယ ဖလံ။ ယဒိပိ ဒေသနာ ဖလနိပ္ဖာဒိကာ န ဟောတိ, တထာပိ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ပုညသမ္ဘာရာ သမ္ဘဝန္တိ, ပုညသမ္ဘာရဟေတုတော ဖလံ ပဝတ္တံ, တသ္မာ ဒေသနာယ ဖလံ နာမာတိ။ ကတမံ တံ? ဒေဝမနုဿေသု အာယုဝဏ္ဏသုခဗလယသပရိဝာရအဓိပတေယျဥပဓိသမ္ပတ္တိစက္ကဝတ္တိသိရိဒေဝရဇ္ဇ- သိရိစတုသမ္ပတ္တိစက္ကသီလသမာဓိသမ္ပဒာ ဝိဇ္ဇာဘိညာ ပဋိသမ္ဘိဒာ သာဝကဗောဓိပစ္စေကဗောဓိသမ္မာသမ္ဗောဓိယော။

ပစ္စယသာမဂ္ဂိံ ဥပဂန္တွာ အယတိ ပဝတ္တတိ ဖလံ ဧတေနာတိ **ဥပာယော,** ကော သော? အရိယမဂ္ဂဿ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါ။ ပုရိမာ ပဋိပဒါ ဟိ ပစ္ဆိမာယ ပဋိပဒာယ အဓိဂမူပာယော, ပရမ္ပရာယ မဂ္ဂနိဗ္ဗာနာဓိဂမဿ စ ဥပာယော။ ကေစိ ''မဂ္ဂေါပိ ဥပာယော''တိ ဝဒန္တိ, တေသံ မတေန နိဗ္ဗာနမေဝ နိဿရဏန္တိ ဝုတ္တံ သိယာ။ ''တေ ပဟာယ တရေ ဩဃန္တိ ဣဒံ နိဿရဏ''န္တိ (နေတ္တိ. ၅) ပန အရိယမဂ္ဂဿ နိဿရဏဘာဝံ ဝက္ခတိ, တသ္မာ ကေသဉ္စိ တအေ န ဂဟေတဗ္ဗော။

အာဏတ္တီ တိ အာဏာရဟဿ ဘဂဝတော ဝေနေယျာနံ ဟိတသိဒ္ဓိယာ ''ဧဝံ သမ္မာပဋိပတ္တိံ ပဋိပဇ္ဇာဟိ, မိစ္ဆာပဋိပတ္တိံ မာ ပဋိပဇ္ဇာဟီ''တိ ဝိဓာနံ အာဏာဌပနံ အာဏတ္တိ နာမ။

ယုဇ္ဇန္တိ ပယုဇ္ဇန္တိ စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာသူတိ **ယောဂိနော,** ဝေနေယျာ, တေသံ ယောဂီနံ အတ္ထာယာတိ ဝစနသေသံ နီဟရိတွာ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ သုတ္တေ အာဂတာနံ သဗ္ဗေသံ အဿာဒါဒီနံ ဧကဒေသာဂတာနမ္ပိ နီဟရိတွာ သဗ္ဗေသံ ဝိဘဇနသံဝဏ္ဏနာဝိသေသော ဒေသနာဟာရောတိ နိဒ္ဒေသတော ဂဟေတဗ္ဗော, သော စ ဝိဘဇနာကာရော ဒေသနာဟာရဝိဘင်္ဂေ (နေတ္တိ. ၅) အာဂမိဿတီတိ က္ကမ န ဒဿိတောတိ။

ဒေသနာဟာရနိဒ္ဒေသော နိဒ္ဒိဋ္ဌော, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတော, ''ကတမော ဝိစယဟာရနိဒ္ဒေသော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ –

''၂.ယံ ပုစ္ဆိတဉ္စ ဝိဿဇ္ဇိတဉ္စ, သုတ္တဿ ယာ စ အနုဂီတိ။

သုတ္တဿ ယော ပဝိစယော၊ ဟာရော ဝိစယောတိ နိဒ္ဒိဋ္ဌော''တိ။ –

ကထာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ သုတ္တဿ **ယံ ပုစ္ဆိတဉ္စ** ယာ ပုစ္ဆာ ဝိစယမာနာ စ သုတ္တဿ **ယံ ဝိဿဇ္ဇိတဉ္စ** ယာ ဝိဿဇ္ဇနာ ဝိစယမာနာ စ သုတ္တဿ **ယော** ပဒာဒိဝိစယော, အဿာဒါဒိဝိစယော စ အတ္ထိ, တေ ဝုတ္တပ္ပကာရာ ဝိစယမာနာ ပုစ္ဆာဒယော ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန ဝိစိယန္တိ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော ဝိစယော ဟာရောတိ နိဒ္ဒိဋ္ဌောတိ အတ္ထယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

ပုစ္ဆီယတေ **ပုစ္ဆိတံ** ။ ဝိဿဇ္ဇီယတေ **ဝိဿဇ္ဇိတ** န္တိ ဘာဝသာဓနေတ္တော ဒဋ္ဌဗ္ဗော, န ကမ္မသာဓနေတ္တော။ တေန ဝုတ္တံ **ဋီကာယံ** ''ဘာဝတ္ထေ တောတိ အာဟ – 'ဝိဿဇ္ဇိတန္တိ ဝိဿဇ္ဇနာ'''တိ။

''သုတ္တဿာ'' တိ နိယမိတတ္တာ သံဝဏ္ဏနာဝသေန အဋ္ဌကထာယံ အာဂတံ န ဂဟေတဗ္ဗန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သော ဝိစယော ဟာရော **အဋ္ဌကထာယံ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၄ ဟာရသင်္ခေပ)** ဝုတ္တော၀။ ကထံ? –

''အယံ ပုစ္ဆာ အဒိဋ္ဌဇောတနာ ဒိဋ္ဌသံသန္ဒနာ ဝိမတိစ္ဆေဒနာ အနုမတိပုစ္ဆာ ကထေတုကမျတာပုစ္ဆာ သတ္တာဓိဋ္ဌာနာ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနာ ဧကာဓိဋ္ဌာနာ အနေကာဓိဋ္ဌာနာ သမ္မုတိဝိသယာ ပရမတ္ထဝိသယာ အတီတဝိသယာ အနာဂတဝိသယာ ပစ္စုပ္ပန္နဝိသယာ''တိအာဒိနာ **ပုစ္ဆာဝိစယော** ဝေဒိတဗ္ဗော။ ''က္ကဒံ ဝိဿဇ္ဇနံ ဧကံသဗျာကရဏံ ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏံ ပဋိပုစ္ဆာဗျာကရဏံ ဌပနံ သာဝသေသံ နိရဝသေသံ သဉတ္တရံ နိရုတ္တရံ လောကိယံ လောကုတ္တရ''န္တိအာဒိနာ **ဝိဿဇ္ဇနဝိစယော** ။

''အယံ ပုစ္ဆာ က္ကမိနာ သမေတိ, ဧတေန န သမေတီ''တိ ပုစ္ဆိတတ္ထံ အာနေတွာ, ဝိစယော ပုဗ္ဗေနာပရံ သံသန္ဒိတွာ စ ဝိစယော **ပုဗ္ဗာပရဝိစယော** ။ ''အယံ အနုဂီတိ ဝုတ္တတ္ထသင်္ဂဟာ အဝုတ္တတ္ထသင်္ဂဟာ တဒုဘယတ္ထသင်္ဂဟာ ကုသလတ္ထသင်္ဂဟာ အကုသလတ္ထသင်္ဂဟာ''တိအာဒိနာ **အနုဂီတိဝိစယော**။ အဿာဒါဒီသု သုခဝေဒနာယ ''က္ကဋ္ဌာရမ္မဏာနုဘဝနလက္ခဏာ''တိအာဒိနာ, တဏှာယ ''အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏလက္ခဏာ''တိအာဒိနာ, ဝိပလ္လာသာနံ ''ဝိပရီတဂ္ဂဟဏလက္ခဏာ''တိအာဒိနာ, အဝသိဋ္ဌာနံ တေဘူမကဓမ္မာနံ ''ယထာသကလက္ခဏာ''တိအာဒိနာ သဗ္ဗေသဉ္စ ဒုတဝိသတိယာ တိကေသု, ဒုတစတ္တာလီသာဓိကေ စ ဒုကသတေ လဗ္ဘမာနပဒဝသေန တံတံအဿာဒတ္တဝိသေသနိဒ္ဓာရဏံ **အဿာဒဝိစယော** ။

ဒုက္ခဝေဒနာယ ''အနိဋ္ဌာနုဘဝနလက္ခဏာ''တိအာဒိနာ, ဒုက္ခသစ္စာနံ ''ပဋိသန္ဓိလက္ခဏာ''တိအာဒိနာ, အနိစ္စတာဒီနံ အာဒိအန္တဝန္တတာယ အနိစ္စန္တိကတာယ စ ''အနိစ္စာ''တိအာဒိနာ သဗ္ဗေသဉ္စ လောကိယဓမ္မာနံ သံကိလေသဘာဂိယဟာနဘာဂိယတာဒိဝသေန အာဒီနဝဝုတ္တိယာ ဩကာရနိဒ္ဓာရဏေန **အာဒီနဝဝိစယော**။ နိဿရဏပဒေ အရိယမဂ္ဂဿ အာဂမနတော ကာယာနုပဿနာဒိပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါဝိဘာဂဝိသေသနိဒ္ဓာရဏဝသေန, နိဗ္ဗာနဿ ယထာဝုတ္တပရိယာယဝိဘာဂဝိသေသနိဒ္ဓာရဏဝသေနာတိ ဧဝံ **နိဿရဏဝိစယော** ။ **ဖလာဒီနံ** တံတံသုတ္တဒေသနာယ သာဓေတဗ္ဗဖလဿ တဒုပာယဿ တတ္ထ တတ္ထ သုတ္တဝိဓိဝစနဿ စ ဝိဘာဂနိဒ္ဓာရဏဝသေန **ဝိစယော** ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧဝံ ပဒပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနပုစ္ဆာပုဗ္ဗာပရာနုဂီတီနံ, အဿာဒါဒီနဉ္စ ဝိသေသနိဒ္ဓာရဏဝသေနေဝ ဝိစယလက္ခဏော ''ဝိစယော ဟာရော''တိ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ –

ဇဝံ ဝုတ္တော၀။

ဝိသ္သဇ္ဇနဝိသေသော ပန ဋ္ဌိ **ကာယံ** ဝုတ္တော။ ကထံ? –

“စက္ခု အနိစ္စ”န္တိ ပုဋ္ဌေ “အာမ, စက္ခု အနိစ္စမေဝ”တိ ဧကန္တတော ဝိသ္သဇ္ဇနံ **ဧကံသဗ္ယာကရဏံ,** “အညိန္ဒ္ရိယံ ဘာဝေတဗ္ဗံ, သစ္ဆိကာတဗ္ဗဉ္စာ”တိ ပုဋ္ဌေ “မဂ္ဂပရိယာယပန္နံ ဘာဝေတဗ္ဗံ, ဖလပရိယာယပန္နံ သစ္ဆိကာတဗ္ဗ”န္တိ ဝိဘဇိတွာ ဝိသ္သဇ္ဇနံ **ဝိဘဇ္ဇဗ္ယာကရဏံ,** “အညိန္ဒ္ရိယံ ကုသလ”န္တိ ပုဋ္ဌေ “ကိံ အနဝဇ္ဇဋ္ဌော ကုသလတ္ထော, ဉဒအာဟု သုခဝိပာကဋ္ဌော”တိ ပဋိပုစ္ဆိတွာ ဝိသ္သဇ္ဇနံ **ပဋိပုစ္ဆာဗ္ယာကရဏံ,** “သဿတော အတ္တာ, အသဿတော တ”တိ ဝုတ္တေ “အဗ္ယာကတမေတ”န္တိအာဒိနာ အဝိသ္သဇ္ဇနံ **ဌပနံ,** “ကိံ ပနေတေ ‘ကုသလာ’တိ တ ‘ဓမ္မာ’တိ တ ဧကတ္ထာ, ဉဒအာဟု နာနတ္ထာ”တိ ဣဒံ ပုစ္ဆနံ **သာဝသေသံ**။ ဝိသ္သဇ္ဇနဿ ပန သာဝသေသတော ဝေနေယျဇ္ဈာသယဝသေန ဒေသနာယံ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အပဟင်္ဒိဟီရကံ **သဥတ္တရံ** သပ္ပာဋိဟီရကံ **နိရုတ္တရံ,** သေသံ ဝိစယဟာရနိဒ္ဒေသေ သုဝိညေယျမေဝတိ –

ဝုတ္တော၀။ သံ၀ဏ္ဏနာသု ဝုတ္တော အတ္ထော အနာကုလော ဟကဋ္ဌော ယတိပဟေတေဟိ ဝိညာတော, သော သဗ္ဗတ္ထ အမေ့ဟဟိ န ဝိဘတ္တောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဝိစယဟာရနိဒ္ဒေသော နိဋ္ဌိတော, အမေ့ဟဟိ စ ဉာတော, “ကတမော ယုတ္တိဟာရနိဒ္ဒေသော”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ –

၃း သဗ္ဗေသံ ဟာရာနံ, ယာ ဘူမိ ယော စ ဂောစရော တေသံ။

ယုတ္တာယုတ္တပရိက္ခာ၊ ဟာရော ယုတ္တီတိ နိဒ္ဒိဋ္ဌော”တိ။ –

ကထာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ **သဗ္ဗေသံ** သောဠသန္နံ ဟာရာနံ **ယာ ဘူမိ** ပဝတ္တနဋ္ဌာနဘူတံ ဗျဉ္ဇနံ, **ယော ဂောစရော** သုတ္တတ္ထော စ အတ္ထိ, **တေသံ** ဘူမိသင်္ခါတဗျဉ္ဇနဂေါစရသင်္ခါတသုတ္တတ္ထာနံ **ယာ ယုတ္တာယုတ္တပရိက္ခာ** ယုတ္တာယုတ္တီနံ ဝိစာရဏာ သံ၀ဏ္ဏနာ ကတာ, သော ယုတ္တိအယုတ္တိပရိက္ခာဝိစာရဏာသင်္ခါတော သံ၀ဏ္ဏနာဝိသေသော “ယုတ္တိ ဟာရော”တိ နိဒ္ဒိဋ္ဌောတိ အတ္ထယောဇနာ။

တေသံ ဟာရာနံ ဘူမိဘူတဿ သုတ္တေ အာဂတဿ ဗျဉ္ဇနဿ ယုတ္တိဘာဝေ ဒုဝိဓော သဘာဝနိရုတ္တိဘာဝေ, အဓိပ္ပေတတ္ထတစကဘာဝေ စ။ ဂောစရဘူတဿ ပန သုတ္တေ အာဂတဿ ယုတ္တိဘာဝေ သုတ္တဝိနယ ဓမ္မတာဟိ အဝိလောမနံ။ အယုတ္တိဘာဝေ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန ဂဟေတဗ္ဗော။

ယုတ္တိဟာရနိဒ္ဒေသော နိဋ္ဌိတော, အမေ့ဟဟိ စ ဉာတော, “ကတမော ပဒဋ္ဌာနဟာရနိဒ္ဒေသော”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ –

၄း ဓမ္မံ ဒေသေတိ ဇိနော, တဿ စ ဓမ္မဿ ယံ ပဒဋ္ဌာနံ။

ဣတိ ယာဝ သဗ္ဗဓမ္မာ၊ ဧသော ဟာရော ပဒဋ္ဌာနော”တိ။ –

ကထာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ **ဓမ္မန္တိ** ယံ ကိဉ္စိ ကုသလာဒိဓမ္မံ သုတ္တေ ဇိနော ဒေသေတိ, **တဿ** သုတ္တေ ဇိနေန ဒေသိတဿ ကုသလာဒိဓမ္မဿ ယဉ္စ ပဒဋ္ဌာနံ နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗံ, တံ တံ ပဒဋ္ဌာနဉ္စာတိ ဇဝံ ဝုတ္တနယေန **ယာဝ** ယတ္တကာ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ သုတ္တေ ဇိနေန ဒေသိတာ, တတ္တကာနံ သဗ္ဗေသံ ဓမ္မာနံ ယဉ္စ ပဒဋ္ဌာနံ နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗံ, တဿ စ ပဒဋ္ဌာနဿ ယဉ္စ ပဒဋ္ဌာနံ နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗံ, တံ တံ ပဒဋ္ဌာနဉ္စ, ဣတိ ဇဝံ ဝုတ္တနယေန **ယာဝ** ယတ္တကာ **သဗ္ဗေ** ပဒဋ္ဌာနဓမ္မာ နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗာ၀, တတ္တကာနိ သဗ္ဗာနိ ဓမ္မပဒဋ္ဌာနာနိ ယထာနုရူပံ နိဒ္ဒါရေတွာ ယေန သံ၀ဏ္ဏနာဝိသေသေန ကထိတာနိ, ဧသော သံ၀ဏ္ဏနာဝိသေသော “ပဒဋ္ဌာနော ဟာရော”တိ နိဒ္ဒိဋ္ဌောတိ အတ္ထယောဇနာ။

သုတ္တေ ဒေသိတကုသလဓမ္မဿ ယောနိသောမနသိကာရသဒ္ဓမ္မဿဝနသပ္ပုရိသူပနိဿယာဒိ ပဒဋ္ဌာနံ, သုတ္တေ ဒေသိတအကုသလဓမ္မဿ အယောနိသောမနသိကာရအသဒ္ဓမ္မဿဝနအသပ္ပုရိသူပနိဿယာဒိ ပဒဋ္ဌာနံ, အဗျာကတဿ ဓမ္မဿ ယထာရဟံ ကုသလာကုသလာဗျာကတာ ပဒဋ္ဌာနန္တိအာဒိနာ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗန္တိ။

ပဒဋ္ဌာနဟာရနိဒ္ဒေသော နိဋ္ဌိတော, အမ္ဘေဟဟိ စ ဉာတော, "ကတမော လက္ခဏဟာရနိဒ္ဒေသော"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ –

၅. "ဝုတ္တမှိ ဧကဓမ္မေ, ယေ ဓမ္မာ ဧကလက္ခဏာ ကေစိ။

ဝုတ္တာ ဘဝန္တိ သဗ္ဗေ၊ သော ဟာရော လက္ခဏော နာမာ"တိ။ –

ကထာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ **ဧကဓမ္မေ** သုတ္တေ ဘဂဝတာ ဝုတ္တမှိ, အဋ္ဌကထာယံ နိဒ္ဒါရိတေ တ သတိ တေန ဓမ္မေန ယေ ကေစိ **ဓမ္မာ** ဧကလက္ခဏာ ဘဝန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ သုတ္တေ သရူပတော အဝုတ္တာပိ သမာနလက္ခဏတာယ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗဘာဝေန အာနေတွာ ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန ဝုတ္တာ ဘဝန္တိ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော "လက္ခဏော နာမ ဟာရော"တိ နိဒ္ဒိဋ္ဌောတိ အတ္ထယောဇနာ။

ဧကံ သမာနံ လက္ခဏံ ဧတေသန္တိ **ဧကလက္ခဏာ,** သမာနလက္ခဏာ, သဟစာရိတာယ တ သမာနကိစ္စတာယ တ သမာနဟေတုတာယ တ သမာနဖလတာယ တ သမာနာရမ္မဏတာယ တ အဝုတ္တာပိ နိဒ္ဒါရိတာတိ။ ကထံ ? – "နာနတ္တကာယာနာနတ္တသညိနော (ဒီ. နိ. ၃.၃၄၁, ၃၅၇, ၃၅၉; အ. နိ. ၉.၂၄), နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ"တိအာဒီသု **သဟစာရိတာယ** သညာယ သဟဂတာ ဓမ္မာ နိဒ္ဒါရိတာ။ "ဒဒံ မိတ္တာနိ ဂန္ထတီ"တိအာဒီသု (သံ. နိ. ၁.၂၄၆; သု. နိ. ၁၈၉) **သမာနကိစ္စတာ,** ပိယဝစနအတ္ထစရိယာ သမာနတ္တတာပိ နိဒ္ဒါရိတာ, "ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ"တိအာဒီသု (မ. နိ. ၃.၁၂၆; သံ. နိ. ၂.၁; မဟာဝ. ၁; ဝိဘ. ၂၂၅; ဥဒါ. ၁; နေတ္တိ. ၂၄) **သမာနဟေတုတာယ** သညာဒယောပိ နိဒ္ဒါရိတာ, "အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ"တိအာဒီသု (မ. နိ. ၃.၁၂၆; သံ. နိ. ၂.၁; မဟာဝ. ၁; ဝိဘ. ၂၂၅; ဥဒါ. ၁; နေတ္တိ. ၂၄) **သမာနဖလတာယ** တဏှုပါဒါနာဒယောပိ နိဒ္ဒါရိတာ, "ရူပံ အဿာဒေတိ အဘိနန္ဒတိ, တံ အာရဗ္ဘ ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတီ"တိ အာဒီသု (ပဋ္ဌာ. ၁.၁.၄၂၄) **သမာနာရမ္မဏတာယ** တံသမ္ပယုတ္တာ ဝေဒနာဒယောပိ နိဒ္ဒါရိတာ, နိဒ္ဒါရေတွာ ဝတ္တဗ္ဗာတိ အတ္တောတိ။ ဝိတ္ထာရော **ဝိဘင်္ဂတရေ** (နေတ္တိ. ၂၃) အာဂမိဿတိ။

လက္ခဏော ဟာရော နိဒ္ဒိဋ္ဌော, အမ္ဘေဟဟိ စ ဉာတော, "ကတမော စတုဗျူဟော ဟာရော"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ –

၆. "နေရုတ္တမဓိပ္ပာယော၊ ဗျဉ္ဇနမထ ဒေသနာနိဒါနဉ္စ။
ပုဗ္ဗာပရာနုသန္ဓီ၊ ဧသော ဟာရော စတုဗျူဟော"တိ။ –

ကထာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ **နေရုတ္တံ** သုတ္တပဒနိဗ္ဗစနဉ္စ ဗုဒ္ဓါနံ တဿ တဿ သုတ္တဿ ဒေသကာနံ, သာဝကာနံ တ **အဓိပ္ပာယော** စ အတ္ထဗျဉ္ဇနေန ဗျဉ္ဇနမုခေန **ဒေသနာနိဒါနဉ္စ** ပုဗ္ဗာပရေန အနုသန္ဓိ စ ဧတေ နိရုတ္တာဒယော ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန ဝိဘာဝီယန္တိ, ဧသော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော "စတုဗျူဟော ဟာရော"တိ နိဒ္ဒိဋ္ဌော။ ဒေသနာပဝတ္တိနိမိတ္တံ ဒေသကဿ အဇ္ဈာသယာဒိ **ဒေသနာနိဒါနံ** နာမ။ စတုဗျူဟဟာရဿ ဗဟုဝိသယတ္တာ **ဝိဘင်္ဂေ** (နေတ္တိ. ၂၅ အာဒယော) လက္ခဏသမ္ပတ္တိံ ကတွာ ကထယိဿာမ။

စတုဗျူဟဟာရနိဒ္ဒေသော နိဒ္ဒိဋ္ဌော, အမ္ဘေဟဟိ စ ဉာတော, "ကတမော အာဝဋ္ဋဟာရနိဒ္ဒေသော"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ –

၇. "ဧကမှိ ပဒဋ္ဌာနေ၊ ပရိယေသတိ သေသကံ ပဒဋ္ဌာနံ။
အာဝဋ္ဋတိ ပဋိပက္ခေ၊ အာဝဋ္ဋော နာမ သော ဟာရော"တိ။ –

ကထာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ ပရက္ကမဓာတုအာဒီနံ **ပဒဋ္ဌာနေ ဧကေမ္ပိ** အာရမ္ဘဓာတုအာဒိကေ ဒေသနာရုဠှေပိ သတိ ဝိသဘာဂတာယ တ သေသကံ ပဒဋ္ဌာနံ ပရိယေသတိ , ဒေသနာယ သရူပတော အဂ္ဂဟဏေန တ သေသကံ ပဒဋ္ဌာနံ ပရိယေသတိ, ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန ပရိယေသိတုံ ယောဇေတ္ဗော ဒေသနံ ပမာအာဒီနံ ပဒဋ္ဌာနဘူတေ ကောသဇ္ဇာဒိကေ **ပဋိပက္ခေ အာဝဋ္ဋတိ** အာဝဋ္ဋာပေတိ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော "အာဝဋ္ဋော ဟာရော နာမာ"တိ နိဒ္ဒိဋ္ဌောတိ အတ္ထယောဇနာ။

"ပဋိပက္ခေ" တိ ဣဒံ နိဒဿနမတ္တံ, သေသေပိ သဘာဂေ အာဝဋ္ဋနတော။ န ဟိ အာရမ္ဘဓာတုအာဒိကေ ဒေသနာရုဠှေပိ သတိ တပ္ပဋိပက္ခေ ကောသဇ္ဇာဒိကေယေဝ ဒေသနံ အာဝဋ္ဋေတိ, အထ ခော အဝသေသဝီရိယာရမ္ဘာဒိကေပိ ဒေသနံ အာဝဋ္ဋေတီတိ။

အာဝဋ္ဋဟာရနိဒ္ဒေသော နိဒ္ဒိဋ္ဌော, အမ္ဟေပိ စ ဉာတော, "ကတမော ဝိဘတ္တိဟာရနိဒ္ဒေသော"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ –

၈."ဓမ္မဉ္စ ပဒဋ္ဌာနံ, ဘူမိဉ္စ ဝိဘဇတေ အယံ ဟာရော။

သာဓာရဏေ အသာဓာရဏေ စ နေယ္ယော ဝိဘတ္တီ"တိ။ –

ကထာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ ကုသလာဒိဝသေန အနေကဝိဓံ သဘာဝ **ဓမ္မဉ္စ** အနသီလာဒိ**ပဒဋ္ဌာနဉ္စ** "ဒဿနဘူမိ ဘာဝနာဘူမီ"တိ ဓေမာဒိကံ **ဘူမိဉ္စ** သာဓာရဏေ စ အသာဓာရဏေ စ ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန ဝိဘဇတေ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော "ဝိဘတ္တိ ဟာရော"တိ နေယ္ယောတိ အတ္ထယောဇနာ။

"ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဝုတ္တာ ကုသလာ တသနာဘာဂိယာ, ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဝုတ္တာ ကုသလာ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယာ"တ္ယာဒိနာ, "ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဝုတ္တာ အကုသလာ ကိလေသဘာဂိယာ"တ္ယာဒိနာ ဓမ္မဉ္စ, "ဣဒံ သီလံ ဣမဿ သ မဟဂ္ဂတဝိသေသဿ ပဒဋ္ဌာနံ, ဣဒံ သီလံ ဣဒံ ဈာနံ ဣမဿ လောကုတ္တရဿ ပဒဋ္ဌာန"န္တာဒိနာ ပဒဋ္ဌာနဉ္စ, "ဒဿနပဟာတဗ္ဗဿ ပုထုဇ္ဇနော ဘူမိ, ဘာဝနာပဟာတဗ္ဗဿ သောတာပန္နာဒယော ဘူမီ"တ္ယာဒိနာ ဘူမိဉ္စ, "ကာမရာဂဗ္ယာပာဒာ ပုထုဇ္ဇနသောတာပန္နာနံ သာဓာရဏာ"တ္ယာဒိနာ သာဓာရဏေ စ, "ကာမရာဂဗ္ယာပာဒာ အနာဂါမိအရဟန္တာနံ အသာဓာရဏာ"တ္ယာဒိနာ အသာဓာရဏေ စ ယေန ဝိဘဇတိ, သော ဝိဘတ္တိ ဟာရော နာမာတိအာဒိနာ (နေတ္တိ. ၃၃-၃၄) ဝိတ္ထာရေတုံ ဝိဘဇနာကာရော ဂဟေတဗ္ဗော။

ဝိဘတ္တိဟာရနိဒ္ဒေသော နိဒ္ဒိဋ္ဌော, အမ္ဟေပိ စ ဉာတော, "ကတမော ပရိဝတ္တနဟာရနိဒ္ဒေသော"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ –

၉."ကုသလာကုသလေ ဓမ္မေ, နိဒ္ဒိဋ္ဌေ ဘာဝိတေ ပဟီနေ စ။

ပရိဝတ္တတိ ပဋိပက္ခေ၊ ဟာရော ပရိဝတ္တနော နာမာ"တိ။ –

ကထာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ သုတ္တေ **ဘာဝိတေ** ဘာဝိတဗ္ဗေ **ကုသလေ** အနဝဇ္ဇဓမ္မေ **နိဒ္ဒိဋ္ဌေ** ကထိတေ, သံဝဏ္ဏိတေ တ **ပဟီနေ** ပဟာတဗ္ဗေ **အကုသလေ** သာဝဇ္ဇဓမ္မေ **နိဒ္ဒိဋ္ဌေ** ကထိတေ, သံဝဏ္ဏိတေ တ တေသံ ဓမ္မာနံ **ပဋိပက္ခေ** ဝိပရီတဓမ္မေ ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန **ပရိဝတ္တတိ** ပရိဝတ္တေတိ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော "ပရိဝတ္တနော ဟာရော နာမာ"တိ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ အတ္ထယောဇနာ။

"သမ္မာဒိဋ္ဌိဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ နိဇ္ဇိဏ္ဏာ ဘဝတီ"တိအာဒိနာ စ "ယဿ တ ဟဏာတိပာတာ ပဋိဝိရတဿ ပာဏာတိပာတော ပဟီနော"တိအာဒိနာ စ "ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာ ကာမာ ။ပေ။ ကာမေပိ ဝေရမဏီ တေသံ အဓမ္မော"တိ အာဒိနာ စ ပဋိပက္ခေ ပရိဝတ္တနဘာဝံ **ဝိဘင်္ဂတရေ** (နေတ္တိ. ၃၅ အာဒယော) ဝက္ခတီတိ န ဝိတ္ထာရိတာ။

ပရိဝတ္တနဟာရနိဒ္ဒေသော နိဒ္ဒိဋ္ဌော, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတော, ''ကတမော ဝေဝစနဟာရနိဒ္ဒေသော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ –

၁၆. ဝေဝစနာနိ ဗဟူနိ တု, သုတ္တေ ဝုတ္တာနိ ဧကဓမ္မဿ။

ယော ဇာနာတိ သုတ္တဝိဒူ၊ ဝေဝစနော နာမ သော ဟာရော''တိ။ –

ကထာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ **ဧကဓမ္မဿ** ပဒတ္ထဿ သုတ္တေ **ဝုတ္တာနိ တု** ဝုတ္တာနိ ဧဝ, **ဗဟူနိ တု** ဗဟူနိ ဧဝ ဝေဝစနာနိ ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန ယော သုတ္တဝိဒူ ဇာနာတိ, ဇာနိတုံ ကေသိဉ္စိယေဝ ပဒတ္ထေ ယောဇေတိ, တဿ သုတ္တဝိဒုနော သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော ''ဝေဝစနော နာမ ဟာရော''တိ နိဒ္ဒိဋ္ဌောတိ အတ္ထယောဇနာ။

ဧတ္ထ စ ယော သော-သဒ္ဒာ အသမာနတ္ထာ စ ဟောန္တီတိ ''ယော သုတ္တဝိဒူ''တိ ဝတွာ ''သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော''တိ ဝုတ္တန္တိ။ **''ဘဂဝါ''**တိ ပဒဿ ကေသိဉ္စိယေဝ အတ္ထေ ဘဂဝတိ ''အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ, ဖလနိပ္ဖတ္တိဂတော ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တော အဓိဂတပဋိသမ္ဘိဒော စတုယောဂဝိပ္ပဟီနော အဂတိဂမနဝီတိဝတ္တော ဥဒ္ဓဋသလ္လော နိရူဠ္ဟဝဏော မဒ္ဒိတကဏ္ဋကော နိဗ္ဗာပိတပရိယုဋ္ဌာနော ဗန္ဓနာတီတော ဂန္ထဝိနိဝေဌနော အဇ္ဈာသယဝီတိဝတ္တော ဘိန္နန္ဓကာရော စက္ခုမာ လောကဓမ္မသမတိက္ကန္တော အနုရောဓဝိရောဓဝိပ္ပယုတ္တော ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေသု ဓမ္မေသု အသင်္ခေပဂတော ဗန္ဓနာတိဝတ္တော ဌပိတသင်္ဂါမော အဘိက္ကန္တတရော ဥက္ကာဓရော အာလောကကရော ပဇ္ဇောတကရော တမောနုဒော ရဏဉ္ဇဟော အပရိမာဏဝဏ္ဏော အပ္ပမေယျဝဏ္ဏော အသင်္ချေယျဝဏ္ဏော အာဘင်္ကရော ပဘင်္ကရော ဓမ္မောဘာသပဇ္ဇောတကရော''တိ (နေတ္တိ. ၃၈) ဧဝမာဒီနိ ဗဟူနိ ဝေဝစနာနိ ယောဇိတာနိ။ ဝိတ္ထာရော **ဝိဘင်္ဂတရေ** (နေတ္တိ. ၃၇ အာဒယော) အာဂမိဿတိ။

ဝေဝစနဟာရနိဒ္ဒေသော နိဒ္ဒိဋ္ဌော, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတော, ''ကတမော ပညတ္တိဟာရနိဒ္ဒေသော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ –

၁၇. ဧကံ ဘဂဝါ ဓမ္မံ, ပညတ္တီဟိ ဝိဝိဓာဟိ ဒေသေတိ။

သော အာကာရော ဉေယျော၊ ပညတ္တိ နာမ သော ဟာရော''တိ။ –

ကထာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ ဘဂဝါ **ဧကံ** ခန္ဓာဒိဓမ္မံ **ဝိဝိဓာဟိ** နိက္ခေပပဘဝပညတ္တာဒီဟိ ပညတ္တီဟိ ယေန ပညာပေတဗ္ဗာကာရေန ဒေသေတိ, သော ပညာပေတဗ္ဗာကာရော ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန ဝိဘာဝိတော, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော ''ပညတ္တိ ဟာရော နာမာ''တိ ဉေယျောတိ အတ္ထယောဇနာ။

တတ္ထ **ဝိဝိဓာဟိ ပညတ္တီဟိ** နိက္ခေပပညတ္တိပဘဝပညတ္တိပရိညာပညတ္တိပဟာနပညတ္တိ- ဘာဝနာပညတ္တိသစ္ဆိကိရိယာပညတ္တိနိရောဓပညတ္တိနိဗ္ဗိဒါပညတ္တီတိ ဧဝမာဒိပညတ္တီဟိ ဧကပဒတ္ထဿေဝ ပညာပေတဗ္ဗာကာရဝိဘာဝနာလက္ခဏော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော ပညတ္တိ ဟာရော နာမာတိ။

တတ္ထ ''ဣဒံ ဒုက္ခ''န္တိ အယံ ပညတ္တိ ပဉ္စန္နံ ခန္ဓာနံ, ဆန္နံ ဓာတူနံ, အဋ္ဌာရသန္နံ ဓာတူနံ, ဒွါဒသန္နံ အာယတနာနံ, ဒသန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ **နိက္ခေပပညတ္တိ** ။

''ကဗဠီကာရေ စေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရေ အတ္ထိ ရာဂေါ, အတ္ထိ နန္ဒီ, အတ္ထိ တဏှာ, ပတိဋ္ဌိတံ တတ္ထ ဝိညာဏံ ဝိရူဠှံ။ ယတ္ထ ပတိဋ္ဌိတံ ဝိညာဏံ ဝိရူဠှံ, အတ္ထိ တတ္ထ နာမရူပဿ အဝက္ကန္တိ။ ယတ္ထ အတ္ထိ နာမရူပဿ အဝက္ကန္တိ, အတ္ထိ တတ္ထ သင်္ခါရာနံ ဝုဒ္ဓီ''တိ (သံ. နိ. ၂.၆၄; ကထာ. ၂၉၆) ဧဝမာဒိ **ပဘဝပညတ္တိ** ဒုက္ခဿ စ သမုဒယဿ စာတိ။

“ကဗဋ္ဌီကာရေ စေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရေ နတ္ထိ ရာဂေါ, နတ္ထိ နန္ဒီ, နတ္ထိ တဏှာ”တိ (သံ. နိ. ၂.၆၄; ကထာ. ၂၉၆) ဧဝမာဒိ **ပရိညာပညတ္တိ** ဒုက္ခဿ, **“ပဟာနပညတ္တိ** သမုဒယဿ, **ဘာဝနာပညတ္တိ** မဂ္ဂဿ, **သစ္ဆိကိရိယာပညတ္တိ** နိရောဓဿ”တိ စ “နိက္ခေပပညတ္တိ သုတမယိယာ ပညာယ, သစ္ဆိကိရိယာပညတ္တိ အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယဿ, ပဝတ္တနာပညတ္တိ ဓမ္မစက္ကဿ”တိ ဧဝမာဒိဝိတ္ထာရော **ဝိဘင်္ဂေ** (နေတ္တိ. ၃၉ အာဒယော) အာဂမိဿတီတိ။

ပဏ္ဏတ္တိဟာရနိဒ္ဒေသော နိဋ္ဌိတော၊ အမေ့ဟတိ စ ဉာတော, “ကတမော ဩတရဏဟာရနိဒ္ဒေသော”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ –

၁၅. “ယော စ ပဋိစ္စုပ္ပာဒော, ဣန္ဒြိယခန္ဓာ စ ဓာတုအာယတနာ။

ဧတေဟိ ဩတရတိ ယော၊ ဩတရဏော နာမ သော ဟာရော”တိ။ –

ကထာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ ယော ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒော စ ယေ ဣန္ဒြိယခန္ဓာ စ ယာနိ ဓာတုအာယတနာနိ စ ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန နိဒ္ဒာရိတာနိ, ဧတေဟိ ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒိန္ဒြိယခန္ဓဓာတာယတနေဟိ, သုတ္တေ အာဂတပဒတ္ထမုခေန နိဒ္ဓာရိယမာနေဟိ စ ယော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **ဩတရတိ** ဩကဟတိ ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒိကေ တတ္ထ တစကဝသေန, တတ္ထ ဉာပကဝသေန တ အနုပဝိသတိ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော ဩတရဏော ဟာရော နာမာတိ အတ္ထယောဇနာ။

တတ္ထ **ဣန္ဒြိယခန္ဓာ** တိ ဣန္ဒြိယာနိ စ ခန္ဓာ စာတိ ဣန္ဒြိယခန္ဓာ။ **ဓာတုအာယတနာ**တိ ဓာတုယော စ အာယတနာနိ စ ဓာတုအာယတနာ။ ကထံ ဩတရဏော? “ဉဒ္ဓံ အဓော သဗ္ဗဓိ ဝိပ္ပမုတ္တော”တိအာဒိ (နေတ္တိ. ၄၂) ဟဒ္ဓော။

ဉဒ္ဓ န္တိ ရူပဓာတု စ အရူပဓာတု စ။ **အဓော**တိ ကာမဓာတု။ **သဗ္ဗဓိ ဝိပ္ပမုတ္တော** တိ တေဓာတုကေ အယံ အသေက္ခ ဓာဝိမုတ္တိ။ တာနိယေဝ အသေက္ခာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ, အယံ ဣန္ဒြိယေဟိ ဩတရဏာ။

တာနိယေဝ အသေက္ခာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဝိဇ္ဇာ, ဝိဇ္ဇုပ္ပာဒ အဝိဇ္ဇာနိရောဓော။ပေ.။ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ, အယံ ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒေဟိ ဩတရဏာ။

တာနိယေဝ အသေက္ခာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ တီဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတာနိ သီလက္ခန္ဓေန သမာဓိက္ခန္ဓေန ပညာက္ခန္ဓေန, အယံ ခန္ဓေဟိ ဩတရဏာ။

တာနိယေဝ အသေက္ခာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ သင်္ခါရပရိယာပန္နာနိ ယေ သင်္ခါရာ အနာသဝာ, နော စ ဘဝင်္ဂါ, တေ သင်္ခါရာ ဓမ္မဓာတုသင်္ဂဟိတာ, အယံ ဓာတူဟိ ဩတရဏာ။

သာ ဓမ္မဓာတု ဓမ္မာယတနပရိယာပန္နာ, ယံ အာယတနံ အနာသဝံ, နော စ ဘဝင်္ဂံ, အယံ အာယတနေဟိ ဩတရဏာတိ ဧဝမာဒီဟိ **ဝိဘင်္ဂေ** (နေတ္တိ. ၄၂ အာဒယော) အာဂမိဿတီတိ။

ဩတရဏဟာရနိဒ္ဒေသော နိဋ္ဌိတော၊ အမေ့ဟတိ စ ဉာတော, “ကတမော သောဓနဟာရနိဒ္ဒေသော”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ –

၁၆. “ဝိဿဇ္ဇိတမှိ ပဉှေ, ကထာယံ ပုစ္ဆိတာ ယမာရဗ္ဘ။

သုဒ္ဓါသုဒ္ဓပရိက္ခာ၊ ဟာရော သော သောဓနော နာမာ”တိ။ –

ကထာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ တိဿံ **ကထာယံ** အာရဒ္ဓေ ဟ **ပဉ္စေဟ** ဉာတုမိစ္ဆိတေ အတ္ထေ ဘဂဝတာ ဝိဿဇ္ဇိတကထာယံ ဝိဿဇ္ဇိတမှိ **ယံ** သုတ္တတ္ထံ **အာရဗ္ဘ** အဓိကိစ္စ သာ ကထာ **ပုစ္ဆိတာ** ပုစ္ဆနတ္ထာယ ဌပိတာ, တဿ သုတ္

တတ္ထသ္သ ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန **သုဒ္ဓာသုဒ္ဓပရိက္ခာ** ဝိစာရဏာ ဘဝေ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော သောဓနော ဟာရော နာမာတိ အတ္ထယောဇနာ။

ကထံ? ''အဝိဇ္ဇာယ နိဝုတော လောကော''တိ ပဒံ သောဓိတံ, အာရမ္ဘော န သောဓိတော။ ''ဝိဝိစ္ဆာ ပမာဒါ နပ္ပကာသတီ''တိ ပဒံ သောဓိတံ, အာရမ္ဘော န သောဓိတော။ ''ဇပ္ပာဘိလေပနံ ဗြူမိ''တိ ပဒံ သောဓိတံ, အာရမ္ဘော န သောဓိတော။ ''ဒုက္ခမဿ မဟဗ္ဘယ''န္တိ ပဒဉ္စ သောဓိတံ, အာရမ္ဘော စ သောဓိတောတိ။ ဧဝံ ပဒါဒီနံ သောဓိတာသောဓိတဘာဝဝိစာရဏော ဟာရော သောဓနော နာမ။ ဝိတ္ထာရတော ပန **ဝိဘင်္ဂေ** (နေတ္တိ. ၄၅ အာဒယော) အာဂမိဿတီတိ။

သောဓနဟာရနိဒ္ဒေသော နိဋ္ဌိတော၊ အမှေဟဟိ စ ဉာတော, ''ကတမော အဓိဋ္ဌာနဟာရနိဒ္ဒေသော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ –

''၁၄. ဧကတ္တတာယ ဓမ္မာ, ယေပိ စ ဝေမတ္တတာယ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ။

တေ န ဝိကပ္ပယိတဗ္ဗာ၊ သော ဟာရော အဓိဋ္ဌာနော''တိ။ –

ကထာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ **ယေ** ဒုက္ခသစ္စာဒယော **ဓမ္မာ ဧကတ္တတာယ** သာမညေနပိ စ **ဝေမတ္တတာယ** ဝိသေသေနပိ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ, ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန နိဒ္ဒိဋ္ဌာ ဒုက္ခသစ္စာဒယော ဓမ္မာ **န ဝိကပ္ပယိတဗ္ဗာ** သာမညဝိသေသကပ္ပနာယ တေ ဟာရဘာဝေန အနဝဋ္ဌာနတော, ကာလဒိသာဝိသေသာဒီနံ ဝိယ အပေက္ခာသိဒ္ဓိတော စ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော အဓိဋ္ဌာနော ဟာရောတိ အတ္ထယောဇနာ။

တတ္ထ **ဧကတ္တတာယာ** တိ ဧကဿ သမာနဿ ဘာဝေ **ဧကတ္တံ,** ဧကတ္တမေဝ **ဧကတ္တတာ,** တာယ။ **ဧက**သဒ္ဒော စေတ္ထ သမာနတ္ထတစကော, န သင်္ချာတစကောတိ။ **ဝေမတ္တတာယာ**တိ ဝိသိဋ္ဌာ မတ္တာ **ဝိမတ္တာ,** ဝိမတ္တာ ဧဝ **ဝေမတ္တံ,** ဝေမတ္တဿ ဘာဝေ **ဝေမတ္တတာ,** တာယ။ ယထာ ဟိ ''အဇ္ဇ သွေ''တိ ဝုစ္စမာနာ ကာလဝိသေသာ အနဝဋ္ဌိတာ ဘဝန္တိ, ''ပုရိမာ ဒိသာ, ပစ္ဆိမာ ဒိသာ''တိ ဝုစ္စမာနာ ဒိသာဝိသေသာ, ဧဝံ သာမညဝိသေသာ စ အတ္ထဿ သဘာဝတတိ။ တထာ ဟိ ''ဣဒံ ဒုက္ခ''န္တိ ဝုစ္စမာနံ ဇာတိအာဒိ အပေက္ခာယ သာမညံ သမာနမ္ပိ သစ္စာပေက္ခာယ ဝိသေသော ဟောတိ။ သေ နယော သမုဒယသစ္စာဒီသုပီတိ။ ''ဒုက္ခ''န္တိ ဧကတ္တတာ။ ''ဇာတိ ဒုက္ခာ, ဇရာ ဒုက္ခာ, မရဏံ ဒုက္ခ''န္တိ ဧဝမာဒိ ဝေမတ္တတာ။ ''ဒုက္ခသမုဒယော''တိ ဧကတ္တတာ, ''တဏှာ ပေါနောဘဝိကာ နန္ဒီရာဂသဟဂတာ''တိ ဧဝမာဒိ ဝေမတ္တတာတိ ဧဝမာဒိ ဝိတ္ထာရော **ဝိဘင်္ဂေ** (နေတ္တိ. ၄၆ အာဒယော) အာဂမိဿတီတိ။

အဓိဋ္ဌာနဟာရနိဒ္ဒေသော နိဋ္ဌိတော၊ အမှေဟဟိ စ ဉာတော, ''ကတမော ပရိက္ခာရဟာရနိဒ္ဒေသော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ –

''၁၅. ယေ ဓမ္မာ ယံ ဓမ္မံ, ဇနယန္တိပ္ပစ္စယာ ပရမ္ပရတော။

ဟေတုမဝကမှယိတွာ၊ သော ဟာရော ပရိက္ခာရော''တိ။ –

ကထာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ အဝိဇ္ဇာဒိကာ **ယေ** ပစ္စယ**ဓမ္မာ** သင်္ခါရာဒိကံ **ယံ** ဖလ**ဓမ္မံ ပစ္စယာ** သဟဇာတပစ္စယေန **ပရမ္ပရတော** ပရမ္ပရပစ္စယဘာဝေန ဇနယန္တိ, တဿ သင်္ခါရာဒိဖလဿ ပစ္စယံ ပရိက္ခာရဘူတံ ပုရိမုပ္ပန္နံ အဝိဇ္ဇာဒိကံ အသာဓာရဏံ ဇနကံ **ဟေတုံ,** အယောနိသောမနသိကာရာဒိကံ သာဓာရဏံ ပစ္စယ**ဟေတုဉ္စ အဝကမှယိတွာ** သုတ္တတော နိဒ္ဒါရေတွာ ယော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော ပရိက္ခာရသံဝဏ္ဏနာဘာဝေန ပဝတ္တော, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော ပရိက္ခာရော ဟာရော နာမာတိ အတ္ထယောဇနာ။ အဝိဇ္ဇာဒယော ဟိ အဝိဇ္ဇာဒီနံ အသာဓာရဏဟေတူ ဘဝန္တိ, အယောနိသောမနသိကာရာဒယော သာဓာရဏပစ္စယာ။ တေနာဟ – ''အသာဓာရဏလက္ခဏော ဟေတု, သာဓာရဏလက္ခဏော ပစ္စယော''တိ, ''အဝိဇ္ဇာ အဝိဇ္ဇာယ ဟေတု, အယောနိသောမနသိကာရော ပစ္စယော''တိအာဒိကံ (နေတ္တိ. ၄၉) ဝိဘင်္ဂဝစနဉ္စ။

ပရိက္ခာရဟာရနိဒ္ဒေသော နိဒ္ဒိဋ္ဌော, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတော, ''ကတမော သမာရောပနဟာရနိဒ္ဒေသော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ –

၁၆. ''ယေ ဓမ္မာ ယံမူလာ, ယေ စေကတ္ထာ ပကာသိတာ မုနိနာ။

တေ သမာရောပယိတဗ္ဗာ၊ ဧသ သမာရောပနော ဟာရော''တိ။ –

ကထာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ **ယေ** သီလာဒယော **ဓမ္မာ ယံမူလာ** ယေသံ သမာဓိအာဒီနံ မူလာ, တေ သီလာဒယော ဓမ္မာ တေသံ သမာဓိအာဒီနံ ပဒဋ္ဌာနဘာဝေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန သမာရောပယိတဗ္ဗာ, ယေ စ ရာဂဝိရာဂစေတောဝိမုတ္တိသေက္ခဖလ ကာမဓာတုသမတိက္ကမနာဒိသဒ္ဒာ အနာဂါမိဖလတ္တတာယ **ဧကတ္ထာ** သမာနတ္ထာတိ ဗုဒ္ဓ **မုနိနာ** ပကာသိတာ, တေ ရာဂ။ပေ။ တိက္ကမနာဒိသဒ္ဒာ အညမညဝေဝစနဘာဝေန သမာရောပယိတဗ္ဗာ, ဧသော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော သမာရောပနော ဟာရော နာမာတိ အတ္ထယောဇနာ။

ဧတ္ထ စ သီလာဒိက္ခန္ဓတ္တယဿ ပရိယာယန္တရဝိဘာဝနာဟရိပူရိ ကထိတာ, ဘာဝနာဟရိပူရိ စ ပဟာတဗ္ဗဿ ပဟာနေန ဟောတီတိ ဘာဝနာသမာရောပနပဟာနသမာရောပနာပိ ဒဿိတာတိ စတုဗ္ဗိဓော သမာရောပနော ပဒဋ္ဌာန သမာရောပနော, ဝေဝစနသမာရောပနော, ဘာဝနာသမာရောပနော, ပဟာနသမာရောပနောတိ။

တတ္ထ ကာယိကသုစရိတံ, တစသိကသုစရိတဉ္စ သီလက္ခန္ဓော, မနောသုစရိတေ အနဘိဇ္ဈာ, အဗျာပာဒော စ သမာဓိက္ခန္ဓော, သမ္မာဒိဋ္ဌိ ပညာက္ခန္ဓော။ သီလက္ခန္ဓော သမာဓိက္ခန္ဓဿ ပဒဋ္ဌာနံ, သမာဓိက္ခန္ဓော ပညာက္ခန္ ဓဿ ပဒဋ္ဌာနံ။ သီလက္ခန္ဓော, သမာဓိက္ခန္ဓော စ သမထဿ ပဒဋ္ဌာနံ, ပညာက္ခန္ဓော ဝိပဿနာယ ပဒဋ္ဌာနံ။ သမထော ရာဂဝိရာဂစေတောဝိမုတ္တိယာ ပဒဋ္ဌာနံ, ဝိပဿနာ အဝိဇ္ဇာဝိရာဂပညာဝိမုတ္တိယာ ပဒဋ္ဌာနန္တိ ဝေမာဒိ **ပဒဋ္ဌာန သမာရောပနော**။ ရာဂဝိရာဂ စေတောဝိမုတ္တိ သေက္ခဖလံ, အဝိဇ္ဇာဝိရာဂ ပညာဝိမုတ္တိ အသေက္ခဖလံ, ဣဒံ ဝေဝစနံ။ ရာဂ ဝိရာဂ စေတောဝိမုတ္တိ အနာဂါမိဖလံ, အဝိဇ္ဇာဝိရာဂ ပညာဝိမုတ္တိ အဂ္ဂဖလံ အရဟတ္တံ, ဣဒံ ဝေဝစနံ။ ရာဂဝိရာဂ စေ တောဝိမုတ္တိ ကာမဓာတုသမတိက္ကမနံ, အဝိဇ္ဇာဝိရာဂ စေတောဝိမုတ္တိ တေဓာတုသမတိက္ကမနံ, ဣဒံ ဝေဝစနံ။ ပညိန္ဒြိ ယံ, ပညာဗလံ, အဓိပညာသိက္ခာ, ပညာက္ခန္ဓောတိ ဝေမာဒိ ဝေဝစနန္တိ ဝေမာဒိ **ဝေဝစနသမာရောပနော**။ ကာယေ ကာ ယာနုပဿီနော ဝိဟရတော စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝနာဟရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ, စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု ဘာဝိယမာ နေသု စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ ဘာဝနာဟရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ, စတူသု သမ္မပ္ပဓာနေသု ဘာဝိယမာနေသု စတ္တာရော ဣ ဒ္ဓိပါဒာ ဘာဝနာဟရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တီတိ ဝေမာဒိ **ဘာဝနာသမာရောပနော**။ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရန္တော အသုဘေ ''သုဘ''န္တိ ဝိပလ္လာသံ ပဇဟတိ, ကဗဠီကာရော စဿ အာဟာရော ပရိညံ ဂစ္ဆတိ, ကာမုပာဒါနေန စ အနုပာဒါနော ဘဝတိ, ကာမယောဂေန စ ဝိသံယုတ္တော ဘဝတိ, အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထေန စ ဝိပ္ပယုဇ္ဇတိ, ကာမာသဝေန စ အနာသ ဝေ ဘဝတိ, ကာမောဃဉ္စ ဉတ္တိဏ္ဏော ဘဝတိ, ရာဂသလ္လေန စ ဝိသလ္လော ဘဝတိ, ရူပူပိကာ စဿ ဝိညာဏဋ္ဌိ တိ ပရိညံ ဂစ္ဆတိ , ရူပဓာတုယံ စဿ ရာဂေ ပဟီနော ဘဝတိ, န စ ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, ဝေဒနာသူတိ ဝေမာဒိ **ပဟာန သမာရောပနော**တိ ဝေမာဒိ သမာရောပနော ဟာရော နိယုတ္တောတိ။

ဣတိ သတ္တိဗလာနုရူပါ ရစိတာ။

သောဠသဟာရနိဒ္ဒေသဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

နယနိဒ္ဒေသဝိဘာဝနာ

၁၇. ဟာရနိဒ္ဒေသော နိဒ္ဒိဋ္ဌော, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတာ, ''ကတမေ နယနိဒ္ဒေသာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တဏှာဉ္စ စာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အထ တ ဧဝံ ဥဒ္ဒေသက္ကမေနေဝ ဟာရေ နိဒ္ဒိသိတွာ ဣဒါနိ နယေ နိဒ္ဒိသိတုံ **''တဏှာဉ္စ''** တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော သုတ္တေ အာဂတံ **တဏှဉ္စ အဝိဇ္ဇဉ္စ** အတ္ထတော နိဒ္ဓါရဏာဝ သေန ဂဟိတံ တဏှဉ္စ အဝိဇ္ဇဉ္စ သံကိလေသပက္ခံ နေတိ, သုတ္တေ အာဂတေန သမထေန, သုတ္တေ အာဂတာယ ဝိ ပဿနာယ အတ္ထတော နိဒ္ဓါရဏာဝသေန တ ဂဟိတေန သမထေန, ဂဟိတာယ ဝိပဿနာယ ဝေါဒါနပက္ခံ နေတိ, န

ယန္တော စ သစ္စေဟိ ယောဇေတ္ဝာ နေတိ, အယံ သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော သော နန္ဒိယာဝဋ္ဋော နယော နာမာတိ အတ္ထယောဇနာ။

ဧတ္ထ စ အတ္ထနယဿ ဘူမိ, သံဝဏ္ဏနာ စ ကထာယံ ‘‘နယော’’တိ ဝုတ္တာ, တသ္မာ ‘‘သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော’’တိ ဝုတ္တံ။ န ဟိ အတ္ထနယော သံဝဏ္ဏနာ, စတုသစ္စပဋိဝေဓဿ အနုရူပေ ပုဗ္ဗဘာဂေ အနုကပဟဏနယော အတ္ထနယော ဝါ။ တဿ ပန အတ္ထနယဿ ယာ သံဝဏ္ဏနာ ဥဂ္ဃဋိတညုအာဒီနံ ဝသေန တဏ္ဍှာဟာဒိမုခေန နယဘူမိရစနာ ပဝတ္တာ, တဿ သံဝဏ္ဏနာဝ နယတေဟာရော ကတောတိ ဝိတ္ထာရတော **ဟာရသမ္ပာတေ** (နေတ္တိ. ၇၈-၇၉) အာဂမိဿတိ။

နန္ဒိယာဝဋ္ဋနယနိဒ္ဒေသော နိဒ္ဒိဋ္ဌော, အမ္ဗေဟဟိ စ ဉာတော, ‘‘ကတမော တိပုက္ခလနယနိဒ္ဒေသော’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ –

၁၈. ‘‘ယော အကုသလေ သမူလေဟိ, နေတိ ကုသလေ စ ကုသလမူလေဟိ။

ဘူတံ တထံ အဝိတထံ၊ တိပုက္ခလံ တံ နယံ အာဟူ’’တိ။ –

ကထာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ **ယော** သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော အကုသလေ **သမူလေဟိ** အတ္တနော အကုသလဿ တီဟိ လောဘာဒီဟိ မူလေဟိ သံကိလေသပက္ခံ နေတိ, ကုသလေ စ **ကုသလမူလေဟိ** တီဟိ အလောဘာဒီဟိ ဝေဒာနပက္ခံ နေတိ, နယန္တော စ **ဘူတံ** ကုသလာကုသလံ နေတိ, န အဘူတံ မာယာမရီစိအာဒယော ဝိယ, **တထံ** ကုသလာကုသလံ နေတိ, န ဃဋ္ဌာဒယော ဝိယ သမ္မုတိသစ္စမတ္တံ, **အဝိတထံ** ကုသလာကုသလံ နေတိ, န ဝိတထံ။ ကုသလာကုသလာနံ သဘာဝတော ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ **ဘူတာ** ပရမတ္ထသစ္စတ္တာ **တထာ,** အကုသလဿ ဣဋ္ဌဝိပာကတာဘာဝတော, ကုသလဿ စ အနိဋ္ဌဝိပာကတာဘာဝတော ဝိပာကေ သတိ အဝိသံဝါဒကတ္တာ **အဝိတထာ** ဘဝန္တိ, ကုသလာကုသလာ ဟိ ဧတေသံ တိဏ္ဏံ ‘‘ဘူတံ, တထံ, အဝိတထ’’န္တိ ပဒါနံ ကုသလာကုသလဝိသေသနတာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

အထ ဝါ အကုသလမူလေဟိ အကုသလာနိ, ကုသလမူလေဟိ စ ကုသလာနိ နယန္တော အယံ နယော ဘူတံ တထံ အဝိတထံ နေတိ စတ္တာရိ သစ္စာနိ နိဒ္ဓာရေတ္ဝာ ယောဇေတိ။ ဒုက္ခာဒီနိ ဟိ ဗာဓကာဒိဘာဝတော အညထာဘာဝါဘာဝေန **ဘူတာနိ,** သစ္စသဘာဝတ္တာ **တထာနိ,** အဝိသံဝါဒနတော **အဝိတထာနိ**။ ဝုတ္တဉ္စေဟံ ဘဂဝတာ – ‘‘စတ္တာရိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, တထာနိ အဝိတထာနိ အနညထာနီ’’တိ သံ. နိ. ၅.၁၀၉၀; ပဋိ. မ. ၂.၈)။ အကုသလာဒိသုတ္တတ္ထဿ စတုသစ္စယောဇနမုခေန နယနလက္ခဏံ တံ သံဝဏ္ဏနာဝိသေသံ တိပုက္ခလံ နယန္တိ အာဟူတိ အတ္ထယောဇနာ။

တတ္ထ တီဟိ ဟေတူဟိ ပုက္ခလော သောဘနောတိ **တိပုက္ခလော** အကုသလာဒိကော အတ္ထနယော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသောတိ ဥာနူပစာရတော တိပုက္ခလနယော နာမာတိ။ ဝိတ္ထာရော ပန **ဟာရသမ္ပာတေ** (နေတ္တိ. ၈၇-၈၈) အာဂမိဿတိ။

တိပုက္ခလနယနိဒ္ဒေသော နိဒ္ဒိဋ္ဌော, အမ္ဗေဟဟိ စ ဉာတော, ‘‘ကတမော သီဟဝိက္ကီဠိတနယနိဒ္ဒေသော’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ –

၁၉. ‘‘ယော နေတိ ဝိပလ္လာသေဟိ, ကိလေသေ ဣန္ဒြိယေဟိ သဒ္ဓမ္မေ။

ဧတံ နယံ နယဝိဒူ၊ သီဟဝိက္ကီဠိတံ အာဟူ’’တိ။ –

ကထာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ **ယော** သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော သုတ္တေ ဝုတ္တေဟိ ဝိပလ္လာသေဟိ ကိလေသေ သံကိလေသပက္ခံ နေတိ, သုတ္တေ ဝုတ္တေဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ သဒ္ဓမ္မေ ဝေဒာနပက္ခံ နေတိ, **ဧတံ** သံဝဏ္ဏနာဝိသေသံ **နယဝိဒူ** သဒ္ဓမ္မနယကောဝိဒာ, အတ္ထနယကုသလာ ဧဝ တ သီဟဝိက္ကီဠိတံ နယန္တိ အာဟူတိ အတ္ထယောဇနာ။

တတ္ထ **ဝိပလ္လာသေဟီ** တိ အသုဘေ သုဘံ, ဒုက္ခေ သုခံ, အနိစ္စေ နိစ္စံ, အနတ္တနိ အတ္တာတိ စတူဟိ ဝိပလ္လာသေဟိ။ **ဣန္ဒြိယေဟီ** တိ သဒ္ဓါဒီဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ။ **သဒ္ဓမ္မေ** တိ ပဋိပတ္တိပဋိဝေဓသဒ္ဓမ္မေ။ သေသမေတ္ထ ဝုတ္တ

တနယမေဝ။ ဝိတ္ထာရော ပန **ဟာရသမ္ပာတေ** (နေတ္တိ. ၈၆-၈၇) အာဂမိဿတီတိ။

သီဟဝိက္ကီဠိတနယနိဒ္ဒေသော နိဋ္ဌိတော, အမ္ဘေဟိ စ ဉာတော, ''ကတမော ဒိသာလောစနနယနိဒ္ဒေသော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ –

''၂၀. ဝေယျာကရဏေသု ဟိ ယေ, ကုသလာကုသလာ တဟိံ တဟိံ ဝုတ္တာ။

မနသာ ဩလောကယတေ၊ တံ ခု ဒိသာလောစနံ အာဟူ''တိ။ –

ကထာ ဝုတ္တာ။ ''သီဟလောစနံ အာဟူ''တိ ဟဌော လိခိတော, သော ပန န ထေရဿ ဟဌောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော ဘိန္နလက္ခဏတ္တာ။ တတ္ထ တဟိံ တဟိံ ဝေယျာကရဏေသု **ယေ ကုသလာကုသလာ** နယဿ ဒိသာဘူတာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ, တေ ကုသလာကုသလေ နယဿ ဒိသာဘူတဓမ္မေ အဗဟိ အဇ္ဈတ္တံ စိတ္တေ ဧဝ ယံ ဩလောကနံ ကရောတိ, **တံ** ဩလောကနံ **ခု** ဩလောကနံ **ဧဝ** ဒိသာလောစနန္တိ အာဟူတိ အတ္ထယောဇနာ။

တတ္ထ **ဝေယျာကရဏေသူ**တိ တဿ တဿ အတ္ထနယဿ ယောဇနတ္ထံ ကတေသု သုတ္တဿ အတ္ထဝိသဇ္ဇနေသု။ **ကုသလာ**တိ တေအနိယာ။ **အကုသလာ**တိ သံကိလေသိကာ။ **ဝုတ္တာ** တိ သုတ္တတော နိဒ္ဒါရေတ္ဝာ ကထိတာ။ **ဩလောကယတေ**တိ တေ ကုသလာဒိဓမ္မေ စိတ္တေနေဝ ''အယံ ပဌမာ ဒိသာ, အယံ ဒုတိယာ ဒိသာ''တိအာဒိနာ တဿ တဿ နယဿ ဒိသာဘာဝေန ဥပပရိက္ခတိ, ဝိစာရေတီတိ အတ္ထော။ **ခူ**တိ အဝဓာရဏတ္ထေ နိပါတော, တေန ဒိသာလောစနနယော ကောစိ အတ္ထိဝိသေသော န ဟောတီတိ ဒဿေတီတိ။

၂၁. ဒိသာလောစနနယနိဒ္ဒေသော နိဋ္ဌိတော။ အမ္ဘေဟိ စ ဉာတော။ ''ကတမော အင်္ကုသနယနိဒ္ဒေသော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ဩလောကေတွာ''**တိအာဒိကထာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ တံတံနယဒိသာဘူတေ သဗ္ဗေ **ကုသလာကုသလေ** ဒိသာလောစနေန ဩလောကေတ္ဝာ **ဥက္ခိပိယ** သုတ္တတော ဥဒ္ဓရိတွာ **ယံ သမာနေတိ** ယံ သမာနယနံ ကရောတိ, အယံ သမာနယနသင်္ခာတော နယော အင်္ကုသော နယော နာမာတိ အတ္ထယောဇနာ။

ဧတ္ထ စ **အင်္ကုသော** နာမ ဟတ္ထိနံ ဣစ္ဆိတဋ္ဌာနံ အာနယနကာရဏဘူတော ဝဇိရာဒိမယော တိက္ခဂ္ဂေ ဥဇုဝင်္ကဘူတော ဒဗ္ဗသမ္ဘာရဝိသေသော, အယမ္ပိ နယော အင်္ကုသော ဝိယာတိ အတ္ထေန **အင်္ကုသော** ။ ဧတေန ဟိ နယေန ဣစ္ဆိတံ သုတ္တတ္ထံ နယတီတိ။ မုချတော ပန အင်္ကေ ဝိဇ္ဈနဋ္ဌာနေ ဥဒ္ဓဋ္ဌော အသတိ အင်္ကော ပဝိသတီတိ **အင်္ကုသော**။ အင်္ကသဒ္ဒူပပဒဥပုဗ္ဗအသဓာတု အပစ္စယောတိ။ အယမ္ပိ နယော ကောစိပိ အတ္ထိဝိသေသော န ဟောတီတိ။

သောဠသ ဟာရနိဒ္ဒေသာ စေဝ ပဉ္စ နယနိဒ္ဒေသာ စ အာစရိယေန နိဋ္ဌိတာ။ အမ္ဘေဟိ စ ဉာတာ, ''သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသုတ္တေ ကိံ သောဠသ ဟာရာ ပဌမံ ယောဇေတဗ္ဗာ, ဥဒာဟု နယာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ –

''၂၂. သောဠသ ဟာရာ ပဌမံ, ဒိသာလောစနတော ဒိသာ ဝိလောကေတွာ။

သင်္ခိပိယ အင်္ကုသေန ဟိ၊ နယေဟိ တိဟိ နိဒ္ဒိသေ သုတ္တ''န္တိ။ –

ကထမာဟ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန ''ဧဝံ ဟာရေ, နယေ စ နိဒ္ဒိသိတွာ ဣဒါနိ **နေသံ** ယောဇနက္ကမံ ဒဿေန္တော 'သောဠသ ဟာရာ ပဌမ'န္တိအာဒိမာဟာ''တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၂၂) ဝုတ္တံ။ တတ္ထ သောဠသ ဟာရာ ဗျဉ္ဇနပရိယေဋ္ဌိဘာဝတော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသုတ္တေ သံဝဏ္ဏနာဘာဝေန ပဌမံ ယောဇေတဗ္ဗာ, ယောဇေန္တေန နိဒ္ဒိဋ္ဌာ ဟာရာနုက္ကမေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗာ, န ဥပ္ပဋိပါဋိယာ။ ဟာရသံဝဏ္ဏနာနုက္ကမေန သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗံ ပဌမံ သံဝဏ္ဏေတွာ ပစ္ဆာ ဒိသာလောစနေန ဩလောကေတွာ အင်္ကုသနယေန နေတွာ တီဟိ အတ္ထနယေဟိ နိဒ္ဒိသေတိ အဓိပ္ပာယော။

ဣတိ သတ္တိဗလာနုရူပာ ရစိတာ

နယနိဒ္ဒေသဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

နေတ္တိဝိသယံ သာသနဝရသင္ခာတံ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသုတ္တံ ယေသံ ဗ္ယဉ္ဇနပဒာနံ, အတ္ထပဒာနဉ္စ ဝသေန “ဒွတဒသ ပဒါနိ သုတ္တ”န္တိ သင်္ဂဟိတရေ ဝုတ္တံ, “ကတမာနိ တာနီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ သရူပတော နိဒ္ဒိသိတုံ –

“၂၃. အက္ခရံ ပဒံ ဗျဉ္ဇနံ, နိရုတ္တိ တထေဝ နိဒ္ဒေသော။

အာကာရဆဋ္ဌဝစနံ၊ ဧတ္တာဝ ဗျဉ္ဇနံ သဗ္ဗံ။

၂၄. သင်္ကာသနာ ပကာသနာ, ဝိဝရဏာ ဝိဘဇနုတ္တာနီကမ္မပညတ္တိ။

ဧတေဟိ ဆဟိ ပဒေဟိ၊ အတ္ထော ကမ္မဉ္စ နိဒ္ဒိဋ္ဌော”တိ။ –

ကထာဒွယံ ဝုတ္တံ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန “ဣာနိ ယေသံ ဗျဉ္ဇနပဒာနံ, အတ္ထပဒာနဉ္စ ဝသေန ‘ဒွတဒသ ပဒါနိ ‘သုတ္တ’န္တိ ဝုတ္တံ, တာနိ ပဒါနိ နိဒ္ဒိသိတုံ ‘အက္ခရပဒ’န္တိအာဒိမာဟာ”တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၂၃) ဝုတ္တံ။

တတ္ထ ကေနဋ္ဌေန အက္ခရန္တိ? အက္ခရဋ္ဌေန အသဉ္စရဏဋ္ဌေန။ အကာရာဒိဝဏ္ဏော ဟိ အကာရာဒိတော ဣကာရာဒိပရိယာယံ နက္ခရတိ, န သဉ္စရတိ, န သင်္ကမတိ။ တေနာဟ **အဋ္ဌကထာယံ** “အပရိယောသိတေ ပဒေ ဝဏ္ဏော အက္ခရံ ပရိယာယဝသေန အက္ခရဏတော အသဉ္စရဏတော”တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၂၃)။ **အပရိယောသိတေ ပဒေ**တိ စ ဝိဘတ္တန္တဘာဝံ အပ္ပတ္တေ ဒွိတိစတုက္ခရဝန္တေသု ပဒေသု ဧကဒွိတိက္ခရမတ္တေယေဝ **အက္ခရံ** နာမ, ပရိယောသိတေ **ပဒံ**ယေဝ, န အက္ခရန္တိ အဓိပ္ပာယော။ ပဒံ ပန ပဝေသနတော အတ္ထဝသေန ပရိယာယံ သဉ္စရန္တံ ဝိယ ဟောတိ, န ဧဝံ အကာရာဒိဝဏ္ဏော အဝေဝစနတ္တာ။ “မာ ဧဝံ မညသီ”တိအာဒီသု တ ဧကက္ခရပဒ **မာ**-ကာရာဒိ **အက္ခရံ** နာမ, ဝိဘတ္တန္တံ ပဒံ ပန **ပဒ**မေဝ ဟောတိ။

ပဇ္ဇတိ အတ္ထော ဧတေနာတိ **ပဒံ**။ တံ နာမာချာတောပသဂ္ဂနိပါတပ္ပဘေဒေန စတုဗ္ဗိဓံ။ တတ္ထ ဒဗ္ဗပဓာနံ “ဖဿော ဝေဒနာ စိတ္တ”န္တိ ဧဝမာဒိကံ **နာမပဒံ**။ တတ္ထ ဟိ ဒဗ္ဗမာဝိဘူတရူပံ, ကိရိယာ အနာဝိဘူတရူပါ။ ကိရိယာပဓာနံ “ဖုသတိ ဝေဒယတိ ဝိဇာနာတီ”တိ ဧဝမာဒိကံ **အာချာတပဒံ** နာမ။ တတ္ထ ဟိ ဖုသနာဒိကိရိယာ အာဝိဘူတရူပါ, ဒဗ္ဗမ နာဝိဘူတရူပံ။ ကိရိယာဝိသေသဇောတဝေဟေတုဘူတံ ပ-ဥပ-ဣတိဧဝမာဒိကံ **ဥပသဂ္ဂပဒံ** နာမ။ “စိရပ္ပဝါသိံ (ဓ. ပ. ၂၁၉) ဥပဝုတ္ထ”န္တိ (အ. နိ. ၃.၇၁; သု. နိ. ၄၀၅) ဧဝမာဒီသု ဟိ ပ-ဥပာဒိသဒ္ဒါ ဝသနာဒိကိရိယာယ ဝိယောဂာဒိဝိသိဋ္ဌတံ ဒီပေန္တိ။ ဝစနတ္တော ပန နာမပဒအာချာတပဒဒွယံ ဥပဂန္တွာ တဿ ပဒဒွယဿ အတ္ထံ သဇ္ဇန္တီတိ **ဥပသဂ္ဂါ**တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ကိရိယာယ စေဝ ဒဗ္ဗဿ စ သရူပဝိသေသပကာသနဟေတုဘူတံ “ဧဝံ, ဣတီ”တိ ဧဝမာဒိကံ **နိပါတပဒံ** အဿပိ သံဝဏ္ဏနာယပိ ဣစ္ဆိတတ္တာ, အက္ခရေန ပန ကထံ ဂဟိတောတိ စေ? အက္ခရေဟိ သုယျမာနေဟိ သုဏန္တာနံ ဝိသေသဝိဇာနဿ ကတတ္တာ ပဒပရိယောသာနေ ပဒတ္ထသမ္ပဋိပတ္တိ ဟောတိ။ တသ္မာ အက္ခရေနပိ အတ္ထာကာရော ဂဟိတောတတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တေန ဝုတ္တံ – “အက္ခရေဟိ သင်္ကာသေတိ, ပဒေဟိ ပကာသေတိ, အက္ခရေဟိ စ ပဒေဟိ စ ဥဂ္ဃဋေတီ”တိ (နေတ္တိ. ၉) စ။

ဝိဝရဏာ ဝိတ္ထာရဏာ။ ဝိဘဇနာ စ ဥတ္တာနီကမ္မဉ္စ ပညတ္တိ စ **ဝိဘဇနုတ္တာနီကမ္မပညတ္တီ**တိ သမာဟာရေ အယံ ဒွန္ဒသမာသော။ တတ္ထ ဝိဘာဂကရဏံ **ဝိဘဇနံ** နာမ။ ဗျဉ္ဇနာကာရေဟိ ယော အတ္ထာကာရော နိဒ္ဒိသိယမာနော, သော အတ္ထာကာရော ဝိဝရဏဝိဘဇနာတိ ဒွီဟိ အတ္ထပဒေဟိ နိဒ္ဒိသိတော။ ပာကဋ္ဌကရဏံ **ဥတ္တာနီကမ္မံ** နာမ။ ပကာရေဟိ ဉာပနံ **ပညတ္တိ**။ နိရုတ္တိနိဒ္ဒေသသင်္ခါတေဟိ ဗျဉ္ဇနပဒေဟိ ပကာသိယမာနော ယော အတ္ထာကာရော အတ္ထိ, သော အတ္ထာကာရော ဥတ္တာနီကမ္မပညတ္တီဟိ ပဋိနိဒ္ဒိသိတော။ ဧတေဟိ သင်္ကာသနာဒီဟိ ဆဟိ အတ္ထပဒေဟိ **အတ္ထော** သုတ္တတ္ထော ဂဟိတော, **ကမ္မဉ္စ** ဥဂ္ဃဋနာဒိကမ္မဉ္စ နိဒ္ဒိဋ္ဌန္တိ အတ္ထော။ ယေန သုတ္တတ္ထေန ဥဂ္ဃဋိတညုနော စိတ္တသန္တာနဿ သမ္ဗောဓနကိရိယာသင်္ခါတဿ ဥဂ္ဃဋနကမ္မဿ နိဗ္ဗတ္တိ ဘဝေ, သော သုတ္တတ္ထော သင်္ကာသနာပကာသနာကာရော ဟောတိ။ ယေန သုတ္တတ္ထေန ဝိပဉ္စိတညုနော စိတ္တသန္တာနဿ ဗောဓနကိရိယာသင်္ခါတဿ ဝိပဉ္စနကမ္မဿ နိဗ္ဗတ္တိ, သော သုတ္တတ္ထော ဝိဝရဏာဝိဘဇနာကာရော ဟော

တိ။ ယေန သုတ္တတ္တေန နေယျသ္သ စိတ္တသန္တာနသ္သ ပဗောဓနေကိရိယာသင္ခါတသ္သ နယကမ္မသ္သ နိဗ္ဗတ္တိ, သော သုတ္တတ္တော ဉတ္တာနိကမ္မပညတ္တာကာရော ဟောတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တေနာဟ **အဋ္ဌကထာစရိယော** ''သုတ္တတ္တေန ဟိ ဒေသနာယ ပဝတ္တိယမာနေန ဥဂ္ဃဋိတညုအာဒိဝေနေယျာနံ စိတ္တသန္တာနသ္သ ပဗောဓနေကိရိယာနိဗ္ဗတ္တိ, သော စ သုတ္တတ္တော သင်္ကာသနာဒိအာကာရော''တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၂၄)။

''ယထာဝုတ္တေဟိ တီဟိ အတ္ထနယေဟိ စေဝ ဆဟိ အတ္ထပဒေဟိ စ အယုတ္တောပိ အတ္ထော ကိံ ကောစိ အတ္ထိ, ဥဒါဟု သဗ္ဗော အတ္ထော ယုတ္တော ဧဝ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ –

''၂၅. တီဏိ စ နယာ အနူနာ, အတ္ထသ္သ စ ဆပ္ပဒါနိ ဂဏိတာနိ။

နဝဟိ ပဒေဟိ ဘဂဝတော၊ ဝစနသ္သတ္ထော သမာယုတ္တော''တိ။ –

ကထမာဟ။ တတ္ထ **တီဏီ**တိ လိင်္ဂဝိပလ္လာသနိဒ္ဒေသော, တယောတိ ပန ပကတိလိင်္ဂနိဒ္ဒေသော ဝတ္တဗ္ဗော။ ဂဏိတာ အနူနာ တယော အတ္ထသ္သ နယာ စ ဂဏိတာနိ အနူနာနိ ဆ အတ္ထသ္သ ပဒါနိ စ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ, နိဒ္ဒိဋ္ဌေဟိ စ အတ္ထပဒေဟိ ဘဂဝတော ဝစနသ္သ သဗ္ဗော အတ္ထော **သမာယုတ္တော** ဝ အယုတ္တော ကောစိ အတ္ထော နတ္ထီတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ **အတ္ထသ္သာ**တိ သုတ္တတ္ထသ္သ။ **နယာ**တိ နေတ္တိအတ္ထနယာ။ **ပဒါနီ**တိ နေတ္တိအတ္ထပဒါနိ။

၂၆. ယေ ဟာရာဒယော နိဒ္ဒိဋ္ဌာ, တေ ဟာရာဒယော သမ္ပိဏ္ဍေတွာ နေတ္တိပ္ပကရဏသ္သ ပဒတ္ထေ သုခဂ္ဂဟဏတ္ထံ ဂဏနဝသေန ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ဒသ္သေန္တော **''အတ္ထသ္သာ''**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အတ္ထသ္သ** သမူဟသ္သ အဝယဝဘူတာနိ နဝဘေအာနိ အတ္ထပဒါနိ သုတ္တဗျဉ္ဇနသ္သ အတ္ထသ္သ ပရိယေဋ္ဌိသင်္ခါတာယ သံဝဏ္ဏနာယ ဂဏနတော စတုဝီသတိ ဗျဉ္ဇနပဒါနိ ဟောန္တိ, အတ္ထပဒဗျဉ္ဇနပဒဘူတံ ဥဘယံ သင်္ဂဟေယတော သမ္ပိဏ္ဍယတော **တေတ္တိံသာ** တေတ္တိံသဝိဓာ **တွေကာ** တေတ္တိံသဝိဓာဝ နေတ္တီတိ ယောဇနာ။

တတ္ထ **နဝပ္ပဒါနီ** တိ တယော အတ္ထနယာ, ဆ အတ္ထပဒါနိ စ။ **စတုဗ္ဗီသာ** တိ သောဠသ ဟာရာ, ဆ ဗျဉ္ဇနပဒါနိ, ဒွေ ဒိသာလောစနနယအင်္ကုသနယာ စာတိ ဧဝံ တေတ္တိံသဝိဓာ စ နေတ္တိ နာမ, ဣတော ဝိနိမုတ္တော အညော ကောစိ နေတ္တိပဒတ္ထော နတ္ထီတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

''ဧဝံ တေတ္တိံသပဒတ္ထာယ နေတ္တိယာ ဟာရနယာနံ ကတမော ဒေသနာဟာရဝိစယဟာရော''တိအာဒိ ဒေသနာက္ကမေနေဝ သိဒ္ဓေ, ဧဝံ သိဒ္ဓေ သတိပိ ''သောဠသ ဟာရာ ပဌမ''န္တိ အာရဒ္ဓော ''သဗ္ဗေပိမေ ဟာရာ စေဝ နယာ စ ဣမိနာ ဒသ္သိတက္ကမေနေဝ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗေသု သုတ္တေသု သံဝဏ္ဏနာဝသေန ယောဇေတဗ္ဗာ, န ဥပ္ပဋိပာဋိယာ''တိ ဣမမတ္ထံ ဒီပေတိ။ ဒီပနဝစနသာဝနာနုသာရေန ဉာပေတိ, တသ္မာ ဧဝံ ကမော ဒဿိတော, အဿာဒါဒီနဝနိဿရဏာနိ ဓမ္မဒေသနာယ နိဿယာနိ, ဖလဉ္စ ဓမ္မဒေသနာယ ဖလံ, ဥပာယော စ ဓမ္မဒေသနာယ ဥပာယော, အာဏတ္တိ စ ဓမ္မဒေသနာယ သရီရံ။ ဒေသနာဟာရဿ တာသံ အဿာဒါဒီနဝနိဿရဏဖလုပာယာဏတ္တီနံ ဝိဘာဝနသဘာဝတ္တာ။

နိဒ္ဒါရဏေန ဝိနာပိ ပကတိယာ သဗ္ဗသံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသုတ္တေသု အနုရူပတိ သုဝိညေယျတ္တာ, သံဝဏ္ဏနာဝိသေသာနံ ဝိစယဟာရာဒီနံ နိဿယဘာဝတော စ ပဌမံ ဒေသနာဟာရော ဒဿိတော။

ပဒပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနာပုစ္ဆာပအနုဂီတီဟိ သဒ္ဓိံ ဒေသနာဟာရပဒတ္ထာနံ အဿာဒါဒီနံ ပဝိစယဘာဝတော ဒေသနာဟာရာနန္တရံ ဝိစယော ဟာရော။

ဝိစယဟာရေန ပဝိစိတာနံ အတ္ထာနံ ယုတ္တာယုတ္တိဝိစာရဏဘာဝတော ဝိစယဟာရာနန္တရံ ယုတ္တိ ဟာရော။

ပဒဋ္ဌာနဟာရဿ ယုတ္တာယုတ္တာနံယေဝ အတ္ထာနံ ဥပပတ္တိအနုရူပံ ကာရဏပရမ္ပရာယ နိဒ္ဓါရဏတ္တာ ယုတ္တိဟာရာနန္တရံ ပဒဋ္ဌာနဟာရော။

ယုတ္တာယုတ္တာနံ ကာရဏာပရမ္ပရာယ ပရိဂ္ဂဟိတသဘာဝတနံယေဝ စ ဓမ္မာနံ အဝုတ္တာနမ္ပိ သမာနလက္ခဏတာယ ဂဟဏလက္ခဏတ္တာယ ပဒဋ္ဌာနဟာရာနန္တရံ လက္ခဏဟာရော။

လက္ခဏဟာရေန အတ္ထတော သုတ္တန္တရတော နိဒ္ဒါရိတာနမ္ပိ ဓမ္မာနံ နိဗ္ဗစနာဒီနိ ဝတ္တဗ္ဗာနိ, န သုတ္တေ သရူပတော အာဂတဓမ္မာနံယေဝါတိ ဒဿနတ္ထံ လက္ခဏဟာရာနန္တရံ စတုဗျူဟော ဟာရော။ ဧဝဥှိ နိရဝသေသတော အတ္ထာဝဗောဓော ဟောတိ။

စတုဗျူဟေန ဟာရေန ဝုတ္တေဟိ နိဗ္ဗစနာဓိပ္ပာယနိဒာနေဟိ သဒ္ဓိံ သုတ္တေ ပဒတ္ထာနံ သုတ္တန္တရသံသန္ဒနသင်္ခါတေ ပုဗ္ဗာပရဝိစာရေ ဒဿိတေ တေသံ သုတ္တပဒတ္ထာနံ သဘာဂဝိသဘာဂဓမ္မန္တရာဝဋ္ဋနံ သုခေန သက္ကာ ဒဿေတုန္တိ စတုဗျူဟဟာရာနန္တရံ အာဝဋ္ဋော ဟာရော။ သုတ္တန္တရသံသန္ဒနဿ ဟိ သဘာဂဝိသဘာဂဓမ္မန္တရာဝဋ္ဋနယဿ ဥပာယဘာဝတော "အာရမ္ဘထ နိက္ကမထာ"တိအာဒိကထာယ (သံ. နိ. ၁.၁၈၅; နေတ္တိ. ၂၉; ပေဋကော. ၃၈) အာရမ္ဘနိက္ကမနဗုဒ္ဓသာသနယောဂစုနနေဟိ ဝီရိယသမာဓိပညိန္ဒြိယာနိ နိဒ္ဒါရေတွာ တေသု အာရမ္ဘနိက္ကမနဗုဒ္ဓသာသနယောဂစုနနေသု အနနုယောဂဿ မူလံ ပမာဒောတိ သုတ္တန္တရေ ဒဿိတော ပမာဒော အာဝဋ္ဋိတောတိ။

အာဝဋ္ဋေန ဟာရေန သဘာဂဝိသဘာဂဓမ္မာဝဋ္ဋနေန ပယောဇိတေ သာဓာရဏာသာဓာရဏဝသေန သံကိလေသတော အနဓမ္မာနံ ပဒဋ္ဌာနတော စေဝ ဘူမိတော စ ဝိဘာဂေ သက္ကာ သုခေန ယောဇေတုန္တိ အာဝဋ္ဋဟာရာနန္တရံ ဝိဘတ္တိ ဟာရော။

ဝိဘတ္တိဟာရေန သံကိလေသတောအနဓမ္မာနံ ဝိဘာဂေ ကတေ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသုတ္တေ အာဂတာ ဓမ္မာ အကုသိရေန ပဋိပက္ခတော ပရိဝတ္တေတုံ သက္ကာတိ ဝိဘတ္တိဟာရာနန္တရံ ပရိဝတ္တနဟာရော။ ဝိဘတ္တိဟာရေန ဟိ "သမ္မာဒိဋ္ဌိဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ နိဇ္ဇိဏ္ဏာ ဟောတီ"တိ (နေတ္တိ. ၃၅) ပဋိဝိဘတ္တသဘာဝေ ဓေ ဓမ္မေ ပရိဝတ္တနဟာရဝိဘင်္ဂေ ဥဒာဟရီယိဿတိ။

ပရိဝတ္တနဟာရေန ပဋိပက္ခတော ပရိဝတ္တိတာပိ ဓမ္မာ ပရိယာယဝစနေဟိ ဗောဓေတဗ္ဗာ, န သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသုတ္တေ အာဂတဓမ္မာယေဝါတိ ဒဿနတ္ထံ ပရိဝတ္တနဟာရာနန္တရံ ဝေဝစနဟာရော။

ဝေဝစနဟာရေန ပရိယာယတော ပကာသိတာနံ ဓမ္မာနံ ပဘေဒတော ပညတ္တိဝသေန ဝိဘဇနံ သုခေန သက္ကာ ဉာတုန္တိ ဝေဝစနဟာရာနန္တရံ ပညတ္တိ ဟာရော။

ပညတ္တိဟာရေန ပဘဝပရိညာဒိပညတ္တိဝိဘာဂမုခေန ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒသစ္စာဒိဓမ္မဝိဘာဂေ ကတေ သုတ္တေ အာဂတဓမ္မာနံ ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒိမုခေန အဝတရဏံ သက္ကာ ဒဿေတုန္တိ ပညတ္တိဟာရာနန္တရံ ဩတရဏော ဟာရော။

ဩတရဏေန ဟာရေန ဓာတာယတနာဒီသု ဩတာရိတာနံ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသုတ္တေ ပဒတ္ထာနံ ပုစ္ဆာရမ္ဘသောဓနံ သက္ကာ သုခေန သမ္ပာဒေတုန္တိ ဩတရဏဟာရာနန္တရံ သောဓနော ဟာရော။

သောဓနေန ဟာရေန သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသုတ္တေ ပဒပဒတ္ထေသု ဝိသောဓိတေသု တတ္ထ တတ္ထ ဧကတ္တတာယ တ ဝေမတ္တတာယ တ လဗ္ဘမာနသာမညဝိသေသသဘာဝေ သုကရော ဟောတီတိ ဒဿေတုံ သောဓနဟာရာနန္တရံ အဓိဋ္ဌာနော ဟာရော။

သာမညဝိသေသဘူတေသု သာဓာရဏာသာဓာရဏေသု ဓမ္မေသု အဓိဋ္ဌာနေန ဟာရေန ပဝေဒိတေသု ပရိက္ခာရသင်္ခာတဿ သာဓာရဏာသာဓာရဏရူပဿ ပစ္စယဟေတုရာသိဿ ပဘေဒေါ သုဝိညေယျောတိ အဓိဋ္ဌာနဟာရာနန္တရံ ပရိက္ခာရော ဟာရော။

အသာဓာရဏေ, သာဓာရဏေ စ ကာရဏေ ပရိက္ခာရေန ဟာရေန ဒဿိတေ တဿ အတ္တနော ဖလေသု ကာရဏာကာရော, တေသံ ဟေတုဖလာနံ ပဘေဒတော ဒေသနာကာရော, ဘာဝေတဗ္ဗပဟာတဗ္ဗဓမ္မာနံ ဘာဝနာပဟာနာနိ စ နိဒ္ဒါ

ရေတ္တ ဝုစ္စမာနာနိ သမ္မာ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသုတ္တဿ အတ္ထံ တထတ္တာဝဗောဓာယ သံဝတ္တန္တီတိ ပရိက္ခာရဟာ ရာနန္တရံ သမာရောပနော ဟာရော ဒဿိတော ဟောတိ။ ဣဒံ ဟာရာနံ ဒဿနာနုက္ကမကာရဏံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဥဒ္ဒေသော ဥဂ္ဃဋိတညုနော ဥပကာရာယ သံဝတ္တတိ ယထာ, ဧဝံ နန္ဒိယာဝဋ္ဋနယော ဥဂ္ဃဋိတညုနော ဥပကာရာယ သံဝတ္တတိ, တသ္မာ ပဌမံ နန္ဒိယာဝဋ္ဋနယော ဒဿိတော။ နိဒ္ဒေသော ဝိပဉ္စိတညုနော ဥပကာရာယ သံဝတ္တတိ ယထာ, ဧဝံ တိပုက္ခလနယော ဝိပဉ္စိတညုနော ဥပကာရာယ သံဝတ္တတိ, တသ္မာ နန္ဒိယာဝဋ္ဋနယာနန္တရံ တိပုက္ခလနယော။ ပဋိနိဒ္ဒေသော နေယျဿ ဥပကာရာယ သံဝတ္တတိ ယထာ, ဧဝံ သီဟဝိက္ကီဠိတနယော နေယျဿ ဥပကာရာယ သံဝတ္တတိ ။ တသ္မာ တိပုက္ခလာနန္တရံ သီဟဝိက္ကီဠိတနယော ဒဿိတောတိ တိဏ္ဏံ အတ္ထနယာနံ ဒဿနာနုက္ကမော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အတ္ထနယာနံ ဒိသာဘူတာယ ဘူမိယာ အာလောကေတ္ဝာ တေသံ တဿာ ဒိသာယ ဘူမိယာ သမာနယနံ ဟောတိ။ န ဟိ သက္ကာ အနောလောကေတ္ဝာ သမာနေတုန္တိ ဒိသာလောစနနယံ ဒဿေတ္ဝာ အင်္ကုသနယော ဒဿိတော။ ဟေတ္ထကာရဏူပဟာဝဆေကာ သဗ္ဗာသု ဒိသာသု ဟတ္ထိဂမနဋ္ဌာနံ ဩလောကေတ္ဝာ အင်္ကုသေန ဣစ္ဆိတဋ္ဌာနံ သမာနယန္တိ။ ကေစိ အဆေကာ အနောလောကေတွာ ဝိနယန္တိ။ တေသံ နယနမတ္တမေဝ, န သမာနယနံ။ ဧဝမေဝ ပဏ္ဍိတာ သုတ္တတ္ထံ ဝဏ္ဏေန္တာ မနသာဝ ဩလောကေတ္ဝာဝ နယာ နေတဗ္ဗာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

သမုဋ္ဌာနသံဝဏ္ဏနာ အဓိပ္ပာယသံဝဏ္ဏနာ ပဒတ္ထသံဝဏ္ဏနာ ဝိဓိအနုတဒသံဝဏ္ဏနာ နိဂမနသံဝဏ္ဏနာတိ တ, ပယောဇန သံဝဏ္ဏနာ ပိဏ္ဍတ္ထသံဝဏ္ဏနာ အနုသန္ဓိသံဝဏ္ဏနာ စောဒနာသံဝဏ္ဏနာ ပရိဟာရသံဝဏ္ဏနာတိ တ, ဥပောဂ္ဃာဋသံဝဏ္ဏနာ ပဒ ဝိဂ္ဂဟသံဝဏ္ဏနာ ပဒတ္ထစာလနသံဝဏ္ဏနာ ပစ္စုပဋ္ဌာနသံဝဏ္ဏနာတိ တ, တထာ ဧကနာဠိကာကထာ စတုရဿကထာ နိသိန္နဝတ္တိကာကထာတိ တ အာဂတာ။

တတ္ထ **သမုဋ္ဌာနံ** နိဒာနမေဝ။ **ဝိဓိအနုတအော** ဝိသေသဝစနမေဝ။ **ဥပောဂ္ဃာဋော** နိဒာနမေဝ။ **စာလနာ** စောဒနာယေဝ။ **ပစ္စုပဋ္ဌာနံ** ပရိဟာရောဝ။

ဟဋ္ဌိံ ဝတ္ဝာ ဧကေကပဒဿ အတ္ထကထနသင်္ခာတာ သံဝဏ္ဏနာ **ဧကနာဠိကာကထာ** နာမ။

ပဋိပက္ခံ ဒဿေတ္ဝာ ပဋိပက္ခဿ ဥပမံ ဒဿေတ္ဝာ သပက္ခံ ဒဿေတ္ဝာ သပက္ခဿ ဥပမံ ဒဿေတ္ဝာ ကထနသင်္ခာတာ သံဝဏ္ဏနာ **စတုရဿကထာ** နာမ။

ဝိသဘာဂဓမ္မဝသေနေဝ ပရိယောသာနံ ဂန္တွာ ပုန သဘာဂဓမ္မဝသေနေဝ ပရိယောသာနဂမနသင်္ခာတာ သံဝဏ္ဏနာ **နိသိန္နဝတ္တိကာကထာ** နာမ။

တာ သဗ္ဗာ သံဝဏ္ဏနာယောပိ ဒေသနာဟာရာဒီသု နေတ္တိသံဝဏ္ဏနာသု အန္တောဂဓာယေဝ။ တေနာဟ ''ယတ္တကာ ဟိ သုတ္တဿ သံဝဏ္ဏနာဝိသေသာ, သဗ္ဗေ တေ နေတ္တိဥပဒေသာယတ္တာ''တိ။ ဧဝံ တွော္ဝတာ တေပရမတာ ဒဋ္ဌ ဗ္ဗာ ။ ဟေတုဖလဘူမိဥပနိသာသဘာဂဝိသဘာဂလက္ခဏနယာဒယော ပန **အဋ္ဌကထာယံ** (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၄ ဒ္ဝာဒသပဒ) ဝိတ္ထာရတော ဝုတ္တာတိ န ဝိတ္ထာရယိဿာမီတိ။

ဣတိ သတ္တိဗလာနုရူပာ ရစိတာ

နိဒ္ဒေသဝာရအတ္ထဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄. ပဋိနိဒ္ဒေသတရအတ္ထဝိဘာဝနာ

၁. ဒေသနာဟာရဝိဘင်္ဂဝိဘာဝနာ

၅. ဧဝံ ဟာရာဒယော သရူပတော အာစရိယေန ဥဒ္ဒေသတော ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ, နိဒ္ဒေသတော စ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ, အမှေဟိ စ ဉာတာ, အထ ကသ္မာ ပုန "တတ္ထ ကတမော ဒေသနာဟာရော"တိအာဒိကော အာရဒ္ဓောတိ စေ? ဝေနေယျာနံ တိဝိဓတ္တာ။ ဝေနေယျာ ဟိ အတိတိက္ခပညော နာတိတိက္ခပညော မန္ဒပညောတိ တိဝိဓာ ဟောန္တိ။ တေသညှိ အတိတိက္ခပညဿာနုရူပံ ဟာရာဒယော ဥဒ္ဒေသတော ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ, နာတိတိက္ခပညဿ အနုရူပံ နိဒ္ဒေသတော နိဒ္ဒိဋ္ဌာ, ဣအနိ မန္ဒပညဿာနုရူပံ ဟာရာဒယော ဝိဘဇိတ္ဝာ ဒဿေတုံ **"တတ္ထ ကတမော ဒေသနာဟာရော"** တိအာဒိကော ဝိဘင်္ဂတရော အာရဒ္ဓော။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန "**ဧဝံ ဟာရာဒယော**သုခဂ္ဂဟဏတ္ထံ ကထာဗန္ဓဝသေန သရူပတော နိဒ္ဒိသိတွာ ဣအနိ တေသု ဟာရေ တာဝ ပဋိနိဒ္ဒေသဝသေန ဝိဘဇိတုံ 'တတ္ထ ကတမော ဒေသနာဟာရော'တိအာဒိ အာရဒ္ဓ"န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၅) ဝုတ္တံ။

တတ္ထ ယေ ဟာရာဒယော ဥဒ္ဒေသနိဒ္ဒေသေသု နိဒ္ဒိဋ္ဌာ, တတ္ထ ဟာရာဒီသု ကတမော ဒေသနာဟာရောတိ စေ? ယာ "အဿာဒါဒီနဝတာ"တိအာဒိကထာ (နေတ္တိ. ၄) ဝုတ္တာ, သာ အယံ ကထာ နိဒ္ဒေသဝသေန ဒေသနာဟာရော နာမ, တဿ "အဿာဒါဒီနဝတာ"တိအာဒိ (နေတ္တိ. ၄) နိဒ္ဒေသဿ ဣအနိ မယာ ဝုစ္စမာနော "အယံ ဒေသနာဟာရော ကိံ ဒေသယတီ"တိအာဒိကော ဝိတ္ထာရသံဝဏ္ဏနာဝိသေသော ဒေသနာဟာရဝိဘင်္ဂေါ နာမာတိ ယောဇနာ။ "အယံ ဒေသနာဟာရော ကိံ ဒေသယတီ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ပုစ္ဆံ ဌပေတွာ "ဣမံ ဒေသယတီ"တိ နိယမေတွာ ဒဿေတုံ **"အယံ ဒေသနာဟာရော ကိံ ဒေသယတိ? အဿာဒံ အာဒီနဝ"**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ အယံ ဒေသနာဟာရော ကိံ ဒေသယတီတိ စေ ? **အဿာဒံ ဒေသယတိ** သံဝဏ္ဏေတိ ဝိတ္ထာရေတိ, **အာဒီနဝံ ဒေသယတိ**။ပေ.။ ဝိတ္ထာရေတိ, **နိဿရဏံ ဒေသယတိ**။ပေ.။ ဝိတ္ထာရေတိ, **ဖလံ ဒေသယတိ**။ပေ.။ ဝိတ္ထာရေတိ, **ဥပာယံ ဒေသယတိ**။ပေ.။ ဝိတ္ထာရေတိ, **အာဏတ္တိံ ဒေသယတိ** သံဝဏ္ဏေတိ ဝိတ္ထာရေတီတိ ယောဇနော။

ဧတ္ထ စ "အယံ ဒေသနာဟာရော"တိ သဒ္ဒေါ ပုဗ္ဗာပရာပေက္ခောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ "'အဿာဒါဒီနဝတာ'တိအာဒိ ကထာယံ (နေတ္တိ. ၄) ဒဿိတာ ဣမေ အဿာဒါဒယော ကတ္ထ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗေ ဟဋ္ဌိဓမ္မေ အာဂတာ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"ဓမ္မံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ"** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ "'အဿာဒါဒီနဝတာ'တိအာဒိကထာယံ (နေတ္တိ. ၄) ဒဿိတာ ဣမေ အဿာဒါဒယော ကတ္ထ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗေ ဟဋ္ဌိဓမ္မေ အာဂတာ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ "ဓမ္မံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေဿာမီ"တိ ပဋိညာတဗ္ဗေ ဟဋ္ဌိဓမ္မေ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗေ ယေ အဿာဒါဒယော အာဂတာ, တေ အယံ ဒေသနာဟာရော ဒေသယတီတိ အဓိပ္ပာယော။

တတ္ထ ဓမ္မသဒ္ဒေါ ပရိယတ္တိသစ္စသမာဓိပညာပကတိပုညာပတ္တိဉေယျာဒီသု ဗဟူသု အတ္ထေသု ပဝတ္တော, တထာပိ ဣဓ ပရိယတ္တိဓမ္မေယေဝ ပဝတ္တောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အတ္ထုဒ္ဒေသော ပန **အဋ္ဌကထာယံ** (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၅) ဝုတ္တော, တသ္မာ ဣဓ မယာ န ဝုတ္တော။ **ဝေါ**-ကာရောပိ ဥပယောဂကရဏပဒပူရဏသမ္ပဒာနတ္ထေသု ဒိဿတိ စ, တထာပိ ဣဓ သမ္ပဒာနတ္ထေတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဘိက္ခန္တိ ယာစန္တိ သီလက္ခန္ဓာဒယော, ပစ္စယေ ဝါ ကာယဝိညတ္တိယာတိ **ဘိက္ခူ,** သံသာရေ ဘယံ ဣက္ခန္တိ ပစ္စဝေက္ခန္တီတိ ဝါ **ဘိက္ခူ။ ဘိက္ခဝေ** တိ တေ ဘိက္ခူ အာလပတိ, ကိမတ္ထာယာတိ အတ္တနော မုခာဘိမုခံ ကတွာ ဓမ္မဿဝနေ အတိဥဿာဟနေ နိယောဇေတုံ အာလပတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဓမ္မံ ဒေသေဿာမိ တိ နာဟံ ဣဿရတာယ တုမှေဟ အညံ ကိဉ္စိ ကာရေဿာမိ, ဓမ္မံယေဝ ဒေသေဿာမိ, ဒေသေန္တော စ န အညေသံ ဓမ္မံ သုတွာ သုတမယဉာဏာနုသာရေန ဒေသေဿာမိ, အနာဝရဏဉာဏေန သဗ္ဗဉေယျဓမ္မေသု ပစ္စက္ခကာရိတာယ ဣအနိ မယာယေဝ ပဝတ္တိယမာနံ ဓမ္မံ အဟံ ဒေသေဿာမီတိ ပဋိဇာနာတိ။ အာဒိမှိ ကလျာဏံ **အာဒိကလျာဏံ,** အာဒိ ကလျာဏမေတဿာတိ ဝါ **အာဒိကလျာဏံ** ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ အာဒိကလျာဏာဒယော စေတ္ထ အတ္ထကလျာဏာဒိဝသေန ဝုတ္တာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ တေနာဟ – "သီလေန အာဒိကလျာ

ဏံ, သမာဓိနာ မဇ္ဈေကလျာဏံ, ပညာယ ပရိယောသာနကလျာဏံ။ ဗုဒ္ဓသုဗုဒ္ဓတာယ တ အာဒိကလျာဏံ, ဓမ္မသုဓမ္မတာယ မဇ္ဈေကလျာဏံ, သင်္ဃသုပ္ပဋိပတ္တိယာ ပရိယောသာနကလျာဏံ။ အထ တ ဥဂ္ဃဋိတညုဝိနယနေန အာဒိကလျာဏံ, ဝိပဉ္စိတညုဝိနယနေန မဇ္ဈေကလျာဏံ, နေယျပုဂ္ဂလဝိနယနေန ပရိယောသာနကလျာဏံ။ အယမေတ္ထ ထေရော ဣ္ဓာဓိပ္ပေတော''တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၅)။

အရီယတိ ဉာယတီတိ **အတ္ထော,** အရ-ဓာတုယာ နိပ္ပရိယာယတော ဉာဏပ္ပဓာနော အာရမ္မဏိကစိတ္တုပ္ပာဒော အတ္ထော, ဌာနူပစာရတော အတ္ထဿ ဉာတဗ္ဗဿ အာရမ္မဏပစ္စယသတ္တိ အတ္ထော, ဣတိ-သဒ္ဒေန သာယေဝ သတ္တိ ပရာမသီယတိ, အာရမ္မဏပစ္စယသတ္တိသဟိတော အာရမ္မဏပစ္စယသင်္ခာတော ဉာတဗ္ဗော အတ္ထော တ-ပစ္စယဿ အတ္ထောတိ ဓာတုပစ္စယာနံ အတ္ထဝိသေသော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အသတိ ဘဝတီတိ တ **အတ္ထော,** သဟ အတ္ထေန ယော ဓမ္မော ဝတ္တတီတိ သော ဓမ္မော **သာတ္ထော,** အတ္ထေန သမန္နာဂတော တ ဓမ္မော **သာတ္ထော,** သင်္ကာသနာဒိဆအတ္ထပဒသမာယောဂတော တ **သာတ္ထော** ။ အယမေဝတ္ထော ဣဓာဓိပ္ပေတော နေတ္တိဝိသယတ္တာ။ သမ္ပန္နံ ဗျဉ္ဇနံ ယဿ ဓမ္မဿာတိ **သဗျဉ္ဇနော** ။ သိထိလဓနိတဒီဃရဿဂရုလဟုသမ္ဗန္ဓဝဝတ္ထိတဝိမုတ္တနိဂ္ဂဟိတသမ္ပန္နတ္တာ , အကာရန္တာဒိဣတ္ထိလိင်္ဂာဒိဧကဝစနာဒိသမ္ပန္နတ္တာ, ပမာဒလေခာဒိရဟိတတ္တာ စ အဝယဝေ သမ္ပန္နော တံသမူဟတ္တာ ဓမ္မော **သမ္ပန္နဗျဉ္ဇနော** နာမ, အက္ခရာဒိဆဗျဉ္ဇနပဒသမာယောဂ တ **သဗျဉ္ဇနော** ။ အယမေဝတ္ထော ဣဓာဓိပ္ပေတော။ ဣမသ္မိံ အယံ ဦနော, သော နေတဗ္ဗော ပက္ခိပိတဗ္ဗောတိ ဥပနေတဗ္ဗာဘာဝတော **ကေဝလပရိပုဏ္ဏော,** သီလက္ခန္ဓသမာဓိက္ခန္ဓပညာက္ခန္ဓ- ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓပါရိပူရိယာ တ **ကေဝလပရိပုဏ္ဏော** ။ ဣဓာယံ အတိရေကော, သော အပနေတဗ္ဗောတိ ဝတ္တတ အပနေတဗ္ဗာဘာဝတော **ပရိသုဒ္ဓော,** စ တုရောဃနိတ္ထရဏတ္ထာယ, လောကာမိသနိရပေက္ခတာယ ပဝတ္တိယမာနတ္တာ တ **ပရိသုဒ္ဓော** ။ သေဋ္ဌတ္တာ **ဗြဟ္မစရိယံ,** ဗြဟ္မာနံ တ သေဋ္ဌာနံ အရိယာနံ စရိယံ **ဗြဟ္မစရိယံ,** ပဗ္ဗဇ္ဇဗြဟ္မစရိယမဂ္ဂဗြဟ္မစရိယသာသနဗြဟ္မစရိယာဒီသု သာသနဗြဟ္မစရိယံ ပကာသယိဿာမိ, ပရိဒီပယိဿာမီတိ အတ္ထော။

''ဓမ္မံ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ။ပေ။ ပကာသေဿာမီ''တိ ပဋိညာတဗ္ဗေ ဟဋ္ဌိဓမ္မေ အာဂတေ အဿာဒဒယော ဒေသနာဟာရော ဒေသယတိ သံဝဏ္ဏေတိ ဝိတ္ထာရေတီတိ အာစရိယေန သာမညဝသေနေဝ ဝုတ္တံ, တသ္မာ ဒေသနာဟာရော ဣဓ ဟဋ္ဌိယံ အာဂတံ ဣမံ အဿာဒံ ဒေသယတိ, ဣဓ ဟဋ္ဌိယံ အာဂတံ ဣမံ အာဒီနဝံ ဒေသယတီတိအာဒိဝိသေသော န ဝိညာတဗ္ဗော, ''ကထံ ဝိညာတဗ္ဗော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ''ဣဓ ဟဋ္ဌိယံ အာဂတော အယံ အဿာဒော, ဣဓ ဟဋ္ဌိယံ အာဂတော အယံ အာဒီနဝေ''တိ ဝိသေသံ နိယမေတ္ဝာ ဥပလက္ခဏနယေန ဒဿေတုံ **''တတ္ထ ကတမော အဿာဒော? ကာမံ ကာမယမာနဿာ''**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တဿံ ''အဿာဒာဒီနဝတာ''တိအာဒိကထာယံ နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု ဝိသယဝိသယိဘေဒေသု အဿာဒေသု ကတမော အဿာဒော တတ္ထ တေသု ဟဋ္ဌိဓမ္မေသု ကတ္ထ ဟဋ္ဌိယံ အာဂတောတိ ပုစ္ဆိတ္ဝာ –

> ''ကာမံ ကာမယမာနဿ၊ တဿ စေတံ သမိဇ္ဈတိ။
> အဒ္ဓါ ပီတိမနော ဟောတိ၊ လဒ္ဓါ မစ္စော ယဒိစ္ဆတီ''တိ။ (သု. နိ. ၇၇၂; မဟာနိ. ၁) –

ဣဓ ဟဋ္ဌိကထာယံ ယော ဝိသယဘူတော အဿာဒော အာဂတော, သော အယံ အဿာဒေတဗ္ဗော အဿာဒော ဒေသနာဟာရဿ ဝိသယောတိ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန –

> ''ဧဝံ ဘဂဝတာ ဒေသိတော, ပကာသိတော စ သာသနဓမ္မော ယေသံ အဿာဒာဒီနံ ဒဿနဝသေန ပဝတ္တော, တေ အဿာဒာဒယော ဒေသနာဟာရဿ ဝိသယဘူတာ ယတ္ထ ယတ္ထ ဟဋ္ဌေ သဝိသေသံ ဝုတ္တာ, တတော တတော နိဒ္ဓါရေတ္ဝာ ဥဒာဟရဏဝသေန ဣဓာနေတ္ဝာ ဒဿေတုံ 'တတ္ထ ကတမော အဿာဒော'တိအာဒိ အာရဒ္ဓ''န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၅) ဝုတ္တံ။

တတ္ထ အဿာဒီယတေတိ **အဿာဒော,** အဿာဒေတဗ္ဗော ဝတ္ထုကာမော။ ကာမီယတေတိ **ကာမော,** ဝတ္ထုကာမော စ။ တံ ကာမယတီတိ **ကာမယမာနော,** သတ္တော။ တဿ ပီတိယာ ယုတ္တံ မနော တေဿာတိ **ပီတိမနော**။ မနတိ ဇာနာတီတိအာဒိဝစနတ္ထေန **မစ္စော** ။ ကာမံ ကာမိတဗ္ဗံ ဝတ္ထုံ ကာမယမာနဿ တဿ သတ္တဿ စေတံ ကာမိတဗ္ဗံ

ဝတ္ထုံ သစေ သမိဇ္ဈတိ, ဧဝံ သတိ သော သတ္တော အဒ္ဓာ ပီတိမနော ဟောတိ။ ယော မစ္စော ယံ ဝတ္ထုံ ဣစ္ဆတိ, တံ ဝတ္ထုံ သော မစ္စော လဒ္ဓာ အဒ္ဓာ ပီတိမနော ဟောတီတိ ကထာယတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

''ကာမံ ။ပေ။ ပီတိမနော ဟောတီ''တိ ဧတ္တကမေဝ အဝတွာ ''လဒ္ဓာ မစ္စော ယဒိစ္ဆတီ''တိ ဝုတ္တတ္တာ လောဘနီယံ ဝတ္ထုံယေဝ လဒ္ဓာ ပီတိမနော န ဟောတိ, အထ ခော ပတ္ထေတဗ္ဗံ ပူဇေတဗ္ဗဉ္စ သဗ္ဗံ လဒ္ဓာ မစ္စော ပီတိမနော စ ဟောတီတိ အတိရေကတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဝိသယဘူတော အဿာဒေတဗ္ဗော အဿာဒော ဣမိနာ ဟဋ္ဌိယံ ကထာယံ အာဂတောတိ အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမှေဟိပိ စ ဉာတော, ''ဒုက္ခဒေမနဿာဒိဘေဒေသု အာဒီနဝေသု ကတမော အာဒီနဝေ ကတ္ထ ဟဋ္ဌိမမှေ အာဂတော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ကတမော အာဒီနဝေ? တဿ စေ ကာမယာနဿာ''** တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ ''အဿာဒအာဒီနဝတာ''တိအာဒိကထာယံ နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု ဒုက္ခဒေမနဿာဒီသု အာဒီနဝေသု ကတမော အာဒီနဝေ တတ္ထ တေသု ဟဋ္ဌိမမှေသု ကတ္ထ ဟဋ္ဌိယံ အာဂတောတိ ပုစ္ဆိတွာ –

''တဿ စေ ကာမယာနဿ၊ ဆန္ဒဇာတဿ ဇန္တုနော။
တေ ကာမာ ပရိဟာယန္တိ၊ သလ္လဝိဒ္ဓေဝ ရုပ္ပတီ''တိ။ (သု. နိ. ၇၇၃; မဟာနိ. ၂) –

ဣမိဝ ဟဋ္ဌိကထာယံ ယော ဒေမနဿသင်္ခါတော အာဒီနဝေ အာဂတော, သော အယံ ဒေမနဿသင်္ခါတော အာဒီနဝေ ဒေသနာဟာရဿ ဝိသယောတိ။

ကထာယံ ပန ကာမယတိ ဣစ္ဆတီတိ **ကာမယာနော။** အထ ဝါ ယာယတိ ဂစ္ဆတီတိ **ယာနော,** ကာမေန ယာနော **ကာမယာနော,** တဿ။ ဆန္ဒော ဇာတော ယဿ သော **ဆန္ဒဇာတော,** တဿ။ ဝိဇ္ဈိယတေတိ **ဝိဒ္ဓေါ** , သလ္လတိ ပဝိသတီတိ **သလ္လော,** သလ္လေန ဝိဒ္ဓေါ **သလ္လဝိဒ္ဓေါ** ။ ကာမံ ကာမယာနဿ ဆန္ဒဇာတဿ ဇန္တုနော ယေ ကာမာ လဘိတဗ္ဗာ, တေ ကာမာ ကေနစိ အန္တရာယေန ယဒါ ပရိဟာယန္တိ, တဒါ သော ဇန္တု ရုပ္ပတိ။ ကီဒိသောဝ ရုပ္ပတိ? အယောမယသလ္လဝိဒ္ဓေါ မိဂေါ ရုပ္ပတိ ဣဝ, ပရိဟီနကာမော ဇန္တု ရုပ္ပတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဧတ္ထ စ ''ရုပ္ပတီ''တိဝစနေန ဒေမနဿုပ္ပတ္တိ ဒဿိတာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ဒေမနဿဘူတော အာဒီနဝေ ဣမိနာ ဟဋ္ဌိယံ အာဂတောတိ အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမှေဟိပိ စ ဉာတော, ''မဂ္ဂင်္ဂနိဗ္ဗာနဝသေန ဒုဝိဓေသု နိဿရဏေသု ကတမံ နိဿရဏံ ကတ္ထ ဟဋ္ဌိယံ အာဂတ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ကတမံ နိဿရဏံ? ယော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတီ''**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ ''အဿာဒအာဒီနဝတာ''တိအာဒိကထာယံ နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု မဂ္ဂနိဗ္ဗာနဝသေန ဒုဝိဓေသု နိဿရဏေသု ကတမံ နိဿရဏံ တတ္ထ တေသု ဟဋ္ဌိမမှေသု ကတ္ထ ဟဋ္ဌိမမှေ အာဂတန္တိ ပုစ္ဆိတွာ –

''ယော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတိ၊ သပ္ပဿေဝ ပဒါ သိရော။
သောမံ ဝိသတ္တိကံ လောကေ၊ သတော သမတိဝတ္တတီ''တိ။ (သု. နိ. ၇၇၄; မဟာနိ. ၃) –

ဣမိဝ ဟဋ္ဌိကထာယံ ယံ သမတိဝတ္တနကရဏံ မဂ္ဂသင်္ခါတံ နိဿရဏံ အာဂတံ, တံ ဣဒံ မဂ္ဂသင်္ခါတံ သမတိဝတ္တနကရဏံ နိဿရဏံ ဒေသနာဟာရဿ ဝိသယန္တိ။

ကထာယံ **ယောတိ** ဗျာနုလာဘီ ဝါ အရိယော ဝါ။ **ကာမေတိ** ဝုတ္တပ္ပကာရေ ဝတ္ထုကာမေ။ တေသု ပဝတ္တဆန္ဒရာဂဿ ဝိက္ခမ္ဘနေန ဝါ သမုစ္ဆေဒေန ဝါ ပရိဝဇ္ဇေတိ။ ကိံ ပရိဝဇ္ဇေတိ ဣဝ ဝဇ္ဇေတိ? သပ္ပဿ **သိရော** သိရံ စက္ခုမာ ပုရိသော ဒိသွာ **ပဒါ** ပါဒေန ပရိဝဇ္ဇေတိ ဣဝ, ဧဝံ ပရိဝဇ္ဇေတိ။ **သတော** သတိသမ္ပန္နော **သော** ပုဂ္ဂလော လောကေ ရူပာဒီသု **ဝိသတ္တိကံ ဣမံ** တဏှံ ယေန မဂ္ဂေန **သမတိဝတ္တတိ** သံ သုဋ္ဌု အတိက္ကမိတွာ ဝတ္တတိ, ဣဒံ မဂ္ဂသင်္ခါတံ သမတိဝတ္တနကရဏံ ဧကဒေသံ နိဿရဏံ နာမာတိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ''ဟာဒါ''တိ ဝတ္တဗ္ဗေ အာကာရဿ ရဿံ ကတွာ ''ပဒါ''တိ ဝုတ္တံ။ **ဟာဒါတိ** စ ဟာဒေန ယထာ ''အမောဟဘာဘာ အမောဟဘာဝေနာ''တိ။ တေန ဝုတ္တံ ''အတ္တနော ဟာဒေနာ''တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၅)။

ကေဒေသော ဝိသယယသင္ခါတော အဿာဒေ ဣစ္ဆ ဟဋ္ဌိယံ အာဂတောတိ အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမ္ဘေဟပိ စ ဉာတော, ''ကေဒေသော ဝိသယိသင္ခါတော အဿာဒေ ကတ္ထ ဟဋ္ဌိယံ အာဂတော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ကတမော အဿာဒေ? ခေတ္တံ ဝတ္ထုံ''** န္တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ အထ တ ''တတ္ထ ကတမော အဿာဒေ? ခေတ္တံ ဝတ္ထုံ''န္တိအာဒိ ကသ္မာ ဧဝံ အာရဒ္ဓံ, နနု ''တတ္ထ ကတမော အဿာဒေ? ကာမံ ကာမယမာနဿာ''တိအာဒိနာ အဿာဒေ ဝိဘတ္တော? သစ္စံ, အဿာဒေ ပန ဒုဝိဓော ဝိသယဝိသယိဝသေန, တသ္မိံ ဝိသယယသင္ခါတော အဿာဒေ ပုဗ္ဗေ ဝိဘတ္တော, ဣအာနိ ဝိသယိသင္ခါတံ အဿာဒံ ဝိဘဇိတုံ **''တတ္ထ ကတမော အဿာဒေ? ခေတ္တံ ဝတ္ထုံ''** န္တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တဿံ ''အဿာဒာဒီနဝတာ''တိအာဒိကထာယံ နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု ဝိသယဝိသယိဘေဒေသု အဿာဒေသု ကတမော အဿာဒေ တတ္ထ တေသု ဟဋ္ဌိဓမ္မေသု ကတ္ထ ဟဋ္ဌိယံ အာဂတောတိ ပုစ္ဆိတ္တတ –

''ခေတ္တံ ဝတ္ထုံ ဟိရညံ တ၊ ဂဝဿံ အသဟောရိသံ။
ထိယော ဗန္ဓူ ပုထူ ကာမေ၊ ယော နရော အနုဂိဇ္ဈတီ''တိ။ (သု. နိ. ၇၇၅; မဟာနိ. ၄) –

ဣစ္ဆ ဟဋ္ဌိကထာယံ ယော အနုဂိဇ္ဈနသင္ခါတော အဿာဒေ အာဂတော, သော အယံ အနုဂိဇ္ဈနသင္ခါတော ဝိသယိအဿာဒေ ဒေသနာဟာရဿ ဝိသယောတိ။

ကထာယံ **ခေတ္တ**န္တိ ခိပီယန္တိ ဗီဇာနိ ဧတ္ထ ဌာနေတိ ခေတ္တံ။ ခိပန္တာနံ ဇနာနံ ခိပနကိရိယာ ခိပ-ဓာတုယာ မုချတ္ထော, ခိပနကိရိယာဇနကော စိတ္တုပ္ပာဒော ဖလူပစာရတ္တော, တဿ စိတ္တုပ္ပာဒဿ ဥပနိဿယပစ္စယဘူတဿ ကေအာရဿ ဝိရုဠှာပနသတ္တိ ဖလူပစာရတ္တော, ဣတိ-သဒ္ဒေန သာ ဝိရုဠှာပနသတ္တိယေဝ ပရာမသီယတိ, တဿာ သတ္တိယာ ပတိဋ္ဌံ ကေအာရသင္ခါတံ ဌာနံ တ-ပစ္စယတ္ထော။ သေ နယော တီသု ပိဋ္ဌကေသု ဧဝရူပေသု စ ဝစနတ္ထေသု ယထာရဟံ နီဟရိတ္တတ ဂဟေတဗ္ဗော။ ဝပန္တိ ပတိဋ္ဌဟန္တိ ဧတ္ထာတိ **ဝတ္ထုံ**။ အပရဏ္ဏာဒီနံ ပတိဋ္ဌဟနံ ဝပ-ဓာတုယာ မုချတ္ထော, ဌာနဿ ပတိဋ္ဌာပနသတ္တိ ဖလူပစာရတ္တော, ဣတိ-သဒ္ဒေန သာ ပတိဋ္ဌာပနသတ္တိ ပရာမသီယတိ။ တဿာ သတ္တိယာ ပတိဋ္ဌဌာနံ တ-ပစ္စယတ္ထော။ **ခေတ္တံ** ပန ပုဗ္ဗဏ္ဏဝိရူဟနဌာနံ, **ဝတ္ထုံ** အပရဏ္ဏဝိရူဟနဌာနံ။

ဟိနောတိ ပဝတ္တတိ ပီတိသောမနဿန္တိ **ဟိ,** ကိံ တံ? ပီတိသောမနဿံ, ရာတိ ပဝတ္တေတိ ဓာတရူပန္တိ **ရံ,** ကိံ **တံ?** ဓာတရူပံ, ဟိံ ရန္တိ **ဟိရံ,** ဒုတိယာတပ္ပုရိသသမာသော။ ဉာပေတိ တောသေတီတိ **ဉံ,** ကိံ **တံ?** ဓာတရူပံ။ ဟိရံ ဟုတ္တတ **ဉံ ဟိရညံ,** ပဝတ္တမာနံ ပီတိသောမနဿံ ပဝတ္တေတ္တတ ဇနေ ဝိသေသေန တောသေတီတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။ **တ**-သဒ္ဒော ဝုတ္တာဝုတ္တတ္ထသမုစ္စယတ္ထော။ ဂစ္ဆန္တိ ဝိသေသေနာတိ **ကတေ,** ရတ္တိန္ဒိဝံ အသန္တိ ဘက္ခန္တိ ဝိသေသေနာတိ **အဿာ,** ကတေ စ အဿာ စ **ဂဝဿံ** ။ အာတဗ္ဗံ ပဌမံ ဒေန္တီတိ **အာ,** အသန္တိ ဘက္ခန္တီတိ **အသာ,** ဒတ္တတ အသာ **အသာ** , သာမိကာနံ အာတဗ္ဗံ ပဌမံ ဒတ္တတ ပစ္ဆာ အသန္တိ ဘက္ခန္တီတိ အတ္ထော။ သာမိကေဟိ တ ဒိန္နံ အသန္တိ ဘက္ခန္တီတိ **အသာ,** ဒုက္ခေန ကသိရေန အသန္တိ ပဝတ္တန္တီတိ တ **အသာ,**။ မာတာပိတူနံ ဟာဒယံ ပုရေန္တီတိ **ပုရိသာ,** ပုရံ ဟိတံ တ ဣသန္တိ ဂဝေသန္တီတိ **ပုရိသာ**။ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓစက္ကဝတ္တိဘာဝံ ပုရေတိ ကမ္မန္တိ **ပုရံ,** ကိံ တံ? ဗလဝကမ္မံ, ပုရံ ဣသန္တိ သီလေနာတိ တ **ပုရိသာ**။ ပုရိသာ ဧဝ ဟိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓစက္ကဝတ္တိဘာဝံ ဂစ္ဆန္တိ။ ''ပုရိ ဥစ္စဋ္ဌာနေ သေန္တီတိ တ **ပုရိသာ**။ ပုရိသာ ဟိ မာတူနံ ပိတုဋ္ဌာနေ ဌိတာ''တိ ဣမေ ဝစနတ္ထာ ဝုတ္တပ္ပကာရာယုတ္တာယေဝ အတ္ထသမ္ဘဝတော။ အသာ စ ပုရိသာ စ **အသဟောရိသံ,** မဇ္ဈေ ဝုဒ္ဓိ။ ဧတ္ထ စ အသဂ္ဂဟဏေန အသီပိ ဂဟိတာ။ အသာ ဒုက္ကဋ္ဌဇနာ, ပုရိသာ သုခိတဇနာတိ ဝိသေသော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဌန္တိ ပတိဋ္ဌဟန္တိ ဧတ္ထ မာတုကမေ ပုတ္တဓီတာတိ **ထိယော။ နရ**သဒ္ဒဿ ဝိဂ္ဂဟတ္ထော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တောဝ။

ကေဒေသော အေမနဿသင္ခါတော အာဒီနဝေ ဣစ္ဆ ဟဋ္ဌိကထာယံ အာဂတောတိ အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမ္ဘေဟပိ စ ဉာတော, ''ဒုက္ခသင္ခါတော အာဒီနဝေ ကတ္ထ ဟဋ္ဌိယံ အာဂတော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ကတမော အာဒီနဝေ? အဗလာ နံ ဗလီယန္တိ''**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ အထ တ ''တတ္ထ ကတမော အာဒီနဝေ? အဗလာ နံ ဗလီယန္တီ''တိအာဒိ ကသ္မာ ဧဝံ အာရဒ္ဓံ, နနု ''တတ္ထ ကတမော အာဒီနဝေ? တဿ စေ ကာမယာနဿာ''တိအာဒိနာ အာဒီနဝေ ဝိဘတ္တောတိ? သစ္စံ, အာဒီနဝေ ပန ဗဟုဝိဓော ဒုက္ခအေမနဿာဒိဝသေန, တသ္မိံ ဗဟုဝိဓေ အာဒီနဝေ ကေဒေသော အေမနဿသင္ခါတော အာဒီနဝေ ပုဗ္ဗေ ဝိဘတ္တော, ဣအာနိ ဒုက္ခသင္ခါတံ အာဒီနဝံ ဝိဘဇိတုံ **''တတ္ထ ကတ**

မော အာဒီနတေ? အဗလာ နံ ဗလီယန္တိ”တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ “အသ္သာအာဒီနဝတာ”တိအာဒိကထာယံ နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု ဒုက္ခအေမနသ္သာဒီသု အာဒီနဝေသု ကတမော အာဒီနဝေ တတ္ထ တေသု ဟဋ္ဌိမမ္ပေသု ကတ္ထ ဟဋ္ဌိမမ္ပေ အာဂတောတိ ပုစ္ဆိတတ္တ –

“အဗလာ နံ ဗလီယန္တိ၊ မဒ္ဒန္တေနံ ပရိဿယာ။
တတော နံ ဒုက္ခမန္ဝေတိ၊ နာဝံ ဘိန္နမိဝောဒက”န္တိ။ (သု. နိ. ၇၇၆; မဟာနိ. ၅) –

ဣမဓ ဟဋ္ဌိကထာယံ ယော ဒုက္ခသင္ခါတော ဧကဒေသော အာဒီနဝေ အာဂတော, သော အယံ ဒုက္ခသင္ခါတော ဧကဒေသော အာဒီနဝေ ဒေသနာဟာရဿ ဝိသယောတိ။

ကထာယံ နတ္ထိ ဗလံ ဧတေသံ ကိလေသာနန္တိ **အဗလာ**။ ကသ္မာ ကိလေသာ အဗလာ ဟောန္တီတိ? ကုသလေဟိ ပ ဟာတဗ္ဗတ္တာ။ **နရန္တိ** ခေတ္တာဒိကာမေ အနုဂိဇ္ဈန္တံ နရံ, သဒ္ဓာဗလာဒိဝိရဟတော တ အဗလံ တံ နရံ **ဗလီယန္တိ** အဘိဘဝန္တိ။ ကိဉ္စာပိ ကိလေသာ ကုသလေဟိ ပဟာတဗ္ဗတ္တာ အဗလာ ဟောန္တိ, တထာပိ ကာမမနုဂိဇ္ဈန္တံ သဒ္ဓာ ဗလာဒိဝိရဟိတံ အဘိဘဝိတုံ သမတ္ထာ ဘဝန္တိ။ **မဒ္ဒန္တေနံ ပရိဿယာ** တိ ကာမဂိဒ္ဓံ ကာမေ ပရိယေသန္တံ, ကာမံ ရ က္ခန္တဉ္စ ဧနံ နရံ ပရိ သမန္တတော ပရိပီဠေဌေတတ္တ အယန္တိ ပဝတ္တန္တီတိ ပရိဿယာ, သီဟဗျဂ္ဃာဒယော စေဝ ကာယဒုစ္စရိတာဒယော စ မဒ္ဒန္တိ။ **တတော** တေဟိ ပရိဿယေဟိ အဘိဘူတံ **နံ** နရံ ဇာတိအာဒိဒုက္ခံ **အန္ဝေတိ** အနုဂ စ္ဆတိ။ ကိမိဝ အန္ဝေတိ? ဥဒကံ ဘိန္နနာဝံ အန္ဝေတိ ဣဝ, ဧဝံ အန္ဝေတီတိ အတ္ထော။

ဧကဒေသံ မဂ္ဂသင္ခါတံ နိဿရဏံ ဣမဓ ဟဋ္ဌိကထာယံ အာဂတန္တိ အာစရိယေန ဝိဘတ္တံ, အမ္ဘေဟာတိ စ ဝိညာ တံ, “နိဗ္ဗာနသင္ခါတံ ဧကဒေသံ နိဿရဏံ ကတ္ထ ဟဋ္ဌိမမ္ပေ အာဂတ”န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ကတမံ နိ ဿရဏံ? တသ္မာ ဇန္တု သဒာ သတော”**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ အထ တ “တတ္ထ ကတမံ နိဿရဏံ? တသ္မာ ဇန္တု သဒာ သတော”တိအာဒိ ကသ္မာ ဧဝံ အာရဒ္ဓံ, နနု “တတ္ထ ကတမံ နိဿရဏံ? ယော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတီ”တိအာဒိနာ နိဿရဏံ ဝိဘတ္တန္တိ? သစ္စံ, နိဿရဏံ ပန ဒုဝိခံ မဂ္ဂနိဗ္ဗာနဝသေန, တတ္ထ ဒုဝိဓေ နိဿရဏေ မဂ္ဂသင္ခါတံ နိဿရဏံ ပုဗ္ဗေ ဝိဘတ္တံ, ဣဒာနိ နိဗ္ဗာနသင္ခါတံ နိဿရဏံ ဝိဘဇိတုံ **“တတ္ထ ကတမံ နိဿရဏံ? တသ္မာ ဇန္တု သဒာ သတော”**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ “အသ္သာအာဒီနဝတာ”တိအာဒိကထာယံ နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု မဂ္ဂနိဗ္ဗာနေသု နိဿရဏေသု ဧကဒေသံ နိဗ္ဗာနသင္ခါတံ နိဿရဏံ တတ္ထ တေသု ဟဋ္ဌိမမ္ပေသု ကတ္ထ ဟဋ္ဌိမမ္ပေ အာဂတန္တိ ပုစ္ဆိတတ္တ –

“တသ္မာ ဇန္တု သဒာ သတော၊ ကာမာနိ ပရိဝဇ္ဇယေ။
တေ ပဟာယ တရေ ဩဃံ၊ နာဝံ သိတ္တွာဝ ပါရဂူ”တိ။ –

ဣမဓ ဟဋ္ဌိကထာယံ ယံ နိဗ္ဗာနသင္ခါတံ နိဿရဏံ အာဂတံ, ဣဒံ နိဿရဏံ ဒေသနာဟာရဿ ဝိသယန္တိ။

ကထာယံ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ ကာမဂိဒ္ဓံ နရံ ဒုက္ခံ အန္ဝေတိ, တသ္မာ ဇန္တု **သဒာ** သဗ္ဗကာလေ ပုဗ္ဗရတ္တာပရရတ္တ တေ ဇာဂရိယာနုယောဂေန **သတော** သတိသမ္ပန္နော ဟုတွာ **ကာမာနိ** ကိလေသကာမေ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန တ သမုစ္ဆေ ဒဝသေန တ **ပရိဝဇ္ဇယေ** ပရိဇဟေယျ။ **တေ** ကာမေ အရိယမဂ္ဂေန ပဟာယ စတုဗ္ဗိဓံ **ဩဃံ** တရေယျ တရိတုံ သက္ ကုဏေယျ။ ကော တရတိ ဣဝ တရေယျ? နာတသာမိကော နာဝံ ယံ ပဝိသန္တံ ဥဒကံ **သိတ္တွာ** ဗဟိ သိဉ္စိတွာ လဟု ကာယ နာဝာယ အပ္ပကသိရေန တရိတွာ **ပါရဂူ** ပါရံ ဂစ္ဆတိ ဣဝ, ဧဝံ အတ္တနိ ပဝတ္တံ ကိလေသူဒကံ သိဉ္စိတွာ အရိယ မဂ္ဂေန နီဟရိတွာ လဟုကေန အတ္တဘာဝေန အနုဟဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ နိဗ္ဗာနေန ပါရံ နိဗ္ဗာနံ သန္တိံ ဂစ္ ဆေယျာတိ အတ္ထော။ ဣဒံ နိဗ္ဗာနံ ကသ္မာ နိဿရဏံ ဟောတိ? သဗ္ဗသင္ခတနိဿရဏတော **နိဿရဏံ** နာမ။

ဣဒံ နိဿရဏံ ဣမဓ ဟဋ္ဌိမမ္ပေ အာဂတန္တိ အာစရိယေန ဝိဘတ္တံ, အမ္ဘေဟိ စ ဝိညာတံ, “ကတမံ ဖလံ ကတ္ထ ဟဋ္ဌိမမ္ပေ အာဂတ”န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ကတမံ ဖလံ? ဓမ္မော ဟဝေ ရက္ခတိ ဓမ္မစာရိ”** န္တိအာဒိ အာရဒ္ ဓံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ “အသ္သာအာဒီနဝတာ”တိအာဒိကထာယံ နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု ရက္ခနနိဗ္ဗာဒနမစ္စုတရဏာဒီသု ဖ လေသု ကတမံ ဖလံ တတ္ထ တေသု ဟဋ္ဌိမမ္ပေသု ကတ္ထ ဟဋ္ဌိမမ္ပေ အာဂတန္တိ ပုစ္ဆိတတ္တ –

‘‘ဓမ္မော ဟဝေ ရက္ခတိ ဓမ္မစာရိံ၊ ဆတ္တံ မဟန္တံ ယထ ဝဿကာလေ။
သောနိသံသော ဓမ္မေ သုစိဏ္ဏေ၊ န ဒုဂ္ဂတိံ ဂစ္ဆတိ ဓမ္မစာရီ’’တိ။ (သု. နိ. ၁၀၂၊ ၁၀၃) –

ဣမံ ဟဠိကထာယံ ယံ အနတ္တေဟိ ဓမ္မဿ ရက္ခနဖလံ အာဂတံ, ရက္ခာဝဟနဿ အဗ္ဘုဒယဿ ယဉ္စ နိဗ္ဗာဒနံ ဖလံ အာဂတံ, ဣဒံ ရက္ခနနိဗ္ဗာဒနံ ဖလံ ဒေသနာဟာရဿ ဝိသယန္တိ။

ကထာယံ **ဓမ္မော** တိ ယေန ပုဂ္ဂလေန ယော အနာဒိပ္ပဘေအေ ပုညဓမ္မော နိဗ္ဗတ္တိတော, သော ဓမ္မော။ **ဓမ္မစာရိံ** ဓမ္မနိဗ္ဗတ္တကံ တံ ပုဂ္ဂလံ အနတ္တေဟိ **ရက္ခတိ** ။ ကိမိဝ? **ဝဿကာလေ** ဒေဝေ ဝဿန္တေ သတိ မဟန္တံ ကုသလေန ဓာရေတဗ္ဗံ ဆတ္တံ ဓာရေန္တံ ကုသလံ တံ ဇနံ ဝဿတေမနတော ရက္ခတိ ယထာ, ဇဝံ ရက္ခိတဗ္ဗော ဓမ္မောပိ အတ္တ သမ္မာပဏိဓာနေန အပ္ပမတ္တော ဟုတွာ သုဋ္ဌု ဓမ္မံ ရက္ခန္တံယေဝ ရက္ခတိ, တာဒိသော ဓမ္မစာရီယေဝ ဒုဂ္ဂတိံ န ဂစ္ဆတိ။ ဧသော အာနိသံသော **သုစိဏ္ဏေ** သုစိဏ္ဏဿ **ဓမ္မေ** ဓမ္မဿ အာနိသံသောတိ အတ္ထော။

ဧကဒေသံ ဖလံ ဣမံ ဟဠိဓမ္မေ အာဂတန္တိ အာစရိယေန ဝိဘတ္တံ, အမေ့ဟာပိ စ ဉာတံ, ‘‘ကတမော ဥပာယော ကတ္ထ ဟဠိယံ အာဂတော’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **‘‘တတ္ထ ကတမော ဥပာယော? သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ’’** တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ ‘‘အဿာဒာဒီနဝတာ’’တိအာဒိကထာယံ နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမနိဗ္ဗိဒာဒီသု ဥပာယေသု ကတမော ဥပာယော တတ္ထ တေသု ဟဠိဓမ္မေသု ကတ္ထ ဟဠိဓမ္မေ အာဂတောတိ ပုစ္ဆိတွာ –

‘‘သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ‘အနိစ္စာ’တိ။ပေ.။။
သဗ္ဗေ ဓမ္မာ ‘အနတ္တာ’တိ၊ ယဒါ ပညာယ ပဿတီ’’တိ။ (ဓ. ပ. ၂၇၇-၂၇၉) –

ဣမံ ဟဠိကထာသု ယော ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမနိဗ္ဗိဒာဉာဏသင်္ခါတော ဝိသုဒ္ဓိယာ အဓိဂမဟေတုဘာဝတော မဂ္ဂေ အာဂတော, အယံ ဥပာယော ဒေသနာဟာရဿ ဝိသယောတိ။

ကထာသု **သဗ္ဗေ** နိရဝသေသာ ကမ္မစိတ္တောတုအာဟာရေဟိ သင်္ခရိတာ သင်္ခတ **သင်္ခါရာ** ဟုတွာ အဘာဝဋ္ဌေန **အနိစ္စာ** ဣတိ ယဒါ ပညာယ ပဿတိ, အထ အနိစ္စေ ဒုက္ခသဘာဝေ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဧသော ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမော နိဗ္ဗိန္ဒနဉာဏသင်္ခါတော ဓမ္မော ဝိသုဒ္ဓိယာ မဂ္ဂေတိ။ ‘‘သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ’’တိအာဒီသု သင်္ခါရာနံ သင်္ခတဓမ္မ ဘာဝေ ပစ္စယာကာရဝိဘင်္ဂဋ္ဌကထာယံ (ဝိဘ. အဋ္ဌ. ၂၂၆ သင်္ခါရပဒနိဒ္ဒေသ) ဝုတ္တောဝ, တံ ဝိဘင်္ဂဋ္ဌကထံ အနောလောကေတွာ ဧကစ္စေ အာစရိယာ ‘‘ဝိပဿနာဉာဏာရမ္မဏတ္တာ တေဘူမကဓမ္မာယေဝ’’တိ ဝဒန္တိ, ဧဝံ သတိ မဂ္ဂဖလဓမ္မာနံ နိစ္စာဒိဘာဝေ ဘဝေယျ, တသ္မာ ဝိဘင်္ဂဋ္ဌကထာနုရူပေဝ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ဒုက္ခာ** တိ ဒုက္ခဒုက္ခဝိပရိဏာမဒုက္ခသင်္ခါရဒုက္ခဘာဝေန ဒုက္ခာ။ **အနတ္တာ** တိ နိစ္စသာရသုခသာရအတ္တသာရရဟိတတ္တာ အသာရကဋ္ဌေန အနတ္တာ, အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန ဝါ အနတ္တာ။

ဧကဒေသော ဥပာယော ဣမံ ဟဠိဓမ္မေ အာဂတောတိ အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမေ့ဟာပိ စ ဉာတော, ‘‘ကတမာ အာဏတ္တိ ကတ္ထ ဟဠိဓမ္မေ အာဂတာ’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **‘‘တတ္ထ ကတမာ အာဏတ္တိ? စက္ခုမာ ဝိသမာနီဝ’’**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ ‘‘အဿာဒာဒီနဝတာ’’တိအာဒိကထာယံ နိဒ္ဒိဋ္ဌာသု ဟာပဒုစ္စရိတပရိဝဇ္ဇနာဏတ္တိကလျာဏသုစရိတစရဏာဏတ္တိအာဒီသု ကတမာဏတ္တိ တတ္ထ တေသု ဟဠိဓမ္မေသု ကတ္ထ ဟဠိဓမ္မေ အာဂတာတိ ပုစ္ဆိတွာ –

‘‘စက္ခုမာ ဝိသမာနီဝ၊ ဝိဇ္ဇမာနေ ပရက္ကမေ။
ပဏ္ဍိတော ဇီဝလောကသ္မိံ၊ ဟာပာနိ ပရိဝဇ္ဇယေ’’တိ။ (ဥဒါ. ၄၃) –

ဣမံ ဟဠိဓမ္မေ ယာ ဟာပဒုစ္စရိတပရိဝဇ္ဇနာဏတ္တိ အာဂတာ, အယံ ဟာပဒုစ္စရိတပရိဝဇ္ဇနာဏတ္တိ ဒေသနာဟာရဿ ဝိသယာတိ။

ကထာယံ **စက္ခုမာ** ပုရိသော ဝိဇ္ဇမာနေ ပရက္ကမေ အာဝဟိတံ သရီရံ အာဝဟန္တော ဟုတွာ **ဝိသမာနိ** ဘူမိပ္ပဒေသာနိ တ ဝိသမေ ဟတ္ထိအာဒယော တ ပရိဝဇ္ဇေတိ ဣဓ, ဧဝံ ဇီဝလောကသ္မိံ ပဏ္ဍိတော **ပာပါနိ** လာမကာနိ ဒုစ္စရိတာနိ ပရိဝဇ္ဇေတိ။ အာဏတ္တိ နာမ အာဏာရဟဿ ဓမ္မရာဇဿ ဘဂဝတော အာဏာ, သာ ဗဟုဝိဓာ, တဿာ ''ကရေယျ ကလျာဏ''န္တိအာဒိကထာယံ သုစရိတစရဏာ အာဏတ္တိ။

''ဥပေထ သရဏံ ဗုဒ္ဓံ၊ ဓမ္မံ သင်္ဃဉ္စ တာဒိနံ။
သမာဒိယထ သီလာနိ၊ တံ ဝေါ အတ္ထာယ ဟေဟိတီ''တိ။ (ထေရီဂ. ၂၄၉-၂၅၀၊ ၂၈၉-၂၉၀) –

အာဒီသု ကထာသု သရဏဂမနာဏတ္တိသီလသမာဒာနာဏတ္တိအာဒိ အာဂတာတိ။

''သုညတော လောကံ အဝေက္ခဿူ''တိအာဒိ ကဿာ ဧဝံ အာရဒ္ဓံ, နနု ''တတ္ထ ကတမံ ဖလံ? ဓမ္မော ဟဝေ''တိ အာဒိနာ, ''တတ္ထ ကတမော ဥပာယော? သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ''တိအာဒိနာ, ''တတ္ထ ကတမာ အာဏတ္တိ? စက္ခုမာ''တိ အာဒိနာ စ ဖလူပါယာဏတ္တိယော ဝိဘတ္တာတိ? သစ္စံ, ဝိသုံ ဝိသုံ ပန သုတ္တေသု အာဂတာ ဖလူပါယာဏတ္တိယော ဝိဘတ္တာ, ဣဓာနိ ဧကတော အာဂတာ ဖလူပါယာဏတ္တိယော ဝိဘဇိတုံ **''သုညတော လောကံ အဝေက္ခဿူ''** တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။

တတ္ထ **သုညတော လောကံ အဝေက္ခဿူ** တိ သဗ္ဗမ္ပိ သင်္ခါရလောကံ အတ္တတော သုညောတိ အဝသဝတ္တိတာ သလ္လက္ခဏဝသေန တ တုစ္ဆဘာဝသမနုပဿနဝသေန တ ပဿာတိ ဣဒံ ဘဂဝတော ဝစနံ ဝိဓာနဘာဝတော **အာဏတ္တိ** နာမ။ နိစ္စသာရသုခသာရအတ္တသာရာဒိရဟိတတ္တာ **''မောဃရာဇာ''**တိ အာလပတိ, သဒ္ဓာသီလသုတစာဂါဒိရဟိတတ္တာ တ **မောဃော**။

''သဒါ သတော''တိ ပုဂ္ဂလဝသေန ဝုတ္တာယ သတိယာ သုညတာဒဿနဿ သမ္ဗဇာနပေတုဘာဝတော သတိယေဝ **ဥပါယော,** န သတိမာတိ ဧတ္ထ သတီတိ အဓိပ္ပာယော။

အတ္တာနုဒိဋ္ဌိံ ဦဟစ္စာ တိ ဧတ္ထ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ နာမ ''ရူပံ အတ္တာ, ရူပဝါ အတ္တာ, ရူပသ္မိံ အတ္တာ, အတ္တနိ ရူပ''န္တိအာဒိပ္ပကာရာ ဝီသတိဝတ္ထုကာ ဒိဋ္ဌိ။ မဂ္ဂေန **ဦဟစ္စ** သမုစ္ဆိန္ဒိတွာ **ဧဝံ** ဝုတ္တဝိဓိနာ **မစ္စုတရော** မစ္စုနော ဝိသယာတိက္ကန္တော **သိယာ** ဘဝေယျ။ ဧတ္ထ ယံ မစ္စုဝိသယံ တရဏံ အတိက္ကမနံ, တဿ အတိက္ကမနဿ ယဉ္စ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါသမ္ပဇ္ဇနံ, **ဣဒံ** ဘဂဝတော ဒေသနာယ **ဖလံ** ဒေသနာဟာရဿ ဝိသယန္တိ အဓိပ္ပာယော။ ပုဗ္ဗေ ဝိသုံ ဝိသုံ ဖလူပါယာဏတ္တိယော ဝိဘတ္တာပိ –

''သုညတော လောကံ အဝေက္ခဿု၊ မောဃရာဇ သဒါ သတော။
အတ္တာနုဒိဋ္ဌိံ ဦဟစ္စ၊ ဧဝံ မစ္စုတရော သိယာ''တိ။ (သု. နိ. ၁၁၂၅; မဟာနိ. ၁၈၆; စူဠနိ. ပိင်္ဂိယမာဏဝပုစ္ဆာ ၁၄၄၊ မောဃရာဇမာဏဝပုစ္ဆာနိဒ္ဒေသ ၈၈) –

ဧကကထာယံ ပုန ဧကတော ဝိဘဇနတော ဖလာဒီသု ဧကတော ဒဿိတေသု သဗ္ဗတ္ထ သုတ္တေသု တ သဗ္ဗတ္ထ ကထာသု တ ဖလာဒယော ဒဿေတဗ္ဗာ အဿာဒာဒယော ဝိယ ကတ္ထစိ နိဒ္ဒါရေတွာတတိ ဝိသေသော ဝိဇာနိတဗ္ဗော။ တေနာဟ အဋ္ဌကထာစရိယော ''ယထာ ပန။ပေ။ ဧကတော ဥဒာဟရဏံ ကတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗ''န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၅)။

၆. ဒေသနာဟာရဿ ဝိသယဘူတာ အဿာဒာဒယော ''ဣမေ ဟဋ္ဌိဓမ္မေ အယံ အဿာဒေ အာဂတော, ဣမေ ဟဋ္ဌိ ဓမ္မေ အယံ အာဒီနဝေ အာဂတော''တိအာဒိနာ ဝိသေသတော နိဒ္ဒေသနဝသေန သရူပတော အာစရိယေန ဝိဘတ္တာ, တေ အဿာဒာဒယော တိက္ခိ ဥဂ္ဃဋိတညုအာဒီနံ ပုဂ္ဂလာနံ သာမညတော ဘဂဝတ ကိံ နု ခေါ ဒေသေတိ, ဥဒာဟု ဧကေ ဿ ပုဂ္ဂလဿ ယထာလာဘံ ကိံ နု ဒေသေတီတိ အနုယောဂဿ သမ္ဘဝတော ဣမဿ ပုဂ္ဂလဿ ဣမံ ဒေသေ တိ, ဣမဿ ပုဂ္ဂလဿ ဣမံ ဒေသေတီတိ ပုဂ္ဂလဘေဒေန အဿာဒာဒယော ဝိဘဇိတွာ ဒဿေတုံ **''တတ္ထ ဘဂဝတ ဥဂ္ဃဋိတညုဿာ''**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တေသု အဿာဒာဒီသု။ နိဿရဏံ ဥဂ္ဃဋိတညုဿ ပုဂ္ဂလဿ ဘဂဝတ ဒေသေတိ, အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ဣမေ ဒွေဝ ဝိပဉ္စိတညုဿ ပုဂ္ဂလဿ ဘဂဝတ ဒေသေတိ,

အဿာဒဥ္စ အာဒီနဝဥ္စ နိဿရဏဉ္စ ဉာမေ တယော နေယျဿ ပုဂ္ဂလဿ ဘဂဝတ ဒေသေတီတိ ယောဇနတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

အဋ္ဌကထာယံ ပန ''ဧဝံ အဿာဒာဒယော ဥဒာဟရဏဝသေန သရူပတော ဒဿေတွာ ဉာအာနိ တတ္ထ ပုဂ္ဂလဝိဘာဂေန ဒေသနာဝိဘာဂံ ဒဿေတုံ 'တတ္ထ ဘဂဝတ'တိအာဒိ ဝုတ္တ''န္တိ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **ဥဂ္ဃဋိတညုဿာ** တိ ဥဂ္ဃဋိယတေ ပဋိဝိဇ္ဈိယတေ, ဥပါယတေ တ သပ္ပဘေအော ဝိတ္တာရော အတ္ထောတိ **ဥဂ္ဃဋိတော,** ဇာနာတီတိ **ဉူ,** ဥဂ္ဃဋိတံ အတ္ထံ ဉူ **ဥဂ္ဃဋိတညူ,** ဥဒ္ဒေသမတ္တေနေဝ သပ္ပဘေဒံ သဝိတ္တာရံ ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗံ အတ္ထံ ပဋိဝိဇ္ဈတီတိ အတ္ထော။ ယော ပုဂ္ဂလော ဥဒ္ဒေသေနေဝ ဥဒ္ဒိဋ္ဌမတ္တေနေဝ အတ္ထံ ဉတွာ အတ္တသိဒ္ဓိပ္ပတ္တော ဟောတိ, သော ဥဂ္ဃဋိတညူ နာမ။

ဝိပဉ္စိယတေ ဝိတ္ထရိယတေ အတ္ထောတိ **ဝိပဉ္စိတော,** တံ ဇာနာတီတိ **ဝိပဉ္စိတညူ** ။ ယော ပုဂ္ဂလော နိဒ္ဒေသေန နိဒ္ဒိဋ္ဌမတ္တမေဝ အတ္ထံ ဉတွာ အတ္တသိဒ္ဓိပ္ပတ္တော, သော ဝိပဉ္စိတညူ နာမ။

ပဋိနိဒ္ဒေသေန အတ္တော နေတဗ္ဗော ဟာပေတဗ္ဗောတိ **နေယျော** ။ ယော ပုဂ္ဂလော ပဋိနိဒ္ဒေသေန တ ပဋိလော မေန တ ဝိဘတ္တံ ဧဝ အတ္ထံ ဉတွာ အတ္တသိဒ္ဓိပ္ပတ္တော, သော နေယျော နာမ။ နိဿရဏဒေသနာယေဝ ဥဂ္ဃဋိတညုဿ ပဋိဝေဓာဘိသမယော သိဒ္ဓော ဟောတိ, အာဒီနဝဒေသနာယ စေဝ နိဿရဏဒေသနာယ စ ဝိပဉ္စိတညုဿ ပဋိဝေဓာဘိသမယော သိဒ္ဓော ဟောတိ, အဿာဒဒေသနာယ စ အာဒီနဝဒေသနာယ စ နိဿရဏဒေသနာယ စ နေယျဿ ပဋိဝေဓာဘိသမယော သိဒ္ဓော ဟောတီတိ အဓိပ္ပာယော ဉာဓ ဂဟေတဗ္ဗော။

ပဒပရမော ပနေတ္ထ ပဋိဝေဓာဘိသမယဘာဇနာဘာဝတော န ဂဟိတော။ တသ္မိဉ္စ အဂ္ဂဟိတေ အဿာဒေ, အာဒီနဝေ, နိဿရဏံ, အဿာဒာဒီနဝ, အဿာဒနိဿရဏာနိ, အာဒီနဝနိဿရဏာနိ, အဿာဒာဒီနဝနိဿရဏာနိ စာတိ သတ္တသု ပဋ္ဌာနနယေသု တတိယဆဋ္ဌသတ္တမာဝ ဂဟိတာ, အဝသေသာ စတ္တာရော နယာ န ဂဟိတာ။ ဝေနေယျဝိနယနာဘာဝတော ဟိ ဂဟဏာဂဟဏံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဝေနေယျဝိနယဥ္စ ဝေနေယျာနံ သန္တာနေ အရိယမဂ္ဂသ္သုပ္ပာဒနံ, န သာသနဝိနယနမတ္တံ, အရိယမဂ္ဂုပ္ပာဒနဉ္စ ယထာဝုတ္တေဟိ ဧဝ တီဟိ ပဒဋ္ဌာနနယေဟိ သိဇ္ဈတီတိ ဉာတရေ နယာ ဉာဓ န ဝုတ္တာ။

ယသ္မာ ပန **ပေဋ္ဋကေ** (ပေဋ္ဋကော. ၂၃) –

''တတ္ထ ကတမော အဿာဒေ စ အာဒီနဝေ စ?
'ယာနိ ကရောတိ ပုရိသော၊ တာနိ ပဿတိ အတ္တနိ။
ကလျာဏကာရီ ကလျာဏံ၊ ဟာပကာရီ စ ဟာပက'န္တိ။

''တတ္ထ ယံ ကလျာဏကာရီ ကလျာဏံ ပစ္စနုဘောတိ, အယံ အဿာဒော။ ယံ ဟာပကာရီ ဟာပံ ပစ္စနုဘောတိ, အယံ အာဒီနဝေါ။

''အဋ္ဌိမေ, ဘိက္ခဝေ, လောကဓမ္မာ။ ကတမေ အဋ္ဌ? 'လာဘော'တိအာဒိ (အ. နိ. ၈.၆)။ တတ္ထ လာဘော ယသော သုခံ ပသံသာ, အယံ အဿာဒော။ အလာဘော အယသော ဒုက္ခံ နိန္ဒာ, အယံ အာဒီနဝေါ။

''တတ္ထ ကတမော အဿာဒေ စ နိဿရဏဉ္စ?

'သုခေ ဝိဟာကော ပုညာနံ၊ အဓိပ္ပာယော စ ဉာဇ္ဈတိ။
ခိပ္ပဥ္စ ပရမံ သန္တိံ၊ နိဗ္ဗာနမဓိဂစ္ဆတီ'တိ။ –

အယံ အဿာဒော စ နိဿရဏဉ္စ။

“ဒဝတ္တိံသိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ, ယေဟိ သမန္နာဂတဿ မဟာပုရိသဿ ဒွေဝေဝ ဂတိယော ဘဝန္တိ။ပေ.။ ဝိဝဋ္ဋစ္ဆဒေါတိ သဗ္ဗံ လက္ခဏသုတ္တံ (ဒီ. နိ. ၃.၁၉၉) အယံ အဿာဒေါ စ နိဿရဏဉ္စ။

“တတ္ထ ကတမော အာဒီနဝေါ စ နိဿရဏဉ္စ?

‘ဘာရာ ဟဝေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ဘာရဟာရော စ ပုဂ္ဂလော။
ဘာရာဒါနံ ဒုခံ လောကေ၊ ဘာရနိက္ခေပနံ သုခံ။

‘နိက္ခိပိတွာ ဂရုံ ဘာရံ၊ အညံ ဘာရံ အနာဒိယ။
သမူလံ တဏှံ အဗ္ဗုယှ၊ နိစ္ဆာတော ပရိနိဗ္ဗုတော’တိ။ (သံ. နိ. ၃.၂၂) –

အယံ အာဒီနဝေါ စ နိဿရဏဉ္စ။

“တတ္ထ ကတမော အဿာဒေါ စ အာဒီနဝေါ စ နိဿရဏဉ္စ?

‘ကာမာ ဟိ စိတြာ မဓုရာ မနောရမာ၊ ဝိရူပရူပေန မထေန္တိ စိတ္တံ။
တသ္မာ အဟံ ပဗ္ဗဇိတောမှိ ရာဇ၊ အပဏ္ဏကံ သာမညမေဝ သေယျော’တိ။ (မ. နိ. ၂.၃၀၇; ထေရဂါ. ၇၈၇; ပေဋကော. ၂၃) –

အယံ အဿာဒေါ စ အာဒီနဝေါ စ နိဿရဏဉ္စာ”တိ ဝုတ္တံ, တသ္မာ တေပိ နယာ ဣဓ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗာ။ ဖလာဒီသုပိ အယံ နယော လဗ္ဘတိယေဝ။

ယသ္မာ **ပေဋကေ** (သံ. နိ. ၁.၂၃, ၁၉၂; ပေဋကော. ၂၂; မိ. ပ. ၂.၁.၉) – “တတ္ထ ကတမံ ဖလဉ္စ ဥပါယော စ? ‘သီလေ ပတိဋ္ဌာယ နရော သပညော’တိ ကထာ, ဣဒံ ဖလဉ္စ ဥပါယော စ။

“တတ္ထ ကတမံ ဖလဉ္စ အာဏတ္တိ စ?

‘သစေ ဘာယထ ဒုက္ခဿ၊ သစေ ဝေါ ဒုက္ခမပ္ပိယံ။
မာကတ္ထ ပါပကံ ကမ္မံ၊ အာဝိ ဝါ ယဒိ ဝါ ရဟော’တိ။ (ဥဒါ. ၄၄) –

ဣဒံ ဖလဉ္စ အာဏတ္တိ စ။

“တတ္ထ ကတမော ဥပါယော စ အာဏတ္တိ စ?

‘ကုမ္ဘူပမံ ကာယမိမံ ဝိဒိတွာ၊ နဂရူပမံ စိတ္တမိဒံ ဌပေတွာ။
ယောဓေထ မာရံ ပညာဝုဓေန၊ ဇိတဉ္စ ရက္ခေ အနိဝေသနော သိယာ’တိ။ (ဓ. ပ. ၄၀) –

အယံ ဥပါယော စ အာဏတ္တိ စာ”တိ ဝုတ္တံ, တသ္မာ ဧဝံ ဖလာဒီနံ ဒုက္ခဝသေနာပိ ဥဒါဟရဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

“ဥဂ္ဃဋိတညုအာဒီနံ တိဏ္ဏံ ပုဂ္ဂလာနံ ဣမဿ ပုဂ္ဂလဿ ဣမံ ဒေသေတိ, ဣမဿ ပုဂ္ဂလဿ ဣမံ ဒေသေတီ”တိ ယေဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ အဿာဒါဒယော ယထာရဟံ အာစရိယေန ဝိဘတ္တာ, တေ ပုဂ္ဂလာ ယာဟိ ပဋိပဒါဟိ ဘိန္နာ, တာ ပဋိပဒါ ကိတ္တိကာ ဘဝန္တိ, တာဟိ ဘိန္နာ ပုဂ္ဂလာ စ ကိတ္တိကာတိ ဝိစာရဏာယ သမ္ဘဝတော တာ ပဋိပဒါ, တေ စ ပုဂ္ဂလာ တတ္တကာတိ ဂဏနတော ဒဿေတုံ **“တတ္ထ စတဿော ပဋိပဒါ”** တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။

တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တေသု ဉဣဋ္ဌိတဉုအာဒီသု ပုဂ္ဂလေသု။ ယေ ပုဂ္ဂလာ ယာဟိ ပဋိပဒါဟိ ဘိန္နာ, တာ ပဋိပဒါ စတဿော ဘဝန္တိ, တေ စ ပုဂ္ဂလာ စတ္တာရောတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ ကတမာ စတဿော? ဒုက္ခာပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ, ဒုက္ခာပဋိပဒါ ခိပ္ပာဘိညာ, သုခာပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ, သုခာပဋိပဒါ ခိပ္ပာဘိညာ စာတိ စတဿော။ ကတမေ စတ္တာရော? တဏှာစရိတော မန္ဒော ပုဂ္ဂလော, တဏှာစရိတော ဥဒတ္တော ပုဂ္ဂလော, ဒိဋ္ဌိစရိတော မန္ဒော ပုဂ္ဂလော, ဒိဋ္ဌိစရိတော ဥဒတ္တော ပုဂ္ဂလော စာတိ စတ္တာရော။

ပဋိပဒါဘိညာဟိ ကတော ဝိဘာဂေပိ ပဋိပဒါဟိ ကတော ဝိဘာဂေ နာမ ဟောတိ အဝိနာဘာဝတောတိ မနသိ ကတွာ "စတဿော ပဋိပဒါဘိညာ"တိ အဝတွာ "စတဿော ပဋိပဒါ"တိ ဝုတ္တာ။ တာ ပနေတာ သမထဝသေနာပိ ဘိန္နာ, ဝိပဿနာဝသေနာပိ ဘိန္နာ။ ကထံ သမထဝသေန? ပထဝီကသိဏာဒီသု သဗ္ဗပဌမံ "ပထဝီ ပထဝီ"တိအာဒိနာ ပဝတ္တမနသိကာရတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဈာနဿ ဥပစာရံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တာဝ ပဝတ္တာ ပညာ သမထဘာဝနာ "ပဋိပဒါ"တိ ဝုစ္စတိ။ ဥပစာရတော ပန ပဋ္ဌာယ ယာဝ အပ္ပနာ, တာဝ ပဝတ္တာ ပညာ "အဘိညာ"တိ ဝုစ္စတိ ဟေဋ္ဌိမပညာတော အဓိဂတပညာဘာဝတော။

သာ စ ပဋိပဒါ ကဿစိ ဒုက္ခာ ကိစ္ဆာ ဟောတိ နီဝရဏာဒိပစ္စနီကဓမ္မသမုဒာစာရဂ္ဂဟဏတာယ, ကဿစိ တဒဘာဝတော သုခာ အကိစ္ဆာ ဟောတိ, အဘိညာပိ ကဿစိ ဒန္ဓာ အသီဃပ္ပဝတ္တိ ဟောတိ အဝိသဒဉာဏတာယ, ကဿစိ ခိပ္ပာ သီဃပ္ပဝတ္တိ ဟောတိ ဝိသဒဉာဏတာယာတိ။

ကထံ ဝိပဿနာဝသေန? ယော ရူပာရူပမုခေန ဝိပဿနံ အဘိနိဝိသန္တော စတ္တာရိ မဟာဘူတာနိ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဥပာဒါရူပံ ပရိဂ္ဂဏှာတိ, အရူပံ ပရိဂ္ဂဏှာတိ, ရူပာရူပံ ပန ပရိဂ္ဂဏှန္တော ဒုက္ခေန ကသိရေန ကိလမန္တော ပရိဂ္ဂဟ**တေ**ဉ္ သက္ကောတိ, တဿ **ဒုက္ခာပဋိပဒါ** နာမ ဟောတိ။ ပရိဂ္ဂဟိတရူပာရူပဿ ဝိပဿနာပရိဝါသေ မဂ္ဂပာတုဘာဝဒန္ဓတာယ **ဒန္ဓာဘိညာ** နာမ ဟောတိ။ တဗ္ဗိပရိယာယေန ဣတရာ ဒွေ ဟောန္တိ။ ဝိပဿနာဝသေန ပန ဘိန္နာယေဝ ပဋိပဒါဘိညာယော ဣဓ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ အဘိသမယာဓိကာရတ္တာ, **အဋ္ဌကထာယံ** ပန "ဧဝံ ယေသံ ပုဂ္ဂလာနံ ဝသေန ဒေသနာဝိဘာဂေ ဒဿိတော, တေ ပုဂ္ဂလေ ပဋိပဒါဝိဘာဂေန ဝိဘဇိတွာ ဒဿေတုံ 'စတဿော ပဋိပဒါ'တိအာဒိ ဝုတ္တ"န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၆) ဝုတ္တံ။ ယောဇနာနယော ဝုတ္တနယာနုသာရေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

စတူဟိ ပဋိပဒါဘိညာဟိ စတ္တာရော ပုဂ္ဂလာ သဗ္ဗေဝ အနိယမတော ဝဋ္ဋဒုက္ခတော ကိံ နု ခေါ နိယ္ယန္တိ, ဥဒာဟု "ဣမာယ ပဋိပဒါဘိညာယ အယံ ပုဂ္ဂလော နိယ္ယာတိ, ဣမာယ ပဋိပဒါဘိညာယ အယံ ပုဂ္ဂလော နိယ္ယာတီ"တိ နိယမတော စ နိယ္ယာတီတိ ဝိစာရဏာယ သမ္ဘဝတော "အယံ ပုဂ္ဂလော ဣမေဟိ နိဿယေဟိ ဥပနိဿယပစ္စယံ လဘိတွာ ဣမာယ ပဋိပဒါဘိညာယ ဝဋ္ဋဒုက္ခတော နိယ္ယာတီ"တိ နိယမေတွာ ဒဿေတုံ **"တဏှာစရိတော မန္ဒော"** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ တဏှာစရိတော မန္ဒော ပုဂ္ဂလော သတိပဋ္ဌာနေဟိ **နိဿယေဟိ** ဥပနိဿယပစ္စယံ လဘိတွာ **သတိန္ဒြိယေန** သတိန္ဒြိယာဓိကေန အရိယမဂ္ဂေန ဒုက္ခာပဋိပဒါဒန္ဓာဘိညာယ ဝဋ္ဋဒုက္ခတော နိယ္ယာတိ, တဏှာစရိတော ဥဒတ္တော ပုဂ္ဂလော ဈာနေဟိ **နိဿယေဟိ** ဥပနိဿယပစ္စယံ လဘိတွာ **သမာဓိန္ဒြိယေန** သမာဓိန္ဒြိယာဓိကေန အရိယမဂ္ဂေန ဒုက္ခာပဋိပဒါခိပ္ပာဘိညာယ ဝဋ္ဋဒုက္ခတော နိယ္ယာတိ , ဒိဋ္ဌိစရိတော မန္ဒော ပုဂ္ဂလော သမ္မပ္ပဓာနေဟိ **နိဿယေဟိ** ဥပနိဿယပစ္စယံ လဘိတွာ **ဝီရိယိန္ဒြိယေန** ဝီရိယိန္ဒြိယာဓိကေန အရိယမဂ္ဂေန သုခာပဋိပဒါဒန္ဓာဘိညာယ ဝဋ္ဋဒုက္ခတော နိယ္ယာတိ, ဒိဋ္ဌိစရိတော ဥဒတ္တော ပုဂ္ဂလော သစ္စေဟိ **နိဿယေဟိ** ဥပနိဿယပစ္စယံ လဘိတွာ **ပညိန္ဒြိယေန** ပညိန္ဒြိယာဓိကေန အရိယမဂ္ဂေန သုခာပဋိပဒါခိပ္ပာဘိညာယ ဝဋ္ဋဒုက္ခတော နိယ္ယာတီတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန –

> "စတ္တာရော ပုဂ္ဂလာတိ ယထာဝုတ္တပဋိပဒါဝိဘာဂေနေဝ စတ္တာရော ပဋိပန္နကပုဂ္ဂလာ, တံ ပန ပဋိပဒါဝိဘာဂံ သဒ္ဓိံ ဟေတုပာယဖလေဟိ ဒဿေတုံ 'တဏှာစရိတော'တိအာဒိ ဝုတ္တ"န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၆) –

ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တဏှာစရိတောတိ** တဏှာယ နိဗ္ဗတ္တိတံ စရိတံ ဧတဿ ပုဂ္ဂလဿာတိ တဏှာစရိတော။ **မ
န္ဒော**တိ မန္ဒိယာယ အဝိဇ္ဇာယ သမန္နာဂတောတိ မန္ဒော, မောမူဟောတိ မောဟာဓိကပုဂ္ဂလော။ **ဥဒတ္တော** တိ ဥဒအတ္တော, ဥဠာရပ
ညောတိ အတ္ထော။ ဥဠာရံ ဖလံ ဒေတီတိ **ဥဒေ,** ကော သော? ပဝိစယော, အတ္တနိ နိဗ္ဗတ္တောတိ **အတ္တော,** ဥဒေ အတ္
တော ယဿ ပုဂ္ဂလဿာတိ **ဥဒတ္တော** တိ ဝစနတ္ထော ကာတဗ္ဗော။

ပဌမာယ ပဋိပဒာယ ဟေတု နာမ တဏှာစရိတတာ, မန္ဒပညတာ စ, ဥပာယော သတိန္ဒြိယံ, သဗ္ဗာသမ္ပိ ဖလံ နိယျ
ယာနမေဝ။ ဒုတိယာယ ပဋိပဒာယ ဟေတု နာမ တဏှာစရိတတာ, ဥဒတ္တပညတာ စ, ဥပာယော ဝီရိယိန္ဒြိယံ။ တတိယာ
ယ ပဋိပဒာယ ဟေတု နာမ ဒိဋ္ဌိစရိတတာ, မန္ဒပညတာ စ, ဥပာယော သမာဓိန္ဒြိယံ။ စတုတ္ထိယာ ပဋိပဒာယ ဟေတု နာမ
ဒိဋ္ဌိစရိတတာ, ဥဒတ္တပညတာ စ, ဥပာယော ပညိန္ဒြိယန္တိ ဟေတုပာယဖလာနိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ။

ဧတ္ထ စ ဒိဋ္ဌိစရိတော ဥဒတ္တော ပုဂ္ဂလော ဥဂ္ဃဋိတညူ နာမ, ဒိဋ္ဌိစရိတော မန္ဒော စေဝ တဏှာစရိတော ဥဒ
တ္တော စ ဝိပဉ္စိတညူ နာမ, တဏှာစရိတော မန္ဒော ပုဂ္ဂလော နေယျော နာမ, တသ္မာ “တတ္ထ ဘဂဝါ ဥဂ္ဃဋိတ
ညုဿ ပုဂ္ဂလဿ နိဿရဏံ ဒေသယတီ”တိအာဒိနာ နယေန ဥဂ္ဃဋိတညုအာဒိဝေနေယျတ္တယဿ ဘေဒဒဿ
သနေန နိဿရဏံ ဒေသယတိ, “အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ဒေသယတိ, အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ဒေသ
ယတီ”တိ ဒေသနာဝိဘာဂေ ဒဿိတော။ “တတ္ထ စတဿော ပဋိပဒာ”တိအာဒိနာ ပဋိပဒာဘေဒဒဿနေန “တဏှ
ာစရိတော မန္ဒော ပုဂ္ဂလော, တဏှာစရိတော ဥဒတ္တော ပုဂ္ဂလော, ဒိဋ္ဌိစရိတော မန္ဒော ပုဂ္ဂလော, ဒိဋ္ဌိစရိတော
ဥဒတ္တော ပုဂ္ဂလော”တိ စတုဓာ ဘိန္နံ တဏှာစရိတမန္ဒာဒိကံ ပုဂ္ဂလစတုက္ကံ ဒဿိတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဣဒါနိ စတူဟိ ပဋိပဒာဟိ စတုဓာ ဘိန္နံ တဏှာစရိတမန္ဒစတုက္ကံ အတ္ထနယယောဇနာယ ဒုတိယာယ ဝိ
သယံ ကတွာ ဒဿေတုံ **“ဥဘော တဏှာစရိတာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ တဏှာယ သမာဓိပဋိပက္ခတ္တာ တဏှ
ာစရိတာ မန္ဒဥဒတ္တာ ဥဘော ပုဂ္ဂလာ သမထပုဗ္ဗင်္ဂမာယ ဝိပဿနာယ ဥပနိဿယံ လဘိတွာ ရာဂဝိရာဂာယ မဂ္
ဂပညာယ နိယျန္တိ စေတောဝိမုတ္တိယာ သေက္ခဖလဘာဂတာယ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိသဟိတေနေဝ သမ္မာသမာဓိနာ နိယျာနံ ဘဝ
တိ, န သမ္မာသမာဓိနာ ဧဝ, တသ္မာ ဒိဋ္ဌိစရိတာ မန္ဒဥဒတ္တာ ဥဘော ပုဂ္ဂလာ ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမေန သမထေန အဝိဇ္ဇာ
ဝိရာဂာယ မဂ္ဂပညာယ နိယျန္တိ ပညာဝိမုတ္တိယာ အသေက္ခဖလဘာဂတာယာတိ စတ္တာရောပိ ပုဂ္ဂလာ ဒုဝိဓာယေဝ ဘဝ
န္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ရာဂဝိရာဂာယာတိ ရဇ္ဇတီတိ **ရာဂေ,** သော ဝိရဇ္ဇတိ ဧတာယာတိ **ဝိရာဂ,** ရာဂဿ ဝိရာဂ **ရာဂဝိရာဂ,** တာယ
ရာဂဝိရာဂာယ။ **စေတော**တိ စိတ္တပဘေဒေန စ သမာဓိ ဝုစ္စတိ ယထာ “စိတ္တံ ပညဉ္စ ဘာဝယ”န္တိ (သံ. နိ. ၁.၂၃,
၁၉၂; မိ. ပ. ၂.၁.၉.)။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝသေန ပဋိပက္ခတော ဝိမုစ္စတီတိ **ဝိမုတ္တိ,** စေတသာ စိတ္တေန သမာဓိနာ ဝိမုစ္စတီတိ
စေတောဝိမုတ္တိ, စေတော ဧဝ တ ဝိမုတ္တိ **စေတောဝိမုတ္တိ,** အနာဂါမိဖလသမာဓိ။ အနာဂါမိပုဂ္ဂလော ဟိ သမာဓိသ္မိံ ပရိပူ
ရကာရိတာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ နိယျာတိ။ **အဝိဇ္ဇာဝိရာဂာယာ**တိ အဝိန္ဒိယံ ကာယဒုစ္စရိတာဒိံ ဝိန္ဒတီတိ **အဝိဇ္ဇာ,** ဝိန္ဒိ
ယံ တ ကာယသုစရိတာဒိံ န ဝိန္ဒတီတိ **အဝိဇ္ဇာ** နိရုတ္တိနယေန။ ဝိရဇ္ဇတိ ဧတာယာတိ **ဝိရာဂ,** အဝိဇ္ဇာယ ဝိရာဂ **အဝိဇ္ဇာဝိ
ရာဂ,** တာယ အဝိဇ္ဇာဝိရာဂာယ။ ပကာရေဟိ ဇာနာတီတိ **ပညာ,** ဝိမုစ္စတီတိ **ဝိမုတ္တိ,** ပညာယ ဝိမုစ္စတီတိ **ပညာဝိမုတ္တိ,**
ပညာ **ဧဝ** တ ဝိမုတ္တိ **ပညာဝိမုတ္တိ,** အရဟတ္တဖလပညာ, တာယ ပညာဝိမုတ္တိယာ။

“ကေသု ကတမေ ပုဂ္ဂလာ ကေန အတ္ထနယေန ဟာတဗ္ဗာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတော **“တတ္ထ ယေ သမထပုဗ္ဗင်္ဂမာ
ဟိ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ ကေသု “ဥဘော တဏှာစရိတာ”တိအာဒိနာ ဝိဘတ္တေသု ပုဂ္ဂလေသု ယေ
ဥဘော တဏှာစရိတာ မန္ဒဥဒတ္တာ ပုဂ္ဂလာ သမထ။ပေ.။ နိယျန္တိ, တေ ဥဘော တဏှာစရိတာ မန္ဒဥဒတ္တာ ပုဂ္
ဂလာ နန္ဒိယာဝဋ္ဋေန နယေန **ဟာတဗ္ဗာ** ဂမေတဗ္ဗာ နေတဗ္ဗာ။ ယေ ဥဘော ဒိဋ္ဌိစရိတာ မန္ဒဥဒတ္တာ ပုဂ္ဂလာ ဝိပဿ
သနာ။ပေ.။ သမထေန နိယျန္တိ, တေ ဥဘော ဒိဋ္ဌိစရိတာ မန္ဒဥဒတ္တာ ပုဂ္ဂလာ သီဟဝိက္ကီဠိတေန နယေန **ဟာတဗ္
ဗာ** ဂမေတဗ္ဗာ နေတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။

၇. “တတ္ထ စတဿော ပဋိပဒာ”တိအာဒိနာ ဒေသနာဟာရေန ဒုက္ခာပဋိပဒာဘေဒေန တဏှာစရိတမန္ဒာဒိဘေ
ဒေ ပုဂ္ဂလေ ဝိဘတ္တော, အမှေဟိ စ ဉာတော, “တဿ ဝိဘတ္တာနန္တရံ သွတယံ ဒေသနာဟာရော ကတ္ထ သံဝ

ဏ္ဏေတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ကေနစိ အာကာရေန သမ္ဘဝတီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗဘာဝတော **“သ္ဝတယံ ဟာရော ကတ္ထ သမ္ဘဝ
တီ”**တိအာဒိမာဟ။ နဝမက္ခဏာသမ္ပန္နသ္သ သတ္ထာ ယံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, တသ္မိံ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ယာ ဝိမံသာ
ဒိကာ သုတမယာဒိကာ တိဿော ပညာ ဝိဘတ္တာ, တာဟိ ပညာဟိ ယေ ဥဂ္ဃဋိတညုအာဒယော တယော ပုဂ္ဂလာ ဝိဘ
တ္တာ, ဣတိ ဝိဘတ္တာကာရေန အယံ ဒေသနာဟာရော သတ္ထာရာ ဒေသေတဗ္ဗေ ဓမ္မေ သမ္ဘဝတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

တတ္ထ **သ္ဝတယံ ဟာရော**တိ ဒေသနာဟာရေန ပဋိပုဒအဝိဘာဂေန ဝေနေယျပုဂ္ဂလဝိဘာဂေ ဒဿိတော, သော
အယံ ဒေသနာဟာရော။ **ကတ္ထ သမ္ဘဝတီ** တိ ကတ္ထ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗေ ဓမ္မေ သံဝဏ္ဏနာဘာဝေန သမ္ဘဝတီတိ။ **ယ
သ္သာ**တိ ယော သော ဝေနေယျော ပစ္စန္တဇာဒီဟိ အဋ္ဌဟိ အက္ခဏေဟိ ဝိမုတ္တော, သဝနဓာရဏာဒီဟိ စ သမ္ပတ္
တီဟိ သမန္နာဂတော, တသ္သ ဝေနေယျသ္သ။ **သတ္ထာ** တိ သဒေဝကံ လောကံ သာသတိ အနုသာသတီတိ သတ္ထာ။
ဓမ္မန္တိ ဒေသိတံ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗံ ဓမ္မံ။ **ဒေသယတီ**တိ သင္ခေပနယဝိတ္ထာရနယေဟိ ဘာသတိ။ **အညတရော**တိ ဘဂဝ
တော သာဝကေသု ဇေ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ သမတ္ထော သာဝကော။ **ဂရုဋ္ဌာနိယော** တိ ကရဝသ္သ ဌာနဘူတေဟိ သီလသုတ
စာကဒိဂုဏဝိသေသေဟိ ယုတ္တော မာနိတော သဒ္ဒဟိတဗ္ဗဝစနော။ **သဗ္ရဟ္မစာရီ** တိ သမံ, သဟ တ ဗ္ရဟ္မံ သတ္ထု
သာသနံ စရတိ ပဋိပဇ္ဇတီတိ သဗ္ရဟ္မစာရီ။ **သဒ္ဓံ လဘတိ** “ယော သတ္ထာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, သော သတ္ထာ သမ္မာသမ္
ဗုဒ္ဓော ဟောတီ”တိ သတ္ထရိ, “သ္ဝတက္ခာတော ဝတာယံ ဓမ္မော သာတ္ထော သဗ္ယဉ္ဇနော ကေဝလပရိပုဏ္ဏော ကေဝလပ
ရိသုဒ္ဓော အတ္ထာဝဟော ဟိတာဝဟော သုခာဝဟော ဈာနမဂ္ဂဖလနိဗ္ဗတ္တကော, အမ္ဘေဟိ စ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော”တိ
ဒေသိတေ ဓမ္မေ စ အစလသဒ္ဓံ လဘတိ, သဒ္ဒဟနံ အတ္တနော သန္တာနေ ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပာဒေတိ။ တထာ “ယော သာဝကော ဓ
မ္မံ ဒေသေတိ, သော သာဝကော သင္ခေပတော တ ဝိတ္ထာရတော တ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ သမတ္ထော ဝတ ဂရုဋ္ဌာနိယော သဗ္
ရဟ္မစာရီ မာနိတော သဒ္ဒဟိတဗ္ဗဝစနော”တိ ဒေသကေ သာဝကေ စ “တာဒိသေန သာဝကေန ဒေသိတော ယော ဓမ္
မော, သော ဓမ္မော သာတ္ထော သဗ္ယဉ္ဇနော ကေဝလပရိပုဏ္ဏော ကေဝလပရိသုဒ္ဓော အတ္ထာဝဟော ဟိတာဝဟော သုခာ
ဝဟော ဈာနမဂ္ဂဖလနိဗ္ဗတ္တကော, အမ္ဘေဟိ စ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော”တိ သာဝကေန ဒေသိတဓမ္မေ စ သဒ္ဓံ သဒ္ဒဟနံ
အတ္တနော သန္တာနေ ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပာဒေတီတိ အတ္ထော။

တတ္ထာ တိ တသ္မိံ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗေ သတ္ထာရာ ဒေသိတဓမ္မေ စေဝ သာဝကေန ဒေသိတဓမ္မေ စ သဒ္ဒဟန္တသ္
သ ဝေနေယျသ္သ ယာ ဝိမံသာ, ဝိမံသန္တသ္သ ယာ ဥဿာဟနာ, ဥဿဟန္တသ္သ ယာ တုလနာ, တုလယန္တသ္သ
ယာ ဥပပရိက္ခာ, သာ အယံ ဝိမံသာဒိကာ ပညာ သဒ္ဓါနုသာရေန ပဝတ္တနတော **သုတမယီ ပညာ** နာမ။ တတ္ထ ဝိမံသနံ **ဝိမံ
သာ,** ဟဋ္ဌိယာ, ဟဋ္ဌိအတ္ထသ္သ စ ဝိမံသာ။ ဝိမံသတီတိ တ **ဝိမံသာ,** ပဒံ ပဒန္တရေန, ပဒတ္ထံ ပဒတ္ထန္တရေန ဝိစာရဏ
ကာ ပညာ။ ယထာ စေတ္ထ, ဧဝံ ဥဿာဟနာဒီသုပိ ဘာဝသာဓနကတ္တုသာဓနာနိ ကာတဗ္ဗာနိ။ **ဥဿာဟနာ** စ ဥဿာ
ဟေန ဥပတ္ထမ္ဘိကာ ဓမ္မသ္သ ဓာရဏပရိစယသာဓိကာ ပညာ စ, န ဝီရိယံ, တ္တေ စ ယာ သုတမတ္တေယေဝ ပဝတ္
တာ, ဝိမံသာဒိဘာဝံ အပ္ပတ္တာ နိဝတ္တာ, သာ သုတမယီ ပညာ န ဟောတိ။ ယာ စ သုတ္ဝတ ဝိမံသိတ္ဝတ ဥဿာဟနာဒိဘာဝံ
အပ္ပတ္တာ နိဝတ္တာ, ယာ စ သုတ္ဝတ ဝိမံသိတ္ဝတ ဥဿဟိတ္ဝတ တုလနာဒိဘာဝံ အပ္ပတ္တာ နိဝတ္တာ, ယာ စ သုတ္ဝတ ဝိမံ
သိတ္ဝတ ဥဿဟိတ္ဝတ တုလယိတ္ဝတ ဥပပရိက္ခနဘာဝံ အပ္ပတ္တာ နိဝတ္တာ, သာပိ ပညာ န သုတမယီ ပညာ ဟောတီတိ
ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ယာ ပန သုတ္ဝတ သဒ္ဒဟန္တသ္သ ဝိမံသာ, ဝိမံသန္တသ္သ ဥဿာဟနာ, ဥဿဟန္တသ္သ တုလနာ, တုလ
ယန္တသ္သ ဥပပရိက္ခာ ဟောတိ, အယံ **သုတမယီ ပညာ** နာမ ဟောတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

သုတမယီ ပညာ အာစရိယေန ဝိဘတ္တာ, အမ္ဘေဟိ စ ဉာတာ, “ကတမာ စိန္တာမယီ ပညာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝ
တော သုတမယိယာ ပညာယ ဝိဘဇနာနန္တရံ စိန္တာမယိံ ပညံ ဝိဘဇိတုံ **“တထာ သုတေန နိဿယေနာ”** တိအာဒိမာဟ။
တတ္ထ **သုတန္တိ** သုယျတေ ပရိယတ္တိဓမ္မောတိ **သုတော,** သဝနံ ပရိယတ္တိဓမ္မဿာတိ တ **သုတံ,** ဒုဝိဓမ္ပိ သုတံ။
နိဿယေန ဥပနိဿာယာတိ အတ္ထော။ ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏေ စေတံ “သုတေန နိဿယေနာ”တိ ကရဏဝစနံ။
တ္တေ ပန “ဣဒံ ဟဏာတိပာတာဒိဝိရမနံ သီလနဋ္ဌေန သီလံ, အယံ ဧကဂ္ဂတာ သမာဒဟနဋ္ဌေန သမာဓိ , ဣမာနိ ဘူတုပာ
အနိ ရုပ္ပနဋ္ဌေန ရူပာနိ, ဣမေ ဖဿာဒယော နမနဋ္ဌေန နာမာနိ, ဣမေ ရူပာဒယော ပဉ္စ ဓမ္မာ ရာသဋ္ဌေန ခန္ဓာ”တိ တေ
သံ တေသံ ဓမ္မာနံ ပိဋ္ဌနာဒိသဘာဝဿ ဝိမံသနာဘူတာ ပညာ **ဝိမံသာ** နာမ။ တေသံယေဝ သီလသမာဓိအာဒီနံ သီလတိ ပတိ
ဋ္ဌဟတိ တ္တောတိ **သီလ**န္တိအာဒိဝစနတ္ထံ ပုစ္ဆိတ္ဝတ သဘာဂလက္ခဏရသပစ္စုပဋ္ဌာနပဒဋ္ဌာနာနံ တုလေတ္ဝတ ဝိယ
ဂဟဏပညာ **တုလနံ** နာမ။ တေသံယေဝ သီလသမာဓိအာဒီနံ ဓမ္မာနံ သဘာဝလက္ခဏံ အဝိဇဟိတ္ဝတ အနိစ္စတာဒုက္ခတာဒိန
မနရုပ္ပနာဒိသပ္ပစ္စယသင္ခတာဒိအာကာရေ ဝိတက္ကေတ္ဝတ ဥပပရိက္ခဏပညာ ဧဝ **ဥပပရိက္ခာ** နာမာတိ ဝိသေသတော ဒ

ဋ္ဌဗ္ဗော။ သုတမဓမ္မသ္သ ဓာရဏပရိစယဝသေန ပဝတ္တနတော သုတမယီ ပညာ ဥဂ္ဂဟာနာ ဇာတာ ဝိယ န စိန္တာမယီ ပညာ စိန္တိတသ္သ ဓာရဏပရိစယဝသေန အပ္ပဝတ္တနတောတိ ''ဥဂ္ဂဟာနာ''တိ န ဝုတ္တံ။

သုတမယီ ပညာ စေဝ စိန္တာမယီ ပညာ စ အာစရိယေန ဝိဘတ္တာ, အမေ့ဟဟိ စ ဉာတာ, ''ကတမာ ဘာဝနာမယီ ပညာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော ကာရဏဘူတာနံ ဒွိန္နံ သုတမယီစိန္တာမယီပညာနံ ဒဿနာနန္တရံ ဖလဘူတံ ဘာဝနာမယိံ ပညံ ဝိဘဇန္တော **''ဣမာဟိ ဒွီဟိ''**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဣမာဟိ ဒွီဟိ ပညာဟီ**တိ သုတမယီစိန္တာမယီပညာဟိ ကာရဏဘူတာဟိ။ သုတမယီပညာယ တ စိန္တာမယီပညာယ တ ဥဘယတ္ထ တ ဋ္ဌိတာဟယေဝ ယောဂဝစရော ဝိပဿနံ အာရဘတီတိ။ **မနသိကာရသမ္ပယုတ္တဿာ** တိ ရူပာရူပေသု ပရိဂ္ဂဟာဒိဝသေန သင္ခါရေသု အနိစ္စတာဒိဝသေန မနသိကာရေန သမ္မာ ပကာရေဟိ ယုတ္တဿပ္ပယုတ္တဿ။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ-ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိသမ္ပာဒနေန ဝိပဿနံ ဥဿုက္ကန္တဿ ယောဂဝစရဿ သန္တာနေ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိသင်္ခါတံ **ယံ** အရိယမဂ္ဂ **ဉာဏံ** နိဗ္ဗာနာရမ္မဏ **ဒဿနဘူမိယံ တ ဘာဝနာဘူမိယံ တ ဥပ္ပဇ္ဇတိ,** အယံ **ဘာဝနာမယီ ပညာ**တိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယဒိပိ ပဌမမဂ္ဂဉာဏံ ပဌမံ နိဗ္ဗာနဒဿနတော **''ဒဿန''** န္တိ ဝုတ္တံ, ဘာဝနာဝသေန ပန ပဝတ္တနတော **''ဘာဝနာမယီ ပညာ''**တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဒဿနဘူမိ** တိ ပဌမမဂ္ဂဖလာနိ, သေသာနိ ''ဘာဝနာဘူမီ''တိ ဝုစ္စန္တိ။

၈. အမ္ဟာကာစရိယ တုမ္ဟေဟိ ''ယဿ သတ္တာ တ''တိအာဒိနာ သုတမယီပညာဒိကာ ဝိဘတ္တာ, ဇဝံ သတိ သုတေန ဝိနာ စိန္တာမယီ ပညာ နာမ န ဘဝေယျ, မဟာဗောဓိသတ္တာနံ ပန သုတေန ဝိနာ စိန္တာမယီ ပညာ ဟောတေ့ဝတတိ စောဒနံ မနသိ ကတွာ တသ္မိံ သင်္ဂဟေတွာ ပကာရန္တရေန ဝိဘဇိတုံ **''ပရတောဃောသာ''**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ပရတောဃောသာ**တိ ပရတော ပဝတ္တော ဒေသနာဃောသော ပစ္စယော ဇာတိဿာတိ ပရတောဃောသာ။ **ပစ္စတ္တသမုဋ္ဌိတာ** တိ ပတိ ဝိသုံ အတ္တနိယေဝ သမုဋ္ဌိတာ။ **ယောနိသောမနသိကာရာ**တိ တေသံ တေသံ စိန္တေတဗ္ဗာနံ ရူပာဒီနံ ဓမ္မာနံ ရုပ္ပနနမနာဒိသဘာဝပရိဂ္ဂဏှဟနာဒိနာ ဥပာယေန ပဝတ္တမနသိကာရာ စိန္တာမယီ ပညာ နာမ, ဣမိနာ သာဝကာပိ သာမညတော ဂဟိတာ, တထာပိ ဥဂ္ဃဋိတညုအာဒီနံယေဝ ဝုတ္တတ္တာ သာဝကာ ဣဓ ဂဟိတာ, တသ္မာ ပုရိမနယော ယုတ္တတရော။ **ပရတော**တိ ဓမ္မဒေသကတော ပဝတ္တေန ဓမ္မဒေသနာဃောသေန ဟေတုနာ ယံ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ပစ္စတ္တသမုဋ္ဌိတေန, ယောနိသောမနသိကာရေန စ ဟေတုနာ ယံ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, **အယံ** ဘာဝနာဝသေန ပဝတ္တနတော **ဘာဝနာမယီ ပညာ** နာမ, ဣမိနာ သာဝကာပိ သာမညတော ဂဟိတာ, တထာပိ ဥဂ္ဃဋိတညုအာဒီနံယေဝ ဝုတ္တတ္တာ သာဝကာ ဣဓ ဂဟိတာ, တသ္မာ ပုရိမနယော ယုတ္တတရော။ **ပရတော**တိ ဓမ္မဒေသကတော ပဝတ္တေန ဓမ္မဒေသနာဃောသေန ဟေတုနာ ယံ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ပစ္စတ္တသမုဋ္ဌိတေန, ယောနိသောမနသိကာရေန စ ဟေတုနာ ယံ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, အယံ ဘာဝနာဝသေန ပဝတ္တနတော ဘာဝနာမယီ ပညာ နာမာတိ ဝိဘဇိတွာ ပဏ္ဍိတေဟိ ဥဒ္ဓဋ္ဌော တိ ဝိတ္ထာရေန ဂမ္ဘီရတ္တံ ဉာတုံ ဣစ္ဆန္တေဟိ ''ဇဝံ ပဋိပဒါဝိဘာဂေနာ''တိအာဒိနာ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၉) အဋ္ဌကထာ ဝစနေန ဇာနိတဗ္ဗော။

သုတမယီပညာဒိကာ တိဿော ပညာ အာစရိယေန နာနာနယေဟိ ဝိဘတ္တာ, အမေ့ဟဟိ စ ဉာတာ, ''တာသု ယဿ သ ကော တ ဒွေ တ ပညာ အတ္ထိ, သော ပုဂ္ဂလော ကောနာမော, ယဿ ကောပိ နတ္ထိ, သော ပုဂ္ဂလော ကောနာမော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗဘာဝတော ယဿ အယံ ပညာ, ဣမာ တ အတ္ထိ, သော ပုဂ္ဂလော ဣတ္ထန္နာမော, ယဿ နတ္ထိ, သော ပုဂ္ဂလော ဣတ္ထန္နာမောတိ ပဋိပဒါပညာပ္ပဘေဒေန ပုဂ္ဂလံ ဝိဘဇိတုံ **''ယဿ ဣမာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **ယဿ** အတိတိက္ခပညဿ သုတမယီ ပညာ စေဝ စိန္တာမယီ ပညာ စ ဣမာ ဒွေ ပညာ အတ္ထိ, အယံ အတိတိက္ခပညော ဥဒ္ဒေသမတ္တေနေဝ ဇာနနတော **ဥဂ္ဃဋိတညူ** နာမ။ **ယဿ** နာတိတိက္ခပညဿ ဥဒ္ဒေသနိဒ္ဒေသေဟိ သုတမယီ ပညာ အတ္ထိ, စိန္တာမယီ ပညာ နတ္ထိ, အယံ နာတိတိက္ခပညော ဥဒ္ဒေသနိဒ္ဒေသေဟိ ဇာနနတော **ဝိပဉ္စိတညူ** နာမ။ **ယဿ** မန္ဒပညဿ ဥဒ္ဒေသနိဒ္ဒေသေဟိ နေဝ သုတမယီ ပညာ အတ္ထိ, န စိန္တာမယီ ပညာ စ, အယံ မန္ဒပညော ဥဒ္ဒေသနိဒ္ဒေသပဋိနိဒ္ဒေသေဟိ ဇာနနတော နိရဝသေသဝိတ္ထာရဒေသနာယ နေတဗ္ဗတော **နေယျော** နာမာတိ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန ''ဣအာနိ ယဒတ္ထံ ဣမာ ပညာ ဥဒ္ဒဋ္ဌာ, တမေဝ ဝေနေယျပုဂ္ဂလဝိဘာဂံ ယောဇေတွာ ဒဿေတုံ 'ယဿာ'တိအာဒိ ဝုတ္တ''န္တိအာဒိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၈) ဝုတ္တံ။

၉. ''တတ္ထ ဘဂဝတ ဥဂ္ဃဋိတညုဿာ''တိအာဒိနာ ဒေသနံ ဝိဘာဝေတိ, ''တတ္ထ စတဿော ပဋိပဒါ''တိအာဒိ
နာ ပဋိပဒါဝိဘာဂေဟိ, ''သတ္တယံ ဟာရော''တိအာဒိနာ ဉာဏဝိဘာဂေဟိ စ ဒေသနာဘာဇနံ ဝေနေယျတ္တယံ အာစရိယေ
န ဝိဘတ္တံ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတံ, ''ယာယ ဒေသနာဟာရဝိယာ ဒေသနာဟာရံ ယောဇေတုံ ပုဗ္ဗေ 'ဓမ္မံ ဝော, ဘိက္ခဝေ, ဒေ
သေဿာမိ'တိအာဒိနာ ဒေသနာဟာရဿ ဝိသယဘာဝေန ယာ ဟာရဒေသနာ နိက္ခိတ္တာ, သာ ဟာရဒေသနာ ဒေသနာဟာ
ရေန နိဒ္ဒိရိတေသု အဿာဒါဒီသု အတ္ထေသု ကိမတ္ထံ ဒေသယတီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ''ကမံ အတ္ထံ ဒေသယ
တီ''တိ နိယမေတွာ ဒဿေတုံ **''သာယံ ဓမ္မဒေသနာ''**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။

တတ္ထ **သာယံ ဓမ္မဒေသနာ**တိ ယာ ဓမ္မဒေသနာ အာဒိကလျာဏာဒိကာ ပုဗ္ဗေ ဒေသနာဟာရဿ ဝိသယဘာဝေန
နိက္ခိတ္တာ, သာယံ ဓမ္မဒေသနာ အဿာဒါဒီသု ကိမတ္ထံ ဒေသယတီတိ ကထေတုကာမတာယ ပုစ္ဆတိ, ပုစ္ဆိတွာ
''စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဒေသယတီ''တိ ဝိဿဇ္ဇေတိ, တာနိ သရူပတော ဒဿေတုံ **''ဒုက္ခံ သမုဒယံ နိရောဓံ မဂ္ဂ''**န္တိ ဝု
တ္တံ။ ပဝတ္တိပဝတ္တကနိဝတ္တိနိဝတ္တနုပာယဘာဝေန အဝိပရီတဘာဝတော **''သစ္စာနီ''**တိ ဝုတ္တာနိ။

ယဿံ ဒေသနာယံ သစ္စာနိ ဒေသနာဟာရေန နိဒ္ဒိရိတာနိ, သာ ဒေသနာ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဒေသယတီတိ ယုတ္တံ
ဟောတု။ ယဿံ ဒေသနာယံ အဿာဒါဒယော နိဒ္ဒိရိတာ, သာ ဒေသနာ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဒေသယတီတိ န သက္ကာ ဝ
တ္တုံ။ ဟေဋ္ဌာ စ အဿာဒါဒယော နိဒ္ဒိရိတာ, တသ္မာ ''အဿာဒါဒယော''တိပိ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ စောဒနံ မနသိ ကတွာ
တ **''အာဒီနဝေါ ဖလဉ္စ ဒုက္ခ''**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဒေသနာဟာရေန သံဝဏ္ဏနာနယေန ဒေသနာယံ နိဒ္ဒိရိတော အာဒီနဝေါ
စေဝ ဖလဉ္စ ဒုက္ခသစ္စံ ဟောတိ, အဿာဒေါ သမုဒယသစ္စံ, နိဿရဏံ နိရောဓသစ္စံ, ဥပါယော စေဝ အာဏတ္တိ စ မ
ဂ္ဂသစ္စံ ဟောတိ, တသ္မာ ''စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဒေသယတီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗမေတတိ။

တဏှာဟာဝဇ္ဇာ တေဘူမကဓမ္မာ ဒုက္ခံ, တေ စ အနိစ္စာဒိဟိ ပီဠိတတ္တာ **အာဒီနဝ**ယေဝ။ **ဖလ**န္တိ ဒေသနာယ
ဖလံ လောကိယံ, န လောကုတ္တရံ, တသ္မာ ဒုက္ခန္တိ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ။ **အဿာဒေါ** တိ တဏှာဟာဿာဒဿ ဂဟိတတ္တာ
တာ **''အဿာဒေါ သမုဒယော''တိ စ ဝတ္တဗ္ဗံ။ အဿာဒေကဒေသော ဒုက္ခမေဝ**, အဿာဒေကဒေသော ဒုက္ခဉ္စေ
ဝ သမုဒယော စ။ သဟ ဝိပဿနာယ အရိယမဂ္ဂေါ စ ဘဂဝတော အာဏတ္တိ စ ဒေသနာယ ဖလာဓိဂမဿ ဥပါယ
ဘာဝတော **''ဥပါယော, အာဏတ္တိ စ မဂ္ဂေါ''** တိ ဝုတ္တံ, နိဿရဏေကဒေသောပိ မဂ္ဂေါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ''ကမာနိ စ
တ္တာရိ သစ္စာနိ ယာ ဒေသနာ ဝိသေသတော ဒေသယတိ, ကတမာ သာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ဝိသေသံ နိယမေတွာ ဒဿ
သေတုံ **''ကမာနိ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ကုဒံ ဓမ္မစက္က''** န္တိ ဝုတ္တံ။ **ကုဒံ** ဝုစ္စမာနံ ဓမ္မစက္ကံ ကမာနိ စတ္တာရိ သစ္စာနိ
ဝိသေသတော ဒေသယတီတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

''ယာ ဒေသနာ ကမာနိ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဝိသေသတော ဒေသယတိ, တဿာ ဒေသနာယ ဓမ္မစက္ကဘာဝံ ကိံ ဘဂဝတ
အာဟာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော **''ယထာဟ ဘဂဝတ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ''ဇာတိပိ ဒုက္ခာ''တိအာဒိဝစနတော
(မဟာဝ. ၁၄) တဏှာဟာဝဇ္ဇံ ဇာတိအာဒိကံ တေဘူမကဓမ္မဇာတံ ဒုက္ခဿ အဓိဋ္ဌာနဘာဝေန, ဒုက္ခဒုက္ခာဒိဘာဝေန စ
''ဒုက္ခ''န္တိ ဝုတ္တံ။ **မေ**တိ မယာ ပဝတ္တိတန္တိ ယောဇနာ။ **ဘိက္ခဝေ** တိ သဝနေ ဥဿာဟံ ဇနေတုံ အာလပတိ။ **ဗာရာဏ
သိယ**န္တိ ဗာရာဏသီနဂရဿ အဝိဒူရေ။ **ဣသိပတနေ**တိ သီလက္ခန္ဓာဒိနံ ဧသနတော ဂဝေသနတော **''ဣသီ''**တိ ဝေဟာ
ရိတာနံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ပတနဋ္ဌာနေ။ **မိဂဒါယေ**တိ မိဂါနံ အဘယအနဋ္ဌာနေ ကာရိတေ အဿမေဝ။

အနုတ္တရ န္တိ ဥတ္တရိတရာဘာဝေန အနုတ္တရံ အနတိသယံ။ **ဓမ္မစက္က** န္တိ သတိပဋ္ဌာနာဒိကေ သဘာဝဓာရ
ဏာဒိနာ အတ္ထေန ဓမ္မေ စေဝ ပဝတ္တနဋ္ဌေန စက္ကဉ္စာတိ ဓမ္မစက္ကံ။ **အပ္ပဋိဝတ္တိယ** န္တိ အပ္ပဋိသေဓနိယံ။ ကသ္မာ? ဇနကဿ ဘဂဝတော ဓမ္မိဿရတ္တာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓတ္တာ, ဇညဿ စ အနုတ္တရတ္တာ ကောဏ္ဍညာဒိနဉ္စေဝ
အဋ္ဌာရသဗြဟ္မကောဋိယာ စ စတုသစ္စပဋိဝေဓသာဓနတော စ။ ''ကေန အပ္ပဋိဝတ္တိယ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''သမ
ဏေန ဝာ''**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သမဏေနာ**တိ ပဗ္ဗဇ္ဇမတ္တူပဂတေန ။ **ဗြာဟ္မဏေနာ** တိ ဇာတိဗြာဟ္မဏေန။ ပရမ
တ္ထာနညှဲဟိ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ ပဋိသေဓနေ စိတ္တုပ္ပာဒအနုပ္ပဇ္ဇနမ္ပိ နတ္ထိ။ **ဒေဝေနာ**တိ ဆကာမာဝစရဒေဝေန။ **ဗြဟ္မု
နာ**တိ ရူပဗြဟ္မာ ဂဟိတာ။ ''သမဏေန ဝာ ။ပေ။ ဗြဟ္မုနာ''တိ ဧတ္တကမေဝ အဝတွာ **''ကေနစီ''**တိ ဝုတ္တဝစနေန
အဝသေသခတ္တိယဂဟပတိပရိသဇနာ သင်္ဂဟိတာ။ တသ္မာ ခတ္တိယဗြာဟ္မဏဂဟပတိသမဏစာတုမဟာရာဇိကတာဝ

တိံသမာရဗ္ဗဟ္မပရိသာ အဌဝိဓာပိ ပဋိသေဓေတုံ အသမတ္ထာယေတတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **လောကသ္မိ** န္တိ သတ္တသမူဟေ ဓမ္မစက္ကာဓာရေ။

''ဒုတဒသ ပအနိ သုတ္တ''န္တိ ကထာနုရူပံ ဓမ္မစက္ကသုတ္တေ ပအနိ ဝိဘဇန္တော **''တတ္ထ အပရိမာဏာ''** တိ အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ ဓမ္မစက္ကဒေသနာယံ (သံ. နိ. ၅.၁၀၈၁; မဟာဝ. ၁၃ အာဒယော; ပဋိ. မ. ၂.၃၀)။ ''အပရိမာဏာ အက္ခရာ အပရိမာဏာ ပအာ''တိ အဝတ္ဝာ ''အပရိမာဏာ ပအာ အပရိမာဏာ အက္ခရာ''တိ ဥပ္ပဋိပာဋိဝစနေဟိ ယေဘုယ္ယေန ပဒသင်္ဂဟိတာနီတိ ဒဿေတိ။ **ပအာ, အက္ခရာ, ဗျဥ္စနာ** တိ စ လိင်္ဂဝိပလ္လာသာနီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ။ **တေဟဿေဝ အတ္ထဿာ**တိ ဝတ္တဗ္ဗာကာရဿ စတုသစ္စသင်္ခါတဿ အတ္ထဿေဝ **သင်္ကာသနာ ပကာသနာ** ပကာသနာကာရော ပညတ္တာကာရောတိ အာကာရဝန္တအာကာရသမ္ဗန္ဓေ သာမိဝစနံ။ **သင်္ကာသနာကာရော** တိ စ သင်္ကာသနီယဿ အတ္ထဿ အာကာရော။ သေ နယော သေသေသုပိ။ **က္ကတိပီ**တိ က္ကတိ က္ကမိနာ ပကာရေနပိ, က္ကမိနာ ပကာရေနပိ **က္ကဒံ** ဇာတိအာဒိကံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အယန္တိ ကာမတဏှာဒိဘေအ အယံ တဏှာ။ **ဒုက္ခသမုဒယော**တိ ဒုက္ခနိဗ္ဗတ္တနဿ ဟေတုဘာဝတော ဒုက္ခသမုဒယော။ **အယန္တိ** သဗ္ဗသင်္ခတတော နိဿဋ္ဌာ အယံ အသင်္ခတာ ဓာတု။ **ဒုက္ခနိရောဓော**တိ ဇာတိအာဒိပ္ပဘေဒဿ ဒုက္ခဿ အနုပ္ပာဒနိရောဓပစ္စယတ္တာ ဒုက္ခနိရောဓော။ **အယန္တိ** သမ္မာဒိဋ္ဌာဒိကော အဌင်္ဂိကော အရိယော မဂ္ဂေါ။ ဒုက္ခနိရောဓဘူတံ နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏကရဏဝသေန ဂတတ္တာ, ဒုက္ခနိရောဓပ္ပတ္တိယာ ပဋိပဒာဘာဝတော စ **ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒာ**။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

''တတ္ထ အပရိမာဏာ''တိအာဒိနာ ဗျဥ္စနပဒအတ္ထပအနိ ဝိဘဇိတ္ဝာ တေသံ အညမညံ ဝိသယိဝိသယဘာဝေန သမ္ဗန္ဓဘာဝံ ဒဿေတုံ **''တတ္ထ ဘဂဝါ အက္ခရေဟိ သင်္ကာသေတီ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အထ ဝါ ဘဂဝါ ကိံ သာမညေဟိ အက္ခရာဒီဟိ သင်္ကာသေတိ ဝါ ပကာသေတိ ဝါ, ဥဒာဟု ယထာရဟံ သင်္ကာသေတိ ပကာသေတီတိအာဒိဝိစာရဏာယ သမ္ဘဝတော ဝိသယဝိသယိဘာဝေန သမ္ဗန္ဓဘာဝံ နိယမေတ္ဝာ ဒဿေတုံ **''တတ္ထ ဘဂဝါ အက္ခရေဟိ သင်္ကာသေတီ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ''အက္ခရေဟိ သင်္ကာသေတီ''တိ ကသ္မာ ဇဝံ ဝုတ္တံ, နနု ''ဒုက္ခသစ္စ''န္တိအာဒီသု ပဒေနေဝ ဒုက္ခသစ္စတ္တတ္တာဒိကော သင်္ကာသိတဗ္ဗောတိ? သစ္စံ, ပအဝယဝဿ ပန အက္ခရဿ ဂဟဏမုခေနေဝ အက္ခရသမုဒာယဿပိ ပဒဿ ဂဟဏံ ဟောတိ, ပဒေ ဂဟိတေ စ ဒုက္ခသစ္စတ္ထာဒိကာဝဗောဓော ဟောတေ့ဝဝ, ဇဝံ သတိ ပဒေနေဝ သိဖ္ဖနတော အက္ခရော ဝိသုံ န ဂဟေတဗ္ဗောတိ? န, ဒုက္ခသစ္စတ္တာဒိကာဝဗောဓဿ ဝိသေသုပ္ပတ္တိဘာဝတော။ **ဒု**-က္ကတိ အက္ခရေန ဟိ အနေကုပဒ္ဒဝဓိဋ္ဌာနဘာဝေန ကုစ္ဆိတတ္တော ဂဟိတော, **ခ**-က္ကတိ အက္ခရေန ခုဝ သုဘာသုခတ္တဘာဝဝိရဟေန တုစ္ဆတ္တောတိ ဧဝမာဒိကာဝဗောဓဿ ဝိသေသုပ္ပတ္တိ ဘဝတိ။ တေန ဝုတ္တံ ''ပဒတ္ထဂဟဏဿ ဝိသေသာဓာနံ ဇာယတီ''တိ (နေတ္တိ. အဌ. ၉)။ ပဒပရိယောသာနေ တက္ခုပရိယောသာနာဘာဝတော အက္ခရေဟိ သံခိတ္တေန ဒီပိယမာနော အတ္တော ပဒေဟိ ပကာသိတောတတိ ဝုတ္တံ **''ပဒေဟိ ပကာသေတီ''**တိ။ တက္ခုပရိယောသာနေ ပန သင်္ကာသိတော ပကာသိတော အတ္တော ဝိဝရိတော ဝိဝဋ္ဋော ကတောတတိ ဝုတ္တံ။ **''ဗျဥ္စနေဟိ ဝိဝရတီ''**တိ။ ပကာရေဟိ စ တက္ကုဘေဒေ ကတေ သော အတ္တော ဝိဘတ္တော နာမာတိ ဝုတ္တံ **''အာကာရေဟိ ဝိဘဇတီ''**တိ။ တက္ကာဝယတနံ ပအနံ ပစ္စေကံ နိဗ္ဗစနဝိဘာဂေ ကတေ သော အတ္တော ဟကဋ္ဌော ကတောတတိ ဝုတ္တံ **''နိရုတ္တီဟိ ဥတ္တာနီကရောတီ''**တိ။ ကတနိဗ္ဗစနေဟိ တက္ကာဝယဝေဟိ ဝိတ္ထာရဝသေန နိရဝသေသတော ဒေသိတေဟိ ဝေနေယျသတ္တာနံ စိတ္တေ ပရိသမန္တတော တောသနံ ဟောတိ, ပညာတေဇနဥ္စာတိ အာဟ **''နိဒ္ဒေသေဟိ ပညပေတီ''**တိ။

''ဘဂဝါ အက္ခရေဟိ သင်္ကာသေတီ''တိအာဒီသု ''ဘဂဝါ တေ''တိ ဝါ ''အက္ခရေဟိ တေ''တိ ဝါ အဝဓာရဏေ ယောဇိတေ ''သာဝကော န သင်္ကာသေတိ, ပအာဒီဟိ န သင်္ကာသေတီ''တိ အတ္တော ဘဝေယ္ယ, သာဝကော စ သင်္ကာသေတိ, ပအာဒီဟိ စ သင်္ကာသေတိ။ ကတ္ထ အဝဓာရဏံ ယောဇေတဗ္ဗန္တိ စေ? ''ဘဂဝါ အက္ခရေဟိ သင်္ကာသေတိယေဝ''တိ အဝဓာရဏံ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဧဝဥ္ဟိ သတိ သာဝကေန သင်္ကာသိတော ဝါ ပအာဒီဟိ သင်္ကာသိတော ဝါ အတ္ထော သင်္ဂဟိတော ဟောတိ။ အတ္ထပအနဥ္စ အက္ခရာဒိနာနာဝိသယတာ သိဒ္ဓါ ဟောတိ။ တေန ကောနုသန္ဓိကေ သုတ္တေ ဆဋ္ဌေဝ အတ္ထပအနိ နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗာနိ, အနေကာနုသန္ဓိကေ သုတ္တေ အနုသန္ဓိဘေဒေန ဝိသုံ ဝိသုံ ဆ ဆ အတ္ထပအနိ နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗာနိ။

"ဆသု ဗျဉ္ဇနပဒေသု ကတမေန ဗျဉ္ဇနပဒေန ကတမံ ကိစ္စံ သာဓေတီ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ "ဣမိနာ ဣဒံ ကိစ္စံ, ဣမိနာ ဣဒံ ကိစ္စံ သာဓေတီ"တိ နိယမေတွာ ဒဿေတုံ **"တတ္ထ ဘဂဝတ အက္ခရေဟိ စ ပဒေဟိ စ ဥဂ္ဃဋေတီ"**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ အက္ခရာဒီသု ဗျဉ္ဇနပဒေသု။ **ဥဂ္ဃဋေတီ** တိ ဥဂ္ဃဋနကိစ္စံ သာဓေတီတိ အတ္ထော။ ကိဉ္စာပိ ဒေသနာဝ ဥဂ္ဃဋနကိစ္စံ သာဓေတိ, ဘဂဝတ ပန ဒေသနာဇနကတ္တာ ဥဂ္ဃဋနကိစ္စံ သာဓေတီတိ ဝုစ္စတိ။ သေသေသုပိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

"ဥဂ္ဃဋနကိစ္စသာဓိကာ ဒေသနာယေဝ ကိံ ဝိပဉ္စနဝိတ္ထာရဏကိစ္စသာဓိကာ ဒေသနာဇနကတ္တာ, ဥဒာဟု ဝိသုံ ဝိသုံ ကိစ္စသာဓိကာ အညာ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗဘာဝတော ဝိသုံ ဝိသုံ ကိစ္စသာဓိကာ အညာ ဒေသနာတိ နိယမေတွာ ဒဿေတုံ **"တတ္ထ ဥဂ္ဃဋနာ အာဒီ"**တိအာဒိမာဟ။ အထ ဝါ "ကတမာ ဥဂ္ဃဋနာ, ကတမာ ဝိပဉ္စနာ, ကတမာ ဝိတ္ထာရဏာ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ဝုတ္တံ **"တတ္ထ ဥဂ္ဃဋနာ အာဒီ"** တိအာဒိ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ ဥဂ္ဃဋနာဒိကိစ္စသာဓိကာသု ဒေသနာသု။ **ဥဂ္ဃဋနာ**တိ ဥဂ္ဃဋနကိစ္စသာဓိကာ ဒေသနာ အာဒိဒေသနာ ဟောတိ။ **ဝိပဉ္စနာ**တိ ဝိပဉ္စနကိစ္စသာဓိကာ ဒေသနာ မဇ္ဈေဒေသနာ ဟောတိ။ **ဝိတ္ထာရဏာ** တိ ဝိတ္ထာရဏကိစ္စသာဓိကာ ဒေသနာ ပရိယောသာနဒေသနာ ဟောတီတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

"ဥဂ္ဃဋိယန္တော ဥဒ္ဒိသိယမာနော ပရိယတ္တိအတ္ထဘူတော ဓမ္မဝိနယော ကတမံ ပုဂ္ဂလံ ဝိနေတိ, ဝိပဉ္စိယန္တော နိဒ္ဒိသိယမာနော ပရိယတ္တိအတ္ထဘူတော ဓမ္မဝိနယော ကတမံ ပုဂ္ဂလံ ဝိနေတိ, ဝိတ္ထာရိယန္တော ပဋိနိဒ္ဒိသိယမာနော ပရိယတ္တိအတ္ထဘူတော ဓမ္မဝိနယော ကတမံ ပုဂ္ဂလံ ဝိနေတီ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"သောယံ ဓမ္မဝိနယော"**တိအာဒိမာဟ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန "ဧဝံ 'အက္ခရေဟိ သင်္ကာသေတီ'တိအာဒီနံ ဆန္နံ ဗျဉ္ဇနပဒာနံ ဗျာပာရံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ အတ္ထပဒာနံ ဗျာပာရံ ဒဿေတုံ 'သောယံ ဓမ္မဝိနယော'တိအာဒိ ဝုတ္တ"န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၉) ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **ဥဂ္ဃဋိယန္တော** ဥဒ္ဒိသိယမာနော ဥဒ္ဒေသပရိယတ္တိအတ္ထဘူတော သော အယံ **ဓမ္မဝိနယော** ဥဂ္ဃဋိတညုပုဂ္ဂလံ ဝိနေတိ, **တေန** ဥဂ္ဃဋိတညုနော ပုဂ္ဂလဿ ဝိနယနေန **နံ** ဥဂ္ဃဋိယန္တံ ဥဒ္ဒိသိယမာနံ ဥဒ္ဒေသပရိယတ္တိအတ္ထဘူတံ ဝိနယံ "အာဒိကလျာဏော"တိ အာဟု။ **ဝိပဉ္စိယန္တော** နိဒ္ဒိသိယမာနော နိဒ္ဒေသပရိယတ္တိအတ္ထဘူတော သော အယံ **ဓမ္မဝိနယော** ဝိပဉ္စိတညုပုဂ္ဂလံ ဝိနေတိ, **တေန** ဝိပဉ္စိတညုပုဂ္ဂလဿ ဝိနယနေန **နံ** ဝိပဉ္စိယန္တံ နိဒ္ဒိသိယမာနံ နိဒ္ဒေသပရိယတ္တိအတ္ထဘူတံ ဝိနယံ "မဇ္ဈေကလျာဏော"တိ အာဟု။ **ဝိတ္ထာရိယန္တော** ပဋိနိဒ္ဒိသိယမာနော ပဋိနိဒ္ဒေသပရိယတ္တိအတ္ထဘူတော သော အယံ **ဓမ္မဝိနယော** နေယျံ ပုဂ္ဂလံ **ဝိနေတိ** ဝိနယနံ ဇနေတိ, **တေန** နေယျဿ ပုဂ္ဂလဿ ဝိနယနေန **နံ** ဝိတ္ထာရိယန္တံ ပဋိနိဒ္ဒိသိယမာနံ ပဋိနိဒ္ဒေသပရိယတ္တိအတ္ထဘူတံ ဝိနယံ "ပရိယောသာနကလျာဏော"တိ အာဟူတိ ယောဇနတ္ထောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

အထ ဝါ "အက္ခရေဟိ သင်္ကာသေတီ"တိအာဒိနာ ဆန္နံ ပဒါနံ ဗျာပာရော ဒဿိတော, ဧဝံ သတိ အတ္ထော နိဗ္ဗျာပာရော သိယာ, အတ္ထော စ နိပ္ပရိယာယတော သဗျာပာရောယေဝါတိ စောဒနံ မနသိ ကတွာ အာဟ **"သောယံ ဓမ္မဝိနယော"**တိအာဒိ။ ဧတေန အတ္ထောယေဝ မုချတော ဝေနေယျတ္တယဿ ဝိနယနကိစ္စံ သာဓေတိ, အတ္ထတ စကော ပန သဒ္ဒေါ ဥပနိဿယပစ္စယ ဘာဝေန ဝေနေယျတ္တယဿ ဝိနယနကိစ္စံ သာဓေတီတိ ဒဿေတိ။ ပဒပရမဿ ပန သစ္စပ္ပဋိဝေဓဿ ပတိဋ္ဌာနာဘာဝတော သော ဣဓ န ဝုတ္တော။ သေက္ခဂ္ဂဟဏေန တ ကလျာဏပုထုဇ္ဇနဿ ဝိယ နေယျဂ္ဂဟဏေန ပဒပရမဿ ပုဂ္ဂလဿာပိ ဂဟဏံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ။ **အက္ခရေဟီ** တိအာဒီသု ကရဏတ္ထေ ကရဏဝစနံ, န ဟေတွတ္ထေ။ အက္ခရာဒီနဥဟိ ဥဂ္ဃဋနာဒီနိ ပယောဇနာနိယေဝ ဟောန္တိ, န ဥဂ္ဃဋနာဒီနံ အက္ခရာဒီနိ ပယောဇနာနီတိ "အန္ဝေန ဝသတီ"တိအာဒီသု ဝိယ န ဟေတုအတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။ တတ္ထ ဟိ အန္နေန ဟေတုနာ ဝသတိ, ဝသနေန ဟေတုနာ အန္နံ လဒ္ဓန္တိ ဝသနကိရိယာယ ဖလံ ဝသနကိရိယာယ ဟေတုဘာဝေန ဂဟိတံ။ "အဇ္ဈေသနေန ဝသတီ"တိအာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ တေနာဟ "ယဒတ္ထာ စ ကိရိယာ, သော ဟေတူ"တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၉)။ တတ္ထ **ယဒတ္ထာ** တိ သော အန္နာဒိကော အတ္ထော ယဿာ ဝသနာဒိကိရိယာယာတိ ယဒတ္ထာ, ဝသနာဒိကိရိယာ, သော အန္နာဒိကော အတ္ထော တဿာ ဝသနာဒိကိရိယာယ ဟေတူတိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁၀. "တတ္ထ အပရိမာဏာ ပဒါ"တိအာဒိနာ "ဓမ္မံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဒေသေဿာမီ"တိ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာယ ဟဋ္ဌိယာ ဒွတ္တိံသပဒသမ္ပတ္တိသင်္ခါတံ တိဝိဓကလျာဏတံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ဆအတ္ထပဒဆဗျဉ္ဇနပဒဘာဝေန သမ္ပတ္တိသင်္ခါ

တံ အတ္ထပဒဗျဉ္ဇနပဒကလျာဏတံ ဒဿေန္တော **“တတ္ထ ဆ ပဒါနိ အတ္ထော”** တိအာဒိမာဟ။ အထ တ “ဒွါဒသ ပဒါနိ သုတ္တ”န္တိ ဝုတ္တာနုရူပံ “တတ္ထ အပရိမာဏာ”တိအာဒိနာ “ဓမ္မံ ဝော ဘိက္ခဝေ ဒေသေဿာမီ”တိ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာယ ဟာရဋ္ဌိယာ ဒွါဒသပဒတာ ဒဿေတွာ “အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏ”န္တိ ဝုတ္တာနုရူပံ “တတ္ထ ဘဂဝါ အက္ခရေဟိ စာ”တိအာဒိနာ တဿာ ဟာရဋ္ဌိယာ တိဝိဓကလျာဏတာ ဒဿိတာ, ဒဿေတွာ ဣဒါနိ “သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓ”န္တိ ဝုတ္တာနုရူပံ တဿာ ဟာရဋ္ဌိယာ ဆအတ္ထပဒဗျဉ္ဇနပဒသမ္ပန္နတံ ဒဿေတုံ **“တတ္ထ ဆ ပဒါနိ အတ္ထော”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တိဿံ ဒေသနာဟာရဝိသယသင်္ခါတာယံ ဟာရဋ္ဌိယံ ဆ ပဒါနိ အတ္ထော။ ကတမာနိ ဆ ပဒါနိ? သင်္ကာသနာ, ပကာသနာ, ဝိဝရဏာ, ဝိဘဇနာ, ဥတ္တာနီကမ္မံ, ပညတ္တိ ဣမာနိ ဆ ပဒါနိ။ အတ္ထော ယဿ အတ္ထိ တသ္မာ **သာတ္ထံ။ တတ္ထာ** တိ တိဿံ ဒေသနာဟာရဝိသယသင်္ခါတာယံ ဟာရဋ္ဌိယံ ဆ ပဒါနိ ဗျဉ္ဇနံ။ ကတမာနိ ဆ ပဒါနိ? အက္ခရံ, ပဒံ, ဗျဉ္ဇနံ, အာကာရော, နိရုတ္တိ, နိဒ္ဒေသော ဣမာနိ ဆ ပဒါနိ။ ဗျဉ္ဇနံ ယဿ အတ္ထီတိ **သဗျဉ္ဇန** န္တိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ **တေနာ**တိ တဿာ ဟာရဋ္ဌိယာ တိဝိဓကလျာဏဆအတ္ထပဒသမ္ပန္နဆဗျဉ္ဇနပဒသမ္ပန္နဘာဝေန, “ဓမ္မံ ဝော, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ သုဒ္ဓ”န္တိ ဘဂဝါ အာဟာတိ အတ္ထော။

ကေဝလသဒ္ဒဿ သကလာဒိအတ္ထဝါစကတ္တာ အဓိပ္ပေတတ္ထံ နိယမေတွာ ဒဿေတုံ **“ကေဝလန္တိ လောကုတ္တရံ န မိဿံ လောကိယေဟိ ဓမ္မေဟီ”**တိ ဝုတ္တံ။ **ပရိပုဏ္ဏ** န္တိ အဓိပ္ပေတတ္ထေ ဧကောပိ အတ္ထော ဦနော နတ္ထိ, ဝါစကသဒ္ဒေသုပိ အနတ္ထကော ဧကောပိ သဒ္ဒော အဓိကော နတ္ထီတိ ပရိပုဏ္ဏံ အနူနံ အနတိရေကံ။ **ပရိသုဒ္ဓ** န္တိ သဒ္ဒဒေါသအတ္ထဒေါသာဒိဝိရဟတော စ ပရိသုဒ္ဓံ, ရာဂာဒိမလဝိရဟတော စ ပရိယောဒာတာနံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဝိသေသာနံ ဥပဋ္ဌိတဋ္ဌာနတ္တာ ပရိသုဒ္ဓံ ပရိယောဒာတံ။ နိဂ္ဂတံ မလံ ဧတဿ ဓမ္မဿာတိ **နိမ္မလံ** ။ သဒ္ဒဒေါသာဒိဝိရဟတော စ ရာဂါဒိဝိရဟတော စ သဗ္ဗမလေဟိ အပဂတံ ပရိ သမန္တတော ဩဒါတန္တိ **ပရိယောဒါတံ။ ဥပဋ္ဌိတ**န္တိ ဥပတိဋ္ဌန္တိ ဧတ္ထ သဗ္ဗဝိသေသာတိ ဥပဋ္ဌိတံ ယထာ “ပဒက္ကန္တ”န္တိ။ **ပဒက္ကန္တံ** ပဒက္ကန္တဋ္ဌာနံ။ ဝိသိသန္တိ မနုဿဓမ္မေဟီတိ **ဝိသေသာ,** သဗ္ဗေ ဝိသေသာ **သဗ္ဗဝိသေသာ,** သဗ္ဗတော ဝါ ဝိသေသာတိ **သဗ္ဗဝိသေသာ,** ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ။ ဧတေသံ သဗ္ဗဝိသေသာနံ ဥပဋ္ဌိတန္တိ ယောဇနာ။ **ဣဒ**န္တိ သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟံ သာသနဗြဟ္မစရိယံ။ တထာဂတဿ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပဒန္တိ **တထာဂတပဒံ။ ပဒ**န္တိ စ ပဋိပတ္တိဂမနေန စ ဒေသနာဂမနေန စ ကိလေသဂဟဏံ။ ဩတ္ထရိတွာ ဂမနဋ္ဌာနံ ဣတိပိ **ဝုစ္စတိ** ပဝုစ္စတိ, တထာဂတေန ဂေါစရာသေဝနေန စ ဘာဝနာသေဝနေန စ **နိသေဝိတံ** ဘဇိတံ ဣတိပိ ဝုစ္စတိ, တထာဂတဿ မဟာဝဇိရဉာဏသဗ္ဗညုတညာဏဒန္တေဟိ **အာရဉ္ဇိတံ** အာရဉ္ဇိတဋ္ဌာနံ ဣတိပိ ဝုစ္စတိ, **အတော** တထာဂတပဒါဒိဘာဝေန ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော **ဧတံ** သာသနဗြဟ္မစရိယံ ဣတိ ပညာယတိ။ **ဗြဟ္မစရိယ** န္တိ ဗြဟ္မုနော သဗ္ဗသတ္တုတ္တမဿ ဘဂဝတော စရိယံ, ဗြဟ္မံ ဝါ သဗ္ဗသေဋ္ဌံ စရိယံ **ဗြဟ္မစရိယံ။ ပညာယတီ** တိ ယထာဝုတ္တေဟိ ပကာရေဟိ ဉာယတီတိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

“ဣမဿ သိက္ခတ္တယဿ သင်္ဂဟဿ သာသနဿ ပရိပုဏ္ဏဘာဝပရိသုဒ္ဓဘာဝသင်္ခါတံ တထာဂတပဒဘာဝံ!တထာဂတပဒဘာဝံ, တထာဂတနိသေဝိတဘာဝံ, တထာဂတအာရဉ္ဇိတဘာဝံ, ဧတေဟိ ပကာရေဟိ ဉာပိတဘာဝံ ကထံ မယံ နိက္ကင်္ခါ ဇာနိဿာမာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတော **“တေနာဟ ဘဂဝါ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ, တဗ္ဘာဝဒီပကေန ဘဂဝတာ ဝုတ္တေန ဝစနေန တုမ္ဟေဟိ နိက္ကင်္ခေဟိ ဇာနိတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ယဒိ ဘဂဝါ အက္ခရေဟိ စ ပဒေဟိ စ ဥဂ္ဃဋေတိ, ဗျဉ္ဇနေဟိ စ အာကာရေဟိ စ ဝိပဉ္စယတိ, နိရုတ္တီဟိ စ နိဒ္ဒေသေဟိ စ ဝိတ္ထာရေတိ, ဧဝံ သတိ အာစရိယေန ရစိတေန ဒေသနာဟာရေန ပယောဇနံ န ဘဝတိ, ဒေသနာဟာရေန န ဝိနာ ဘဂဝတော ဒေသနာယမေဝ အတ္ထသိဒ္ဓိ ဘဝတီတိ စောဒနံ မနသိ ကတွာ **“ကေသံ အယံ ဓမ္မဒေသနာ”**တိ ပုစ္ဆိတွာ **“ယောဂီန”**န္တိ အာဟ။ တတ္ထ **ယောဂီန**န္တိ ယုဉ္ဇန္တိ စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာယန္တိ **ယောဂိနော,** ဧတေသံ ယောဂီနံ။ ဧတေန မယာ ရစိတေန ဒေသနာဟာရေန သံဝဏ္ဏိတာ အယံ ဝုတ္တပ္ပကာရာ ဘဂဝတော ဒေသနာ ဥဂ္ဃဋ္ဋနာဒိကိစ္စံ သာဓေတီတိ ဒေသနာဟာရော ယောဂီနံ သာတ္ထကောယေဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ “ဒေသနာဟာရဿ အဿာဒါဒိဒေသနာဟာရဘာဝေ ကေန အမ္ဟေဟိ ဇာနိတဗ္ဗော သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“တေနာဟ အာယသ္မာ။ ပေ။ ဒေသနာဟာရော”**တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တေန** အဿာဒါဒိဒေသနာဟာရဘာဝေန အာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော “အဿာဒါဒီနဝတာ။ပေ။ ဒေသနာဟာရော”တိ ယံ ဝစနံ အာဟ, တေန ဝစနေန တုမ္ဟေဟိ ဒေသနာဟာရဿ ယောဂီနံ အဿာဒါဒိဒေသနာဟာရဘာဝေ ဇာနိတဗ္ဗော သဒ္ဒဟိတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

“ကိံ ပန တ္တောဝတာ ဒေသနာဟာရော ပရိပုဏ္ဏော, အညော နိယုတ္တော နတ္ထီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“နိယုတ္တော ဒေသနာဟာရော”**တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယသ္မိံ ဒေသနာယံ အဿာဒါဒယော ယေန ဒေသနာဟာရေန နိဒ္ဒါရိတာ, တသ္မိံ ဒေသနာယံ သော ဒေသနာဟာရော နိဒ္ဒါရေတုတ္တ ယောဇိတောတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ။

ဣတိ ဒေသနာဟာရဝိဘင်္ဂေ သတ္တိဗလာနုရူပါ ရစိတာ

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဍိတေဟိ ပန အဋ္ဌကထာဋီကာနုသာရေန ဂမ္ဘီရတ္တော ဝိတ္ထာရတော ဝိဘဇိတုတ္တ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

၂. ဝိစယဟာရဝိဘင်္ဂဝိဘာဝနာ

၁၁. ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန ဒေသနာဟာရဝိဘင်္ဂေန အဿာဒါဒယော သုတ္တတ္ထာ အာစရိယေန ဝိဘတ္တာ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတော ဒေသနာဟာရဝိဘင်္ဂော ပရိပုဏ္ဏော, “ကတမော ဝိစယော ဟာရော”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ကတမော ဝိစယော ဟာရော”** တိအာဒိ **ဝုတ္တံ။** တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တေသု နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု သောဠသသု ဒေသနာဟာရာဒီသု ဟာရေသု ကတမော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော ဝိစယော ဟာရော ဝိစယဟာရဝိဘင်္ဂော နာမာတိ ပုစ္ဆတိ။ “ယံ ပုစ္ဆိတဥ္စ ဝိဿဇ္ဇိတဥ္စာ”တိအာဒိနိဒ္ဒေသကထာယ ဣအနိ မယာ ဝုစ္စမာနော “အယံ ဝိစယော ဟာရော ကိံ ဝိစိနတိ”တိအာဒိကော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော ဝိစယဟာရဝိဘင်္ဂော နာမာတိ ယောဇနာ။

“အယံ ဝိစယော ဟာရော ကိံ ဝိစိနတိ”တိ ဣမိနာ ယော ဝိစယော ဝိစိနိတဗ္ဗော, တံ ဝိစယံ ဝိစိနိတဗ္ဗံ ပုစ္ဆတိ, တသ္မာ ဝိစိနိတဗ္ဗံ ဝိသယံ ဝိသုံ ဝိသုံ နိယမေတုတ္တ ဒဿေတုံ **“ပဒံ ဝိစိနတိ, ပဉှံ ဝိစိနတိ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ “ကိံ ဝိစယော ပဒဝိစယော”တိအာဒိ အဝတ္တုတ္တ “ကိံ ဝိစိနတိ, ပဒံ ဝိစိနတိ”တိအာဒိဝစနေန ဝိစယသဒ္ဒဿ ကတ္တုသာဓနတ္တံ ဒဿေတိ။ တတ္ထ **ပဒံ ဝိစိနတီ**တိ နဝဝိဓေသု သုတ္တန္တေသု သဗ္ဗံ ပဒံ ယာဝ နိဂမနာ နာမပဒါဒိဇာတိသဒ္ဒါဒိဣတ္ထိလိင်္ဂါဒိအာကာရန္တာဒိပဌမဝိဘတျန္တာဒိကေဝစနာဒိဝသေန ဝိစိနတိ။ **ပဉှံ ဝိစိနတီ**တိ အဒိဋ္ဌဇောတနာဒိသတ္တာဓိဋ္ဌာနာဒိ သမ္ပုတိဝိသယာဒိအတီတဝိသယာဒိဝသေန ဝိစိနတိ။ **ဝိဿဇ္ဇနံ ဝိစိနတီ** တိ ဧကံသဗျာကရဏဝိဿဇ္ဇနာဒိသာဝသေသဗျာကရဏဝိဿဇ္ဇနာဒိ သဥတ္တရဗျာကရဏ ဝိဿဇ္ဇနာဒိ လောကိယဗျာကရဏဝိဿဇ္ဇနာဒိဝသေန ဝိစိနတိ။ **ပုဗ္ဗာပရံ ဝိစိနတီ** တိ ပုဗ္ဗေန အပရံ သံသန္ဒိတ္တ ဝိစိနတိ။ **အဿာဒံ ဝိစိနတီ** တိ အဿာဒကတဏ္ဍဟာဒိအဿာဒေတဗ္ဗသုခါဒိဝသေန ဝိစိနတိ။ **အာဒီနဝံ ဝိစိနတီ**တိ ဒုက္ခဒုက္ခဝိပရိဏာမဒုက္ခသင်္ခါရဒုက္ခဝသေန တ အနိစ္စာနုဘဝနာဒိ အာဒိအန္တဝန္တတာဒိသံကိလေသဘာဂိယာဒိဝသေန တ ဝိစိနတိ။ **နိဿရဏံ ဝိစိနတီ** တိ မဂ္ဂဝသေန တ နိဗ္ဗာနဝသေန တ မဂ္ဂဿ တ အာဂမဝသေန, နိဗ္ဗာနဿ အသင်္ခတဓာတုအာဒိပရိယာယဝသေန တ ဝိစိနတိ။ **ဖလံ ဝိစိနတီ**တိ ဓမ္မစရဏဿ ဒုဂ္ဂတိဂမနာဘာဝေန တ မစ္စုတရဏာဒိနာ တ ဒေသနာယ ဖလံ, ဒေသနာနုသာရေန စရဏဿ ဖလံ ဝိစိနတိ။ **ဥပါယံ ဝိစိနတီ**တိ အနိစ္စာနုပဿနာဒိဝသေန ပဝတ္တနနိဗ္ဗိဒါဉာဏာဒိဝသေန တ သဒ္ဓါသတိဝသေန တ ဝိသုဒ္ဓိယာ ဥပါယံ ဝိစိနတိ။ **အာဏတ္တိံ ဝိစိနတီ** တိ ဟာပပရိဝဇ္ဇနာဏတ္တိဝသေန တ လောကဿ သုညတာပေက္ခနာဏတ္တိဝသေန တ ဝိစိနတိ။ **အနုဂီတိံ ဝိစိနတီ**တိ ဝုတ္တာနုဂီတိဝသေန တ ဝုစ္စမာနာနုဂီတိဝသေန တ အနုရူပံ ဂီတိံ ဝိစိနတိ။ **သဗ္ဗေ နဝ သုတ္တန္တေ ဝိစိနတီ**တိ သုတ္တဂေယျာဒိကေ နဝ သုတ္တေ အာဟစ္စဝစနဝသေန တ အနုသန္ဓိဝစနဝသေန တ နီတတ္ထဝစနဝသေန တ နေယျတ္ထဝစနဝသေန တ သံကိလေသဘာဂိယာဒိဝသေန တ ဝိစိနတိ။

ကိဥ္စာပိ ပဒဝိစယော ပဌမံ ဝိဘတ္တော, သုတ္တဿ ပန အနုပဒံ ဝိစိနိတဗ္ဗတာယ အတိဘာရိယော, န သုကရော ပဒဝိစယောတိ တံ အဂ္ဂဟေတွ့တ ပဉှာဝိစယဝိဿဇ္ဇနဝိစယေ တာဝ ဝိဘဇန္တော **“ယထာ ကိံ ဘဝေ”**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ယထာ ကိံ ဘဝေ**တိ ယေန ပကာရေန သော ပဉှာဝိစယော ပဝတ္တေတဗ္ဗော, တံ ပကာရဇာတံ ကီဒိသံ ဘဝေယျာတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အာယသ္မာ အဇိတော ဟရာယနေ ဘဂဝန္တံ ပဉှံ ယထာ ယေန ပကာရေန ပုစ္ဆတိ, တထာ တေန ပကာရေန ပဉှာဝိစယော ပဝတ္တေတဗ္ဗောတိ အတ္ထော။ တတ္ထ **အာယသ္မာ** တိ ပိယဝစနံ။ **အဇိတော** တိ ဗာဝရီဗြာဟ္မဏဿ ပရိစာရကဘူတာနံ သောဠသန္နံ အညတရော အဇိတော။ **ဟရာယနေ**တိ ဟရံ နိဗ္ဗာနံ အယတိ ဂစ္ဆတိ ဧတေနာတိ ဟရာယနံ, အဇိတသုတ္တာဒိသောဠသသုတ္တန္တေ အဓိဝစနံ။

‘‘ကေနဿု နိဝုတော လောကော၊ (ဣစ္စာယသ္မာ အဇိတော၊)
ကေနဿု နပ္ပကာသတိ။
ကိဿာဘိလေပနံ ဗြူသိ၊ ကိံ သု တဿ မဟဗ္ဘယ’’န္တိ။ (သု. နိ. ၁၀၃၈; စူဠနိ. ဝတ္ထုဂါထာ ၅၇၊ အဇိ
တမာဏဝပုစ္ဆာနိဒ္ဒေသ ၁) –

ကထာယ **‘‘ကေန** ဓမ္မေန **လောကော** အရိယဝဇ္ဇော သတ္တော **နိဝုတော** ပဋိစ္ဆာဒိတော, ဣတိ အာယသ္မာ အဇိတော ပုစ္ဆတိ။ **ကေန** ဟေတုနာ ယထာဝုတ္တလောကော နပ္ပကာသတိ, **အဿ** ယထာဝုတ္တလောကဿ **ကိံ** အဘိလေပနံ ဣတိ တွံ ဗြူသိ, **တဿ** ယထာဝုတ္တလောကဿ ကိံ မဟဗ္ဘယန္တိ တွံ ဗြူသီတိ ပုစ္ဆတီ’’တိ အတ္ထော။

ဣတိ ဣမိနာ ပဘေဒေန စတ္တာရိ **ဣမာနိ** ကထာဟာဒပအနိ **ပုစ္ဆိတာနိ** ပုစ္ဆာဝသေန ဝုတ္တာနိ, ပုစ္ဆိတတ္တဒီပကာနိ တ, ပဓာနဝသေန ပန သော **‘‘ဧကော ပဉှော’’**တိ မတော, ယဒိပိ စတုန္နံ ပဒါနံ ပုစ္ဆနဝသေန ပဝတ္တတ္တာ စတုဗ္ဗိဓောတိ ဝတ္တဗ္ဗော, ဉာတုံ ပန ဣစ္ဆိတဿ ဧကဿေဝ အတ္ထဿ သမ္ဘဝတော **‘‘ဧကော ပဉှော’’**တိ ဝုတ္တံ။ ‘‘ကာရဏံ ဝဒေဟီ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ ကာရဏမာဟ **‘‘ကေဝတ္ထုပရိဂ္ဂဟာ’’** တိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ‘‘ယဒိပိ နိ တရဏာပကာသနာဘိလေပနမဟဗ္ဘယသင်္ခါတာ စတ္တာရော အတ္ထာ ပုစ္ဆာယံ ဂဟိတာ, ဧကဿ ပန အဘိဓေယျဿ ဂဟဏတော ‘ဧကော ပဉှော’တိ ပဓာနဝသေန ဂဟိတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော’’တိ။ ‘‘ကေဝတ္ထုပရိဂ္ဂဟဏံ ကထံ အ မွေဟတိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗ’’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော **‘‘ဝေဥဟိ အာဟာ’’**တိ ဝုတ္တံ။ **ဧဝံ** ကေဝတ္ထုပရိဂ္ဂဟဏာနေဝ ဘဂဝတ **ဟိ** ယသ္မာ အာဟ, ဣတိ တသ္မာ ကေဝတ္ထုပရိဂ္ဂဟဏံ တုမွေဟိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

‘‘ကေနဿု နိဝုတော လောကော’’ တိ ဣမိနာ **လောကာဓိဋ္ဌာနံ** ပဋိစ္ဆာဒနံ ပုစ္ဆတိ, န နာနာဓမ္မာဓိဋ္ဌာနံ။ **‘‘ကေနဿု နပ္ပကာသတီ’’**တိ ဣမိနာ လောကဿေဝ **အပ္ပကာသနံ** ပုစ္ဆတိ, န နာနာသဘာဝဓမ္မဿ။ **‘‘ကိဿာဘိလေပနံ ဗြူသီ’’**တိ ဣမိနာ လောကဿေဝ **အဘိလေပနံ** ပုစ္ဆတိ, န နာနာသဘာဝဓမ္မဿ။ **‘‘ကိံ သု တဿ မဟဗ္ဘယ’’** န္တိ ဣမိနာ တဿေဝ လောကဿ **မဟဗ္ဘယံ** ပုစ္ဆတိ, န နာနာသဘာဝဓမ္မဿ။ တသ္မာ ‘‘ကေနဿု နိဝုတော လောကော’’တိအာဒိပဉှော ဧကာဓိဋ္ဌာနနာနာဓိဋ္ဌာနေသု ဧကာဓိဋ္ဌာနော, ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနသတ္တာဓိဋ္ဌာနေသု သတ္တာဓိဋ္ဌာနော, အဒိဋ္ဌဇောတနာဒီသု အဒိဋ္ဌဇောတနာပဉှောတိအာဒိနာ ယထာသမ္ဘဝံ ဝိစိနိတဗ္ဗောတိ အဓိပ္ပာယော။

‘‘ပဉှဿ ယော လောကော ‘အဓိဋ္ဌာနော’တိ ဂဟိတော, သော လောကော တိဝိဓော’’တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော **‘‘လောကော တိဝိဓော’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ တယော ဝိဓာ ဧတဿ လောကဿာတိ **တိဝိဓော**။ ကိလိဿတိ ရာကဒိဝသေန ကာမာဝစရသတ္တောတိ **ကိလေသော,** ကိလေသော စ သော လောကော စာတိ **ကိလေသလောကော,** ကာမာဝစရသတ္တော။ သော ဟိ ရာကဒိကိလေသဗဟုလတာယ ကိလေသလောကောတိ။ ဘဝတိ ဈာနာဘိညာဟိ ဗုဒ္ဓိဟီတိ **ဘဝေ,** ဘဝေ စ သော လောကော စာတိ **ဘဝလောကော,** ရူပာဝစရသတ္တော။ သော ဟိ ဈာနာဒိဗုဒ္ဓိဟိ ဘဝတီတိ။ ဣန္ဒြိယေန သမန္နာဂတောတိ **ဣန္ဒြိယော,** ဣန္ဒြိယော စ သော လောကော စာတိ **ဣန္ဒြိယလောကော,** အရူပာဝစရသတ္တော။ သော ဟိ အာနေဉ္ဇသမာဓိဗဟုလတာယ ဝိသုဒ္ဓိန္ဒြိယော ဟောတီတိ လောကသမညာ ပရိယာပန္နဓမ္မဝသေန ပဝတ္တာ, တသ္မာ အရိယာ န ဂဟိတာတိ။

‘‘ကေနဿု နိဝုတော လောကော’’တိအာဒိကထာယ ပုစ္ဆာဝိစယော ဟာရော အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမွေဟိ စ ဉာတော, ‘‘ဝိဿဇ္ဇနာဝိစယော ဟာရော ကတ္ထ ဝိဿဇ္ဇနာယ ဝိဘတ္တော’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **‘‘တတ္ထ ဝိဿဇ္ဇနာ’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တဿံ ‘‘ကေနဿု နိဝုတော လောကော’’တိအာဒိပုစ္ဆာယံ –

‘‘အဝိဇ္ဇာယ နိဝုတော လောကော၊ (အဇိတာတိ ဘဂဝါ၊)
ဝိဝိစ္ဆာ ပမာဒာ နပ္ပကာသတိ။
ဇပ္ပာဘိလေပနံ ဗြူမိ၊ ဒုက္ခမဿ မဟဗ္ဘယ’’န္တိ။ (သု. နိ. ၁၀၃၉; စူဠနိ. ဝတ္ထုဂါထာ ၅၈၊ အဇိတမာဏဝ
ပုစ္ဆာနိဒ္ဒေသ) –

အယံ ကထာ ဝိဿဇ္ဇနာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ တတ္ထ **အဝိဇ္ဇာယ နိဝုတော လောကော**တိ ကာဠပက္ခစတုဒ္ဒသီ, ဃနဝနသဏ္ဍ, မေဃပဋလစ္ဆာဒန, အဍ္ဍရတ္တီနံ ဝသေန စတုရင်္ဂသမန္နာဂတေန အန္ဓကာရေန ရထဃဋ္ဋာဒိ ပဋိစ္ဆာဒိတော ဝိယ ဓမ္မ

သဘာဝပဋိစ္ဆာဒနလက္ခဏာယ **အဝိဇ္ဇာယ** သတ္တ**လောကော နိဝုတော** ပဋိစ္ဆာဒိတော။ **"အဇိတာ"**တိ စ အာလပနံ ကတွာ ဘဂဝါ အာဟ။ **ဝိဝိစ္ဆာ**တိ **ဝိစိကိစ္ဆာ**ယ ပမာဒဟေတု ယထာဝုတ္တလောကော **နပ္ပကာသတိ။ ဇပ္ပံ** တဏှံ အဟံ ယထာဝုတ္တ တလောကဿ **"အဘိလေပန"**န္တိ အဟံ ဗြူမီတိ ဘဂဝါ အာဟ, **ဒုက္ခံ** ဇာတိအာဒိဝဋ္ဋဒုက္ခံ **အဿ** ယထာဝုတ္တ လောကဿ **"မဟဗ္ဘယ"** န္တိ အဟံ ဗြူမီတိ ဘဂဝါ အဇိတံ အာဟာတိ အတ္ထော။

"ဣမာယ ဝိဿဇ္ဇနာယ ကထံ ဝိစိနေယျာ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"ဣမာနိ စတ္တာရိ ပဒါနိ"** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဣမာနိ စတ္တာရိ ပဒါနိ** တိ "ကေနဿု နိဝုတော လောကော"တိအာဒိပုစ္ဆာကထာယံ ဝုတ္တာနိ ကထာပဒါနိ။ **ဣမေဟိ စတူဟိ ပဒေဟီ**တိ "အဝိဇ္ဇာယ နိဝုတော လောကော"တိ ဝိဿဇ္ဇနာကထာယံ ဝုတ္တေဟိ ကထာပဒေဟိ ဝိဿဇ္ဇိတာနိ။ ကထံ? **ပဌမံ** ပဒံ **ပဌမေန** ပဒေန, **ဒုတိယံ** ပဒံ **ဒုတိယေန** ပဒေန, **တတိယံ** ပဒံ **တတိယေန** ပဒေန, **စတုတ္ထံ** ပဒံ **စတုတ္ထေန** ပဒေန ဝိဿဇ္ဇိတံ။

"ကေနဿု နိဝုတော လောကော" တိ ပဌမပဉှေ **"အဝိဇ္ဇာယ နိဝုတော လောကော"**တိ ပဌမာ **ဝိဿဇ္ဇနာ** ကတာ, န ဥပပဇ္ဇိဟဇ္ဇိယာ။ ဝိဇ္ဇာယ ပဋိပက္ခာ အဝိဇ္ဇာ, တသ္မာ အဝိဇ္ဇာယ အဇာနကော လောကော ဘဝေယျ။ ကထံ နိဝုတော သဒ္ဒဟိတဗ္ဗောတိ အာဟ **"နီဝရဏေဟိ နိဝုတော လောကော"**တိ။ ယဒိ ဧဝံ "နီဝရဏေန နိဝုတော လောကော"တိ ဝိဿဇ္ဇနာ ကာတဗ္ဗာတိ စောဒနံ မနသိ ကတွာ ဝုတ္တံ **"အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာ ဟိ သဗ္ဗေ သတ္တာ"** တိ။ "သဗ္ဗသတ္တာနံ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏဘာဝေ ကေန ဝစနေန သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော"တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"ယထာဟ ဘဂဝါ"**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

"သဗ္ဗသတ္တာနံ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗပာဏာနံ သဗ္ဗဘူတာနံ, ပရိယာယတော ဧကမေဝ နီဝရဏံ ဝဒါမိ, ယဒိဒံ အဝိဇ္ဇာ။ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာ ဟိ သဗ္ဗေ သတ္တာ။ သဗ္ဗသောဝ ဘိက္ခဝေ အဝိဇ္ဇာယ နိရောဓာ စာဂ ပဋိနိဿဂ္ဂ နတ္ထိ သတ္တာနံ နီဝ ရဏန္တိ ဝဒါမီ"တိ ယံ ဝစနံ **ယထာ** ယေန ပကာရေန ဘဂဝါ အာဟ, တထာ တေန ပကာရေန ဝုတ္တေန တေန ဝစနေန တု မေ့ဟိ သဗ္ဗသတ္တာနံ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏဘာဝေ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗောတိ။

"အဝိဇ္ဇာယ နိဝုတော လောကော"တိ ပဒေန "ကေနဿု နိဝုတော လောကော"တိ ပဌမဿေဝ ပဒဿ ဝိဿဇ္ဇနာ န သိယာ, "ကေနဿု နပ္ပကာသတီ"တိ ဒုတိယပဒဿာပိ ဝိဿဇ္ဇနာ သိယာတိ စောဒနံ မနသိ ကတွာ **"တေန စာ"**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တေန** "အဝိဇ္ဇာယ နိဝုတော လောကော"တိ ပဒေန "ကေနဿု နိဝုတော လောကော"တိ ပ ဌမဿ ပဒဿ ဝိဿဇ္ဇနာ **ယုတ္တာ** ယုတ္တတရာ ဟောတိ, ယုတ္တတရတ္တာ "ကေနဿု နိဝုတော လောကော"တိ ပဉှေ "အဝိဇ္ဇာယ နိဝုတော လောကော"တိ ဝိဿဇ္ဇနာတိ မယာ ဝတ္တဗ္ဗာယေတတိ အဓိပ္ပာယော။

"ကေနဿု နပ္ပကာသတီ" တိ ဣမသ္မိံ **ပဉှေ "ဝိဝိစ္ဆာ ပမာဒါ နပ္ပကာသတီ"** တိ အယံ **ဝိဿဇ္ဇနာ** ကာတဗ္ဗာ, ဝိဝိစ္ဆာယ ပဝတ္တတ္တာ, ပမာဒါ စ လောကော နပ္ပကာသတီတိ အတ္ထော။ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာယ နိဝုတော လောကော န ပ္ပကာသတီတိ ဝိဿဇ္ဇနာ ကာတဗ္ဗာ, "ကထံ ဝိဝိစ္ဆာ ပမာဒါ လောကော နပ္ပကာသတီတိ ဝိဿဇ္ဇနာ ကတာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"ယော ပုဂ္ဂလော"** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ယော** ပုထုဇ္ဇနဘူတော **ပုဂ္ဂလော** အဝိဇ္ဇာ**နီဝရဏေဟိ** နိဝုတော, **သော** ပုထုဇ္ဇနဘူတော ပုဂ္ဂလော ဝိဝိစ္ဆာယ **ဝိဝိစ္ဆတိ** ။ "ယာယ ဝိဝိစ္ဆာယ ဝိဝိစ္ဆတိ, သာ ဝိဝိစ္ဆာ ကတမာ နာမာ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"ဝိဝိစ္ဆာ နာမ ဝုစ္စတိ ဝိစိကိစ္ဆာ"** တိ ဝုတ္တံ။ "တာယ ကသ္မာ နပ္ပကာသတီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"သော ဝိစိကိစ္ဆန္တော"** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တာယ ဝိစိကိစ္ဆန္တော **သော** ပုထုဇ္ဇနဘူတော ပုဂ္ဂလော သဒ္ဒဟိတဗ္ဗေသု **နာဘိသဒ္ဒဟတိ;** သဒ္ဒဟိတဗ္ဗေသု န အဘိသဒ္ဒဟန္တော အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ, ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သစ္ဆိကိရိယာယ အာရဘိတဗ္ဗံ ဝီရိယံ **နာရဘတိ;** အနာရဘန္တော **သော** ပုဂ္ဂလော **ဣဓ** လောကေ ပမာဒမနုယုတ္တော ဝိဟရတီတိ, ပမာဒေန ဝိဟရန္တော ပမတ္တော ပုဂ္ဂလော **သုက္ကေ** ဓမ္မေ န ဥပ္ပာဒိယတိ; အနုပ္ပာဒယန္တဿ **တဿ** ပုဂ္ဂလဿ **တေ** သုက္ကာ ဓမ္မာ **အနုပ္ပာဒိယမာနာ** ဟုတွာ **နပ္ပကာသန္တိ** ပကာသနဝသေန န ပဝတ္တန္တိ; တသ္မာ "ဝိဝိစ္ဆာ ပမာဒါ လောကော နပ္ပကာသတီ"တိ ဝိဿဇ္ဇနာ ကာတဗ္ဗာတိ အဓိပ္ပာယော။

"တာဒိသဿ သုက္ကဓမ္မာနံ အပ္ပကာသနဘာဝေ အမ္ဟေဟိ ကေန ဝစနေန သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော"တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော **"ယထာဟ ဘဂဝါ"**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ –

"ဒူရေ သန္တော ပကာသန္တိ၊ ဟိမဝန္တောဝ ပဗ္ဗတော။

အသန္တေတ္ထ န ဒိဿန္တိ ရတ္တိံ ခိတ္တာ ယထာ သရာ။
တေ ဂုဏေဟိ ပကာသန္တိ ကိတ္တိယာ စ ယသေန စာ''တိ။ –

ယံ ကထာဟဌံ ဘဂဝတ **ယထာ** ယေန အပ္ပကာသနာကာရေန အာဟ, တထာ တေန အပ္ပကာသနာကာရေန ဝုတ္တေန တေန ကထာဟဋ္ဌေန တာဒိသဿ ပုဂ္ဂလဿ သုက္ကမ္မောနံ အပ္ပကာသနဘာဝေ တုမ္ဟေဟိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗောယေဝ, တဿ မာ ''ဝိဝိစ္စာ ပမာဒ လောကော နပ္ပကာသတီ''တိ ဝိဿဇ္ဇနာ ကာတဗ္ဗာတတိ အဓိပ္ပာယော။

ကထာတ္တော ပန – ဟိမဝန္တော ပဗ္ဗတော ဒူရေ ဌိတော ဒူရေ ဌိတာနမ္ပိ သစက္ခုကာနံ ပုဂ္ဂလာနံ ပကာသတိ ဣဝ, ဧဝံ **သန္တော** သပ္ပုရိသာ ဒူရေ ဌိတာနမ္ပိ ဂုဏဝသေန ပဝတ္တာယ ကိတ္တိယာ စ ဂုဏဝသေန ပဝတ္တေဟိ ယသပရိဘောဂ ပရိတရေဟိ စ ဒူရေ ဌိတာနံ ပဏ္ဍိတာနံ ပကာသန္တိ, ရတ္တိကာလေ ခိတ္တာ သရာ ဥသူ န ဒိဿန္တိ ယထာ, **ဧတ္ထ** သတ္တလောကေ ဝိဝိစ္စာပမာဒနံ ဝသေန ဝိဟရန္တော အသန္တော န ဒိဿန္တိ။ ယေ သန္တော ပကာသန္တိ, တေ သန္တော ဂုဏေဟိ ပကာသန္တီတိ ဒဿေတုံ **''တေ ဂုဏေဟိ ပကာသန္တိ''** တိ ဝုတ္တံ ။ ဂုဏာ နာမ အဇ္ဈတ္တရေ ဇာတာ, ''ကထံ ဂုဏေဟိ ပကာသန္တိ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''ကိတ္တိယာ စ ယသေန စာ''**တိ ဝုတ္တံ။ ဂုဏာနုဘာဝေန ပဝတ္တာယ ကိတ္တိယာ စ ဂုဏာနုဘာဝေန ပဝတ္တေန ယသေန စ ပကာသန္တာ ပုဂ္ဂလာ ဂုဏေဟိ ပကာသန္တီတိ ဝတ္တဗ္ဗာတတိ။

ယဒိ ဝိဝိစ္စာပမာဒနံ ဝသေန နပ္ပကာသတိ, ဧဝံ သတိ လောကော နိဝုတော ဟောတိ, တသ္မာ ပဌမဿ ပဒဿာပိ ဝိဿဇ္ဇနာ ကာတဗ္ဗာတိ စောဒနံ မနသိ ကတွာ **''တေန စာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တေနာ**တိ ''ဝိဝိစ္စာ ပမာဒ နပ္ပကာသတီ''တိ ပဒေန ''ကေနဿု နပ္ပကာသတီ''တိ ဒုတိယဿ ပဒဿ ဝိဿဇ္ဇနာ **ယုတ္တာ** ယုတ္တတရာတိ အတ္ထော။ **ပဒေနာ**တိ စ ပဒတ္ထဋ္ဌေန ဝိဿဇ္ဇနာတိ အတ္ထော။ **ပဒဿာ** တိ ပဒတ္ထဿ ပုစ္ဆိတဗ္ဗဿာတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သေ နယော ဟေဋ္ဌာ, ဥပရိ စ။

''ကိဿာဘိလေပနံ ဗြူသီ''တိ ပဉှေဟ ''ဇပ္ပာဘိလေပနံ ဗြူမီ''တိ ဝိဿဇ္ဇနာ တဿာ အဓိတေန ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ''ကတမာ ဇပ္ပာ နာမာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ဇပ္ပာ နာမ ဝုစ္စတိ တဏှာ''** တိ ဝုတ္တံ။ သာ တဏှာ လောကံ အဘိလိမ္ပတီတိ ကထံ ဝိညာယတီတိ ယောဇနာ။ တေန ဝုတ္တံ **''ယထာဟ ဘဂဝ''**တိအာဒိ။ တတ္ထ **ယထာ** ယေန တဏှာယ အဘိလေပနဘာဝေန –

''ရတ္တော အတ္ထံ န ဇာနာတိ၊ ရတ္တော ဓမ္မံ န ပဿတိ။
အန္ဓံ တမံ တဒာ ဟောတိ၊ ယံ ရာဂေ သဟတေ နရ''န္တိ။ –

ယံ ကထံ ဘဂဝ အာဟ, တထာ တေန အဘိလေပနဘာဝေန ဝုတ္တာယ တာယ ကထာယ သာ တဏှာ လောကံ အဘိလိမ္ပတီတိ ဝိညာယတီတိ အဓိပ္ပာယော။

ကထာယံ ပန – ရဇ္ဇတိ သတ္တောတိ **ရတ္တော,** ရာဂသမင်္ဂီသတ္တော။ ကာရဏံ ပဋိစ္စ အသတိ ပဝတ္တတိ ဖလန္တိ **အတ္ထံ,** ဖလံ။ ကာရဏံ ဖလံ ဓာရေတိ, တံ ကာရဏံ **ဓမ္မံ** နာမ။ အန္ဓကာရံ **အန္ဓံ**။ **ယ** န္တိ ယမှိ ကာလေ။ **ယန္တိ** ဟိ ဘုမ္မတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနံ။ ယမှိ ကာလေ ရာဂေ **နရံ** ရာဂသမင်္ဂီ **သဟတေ** အဘိဘဝတိ, တဒာ ကာလေ **အန္ဓံ** အန္ဓကာရံ တမံ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ ရာဂေ နရံ **ယံ** ယသ္မာ သဟတေ, တသ္မာ အန္ဓံ တမံ တဒာ ဟောတီတိ တ, ရာဂေ ယံ နရံ သဟတေ, တဿ နရဿ အန္ဓံ တမံ တဒာ ဟောတီတိ တ, ရာဂေ နရံ **ယံ သဟတေ** အဘိဘူယတေ ယံ သဟနံ အဘိဘဝနံ နိပ္ဖာဒေတိ, တံ သဟနံ အဘိဘဝနံ **အန္ဓံ** အန္ဓကာရံ တမံ ဟောတီတိ တ ယောဇနာ။

''ယဒိ ရတ္တော အတ္ထာဒိကံ န ဇာနာတိ, ဧဝံ သတိ ကထံ ဇပ္ပာဘိလေပနံ ဘဝတိ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''သာယံ တဏှာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ အာရမ္မဏေသု **အာသတ္တိဗဟုလဿ** အာသင်္ဂဗဟုလဿ တဏှာသမင်္ဂိဿ **ပုဂ္ဂလဿ သာ အယံ တဏှာ ဧဝံ** ဗဟုအာသင်္ဂဝသေန **အဘိဇပ္ပာ** ပရိယုဋ္ဌာနဋ္ဌာယိနီ ဟောတိ။ **ဣတိ ကရိတွာ** ဣမိနာ ကာရဏေန **တတ္ထ** တဏှာယ သတ္တ**လောကော** ကေနစိ သိလေသေန **အဘိလိတ္တော** မက္ခိတော ဝိယ ဇပ္ပာဘိလေပေန အဘိလိတ္တော နာမ ဘဝတီတိ ယောဇနာ။ ''ဇပ္ပာဘိလေပနံ အပ္ပကာသနဿပိ ကာရဏံ ဘဝတိ, တသ္မာ 'ကေနဿု နပ္ပကာသတီ'တိ ဒုတိယပဒတ္ထဿပိ ဝိဿဇ္ဇနာ သိယာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တေန စာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

‘‘တဿ လောကဿ မဟတ္တယံ ကိ’’န္တိ ကုမသိ စတုတ္ထပဥ္စေဟ ‘‘အဿ လောကဿ ဒုက္ခံ မဟတ္တယံ ဘဝေ’’တိ အယံ ဝိသဇ္ဇနာ တဿာ အဓိပ္ပာယေန ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဘာယတိ လောကော ဧတသ္မာတိ **ဘယံ,** မဟန္တံ ဘယံ **မဟတ္တယံ**။ ‘‘ကတိဝိဓံ ဒုက္ခ’’န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **‘‘ဒုဝိဓံ ဒုက္ခ’’**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဒွေ ဝိဓာ အဿ ဒုက္ခဿာတိ **ဒုဝိဓံ**။ ‘‘ကတမံ ဒုဝိဓံ ဒုက္ခ’’န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **‘‘ကာယိကဉ္စ စေတသိကဉ္စာ’’** တိ ဝုတ္တံ။ ‘‘ကတမံ ကာယိကံ, ကတမံ စေတသိက’’န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **‘‘ယံ ကာယိကံ, ဣဒံ ဒုက္ခံ ယံ စေတသိကံ, ဣဒံ ဒေါမနဿ’’** န္တိ ဝုတ္တံ။

ရောဂါဒိသတ္တာဒိအနိဋ္ဌရူပံ သတ္တလောကဿ မဟတ္တယံ ဘဝေယျ, ‘‘ကထံ ဒုက္ခံ မဟတ္တယံ ဘဝေတိ သဒ္ဒ ဟေတဗ္ဗ’’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော **‘‘သဗ္ဗေ သတ္တာ ဟိ’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ သဗ္ဗေ သတ္တာ ယထာဝုတ္တဿ **ဒုက္ခဿ** ဥဗ္ဗိဇ္ဇန္တိ, ဒုက္ခေန သမသမံ အညံ ဘယံ သတ္တာနံ နတ္ထိ, ဒုက္ခတော **ဥတ္တရိတရံ** တ ပန ဘယံ ကုတော အတ္ထိ။ **ဟိ** ယသ္မာ နတ္ထိ, တသ္မာ ဒုက္ခတော အညဿ ဘယဿ အဘာဝတော ‘‘ဒုက္ခံ လောကဿ မဟဗ္ဘယ’’န္တိ ဝစနံ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပာယော။

‘‘သဗ္ဗေ သတ္တာ’’တိအာဒိဝစနေန ရောဂါဒိသတ္တာဒိအနိဋ္ဌရူပံ ဒုက္ခမူလမေဝါတိ ဒဿေတိ။ ‘‘ကာယိကစေတသိကဝသေန ဒုဝိဓံ ဒုက္ခံ ဒုက္ခဝေဒနာယေဝ, ဧဝံ သတိ သင်္ခါရဒုက္ခဝိပရိဏာမဒုက္ခာနံ မဟတ္တယဘာဝေါ န အာပဇ္ဇေယျာ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော **‘‘တိဿော ဒုက္ခတာ’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

‘‘တိဿော ဒုက္ခတာ သဗ္ဗေသံ သတ္တာနံ သဗ္ဗကာလေသု ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, ကအစိ ကဿစိ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **‘‘တတ္ထ လောကော’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တာသု တီသု ဒုက္ခတာသု။ **လောကောတိ** ဘောဂသမ္ပန္နော စေဝ အပ္ပာဗာဓော စ သတ္တလောကော။ **ဩဓသော** ဩဓိသော **ကအစိ** ကရဟစိ အတ္တုပက္ကမမူလာယ **ဒုက္ခဒုက္ခတာယ** မုစ္စတိ, ကအစိ ပရူပက္ကမမူလာယ **ဒုက္ခဒုက္ခတာယ** မုစ္စတိ, တထာ **ဩဓသော** ဩဓိသော **ကအစိ** ကရဟစိ ဒီဃာယုကော လောကော **ဝိပရိဏာမဒုက္ခတာယ** မုစ္စတိ, ‘‘ကေန ဟေတုနာ မုစ္စတီ’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ပုစ္ဆံ ဌပေတွာ ဟေတုံ ဒဿေတုံ **‘‘တံ ကိဿ ဟေတု’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သတ္တ **လောကေ** အပ္ပေကစ္စေ အပ္ပာဗာဓာ ဟောန္တိ, တေ ဘောဂသမ္ပန္နတ္တာ စေဝ အပ္ပာဗာဓတ္တာ စ ဒုက္ခဒုက္ခတာယ မုစ္စန္တိ, ဝိသေသတော ရူပာဝစရသတ္တာ မုစ္စန္တိ။ အပ္ပေကစ္စေ ဒီဃာယုကာပိ ဟောန္တိ, တေ ဒီဃာယုကတ္တာ ဝိပရိဏာမဒုက္ခတာယ မုစ္စန္တိ, ဝိသေသတော အရူပါဝစရသတ္တာ မုစ္စန္တိ အရူပါဝစရသတ္တာနံ ဥပေက္ခာသမာပတ္တိဗဟုလတ္တာ။

ဧဝေသံ တာဟိ ဒုက္ခတာဟိ မုစ္စနံ အနေကန္တိကံ ဟောတိ, တသ္မာ တာဟိ အနတိက္ကန္တတ္တာ အနေကန္တိကံ မုစ္စနံ တုမှေဟိ ဝုတ္တံ, အမှေဟိ စ ဉာတံ, ‘‘ကတမံ ဧကန္တိကမုစ္စန’’န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **‘‘သင်္ခါရဒုက္ခတာယ ပနာ’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **သင်္ခါရဒုက္ခတာယာ** တိ ဒုက္ခဝေဒနာပိ သင်္ခတတ္တာ သင်္ခါရပရိယာပန္နာ, တာဒိသာယ သင်္ခါရဒုက္ခတာယာတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။ **လောကောတိ** အရဟာ။ ဥပါဒီယတိ ဝိပါကက္ခန္ဓစတုက္ကကဋတ္တာ ရူပသင်္ခါတံ ခန္ဓပဉ္စကန္တိ **ဥပါဒိ,** ဥပါဒိယေဝ သေသံ **ဥပါဒိသေသံ,** ခန္ဓပဉ္စကံ, တံ နတ္ထိ ဧတိဿာ နိဗ္ဗာနဓာတုယာတိ **အနုပါဒိသေသာ။ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ** အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတု ဟုတွာ မုစ္စတိ, ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏေ စာယံ ကရဏနိဒ္ဒေသော။ **နိဗ္ဗာနဓာတူ** တိ စ ခန္ဓပဉ္စကဿ နိဗ္ဗာယနမတ္တံ အဓိပ္ပေတံ, န အသင်္ခတဓာတု။ **တသ္မာ** တိ သင်္ခါရဒုက္ခတာယ သကလလောကဗျာပကဘာဝေန သဗ္ဗလောကသင်္ဂါဟကတ္တာ ဝုတ္တပ္ပကာရ **သင်္ခါရ ဒုက္ခတာယ သဗ္ဗလောကဿ** ဒုက္ခံ ဟောတိ, **ဣတိ ကတွာ** သင်္ခါရဒုက္ခတာယ သဗ္ဗလောကဿ ဒုက္ခဘာဝတော **‘‘ဒုက္ခ မဿ မဟတ္တယ’’**န္တိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။

‘‘ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ’’တိ (မ. နိ. ၃.၁၂၆; သံ. နိ. ၂.၁, ၃, ၃၆; မဟာဝ. ၁; ဝိဘ. ၂၂၅) ဝစနတော ‘‘ဒုက္ခမဿ မဟတ္တယ’’န္တိ ပဒေန ‘‘ကိဿာဘိလေပနံ ဗြူသိ’’တိ တတိယပဒဿာပိ ဝိသဇ္ဇနာ သိယာတိ အာသင်္ကဘာဝတော **‘‘တေန စ စတုတ္ထဿ ပဒဿ ဝိသဇ္ဇနာ ယုတ္တာ’’** တိ ဝုတ္တံ။ ‘‘ကေန ယထာက္ကမံ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာနံ ယုတ္တတရဘာဝေါ ဇာနိတဗ္ဗော’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **‘‘တေနာဟ ဘဂဝါ’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တေန ယထာက္ကမံ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာနံ ယုတ္တတရတ္တာ ယုတ္တတရဇာနနကော ဘဂဝါ ‘‘အဝိဇ္ဇာယ နိဝုတော လောကော’’တိအာဒိမာဟ, တသ္မာ ယုတ္တတရဘာဝေါ တုမှေဟိ ဇာနိတဗ္ဗောတိ။

ဝတ္ထု စ လောကဿ နိဝရဏာဒီနိ အဇ္ဈာနန္တေန စ တိတ္ထိယတဒေသု သမယန္တရေသု ပရိစယေန စ တေသု သမယ န္တရေသု စေဝ နိဝရဏာဒီသု စ သံသယပက္ခန္ဒေန ဇော်သေနေဝ သတ္တာဓိဋ္ဌာနေန ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ, ဇော်သေနေဝ သတ္တာဓိဋ္ဌာနေန ဟာကာတဗ္ဗတ္တာ စ သတ္တာဓိဋ္ဌာနာ ပုစ္ဆာ ကတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သာ စာယံ ပုစ္ဆာ အဇ္ဈာနန္တသ္သ ဇာနနတ္တာယ, ဇာတသံသယဿ စ သံသယဝိနောဒနတ္တာယ ဝိသ္သဇ္ဇေတဗ္ဗဿ နိဝရဏာဒိဝိသယဿ စတုဗ္ဗိဓတ္တာ စတုဗ္ဗိဓာ။ နိဝရဏာဒီနံ ပန ဝိသယာနံ လောကော စ အာဓာရဘာဝေန ကထာယံ ဝုတ္တောတိ "ကော ပဥ္ဟာ ဒသ္သိတော"တိ အယမေတ္ထ ပုစ္ဆာဝိစယော, ဝိသ္သဇ္ဇနာဝိစယော ပန "အဒိဋ္ဌဇောတနာ ဝိသ္သဇ္ဇနာ, ဝိမတိစ္ဆေဒနာ ဝိ သ္သဇ္ဇနာ"တိအာဒိနာ ပုစ္ဆာဝိစယေ ဝုတ္တနယာနုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

ကောဓာရေ ပုစ္ဆာဝိသ္သဇ္ဇနေ ဝိစယော အာစရိယေဟိ ဝိဘတ္တော, အမေ့ဟေဟိ စ ဉာတော, "အနေကာဓာရေ ပုစ္ဆာဝိ သ္သဇ္ဇနေ ယော ဝိစယော ဝိဘဇနာရဟော, သော ဝိစယော ကထံ အမေ့ဟေဟိ ဝိညာယတိ, အမှဟာကံ ဝိညာပနတ္တာယ တသ္မိံ ဝိစယံ ဝိဘဇထာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော အနေကာဓာရံ ပုစ္ဆံ တာဝ နီဟရိတုံ တ ဒဿေတုံ –

"သဝန္တိ သဗ္ဗဓိ သောတာ၊ (ဣစ္စာယသ္မာ အဇိတော၊)
သောတာနံ ကိံ နိဝာရဏံ။
သောတာနံ သံဝရံ ဗြူဟိ၊ ကေန သောတာ ပိဓိယရေ"တိ။ (သု. နိ. ၁၀၄၀; စူဠနိ. ဝတ္ထုကထာ ၅၉၊ အဇိတမာဏဝ ပုစ္ဆာနိဒ္ဒေသ ၃) –

ကထမာဟ ။ ကထာတ္တော တာဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **သဝန္တီ** တိ သန္ဒန္တိ, ပဝတ္တန္တီတိ အတ္ထော။ **သဗ္ဗဓိ** တိ တဏှာဟာဒီနံ အာရမ္မဏဘူတေသု သဗ္ဗေသု ရူပာဒီသု အာယတနေသု။ **သောတာ**တိ တဏှာဟာဘိဇ္ဈာဗ္ဗာဟအဒယော သောတာ။ **ဣစ္စာယသ္မာ**တိ ဣတိ ဇဝံ အာယသ္မာ အဇိတော အာဟ။ **သောတာနန္တိ** တဏှာဟာဘိဇ္ဈာဗ္ဗာဟအဒီနံ သောတာနံ။ **ကိံ နိဝာရဏန္တိ** ကိံ ကတမံ ဓမ္မဇာတံ အာဝရဏံ ဘဝေ, ကာ ကတမာ ဓမ္မဇာတိ ရက္ခာ ဘဝေ။ **သောတာနံ သံဝရံ ဗြူဟီ** တိ သော တာနံ တဏှာဟာဘိဇ္ဈာဗ္ဗာဟအဒီနံ သံဝရဏံ အာဝရဏံ ဣဒံ ဓမ္မဇာတံ ဘဝေတိ သဗ္ဗသတ္တဟိတတ္ထံ အမှဟာကံ တုံ က ထေဟိ။ **ကေန သောတာ ပိဓိယရေ**တိ ကေန ပဟာယကဓမ္မေန တဏှာဟာဘိဇ္ဈာဗ္ဗာဟအဒယော သောတာ ပဏ္ဍိတေဟိ ပိဓိယရေတိ ပုစ္ဆတီတိ ပုစ္ဆိတာနိ။

"ပုစ္ဆာဝသေန ကထိတာယ 'သဝန္တိ။ပေ။ ပိဓိယရေ'တိ ဣမာယ ကထာယ ကိတ္တကာနိ ပဒာနိ ပုစ္ဆိတာနိ, ကိတ္တကာ ပဥ္ဟာ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"ဣမာနိ စတ္တာရိ ပဒာနိ ပုစ္ဆိတာနိ, တေ ဒွေ ပဥ္ဟာ"** တိ ဝုတ္တံ။ "ပုစ္ဆာဝသေ န ပဝတ္တာယ ဣမိသ္သာ ကထာယ ယဒိ စတ္တာရိ ပဒာနိ သိယုံ, ဇဝံ သန္တေသု ပဥ္ဟာပိ စတုဗ္ဗိဓာ သိယုံ, ကသ္မာ 'ဒွေ'တိ ဝုတ္တာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"ကသ္မာ? ဣမေ ဟိ ဗဟုတဓိဝစနေန ပုစ္ဆိတာ"** တိ ဝုတ္တံ။ **ဣမေ** တောယ က ထာယ ဂဟိတာ အတ္ထာ ဗဟုတဓိဝစနေန ပုစ္ဆိတာ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – "သဝန္တိ။ပေ။ ပိဓိယရေတိ ဗဟူနိ ဝစနာနိ အဓိကိစ္စ ပဝတ္တာ သံဝရသင်္ခာတာ သတိ စေဝ ပိဒဟနဟေတုဘူတာ ပညာ စာတိ ဣမေ ဒွေ အတ္ထာဝ ပုစ္ဆိတာ, တသ္မာ အတ္ထဝသေန ဒွေဝ ပဥ္ဟာ ဝုတ္တာ တ"တိ။ "ပုစ္ဆာယ ဒုဝိဓတ္တဝိသယတာ ကထံ ဝုတ္တာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ ပုစ္ဆာ ယ ဒုဝိဓတ္တဝိသယတံ ဝိဝရိတုံ **"ဇဝံ သမာပန္နဿာ"** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဇဝံ သမာပန္နဿာ** တိ ဣမာဟိ ဒုဂ္ ဂတိဟေတုဘူတာဟိ ဉာတိဗ္ဗသနာဒိသင်္ခါတာဟိ အာပဒာဟိ တ, ဟဏာဝဓာဒီဟိ အာပဒာဟိ တ, သမံ သဟ, သဗ္ဗထာ တ အယံ သတ္တလောကော အာပန္နော အဇ္ဈောတ္ထဋ္ဌော, ဇဝံ အဇ္ဈောတ္ထဋ္ဌဿ တ သမာပန္နဿ။ **ဇဝံ သံကိလိဋ္ဌဿ သာ**တိ ဉာတိဗ္ဗသနာဒယော တ ဟဏာဝဓာဒီနိ အာဂမ္မ ပဝတ္တေဟိ ဒသဟိ ကိလေသဝတ္ထူဟိ စ အယံ သတ္တလောကော သံကိလိဋ္ဌော, ဇဝံ သံကိလိဋ္ဌဿ စ လောကဿာတိ သမာပန္နဿ အဇ္ဈောတ္ထဋ္ဌဿ လောကဿ တေဒာနံ ဝုဋ္ဌာနံ **ကိံ** ကတမံ ဓမ္မဇာတံ ဘဝေ။ ဣတိ **ဇဝေဥဟိ** သစ္စံ အဇိတသုတ္တေ အာဟာတိ ဝိတ္ထာရေတ္တော, ပုစ္ဆာယ ဒုဝိဓတ္တဝိ သယတာ ဉာတဗ္ဗာတိ အဓိပ္ပာယော။

"ကိံ နု သောတာ သဗ္ဗဿ လောကဿ သဗ္ဗဓိ သဝန္တိ, ဥဒာဟု, ကေစ္စဿေဝ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"သ ဝန္တိ သဗ္ဗဓိ သောတာတိ, အသမာဟိတဿ သဝန္တိ အဘိဇ္ဈာဗ္ဗာဟဒပ္ပမာဒဗဟုလဿာ"**တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ အဘိဇ္ဈာဗ္ဗာဟဒပ္ပမာဒဗဟုလတ္တာ ရူပာဒီသု နာနာရမ္မဏေသု ဝိက္ခိတ္တစိတ္တဿေဝ သောတာ **သဝန္တိ** ပဝတ္ တန္တိ, န သမာဟိတဿ အဘိဇ္ဈာဗ္ဗာဟဒပ္ပမာဒဝိရဟိတဿာတိ အဓိပ္ပာယော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ "ကတမာ အဘိဇ္ဈာ,

ကတမော ဗျာပာဒော, ကတမော ပမာဒော’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ယာ အဘိဇ္ဈာ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ**တိ တေသု အဘိဇ္ဈာဗျာပာဒပမာဒေသု။ **ယာ အဘိဇ္ဈာ, အယံ လောဘော,** န အဘိဇ္ဈာယနမတ္တံ။ လောဘော စ **အကုသလမူလံ,** န လုဒ္ဓနမတ္တံ။ **ယော ဗျာပာဒော, အယံ ဒေါသော,** န ဗျာပဇ္ဇနမတ္တံ။ ဒေါသော စ **အကုသလမူလံ,** န ဒူသနမတ္တံ။ **ယော ပမာဒော, အယံ မောဟော,** န သတိဝိပ္ပဝါသမတ္တံ။ မောဟော စ **အကုသလမူလံ,** န မူဟနမတ္တံ။ **ဧဝံ** ကွမိနာ ဝုတ္တပ္ပကာရေန အဘိဇ္ဈာဒီနံ အကုသလမူလတ္တာ ယသ္မာ အဘိဇ္ဈာဗျာပာဒပမာဒဗဟုလဿ **အသမာဟိတဿ** ဆသု ရူပာဒီသု **အာယတနေသု** တဏှာ သဝန္တိ။

‘‘ကတိဝိဓာ သာ တဏှာ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“ရူပတဏှာ။ပေ။ ဓမ္မတဏှာ”**တိ ဝုတ္တံ။ ‘‘ဆန္နံ ရူပတဏှာဒီနံ ဆသု ရူပာဒိအာယတနေသု သဝနံ ကေန စ ဝစနေန အမှေဟိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗ’’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“ယထာဟ ဘဂဝါ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ‘‘သဝန္တီတိ စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ ပဋိဟညတီ’’တိ ယံ ဝစနံ ဘဂဝါ **ယထာ** ယေန ပကာရေန အာဟ, တထာ တေန ပကာရေန ဝုတ္တနယေန ဝစနေန တုမှေဟိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပာယော။ ဧတ္ထ စ စက္ခာဒီနံ ရူပတဏှာဒီနံ ဆန္နံ သောတာနံ ဒွါရဘာဝေန ပဝတ္တတ္တာ စက္ခာဒယော နိဿိတူပစာရဝသေန သယံ သဝန္တော ဝိယ ဘဂဝတာ ဝုတ္တာ။ **ဣတီ**တိ ဧဝံ ဝုတ္တပ္ပကာရေန **သဗ္ဗာ** သဗ္ဗသ္မာ စက္ခာဒိဒွါရတော စ **သဝတိ** ပဝတ္တတိ။ **သဗ္ဗထာ** သဗ္ဗပ္ပကာရေန တဏှာယနမိစ္ဆာဘိနိဝေသနဥန္နမနာဒိပ္ပကာရေန **သဝတိ** ပဝတ္တတီတိ အတ္ထော။ ‘‘ကသ္မာ သဗ္ဗသ္မာ စက္ခာဒိဒွါရတော စ သဝတိ ပဝတ္တတိ, သဗ္ဗပ္ပကာရေန တဏှာယနမိစ္ဆာဘိနိဝေသနဥန္နမနာဒိပ္ပကာရေန သဝနဘာဝေ ဝိဇာနိတဗ္ဗော’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“တေနာဟ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တေနာ**တိ အသမာဟိတဿ အဘိဇ္ဈာဗျာပာဒာဒီနံ စက္ခာဒိဒွါရတော စ တဏှာယနမိစ္ဆာဘိနိဝေသဥန္နမနာကာရေန တဏှာဒိဝသေန ပဝတ္တနတော ပဝတ္တဇာနနကော ဘဂဝါ **“သဝန္တိ သဗ္ဗဓိ သောတာ”** တိ အာဟ။

‘‘သောတာနံ ‘ကိံ နိဝါရဏ’န္တိ ကွမိနာ ကိံ ပုစ္ဆတိ? သောတာနံ အနုသယပ္ပဟာနံ ပုစ္ဆတိ ကိံ? ဥဒာဟု ဝီတိက္ကမပ္ပဟာနံ ပုစ္ဆတီ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“သောတာနံ ကိံ နိဝါရဏန္တိ ပရိယုဋ္ဌာနဝိဃာတံ ပုစ္ဆတီ”** တိ ဝုတ္တံ။ ‘‘ကွာဒံ ပရိယုဋ္ဌာနဝိဃာတံ တေအနံ, ဥဒာဟု ဝုဋ္ဌာနံ ကိ’’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“ကွာဒံ တေအန”**န္တိ ဝုတ္တံ။ ‘‘သောတာနံ သံဝရံ ဗြူဟိ, ‘ကေန သောတာ ပိဓီယရေ’တိ ကွမိနာ ကိံ ပုစ္ဆတိ? သောတာနံ ပရိယုဋ္ဌာနံ ပုစ္ဆတိ ကိံ? ဥဒာဟု ဝီတိက္ကမနံ, သမုဂ္ဃာတံ့ တ ပုစ္ဆတိ ကိ’’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **သောတာနံ။ပေ။ ပိဓီယရေတိ အနုသယသမုဂ္ဃာတံ့ ပုစ္ဆတီ”** တိ ဝုတ္တံ။ ‘‘ကွာဒံ အနုသယသမုဂ္ဃာတံ့ တေအနံ ကိံ, ဥဒာဟု ဝုဋ္ဌာနံ ကိ’’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“ကွာဒံ ဝုဋ္ဌာန”** န္တိ ဝုတ္တံ။

‘‘သဝန္တိ သဗ္ဗဓိ သောတာ’’တိအာဒိပုစ္ဆာဝိစယော အာစရိယေန ဝုတ္တော, အမှေဟိ စ ဉာတော; တာယ ပုစ္ဆာယ ‘‘ကတမော ဝိဿဇ္ဇနဝိစယော’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ဝိဿဇ္ဇနာ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထ** ပုစ္ဆာယံ –

> ‘‘ယာနိ သောတာနိ လောကသ္မိံ၊ (အဇိတာတိ ဘဂဝါ၊)
> သတိ တေသံ နိဝါရဏံ။
> သောတာနံ သံဝရံ ဗြူမိ၊ ပညာယေတေ ပိဓီယရေ’’တိ။ (သု. နိ. ၁၀၄၁ စူဠနိ. ဝတ္ထုကထာ ၆၀၊ အဇိတမာဏဝ ပုစ္ဆာနိဒ္ဒေသ ၄) –

ကထာ ဝိဿဇ္ဇနာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ တဿံ ကထာယံ **အဇိတ** လောကသ္မိံ ယာနိ သောတာနိ သဝန္တိ, တေသံ သောတာနံ ယံ နိဝါရဏံ, သာ သတိ ဟောတိ; တံ သတိံ သောတာနံ သံဝရန္တိ အဟံ ဗြူမိ; **ဧတေ** သောတာ ပညာယ ပိဓီယရေတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ တတ္ထ **သတီ**တိ ဝိပဿနာပညာယ သမ္ပယုတ္တာ သတိ။ **ပညာယာ**တိ မဂ္ဂပညာယ။ **ပိဓီယရေ** တိ ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ အပ္ပဒာနဝသေန ပိဓိယန္တိ ပစ္ဆိဇ္ဇန္တိ။

‘‘သတိ တေသံ နိဝါရဏံ သောတာနံ သံဝရံ ဗြူမီ’’တိ ဘဂဝါ အာဟ – ‘‘ယာယ ကာယစိ သတိယာ သောတာနံ သံဝရဏကိစ္စံ သိဒ္ဓံ ကိံ, ဝိသိဋ္ဌာယ သတိယာ သောတာနံ သံဝရဏကိစ္စံ သိဒ္ဓံ ကိံ, ကတမာယ သတိယာ သောတာနံ သံဝရဏကိစ္စံ သိဒ္ဓ’’န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“ကာယဂတာယ သတိယာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ကာယဂတာယ သတိယာ**တိ ရူပကာယေ ဂတံ ကေသာဒိကံ အနိစ္စာဒိတော ဝိပဿိတုံ ပဝတ္တာယ ဝိပဿနာဉာဏသမ္ပယုတ္တာယ သတိယာ။ **ဘာဝိတာယာ**တိ ကာယဂတံ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော နိဗ္ဗိန္ဒနတော ဝိရဇ္ဇနတော နိရောဓနတော ပဋိနိဿဇ္ဇန

တော အနုပဿနာဝသေန ဘာဝိတာယ။ ဧဝဉှိ အနိစ္စတော အနုပဿန္တော နိစ္စသညံ ပဇဟတိ; ဒုက္ခတော အနုပဿန္တော သုခသညံ ပဇဟတိ; အနတ္တတော အနုပဿန္တော အတ္တသညံ ပဇဟတိ; နိဗ္ဗိန္ဒန္တော နန္ဒိံ ပဇဟတိ; ဝိရဇ္ဇန္တော ရာဂံ ပဇဟတိ; နိရောဓေန္တော သမုဒယံ ပဇဟတိ; ပဋိနိဿဇ္ဇန္တော အာဒါနံ ပဇဟတီတိ။ **ဗဟုလီကတာယာ**တိ ယထာဝုတ္တပ္ပကာရေန ဒိဝသမ္ပိ မာသမ္ပိ သံဝစ္ဆရမ္ပိ သတ္တသံဝစ္ဆရမ္ပိ ဗဟုလီကတာယ။ **စက္ခုန္တိ** အဘိဇ္ဈာဒိပဝတ္တိဒွါရဘာဝေန ဌိတံ စက္ခုံ, နိဂ္ဂဟိတာဂမံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **နာဝိဉ္ဆတီ** တိ စက္ခုဒွါရေ ပဝတ္တံ အဘိဇ္ဈာဒိသဟိတံ စိတ္တသန္တာနံ, တံသမင်္ဂိပုဂ္ဂလံ တ နာကမုတိ, မနာပိကေသု ရူပေသု နာဝိဉ္ဆတီတိ ယောဇနာ။ **အမနာပိကေသု** ရူပေသု **န ပဋိဟညတိ** ။ ကာယဂတာယ သတိယာ ဘာဝိတာယ ဗဟုလီကတာယ သောတံ နာဝိဉ္ဆတိ။ မနာပိကေသု သဒ္ဒေသု။ပေ.။ အမနာပိကေသု သဒ္ဒေသု န ပဋိဟညတီတိ ယောဇနာ ယထာသမ္ဘဝတော ကာတဗ္ဗာ။

“ကေန ကာရဏေန နာဝိဉ္ဆတိ ပဋိဟညတီ”တိ ပုစ္ဆတိ, ဣန္ဒြိယာနံ သံဝုတနိဝါရိတတ္တာ နာဝိဉ္ဆတိ န ပဋိဟညတီတိ ဝိဿဇ္ဇေတိ။ “ကေနာရက္ခေန တေ သံဝုတနိဝါရိတာ”တိ ပုစ္ဆတိ, သတိအာရက္ခေန တေ သံဝုတနိဝါရိတာတိ ဝိဿဇ္ဇေတိ။ “သတိအာရက္ခေန သံဝုတနိဝါရိတဘာဝေ ကေန အမှေဟပဟိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **တေနာဟာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တေနာ**တိ တသ္မာ သတိအာရက္ခေန သံဝုတနိဝါရိတတ္တာ သံဝုတနိဝါရိတဇာနနကော ဘဂဝတ “သတိ တေသံ နိဝါရဏ”န္တိ ယံ ဝစနံ အာဟ, တေန ဝစနေန တုမှေဟပဟိ သတိအာရက္ခေန သံဝုတနိဝါရိတဘာဝေ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗောတိ ပုဗ္ဗဘာဂေ ပညာ သတ္ထာနုကတိ ကိစ္စမေဝေတ္ထ အဓိကန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

“သတိ တေသံ နိဝါရဏ”န္တိ ဝိဿဇ္ဇနဿ ဝိတ္ထာရတ္ထော အာစရိယေန ဝုတ္တော, အမှေဟပဟိ စ ဉာတော, “ပညာယေတေ ပိဓိယရေ”တိ ဝိဿဇ္ဇနဿ ဝိတ္ထာရတ္ထော “ကထံ အမှေဟပဟိ ဇာနိတဗ္ဗော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ “ပညာယေတေ ပိဓိယရေ”တိ ဝိဿဇ္ဇနဿ ဝိတ္ထာရတ္ထံ ဒဿေန္တော **“ပညာယ အနုသယာ ပဟီယန္တိ”** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ပညာယာ**တိ မဂ္ဂပညာယ။ **အနုသယာ**တိ အနုရူပံ ကာရဏံ လဘိတွာ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟာ ကာမရာဂါနုသယာဒယော။ **ပဟီယန္တိ** သမုစ္ဆေဒဝသေန အနုသယေသု ပညာယ ပဟီနေသု ပရိယုဋ္ဌာနာပိ အတ္ထတော ပဟီယန္တိ။ ကိဿ ပဟီနတ္တာ “ပဟီယန္တီ”တိ ဝုစ္စတိ? အနုသယဿ ပဟီနတ္တာ ပရိယုဋ္ဌာနာ ပဟီယန္တီတိ ဝိဿဇ္ဇေတိ။

“တံ အနုသယပ္ပဟာနေန ပရိယုဋ္ဌာနပ္ပဟာနံ ကိံ ဝိယ ဘဝတီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တံ ယထာ ခန္ဓဝန္တဿာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ခန္ဓဝန္တဿ ရုက္ခဿ ကုဒ္ဒာလာဒိနာ ဘူမိံ ခဏိတွာ အနဝသေသမူလုဒ္ဓရဏေ ကတေ တဿ ရုက္ခဿ ပုပ္ဖဖလပလ္လဝင်္ကုရသန္တတိပိ ကုဒ္ဒာလာဒိနာ သမုစ္ဆိန္နာဝ ဘဝတိ ယထာ, ဧဝံ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏေန အနုသယေသု ပဟီနေသု အနုသယာနံ ပရိယုဋ္ဌာနသန္တတိ သမုစ္ဆိန္နာ ပိဒဟိတာ ပဋိစ္ဆန္နာ ဘဝတိ။ ကေန သမုစ္ဆိန္နာ ဘဝတိ? **ပညာယ** မဂ္ဂပညာယ သမုစ္ဆိန္နာ ဘဝတီတိ အတ္ထယောဇနာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ “ပညာယ ပရိစ္ဆိန္နဘာဝေ ကထံ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“တေနာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ “ပညာယေတေ ပိဓိယရေ”တိ ဝစနတော အနုသယာနံ ပရိယုဋ္ဌာနသန္တတိယာ ပညာယ ပရိစ္ဆိန္နဘာဝေ ပဏ္ဍိတေဟိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗောတိ အဓိပ္ပာယော။

ဣမေသု ပဥှာဝိဿဇ္ဇနေသု သောတာနံ သံဝရံ, ပိဓာနဉ္စ အဇာနန္တေန တ သံသယိတေန တ သံဝရပိဓာနာနံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနာ ပုစ္ဆာတိ ပုစ္ဆာဝိစယော စေဝ သတိပညာနံ ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗတ္တာ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနံ ဝိဿဇ္ဇနန္တိ ဝိဿဇ္ဇနဝိစယော စ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧတေသု စ “ကေနဿု နိဝုတော လောကော”တိအာဒိကော ပဥှော နီဝရဏဝိစိကိစ္ဆာပမာဒဇပ္ပာနံ ဝသေန စတုဗ္ဗိဓောပိ လောကာဓိဋ္ဌာနဝသေန ဧကော ပဥှောတိ ဝုတ္တော, ဧဝံ သတိ “သဝန္တိ သဗ္ဗဓိ သောတာ”တိအာဒိကောပိ ပဥှော သံဝရပိဓာနာနံ ဝသေန ဒုဝိဓောပိ ကေတ္ထဝသေန ဂဟေတွာ ဧကာဓိဋ္ဌာနဝသေန “ဧကော ပဥှော”တိ ဝတ္တဗ္ဗော, သောတာနံ ဗဟုဘာဝတော တ “ဗဟုပဥှော”တိ ဝတ္တဗ္ဗော; တထာ ပန အဝတွာ သောတေ အနာမသိတွာ သံဝရပိဓာနာနံ ဝသေန “သဝန္တိ သဗ္ဗဓိ သောတာ”တိအာဒိမှိ “ဒွေဝ ပဥှာ”တိ ဝုတ္တာ။ တဒနုသာရေန “ကေနဿု နိဝုတော လောကော”တိအာဒိမှိပိ လောကံ အနာမသိတွာ နီဝရဏာဒီနံ စတုန္နံ ဝသေန “စတ္တာရော ပဥှာ”တိပိ ဝတ္တဗ္ဗာတိ အယံ နယော ဒဿိတောတိ နယဒဿနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဒေသနာကာလေ ဝုတ္တဓမ္မဿ အနုသန္ဓိမဂ္ဂဟေတွာ အတ္တနာ ရစိတနိယာမေနေဝ ပုစ္ဆိတပဥှဿ စေဝ ပဥှံ အဌပေတွာ, ပဋိညဉ္စ အကတွာ ဝိဿဇ္ဇနဿ စ ဝိစယဟာရော အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမှေဟပဟိ စ ဉာတော, “ဒေသနာကာလေ ဝုတ္တဓမ္မဿ အနုသန္ဓိံ ဂဟေတွာ ပုစ္ဆိတပဥှဿ စေဝ တံ ပဥှံ ဌပေတွာ, ပဋိညဉ္စ

ကတ္တုတ ဝိသုဒ္ဓနည္သ စ ယော ဝိစယော ဟာရော ဝိဘတ္တော, သော ဝိစယဟာရော ကထံ အမေ့ဟဟိ ဝိညာယတိ, အမ့ဟာကံ ဝိညာပနတ္ထာယ တသ္မိံ ဝိစယံ ဝိဘဇထော''တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော တေသု ဝိစေတဗ္ဗာကာရံ ဒသ္သေန္တော ''ယာနိ သောတာနီ''တိအာဒိကထာယ ဝိစယာကာရဒသ္သနာနန္တရံ **''ပညာ စေဝ သတိ စာ''**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ ကထာတ္တော တာဝ ဝိညာတဗ္ဗော – ယာယ ပညာယ အနုသယပ္ပဟာနေန သောတနိရုဇ္ဈနံ ဝုတ္တံ, ယာယ သတိယာ စ ပရိယုဋ္ဌာနပ္ပဟာနေန သောတနိရုဇ္ဈနံ ဝုတ္တံ, သာယံ **ပညာ စေဝ** သာယံ **သတိ စ** တာဟိ ပညာသတီဟိ အသေသံ သဟုပ္ပန္နံ **နာမဥ္စေဝ ရူပဥ္စ, တေံ** သဗ္ဗံ **ကတ္ထ** နိရုဇ္ဈမာနေ အသေသံ ဥပရုဇ္ဈတီတိ မာရိသ **မေ** မယာ ပုဋ္ဌော တုဝံ ဘဂဝတ မယှံ **တေံ** နိရုဇ္ဈနံ ပဗ္ရူဟိ, က္လတိ အာယသ္မာ အဇိတော ဘဂဝန္တံ ပုစ္ဆတိ။

အဇိတ တုဝံ **ယမေတံ** ပဉ္ဟံ ပုစ္ဆိတံ နိရုဇ္ဈနံ မံ အပုစ္ဆိ, အဟံ **တေ** တဝ **တံ** နိရုဇ္ဈနံ ဝဒာမိ။ **ယတ္ထ** ဝိညာဏနိရောဓေ ပညာသတိသဟိတံ **နာမဉ္စ ရူပဉ္စ** ဝိညာဏဿ **နိရောဓေန** သဟ ဧကတော အသေသံ ဥပရုဇ္ဈတိ, **ဧတ္ထ** ဝိညာဏနိရောဓေ **တေံ** သဗ္ဗံ ဝိညာဏနိရောဓေန ဧကတော ဧကက္ခဏေ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ **ဥပရုဇ္ဈတိ,** တေံ ဝိညာဏနိရောဓံ တသ္သ နာမရူပသ္သ နိရောဓော နာတိဝတ္တတိ, တံ တံ နာမရူပနိရောဓံ သော သော ဝိညာဏနိရောဓော နာတိဝတ္တတီတိ။

''တသ္မိံ ပဥှေဟ အယံ အဇိတော ကိံ ပုစ္ဆတိ? ဥပရုဇ္ဈနမေဝ ပုစ္ဆတိ, ဥဒာဟု အညံ ပုစ္ဆတီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတော **''အယံ ပဥှေဟ အနုသန္ဓိံ ပုစ္ဆတီ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **အယန္တိ** ယော အာယသ္မာ အဇိတော ပဉ္ဟံ အပုစ္ဆိတိ အယံ အဇိတော။ **ပဥှေဟတိ** ''ပညာ စေဝ သတိ စာ''တိအာဒိပဥှေဟ။ ယဒိ အနုသန္ဓိံ ပုစ္ဆတိ, ဧဝံ သတိ ''ကတ္ထေတံ ဥပရုဇ္ဈတီ''တိ ပုစ္ဆနံ အယုတ္တံ ဘဝေယျာတိ? န, အနုသန္ဓိယတိ ဧတေန ဥပနိရုဇ္ဈနေနာတိ **အနုသန္ဓိ** တိ အတ္ထသမ္ဘဝတော။ တေန ဝုတ္တံ **''အနုသန္ဓိံ ပုစ္ဆန္တော ကိံ။ပေ။ နိဗ္ဗာနဓာတု''** န္တိ။ အနုသန္ဓိပုစ္ဆနေန အနုပာဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတုယာပိ ပုစ္ဆနတော ''ကတ္ထေတံ ဥပရုဇ္ဈတီ''တိ ပုစ္ဆနံ ယုတ္တမေဝ။

''ယာ အနုပာဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတု ပုစ္ဆိတာ, တံ ကတမာယ ပဋိပဒါယ အဓိဂစ္ဆတီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာသင်္ခာတံ ပဋိပဒံ ဝိသဇ္ဇေန သဟ ဒသ္သေတုံ **''တီဏိ သစ္စာနီ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **သင်္ခတာနီတိ** ကမ္မာဒိပစ္စယေဟိ သမေစ္စ သမ္ဘုယျ ဒုက္ခာဒီနိ ကရီယန္တီတိ သင်္ခတာနိ။ **နိရောဓဓမ္မာနီ** တိ နိရုဇ္ဈနံ **နိရောဓော,** ဓမ္မောပိ နိရောဓဓမ္မော ဝ, တသ္မာ နိရောဓော ဓမ္မော သဘာဝေ ယေသံ ဒုက္ခာဒီနန္တိ **နိရောဓဓမ္မာနီ** တိ အတ္ထော ဝ ဂဟေတဗ္ဗော။ တာနိ တီဏိ သစ္စာနိ သရူပတော ဒသ္သေတုံ **''ဒုက္ခံ သမုဒယော မဂ္ဂေါ''** တိ ဝုတ္တံ။ တီဏိ ဒုက္ခသမုဒယမဂ္ဂသစ္စာနိ သင်္ခတာနီတိ ဝုတ္တာနိ, ''ကိံ နိရောဓသစ္စ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''နိရောဓော အသင်္ခတော''** တိ ဝုတ္တံ။ က္လစ ''နိရောဓဓမ္မော''တိပိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ကမ္မာဒိပစ္စယေဟိ အသင်္ခတတ္တာ **အသင်္ခတော** ။ ဥပ္ပာဒနိရောဓာဘာဝတော **အနိရောဓဓမ္မော** ။ ''ပဟာယကပဟာတဗ္ဗေသု သစ္စေသု ကတမေန ပဟာယကေန ကတမော ပဟာတဗ္ဗော, ကတမာယ ဘူမိယာ ပဟီနော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ သမုဒယော ဒွီသု ဘူမီသူ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဒွီသု ဘူမီသူတိ** ဒဿနဘာဝနာဘူမီသု။ **ကာမစ္ဆန္ဒော** တိ ကာမဘဝရာဂေါ။ **ရူပရာဂေါတိ** ရူပဘဝရာဂေါ။ **အရူပရာဂေါ** တိ အရူပဘဝရာဂေါ။ သံယောဇနဘေဒတော ဒသ သံယောဇနာနိ ပဟီယန္တီတိ ယောဇနာ။

၁၂. ပဟာတဗ္ဗသံယောဇနာနိ ဒဿနဘူမိဘာဝနာဘူမိဘေဒေန ဝိဘတ္တာနိ, အမေ့ဟဟိပိ ဉာတာနိ, ''ကိန္တိဿ ဘေဒတော ကထံ ဝိဘတ္တာနီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော **''တတ္ထ တီဏိ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အထ တ ''ပဟာတဗ္ဗသံယောဇနေသု ကတမာနိ သံယောဇနာနိ ကတမံ က္လန္တိယံ အတ္တနော ပဟာယကံ ကတ္တုတ နိရုဇ္ဈန္တိ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ တီဏိ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အဓိဋ္ဌာယ** အတ္တနော ပဟာယကံ ကတ္တုတ **နိရုဇ္ဈန္တိ** အနုပ္ပာဒဝသေန။ ''အနညာတဉ္ဉဿာမီတိန္ဒြိယဥ္စ အညိန္ဒြိယဥ္စ သံယောဇနာနံ နိရုဇ္ဈနဟေတု ဟောတု, အညာတာဝိန္ဒြိယံ ကိဿ ဟေတူ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ယံ ပနာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ယံ** ယေန အညာတာဝိန္ဒြိယေန အရဟာ ''မေ ဇာတိ ခီဏာ''တိ ဧဝံ ဇာနာတိ, **က္လဒံ** ဇာနနဟေတု အညာတာဝိန္ဒြိယံ **ခယေ** ဇာတိက္ခယေ အရဟတ္တဖလေ ပဝတ္တံ **ဉာဏံ။ ယံ** ယေန အညာတာဝိန္ဒြိယေန အရဟာ ''က္လတ္ထတ္တာယ အပရံ န ဘဝိဿာမီ''တိ ပဇာနာတိ, **က္လဒံ** ပဇာနနဟေတု အညာတာဝိန္ဒြိယံ။ **အနုပ္ပာဒေ** ပန အနုပ္ပဇ္ဇနေ အရဟတ္တဖလေ ပဝတ္တံ **ဉာဏံ** အညာတာဝိန္ဒြိယံ ဇာနနဟေတု ဟောတီတိ ဝုတ္တံ

တံ ဟောတိ။ ဣန္ဒြိယညာဏာနိ ပဟာယကာနိ ကတ္တ သံယောဇနာနိ နိရုဇ္ဈန္တိ, ''တာနိ ဉာဏာနိ ကအ နိရုဇ္ဈန္တိ''တိ ဝ တ္တဗ္ဗဘာဝတော **''တတ္ထ ယဥ္စ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

''အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယံ အညိန္ဒြိယံ ဟပုဏာန္တဿ နိရုဇ္ဈတု, အညိန္ဒြိယံ အရဟတ္တံ ဟပုဏာန္တဿ နိရုဇ္ဈတု, အညာတာဝိန္ဒြိယံ ကအ နိရုဇ္ဈတီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ယဥ္စ ခယေ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဒွေဝ**တိ ကိစ္စဘေဒေန ဒွေ, သဘာဝတော ပန ဧကော။

''ပဇာနနကိစ္စမ္ပိ ဧကမေဝ, ကထံ ဒွေ သိယု''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''အပိစာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အာရမ္မဏပညာ ဘေဒေန ဒွေ နာမာနိ လဗ္ဘန္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သာ**တိ ယာ ပညာ ပုဗ္ဗကထာယံ သောတပဓာနကိစ္စေန ဝုတ္တာ, သာ ပညာ ပကာရေဟိ ဇာနနသဘာဝေန **ပညာ** နာမ။ **ယထာဒိဋ္ဌံ** အာရမ္မဏံ **အပိလာပနဋ္ဌေန** ဩကဟနဋ္ဌေန **သတိ** နာမ။

၁၃. ''ပညာ စေဝ သတိ စာ''တိ ပဒဿ အတ္ထော အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတော, ''နာမရူပဉ္စာ''တိ ပဒဿ အတ္ထော ကထံ အမ္ဟေဟိ ဉာတဗ္ဗော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ နာမရူပံ ဝိဘဇန္တော **''တတ္ထ ယေ ပဥ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ''**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ ကမ္မဝိပာကဝဋ္ဋဘေဒေ ဘဝတ္တယေ။ **တတ္ထာ** တိ ပဥ္စုပါဒါနက္ခန္ဓသင်္ခါတနာမရူပသမုဒါယေ။ **ပဥ္စိန္ဒြိယာနီ** တိ စက္ခာဒိပဥ္စိန္ဒြိယာနိ ။ **ဝိညာဏသမ္ပယုတ္တ** န္တိ သမ္ပယုတ္တပစ္စယတ္တံ သန္ဓာယ န ဝုတ္တံ, ပစုရဇနဿ ပန အဝိဘဇိတွာ ဂဟဏီယသဘာဝမတ္တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဝိဘာဂံ ဇာနန္တေဟိ ပန ''နာမံ ဝိညာဏသမ္ပယုတ္တံ, ရူပံ ပန န ဝိညာဏသမ္ပယုတ္တံ, သဟဇာတ''န္တိ ဝိဘဇိတ္တာ ဂဟေတဗ္ဗံ။ **တဿာ**တိ ပညာသတိသဟိတဿ နာမရူပဿ။ **နိရောဓ**န္တိ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတုံ။

ဘဂဝန္တံ ပုစ္ဆန္တော အာယသ္မာ အဇိတော **''ပညာ စေဝ။ပေ။ ကတ္ထေတံ ဥပရုဇ္ဈတီ''** တိ ဇဝံ ဟရာယနေ အာဟ။ ''ပညာ စေတတိအာဒိကထာယ ယာ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတု ပုစ္ဆိတာ, သာ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတု ကတမေန အဓိဂမေန ပတ္တဗ္ဗာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ စတုရိဒ္ဓိပါဒမုခေန အရိယမဂ္ဂာဓိဂမမုခေန ပတ္တဗ္ဗာ, စတုရိဒ္ဓိပါဒ ဘာဝနာယ စ စတ္တာရိန္ဒြိယာနိ မူလဘူတာနိ, တသ္မာ မူလဘူတာနိ တာနိ စတ္တာရိန္ဒြိယာနိ နိဒ္ဒါရေတွာ ဒဿေန္တော **''တတ္ထ သတိ စ ပညာ စာ''** တိအာဒိမာဟ။ ကုသလာကုသလဓမ္မဂတိယော သမန္နေဝသမာနာယ သတိယာ သိဇ္ဈမာနာယ ဧကဂ္ဂေန သမာဓိ နိပ္ဖာဒေတဗ္ဗော, သတိဂ္ဂဟဏေန စ ပရိယုဋ္ဌာနပ္ပဟာနံ ကထာယံ အဓိပ္ပေတံ, ပရိယုဋ္ဌာနပ္ပဟာနေန စ သမာဓိကိစ္စံ ဟကဋ္ဌန္တိ အာဟ **''သတိ ဒွေ ဣန္ဒြိယာနိ သတိန္ဒြိယဥ္စ သမာဓိန္ဒြိယဥ္စာ''** တိ။ ပညာယ အနုသယသမုဂ္ဃာတံ စတုဗ္ဗိသမ္မပ္ပဓာနသင်္ခါတေန ဝီရိယေန သိဇ္ဈတိ, န ဝိနာ တေနာတိ ဝုတ္တံ **''ပညာ ဒွေဝ ဣန္ဒြိယာနိ ပညိန္ဒြိယဥ္စ ဝီရိယိန္ဒြိယဥ္စာ''**တိ။

ဣမေသု ယထာဝုတ္တေသု စတူသု ဣန္ဒြိယေသု ပုဗ္ဗဘာဂေ တ မဂ္ဂက္ခဏေ တ သိဇ္ဈန္တေသု တံသမ္ပယုတ္တာ ယာ သဒ္ဓဟနာ ဩကပ္ပနာ သိဒ္ဓါ, ဣဒံ သဒ္ဓဟနဩကပ္ပနသင်္ခါတံ ဓမ္မဇာတံ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ သိဒ္ဓံ, ''တေသု မူလဘူတေသု ဣန္ဒြိယေသု သိဒ္ဓေသု ကတမေန ဣန္ဒြိယေန ကတမော ဓမ္မော သိဒ္ဓေါ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ဣမိနာ အယံ သိဒ္ဓေါတိ ဒဿေန္တော **''တတ္ထ ယာ သဒ္ဓါဓိပတေယျာ''** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ သတ္တဒီသု။ **သဒ္ဓါဓိပတေယျာ**တိ ပစ္စယဘူတာယ သဒ္ဓါယ သိဒ္ဓေါ ဆန္ဒော အဓိပတီတိ **သဒ္ဓါဓိပတိ,** သဒ္ဓါဓိပတိနာ ပဝတ္တော တဗ္ဗာ စိတ္တေကဂ္ဂတာတိ **သဒ္ဓါဓိပတေယျာ။ ဆန္ဒသမာဓီ** တိ ဆန္ဒံ ဇေဋ္ဌကံ ကတ္တ ပဝတ္တိတော သမာဓိ တ ဆန္ဒာဓိပတိနာ သမ္ပယုတ္တော ပုဗ္ဗဘာဂေ ပဝတ္တော သမာဓိ တ ဆန္ဒသမာဓိ, ပဟာနံ ပဟာနဟေတု ဟောတီတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ **ပဟာန**န္တိ စ ပဇဟတိ ဝိက္ခမ္ဘိတကိလေသေ ဧတေန ဆန္ဒသမာဓိနာတိ **ပဟာန**န္တိ ကရဏသာဓနေတ္တော ဂဟေတဗ္ဗော။ **ပဋိသင်္ခါနဗလေနာ** တိ ပရိကမ္မဗလေန။ **ဘာဝနာဗလေနာ**တိ မဟဂ္ဂတဘာဝနာဗလေန။

''သော ဆန္ဒသမာဓိ သယံ ဧကဝလောဝ ပဟာန''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ယေ အဿာသပဿာသာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ သမာဟိတေ စိတ္တေ စိတ္တုပ္ပာဒေ။ ''တသ္မိံ သမာဟိတေ စိတ္တုပ္ပာဒေ အဿာသာ''တိအာဒိနာ အဿာသာဒိသီသေန အဿာသာဒိဇနကာ ဝီရိယသင်္ခါရာ ဂဟိတာ, တေ စ ယာဝ ဘာဝနာပာရိပူရိ, တာဝ ပုနပ္ပုနံ သရဏတော စ **သရာ,** ပုနပ္ပုနံ သင်္ကပ္ပတော စ **သင်္ကပ္ပာ** ။ ယော ပန ''သရသင်္ကပ္ပာ, ဣမေ သ

ဌာရာ စာ’’တိ ဧဝံ ဝုတ္တပ္ပကာရော ပုရိမကော ဆန္ဒသမာဓိ တ ကိလေသဝိက္ခမ္ဘနတာယ စ တဒင်္ဂပ္ပဟာနတာယ စ ပဟာနံ ပဟာနဟေတုပဓာနံ တ, ‘‘ဣမေ ဝုတ္တပ္ပကာရာ သင်္ခါရာဒယော ကိံ ဘာဝေန္တိ’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **‘‘ဣမေ စ သင်္ခါရာ’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဣမေ သင်္ခါရာ စ တဒုဘယဉ္စ ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဝိဝေကနိ သ္သိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတီတိ ယောဇနာ။

ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတန္တိ ဆန္ဒော ဧဝ အဓိပတိ **ဆန္ဒာဓိပတိ,** ဆန္ဒာဓိပတိသမာဓိ။ တေန ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ – ‘‘ဆန္ဒံ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အဓိပတိံ ကရိတွာ လဘတိ သမာဓိ’’န္တိ (ဝိဘ. ၄၃၂)။ ဆန္ဒဟေတုကော တ သမာဓိ, ဆန္ဒာဒိကော တ သမာဓိ **ဆန္ဒသမာဓိ,** ဆန္ဒာဓိပတိသ္သ ပစ္စယုပ္ပန္နော သမာဓီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပဓာနဘူ တာ သင်္ခါရာ **ပဓာနသင်္ခါရာ,** ပဓာနသဒ္ဒေန သင်္ခတသင်္ခါရာဒယော နိဝတ္တာပိတာ, ဆန္ဒသမာဓိ စ ပဓာနသင်္ခါရာ စာတိ **ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရာ**, တေဟိ သမန္နာဂတော **ဆန္ဒ။ပေ။ သမန္နာဂတော,** တံ။ပေ။ ဂတံ။ ဣဇ္ဈတိ သမိဇ္ဈ တိ နိပ္ပဇ္ဇတီတိ **ဣဒ္ဓိ,** ကောဋ္ဌာသော, ဣဒ္ဓိ ဧဝ ပါဒော ကောဋ္ဌာသောတိ **ဣဒ္ဓိပါဒော,** ဣဒ္ဓိပါဒစတုက္ကေ။ ဣဇ္ဈ န္တိ တ တာယ သတ္တာ ဣဒ္ဓာ ဝုဒ္ဓါ ဥက္ကံသဂတာ ဟောန္တီတိ **ဣဒ္ဓိ,** ပဇ္ဇတိ ဧတေနာတိ **ပါဒော,** ဣဒ္ဓိယာ ပါ ဒောတိ **ဣဒ္ဓိပါဒော** ။ ဣဒ္ဓိပါဒောတိ သာမညတ္တဝသေန ဝုတ္တောပိ ‘‘ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတ’’န္တိ ဝု တ္တတ္တာ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒောဝ ဂဟေတဗ္ဗော, တံ ဣဒ္ဓိပါဒံ တံ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ ဝဍ္ဎေတီတိ အတ္ထော။

ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတန္တိ ဝိပဿနာက္ခဏေ ကိစ္စတော တဒင်္ဂဝိဝေကနိဿိတံ, အဇ္ဈာသယတော နိ သ္သရဏဝိဝေကနိဿိတံ, မဂ္ဂက္ခဏေ ပန ကိစ္စတော သမုစ္ဆေဒဝိဝေကနိဿိတံ, အာရမ္မဏတော နိဿရဏဝိဝေ ကနိဿိတံ။ **ဝိရာဂနိဿိတ**န္တိ ဝိပဿနာက္ခဏေ ကိစ္စတော တဒင်္ဂဝိရာဂနိဿိတံ, အဇ္ဈာသယတော နိဿရဏဝိ ဝေကနိဿိတံ, မဂ္ဂက္ခဏေ ပန ကိစ္စတော သမုစ္ဆေဒဝိရာဂနိဿိတံ , အာရမ္မဏတော နိဿရဏဝိရာဂနိဿိတံ။ **နိ ရောဓနိဿိတ**န္တိ ဝိပဿနာက္ခဏေ ကိစ္စတော တဒင်္ဂနိရောဓနိဿိတံ, အဇ္ဈာသယတော နိဿရဏနိရောဓနိဿိ တံ, မဂ္ဂက္ခဏေ ကိစ္စတော သမုစ္ဆေဒနိရောဓနိဿိတံ, အာရမ္မဏတော နိဿရဏနိရောဓနိဿိတံ။ **ဝေါဿဂ္ဂပရိ ဏာမိ**န္တိ ဧတ္ထ ပရိစ္စာဂဝေါဿဂ္ဂပက္ခန္ဒနဝေါဿဂ္ဂဝသေန ဝေါဿဂ္ဂေါ ဒုဝိဓော။ တတ္ထပိ ဝိပဿနာက္ ခဏေ တဒင်္ဂဝသေန ပရိစ္စာဂဝေါဿဂ္ဂေါ, နိဗ္ဗာနနိန္နဘာဝေန ပက္ခန္ဒနဝေါဿဂ္ဂေါ, မဂ္ဂက္ခဏေ သမုစ္ဆေဒ ဝသေန ပရိစ္စာဂဝေါဿဂ္ဂေါ, အာရမ္မဏကရဏေန နိဗ္ဗာနပက္ခန္ဒနဝေါဿဂ္ဂေါတိ ဝိဘဇိတွာ ဂဟေတဗ္ဗော။ ယထာဝုတ္တဝေါဿဂ္ဂတ္ထံ ပရိဏမတိ, ပရိဏတံ တ ပရိပစတိ ပရိပစနံ ကရောတီတိ **ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမီ,** တံ ဝေါ ဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။

ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒဘာဝနာကာရော အာစရိယေန ဝုတ္တော, အဝေ့ဟဟိ စ ဉာတော, ‘‘ကထံ ဝီရိယိဒ္ဓိပါဒဘာဝနာကာရော အဝေ့ဟဟိ ဝိဇာနိတဗ္ဗော’’တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော **‘‘တတ္ထ ယာ ဝီရိယာဓိပတေယျာ’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တသ္သတ္ ထော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယာနုသာရေနေဝ ဝိညေယျော။ သံခိတ္တဝသေန ပန ဌပိတံ ပာဠိံ ဝိတ္ထာရတော ဌပေဿာမိ။ ကထံ? –

> ‘‘တတ္ထ ယာ ဝီရိယာဓိပတေယျာ စိတ္တေကဂ္ဂတာ, အယံ ဝီရိယသမာဓိ။ သမာဟိတေ စိတ္တေ ကိလေသာနံ ဝိက္ခမ္ဘနတာယ ပဋိသင်္ခါနဗလေန တ ဘာဝနာဗလေန တ, ဣဒံ ပဟာနံ။ တတ္ထ ယေ အဿာသ ပဿာသာ ဝိတက္ကဝိစာရာ သညာဝေဒယိတာ သရသင်္ကပ္ပာ, ဣမေ သင်္ခါရာ။ ဣတိ ပုရိမကော စ ဝီရိယသမာဓိ, ကိလေသဝိက္ခမ္ဘနတာယ စ ပဟာနံ ဣမေ စ သင်္ခါရာ, တဒုဘယံ ဝီရိယသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣ ဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။

> ‘‘တတ္ထ ယာ စိတ္တာဓိပတေယျာ စိတ္တေကဂ္ဂတာ, အယံ စိတ္တသမာဓိ။ သမာဟိတေ စိတ္တေ ကိလေသာနံ ဝိက္ခမ္ဘနတာယ ပဋိသင်္ခါနဗလေန တ ဘာဝနာဗလေန တ, ဣဒံ ပဟာနံ။ တတ္ထ ယေ အဿာသ ပဿာသာ ဝိတက္ကဝိစာရာ သညာဝေဒယိတာ သရသင်္ကပ္ပာ, ဣမေ သင်္ခါရာ။ ဣတိ ပုရိမကော စ စိတ္တသမာ ဓိ, ကိလေသဝိက္ခမ္ဘနတာယ စ ပဟာနံ ဣမေ စ သင်္ခါရာ, တဒုဘယံ စိတ္တသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂ တံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။

“တတ္ထ ယာ ဝီမံသာဓိပတေယျာ စိတ္တေကဂ္ဂတာ, အယံ ဝီမံသာသမာဓိ, သမာဟိတေ စိတ္တေ ကိလေသာနံ ဝိက္ခမ္ဘနတာယ ပဋိသင်္ခါနဗလေန တ ဘာဝနာဗလေန တ, ဣဒံ ပဟာနံ။ တတ္ထ ယေ အဿာသပဿာသာ ဝိတက္ကဝိစာရာ သညာဝေဒယိတာ သရသင်္ကပ္ပာ, ဣမေ သင်္ခါရာ။ ဣတိ ပုရိမကော စ ဝီမံသာသမာဓိ ကိလေသဝိက္ခမ္ဘနတာယ စ ပဟာနံ ဣမေ စ သင်္ခါရာ, တဒုဘယံ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ တေဿဂ္ဂပရိဏာမိ”န္တိ။

အယံ ပန ဝိသေသော – **ဝီရိယသမာဓီ**တိ ဝီရိယံ ဇေဋ္ဌကံ ကတွာ ပဝတ္တိတော သမာဓိ တ ဝီရိယာဓိပတိနာ သမ္ပယုတ္တော ပုဗ္ဗဘာဂေ ပဝတ္တော သမာဓိ တ ဝီရိယသမာဓိ။ **စိတ္တသမာဓီ** တိ စိတ္တံ ဇေဋ္ဌကံ ကတွာ ပဝတ္တိတော သမာဓိ တ စိတ္တာဓိပတိနာ သမ္ပယုတ္တော ပုဗ္ဗဘာဂေ ပဝတ္တော သမာဓိ တ စိတ္တသမာဓိ။ **ဝီမံသာသမာဓီ**တိ ဝီမံသံ ဇေဋ္ဌကံ ကတွာ ပဝတ္တိတော သမာဓိ တ ဝီမံသာဓိပတိနာ သမ္ပယုတ္တော ပုဗ္ဗဘာဂေ ပဝတ္တော သမာဓိ တ ဝီမံသာသမာဓီတိ။

သတ္တိဗလာနုရူပေနေတ္ထ သင်္ခေပဝဏ္ဏနာ ကတာ, ဂမ္ဘီရဉာဏေဟိ ပန အဋ္ဌကထာဋီကာနုရူပေန ဝိတ္ထာရတော တ ဂမ္ဘီရတော တ ဝိဘဇိတွာ ဂဟေတဗ္ဗာ။

၁၄. “ဆန္ဒသမာဓိ ဝီရိယသမာဓိ စိတ္တသမာဓိ ဝီမံသာသမာဓီ”တိ ဝုတ္တော, “ဇဝံ သတိ ဝီမံသာသမာဓိယေဝ ဉာဏမူလကော ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂမော ဉာဏာနုပရိဝတ္တိ ဘဝေယျ, အညေ တယော သမာဓယော အညာဏမူလကာ အညာဏပုဗ္ဗင်္ဂမာ အညာဏပဝတ္တိယော ဘဝေယျု”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ သဗ္ဗေ သမာဓယော ဉာဏမူလကာဒယောယေဝါတိ ဒဿေတုံ **“သဗ္ဗော သမာဓိ ဉာဏမူလကော”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **သဗ္ဗော သမာဓီ** တိ ဆန္ဒသမာဓိ, ဝီရိယသမာဓိ, စိတ္တသမာဓိ, ဝီမံသာသမာဓီတိ စတုဗ္ဗိဓော သမာဓိ။ **ဉာဏမူလကော**တိ ကောဝဇ္ဇနဝီထိနာနာဝဇ္ဇနဝီထိသု ပဝတ္တံ ဥပစာရဉာဏမူလကော။ **ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂမော** တိ အဓိဂမဉာဏံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ အဿာတိ ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂမော။ **ဉာဏာနုပရိဝတ္တီ** တိ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ အနုပရိဝတ္တိ အဿာတိ ဉာဏာနုပရိဝတ္တိ။ အထ တ နာနာဝဇ္ဇနူပစာရဉာဏံ တ ပဋိသန္ဓိဉာဏံ တ မူလံ အဿာတိ **ဉာဏမူလကော,** ဥပစာရဉာဏံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ အဿာတိ **ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂမော,** အပ္ပနာဉာဏံ အနုပရိဝတ္တိ အဿာတိ **ဉာဏာနုပရိဝတ္တိ** ။ သဗ္ဗံ တ ဥပစာရဉာဏံ မူလံ အဿာတိ **ဉာဏမူလကော**။ အပ္ပနာဉာဏံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ အဿာတိ **ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂမော** ။ အဘိညာဉာဏံ အနုပရိဝတ္တိ အဿာတိ **ဉာဏာနုပရိဝတ္တိ,** အနုပရိဝတ္တနံ တ **အနုပရိဝတ္တိ,** ဉာဏဿ အနုပရိဝတ္တိ **ဉာဏာနုပရိဝတ္တိ,** ဉာဏာနုပရိဝတ္တိ အဿာတိ **ဉာဏာနုပရိဝတ္တိ** ။ ဉာဏံ ပန ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တပ္ပကာရမေဝ။

ယထာ ပုရေ တထာ ပစ္ဆာ တိ ယထာ ဆန္ဒသမာဓိအာဒိစတုဗ္ဗိဓသမာဓိဿ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏာနုပရိဝတ္တိဘာဝေန ပုရေ အတီတာသု ဇာတီသု အသင်္ချေယျေသုပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋေသု အတ္တနော ခန္ဓပဋိဗဒ္ဓဿ, ပရေသံ ခန္ဓပဋိဗဒ္ဓဿ စ သုဋ္ဌု ပဋိဝိဇ္ဈနမေဝ, န ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈနံ တထာ တထာဝုတ္တသမာဓိဿ အနာဂတံသဉာဏာနုပရိဝတ္တိဘာဝေန ပစ္ဆာ အနာဂတာသု ဇာတီသု အသင်္ချေယျေသုပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋေသု အတ္တနော ခန္ဓပဋိဗဒ္ဓဿ, ပရေသံ ခန္ဓပဋိဗဒ္ဓဿ စ သုဋ္ဌု ပဋိဝိဇ္ဈနမေဝ, န ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈနန္တိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ယထာ ပစ္ဆာ တထာ ပုရေ** တိ ယထာ ယထာဝုတ္တသမာဓိဿ စေတောပရိယဉာဏာနုပရိဝတ္တိဘာဝေန အနာဂတေသု သတ္တသု ဒိဝသေသု ပရသတ္တာနံယေဝ စိတ္တဿ သုဋ္ဌု ပဋိဝိဇ္ဈနမေဝ, န ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈနံ, တထာ တထာဝုတ္တသမာဓိဿ ပုရေ အတီတေသု သတ္တသုယေဝ ဒိဝသေသု ပရသတ္တာနံယေဝ စိတ္တဿ သုဋ္ဌု ပဋိဝိဇ္ဈနမေဝ, န ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈနန္တိ အတ္ထော။

ယထာ ဒိတ တထာ ရတ္တိ န္တိ ယထာ စက္ခုမန္တာနံ သတ္တာနံ ဒိဝသဘာဂေ သူရိယာလောကေန အန္ဓကာရဿ ဝိဒ္ဓံသိတတ္တာ အာပာထဂတံ စက္ခုဝိညေယျံ ရူပံ မနောဝိညာဏေနပိ သုဝိညေယျံ, တထာ ရတ္တိဘာဂေ စတုရင်္ဂသမန္နာဂတေပိ အန္ဓကာရေ ဝတ္တမာနေ ယထာဝုတ္တသမာဓိဿ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏာနုပရိဝတ္တိဘာဝေန ရူပာယတနဿ သုဋ္ဌု ပဋိဝိဇ္ဈနမေဝ, န ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈနံ။ **ယထာ ရတ္တိံ တထာ ဒိတ** တိ ယထာ ရတ္တိဘာဂေ စတုရင်္ဂသမန္နာဂတေပိ အန္ဓကာရေ ယထာဝုတ္တသမာဓိဿ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏာနုပရိဝတ္တိဘာဝေန ရူပာယတနဿ သုဋ္ဌု ပဋိဝိဇ္ဈနမေဝ, န ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈနံ, တထာ ဒိဝသဘာဂေ သုခုမဿ ရူပာယတနဿ တ ကေနစိ ပဟာကာရာဒိနာ တိရောဟိတဿ ရူပာယတနဿ တ အတိဒူရဋ္ဌာနေ ပဝတ္တဿ ရူပာယတနဿ တ ယထာဝုတ္တသမာဓိဿ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏာနုပရိဝတ္တိဘာဝေန သုဋ္ဌု ပဋိဝိဇ္ဈနမေဝ, န ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈနန္တိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ယထာ ယထာဝုတ္တသမာဓိသ္မႃ ဒိဝသဘာဂေ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏာနုပရိဝတ္တိဘာဝေန သုခုမသ္မႃ သဒ္ဒာယတနသ္မႃ တ ကေနစိ ပာကာရာဒိနာ တိရောဟိတသ္မႃ သဒ္ဒာယတနသ္မႃ တ အတိဒူရဋ္ဌာနေ ပဝတ္တသ္မႃ သဒ္ဒာယတနသ္မႃ တ သုဋ္ဌု ပဋိဝိဇ္ဈနမေဝ, န ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈနံ, တထာ ရတ္တိဘာဂေပိ ယထာဝုတ္တသမာဓိသ္မႃ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏာနုပရိဝတ္တိဘာဝေန သုခုမသ္မႃ သဒ္ဒာယတနသ္မႃ တ ကေနစိ ပာကာရာဒိနာ တိရောဟိတသ္မႃ သဒ္ဒာယတနသ္မႃ တ အတိဒူရဋ္ဌာနေ ပဝတ္တသ္မႃ သဒ္ဒာယတနသ္မႃ တ သုဋ္ဌု ပဋိဝိဇ္ဈနမေဝ, န ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈနန္တိ အယံ နယောပိ နေတဗ္ဗော။ တေန ဝုတ္တံ **အဋ္ဌကထာယံ** –

“ယထာ ပုရေတိ ယထာ သမာဓိသ္မႃ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏာနုပရိဝတ္တိဘာဝေနာ”တိအာဒိ ဝတ္တာ “ယထာ စ ရူပာယတနေ ဝုတ္တံ, တထာ သမာဓိသ္မႃ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏာနုပရိဝတ္တိတာယ သဒ္ဒာယတနေ စ နေတဗ္ဗ”န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၁၄)။

“ဉာဏမူလကာဒိသမာဓိနာ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏာနုပရိဝတ္တိဘာဝတာဒိသဟိတေန ကိံ ဘာဝေတီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“ဣတိ ဝိဝဋ္ဋေနာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဣတီ**တိ ဧဝံ ဝုတ္တပ္ပကာရေန။ **အပရိယောနဒ္ဓေနာ** တိ နီဝရဏာဒိဝိဂမနေန။ **သပ္ပဘာသံ စိတ္တ** န္တိ ဣဒ္ဓိပါဒသမ္ပယုတ္တံ မဂ္ဂစိတ္တံ ဘာဝေတိ။ ဣဒ္ဓိပါဒသမ္ပယုတ္တေ မဂ္ဂစိတ္တေ ဥပ္ပန္နမာနေ ဟိ မဂ္ဂ**စိတ္တသဟဘူနိ** ကုသလာနိ သဒ္ဓိန္ဒြိယဝီရိယိန္ဒြိယသတိန္ဒြိယသမာဓိန္ဒြိယပညိန္ဒြိယဘူတာနိ **ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဥပ္ပန္နာနိ**။ မဂ္ဂ **စိတ္တေ** နိရုဇ္ဈမာနေ အနုပ္ပန္နဘာဝေန **နိရုဇ္ဈန္တိ** ကေစိတ္တက္ခဏိကတ္တာ။ ဧဝံ မဂ္ဂ**ဝိညာဏဿ** နိရောဓာ ပညာ စ သတိ စ နိရုဇ္ဈတီတိ ယောဇနာ။

“ကဿ ဝိညာဏဿ နိရောဓာ နာမရူပံ နိရုဇ္ဈတီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“နာမရူပဉ္စာ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ, ပဋိသန္ဓိဝိညာဏဿ နိရောဓာ နာမရူပဉ္စ နိရုဇ္ဈတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အထ တ “ဝိညာဏဿ နိရောဓာ ပညာ စ သတိ စာတိ ဝုတ္တာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဧဝံ နိရုဇ္ဈန္တီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ နာမရူပဉ္စ နိရုဇ္ဈတိ, နိရုဇ္ဈမာနံ ပန နာမရူပံ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏဿ နိရောဓာ နိရုဇ္ဈတီတိ ဒဿေတုံ **“နာမရူပဉ္စာ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **နာမရူပဉ္စ** တိ မဂ္ဂေန တဏှာဟာအဝိဇ္ဇာဒိကေ အနုပစ္ဆိန္နေ ဥပ္ပန္နာရဟံ ဝေဒနာဒိက္ခန္ဓတ္တယံ, ဘူတုပါဒါရူပဉ္စ။ **ဝိညာဏဟေတုက**န္တိ ဥပ္ပန္နာရဟံ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏံ ဟေတု အဿ နာမရူပဿာတိ ဝိညာဏဟေတုကံ။ **ဝိညာဏပစ္စယာ နိဗ္ဗတ္တ** န္တိ ဝိညာဏေန ပစ္စယေန နိဗ္ဗတ္တံ။ **တဿာ** တိ ဥပ္ပန္နာရဟဿ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏဿ။ **ဟေတူ**တိ တဏှာဟာအဝိဇ္ဇာဒိကော ကိလေသော။ **ဝိညာဏ**န္တိ ဥပ္ပန္နာရဟံ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏံ။ **အနာဟာရ**န္တိ အပ္ပစ္စယံ။ **အနဘိနန္ဒိတ** န္တိ ကာမတဏှာဟာဒီဟိ အနဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ။ **အပ္ပဋိသန္ဓိက**န္တိ ပုနဗ္ဘဝါဘိသန္ဒဟနရဟိတံ။ န္တိ တာဒိသံ ဝိညာဏံ။ **အဟေတူ**တိ နတ္ထိ ဟေတုသင်္ခါတံ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏံ ဣမဿ နာမရူပဿာတိ အဟေတု။ **အပ္ပစ္စယ** န္တိ သဟာယဝိရဟေန နတ္ထိ ပစ္စယာ သင်္ခါရာ ဣမဿာတိ အပ္ပစ္စယံ။ ဧဝံ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏဿ နိရောဓာ နာမရူပဉ္စ နိရုဇ္ဈတီတိ။

“ပညာသတီနဉ္စေဝ နာမရူပဿ စ ဝုတ္တပ္ပကာရေန နိရုဇ္ဈနဘာဝေ ကထံ အမ္ဗေဟိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“တေနာဟ ဘဂဝါ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဝတ္တဗ္ဗာကာရေန ပညာသတီနဉ္စေဝ နာမရူပဿ စ နိရုဇ္ဈနဘာဝဇာနနကော ဘဂဝါ ယထာနိရုဇ္ဈနဘာဝဒီပကံ **“ယမေတံ။ပေ။ ဧတ္ထေတံ ဥပရုဇ္ဈတီ”** တိ ကထာဝစနံ အာဟ။ တေန ကထာဝစနေန တုမှေဟိ မယာ ဝုတ္တော နိရုဇ္ဈနဘာဝေ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗောယေဝါတိ။ ဧတ္တာပိ ပညာသတိနာမရူပါနံ နိရုဇ္ဈနံ အဇာနန္တေန တတ္ထ တ သံသယန္တေန အဇိတေန ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ “အဒိဋ္ဌဇောတနာ ပုစ္ဆာတိ တ ဒိဋ္ဌသံသန္ဒနာ ပုစ္ဆာတိ တ ပညာဒီနံ အနေကတ္တတ္တာ ဓမ္မတော တ အနေကာဓိဋ္ဌာနာ ပုစ္ဆာတိ တ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနာ ပုစ္ဆာ”တိ တ ဣစ္စေဝမာဒိပုစ္ဆာဝိစယော နိဒ္ဒာရေတဗ္ဗော။ “သရူပဒဿနဝိဿဇ္ဇနန္တိ တ အနေကာဓိဋ္ဌာနဝိဿဇ္ဇနန္တိ တ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနဝိဿဇ္ဇန”န္တိ တ ဣစ္စေဝမာဒိဝိဿဇ္ဇနဝိစယော နိဒ္ဒာရေတဗ္ဗော။

ဧဝံ သတ္တာဓိဋ္ဌာနာဒိပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနာနိ စေဝ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနာဒိပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနာနိ စ ဝိသုံ ဝိသုံ ဒဿေတွာ ပုစ္ဆာဝိစယော စေဝ ဝိဿဇ္ဇနဝိစယော စ အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမှေဟိ စ ဉာတော, “သတ္တာဓိဋ္ဌာနဓမ္မာဓိဋ္ဌာနေ သု ကေတော ဒဿိတေသု ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနေသု ကထံ ပုစ္ဆာဝိစယော စေဝ ဝိဿဇ္ဇနဝိစယော စ အမှေဟိ ဝိညာတဗ္ဗော”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ သတ္တာဓိဋ္ဌာနဓမ္မာဓိဋ္ဌာနံ ပုစ္ဆံ နီဟရိတွာ တတ္ထ ဝိစယံ ဝိဘဇန္တော **“ယေ စ သင်္ခတဓမ္မာသေ”**တိအာဒိမာဟ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန –

“ဇဝံ အနုသန္ဓိပုစ္ဆမ္ပိ ဒဿေတွာ ဟေဋ္ဌာ သတ္တာဓိဌာနာ, ဓမ္မာဓိဌာနာ စ ပုစ္ဆာ ဝိသုံ ဝိသုံ ဒဿိ
တာတိ ဣာအနိ တာ သဟ ဒဿေတုံ “ယေ စ သင်္ခတဓမ္မာသေ”တိအာဒိ အာရဒ္ဓ”န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၁၄) –

ဝုတ္တံ။ တဿာယံ အတ္ထော – ဣဓ သာသနေ **ယေ** အရဟန္တော သင်္ခတဓမ္မာ ဟောန္တိ, **ပုထူ** ဗဟူယေဝ သတ္တ ဇနာ **သေက္ခာ** သီလာဒိသိက္ခမာနာ ဟောန္တိ, **တေသံ** အရဟန္တာဝင်္ဂေဝ သေက္ခာနဉ္စ ဣရိယံ ပဋိပတ္တိံ မေ မဟာ ပုဋ္ဌော နိ ပကော တွံ ဘဂဝတ ပဗ္ရူဟိ မာရိသ ဣတိ အာယသ္မာ အဇိတော ပုစ္ဆန္တော အာဟာတိ။

၁၅. တဿံ ကထာယံ “ကိတ္တကာနိ ပုစ္ဆိတာနီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“ဣမာနီ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ပဒတ္ထာနုရူပံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“ဣမာနိ တီဏိ ပဒာနိ ပုစ္ဆိတာနီ”** တိ ဝုတ္တံ။ “ယေ စ ။ပေ။ မာရိသာ”တိ ကထာယံ ယေ ပဉှာ ပုစ္ဆိတာ, တေ ပဉှာ တယော ဟောန္တိ, “ကိဿ ကေန ကာရဏေန တယော ဟောန္တီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“ကိသ္မ သ။ပေ။ ယောဂေနာ”**တိ ဝုတ္တံ။ သေက္ခာ အရိယာ စ အသေက္ခာ အရိယာ စ ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမံ ပဟာနဉ္စာတိ **သေ ခာသေခဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမပ္ပဟာနာနိ,** တေသံ ယောဂေတိ **သေခါ။ပေ။ ယောဂေ,** တေန သေခါ။ပေ။ ယောဂေန။ **ဇဝံ** ပုစ္ဆာဝိဓိနာ **ဟိ** ယသ္မာ “ယေ စ သင်္ခတဓမ္မာသေ။ပေ။ မာရိသာ”တိ ကထမာဟ, တသ္မာ တယော ပဉှာ ဟောန္တီ တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

“ယေ စ သင်္ခတဓမ္မာသေ”တိ ဣမိနာ အသေက္ခာနံ အရဟတ္တံ ပုစ္ဆတိ, “ယေ စ သေက္ခာ ပုထူ ဣဓာ”တိ ဣ မိနာ သေက္ခာသေက္ခာနံ သေက္ခသိက္ခံ ပုစ္ဆတိ, “တေသံ မေ နိပကော ဣရိယံ, ပုဋ္ဌော ပဗ္ရူဟိ မာရိသာ”တိ ဣမိနာ သေက္ခာသေက္ခာနံ ဝိပဿနာ ပုဗ္ဗဘာဂေ တဒင်္ဂပ္ပဟာနံ ပုစ္ဆတိ။ “အဒိဋ္ဌဇောတနာ ပုစ္ဆာတိ တ ဒိဋ္ဌသံသန္ဒနာ ပုစ္ဆာတိ တ သတ္တာဓိဋ္ဌာနာ ပုစ္ဆာတိ တ အနေကာဓိဋ္ဌာနာ ပုစ္ဆာ”တိ တ ဣစ္စေဝမာဒိပုစ္ဆာဝိစယော နိဒ္ဒာရေတဗ္ဗော။

သတ္တဓမ္မာဓိဋ္ဌာနံ ပုစ္ဆံ နီဟရိတွာ ပုစ္ဆာဝိစယော အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတော, “တဿံ ပုစ္ဆာယံ ကတမာ ဝိဿဇ္ဇနာကထာ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ဝိဿဇ္ဇနာ”** တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ **တတ္ထာ** တိ တ ဿံ ကထာယံ။ “ကာမေသု။ပေ။ ပရိဗ္ဗဇေ”တိ **ဝိဿဇ္ဇနာ** ကထာ ဘဂဝတာ ဝုတ္တာ။ **ကာမေသူ**တိ ကာမီယန္တီတိ **ကာမာ,** တေသု ကာမေသု။ ဝတ္ထုကာမေသု ကိလေသကာမေန ပဏ္ဍိတေဟိ နာဘိဂိဇ္ဈေယျ။ **မနသာ နာဝိလောသိယာ**တိ အာဝိလဘာဝကရေ ဗျာပာဒဝိတက္ကာဒယော စေဝ ကာယဒုစ္စရိတာဒယော စ ဓမ္မေ ပဇဟန္တော ပဏ္ဍိတော မနသာ အနာဝိလော သုပ္ပသန္နော ဘဝေယျ။ **ကုသလော သဗ္ဗဓမ္မာန** န္တိ သဗ္ဗဓမ္မာနံ အနိစ္စတာဒိနာ ပရိတုလိတတ္တာ အနိစ္စ တာဒီသု ပဋ္ဌသု ခန္ဓေသု ကုသလော ဆေကော။ **သတော**တိ ကေသာဒီသု သရတီတိ သတော။ **ဘိက္ခူ** တိ သင်္ခတဓမ္မေ ဘယာဒိတော ဣက္ခတီတိ ဘိက္ခူ။ **ပရိဗ္ဗဇေ** တိ တဒင်္ဂဝိက္ခမ္ဘနသမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနဘာဝေန ကိလေသကာမဝတ္ထုကာ မေ ပရိ သမန္တတော ဝဇ္ဇေယျ။

ပုစ္ဆာကထာယံ “နိပကော”တိ ပဒေန ပသံသိတေန ဘဂဝတာ ဝိဿဇ္ဇနာကထာ ဝုတ္တာ, တဿ ဘဂဝတော ယေန အနာဝရဏဉာဏေန ဥက္ကံသဂတေန ပက္ကဘာဝေ ဒဿိတော, တံ အနာဝရဏဉာဏံ တာဝ ကာယကမ္မာဒိဘေ ဒေဟိ ဝိဘဇိတွာ ဒဿေန္တော **“ဘဂဝတော သဗ္ဗံ ကာယကမ္မ”** န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ အနာဝရဏဉာဏေန ဇာနိတွ တ ကတံ သဗ္ဗံ ကာယကမ္မံ ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဉာဏာနုပရိဝတ္တိ။ သေ နယော သေသေသုပိ။ **အတီတေ အံသေ**တိ အတီတ ဘာဝေ သပရက္ခန္ဓာဒိကေ ကောဋ္ဌာသေ အညာဏေန အပ္ပဋိဟတံ ဘဂဝတော ဉာဏဒဿနံ။ **အနာဂတေ အံသေ**တိ အနာဂ တဘာဝေ သပရက္ခန္ဓာဒိကေ ကောဋ္ဌာသေ။ **ပစ္စုပ္ပန္နေ အံသေ** တိ ပစ္စုပ္ပန္နေ ဘာဝေ သပရက္ခန္ဓာဒိကေ ကောဋ္ဌာသေ။

“ဉာဏဒဿနဿ ကတရသ္မိံ ပဋိဃာတော”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ပုစ္ဆံ ဌပေတွာ ပဋိဃာတဝိသယံ ဒဿေတုံ **“ကော စာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အထ တ “ပစ္စုပ္ပန္နဘာဝေ သပရက္ခန္ဓာဒိကေ ကောဋ္ဌာသေ အညေသမ္ပိ ဉာဏဒဿနံ ဘဝေယျ, တဒနုသာရေန အတီတာနာဂတကောဋ္ဌာသေသုပိ ကတရသ္မိံ အညေသံ ဉာဏဒဿနဿ ပဋိဃာတော ဘ ဝေယျာ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ပုစ္ဆံ ဌပေတွာ ပဋိဃာတဝိသယံ နိယမေတွာ ဒဿေတုံ **“ကော စာ”**တိ ဝုတ္တံ။ တ တ္ထ **ကော စာ**တိ ကွ ဝ ကတရသ္မိံ သမယေ အညေသံ ဉာဏဒဿနဿ ပဋိဃာတော ဘဝေယျာတိ ပုစ္ဆိ။

အနိစ္စေ, ဒုက္ခေ, အနတ္တနိယေ စ အညေသံ အညာဏံ ယံ အဒဿနံ အတ္ထိ, အညာဏာဒဿနသင်္ခါတော သ ဘာဝေ ဉာဏဒဿနဿ ပဋိဃာတော ဘဝတိ, န သပရက္ခန္ဓာဒိဒဿနမတ္တပဋိဃာတော။ တေန အနိစ္စတော လက္ခ

ဏတ္တယေ ပဝတ္တသ္မႃ ဉာဏဒဿနသ္မႃ အညေသံ ဒုရဘိသမ္ဘဝံ, ဘဂဝတော စ ဉာဏဒဿနသ္မႃ အညေဟိ အသာဓာရဏတံ ဒဿေတိ။ ဘဂဝတော ဟိ လက္ခဏတ္တယဝိဘာဝနေန ဝေနေယ္ယာ စတုသစ္စပ္ပဋိဝေဓံ လဘန္တိ။ ''ဘဂဝတော ဉာဏဒဿနပဋိဃာတာဘာဝေန အညေသဥ္စ ဉာဏဒဿနသ္မႃ ပဋိဃာတဘာဝေ ကတမာယ ဥပမာယ အမ္ဟာကံ ပာကဋော''တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော ဥပမာယ ပာကဋံ ကာတုံ **''ယထာ က္ဆာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **က္လစ** သတ္တလောကေ စက္ခုမာ **ပုရိသော** အာကာသေ တာရကာနိ **ပဿေယ္ယ,** ဂဏနသင်္ကေတေန ''တ္တေကာနိ''တိ နော စ ဇာနေယ္ယ ယထာ, **ဧဝံ** အညေသံ ဉာဏဒဿနသ္မႃ ပဋိဃာတော **အယံ** အညာဏဒဿနသဘာဝေ ဘဝတိ။

ဘဂဝတော ပန တထာ အဘာဝတော ကေနစိ အညာဏေန အဒဿနေန အပ္ပဋိဟတံ ဉာဏဒဿနံ ဘဝတီတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ''ဘဂဝတော ဉာဏဒဿနသ္မႃ အပ္ပဋိဟတဘာဝေ ကသ္မာ အမ္ဟေဟိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''အနာဝရဏဉာဏဒဿနာ ဟိ ဗုဒ္ဓာ ဘဂဝန္တော''** တိ ဝုတ္တံ။ ''နိပကသ္မႃ။ပေ.။ ဘဂဝတော အနာဝရဏ ဉာဏံ ကာယကမ္မာဒိဘေဒေဟိ အာစရိယေန ဝိဘဇိတ္တတ ဒဿိတံ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတံ, ပစ္ဆာ ကထာယ 'က္လရိယ'န္တိ ပဒေန ပုစ္ဆိတာ သေက္ခာသေက္ခပဋိပဒာ ကထံ ဝိဇာနိတဗ္ဗာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ သေက္ခာသေက္ခပဋိပဒံ ဒဿေတုံ **''တတ္ထ သေခေနာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ ဝိဿဇ္ဇနေ။ **သေခေနာ**တိ သိက္ခနသီလေန ပုဂ္ဂလေန ရဇနီယေသု ရူပာရမ္မဏာဒီသု ဓမ္မေသု ဂေဓာ စိတ္တံ ရက္ခိတဗ္ဗံ, ပရိယုဋ္ဌာနီယေသု အာဃာတဝတ္ထူသု ဒေါသာ စိတ္တံ ရက္ခိတဗ္ဗံ။

''တေသု ဂေဓဒေါသေသု ကတမံ နိတရေန္တော ဘဂတ ဝိဿဇ္ဇနကထာယံ ကတမံ ပဒမာဟာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ယာ က္လစ္ဆာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ ဂေဓဒေါသေသု။ **က္လစ္ဆာ** တိ ရာဂိစ္ဆာ။ **မုစ္ဆာ** တိ လောဘမောဟသဟဂတမောဟမုစ္ဆာ။ **ပတ္ထနာ** တိ ရာဂပတ္ထနာ။ **ပိယာယနာ**တိ တဏှာပိယာယနာဝ, န မေတ္တာပိယာယနာ။ **ကီဠနာ**တိ ဂေဓကီဠနာ။ တောနိ ဟိ ဂေဓပရိယာယဝစနာနိ။ **တံ** ဂေဓသင်္ခါတံ က္လစ္ဆာဒိကံ နိတရေန္တော ဘဂတ ''ကာမေသု နာဘိဂိဇ္ဈေယ္ယာ''တိ **ဧဝံ** ဝိသုံ ဝိသုံ ပကာရေန အာဟ။

ပရိယုဋ္ဌာနဝိဃာတံ ဒေါသံ နိတရေန္တော ဘဂတ ''မနသာနာဝိလော သိယာ''တိ ဧဝံ ဝိသုံ ဝိသုံ ပကာရေန အာဟာတိ ယောဇနာ။ ဂေဓဒေါသာနံ ဝိသုံ ဝိသုံ နိတရေန္တော ဘဂတ ဒွေ ပဒာနိ အာဟာတိ ဝုတ္တံ, ''တံ ကေန အတ္ထေန သဒ္ဒဟိတဗ္ဗ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တထာ ဟိ သေခော''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ရဇနီယေသု **အဘိဂိဇ္ဈန္တော** သေခော အနုပ္ပန္နံ လောဘပဓာနံ **ကိလေသဥ္စ** ဥပ္ပာဒေတိ, ဥပ္ပန္နံ ကိလေသဥ္စ **ဖာတိံ** အဘိဝမုနံ ကရောတိ, ပရိယုဋ္ဌာနီယေသု အာဝိလော သေခော အနုပ္ပန္နံ ဒေါသပဓာနံ ကိလေသဥ္စ ဥပ္ပာဒေတိ, ဥပ္ပန္နံ ကိလေသဥ္စ **ဖာတိံ** ဝမုနံ ကရောတိ, က္လတိ က္လ မိနာ ပဋိက္ခေပအတ္ထေန တံ မမ ဝစနံ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပာယော။

''ကိံ ပန အနဘိဂိဇ္ဈန္တော, အနာဝိလော စ သေက္ခော အဂေဓဒေါသနိတရဏမေဝ ကရောတိ, ဥဒာဟု ဥတ္တရိပိ ပ ဋိပဒံ ပူရေတီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ဥတ္တရိပိ ပဋိပဒံ ပူရေတိယေဝတိ ဒဿေန္တော **''ယော ပန အနာဝိလသင်္ကပ္ပေ ဟော''**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အနာဝိလသင်္ကပ္ပော** တိ နတ္ထိ အာဝိလကရာ သင်္ကပ္ပာ ဗျာပာဒသင်္ကပ္ပဝိဟိံသာသင်္က ပ္ပာ တေသ္မာတိ အနာဝိလသင်္ကပ္ပော, က္လစ္ဆာဒိဂေဓဿ အဘာဝေန **အနဘိဂိဇ္ဈန္တော တယမတိ** ကုသလတယာမံ ပဝတ္တေတိ။ ''ကထံ တယမတီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''သော အနုပ္ပန္နာန''** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **သော**တိ ဥပရိ ဘာဝနာမဂ္ဂဘာဝတ္ထာယ ပဋိပဇ္ဇမာနော သေက္ခော။ **အနုပ္ပန္နာန** န္တိအာဒီနံ အတ္ထော သက္ကာ အဋ္ဌကထာဝစနေန နေဝ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၁၅-၁၆) ဇာနိတုန္တိ န ဝိဘတ္တော။

၁၆. ယေနာတိ အသုဘာဒီနံ အနုဿရဏလက္ခဏေန က္လန္ဒြိယေန တဏှာမယိတဝတ္ထူသု ကာမတဏှာယ သဟဇာတံ **ဝိတက္ကံ** တရေတိ, **က္လဒံ** အသုဘာဒိအနုဿရဏလက္ခဏံ က္လန္ဒြိယံ **သတိန္ဒြိယံ။ ယေန** မဟဂ္ဂတဘာဝပ္ပ ပတ္တေန အဝိက္ခေပေန **ဗျာပာဒဝိတက္ကံ** တရေတိ, **က္လဒံ** အဝိက္ခေပသင်္ခါတံ က္လန္ဒြိယံ **သမာဓိန္ဒြိယံ။ ယေန** သမ္မ ပ္ပဓာနေန **ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ** တရေတိ, **က္လဒံ** သမ္မပ္ပဓာနသင်္ခါတံ က္လန္ဒြိယံ **ဝီရိယိန္ဒြိယံ။ ယေန** သမ္မာဒိဋ္ဌိသင်္ခါ တေန က္လန္ဒြိယေန ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ။ပေ.။ နာဓိဝာသေတိ, **က္လဒံ** သမ္မာဒိဋ္ဌိသင်္ခါတံ က္လန္ဒြိယံ **ပညိန္ဒြိယံ** ။ က္လမေသု စတူ သု က္လန္ဒြိယေသု သဟ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ယာ သဒ္ဒဟနာ ဩကပ္ပနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, အနာဝိလဘာဝတော **က္လဒံ** သဒ္ဒဟနသင်္ခါ တံ က္လန္ဒြိယံ **သဒ္ဓိန္ဒြိယံ** ။ က္လမာနိ သေက္ခဿ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ။

ကောသိမ္ပိယေဝ ဝိသယေ ဇေဠကဘာဝံ န ဟာပုဏေယျုံ့, အတ္တနော ဝိသယေ ဇေဠကဘာဝံ ဟာပုဏိတုံ အရဟတ္တိ, ''ကတမံ ဣန္ဒြိယံ ကတ္ထ ဝိသယေ ဇေဠကဘာဝံ ပဝတ္တ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗဘာဝတော ဣဒံ ဣန္ဒြိယံ ဣမသ္မိံ ဝိသယေ ပဝတ္တတီတိ ဒဿေန္တော **''တတ္ထ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ကတ္ထ ဒဋ္ဌဗ္ဗ''** န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တေသု ဣန္ဒြိယေသု စတူသု သောတာပတ္တိယင်္ဂေသု သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဇေဠကဘာဝံ ပဝတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝံ သေသေသုပိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ကိံ န သေက္ခော ပညိန္ဒြိယေဝ အပ္ပမတ္တော'တိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တော ထောမိတော, ဥဒာဟု သဗ္ဗေဟိ ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟီတိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ သဗ္ဗေဟိ ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ ပဥ္စိန္ဒြိယပမုခေဟိ ဝုတ္တော ထောမိတော ဟောတီတိ ဒဿေတုံ **''ဧဝံ သေခော''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဧဝံ** ပဥ္စိန္ဒြိယာနံ နိဒ္ဒိဋ္ဌဒဿနေန **သေခော** ပုဂ္ဂလော သဗ္ဗေဟိ ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ အပ္ပမတ္တောတိ ဘဂဝတာ **ဝုတ္တော** ထောမိတော အနာဝိလတာယ မနသာတိ ယောဇနာ။ ''သေက္ခဿ အနာဝိလတာ ကေန သဒ္ဒဟိတဗ္ဗာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တေနာဟ ဘဂဝါ မနသာနာဝိလော သိယာ''**တိ ဝုတ္တံ။ ဘဂဝတာ ''မနသာနာဝိလော သိယာ''တိ ဝုတ္တတ္တာ သေက္ခဿ အနာဝိလတာ တုမှေဟိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗာတိ။

၁၇. သေက္ခဿ မတ္တကပ္ပတ္တာ ပဋိပဒါ အာစရိယေန ဝိဘတ္တာ, အမှေဟိ စ ဉာတာ, ''ကထံ အသေက္ခဿ မတ္တကပ္ပတ္တာ ပဋိပဒါ ဉာတဗ္ဗာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ အသေက္ခဿ မတ္တကပ္ပတ္တံ ပဋိပဒံ ဝိဘဇိတုံ ဒဿေတုံ **''ကုသလော သဗ္ဗဓမ္မာန''** န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သဗ္ဗဓမ္မာန** န္တိ သဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု မတ္တကပ္ပတ္တာယ ပဋိပဒါယ အသေက္ခော **ကုသလော** ဆေကတရောတိ ဘဂဝတာ **ဝုတ္တော** ထောမိတော အနာဝိလတာယ မနသာတိ။ အသေက္ခဿ သဗ္ဗဓမ္မေသု ယံ ကောသလ္လံ ဒဿေတုကာမော, တဿ ကောသလ္လဿ ဝိသယဘူတေ သဗ္ဗဓမ္မေ တာဝ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနေန ဝိဘဇိတုံ ဒဿေတုံ **''လောကော နာမာ''**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **''သဗ္ဗဓမ္မာန''** န္တိ ဣမိနာ ဝုတ္တဓမ္မသင်္ခါတော လောကော နာမ ကိလေသလောကော, ဘဝလောကော, ဣန္ဒြိယလောကောတိ တိဝိဓော ဟောတီတိ ယောဇနာ။ တတ္ထ ပရိတ္တဓမ္မဘူတော ကိလေသဇနနဋ္ဌေန ကိလေသော, ကုသလာဒိပဝတ္တနဋ္ဌေန လောကော စာတိ **ကိလေသလောကော**။ မဟဂ္ဂတဓမ္မဘူတော ဘဝနဋ္ဌေန ဘဝေ, ဝုတ္တနယေန လောကော စာတိ **ဘဝလောကော**။ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိဓမ္မဘူတော အာဓိပစ္စဋ္ဌယောဂဝသေန ဣန္ဒြိယဘူတော ဟုတွာ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိပဝတ္တနဋ္ဌေန လောကော စာတိ **ဣန္ဒြိယလောကော**။

''တီသု လောကေသု ကတမေန ကတမော သမုဒာဂစ္ဆတီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ''သဒ္ဓါဒိဣန္ဒြိယာနိ ကော နိဗ္ဗတ္တေတီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''သော ဣန္ဒြိယာနိ နိဗ္ဗတ္တေတီ''** တိ ဝုတ္တံ ။ တတ္ထ **သော**တိ ယော ပုဂ္ဂလော ကိလေသလောကသင်္ခါတေ ပရိတ္တဓမ္မေ, ဘဝလောကသင်္ခါတေ မဟဂ္ဂတဓမ္မေ စ တံတံ သမ္ပာဒနဝသေန ဌိတော, သော ပုဂ္ဂလော သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒီနိ ဣန္ဒြိယာနိ အတ္တသန္တာနေ နိဗ္ဗတ္တေတိ။

''ဣန္ဒြိယေသု အတ္တသန္တာနေသု ပုနပ္ပုနံ နိဗ္ဗတ္တာပနဝသေန ဝုမ္မာပိယမာနေသု ကာ ပညာ ဘဝတီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ဣန္ဒြိယေသူ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **နေယျဿ** တိ အဘိဓေယျဿ။ **ပရိညာ**တိ ရူပာရူပဓမ္မေ သလက္ခဏတော, ပစ္စယတော စ ပရိဂ္ဂဟာဒိဝသေန ပဝတ္တပညာ။ ''သာ ပရိညာ ကတိဝိဓေန ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''သာ ဒုဝိဓေနာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ သာ ပရိညာ ဒဿနပရိညာယ စ ဘာဝနာပရိညာယ စ ဒုဝိဓေန ဝိညူဟိ ဥပပရိက္ခိတွာ ဂဟေတဗ္ဗာတိ။ **ဒဿနပရိညာယာ** တိ စ ဒဿနမဂ္ဂပညာဇနိကာယ ဉာတပရိညာယာတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။ တေန **အဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ ''ဒဿနပရိညာတိ ဉာတပရိညာ''တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၁၇)။ **ဘာဝနာပရိညာယာ**တိ ဘာဝနာမဂ္ဂပညာဇနိကာယ တီရဏပရိညာယ သဒ္ဓိံ ပဟာနပရိညာယာတိ အတ္ထော။

''သာ ဒုဝိဓေနာ'တိအာဒိနာ ဝုတ္တော အတ္ထော အတိသင်္ခေပေ န သက္ကာ ဝိညာတုံ, ဝိတ္ထာရေတွာ ကထေဟီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''ယဒါ ဟီ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ယဒါ**တိ ဖလဝဝိပဿနုပ္ပဇ္ဇနကာလေ။ **သေခော**တိ သိက္ခနသီလတာယ ကလျာဏပုထုဇ္ဇနော စေဝ သောတာပန္နာဒိကော စ။ **ဉေယျံ** န္တိ ဉာတဗ္ဗံ ရူပာဒိကံ သင်္ခါရံ။ **ပရိဇာနာတီ**တိ ပရိဂ္ဂဟာဒိဉာဏေန ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဇာနာတိ နိဗ္ဗိဒါဉာဏသဟဂတေန။ **တဿာ** တိ ကလျာဏပုထုဇ္ဇနဿ စေဝ သောတာပန္နာဒိကဿ စ။ **ဒွေဝ ဓမ္မာ** တိ ကလျာဏပုထုဇ္ဇနဿ ဖလဝဝိပဿနာဓမ္မော စေဝ သောတာပန္နာဒိကဿ စ ဖလဝဝိပဿနာဓမ္မော စ။ ယထာက္ကမံ **ဒဿနကောသလ္လံ** သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉာဏဉ္စေဝ **ဘာဝနာကောသလ္လံ** သကဒါဂါမိမဂ္ဂါဒိကဉ္စ သန္တာနေ ပဝတ္တာပနဝသေန ဂစ္ဆန္တိ။

“ပုဗ္ဗေ ယံ ဉာဏံ ‘နေယျသ္သ ပရိညာ’တိ ဝုတ္တံ, တံ ဉာဏံ ကတိဝိဓေန ဝေဒိတဗ္ဗ”န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တံ ဉာဏံ ပဉ္စဝိဓေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ပေ... သစ္ဆိကိရိယာ”**တိ ဝုတ္တံ။ “တာသု ဝိပဿနာသောဒေန ဘိန္နာသု ပဉ္စသု အဘိညာဒီသု ကတမာ အဘိညာ, ကတမာ ပရိညာ, ကတမံ ပဟာနံ, ကတမာ ဘာဝနာ, ကတမာ သစ္ဆိကိရိယာ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ကတမာ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ အဘိညာဒီသု။ **ယံ ဓမ္မာနံ သလက္ခဏေ ဉာဏ** န္တိ ရူပဓမ္မာနံ ကက္ခဠာဒိသလက္ခဏေ, အရူပဓမ္မာနံ ဖုသနာဒိသလက္ခဏေ အာရမ္မဏကရဏဝသေန ပဝတ္တံ ယံ ဉာဏံ ဟေတုဖလဇာနနဟေတုဇာနနသင်္ခါတာ **ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒာ** စေဝ ဟေတုဖလဇာနနသင်္ခါတာ **အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒာ** စ ဘဝတိ။ **အယံ** သလက္ခဏေန သဒ္ဓိံ ဟေတုဖလဇာနနာ ပညာ **အဘိညာ** နာမ။

ဝေဝန္တိ ဝုတ္တပ္ပကာရေန။ အဘိညာဉာဏေန **အဘိဇာနိတ္ဝာ။ ယာ ပရိဇာနနာ**တိအာဒီသု “ဣဒံ အနဝဇ္ဇံ **ကုသလံ,** ဣဒံ သာဝဇ္ဇံ **အကုသလံ,** ဣဒံ အကုသလဝိပာကဇနကံ **သာဝဇ္ဇံ,** ဣဒံ ကုသလဝိပာကဇနကံ **အနဝဇ္ဇံ,** ဣဒံ သံကိလိဋ္ဌံ **ကဏှံ,** ဣဒံ အသံကိလိဋ္ဌံ **သုက္ကံ,** ဣဒံ ကုသလံ အနဝဇ္ဇာဒိကံ **သေဝိတဗ္ဗံ,** ဣဒံ အကုသလံ သာဝဇ္ဇာဒိကံ **န သေဝိတဗ္ဗ”**န္တိ ဧဝံ အနိစ္စာဒိတော ကလာပသမ္မသနာဒိဝသေန ဂဟိတာ သမ္မသိတာ **ဣမေ** ဝိပဿနာယ အာရမ္မဏဘူတာ သင်္ခတ**ဓမ္မာ ဣဒံ** ဥဒယဗ္ဗယဉာဏာဒိဖလံ အာနိသံသံ အနုက္ကမေန နိဗ္ဗတ္တာပေန္တိ။ တန္နိဗ္ဗတ္တဝိပဿနာယ ဥပ္ပဇ္ဇနတော ဥပစာရံ ဉပ္ပာဒေန္တိ, **ဧဝံ** အနုက္ကမေန ဂဟိတာနံ ပဝတ္တိတာနံ **တေသံ** ဥဒယဗ္ဗယဉာဏာဒီနံ **အယံ** သစ္စာနုဗောဓပဋိဝေဓော **အတ္ထော** တိ ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ ယာ ပရိဇာနနာ ပဝတ္တာ, သာ **အယံ** ပရိဇာနနာ **ပရိညာ** နာမာတိ ယောဇေ တွာ, **ဧဝံ** ဝုတ္တပ္ပကာရာယ ပရိညာပညာယ **ပရိဇာနိတ္ဝာ** ပဟာတဗ္ဗာ, ဘာဝေတဗ္ဗာ, သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ စ တယော ဓမ္မာ အဝသိဋ္ဌာ ဘဝန္တိ။ “ယေ အကုသလာ, တေ ပဟာတဗ္ဗာ”တိ ယာ ပရိဇာနနာ ပညာ ပဝတ္တာ, ဣဒံ ပဟာနံ ပဟာနဉာဏံ။ “ယေ ကုသလာ, တေ ဘာဝေတဗ္ဗာ”တိ ယာ ပရိဇာနနာ ပညာ ပဝတ္တာ, သာ ဘာဝနာပညာ။ “ယံ အသင်္ခတံ, ဣဒံ သစ္ဆိကိရိယ”န္တိ ယာ ပရိဇာနနာ ပညာ ပဝတ္တာ, သာ သစ္ဆိကိရိယာပညာတိ ယောဇေတွာ အဋ္ဌကထာဓိပ္ပာယေန အဝိရုဒ္ဓေါ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။

အဘိညာဒယော ပဉ္စဝိဓာ ပညာ အာစရိယေန ဝိဘတ္တာ, အမေ့ဟဟိ စ ဉာတာ, “တာဟိ ပရိညာဟိ ဇာနန္တော ပုဂ္ဂလော ‘ကိ’န္တိ ဝုစ္စတိ ထောမီယတီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“ယော ဝေ”**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ယော** ပုဂ္ဂလော **ဝေံ** ဝုတ္တပ္ပကာရေန ဇာနာတိ, **အယံ** ဇာနန္တော ပုဂ္ဂလော ပစ္စယုပ္ပန္နေသု ဓမ္မေသု ကုသလတ္တာ ဆေကတ္တာ “အတ္ထကုသလော”တိ **ဝုစ္စတိ** ထောမီယတိ, ပစ္စယဓမ္မေသု ကုသလတ္တာ **“ဓမ္မကုသလော”**တိ စ စတုန္နံ ဇေတ္တာဒီနံ နယာနံ ယုတ္တတာယ ကောဝိဒတ္တာ **“ကလ္လာဏတာကုသလော”** တိ စ ဖလသမာပတ္တိသု ကောဝိဒတ္တာ **“ဖလတာကုသလော”**တိ စ ဝဍ္ဎိသု ကောဝိဒတ္တာ **“အာယကုသလော”**တိ စ အဝဍ္ဎိသု ကောဝိဒတ္တာ **“အပာယကုသလော”**တိ စ အစ္စာယိကေ ကိစ္စေ တ ဘယေ တ ဥပ္ပန္နေ သတိ တဿ ကိစ္စဿ, ဘယဿ တ တိကိစ္ဆနသမတ္ထေ ဌာနုပ္ပတ္တိယကာရဏေ ကောဝိဒတ္တာ **“ဥပာယကုသလော”**တိ စ မဟန္တေသု အဘိက္ကမာဒီသု သတိသမ္ပဇညာယ သမန္နာဂတ္တာ **“မဟတာ ကောသလ္လေန သမန္နာဂတော”** တိ စ **ဝုစ္စတိ** ထောမီယတိ။ “တဿ အသေက္ခဿ အတ္ထာဒီသု ကုသလဘာဝေ ကထံ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“တေနာဟာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ “ကုသလော သဗ္ဗဓမ္မာန”န္တိ ဝုတ္တတ္တာ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗောတိ အဓိပ္ပာယော။

“ကုသလော သဗ္ဗဓမ္မာန”န္တိ ပဒဿ အတ္ထော အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမေ့ဟဟိ စ ဉာတော, “သတော ဘိက္ခု ပရိဗ္ဗဇေ”တိ ပဒဿ အတ္ထော ကထံ အမေ့ဟဟိ ဝိတ္ထာရတော ဝိညာတော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“သတော ဘိက္ခု ပရိဗ္ဗဇေ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အထ တ “သတော ဘိက္ခု ပရိဗ္ဗဇေ”တိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ, “ကတ္ထ ပဝတ္တေန သတိသမ္ပဇညေန သမန္နော သတော ကိမတ္ထံ ပရိဗ္ဗဇေ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ “ဣမေသု ပဝတ္တေန သတိသမ္ပဇညေန သမန္နော သတော ဣမမတ္ထံ ပရိဗ္ဗဇေ”တိ နိယမေတွာ ဒဿေန္တော **“သတော ဘိက္ခု ပရိဗ္ဗဇေ”**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **တေနာ**တိ ယော အဘိက္ကမာဒီသု ပဝတ္တေန သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတော သတော အသေက္ခဘိက္ခု, တေန အသေက္ခဘိက္ခုနာ ပရိနိဋ္ဌိတသိက္ခတ္တာ အညပယောဇနာဘာဝတော **ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရတ္ထံ** အဘိက္ကန္တေပေ။ တုဏှီဘာဝေန **သတေန** သတိသမ္ပဇာနေန **သမ္ပဇာနေန** ဉာဏေန **ဝိဟာတဗ္ဗံ** စတုက္ကိရိယာပထပရိဝတ္တနသင်္ခါတံ ဝိဟရဏံ ပဝတ္တေတဗ္ဗံ။

‘‘ယာ သေက္ခာသေက္ခပဋိပဒါ နိဋ္ဌိတ္ဝာ, ဣမာ သေက္ခာသေက္ခပဋိပဒါ သဋ္ဌေပတော ကတိဝိဓာ’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ဣမာ ပဋိပဒါသင်္ခါတာ စရိယာ သဋ္ဌေပတော ပုဂ္ဂလဝသေန ဒွေဝတိ ဒဿေတုံ **‘‘ဣမာ ဒွေဝ စရိယာ’’**တိအာဒိ မာဟ။ တတ္ထ ယာ စရိယာ ဘာဝေတဗ္ဗကုသလာဒိဘေဒေန တ အတ္တကောသလ္လာဒိဘေဒေန တ အဘိက္ကမာဒီသု သတိသမ္ပဇညဘေဒေန တ နိဋ္ဌိတ္ဝာ, ဣမာ စရိယာ ဒွေဝတိ ဘဂဝတာ **အနုညာတာ** အနုဇာနနဝသေန ဒေသိတာ, **ဝိသုဒ္ဓာနံ** အရဟန္တာနံ **ကော** စရိယာ, **ဝိသုဇ္ဈန္တာနံ** သေက္ခာနံ **ကော** စရိယာတိ ပုဂ္ဂလဝသေန ဒွေဝတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

‘‘အသေက္ခောယေဝ ကသ္မာ ‘သတော အဘိက္ကမတီ’တိအာဒိနာ ဝုစ္စတိ ထောမီယတိ, ကလျာဏပုထုဇ္ဇနောပိ ‘သတော အဘိက္ကမတီ’တိအာဒိနာ ဝုစ္စတိ ထောမီယတီ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **‘‘ကတကိစ္စာနိ ဟိ’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အရဟတော ဣန္ဒြိယာနိ ကတကိစ္စာနိ, ဣန္ဒြိယာနံ ကတကိစ္စတ္တာ ယံ ပုဋ္ဌံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ, တံ သဗ္ဗံ စတုဗ္ဗိဓံ ဒုက္ခံ ပရိညာဘိသမယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖောဋ္ဌိတဗ္ဗံ။ပေ။ နိရောဓဿ သစ္ဆိကိရိယာဘိသမယေန ဖောဋ္ဌိတဗ္ဗံ ဘဝေ။ **စတုဗ္ဗိဓံ ဣဒံ ဖောဋ္ဌံ** ဖောဋ္ဌိတဗ္ဗံ **ယော** အသေက္ခော သတိဝေပုလ္လပ္ပတ္တတ္တာ **ဧဝံ** ပရိညာဘိသမယာဒိနာ **ဇာနာတိ, အယံ** အသေက္ခော နိပ္ပရိယာယေန ‘‘ရာဂဿ ခယာယ, ဒောသဿ ခယာယ, မောဟဿ ခယာယ သတော အဘိက္ကမတိ, သတော ပဋိက္ကမတီ’’တိ **ဝုစ္စတိ** ထောမီယတိ။ သေက္ခောပိ ယထာဝုတ္တံ **ဖောဋ္ဌံ** ဖောဋ္ဌိတဗ္ဗံ အတ္တနော ပရိညာဘိသမယာဒိနာ **ဇာနာတိ,** တသ္မာ ‘‘သတော။ပေ။ မောဟဿာ’’တိ **ဝုစ္စတိ** ထောမီယတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တေန ဝုတ္တံ **‘‘ကေ ဝိသုဇ္ဈန္တာ? သေက္ခာ’’** တိ။

‘‘ကသ္မာ သေက္ခာသေက္ခာနံ သတိသမ္ပဇညေန အဘိက္ကမနာဒိဘာဝေ, ရာဂါဒီနဉ္စ ခယဘာဝေ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ ဝုတ္တံ **‘‘တေနာဟ ဘဂဝါ သတော ဘိက္ခု ပရိဗ္ဗဇေ’’** တိ။ ‘‘ဘဂဝတော သဗ္ဗံ ကာယကမ္မံ ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂမ’န္တိအာဒိနာ (နေတ္တိ. ၁၅) မနာပိကေသု ကာမေသု နာဘိဂိဇ္ဈနဘာဝေ, အမနာပိကေသု ကာမေသု မနသာ အနာဝိလဘာဝေ, သဗ္ဗဓမ္မေသု ကုသလဘာဝေ, သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတဿ ပရိဗ္ဗဇနဘာဝေ အာစရိယေန နိဋ္ဌိတ္ဝေ, သော နာဘိဂိဇ္ဈနဘာဝါဒိကော ကသ္မာ အမှေဟိပိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ဝုတ္တံ **‘‘တေနာဟ ကာမေသု။ပေ။ ပရိဗ္ဗဇေ’’** တိ။ ဣမိဿာ ကထာယပိ ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနဝိစယော ပုဗ္ဗေ ဧကာဓိဋ္ဌာနာဒိမ္ဟာ ဓိဋ္ဌာနာဒိဝသေန ဝုတ္တနယာနုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဝိစယဟာရဝိဘင်္ဂေ အဓိတသုတ္တံ နိဟရိတ္ဝာ ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနဝိစယော အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမှေဟိ စ ဉာတော, ‘‘ကတမော သုတ္တန္တရေသု ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနဝိစယော’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ အဓိတသုတ္တေ ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနဝိစယနယာနုသာရေန သုတ္တန္တရေသုပိ ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနာနိ နီဟရိတ္ဝာ ပုစ္ဆာဝိစယဝိဿဇ္ဇနဝိစယာ ယောဇေတဗ္ဗာတိ ဒဿေတုံ **‘‘ဧဝံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ, ဧဝံ ဝိဿဇ္ဇိတဗ္ဗ’’** န္တိ ဝုတ္တံ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန –

> ဧတ္တာဝတာ စ မဟာထေရော ဝိစယဟာရံ ဝိဘဇန္တော အဓိတသုတ္တဝသေန ပုစ္ဆာဝိစယံ, ဝိဿဇ္ဇနဝိစယဉ္စ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ သုတ္တန္တရေသုပိ ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနဝိစယာနံ နယံ ဒဿေန္တော ဧဝံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ, ဧဝံ ဝိဿဇ္ဇိတဗ္ဗ’န္တိ အာဟာ’’တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၁၇) –

ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဧဝ**န္တိ အဓိတသုတ္တေ (သု. နိ. ၁၀၃၈ အာဒယော; စူဠနိ. ဝတ္ထုကထာ ၅၇, အဇိတမာဏဝပုစ္ဆာနိဒ္ဒေသ ၁ အာဒယော) ဝုတ္တပုစ္ဆာဝိစယာနုသာရေန ပုစ္ဆာဝသေန ပဝတ္တသုတ္တံ နီဟရိတ္ဝာ ပုစ္ဆာဝိစယော ဝိဘဇေတဗ္ဗော, ဧဝံ အဇိတသုတ္တေ (သု. နိ. ၁၀၃၈ အာဒယော; စူဠနိ. ဝတ္ထုကထာ ၅၇ အာဒယော, အဇိတမာဏဝပုစ္ဆာနိဒ္ဒေသ ၁ အာဒယော) ဝုတ္တဝိဿဇ္ဇနဝိစယာနုသာရေန သုတ္တန္တရေသုပိ ဝိဿဇ္ဇနဝသေန ပဝတ္တသုတ္တံ နီဟရိတ္ဝာ ဝိဿဇ္ဇနဝိစယော ဝိဘဇေတဗ္ဗော။

ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနဝိစယော အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမှေဟိ စ ဉာတော, ‘‘ကတမော သုတ္တအနုဂီတိဝိစယော’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **‘‘သုတ္တဿ စ အနုဂီတီ’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **သုတ္တဿာ**တိ နီဟရိတသုတ္တဿ။ **အနုဂီတီ**တိ သုတ္တန္တရဒေသနာသင်္ခါတာ အနုဂီတိ။ **အတ္ထတော စ ဗျဉ္ဇနတော စ သမာနေတဗ္ဗာ** တိ တဿာ အနုဂီတိယာ အတ္ထတော, ဗျဉ္ဇနတော စ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသုတ္တေန သမာနာ သဒိသီ ကာတဗ္ဗာ, တသ္မိံ တ သံဝဏ္ဏိယမာနသုတ္တေ အနုဂီတိ သုတ္တတ္ထတော, ဗျဉ္ဇနတော စ သမာနေတဗ္ဗာ ။ ‘‘အတ္ထတော အသမာနေ ကော နာမ ဒော

သော အာပဇ္ဇေယျာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **အတ္တာပဂတံ ဟိ ဗ္ယဥ္ဇနံ သမ္ဗပ္ပလာပံ ဘဝတီ''** တိ ဝုတ္တံ။ ''အတ္ထတော အသမာနေ အေသော ဝုတ္တော, အမ္ဗေဟပိ စ ဉာတော, ဗျဥ္ဇနတော အသမာနေ ပန ကော နာမ အေသော အာပဇ္ဇတီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ဒုန္နိက္ခိတ္တဿ ပဒဗျဥ္ဇနဿ အတ္ထောပိ ဒုန္နယော ဘဝတီ''** တိ ဝုတ္တံ။ **တသ္မာ** သဒ္ဒေသတ္တာ အနုဂီတိယာ တ သုတ္တေန အတ္ထဗျဥ္ဇနူပေတံ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ။

အနုဂီတိဝိစယော အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမ္ဗေဟပိ စ ဉာတော, ''ကတမော သုတ္တဿ ဝိစယော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **သုတ္တဥ္စ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **သုတ္တဥ္စ** တိ နိဒ္ဒါရိတသုတ္တဥ္စ။ **''ကွာဒံ** နိဒ္ဒါရိတ **သုတ္တံ** နာမ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ **အာဟစ္စဝစနံ** ကိံ, ဥဒါဟု သင်္ဂါယန္တေဟိ ဝုတ္တံ **အနုသန္ဓိဝစနံ** ကိ''န္တိ ပဝိစိနိတဗ္ဗံ, **''ကွာဒံ** နိဒ္ဒါရိတသုတ္တံ **နီတတ္ထံ** ကိံ, ဥဒါဟု **နေယျတ္ထံ** ကိ''န္တိ ပဝိစိနိတဗ္ဗံ, **''ကွာဒံ** နိဒ္ဒါရိတသုတ္တံ **သံကိလေသဘာဂိယံ** ကိံ, ဥဒါဟု **တသနာဘာဂိယံ** ကိ''န္တိ ပဝိစိနိတဗ္ဗံ, **''ကွာဒံ** နိဒ္ဒါရိတသုတ္တံ **နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ** ကိံ, ဥဒါဟု **အသေက္ခဘာဂိယံ** ကိ''န္တိ ပဝိစိနိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ပဝိစိနိတွာ ယဒိ အာဟစ္စဝစနံ ဘဝေ, ဧဝံ သတိ ''အာဟစ္စဝစန''န္တိ နိဒ္ဒါရေတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ယဒိ အသေက္ခသုတ္တံ ဘဝေ, ဧဝံ သတိ ''အသေက္ခသုတ္တ''န္တိ နိဒ္ဒါရေတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ, ဉာတန္တိ အတ္ထော။

''သုတ္တံ ပဝိစိနိတွာ သုတ္တဿ အတ္ထဘူတာနိ သဗ္ဗာနိ သစ္စာနိ နိဒ္ဒါရေတွာ ကတ္ထ ပဒေသေ ပဿိတဗ္ဗာနီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ပုစ္ဆံ ဌပေတွာ ကြမသို့ ပဒေသေ ပဿိတဗ္ဗာနီတိ ဒဿေတုံ **''ကုဟိံ ကြမဿ သုတ္တဿ သဗ္ဗာနိ။ပေ။ ပရိယောသာနေ''**တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ကြမဿ သုတ္တဿာ** တိ ယံ သုတ္တံ ဝိစိနိတုံ နိဒ္ဒါရိတံ, ကြမဿ သုတ္တဿ စတုသစ္စဝိနိမုတ္တဿ သုတ္တတ္ထဿ အဘာဝတော **သဗ္ဗာနိ သစ္စာနိ** တဿေဝ သုတ္တဿ **အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနေ** ပဿိတဗ္ဗာနီတိ အတ္ထော။

ယထာဝုတ္တံ သုတ္တဝိစယံ နိဂမေန္တော **''ဧဝံ သုတ္တံ ပဝိစေတဗ္ဗ''** န္တိ အာဟ။ ''န ယထာဝုတ္တပုစ္ဆာဒီနံ ပဝိစေတဗ္ဗဘာဝေ အမ္ဗေဟိ ဇာနိတဗ္ဗော သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော''တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော **''တေနာဟ။ပေ။ အနုဂီတီ''**တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တေန** ယထာဝုတ္တပုစ္ဆာဒီနံ ဝိစေတဗ္ဗဘာဝေန အာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော ''ယံ ပုစ္ဆိတဥ္စ။ပေ။ အနုဂီတီ''တိအာဒိကံ ယံ ဝစနံ အာဟ, တေန ဝစနေန ဝိစေတဗ္ဗဘာဝေ တုမ္ဗေဟိ ဇာနိတဗ္ဗော သဒ္ဒဟိတဗ္ဗောတတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

''ယထာဝုတ္တပ္ပကာရော စ ဝိစယော ဟာရော ပရိပုဏ္ဏော ကိံ, ဥဒါဟု အညောပိ နိဒ္ဒါရေတွာ ယောဇေတဗ္ဗော အတ္ထိ ကိ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''နိယုတ္တော ဝိစယော ဟာရော''** တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ပုစ္ဆာဝိစယဝိဿဇ္ဇနဝိစယပုဗ္ဗာပရဝိစယအနုဂီတိဝိစယသုတ္တဝိစယာ သရူပတော ဝိဘတ္တာ, တေဟိ အဝသေသော အဿာဒါဒိဝိစယောပိ ယထာရဟံ နိဒ္ဒါရေတွာ **ယုတ္တော** ယုဥ္ဇိတဗ္ဗောတိ အဓိပ္ပာယော။

ဣတိ ဝိစယဟာရဝိဘင်္ဂေ သတ္တိဗလာနုရူပာ ရစိတာ

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဍိတေဟိ **ပန** အဋ္ဌကထာဋီကာနုသာရေန ဂမ္ဘီရတ္ထော ဝိတ္ထာရတော ဝိဘဇိတွာ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

၃. ယုတ္တိဟာရဝိဘင်္ဂဝိဘာဝနာ

၁၈. ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန ဝိစယဟာရဝိဘင်္ဂေန ပဒပဉှာဒယော ဝိစိတာ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတော ဝိစယဟာရဝိဘင်္ဂော ပရိပုဏ္ဏော, ''ကတမော ယုတ္တိဟာရဝိဘင်္ဂော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ကတမော ယုတ္တိဟာရော''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တေသု နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု သောဠသသု ဟာရေသု **ကတမော** သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **ယုတ္တိဟာရော** ယုတ္တိဟာရဝိဘင်္ဂောတိ ပုစ္ဆာ။ ''သဗ္ဗေသံ ဟာရာန''န္တိအာဒိနိဒ္ဒေသဿ ဣဒာနိ ဝုစ္စမာနော ''အယံ ယုတ္တိဟာရော''တိအာဒိကော ဝိတ္ထာရသံဝဏ္ဏနာဝိသေသော ယုတ္တိဟာရဝိဘင်္ဂော နာမာတိ ဝိညေယျော။ တေန ဝုတ္တံ ''တတ္ထ ကတမော ယုတ္တိဟာရောတိအာဒိ ယုတ္တိဟာရဝိဘင်္ဂော''တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၁၈)။ အယံ

ယုတ္တိဟာရော **ကိံ** နာမ သုတ္တတ္ထံ ယုတ္တာယုတ္တိဝသေန **ယောဇယတီ**တိ ယုဇ္ဇိတဗ္ဗံ သုတ္တတ္ထံ ပုစ္ဆတိ။ သုတ္တတ္ထော ပန ဒုဝိဓော အတထာကာရေန ဂယှမာနော, တထာကာရေန ဂယှမာနော အတ္ထောတိ။ တတ္ထ အတထာကာရေန ဂယှမာနောဝ အတ္ထော ယာထာဝတော ယုတ္တိနိဒ္ဓာရဏေန ယောဇေတဗ္ဗော, ဣတရော ပန ဘူတကထနမတ္တေန ယောဇေတဗ္ဗော။ ယသ္မာ ပနာယံ ယုတ္တိဂဝေသနာ နာမ သံဝဏ္ဏနာ မဟာပဒေသေဟိ ဝိနာ န သမ္ဘဝတိ, တသ္မာ ယုတ္တိဟာရံ ဝိဘဇန္တော တသ္သ ယုတ္တိဟာရသ္သ လက္ခဏံ ပဌမံ ဥပဒိသိတုံ **"စတ္တာရော မဟာပဒေသာ"** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **မဟာပဒေသာ**တိ မဟန္တေ ဗုဒ္ဓာဒယော အပဒိသိတွာ ဝုတ္တာနိ ကာရဏာနိ, မဟန္တာနိ ဝါ ဓမ္မဿ အပဒေသာနိ ပတိဋ္ဌာနာနိ။ အပဒိသီယတေတိ **အပဒေသော,** ဗုဒ္ဓေါ အပဒေသော ဧတဿ ကာရဏဿာတိ **ဗုဒ္ဓါပဒေသော**။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော နေတဗ္ဗော။ "ဗုဒ္ဓဿ သမ္မုခါ ဧတံ သုတ္တံ မယာ သုတ"န္တိ ဝတွာ အာဘတဿ ဂန္ထဿ သုတ္တဝိနယေဟိ သံသန္ဒနံ ဓမ္မော, အသံသန္ဒနံ အဓမ္မောတိ ဝိနိစ္ဆယကာရဏံ မဟာပဒေသောတိ အဓိပ္ပာယော။ "ဗုဒ္ဓဿ သမ္မုခါ မယာ အာဘတံ, သင်္ဃဿ သမ္မုခါ မယာ အာဘတံ, သမ္ဗဟုလတ္ထေရာနံ သမ္မုခါ မယာ အာဘတံ, ဧကတ္ထေရဿ သမ္မုခါ မယာ အာဘတ"န္တိ ဝတွာ အာဘတဿ ဂန္ထဿ ယာနိ ဗျဉ္ဇနပဒအတ္ထပဒာနိ သန္တိ, **တာနိ ပဒဗျဉ္ဇနာနိ** ဘဂဝတာ ဒေသိတေ **သုတ္တေ ဩတရယိတဗ္ဗာနိ** အနုပ္ပဝေသိတာနိ, **ဝိနယေ** ရာဂဝိနယေ **သန္ဒဿယိတဗ္ဗာနိ** သံသန္ဒေတဗ္ဗာနိ။ ဓမ္မတာယံ **ဥပနိက္ခိပိတဗ္ဗာနိ** ပက္ခိပိတဗ္ဗာနိ။ ယဒိ သုတ္တတ္ထေန, ဝိနယတ္ထေန, ဓမ္မတာယ စ အဝိရုဒ္ဓါနိ ဟောန္တိ, ဧဝံ သတိ တာဝ အာဘတပဒဗျဉ္ဇနာနိ ယုတ္တာနီတိ ဝိနိစ္ဆယန္တေဟိ ဝတွာ ဂဟေတဗ္ဗာနီတိ အဓိပ္ပာယော။

သုတ္တဝိနယဓမ္မတာသု ဩတရယိတဗ္ဗာနိ သန္ဒဿယိတဗ္ဗာနိ ဥပနိက္ခိပိတဗ္ဗာနီတိ အာစရိယေန ဝုတ္တာနိ, "ကတ္ထ သုတ္တေ, ကတ္ထ ဝိနယေ, ကတ္ထ ဓမ္မတာယ"န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"ကတမသ္မိံ သုတ္တေ"** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **စတူသု အရိယသစ္စေသု** တိ စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ ဒဿနကေသု သုတ္တေသု။ ရာဂေ ဝိနေဿတိ ဝူပသမေတိ ဧတေန အသုဘာဒိနာတိ **ရာဂဝိနယံ,** ကိံ တံ? အသုဘာဒိနိမိတ္တံ, တံ အဿ အတ္ထီတိ **ရာဂဝိနယော,** ကော သော? အသုဘာဒိနိမိတ္တဒဿနကော သုတ္တန္တဝိသေသော။ ဧသ နယော **ဒောသဝိနယော**တိအာဒီသုပိ။ **ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒေ** နာမ သဿတဒိဋ္ဌိဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိံ ဝိဝဇ္ဇေတွာ ဧကတ္တနယာဒီနံ ဒီပနေန အဝိဇ္ဇာဒိသင်္ခါရာဒိသဘာဝဓမ္မာနံ ပစ္စယပစ္စယုပ္ပန္နဘာဝဒီပကောတိ ဝုတ္တံ **"ကတမိဿံ ဓမ္မတာယံ ဥပနိက္ခိပိတဗ္ဗာနိ? ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒေ"** တိ။

"သုတ္တာဒီသု အဝတရန္တေ သန္ဒိဿန္တေ အဝိလောမေန္တေ ကိံ န ဇနေတီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗတော **"စတူသူ"**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ "ဗုဒ္ဓါဒီနံ သမ္မုခါ မယာ အာဘတ"န္တိ ဝတွာ အာဘတဂန္ထော စတူသု အရိယသစ္စေသု ယဒိ အဝတရတိ, ဧဝံ သတိ အာဘတဂန္ထော အာသဝေ န ဇနေတိ။ ရာဂါဒိကိလေသဝိနယေ ယဒိ သန္ဒိဿတိ, ဧဝံ သတိ အာဘတဂန္ထော အာသဝေ န ဇနေတိ။ ဓမ္မတဉ္စ ယဒိ န ဝိလောမေတိ, ဧဝံ သတိ အာဘတဂန္ထော အာသဝေ န ဇနေတီတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

"ကိမတ္ထံ ယုတ္တိဟာရဝိဘင်္ဂေ စတ္တာရော မဟာပဒေသာ အာဘတာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"စတူဟိ မဟာပဒေသေဟီ"**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ အာဘတဂန္ထေ **ယံ ယံ** အတ္ထဇာတံ, **ယံ ယံ** ဓမ္မဇာတံ ဝါ စတူဟိ မဟာပဒေသေဟိ ယုဇ္ဇတိ, **တံ တံ** အတ္ထဇာတံ ဝါ **တံ တံ** ဓမ္မဇာတံ ဝါ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသုတ္တေ ဂဟေတဗ္ဗံ။ **ယေန ယေန** ကာရဏေန စ စတူဟိ မဟာပဒေသေဟိ ယုဇ္ဇတိ, **တံ တံ** ကာရဏံ သံဝဏ္ဏနာဝသေန သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသုတ္တေ ဂဟေတဗ္ဗံ။ **ယထာ ယထာ** ပကာရေန စတူဟိ မဟာပဒေသေဟိ ယုဇ္ဇတိ, သော သော ပကာရော သံဝဏ္ဏနာဝသေန သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသုတ္တေ ဂဟေတဗ္ဗော။ ဧဝံ ကပ္ပဏတ္ထံ စတ္တာရော မဟာပဒေသာ အာဘတာတိ အတ္ထော။

၁၉. စတူဟိ မဟာပဒေသေဟိ ယုတ္တံ အဝိရုဒ္ဓံ တံ တံ အတ္ထဇာတံ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ အာစရိယေန ဝုတ္တံ, "ကတ္ထ ကေန ယုတ္တိနိဒ္ဓာရဏံ ကာတဗ္ဗ"န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"ပဉှံ ပုစ္ဆိတေနာ"** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ပဉ္ဟေ ပဉှံ **ပုစ္ဆိတေန** ပုဂ္ဂလေန ယုတ္တိနိဒ္ဓာရဏံ ကာတဗ္ဗန္တိ။ တတ္ထ **ပဉှာ**န္တိ ပဉှိတဗ္ဗံ သဘာဝဓမ္မံ။ **ပုစ္ဆိတေနာ** တိ ဝိဿဇ္ဇေတုံ သမတ္ထေန ပဏ္ဍိတပုဂ္ဂလေန။ **ပဉ္ဟော**တိ ပုစ္ဆာဝသေန ပဝတ္တပဟင္ဂေ။ ပဒာနိ **ကတိ** ကိတ္တကာနိ ဟောန္တီတိ ပဒသော ပဌမံ **ပရိယောဂာဟိတဗ္ဗံ** ယုတ္တိဟာရေန **ဝိစေတဗ္ဗံ** ဝီမံသိတဗ္ဗံ။ "ကထံ ဝိစေတဗ္ဗ"န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"ယဒိ သဗ္ဗာနီ"**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **သဗ္ဗာနိ ပဒါနီ** တိ ပုစ္ဆိတပဉ္ဟေ နိရဝသေသာနိ ပဒါနိ **ဧကံ** သမာနံ အတ္ထံ ယဒိ

အဘိဝဒန္တိ, ဧဝံ သတိ အတ္တဝသေန **ကောေ ပဥှော**။ သေ နယော သေသေသုပိ။ တေန ဝုတ္တံ ''တဒတ္ထဿေက ဿ ဉာတုံ ဣစ္ဆိတတ္တာ''တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၁၉)။

ကေန္တိ အတ္တဝသေန ကေဝိဓံ ပဥှံ။ **ဥပပရိက္ခမာနေန** ပုဂ္ဂလေန **အညာတဗ္ဗံ** ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ဇာနိတဗ္ဗံ။ ''ကော အာ ဇာနနာကာရော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ အာဇာနနာကာရံ ဒဿေန္တော **''ကိံ ဣမေ ဓမ္မာ''** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ''ယေ ဟိ ပရိယတ္တိဓမ္မာ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗာ, ဣမေ ပရိယတ္တိဓမ္မာ နာနတ္ထာ ဟောန္တိ ကိံ, နာနာဗျဉ္ဇနာ ဟောန္တိ ကိံ, ဥဒာဟု ဣမေသံ ပရိယတ္တိဓမ္မာနံ ဧကော အတ္ထော ဟောတိ, ဗျဉ္ဇနမေဝ နာနံ ဟောတိ ကိ''န္တိ ယုတ္တိတော ဝိစေတ ဗ္ဗတ အညာတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ ''ယထာဝုတ္တော ပဥှော ကိံ ဘဝေ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ယထာဝုတ္တံ ပဥှံ ကေဒေ သံ ဒဿေတုံ **''ယထာ ကိံ ဘဝေ''**တိ ပုစ္ဆိတွာ **''ယထာ သာ''**တိအာဒိမာဟ။

တဿံ ပုစ္ဆာကထာယံ – စောရဃာတကေန မနုဿေန စောရော အဗ္ဘာဟတော ဝိယ **ကေန** ဓမ္မေန သတ္တ **လောကော** သဒါ အဗ္ဘာဟတော, မာလုဝလတာယ အတ္တနော နိဿိတရုက္ခော ပရိတရိတော အဇ္ဈောတ္ထဋော ဝိယ **ကေန** ဓမ္မေန သတ္တ**လောကော** သဒါ **ပရိတရိတော** အဇ္ဈောတ္ထဋော, ဝိသပ္ပီတခုရပ္ပေန သလ္လေန ဩတိဏ္ဏော အနုပဝိဋ္ဌော ဝိယ **ကေန** သလ္လေန သတ္တ **လောကော** သဒါ **ဩတိဏ္ဏော** အနုပဝိဋ္ဌော, **ကိဿ** ကေန ကာရဏေန သတ္တ**လောကော** သဒါ **ဓူပာယိတော** သန္တာပိတောတိ ယောဇနာ။

''ဣမာယ ပုစ္ဆာကထာယ ကိတ္တကာနိ ပဒာနီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ဣမာနီ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ပုစ္ဆိ တာနီ**တိ ပုစ္ဆိတတ္ထာနိ ပဒါနိ စတ္တာရိ ဟောန္တိ။ ''ကိတ္တကာ ပဥှာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တေ တယော ပဥှာ''**တိ ဝုတ္တံ။

ဘဂဝတ ဒေဝတာယ **ဟိ** ယသ္မာ ဝိဿဇ္ဇေတိ, ဣတိ တသ္မာ ဝိဿဇ္ဇနတော ''တယောပဥှာ''တိ ဝိညာယတိ။ ''ကတမာ ဝိဿဇ္ဇနကထာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ –

> ''မစ္စုနာဗ္ဘာဟတော လောကော၊ ဇရာယ ပရိတရိတော။
> တဏှာသလ္လေန ဩတိဏ္ဏော၊ ဣစ္ဆာဓူပာယိတော သဒါ''တိ။ –

ဝုတ္တံ။ တဿံ ဝိဿဇ္ဇနကထာယံ – စောရဃာတကေန မနုဿေန စောရော အဗ္ဘာဟတော ဝိယ မစ္စုနာ သတ္တ **လောကော** သဒါ အဗ္ဘာဟတော, မာလုဝလတာယ အတ္တနော နိဿိတရုက္ခော ပရိတရိတော အဇ္ဈောတ္ထဋော ဝိယ ဇရာယ သတ္တ**လောကော** သဒါ **ပရိတရိတော** အဇ္ဈောတ္ထဋော, ဝိသပ္ပီတခုရပ္ပေန သလ္လေန ဩတိဏ္ဏော အနုပဝိဋ္ဌော ဝိယ တဏှာသလ္လေန သတ္တ**လောကော** သဒါ **ဩတိဏ္ဏော** အနုပဝိဋ္ဌော, ဣစ္ဆာယ သတ္တ **လောကော** သဒါ **ဓူပာယိတော** သန္တာပိတောတိ ယောဇနာ။

၂၀. ''ကတမံ မစ္စု, ကတမာ ဇရာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ဇရာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တိ ဿံ ဝိဿဇ္ဇနကထာယံ။ ဒုတိယပဒေ ဝုတ္တာ **ဇရာ** စ ပဌမပဒေ ဝုတ္တံ **မရဏဉ္စ** ဣမာနိ ဒွေ **သင်္ခတဿ** ခန္ဓပဉ္စ ကဿ သင်္ခတလက္ခဏာနိ ဟောန္တိ, သင်္ခတံ ခန္ဓပဉ္စကံ မုဉ္စိတွာ ဝိသုံ န ဥပလဗ္ဘတီတိ အတ္ထော။ ''သင်္ခတ လက္ခဏာနံ ဇရာမရဏာနံ ကထံ ဘေဒေ ဇာနိတဗ္ဗော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''ဇရာယံ ဌိတဿာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဇရာယံ ဌိတဿ အညထတ္တ**န္တိ ဌိတဿ ခန္ဓပ္ပဗန္ဓဿ ယံ အညထတ္တံ, အယံ ပာကဋဇရာ နာမ, န ခဏဋ္ဌိ တိဇရာ။ **မရဏံ ဝယော**တိ သမ္မုတိမရဏံ စုတိယေဝ ဟောတိ, န ခဏိကမရဏံ, န သမုစ္ဆေဒမရဏံ။ တေန ဝုတ္တံ ''ဥပ္ပာ ဒေါ ပညာယတိ, ဝယော ပညာယတိ, ဌိတဿ အညထတ္တံ ပညာယတီ''တိ (သံ. နိ. ၃.၃၈; အ. နိ. ၃.၄၇; ကထာ. ၂၁၄)။

ယဒိ ဌိတဿေဝ မရဏံ သိယာ, ဧဝံ သတိ ဇရာမရဏာနံ နာနတ္တံ ယုတ္တံ န သိယာ, အယုတ္တေ သတိ ''တေ တယော ပဥှာ''တိ ဝစနမ္ပိ အယုတ္တမေဝါတိ ဝတ္တဗ္ဗတော **''တတ္ထ ဇရာယ စာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ**တိ တိဿံ ဝိဿဇ္ဇနကထာယံ ဝုတ္တာယ **ဇရာယ စ** ဝုတ္တဿ **မရဏဿ စ** အတ္ထတော နာနတ္တံ ယုတ္တံ။

‘‘ကေန ကာရဏေန ယုတ္တံ, ကထံ ကာရဏေန နာနတ္တံ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗ’’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **‘‘ဂဗ္ဘဂတာပိ ဟိ မိယန္တီ’’**တိ ဝုတ္တံ။ ဇရံ အပ္ပတ္တာ ဂဗ္ဘဂတာပိ သတ္တာ **ဟိ** ယသ္မာ မိယန္တိ, တသ္မာ နာနတ္တံ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ။ ‘‘ဂဗ္ဘဂတာပိ ဇရပ္ပတ္တာ ဘဝေယျု’’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **‘‘န စ တေ ဇိဏ္ဏာ ဘဝန္တီ’’** တိ ဝုတ္တံ။ ဇရပ္ပတ္တာပိ အဇိဏ္ဏတ္တာ ဇိဏ္ဏဇရံ အပ္ပတ္တာဝ မိယန္တိ, ဇဝံ ဣဓာဓိပ္ပေတသ္သ ဇိဏ္ဏဇရာဝိရဟိတသ္သ မရဏသ္သ သမ္ဘဝတော အညာ ဇရာ, အညံ မရဏန္တိ ဉာတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ‘‘န ဂဗ္ဘဂတာနံယေဝ ဇိဏ္ဏဇရံ အပ္ပတ္တံ မရဏံ အတ္ထိ, အညေသမ္ပိ အတ္ထီ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော **‘‘အတ္ထိ စ ဒေဝတနံ မရဏ’’** န္တိ ဝုတ္တံ။ ‘‘ဒေဝတပိ စိရကာလသမ္ဘဝတော ဇရံ ပတ္တာ ဘဝေယျု’’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **‘‘န စ တေသံ သရီရာနိ ဇီရန္တီ’’** တိ ဝုတ္တံ။ ‘‘ဇရာမရဏာနံ နာနတ္တေ ကာရဏံ ဧတ္တကမေဝ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ အညမ္ပိ အတ္ထီတိ ဒဿေတုံ **‘‘သက္ကတေ တ’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဇိဏ္ဏဇရာယ ပဋိကမ္မံ ကာတုံ သက္ကတေဝ, မရဏဿ ပန ပဋိကမ္မဿ ကာတုံ န သက္ကတေဝ, ဣမိနာပိ ကာရဏေန ဇရာမရဏာနံ နာနတ္တံ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗမေဝါတိ အတ္ထော။ ‘‘န သက္ကတေ မရဏဿ ပဋိကမ္မံ ကာတု’’န္တိ ကသ္မာ ဝုတ္တံ, နနု ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာယ ဝသီဘာဝေ သတိ သက္ကာ မရဏဿာပိ ပဋိကမ္မံ ကာတုန္တိ စောဒနံ မနသိ ကတွာ **‘‘အညတြေဝ ဣဒ္ဓိမန္တာနံ ဣဒ္ဓိဝိသယာ’’** တိ ဝုတ္တံ။

ဇရာမရဏာနံ အညမညံ နာနာဘာဝေ အာစရိယေန ဒဿိတေ, အမ္ဗေဟဂိ စ ဉာတေ, ‘‘ကထံ ပန တဏှာယ ဇရာမရဏေဟိ နာနာဘာဝေ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတော တေဟိ တဏှာယ နာနတ္တံ ဒဿေတုံ **‘‘ယံ ပနာဟ’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တဏှာယ အဝိဇ္ဇမာနာယပိ ဇီရန္တာပိ မိယန္တာပိ ဝီတရာဂ ယသ္မာ ဒိဿန္တိ, တသ္မာ တဏှာယ ဇရာမရဏေဟိ နာနာဘာဝေ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗော။

‘‘တဏှာယ ဇီရဏဘိန္နလက္ခဏံ အတ္ထီတိ တေဟိ တဏှာယ အနညတ္တေ ကော နာမ ဒောသော သိယာ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတော ဒောသံ ဒဿေတုံ **‘‘ယဒိ စာ’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဇရာမရဏံ **ယထာ** ယေန ဇီရဏဘိန္နလက္ခဏေန ဟာကဋ္ဋံ, ဇဝံ ဇီရဏဘိန္နလက္ခဏေန တဏှာပိ ဟာကဋ္ဋာ။ ယဒိ စ သိယာ; ဇဝံ သန္တေ **ယောဗ္ဗနဋ္ဌာပိ** သဗ္ဗေ မာဏဝတ ဝိဂတတဏှာ သိယုံ, န စ ဝိဂတတဏှာ, တသ္မာ နာနာဘာဝေ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗော။ တတော အညောပိ ဒောသော အာပဇ္ဇေယျာတိ ဒဿေတုံ **‘‘ယထာ စ တဏှာ ဒုက္ခဿာ’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဇရာမရဏာနံ တဏှာယ အနညတ္တေ သတိ **တဏှာယ** ဘဝတဏှာယ ဒုက္ခသမုဒယော ဟောတိ, ဇဝံ ဇရာမရဏမ္ပိ ဒုက္ခသမုဒယော သိယာ။ ယသ္မာ န ဇရာမရဏံ ဒုက္ခသမုဒယော, တသ္မာ ဇရာမရဏေဟိ တဏှာယ နာနတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တေဟိ တာယ အနညတ္တေ သတိ ဇဝမ္ပိ ဒောသော အာပဇ္ဇေယျာတိ ဒဿေတုံ **‘‘ယထာ စ တဏှာ မဂ္ဂဝဇ္ဈာ’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ တေဟိ တာယ အနညတ္တေ သတိ ယထာ တဏှာ မဂ္ဂဝဇ္ဈာ ဟောတိ, ဇဝံ ဇရာမရဏမ္ပိ မဂ္ဂဝဇ္ဈံ သိယာ။ ယထာ ဇရာမရဏံ မဂ္ဂဝဇ္ဈံ န ဟောတိ, ဇဝံ တဏှာပိ မဂ္ဂဝဇ္ဈာ န သိယာ, တထာ စ န ဟောတိ ပဟာတဗ္ဗာပဟာတဗ္ဗဘာဝတော, တသ္မာပိ ဇရာမရဏေဟိ တဏှာယ နာနတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

‘‘ယဒိ စာတိအာဒိနာ ဝုတ္တာယ ယုတ္တိယာ ဥပပတ္တိယာ ဇဝ ဇရာမရဏေဟိ တဏှာယ အညတ္တံ ဂဝေသိတဗ္ဗ’’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ အညေဟိပိ ကာရဏေဟိ ဂဝေသိတဗ္ဗန္တိ ဒဿေတုံ **‘‘ဣမာယ ယုတ္တိယာ’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဣမာယ ယုတ္တိယာ**တိ ယာ ယုတ္တိ ‘‘ယဒိ စာ’’တိအာဒိနာ ဝုတ္တာယ ဣမာယ ယုတ္တိယာ ဥပပတ္တိယာ။ **အညမညေဟိ ကာရဏေဟိ** အညေဟိ အညေဟိ ကာရဏဘူတေဟိ ဥပပတ္တီဟိ ဇရာမရဏေဟိ တဏှာယ အညတ္တံ ဂဝေသိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ ‘‘အညမညေဟိ ကာရဏေဟိ ဂဝေသိတဗ္ဗ’’န္တိ ကသ္မာ ဝုတ္တံ, နနု ယုတ္တိယာ, အတ္ထတော စ အညတ္တံ သန္ဒိဿတီတိ စောဒနံ မနသိ ကတွာ **‘‘ယဒိ စ သန္ဒိဿတီ’’** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ယုတ္တိသမာရုဠှံ အတ္ထတော စ မရဏေဟိ တဏှာယ စ အညတ္တံ ယဒိ စ သန္ဒိဿတိ, ဗျဉ္ဇနတောပိ အညတ္တံ ဂဝေသိတဗ္ဗမေဝါတိ အတ္ထော။

‘‘ကထံ ဗျဉ္ဇနတော အညတ္တံ ဂဝေသိတဗ္ဗ’’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **‘‘သလ္လောတိ တ’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ‘‘သလ္လော’’တိ တ ‘‘ဓူပာယန’’န္တိ တ ဒွီဟိ ဗျဉ္ဇနေဟိ ဝုစ္စမာနာနံ **ဣမေသံ** ဣစ္ဆာတဏှာသင်္ခါတာနံ **ဓမ္မာနံ** အတ္ထတော **ဧကတ္တံ** သမာနတ္တံ ယုဇ္ဇတိ, န အညတ္တံ။ ‘‘သလ္လော’’တိ တ ‘‘ဓူပာယန’’န္တိ တ ဒွီဟိ ဗျဉ္ဇနေဟိ အဝုစ္စမာနာနံ ဇရာမရဏာနံ တဏှာယ ဧကတ္တံ န ယုဇ္ဇတိ။ တမေဝတ္ထံ ဝိဝရိတုံ **‘‘န ဟီ’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တ

တ္ထ ကုစ္စာယ စ တဏှာယာယ စ အတ္ထတော အညတ္တံ န ယုဇ္ဇတိ, ဧကတ္တမေဝ ယုဇ္ဇတီတိ ယောဇနာ။ ကုစ္စာယ စ တဏှာယာယ စ ဧရဏာဘိဇ္ဇနသမ္ဘဝတော ဇရာမရဏေဟိ တဏှာယာယ ဧကတ္တံ သိယာ, "ကသ္မာ အညတ္တံ ယုတ္တ"န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတော **"တဏှာယာယ အဓိပ္ပာယေ"** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ တဏှာယာယ အဓိပ္ပာယေ အပရိပူရမာနေ နဝသု အာဃာတဝတ္ထူသု ကောဓော စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပနာဟော စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဇရာမရဏေသု အပရိပူရမာနေသု နဝသု အာဃာတဝတ္ထူသု ကောဓော စ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပနာဟော စ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဣတိ ဣမာယ ယုတ္တိယာ ဇရာယ စ မရဏဿ စ တဏှာယာယ စ အတ္ထတော အညတ္တံ ယုဇ္ဇတီယေဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ယဒိ ကုစ္စာ တဏှာယာယ အတ္ထတော ဧကတ္တံ ယုတ္တံ, ဧဝံ သတိ ကသ္မာ ဘဂဝတာ "မစ္ဆရိယာဟတော လောကော"တိအာဒိကထာယံ "တဏှာယသလ္လေန ဩတိဏ္ဏော, ကုစ္စာဓူပာယိတော သဒါ"တိ ဒွိဓာ ဝုတ္တာတိ စောဒနံ ပရိဟရန္တော **"ယံ ပနိဒံ ဘဂဝတာ"**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ "ကုစ္စာ"တိပိ "တဏှာ"တိပိ ဒွီဟိ နာမေဟိ **ယံ ပနိဒံ အဘိလပိတံ** ယံ ပနိဒံ အဘိလပနံ ကတံ, **ဣဒံ** အဘိလပနံ ဘဂဝတာ ဗာဟိရာနံ ကုစ္ဆိတဗ္ဗတသိတဗ္ဗာနံ **ဝတ္ထူနံ** ရူပာဒိအာရမ္မဏာနံ ဘေဒအနံ ဝသေန "ကုစ္စာ"တိပိ "တဏှာ"တိပိ ဒွီဟိ နာမေဟိ **အဘိလပိတံ** အဘိလပနဝသေန ကတန္တိ ဧကတ္တံ ယုတ္တမေဝ, န နာနတ္တန္တိ အဓိပ္ပာယော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

"နာမဝသေန ဒွိဓာ ဝုတ္တာနံ ကုစ္စာတဏှာယာဒီနံ ဧကေန ဧကတ္တံ ယုတ္တန္တိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗ"န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"သဗ္ဗာဟီ"** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ နာနာနာမဝသေန ပဘေဒအ **သဗ္ဗာ** ကုစ္စာဒိကာ တဏှာ အဇ္ဈောသာနလက္ခဏေန ဧကလက္ခဏာ **ဟိ** ယသ္မာ ယုတ္တာ, တသ္မာ နာမဝသေန ဘိန္နာနမ္ပိ ဧကလက္ခဏေန ဧကတ္တံ ယုတ္တန္တိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ "ကိမိဝ ယုတ္တ"န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"ယထာ သဗ္ဗော"** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ကဋ္ဌဂ္ဂိအာဒိဝသေန အနေကော **သဗ္ဗော အဂ္ဂိ** ဉဏှတ္တလက္ခဏေန ဧကလက္ခဏော ယထာ, ဧဝံ အဇ္ဈောသာနလက္ခဏေန ဧကလက္ခဏာတိ ယောဇနာ။ သဗ္ဗဿ အဂ္ဂိနော ဥပာဒါနဝသေန အနေကာနိ နာမာနိ သရူပတော ဒဿေတုံ **"အပိစ"**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တဿတ္ထော ပာကဋော။ အာရမ္မဏဝသေန တဏှာ အညေဟိ အညေဟိ နာမေဟိ ဘဂဝတာ အဘိလပိတာ, ဥပာဒါနဝသေန အဂ္ဂိ အညေဟိ အညေဟိ နာမေဟိ အဘိလပိတောတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

"ဝိသ္သဇ္ဇနကထာယံ အာဂတနာမေဟိ ဧဝ တဏှာ အဘိလပိတာ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ အနေကေဟိ နာမေဟိ အဘိလပိတာတိ ဒဿေတုံ **"ကုစ္စာကုတိပိ"** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ကုစ္ဆိတဗ္ဗာနိ အတ္တာနိ ရူပာဒီနိ အာရမ္မဏာနိ သတ္တာ ကုစ္ဆန္တိ ဧတာယာတိ **ကုစ္စာ** ။ တသန္တိ ဧတာယာတိ **တဏှာ**။ သလ္လတိ ပဝိသတိ ဝိသပ္ပိတံ သလ္လံ ဝိယာတိ **သလ္လာ,** သန္တာပံ လာတိ အာဒဒါတီတိ တ **သလ္လာ,** သန္တာပံ လာတိ ပဝတ္တေတီတိ တ **သလ္လာ** ။ ဓူပာယတိ သန္တာပေတိ ပရိဒဟတီတိ **ဓူပာယနာ**။ သရတိ အာကမ္မတိ အဝဟရတိ သီဃသောတာ သရိတာ ဝိယာတိ **သရိတာ,** သရတိ သလ္လတီတိ တ **သရိတာ**။ ဝိသရတီတိ **ဝိသတ္တိကာ**။ ပီတိဝသေန သိနေဟတီတိ **သိနေဟော**။ တာသု တာသု ဂတီသု ကိလမထံ ဥပ္ပာဒေတီတိ **ကိလမထော**။ သတ္တာ ရူပာဒိအာရမ္မဏာနိ မညန္တိ ဧတာယာတိ **မညနာ**။ ဘဝံ ဗန္ဓတီတိ **ဗန္ဓော**။ အာသီယတေ ပတ္တီယတေတိ **အာသာ**။ အာသိယတိ ပတ္တေတီတိ တ **အာသာ**။ ပိဟာသီယတေတိ **ပိဟာသာ,** အာရမ္မဏရသံ ပိဟာသတီတိ တ **ပိဟာသာ**။ အဘိနန္ဒီယတေတိ **အဘိနန္ဒနာ,** အဘိနန္ဒတီတိ တ **အဘိနန္ဒနာ** ။ ဝိတ္ထာရတော အဋ္ဌကထာဝသေန (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၂၀) ဝေဒိတဗ္ဗော။

"တဏှာယာယ ကုစ္စာဒိပ္ပကာရဝသေန အာလပိတဘာဝေ ဧကေန သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော"တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"ယထာ စ ဝေဝစနေ"**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဝေဝစနဟာရဝိဘင်္ဂေ "အာသာ စ ပိဟာ။ပေ။ ဝေဝစန"န္တိ (နေတ္တိ. ၃၇) ယာ တဏှာ **ယထာ** ယေန ပကာရေန ဝုတ္တာ, တထာ တေန ပကာရေန ဝုတ္တာယ တဏှာယ ကုစ္စာဒိပ္ပကာရဝသေန အာလပိတဘာဝေ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော။ "ဝေဝစနဝိဘင်္ဂေ အာစရိယေန ဝုတ္တောပိ ဘဂဝတာ အဝုတ္တော ဧကေန သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော"တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"ယထာဟ ဘဂဝါ"**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ယထာ** ယေန ပကာရေန ဘဂဝါ "ရူပေ တိဿ"တိအာဒိကံ ယံ ဝစနမာဟ, တထာ တေန ပကာရေန ဝုတ္တေန တေန ဝစနေန သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော တတိ။ **ဧဝံ ယုဇ္ဇတီ** တိ ဧဝံ ဝုတ္တနယေန ကုစ္စာတဏှာနံ အတ္ထတော ဧကတ္တာ , ဇရာယ စ မရဏဿ စ တဏှာယ စ အတ္ထတော အညတ္တာ စ "တယော ပဉ္ဟာ"တိ ယံ ဝစနံ ဝုတ္တံ, တံ ဝစနံ ယုဇ္ဇတီတိ အဓိပ္ပာယော ဂဟေတဗ္ဗော။

၂၁. “ကေနဿုဗ္ဘာဟတော လောကောတိအာဒိကထာယ တယော ပဉှာ ဝုတ္တာ”တိ ပဉှာတ္တယဘာဝေ ယုတ္တိ အာစရိယေန ဝိဘတ္တာ, အမ္ဟေဟိပိ စ ဉာတာ။ “တတော အညေဟိ ပကာရေဟိ ယုတ္တိ ကထံ ဉာတဗ္ဗာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော အညေဟိ ပကာရေဟိပိ ယုတ္တိဂဝေသနံ ဒဿေန္တော **“သဗ္ဗော ဒုက္ခူပစာရော”** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ သဗ္ဗော ဒုက္ခူပစာရော ကာမတဏှာသင်္ခါရမူလကောတိ ယုဇ္ဇတိ, သဗ္ဗော နိဗ္ဗိဒူပစာရော ကာမတဏှာပရိက္ခာရမူလကောတိ န ယုဇ္ဇတိ။ ဝစနတ္ထတော ပန ဒုက္ခဿ ဥပစာရော ပဝတ္တီတိ **ဒုက္ခူပစာရော**။ ကာမတဏှာပစ္စယာ ပဝတ္တော သင်္ခါရော မူလံ ဧတဿာတိ **ကာမတဏှာသင်္ခါရမူလကော**။ နိဗ္ဗိဒာယ ဥပစာရော ပဝတ္တီတိ **နိဗ္ဗိဒူပစာရော**။ ကာမတဏှာယ ပရိက္ခာရဘူတော ဝတ္ထုကာမော မူလံ ဧတဿာတိ **ကာမတဏှာပရိက္ခာရမူလကော**တိ။ တတ္ထ အနဘိရတိသင်္ခါတာ ဥက္ကဏ္ဌာ နိဗ္ဗိဒာ ကာမတဏှာပရိက္ခာရမူလိကာ ယုဇ္ဇတိ, ဉာဏနိဗ္ဗိဒာ ကာမတဏှာပရိက္ခာရမူလိကာ န ယုဇ္ဇတိ, တသ္မာ သဗ္ဗော နိဗ္ဗိဒူပစာရော ကာမတဏှာပရိက္ခာရမူလကောတိ န ပန ယုဇ္ဇတီတိ ဝုတ္တံ။

“ပဉှာတ္တယဘာဝေ စေဝ ဒုက္ခူပစာရနိဗ္ဗိဒူပစာရေ စ ယာ ယုတ္တိ အာစရိယေန ဝိဘတ္တာ, သာဝ ယုတ္တိ သလ္လက္ခေတဗ္ဗာ ကိံ, ဥဒာဟု ဣမာယ ယုတ္တိယာ အညာပိ ယုတ္တိ ဂဝေသိတဗ္ဗာ ကိ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတော နယံ ဒဿေတုံ **“ဣမာယာ”**တိအာဒိမာဟ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ပဉှာတ္တယဘာဝေ စေဝ ဒုက္ခူပစာရနိဗ္ဗိဒူပစာရေ စ ယာ ယုတ္တိ မယာ ဝိဘတ္တာ, ဣမာယ ယုတ္တိယာ အနုသာရေန အညမညေဟိ ကာရဏေဟိ တေသု တေသု ဟာရပ္ပဒေသေသု ယုတ္တိပိ ဂဝေသိတဗ္ဗာတိ။

“ဣဒံ နယဒဿနံ သံခိတ္တံ, န သက္ကာ ဝိတ္ထာရတော ဂဝေသိတု”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတော တံ နယဒဿနံ ဝိတ္ထာရတော ဝိဘဇိတွာ ဒဿေတုံ **“ယထာ ဟိ ဘဂဝါ”**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ အသုဘဿ ဇိဂုစ္ဆနီယဘာဝတော ရာဂုပ္ပာဒေ န ယုတ္တော, တသ္မာ **ရာဂစရိတဿ ပုဂ္ဂလဿ** အသုဘဒေသနာ ရာဂဝိနယာယ ယုတ္တာ။ မေတ္တာယ ဒောသပဋိပက္ခတ္တာ **ဒောသစရိတဿ ပုဂ္ဂလဿ** မေတ္တာဒေသနာ ဒောသဝိနယာယ ယုတ္တာ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒဿ ပညာဝိသယတ္တာ **မောဟစရိတဿ ပုဂ္ဂလဿ** ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒဒေသနာ မောဟဝိနယာယ ယုတ္တာ။ “ရာဂစရိတဿာပိ မေတ္တာဒိဒေသနာ ယုဇ္ဇေယျ သဗ္ဗသတ္တသာဓာရဏတ္တာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“ယဒိ ဟိ ဘဂဝါ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တိဗ္ဗကိလေသဿ ရာဂစရိတဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ တာဒိသဿ ပုဂ္ဂလဿ မေတ္တံ စေတောဝိမုတ္တိံ ယဒိ ဒေသေယျ, ဧဝံ သတိ မေတ္တာဝသေနပိ ရာဂုပ္ပဇ္ဇနတော ဒေသနာ န ယုဇ္ဇတိ။ သုခံ ပဋိပဒံ တ ယဒိ ဒေသေယျ, ဧဝံ သတိ ရာဂစရိတဿ ဒုက္ခာပဋိပဒါယုဇ္ဇနတော ဒေသနာ န ယုဇ္ဇတိ။ ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမံ ပဟာနံ တ ယဒိပိ ဒေသေယျ, ဧဝံ သတိ ရာဂစရိတဿ အသုဘာနုပဿနံ ဝဇ္ဇေတွာ ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမဿ ပဟာနဿ ဒုက္ကရတော ဒေသနာ န ယုဇ္ဇတီတိ ယောဇနာ။

“ဘဂဝါ ရာဂစရိတဿာ”တိအာဒိနာ နိရဝသေသဝသေန ယုတ္တိ န ဝိဘတ္တာ, နယဒဿနမေတတိ ယော နယော ဒဿိတော, တေန နယေန အညာပိ ဂဝေသိတဗ္ဗာတိ ဒဿေတုံ **“ဧဝံ ယံ ကိဉ္စိ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ရာဂဿ ယံ ကိဉ္စိ အနုလောမပ္ပဟာနံ, ဒောသဿ ယံ ကိဉ္စိ အနုလောမပ္ပဟာနံ, မောဟဿ ယံ ကိဉ္စိ အနုလောမပ္ပဟာနံ ဒေသိတံ, **တံ သဗ္ဗံ** အနုလောမပ္ပဟာနံ ယတ္တကာ ဟာရပ္ပဒေသာ ဉာဏဿ ဘူမိ, တတ္တကေသု ဝိစယေန ဟာရေန ဝိစိနိတွာ ယုတ္တိဟာရေန ယောဇေတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။

“ရာဂါဒိပ္ပဟာနဝသေန ယုတ္တိ ဂဝေသိတဗ္ဗာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော အညေဟိပိ မေတ္တာဒိဗြဟ္မဝိဟာရဖလသမာပတ္တိနတနုပုဗ္ဗသမာပတ္တိဝသီဘာဝေဟိ ဝိဘဇိတွာ ယုတ္တိဂဝေသနံ ဒဿေတုံ **“မေတ္တာဝိဟာရိဿာ”** တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ **မေတ္တာဝိဟာရိဿ** မေတ္တာဝိဟာရလာဘိနော **သတော** သံဝိဇ္ဇမာနဿ ပုဂ္ဂလဿ မေတ္တာယ ဗျာပါဒပဋိပက္ခတ္တာ **ဗျာပါဒော** စိတ္တံ ပရိယာဒါယ ဌဿတီတိ ဒေသနာ န ယုဇ္ဇတီတိ စ, မေတ္တာဝိဟာရိဿ သတော ဗျာပါဒော ပဟာနံ အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆတီတိ ဒေသနာ ယုဇ္ဇတိ။ **ကရုဏာဝိဟာရိဿ** ကရုဏာဝိဟာရလာဘိနော **သတော** သံဝိဇ္ဇမာနဿ ပုဂ္ဂလဿ ကရုဏာယ ဝိဟေသာယ ပဋိပက္ခတ္တာ **ဝိဟေသာ** စိတ္တံ ပရိယာဒါယ ဌဿတီတိ ဒေသနာ န ယုဇ္ဇတိ, ကရုဏာဝိဟာရိဿ သတော ဝိဟေသာ ပဟာနံ အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆတီတိ ဒေသနာ ယုဇ္ဇတိ။ **မုဒိတာဝိဟာရိဿ** မုဒိတာဝိဟာရလာဘိနော **သတော** သံဝိဇ္ဇမာနဿ ပုဂ္ဂလဿ မုဒိတာယ အရတိယာ ပဋိပက္ခတ္တာ **အရတိ** စိတ္တံ ပရိယာဒါယ ဌဿတီတိ ဒေသနာ န ယုဇ္ဇတိ, မုဒိတာဝိဟာရိဿ သတော အရတိ ပဟာနံ အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆတီတိ ဒေသနာ ယုဇ္ဇတိ။ **ဥပေက္ခာဝိဟာရိဿ** ဥပေက္ခာဝိဟာရလာဘိနော **သတော** သံဝိဇ္ဇမာနဿ ပုဂ္ဂလဿ ဥပေက္ခာယ

ရာဂသ္သ ပဋိပက္ခတ္တာ **ရာဂေ** စိတ္တံ ပရိယာဒာယ ဌာတီတိ ဒေသနာ န ယုဇ္ဇတိ, ဥပေက္ခာဝိဟာရိဿ သတော ရာဂေ ပဟာနံ အဗ္ဗတ္ထံ ဂစ္ဆတီတိ ဒေသနာ ယုဇ္ဇတိ။

အနိမိတ္တဝိဟာရိဿ အနိစ္စာနုပဿနာမုခေန ပဋိလဒ္ဓဖလသမာပတ္တိဝိဟာရလာဘိနော **သတော** သံဝိဇ္ဇမာနဿ ပုဂ္ဂလဿ နိမိတ္တာနုသာရိ **တေန တေနေဝ** သင်္ခာရနိမိတ္တာနုသာရေနေဝ နိစ္စာဒိသု ပဟီနေန နိမိတ္တေန **ဝိညာဏံ** ပဝတ္တတီတိ ဒေသနာ န ယုဇ္ဇတိ, အနိမိတ္တာနုပဿနာယ နိစ္စာဒိဝိပလ္လာသပဋိပက္ခတ္တာ အနိမိတ္တဝိဟာရိဿ သတော နိမိတ္တံ ပဟာနံ အဗ္ဗတ္ထံ ဂစ္ဆတီတိ ဒေသနာ ယုဇ္ဇတိ။ ''အသ္မိ''တိ မညိတံ ခန္ဓပဉ္စကံ အတ္တဝိဂတံ ''အယံ ခန္ဓပဉ္စကော အဟံ အသ္မိ''တိ န သမနုပဿာမိ, အထ စ ပန အသမနုပဿနေ သတိပိ ''မေ ကိံ အသ္မိ''တိ ''ကထံ အသ္မိ''တိ ဝိစိကိစ္ဆာ ကထံကထာသလ္လံ စိတ္တံ ပရိယာဒာယ ဌာတီတိ ဒေသနာ န ယုဇ္ဇတိ, ဝိစိကိစ္ဆာယ ပဟာနေကဋ္ဌဘာဝတော ''အယံ ခန္ဓပဉ္စကော အဟံ အသ္မိ''တိ အသမနုပဿန္တဿ ဝိစိကိစ္ဆာ ကထံကထာသလ္လံ ပဟာနံ အဗ္ဗတ္ထံ ဂစ္ဆတီတိ ဒေသနာ ယုဇ္ဇတိ။

''ဖလသမာပတ္တိဝသေနေဝ ယုတ္တိ ဂဝေသိတဗ္ဗာ ကိ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ ဈာနသမာပတ္တိဝသေနပိ ယုတ္တိ ဂဝေသိတဗ္ဗာတိ ဒဿေတုံ **''ယထာ တ ပန ပဌမံ ဈာန''**န္တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ အထ တ ''ဖလသမာပတ္တိဝိဟာရိဿေဝ ယုတ္တိ ဂဝေသိတဗ္ဗာ ကိ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ ဈာနသမာပတ္တိဝသေနပိ ယုတ္တိ ဂဝေသိတဗ္ဗာတိ ဒဿေတုံ **''ယထာ တ ပန ပဌမံ ဈာန''**န္တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ ယထာ ပဌမံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ဖလသမာပတ္တိဝိဟာရိဿ ယုတ္တိ ဂဝေသိတဗ္ဗာ, ဧဝံ ဈာနသမာပတ္တိဝိဟာရိဿပိ ယုတ္တိ ဂဝေသိတဗ္ဗာ။ ကထံ? **ပဌမံ ဈာနံ သမာပန္နဿ** ပဌမဇ္ဈာနသမင်္ဂိနော **သတော** သံဝိဇ္ဇမာနဿ ပုဂ္ဂလဿ နီဝရဏဝိက္ခမ္ဘနတော **ကာမရာဂဗျာပာဒာ ဝိသေသာယ** ဒုတိယဇ္ဈာနာယ သံဝတ္တန္တီတိ ဒေသနာ န ယုဇ္ဇတိ, ကာမရာဂဗျာပာဒာ ဈာနဿ ဟာနာယ သံဝတ္တန္တီတိ ဒေသနာ ယုဇ္ဇတိ။ **ဝိတက္ကသဟဂတာ သညာမနသိကာရာ** ဥပစာရဓမ္မေန သဟ ဒုတိယဇ္ဈာနဓမ္မာ ဈာနဿ ဟာနာယ သံဝတ္တန္တီတိ ဒေသနာ န ယုဇ္ဇတိ, ဝိတက္ကသဟဂတာ သညာမနသိကာရာ **ဝိသေသာယ** ဥပရိဈာနတ္ထာယ သံဝတ္တန္တီတိ ဒေသနာ ယုဇ္ဇတိ။

ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပန္နဿ **သတော** သံဝိဇ္ဇမာနဿ ပုဂ္ဂလဿ **ဝိတက္ကဝိစာရသဟဂတာ** တ **သညာမနသိကာရာ** ဥပစာရဓမ္မေန သဟ ပဌမဇ္ဈာနဓမ္မာ **ဝိသေသာယ** ဥပရိဈာနတ္ထာယ သံဝတ္တန္တီတိ ဒေသနာ န ယုဇ္ဇတိ, ဝိတက္ကဝိစာရသဟဂတာ သညာမနသိကာရာ အဝိတက္ကဈာနဿ ဟာနာယ သံဝတ္တန္တီတိ ဒေသနာ ယုဇ္ဇတိ။ **ဥပေက္ခာသဟဂတာ** တ **သညာမနသိကာရာ** ဥပစာရဓမ္မေန သဟ စတုတ္ထဇ္ဈာနဓမ္မာ ဈာနဿ ဟာနာယ သံဝတ္တန္တီတိ ဒေသနာ န ယုဇ္ဇတိ, ဥပေက္ခာသဟဂတာ သညာမနသိကာရာ **ဝိသေသာယ** ဥပရိဈာနတ္ထာယ သံဝတ္တန္တီတိ ဒေသနာ ယုဇ္ဇတိ။ သေသေသုပိ အတ္ထာနုရူပံ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ ယထာဝုတ္တသမာပတ္တီသု ဝသီဘာဝေန ပရိစိတံ **ကလ္လတာပရိစိတံ စိတ္တံ** နာမ။

ဧတ္တကမေဝ ယုတ္တိဂဝေသနံ န ကာတဗ္ဗံ, နဝဝိဓသုတ္တန္တေသု ယထာလဒ္ဓယုတ္တိဂဝေသနမ္ပိ ကာတဗ္ဗန္တိ ဒဿေတုံ **''ဧဝံ သဗ္ဗေ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ''သဗ္ဗေသံ ဟာရာနံ ယထာဝုတ္တဘူမိဂေစရာနံ ဝိစယဟာရေန ဝိစိနိတ္ဝာ ယုတ္တိဟာရေန ယောဇေတဗ္ဗဘာဝတော ဧကေန သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တေနာဟာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တေန** ယောဇေတဗ္ဗဘာဝေန အာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော ''သဗ္ဗေသ''န္တိအာဒိကံ ယံ ဝစနံ အာဟ, တေန ဝစနေန သဒ္ဒဟိတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဣတိ ယုတ္တိဟာရဝိဘင်္ဂေ သတ္တိဗလာနုရူပါ ရစိတာ

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဍိတေဟိ ပန အဋ္ဌကထာဋီကာနုသာရေန ဂမ္ဘီရတ္ထော ဝိတ္ထာရတော ဝိဘဇိတ္ဝာ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

၄. ပဒဋ္ဌာနဟာရဝိဘင်္ဂဝိဘာဝနာ

၂၂. ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန ယုတ္တိဟာရဝိဘင်္ဂဘူတေန ပဥ္စဟာဝိသ္သဇ္ဇနာဒီနံ ယုတ္တာယုတ္တဘာ တေ ဝိဘတ္တော, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတော ယုတ္တိဟာရဝိဘင်္ဂေါ ပရိပုဏ္ဏော, “ကတမော ပဒဋ္ဌာနဟာရဝိဘင် ကော”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ကတမော ပဒဋ္ဌာနော ဟာရော”** တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တေသု နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု သောဠသသု ဒေသနာဟာရာဒီသု ဟာရေသု **ကတမော** သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **ပဒဋ္ဌာနော ဟာရော** ပဒဋ္ဌာနဟာရဝိဘင်္ဂေါတိ ပုစ္ဆတိ။ “ဓမ္မံ ဒေသေသိ ဇိနော”တိအာဒိနိဒ္ဒေသဿ ဣအာနိ မယာ ဝုစ္စမာနော “အယံ ပဒဋ္ဌာနော ဟာရော”တိအာဒိကော ဝိတ္ထာရသံဝဏ္ဏနာဝိသေသော ပဒဋ္ဌာနဟာရဝိဘင်္ဂေါတိ ဝိညေယျော။ တေန ဝုတ္တံ – “တတ္ထ ကတမော ပဒဋ္ဌာနော ဟာရောတိအာဒိ ပဒဋ္ဌာနဟာရဝိဘင်္ဂေါ”တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၂၂)။ “အယံ ဣအာနိ ဝုစ္စမာနော ဝိတ္ထာရဘူတော ပဒဋ္ဌာနော ဟာရော ပိဋကတ္တယေ ဒေသိတေသု ဓမ္မေသု ကိံ နာမ ဓမ္မံ ဒေသယတိ သံဝဏ္ဏေတီ”တိ ပုစ္ဆံ ဌပေတွာ “ဣဒံ အာသန္နကာရဏံ ဣမဿ အာသန္နဖလဿ ပဒဋ္ဌာန”န္တိ နိယမေတွာ ဝိဘဇိတုံ **“အယံ ပဒဋ္ဌာနော”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တဿတ္ထော – သဗ္ဗေသု ဝိညေယျဓမ္မေသု ယာထာဝတော အသမ္ပဋိဝေဓော လက္ခဏံ ဧတိဿာ အဝိဇ္ဇာယာတိ **သဗ္ဗဓမ္မယာထာဝအသမ္ပဋိဝေဓလက္ခဏာ,** အဝိဇ္ဇာ, **တဿာ** အဝိဇ္ဇာယ အသုဘေ “သုဘ”န္တိ အာဒိ**ဝိပလ္လာသာ ပဒဋ္ဌာနံ** အာသန္နကာရဏံ။ ဝိပလ္လာသေ သတိ အဝိဇ္ဇာ ဝတ္တတိ ဥပရူပရိ ဇာယတိ န ဟာယတိ, တသ္မာ ဝိပလ္လာသာ အဝိဇ္ဇာယ ပဒဋ္ဌာနံ အာသန္နကာရဏံ ဘဝန္တိ။ အဝိဇ္ဇာယ ဝဋ္ဋမူလကတ္တာ တံ အာဒိံ ကတွာ ပဒဋ္ဌာနံ ဝိဘတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

တဏှာယပိ ဝဋ္ဋမူလကတ္တာ တဒနန္တရံ တဏှာယ ပဒဋ္ဌာနံ ဝိဘဇိတုံ **“အဇ္ဈောသာနလက္ခဏာ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ပိယရူပံ သာတရူပ**န္တိ ပိယသဘာဝံ သာတသဘာဝံ စက္ခာဒိဓမ္မဇာတံ။ ပိယနီယသာတနီယေ စက္ခာဒိကေ သတိ တဏှာ ဝတ္တတိ ဥပရူပရိ ဇာယတိ, တသ္မာ ပိယရူပံ သာတရူပံ တဏှာယ **ပဒဋ္ဌာနံ** အာသန္နကာရဏံ ဘဝတိ။

အဒိန္နာဒါနေ သတိ လောဘော ဝတ္တတိ, တသ္မာ **အဒိန္နာဒါနံ လောဘဿ ပဒဋ္ဌာနံ** ဘဝတိ။ အဒိန္နာဒါနဥ္ဟိ ဧကတရံ ဥပ္ပန္နမ္ပိ အနာဒီနဝဒဿနတော လောဘဿ အာသန္နကာရဏံ ဘဝတေဝ။

ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနဗျဉ္ဇနဂ္ဂဟဏလက္ခဏာ... ကေသာဒီသု အသုဘေသု ပဝတ္တာယပိ သုဘသညာယ နီလာဒိဝဏ္ဏာဒိဃာဒိသဏ္ဌာနဟာသနာဒိဗျဉ္ဇနဂ္ဂဟဏလက္ခဏတ္တာ စက္ခုန္ဒြိယာဒီနံ **အသံဝရော သုဘသညာယ ပဒဋ္ဌာနံ** ဘဝတိ။

ဒုက္ခဒုက္ခာဒီသု ပဝတ္တာယပိ သုခသညာယ သာသဝဖဿုပဂမနလက္ခဏတ္တာ ရူပာဒီသု **အဿာဒော သုခသညာယ ပဒဋ္ဌာနံ**။

ရူပက္ခန္ဓာဒီသု အနိစ္စေသု ပဝတ္တာယပိ နိစ္စသညာယ သင်္ခတလက္ခဏာနံ ဓမ္မာနံ အသမနုပဿနလက္ခဏတ္တာ ရူပက္ခန္ဓာဒီသု နိစ္စဂ္ဂဟဏံ **ဝိညာဏံ နိစ္စသညာယ ပဒဋ္ဌာနံ** ။

အနိစ္စဒုက္ခာနတ္တသင်္ခါတေသု ခန္ဓာဒီသု ပဝတ္တာယပိ အတ္တသညာယ အနိစ္စသညာဒုက္ခသညာနံ အသမနုပဿန လက္ခဏတ္တာ အဟံမမာဒိဝသေန ပဝတ္တော **နာမကာယော အတ္တသညာယ ပဒဋ္ဌာနံ** ။

ဧဝံ အဝိဇ္ဇာဒီနံ အကုသလပက္ခာနံ ဓမ္မာနံ ပဒဋ္ဌာနံ ဒဿေတွာ ဣအာနိ တပ္ပဋိပက္ခာနံ ဝိဇ္ဇာဒီနံ ဓမ္မာနံ ပဒဋ္ဌာနံ ဒဿေတုံ **“သဗ္ဗဓမ္မသမ္ပဋိဝေဓလက္ခဏာ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သဗ္ဗေသု ဉေယျဓမ္မေသု ပဝတ္တာယ ဝိဇ္ဇာယ သဗ္ဗဓမ္မသမ္ပဋိဝေဓလက္ခဏတ္တာ **သဗ္ဗံ နေယျံ ဝိဇ္ဇာယ ပဒဋ္ဌာနံ** ။

သမထဿ စိတ္တဝိက္ခေပသင်္ခါတဥဒ္ဓစ္စပဋိသံဟရဏသင်္ခါတဝိက္ခမ္ဘနလက္ခဏတ္တာ ပဋိဘာဂနိမိတ္တဘူတာ **အသုဘာ သမထဿ ပဒဋ္ဌာနံ** ။ အသုဘာယ ဟိ တဏှာပဋိပက္ခတ္တာ, တဏှာယ စ အဘာဝေ သမထော တိဋ္ဌတီတိ။

အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိဝသေန ပဝတ္တဿ အလောဘဿ ဣစ္ဆာဝစရပဋိသံဟရဏလက္ခဏတ္တာ **အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏီ အလောဘဿ ပဒဋ္ဌာနံ**။

ဟဏ္ဏာတိဟတာ ဝေရမဏိဝသေန ပဝတ္တသ္မာ အဒောသသ္မာ အဗျာပဇ္ဇလက္ခဏတ္တာ **ဟဏ္ဏာတိဟတာ ဝေရ မဏိ အဒောသသ္မာ ပဒဋ္ဌာနံ**။

သမ္မာပဋိပတ္တိဝသေန ပဝတ္တသ္မာ အမောဟသ္မာ ဝတ္ထုအဝိပ္ပဋိပတ္တိလက္ခဏတ္တာ **သမ္မာပဋိပတ္တိ အမော ဟသ္မာ ပဒဋ္ဌာနံ**။

နိဗ္ဗိဒါဝသေန ပဝတ္တာယ အသုဘသညာယ ဝိနီလကဝိပုဗ္ဗကဂဟဏလက္ခဏတ္တာ **နိဗ္ဗိဒါ အသုဘသညာယ ပဒ ဋ္ဌာနံ**။ နိဗ္ဗိဒါဉာဏေန ဟိ အနဘိရတိ ပဝတ္တတိ, အနဘိရတိယာ စ အသုဘသညာ ဌိတာတိ။

ဒုက္ခဝေဒနာဝသေန ပဝတ္တာယ ဒုက္ခသညာယ သာသဝဖဿပရိဇာနနလက္ခဏတ္တာ **ဝေဒနာ ဒုက္ခသညာယ ပဒဋ္ဌာနံ**။

ဥပ္ပာဒဝယဝသေန ပဝတ္တာယ အနိစ္စသညာယ သင်္ခတလက္ခဏာနံ ဓမ္မာနံ သမနုပဿနလက္ခဏတ္တာ **ဥပ္ပာဒ ဝယာ အနိစ္စသညာယ ပဒဋ္ဌာနံ**။ ဥပ္ပာဒဝယဥ္ဟိ သမနုပဿိတ္ဝာ အနိစ္စသညာ ပဝတ္တာ။

ဓမ္မမတ္တသညာဝသေန ပဝတ္တာယ အနတ္တသညာယ သဗ္ဗဓမ္မအဘိနိဝေသလက္ခဏတ္တာ **ဓမ္မသညာ အနတ္တသညာယ ပဒဋ္ဌာနံ**။

ကာမရာဂသ္မာ ရူပာဒိပဉ္စကာမဂုဏာရမ္မဏတ္တာ **ပဉ္စ ကာမဂုဏာ ကာမရာဂသ္မာ ပဒဋ္ဌာနံ** ။

ရူပသင်္ခာတေ ကာယေ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တသ္မာ ရူပရာဂသ္မာ စက္ခာဒိပဉ္စိန္ဒြိယာနံ အနုသာရေန ပဝတ္တနတော **ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ရူပာနိ ရူပရာဂသ္မာ ပဒဋ္ဌာနံ** ။

ဘဝနိကန္တိဝသေန ပဝတ္တသ္မာ **ဘဝရာဂသ္မာ ဆဋ္ဌာယတနံ ပဒဋ္ဌာနံ။ နိဗ္ဗတ္တဘဝါနုပဿိတာ** တိ "ဒေဝိသံ အနိဋ္ဌံ ရူပံ မာ နိဗ္ဗတ္တတု, ဧဒိသံ ကန္တံ ရူပံ နိဗ္ဗတ္တတု ဒေဝိသီ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ မာ နိဗ္ဗတ္တတု, ဧဒိသီ သုခာ ဝေဒနာ နိ ဗ္ဗတ္တတူ"တိ ဧဝမာဒိနာ ပကာရေန ပဝတ္တာ ရူပာဘိနန္ဒနာ, **သာ ပဉ္စန္နံ ဥပာဒါနက္ခန္ဓာနံ ပဒဋ္ဌာနံ** ။

ကမ္မဿကတညာဏဿ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏာနုဂတတ္တာ **ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏဒဿနံ က မ္မဿကတညာဏဿ ပဒဋ္ဌာနံ**။

ဩကပ္ပနံ လက္ခဏံ ယဿာ သဒ္ဓါယာတိ **ဩကပ္ပနလက္ခဏာ** သဒ္ဓါ။ အဓိမုတ္တိ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ ယဿာ သဒ္ဓါ ယာတိ **အဓိမုတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနာ** စ သဒ္ဓါ။ အနာဝိလံ လက္ခဏံ ယဿ ပသာဒဿာတိ **အနာဝိလလက္ခဏော** တိ ပသာ ဒေါ။ သမ္ပသီဒနံ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ ယဿ ပသာဒဿာတိ **သမ္ပသီဒနပစ္စုပဋ္ဌာနော** စ ပသာဒေါ။ သော ပန ပသာဒေ သဒ္ ဓာယ ဧဝ အဝတ္ထာဝိသေသောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အဝေစ္စပသာဒေ** အဘိပတ္တိယနလက္ခဏာယ သဒ္ဓါယ ပဒဋ္ဌာနံ, **ဩကပ္ပနလက္ခဏာ** သဒ္ဓါ အနာဝိလလက္ခဏဿ ပသာဒဿ ပဒဋ္ဌာနံ, စတုဗ္ဗိဓံ **သမ္မပ္ပဓာနံ** ဝီရိယံ အာရမ္ဘလ က္ခဏဿ ဝီရိယဿ ပဒဋ္ဌာနံ, ကာယာဒိ**သတိပဋ္ဌာနံ** အပိလာပနလက္ခဏာယ သတိယာ ပဒဋ္ဌာနံ, ဈာနသဟိတဿ သမာဓိဿ ဧကဂ္ဂလက္ခဏတ္တာ ဝိတက္ကာဒိ**ဈာနာနိ** သမာဓိဿ ပဒဋ္ဌာနံ, ပညာယ ကိစ္စပဇာနနအာရမ္မဏပဇာနန လက္ခဏတ္တာ **သစ္စာနိ** ပညာယ ပဒဋ္ဌာနံ။

"ယေသံ အဝိဇ္ဇာဒီနံ ပဒဋ္ဌာနာနိ အာစရိယေန ဝိဘတ္တာနိ, တေ အဝိဇ္ဇာဒယော ကတမေသံ ဓမ္မာနံ ပဒဋ္ဌာနာနီ"တိ ပု စ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ တေ အဝိဇ္ဇာဒယောပိ ဣမေသံ ဓမ္မာနံ ပဒဋ္ဌာနာတိ ဒဿေတုံ **"အပရော နယော"**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အဝိဇ္ဇာ** အဿာဒမနသိကာရလက္ခဏဿ **အယောနိသောမနသိကာရဿ ပဒဋ္ဌာနံ** ။ အဝိဇ္ဇာယ ဟိ အာဒီနဝစ္ဆာဒန တော အယောနိသောမနသိကာရော ဇာတောတိ။ သစ္စသမ္မောဟနလက္ခဏာ **အဝိဇ္ဇာ** ပုညာပုညာနေဉ္ဇာဘိ **သင်္ခါရာနံ ပဒ ဋ္ဌာနံ,** ပုနဗ္ဘဝဝိရောဟနလက္ခဏာ တေဘူမကစေတနာ **သင်္ခါရာ** ဝိပာကဝိ**ညာဏဿ ပဒဋ္ဌာနံ, ဩပပစ္စယိက** သင်္ခါ တေန ဥပပတ္တိဘဝဘာဝေန **နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ** ပဋိသန္ဓိဝိ**ညာဏံ နာမရူပဿ ပဒဋ္ဌာနံ,** နာမကာယရူပကာယသင်္ဃာ

တလက္ခဏံ **နာမရူပံ ဆဋ္ဌာယတနဿ ပဒဋ္ဌာနံ** သဟဇာတာဒိပစ္စယဘာဝတော, စက္ခာဒီနံ ဆန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ ပဝတ္တာနံ လက္ခဏံ **ဆဋ္ဌာယတနံ** ဆဗ္ဗိဓဿ **ဖဿဿ** ယထာက္ကမံ **ပဒဋ္ဌာနံ** နိဿယာဒိပစ္စယဘာဝတော, စက္ခုပသာဒရူပာရမ္မဏံ စက္ခုဝိညာဏာဒိသန္နိပာတလက္ခဏော ဆဗ္ဗိဓော **ဖဿော,** တံ **ဝေဒနာယ** တေန ဆဗ္ဗိဓေန ဖဿေန သဟဇာတာယ ဆဗ္ဗိဓာယ ဝေဒနာယ ယထာက္ကမံ **ပဒဋ္ဌာနံ** သဟဇာတာဒိပစ္စယဘာဝတော, ဣဋ္ဌာနုဘဝနအနိဋ္ဌာနုဘဝနဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာနုဘဝနလက္ခဏာ တိဝိဓာ **ဝေဒနာ,** တံ **တဏှာယ** တာယ တိဝိဓာယ ဝေဒနာယ ဝသေန ပဝတ္တာယ တဏှာယ **ပဒဋ္ဌာနံ** ဥပနိဿယာဒိပစ္စယဘာဝတော, သပရသန္တာနေသု အဇ္ဈောသာနလက္ခဏာ **တဏှာ,** တံ **ဥပာဒာနဿ** တာယ တဏှာယ ဝသေန ပဝတ္တဿ စတုဗ္ဗိဓဿ ဥပာဒာနဿ **ပဒဋ္ဌာနံ** ဥပနိဿယာဒိပစ္စယဘာဝတော။ “သော ဝေဒနာယာ”တိ စ “သာ တဏှာယာ”တိ စ “သာ ဥပာဒာနဿာ”တိ စ ဟဝေန ဘဝိတဗ္ဗံ, လိင်္ဂဝိပလ္လာသနိဒ္ဒေသော တ သိယာ။

ယံ ဥပာဒာနံ **ဩပပစ္စယိကံ** ဥပပတ္တိက္ခန္ဓနိဗ္ဗတ္တကံ, တံ **ဥပာဒာနံ** ဒုဝိဓဿ **ဘဝဿ ပဒဋ္ဌာနံ** ။ ယော ကမ္မဘဝေ နာမကာယရူပကာယသမ္ဘဝနလက္ခဏော, သော ကမ္မ**ဘဝေ ဇာတိယာ ပဒဋ္ဌာနံ** ။ ယာ ဥပပတ္တိဘူတာ ဇာတိ ခန္ဓပာတုဘာဝလက္ခဏာ, တံ သာ **ဇာတိ ဇရာယ ပဒဋ္ဌာနံ** ။ ယာ ဇိဏ္ဏာဇရာ ဥပဓိက္ခန္ဓပရိပါကလက္ခဏာ, တံ သာ ဇိဏ္ဏာ**ဇရာ မရဏဿ ပဒဋ္ဌာနံ** ။ ယမ္ပိ ယဿ သမ္မုတိမရဏံ ဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒလက္ခဏံ, တမ္ပိ တဿ သမ္မုတိ **မရဏံ သောကဿ ပဒဋ္ဌာနံ**။ ပိယဿ မရဏံ စိန္တေန္တဿ ယေဘုယ្យေန သောကုပ္ပဇ္ဇနတော ယော သောကော ဉာတိအာဒိပိယေသု ဥဿုက္ကကာရကော, တံ သော **သောကော ပရိဒေဝဿ ပဒဋ္ဌာနံ** ။ ယော ပရိဒေဝေါ လာလပ္ပကာရကော, တံ သော **ပရိဒေဝေါ** ကာယိက**ဒုက္ခဿ ပဒဋ္ဌာနံ** ။ ယံ ကာယိကံ ဒုက္ခံ ကာယသမ္ပီဠနလက္ခဏံ, တံ ကာယိကံ **ဒုက္ခံ ဒောမနဿဿ ပဒဋ္ဌာနံ** ။ ယံ ဒောမနဿံ စိတ္တသမ္ပီဠနလက္ခဏံ, တံ **ဒောမနဿံ ဥပါယာသဿ ပဒဋ္ဌာနံ**။ ယော ဥပါယာသော **ဩဒဟနကာရကော** အဝဒဟနကာရကော, တံ သော **ဥပါယာသော ဘဝဿ** ဥပါယာသဿ နိဿယသန္တာနဘဝဿ **ပဒဋ္ဌာနံ** ။

ဘဝင်္ဂါ တိ ဝုတ္တာဘဝံ ဒဿေတုံ **“ဣမာနိ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဘဝင်္ဂါနိ** ကိလေသော ဘဝဿ အင်္ဂကာရဏံ ကမ္မဝဋ္ဋဝိပါကဝဋ္ဋာနိ ဘဝသင်္ခါတာနိ အင်္ဂါနိ အဝယဝါနိ။ ယဒါ ပစ္စုပ္ပန္နာဒိကာလေ သမင်္ဂါနိ နိဗ္ဗတ္တာနိ ဘဝန္တိ, တဒါ သော ကိလေသဝဋ္ဋကမ္မဝဋ္ဋဝိပါကဝဋ္ဋသင်္ခါတော ဓမ္မသမူဟော “ဘဝေါ”တိ ဧတ္ထ ဘဝေါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **တံ** ဘဝသင်္ခါတံ ကိလေသဝဋ္ဋကမ္မဝဋ္ဋဝိပါကဝဋ္ဋတ္တယံ **သံသာရဿ ပဒဋ္ဌာနံ** ပုရိမံ ပုရိမံ ဇာတိနိဗ္ဗန္တ ကိလေသာဒိဝဋ္ဋေန သံသာရဿ အဗ္ဗောစ္ဆိန္နုပ္ပဇ္ဇနတော, ယော အရိယမဂ္ဂေါ နိယျာနိကလက္ခဏော, တံ **သော** အရိယမဂ္ဂေါ **နိရောဓဿ** နိဗ္ဗာနဿ **ပဒဋ္ဌာနံ** သမ္ပာပကဟေတုဘာဝတော။

ဗဟုဿုတော သဗ္ဗသိဿာဒီနံ ပတိဋ္ဌာနတ္တာ တိတ္ထံ ဝိယာတိ **တိတ္ထံ,** ဇာနာတီတိ **ဉူ,** တိတ္ထံ ဉူတိ **တိတ္ထညူ,** တိတ္ထညုနော ဘာဝေါ **တိတ္ထညုတာ,** သမ္မာပယိရုပါသနာ, သာ **ပီတညုတာယ ပဒဋ္ဌာနံ** ။ ဗဟုဿုတဿ ဟိ သမ္မာပယိရုပါသနာယ ဓမ္မူပသဉှိတံ ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ, ပါမောဇ္ဇေန စ ကမ္မဋ္ဌာနုဗျူဟနာ ဇာယတီတိ သပ္ပာယဓမ္မဿဝနေန ပီတိံ ဇာနာတီတိ **ပီတညူ,** ပီတညုနော ဘာဝေါ **ပီတညုတာ,** ကမ္မဋ္ဌာနဿ ဗျူဟနာ, သာ **ပတ္တညုတာယ ပဒဋ္ဌာနံ**။ ကမ္မဋ္ဌာနဗျူဟနာယ ဟိ ဘာဝနာပတ္တဇာနနတာ ဇာယတီတိ **ပတ္တညုတာ** ။ ဘာဝနာပတ္တဇာနနတာ **အတ္တညုတာယ ပဒဋ္ဌာနံ**။ ဘာဝနာပတ္တဇာနနတာယ ဟိ ပဉ္စဟိ ပဓာနိယင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတဿ အတ္တနော ဇာနနတာ ဇာယတီတိ **အတ္တညုတာ ပုဗ္ဗေကတပုညတာယ ပဒဋ္ဌာနံ** ။

ပဓာနိယင်္ဂေသု သမန္နာဂတတ္တဇာနနတာယ ဟိ ပုဗ္ဗေ ပုညကရဏံ ဇာတံ, **ပုဗ္ဗေကတပုညတာ ပတိရူပဒေသဝါသဿ ပဒဋ္ဌာနံ**။ ပုဗ္ဗေ ဟိ ကတေန ပုညေန ပတိရူပဒေသဝါသော လဗ္ဘော, **ပတိရူပဒေသဝါသော သပ္ပုရိသူပနိဿယဿ ပဒဋ္ဌာနံ** ။ ပတိရူပဒေသဝါသေန ဟိ သပ္ပုရိသူပနိဿယော လဗ္ဘော, **သပ္ပုရိသူပနိဿယော အတ္တသမ္မာပဏိဓာနဿ ပဒဋ္ဌာနံ**။ သပ္ပုရိသူပနိဿယေန ဟိ အတ္တသမ္မာပဏိဓာနံ ဇာတံ, **အတ္တသမ္မာပဏိဓာနံ သီလာနံ ပဒဋ္ဌာနံ** ။ အတ္တသမ္မာပဏိဓာနေန ဟိ သီလာနိ သမ္ပတိဋ္ဌိတာနိ, **သီလာနိ အဝိပ္ပဋိသာရဿ ပဒဋ္ဌာနံ** ။ အတ္တနိ ဟိ သမ္ပတိဋ္ဌိတံ သီလံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ ဝိပ္ပဋိသာရော နတ္ထေတတိ, အဝိပ္ပဋိသာရေန ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ, တသ္မာ **အဝိပ္ပဋိသာရော ပါမောဇ္ဇဿ ပဒဋ္ဌာနံ**။ ပါမောဇ္ဇေန ပီတိ ဇာယတိ, တသ္မာ **ပါမောဇ္ဇံ ပီတိယာ ပဒဋ္ဌာနံ** ။ ပီတိယာ ပဿဒ္ဓိ ဇာယတိ, တသ္မာ **ပီတိ ပဿဒ္ဓိယာ ပဒဋ္ဌာနံ** ။ ပဿဒ္ဓိယာ သုခံ ဇာယတိ, တသ္မာ **ပဿဒ္ဓိ သုခဿ ပဒဋ္ဌာနံ** ။ သုခေန

သမာဓိ ဇာယတိ, တသ္မာ **သုခံ သမာဓိဿ ပဒဋ္ဌာနံ**။ သမာဓိနာ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ ဇာယတိ, တသ္မာ **သမာဓိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနဿ ပဒဋ္ဌာနံ**။ ယထာဘူတဉာဏဒဿနေန နိဗ္ဗိဒာဉာဏံ ဇာယတိ, တသ္မာ **ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ နိဗ္ဗိဒာယ ပဒဋ္ဌာနံ**။ နိဗ္ဗိဒာယ ဝိရာဂေါ ဇာယတိ, တသ္မာ **နိဗ္ဗိဒာ ဝိရာဂဿ ပဒဋ္ဌာနံ**။ ဝိရာဂေန ဝိမုတ္တိ ဇာယတိ, တသ္မာ **ဝိရာဂေါ ဝိမုတ္တိယာ ပဒဋ္ဌာနံ**။ ဝိမုတ္တိယာ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ ဇာယတိ, တသ္မာ **ဝိမုတ္တိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနဿ ပဒဋ္ဌာနံ**။ **ဧဝံ** ယထာဝုတ္တနယေန **ယော ကောစိ** ဓမ္မော ဥပနိဿယော ဟောတိ, **ယော ကောစိ** ဓမ္မော ပစ္စယော ဟောတိ, သဗ္ဗော **သော** ဓမ္မော အတ္တနော ပစ္စယုပ္ပန္နဿ ဓမ္မဿ ပဒဋ္ဌာနန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

''ဥပနိဿယဓမ္မဿ, ပစ္စယဓမ္မဿ တ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မဿ ပဒဋ္ဌာနဘာဝေါ ကေန သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တေနာဟ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တေနာ**တိ ယဿ ကဿစိ ဥပနိဿယဓမ္မဿ, ပစ္စယဓမ္မဿ စ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မဿ ပဒဋ္ဌာနဘာဝေန အာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော ''ဓမ္မံ ဒေသေတိ ဇိနော''တိအာဒိကံ ယံ ဝစနံ အာဟ, တေန ဝစနေန တေသံ ဥပနိဿယဓမ္မပစ္စယဓမ္မာနံ ပဒဋ္ဌာနဘာဝေါ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗောတိ။ ''ယထာဝုတ္တော ပဒဋ္ဌာနော ဟာရော ပရိပုဏ္ဏော ကိံ, ဥဒာဟု အညော နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗော ယောဇေတဗ္ဗော အတ္ထိ ကိ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''နိယုတ္တော ပဒဋ္ဌာနော ဟာရော''** တိ ဝုတ္တံ။ ဣဓ ဟဋ္ဌိယံ အဝိဘတ္တမ္ပိ ယထာလာဘဝသေန ပဒဋ္ဌာနော ဟာရော နီဟရိတွာ ယုတ္တော ယုဇ္ဇိတဗ္ဗော, ဝိဘဇိတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဣတိ ပဒဋ္ဌာနဟာရဝိဘင်္ဂေ သတ္တိဗလာနုရူပာ ရစိတာ

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဍိတေဟိ ပန အဋ္ဌကထာဋီကာနုသာရေန ဂမ္ဘီရတ္တော ဝိတ္ထာရတော ဝိဘဇိတွာ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

၅. လက္ခဏဟာရဝိဘင်္ဂဝိဘာဝနာ

၂၃. ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန ပဒဋ္ဌာနဝိဘင်္ဂေန အဝိဇ္ဇာဒီနံ ပဒဋ္ဌာနာနိ ဝိဘတ္တာနိ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတော ပဒဋ္ဌာနဟာရဝိဘင်္ဂေါ ပရိပုဏ္ဏော, ''ကတမော လက္ခဏဟာရဝိဘင်္ဂေါ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ကတမော လက္ခဏော ဟာရော''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထ** -သဒ္ဒဿ အတ္တော ဝုတ္တောဝ။ **ကတမော** သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **လက္ခဏော ဟာရော** လက္ခဏဟာရဝိဘင်္ဂေါတိ ပုစ္ဆတိ။ ''ဝုတ္တမှိ ဧကဓမ္မေ''တိအာဒိ နိဒ္ဒေသဿ ဣဓာနိ မယာ ဝုစ္စမာနော ''ယေ ဓမ္မာ''တိအာဒိကော ဝိတ္ထာရသံဝဏ္ဏနာဝိသေသော လက္ခဏော ဟာရော လက္ခဏဟာရဝိဘင်္ဂေါ နာမာတိ ဝိညေယျောတိ။ တေန ဝုတ္တံ –''တတ္ထ ကတမော လက္ခဏော ဟာရောတိအာဒိ လက္ခဏဟာရဝိဘင်္ဂေါ နာမာ''တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၂၃)။ အယံ ဣဓာနိ ဝုစ္စမာနော ဝိတ္ထာရဘူတော လက္ခဏော ဟာရော ပိဋကတ္တယေ ဒေသိတေသု ဓမ္မေသု ကိံ နာမ လက္ခိတဗ္ဗံ ဓမ္မံ လက္ခီယတီတိ ပုစ္ဆိတွာ ပုစ္ဆိတေ လက္ခဏဟာရဝိစယေ ဓမ္မေ သဠ္ဌေပေန ဒဿေတုံ **''ယေ ဓမ္မာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ယေ ဓမ္မာ** တိ ယေ သမူဟာ ဓမ္မာ။ **ဧက လက္ခဏာ**တိ သမာနလက္ခဏာ။ **တေသံ ဓမ္မာန** န္တိ သမာနလက္ခဏာနံ တေသံ သမူဟဓမ္မာနံ, နိဒ္ဒါရဏေ စေတံ။ **ဧကသ္မိံ ဓမ္မေ**တိ သမာနလက္ခဏေ ဧကသ္မိံ ဓမ္မေ, ဟဋ္ဌိယံ ဘဂဝတာ ဝုတ္တေ သတိ ဝုတ္တဓမ္မတော အဝသိဋ္ဌသမာနလက္ခဏာ ဓမ္မာ သမာနလက္ခဏေန ဝုတ္တာ ဘဝန္တီတိ အတ္ထော။

လက္ခဏဟာရဝိသယေ ဓမ္မေ ဝိတ္ထာရတော ဣမသ္မိံ ဓမ္မေ ဝုတ္တေ ဣမေ သမာနလက္ခဏာ ဓမ္မာပိ ဝုတ္တာ ဘဝန္တီတိ နိယမေတွာ ဒဿေတုံ **''ယထာ ကိံ ဘဝေ''**တိအာဒိမာဟ။ တဿတ္ထော – **ယထာ** ယေန ပကာရေန ဝုတ္တာ ဘဝန္တိ, သော ပကာရော ကိံ ဘဝေတိ ပုစ္ဆတိ။ **ယထာ** ယေန ပကာရေန ဝုတ္တာ ဘဝန္တိ, သော ပကာရော သမာနလက္ခဏာတိ ဘာဝေ ဘဝေတိ အတ္ထော။ ကိန္တိ ဘဂဝတာ အာဟ? ''စက္ခုံ ဘိက္ခဝေ''တိအာဒိံ ဘဂဝတာ အာဟ။ ''စက္ခုံ, ဘိက္ခဝေ, အနဝဋ္ဌိတ''န္တိအာဒိမှိ ဝုတ္တေ ''သောတံ, ဘိက္ခဝေ, အနဝဋ္ဌိတ''န္တိအာဒိဝစနမ္ပိ ဝုတ္တမေဝ ဘဝတိ။

''အနဝဋ္ဌိတာဒိလက္ခဏေန သမာနလက္ခဏတ္တာ တ အဇ္ဈတ္တိကာယတနဘာဝေန သမာနလက္ခဏတ္တာ တတိ အာယတနဝသေနေဝ ဧကလက္ခဏံ ဝတ္တဗ္ဗ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ ခန္ဓဝသေနပိ ဧကလက္ခဏံ ဒဿေတုံ **''ယထာ စာဟ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ''အတီတေ, ရာဓ, ရူပေ အနပေက္ခော ဟောတိ, အနာဂတံ ရူပံ မာ အဘိနန္ဒိ, ပစ္စုပ္ပန္နဿ ရူ

ပဿ နိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ စာဂါယ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ ပဋိပဇ္ဇာ''တိ ဝုတ္တေ ''အတီတာယ, ရာဓ, ဝေဒနာယ အနပေက္ခော ဟောတိ, အနာဂတံ ဝေဒနံ မာ အဘိနန္ဒိ, ပစ္စုပ္ပန္နာယ ဝေဒနာယ နိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ စာဂါယ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ ပဋိပဇ္ဇာ''တိအာဒိ ဝုတ္တံ ဘဝေ။

''အနပေက္ခနီယလက္ခဏေန သမာနလက္ခဏတ္တာ တ ခန္ဓလက္ခဏေန သမာနလက္ခဏတ္တာ တတိ ခန္ဓာယ တနဝသေနေဝ ဧကလက္ခဏမ္ဗေ ဝတ္တဗ္ဗာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ သတိပဋ္ဌာနဝသေနာပိ ဝတ္တဗ္ဗာတိ ဒဿေတုံ **''ယထာဟာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ယထာ** ယေန ဧကလက္ခဏတ္တေန စ ဘဂဝတ အာဟ, တထာ စ တေန ဧကလက္ခဏတ္တေန စ အဝုတ္တာပိ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ ဘဝန္တီတိ အတ္ထော။ ယေ ဝိပဿကာ ပုဂ္ဂလာ ပဉ္စသု ခန္ဓေသု နိစ္စံ သုသမာရဒ္ဓာ နိစ္စံ ကာယဂတာသတိ ဘာဝေန္တိ, **တေ** ဝိပဿကာ **အကိစ္စံ** သုဘသုခါဒိကံ, ကသိတဏ်ဇ္ဇာဒိကမ္မံ တ န သေဝန္တိ, **ကိစ္စေ** အသုဘာသုခါဒိကေ, ကာယာဒိကေ တ သာတစ္စကာရိနော ဟောန္တီတိ ဘဂဝတ အာဟာတိ ယောဇနာ။

ဣတိသဒ္ဒဿ စေတ္ထ ဧကဿ လောပေါ။ **ဣတိ** ဧဝံ ''ယေသဉ္စ''တိအာဒိကထာယ ကေသာဒိကေ ကာယေ ဂတာယ ပဝတ္တာယ သတိယာ ဘဂဝတာ သရူပေန ဝုတ္တာယ ဝိဇ္ဇမာနာယ တဒဝသေသာ ဝေဒနာဂတာ သတိ စ စိတ္တဂတာ သတိ စ ဓမ္မဂတာ သတိ စ သတိပဋ္ဌာနဘာဝေန ဧကလက္ခဏတ္တေန ဝုတ္တာ ဘဝန္တီတိ သင္ခေပတော နိစ္စံ သုသမာရဒ္ဓာ နိစ္စံ ဝေဒနာဂတာ သတိ စ။ပေ.။ နိစ္စံ စိတ္တဂတာ သတိ စ။ပေ.။ နိစ္စံ ဓမ္မဂတာ သတီတိ ဝတ္တဗ္ဗာတိ။

''သတိပဋ္ဌာနဝသေနေဝ ဧကလက္ခဏာ ဓမ္မာ ဝတ္တဗ္ဗာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တထာ ယံ ကိဉ္စိ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ယံ ကိဉ္စိ** ရူပါယတနံ စက္ခုဝိညာဏေန ဒိဋ္ဌံ, **ယံ ကိဉ္စိ** သဒ္ဒါယတနံ သောတဝိညာဏေန သုတံ, **ယံ ကိဉ္စိ** ဂန္ဓရသဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ ဃာနဝိညာဏာဒိတ္တယေန ဝိညာဏေန မုတံ, **ဣတိ** ဧဝံ ဒိဋ္ဌာဒိတ္တယေ ဘဂဝတာ သရူပေန ဝုတ္တေ သတိ တဒဝသေသံ ယံ ကိဉ္စိ ဝိညာတံ ဓမ္မာရမ္မဏပရိယာပန္နံ ရူပံ ဘဂဝတာ အာလမ္ဗိတဗ္ဗဘာဝေန ဧကလက္ခဏတ္တာ ဝုတ္တံ ဘဝတီတိ အတ္ထော။ အထ တ **ယံ ကိဉ္စိ** ရူပါယတနံ ဒိဋ္ဌံ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ, တသ္မိံ ဝုတ္တေ သတိ တဒဝသေသံ သုတာဒိကမ္ပိ ဝုတ္တံ ဟောတီတိ အာဒိအတ္ထော ဝိသုံ ဝိသုံ ယောဇေတဗ္ဗော။ တေန ဝုတ္တံ – **''ဒိဋ္ဌံ တ သုတံ တ မုတံ တ''**တိ။

''ကာယဂတာယ သတိယာ ဝုတ္တာယ တဒဝသေသာ ဝေဒနာဂတာသတိအာဒယောပေဝ ဝတ္တဗ္ဗာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ သတ္တတိံသဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာပိ ဝုတ္တာ ဘဝန္တီတိ ဒဿေတုံ **''ယထာ စာဟ ဘဂဝါ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ယထာ** ယေန နိယျာနိကလက္ခဏေန ဧကလက္ခဏတ္တေန စ ဘဂဝါ အာဟ, တထာ တေန ဧကလက္ခဏတ္တေန စ ဘဂဝါ အာဟ, တထာ တေန ဧကလက္ခဏတ္တေန စ ဝုတ္တာ ဘဝန္တီတိ အတ္ထော။ **''တသ္မာ** အဘိဇ္ဈာဒောမနဿေန အဘိဘူတတ္တာ **ဣဟ** မမ သာသနေ, ဘိက္ခု, တွံ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဟုတွာ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ တဒင်္ဂပ္ပဟာနေန တ ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနေန တ **ဝိနေယျ** ဝိနယိတွာ **ကာယေ** ကေသာဒိရူပကာယေ **ကာယာနုပဿီ** ကေသာဒိရူပကာယာနုပဿီ ဟုတွာ ဝိဟရာဟိ''တိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တေ သတိ ''တသ္မာတိဟ, တွံ ဘိက္ခု, ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရာဟိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ, တသ္မာတိဟ, တွံ ဘိက္ခု, စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရာဟိ။ပေ.။ ဒောမနဿံ, တသ္မာတိဟ, တွံ ဘိက္ခု, ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရာဟိ။ပေ.။ ဒောမနဿ''န္တိ ဝုတ္တံ ဘဝတီတိ သင်္ခေပတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝိတ္ထာရတ္တော ပန **အဋ္ဌကထာယံ** (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၂၃) ဗဟုဓာ ဝုတ္တောတိ အမ္ဗေဟိ န ဝိတ္ထာရိတော။

''ကေသိံ သတိပဋ္ဌာနေ ဝုတ္တေ ကသ္မာ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဝုတ္တာ ဘဝေယျု''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''အာတာပီတိ ဝီရိယိန္ဒြိယ''**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **''အာတာပီ''**တိ ဣမိနာ ပဒေန ကာယဝေဒနာစိတ္တဓမ္မေသု ပဝတ္တံ ဝီရိယိန္ဒြိယံ ဝုတ္တံ။ **''သမ္ပဇာနော''** တိ ပဒေန ကာယဝေဒနာစိတ္တဓမ္မေသု ပဝတ္တံ ပညိန္ဒြိယံ ဝုတ္တံ။ ''သတိမာ''တိ ပဒေန ကာယဝေဒနာစိတ္တဓမ္မေသု ပဝတ္တံ သတိန္ဒြိယံ ဝုတ္တံ။ ''ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿ''န္တိ ပဒေန ကာယဝေဒနာစိတ္တဓမ္မေသု ပဝတ္တံ သမာဓိန္ဒြိယံ ဝုတ္တံ, န ကာယေယေဝ ပဝတ္တံ။ **ဧဝံ** ပကာရေန ကာယေ **ကာယာနုပဿိနော** ယောဂါဝစရဿ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တီတိ စေ ဝဒေယျ, ဧဝံ သတိ စတုန္နံ ဝီရိယပညာသတိသမာဓီနံ ဣန္ဒြိယာနံ စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ သာဓကဘာဝေန ဧကလက္ခဏတ္တ

တာ သမာနလက္ခဏတ္တာ ဟာရိပူရိ ဂစ္ဆန္တီတိ ယောဇနာ။ တေန ဝုတ္တံ **အဋ္ဌကထာယံ** – ''စတုသတိပဋ္ဌာနသာဓနေ ဣမေသံ ဣန္ဒြိယာနံ သဘာဝဝသေအာဘာဝတော သမာနလက္ခဏတ္တာ''တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၂၃)။

၂၄. ''ဧဝံ ဝုတ္တေပိ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာယေဝ ဝတ္တဗ္ဗာ ဘဝေယျုံ, ကထံ သတ္တတိံသဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ ဝတ္တဗ္ဗာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသူ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု ယေန ယောကာဝစရေန ဘာဝိယမာနေသု တဿ ယောကာဝစရဿ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဧဝံ သေသေသုပိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ စတုန္နံ သစ္စာနံ ဗုဇ္ဈနံ **ဗောဓံ,** အရိယမဂ္ဂဉာဏံ, ဗောဓံ ဂစ္ဆန္တီတိ **ဗောဓင်္ဂမာ**။ ဗောဓဿ အရိယမဂ္ဂဉာဏဿ ပက္ခေ ဘဝတီတိ **ဗောဓိပက္ခိယာ** ။

''ကုသလာယေဝ ဓမ္မာ ဧကလက္ခဏဘာဝေန နိဟရိတာ ကိံ, ဥဒာဟု အကုသလာပိ ဓမ္မာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ဧဝံ အကုသလာပီ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ကုသလာ ဓမ္မာ ဧကလက္ခဏတ္တေန နိဒ္ဒရိတာ ယထာ, ဧဝံ အကုသလာပိ ဓမ္မာ ဧကလက္ခဏတ္တေန နိဒ္ဒရိတဗ္ဗာယေဝတိ အတ္ထော။ ''ကထံ နိဒ္ဒရေတဗ္ဗာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ပဟာနေကဋ္ဌဘာဝေန နိဒ္ဒရေတဗ္ဗာတိ ဒဿေန္တော **''ဧကလက္ခဏတ္တာ ပဟာနံ အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ''** တိ အာဟ။ တတ္ထ **ဧကလက္ခဏတ္တာ** တိ ပဟာနေကဋ္ဌဘာဝေန သမာနလက္ခဏတ္တာ။ ''ကတမံ ပဟာနံ အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆန္တီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသူ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **စတူသု။ပေ။ ပရိညံ ဂစ္ဆန္တိ** တိ ကာယာဂတာသတိပဋ္ဌာနေ ယောကာဝစရေန ဘာဝိယမာနေ သတိ တေန ယောကာဝစရေန အသုဘေ ကေသာဒိကေ ရူပကာယေ ''သုဘ''န္တိ ဝိပလ္လာသော ပဟီယတိ, အဿ ယောကာဝစရဿ ကဗဠီကာရာဟာရော ပရိညံ ဂစ္ဆတိ, ''အာဟာရသမုဒယာ ရူပသမုဒယော''တိ (သံ. နိ. ၃.၅၆) ဝုတ္တတ္တာ ရူပကာယေ ဆန္ဒရာဂံ ပဇဟန္တဿ တဿ သမုဒယေ ကဗဠီကာရာဟာရေပိ ဆန္ဒရာဂေ ပဟီယတီတိ အတ္ထော။ ဝေဒနာဂတာသတိပဋ္ဌာနေ ဘာဝိယမာနေ သတိ ဒုက္ခေ ''သုခ''န္တိ ဝိပလ္လာသော ပဟီယတိ, အဿ ယောကာဝစရဿ ဖဿာဟာရော ပရိညံ ဂစ္ဆတိ, ''ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ''တိ (မ. နိ. ၃.၁၂၆; သံ. နိ. ၂.၁, ၃၉; မဟာဝ. ၁; ဥဒါ. ၁; ဝိဘ. ၂၂၅) ဝုတ္တတ္တာ ဝေဒနာယ ဆန္ဒရာဂံ ပဇဟန္တဿ တဿ ပစ္စယေ ဖဿာဟာရေ ဆန္ဒရာဂေ ပဟီယတိ။ စိတ္တာဂတာသတိပဋ္ဌာနေ ဘာဝိယမာနေ အနိစ္စေ ''နိစ္စ''န္တိ ဝိပလ္လာသော ပဟီယတိ, အဿ ယောကာဝစရဿ ဝိညာဏာဟာရော ပရိညံ ဂစ္ဆတိ။ ဓမ္မဂတာသတိပဋ္ဌာနေ ဘာဝိယမာနေ အနတ္တနိ ''အတ္တာ''တိ ဝိပလ္လာသော ပဟီယတိ, အဿ ယောကာဝစရဿ မနောသဉ္စေတနာဟာရော ပရိညံ ဂစ္ဆတီတိ ဝိသုံ ဝိသုံ ယောဇေတဗ္ဗေ ဧကေကသ္မိံ ပဟာတဗ္ဗေ ဝုတ္တေ တဒဝသေသာ ပဟာတဗ္ဗာ ဝုတ္တာ ဘဝန္တိ ပဟာတဗ္ဗဘာဝေန ဧကလက္ခဏတ္တာတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။

''အာဟာရာ စဿ ပရိညံ ဂစ္ဆန္တိ'' တိ ဝစနေ အာဟာရေသု ပဝတ္တာ ကာမရာဂဒေသမောဟာ ဗျန္တီကတာ ဟောန္တီတိ အတ္ထော ဂဟိတော။ ကဗဠီကာရာဟာရဥပဟိ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တေ ကာမရာဂေ ဝိဇ္ဇမာနေ ကဗဠီကာရာဟာရဿ ဝိဇာနနာ နတ္ထေဝ, တသ္မိံ ကာမရာဂေ ပန ပဟီနေ ပရိဇာနနာ ဘဝတီတိ။ သေသာဟာရဇာနနမ္ပိ ဧသေဝ နယော။ ယဿ ယောကာဝစရဿ သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝိတာ, ဝိပလ္လာသာ ပဟီနာ, အာဟာရပရိဇာနနာ ဥပ္ပန္နာ, သော ယောကာဝစရော ဥပာဒါနေဟိ အနုပာဒါနော ဘဝတိ။ သုဘသညိတေ ဟိ ကာယေ ကာမုပာဒါနံ ဝိသေသေန ဘဝတီတိ သုဘသညိတော ကာယော ကာမုပာဒါနဿ ဝတ္ထု, ကာယဂတာယ သတိယာ အနုသရိတဗ္ဗော အသုဘသညိတော ကေသာဒိ ကာမုပာဒါနဿ ဝတ္ထု န ဟောတေဝဝ။ သုခဝေဒနာယ အဿာဒဝသေန ဒိဋ္ဌုပာဒါနံ ဘဝတီတိ သုခသညိတာ ဝေဒနာ ဒိဋ္ဌုပာဒါနဿ ဝတ္ထု, ဝေဒနာဂတာယ ပန သတိယာ အနုပဿိတဗ္ဗာ ဝေဒနာ ဒိဋ္ဌုပာဒါနဿ ဝတ္ထု န ဟောတေဝဝ။ ''စိတ္တံ နိစ္စ''န္တိ ဒိဋ္ဌိဂဟဏဝသေန တဿ တဿ အတ္တနော သီလဝတဝသေန ပရိသုဒ္ဓီတိ ပရာမသနံ ဟောတီတိ စိတ္တံ သီလဗ္ဗတုပာဒါနဿ ဝတ္ထု, စိတ္တဂတာယ ပန သတိယာ အနုပဿိတဗ္ဗံ စိတ္တံ သီလဗ္ဗတုပာဒါနဿ ဝတ္ထု န ဟောတေဝဝ။ ဓမ္မေ နာမရူပပရိစ္ဆေဒေန ယထာဘူတံ အပဿန္တဿ ဓမ္မေသု အတ္တာဘိနိဝေသော ဟောတီတိ ဓမ္မာ အတ္တဝါဒုပါဒါနဿ ဝတ္ထု, ဓမ္မဂတာယ ပန သတိယာ အနုပဿိတဗ္ဗာ ဓမ္မာ အတ္တဝါဒုပါဒါနဿ ဝတ္ထု န ဟောန္တိ ဧဝ။ တသ္မာ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု ဘာဝိယမာနေသု ဥပါဒါနေဟိ အနုပါဒါနော ဘဝတီတိ ဝုတ္တန္တိ အဓိပ္ပာယော ဂဟေတဗ္ဗော။

“ယေန ယောကဝစရေန သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝိတာ, သော ယောကဝစရော ဥပဟာအနေဟိယေဝ အနုပဟာအနော ဘဝတီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ယောကဒီဟိပိ ဝိသံယုတ္တော ဘဝတီတိ ဒဿေတုံ **“ယောဂေဟိ စ ဝိသံယုတ္တော”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ယောဂေဟိ စာ**တိ ကာမယောဂဘဝယောဂဒိဋ္ဌိယောဂအဝိဇ္ဇာယောဂေဟိ စ။ **ဝိသံယုတ္တော** တိ တဒင်္ဂပ္ပဟာနဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနသမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနဝသေန ဝိဂတော, ဝိမုတ္တော စ ဘဝတီတိ အတ္ထော။ သုဘသညိတော ဟိ ရူပကာယော ကာမရာဂဿ ဝတ္ထု ဟောတိ, ကာယဂတာယ ပန သတိယာ အနုပဿိတဗ္ဗော ကာယော ကာမရာဂဿ ဝတ္ထု န ဟောတေဝ။ “သုခော”တိ တ “သုခဟေတူ”တိ တ ဂဟဏီယော ဘတေ ဘဝရာဂဿ ဝတ္ထု ဟောတိ, ဝေဒနာဂတာယ ပန သတိယာ အနုပဿိတဗ္ဗော ဘတေ ဘဝရာဂဿ ဝတ္ထု န ဟောတိ။ “အတ္တာ”တိ အဘိနိဝိသိတဗ္ဗံ စိတ္တံ ဒိဋ္ဌိယောဂဿ ဝတ္ထု ဟောတိ, စိတ္တဂတာယ ပန သတိယာ အနုပဿိတဗ္ဗံ စိတ္တံ ဒိဋ္ဌိယောဂဿ ဝတ္ထု န ဟောတိ။ ဝိနိဗ္ဘောဂဿ ဒုက္ကရတ္တာ, ဓမ္မာနံ ဓမ္မမတ္တတာယ စ ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈတ္တာ အဝိနိဗ္ဘုဇိတဗ္ဗာ, ဓမ္မမတ္တတာယ အပ္ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗာ ဓမ္မာ အဝိဇ္ဇာယောဂဿ ဝတ္ထု ဟောန္တိ, ဓမ္မဂတာယ ပန သတိယာ အနုပဿိတဗ္ဗာ ဓမ္မာ အဝိဇ္ဇာယောဂဿ ဝတ္ထု န ဟောန္တိ။ တသ္မာ စတုသတိပဋ္ဌာနာနုပဿကော **“ယောဂေဟိ စ ဝိသံယုတ္တော”** တိ ဝုတ္တော။ အယံ နယော **အာသဝေဟိ စ အနာသဝေ ဘဝတိ, ဩဃေဟိ စ နိတ္ထိဏ္ဏော ဘဝတီ** တိ ဧတ္ထာပိ ယောဇေတဗ္ဗော။

ဂန္ထေဟိ စ ဝိပ္ပယုတ္တော ဘဝတီ တိ ဧတ္ထ ပန သုဘသညိတော ရူပကာယော အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထဿ ဝတ္ထု, ကာယဂတာယ ပန သတိယာ အနုပဿိတဗ္ဗော ရူပကာယော အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထဿ ဝတ္ထု န ဟောတိ။ ဒုက္ခဒုက္ခဝိပရိဏာမဒုက္ခသင်္ခါရဒုက္ခဘူတာ ဝေဒနာ ဗျာပါဒကာယဂန္ထဿ ဝတ္ထု ဟောန္တိ, တေန ဝုတ္တံ – “ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ပဋိဃာနုသယော အနုသေတီ”တိ (မ. နိ. ၁.၄၆၅)။ ဝေဒနာဂတာယ ပန သတိယာ အနုပဿိတဗ္ဗာ ဝေဒနာ ဗျာပါဒကာယဂန္ထဿ ဝတ္ထု န ဟောတိ။ “စိတ္တံ နိစ္စ”န္တိ အဘိနိဝေသဝသေန သဿတဿ “အတ္တနော သီလေန သုဒ္ဓိ, ဝတေန သုဒ္ဓီ”တိ ပရာမသနံ ဟောတိ, တသ္မာ “နိစ္စ”န္တိ ဂဟိတံ စိတ္တံ သီလဗ္ဗတပရာမာသကာယဂန္ထဿ ဝတ္ထု, စိတ္တဂတာယ ပန သတိယာ အနုပဿိတဗ္ဗံ စိတ္တံ သီလဗ္ဗတပရာမာသဿ ဝတ္ထု န ဟောတိ။ ဓမ္မာနံ သပ္ပစ္စယနာမရူပသဘာဝဿ အဒဿနတော ဘဝဒိဋ္ဌိဝိဘဝဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, တသ္မာ “ဣဒံ သစ္စ”န္တိ အဘိနိဝိသိတဗ္ဗာ ဓမ္မာ ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ထဿ ဝတ္ထု, ဓမ္မဂတာယ ပန သတိယာ အနုပဿိတဗ္ဗာ ဓမ္မာ ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ထဿ ဝတ္ထု န ဟောန္တိ, တသ္မာ စတုသတိပဋ္ဌာနာနုပဿကော “ဂန္ထေဟိ စ ဝိပ္ပယုတ္တော”တိ ဝုတ္တော။

သုဘသညိတော စ ကာယော ရာဂသလ္လဿ ဝတ္ထု, ကာယဂတာယ ပန သတိယာ အနုပဿိတဗ္ဗော ကာယော ရာဂသလ္လဿ ဝတ္ထု န ဟောတိ။ သုခသညိတာယ ဝေဒနာယ ဒောသော ဟောတိ, တသ္မာ ဝေဒနာ ဒောသသလ္လဿ ဝတ္ထု, ဝေဒနာဂတာယ ပန သတိယာ အနုပဿိတဗ္ဗာ ဝေဒနာ ဒောသသလ္လဿ ဝတ္ထု န ဟောတိ။ “စိတ္တံ အတ္တာ”တိ ဂဟေတွာ “အတ္တာ သေယျော”တိအာဒိဝသေန ပဝတ္တဿ မာနသလ္လဿ စိတ္တံ ဝတ္ထု, စိတ္တဂတာယ ပန သတိယာ အနုပဿိတဗ္ဗံ စိတ္တံ မာနသလ္လဿ ဝတ္ထု န ဟောတိ။ ဓမ္မာနံ သပ္ပစ္စယနာမရူပသဘာဝဿ အဇာနနတော ဓမ္မာ မောဟသလ္လဿ ဝတ္ထု, ဓမ္မဂတာယ ပန သတိယာ အနုပဿိတဗ္ဗာ ဓမ္မာ မောဟသလ္လဿ ဝတ္ထု န ဟောန္တိ, တသ္မာ စတုသတိပဋ္ဌာနာနုပဿကော **“သလ္လေဟိ စ ဝိသလ္လော ဘဝတီ”** တိ ဝုတ္တော။

“အာဟာရာ စဿ ပရိညံ ဂစ္ဆန္တီ”တိ အာစရိယေန ဝုတ္တံ, “ကိံ ပန အာဟာရာဝ အဿ ယောကဝစရဿ ပရိညံ ဂစ္ဆန္တိ, ဥဒာဟု အညေပီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော စ အဿ ယောကဝစရဿ ပရိညံ ဂစ္ဆန္တီတိ ဒဿေတုံ **“ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော စဿ ပရိညံ ဂစ္ဆန္တီ”** တိ ဝုတ္တံ။ ယေန ယောကဝစရေန စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝိတာ, တဿ ယောကဝစရဿ ကာယဝေဒနာစိတ္တဓမ္မာဝ ပရိညံ ဂစ္ဆေယျုံ, န ဝိညာဏဋ္ဌိတိယောတိ စေ ဝဒေယျ ကာယာနုပဿနာဒီဟိ စ ကာယဝေဒနာစိတ္တဓမ္မေသု ပရိညာတေသု သညာယပိ ပရိညာတဗ္ဗဘာဝတော။ သာ ဟိ ဝေဒနာစိတ္တသင်္ခါတေန ဓမ္မေသု ပရိညာတေသု အဝိနာဘာဝတော ပရိညာတာတတိ။

ယေန စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝိတာ, သော ယောကဝစရော ဥပဟာအနေဟိ အနုပဟာအနော စ, ယောဂေဟိ ဝိသံယုတ္တော စ, ခန္ဓေဟိ ဝိပ္ပယုတ္တော စ, အာသဝေဟိ အနာသဝေ စ, ဩဃေဟိ နိတ္ထိဏ္ဏော စ, သလ္လေဟိ ဝိသလ္လော စ ဘဝတီတိ ဝုတ္တော, “ကိံ ပန တထာဝိဓောဝ ဟောတိ, ဥဒာဟု အညထာပီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ အဂတိမ္ပိ န ဂစ္ဆတီတိ ဒဿေန္တော **“အဂတိဂမနေဟိ စ န အဂတိံ ဂစ္ဆတီ”** တိ အာဟ။ သုဘာဒိသညိတေ ရူပကာယေ အပေက္ခမာနော ပုဂ္ဂလော ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတီတိ သုဘာဒိသညိတော ရူပကာယော ဝိသေသတော ဆန္ဒာဂတိယာ ဝတ္ထု ဟောတိ, ကာ

ယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနေန ပန အနုပဿိတဗ္ဗော အဿာသပဿာသာဒိကော ကာယော ဆန္ဒာဂတိယာ ဝတ္ထု န ဟောတိ, တသ္မာ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနဘာဝနံ ဘာဝေန္တော ပုဂ္ဂလော ဆန္ဒာဂတိံ န ဂစ္ဆတိ။ သုခဝေဒနဿာဒဝသေန ဝေဒယမာနော တဒဘာဝေန ဗျာပာဒံ အာဂစ္ဆတီတိ သုခဝေဒနာ ဒေါသာဂတိယာ ဝတ္ထု ဟောတိ, ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနေန ပန အနုပဿိတဗ္ဗာ ဝေဒနာ ဒေါသာဂတိယာ ဝတ္ထု န ဟောတိ , တသ္မာ ဝေဒနာသတိပဋ္ဌာနဘာဝနံ ဘာဝေန္တော ပုဂ္ဂလော ဒေါသာဂတိံ န ဂစ္ဆတိ။ သန္တတိဃနဝသေန “နိစ္စံ, ဓုဝ”န္တိ ဂဟိတံ စိတ္တံ မောဟဿ ဝတ္ထု ဟောတိ, စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနေန ပန အနုပဿိတဗ္ဗံ စိတ္တံ မောဟဿ ဝတ္ထု န ဟောတိ, တသ္မာ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနဘာဝနံ ဘာဝေန္တော ပုဂ္ဂလော ဒေါသာဂတိံ န ဂစ္ဆတိ။ ဝိဘဇိတွာ ဓမ္မသဘာဝံ အဇာနန္တဿ ဘယံ ဇာယတီတိ ဝိဘဇိတွာ အဇာနိယသဘာဝ ဓမ္မာ ဘယဿ ဝတ္ထု ဟောန္တိ, ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနေန ပန အနုပဿိတဗ္ဗာ ဝိဘဇိတွာ ဇာနိတဗ္ဗာ ဓမ္မာ ဘယဿ ဝတ္ထု န ဟောန္တိ, တသ္မာ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနဘာဝနံ ဘာဝေန္တော ပုဂ္ဂလော ဘယာဂတိံ န ဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ ပဟာတဗ္ဗဘာဝေန ဧကလက္ခဏေ အကုသလေပိ ဓမ္မေ နီဟရိတွာ ဣဒါနိ နိဂမေတုံ **“ဧဝံ အကုသလာပိ ဓမ္မာ ဧကလက္ခဏတ္တာ ပဟာနံ အတ္ထင်္ဂံ ဂစ္ဆန္တီ”**တိ ပုန ဝုတ္တံ။

ဘာဝေတဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု ဧကဒေသေသု ဝုတ္တေ တဒဝသေသာပိ ဘာဝေတဗ္ဗာ ဓမ္မာ ဧကလက္ခဏတ္တာ နီဟရိတွာ ဝတ္တဗ္ဗာ, ပဟာတဗ္ဗေသုပိ ဓမ္မေသု ဧကဒေသေ ဝုတ္တေ တဒဝသေသာပိ ဓမ္မာ ပဟာတဗ္ဗာ ဧကလက္ခဏတ္တာ နီဟရိတွာ ဝတ္တဗ္ဗာတိ အာစရိယေန ဝုတ္တာ, အမှေဟိ စ ဉာတာ, “အညထာပိ ယဒိ ဝတ္တဗ္ဗာ သိယုံ, တေပိ ဝဒထာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော အညေနပိ ပရိယာယေန လက္ခဏဟာရဿ ဥဒာဟရဏာနိ ဒဿေတုံ **“ယတ္ထ တပနာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ ။ တတ္ထ **ယတ္ထ** ယသ္မိံ ရူပေကဒေသဒေသနာယံ **ရူပိန္ဒြိယံ** ရုပ္ပနလက္ခဏံ စက္ခုန္ဒြိယာဒိဇီဝိတိန္ဒြိယပရိယောသာနံ အဋ္ဌဝိဓံ ဣန္ဒြိယံ ရူပေကဒေသံ ဘဂဝတာ ဒေသိတံ။ **တတ္ထေဝ** တသ္မိံ ရူပေကဒေသဒေသနာယံ **ရူပဓာတု** ရုပ္ပနလက္ခဏာ စက္ခုဓာတာဒိဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတုပရိယောသာနာ ဒသဝိဓာ ရူပဓာတု ရုပ္ပနလက္ခဏေန ဧကလက္ခဏတ္တာ ဒေသိတာ။ သဗ္ဗော **ရူပက္ခန္ဓော** စ ဒေသိတော။ **ရူပါယတနံ** ရုပ္ပနလက္ခဏံ စက္ခာယတနာဒိဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနပရိယောသာနံ ဒသဝိဓံ အာယတနံ ရုပ္ပနလက္ခဏေန ဧကလက္ခဏတ္တာ ဘဂဝတာ ဒေသိတံ။

ယတ္ထ တ ပန ယသ္မိံ ဝေဒနေကဒေသဒေသနာယံ သုခာ ဝေဒနာ ဘဂဝတာ ဒေသိတာ, **တတ္ထ** တသ္မိံ ဝေဒနေကဒေသဒေသနာယံ **သုခိန္ဒြိယဥ္စ** ဒေသိတံ, **သောမနဿိန္ဒြိယဥ္စ** ဒေသိတံ, **ဒုက္ခသမုဒယော အရိယသစ္စဥ္စ** ဒေသိတံ သုခဝေဒနာဘာဝေန ဧကလက္ခဏတ္တာ။ **ယတ္ထ တ ပန** ယသ္မိံ ဝေဒနေကဒေသဒေသနာယံ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ဘဂဝတာ ဒေသိတာ, **တတ္ထ** တသ္မိံ ဝေဒနေကဒေသဒေသနာယံ **ဒုက္ခိန္ဒြိယဥ္စ** ဒေသိတံ **ဒောမနဿိန္ဒြိယဥ္စ** ဒေသိတံ, **ဒုက္ခံ အရိယသစ္စဥ္စ** ဒေသိတံ ဒုက္ခဝေဒနာဘာဝေန ဧကလက္ခဏတ္တာ။ **ယတ္ထ တ ပန** ယသ္မိံ ဝေဒနေကဒေသဒေသနာယံ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ ဘဂဝတာ ဒေသိတာ, **တတ္ထ** တသ္မိံ ဝေဒနေကဒေသဒေသနာယံ **ဥပေက္ခိန္ဒြိယဥ္စ** ဒေသိတံ, **သဗ္ဗော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒော စ** ဒေသိတောတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

ယသ္မိံ ဒေသနာယံ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ ဒေသိတာ, တသ္မိံ ဒေသနာယံ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ ဒေသိတံ ဟောတု သမာနလက္ခဏတ္တာ, “ကေန ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒော ဒေသိတော ဘဝေယျာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော **“ကေန ကာရဏေနာ”**တိ ပုစ္ဆိတွာ ကာရဏံ ဒဿေတုံ **“အဒုက္ခမသုခါယာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ **ဟိ** ယသ္မာ အဝိဇ္ဇာ အနုသေတိ, တသ္မာ အဝိဇ္ဇာ ဒေသိတာ ဟောတိ။ အဝိဇ္ဇာယ စ ဒေသိတာယ အဝိဇ္ဇာမူလကော သဗ္ဗောပိ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒော “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ။ပေ.။ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတီ”တိ ဒေသိတောဝ ဟောတီတိ အဓိပ္ပါယော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

“အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ။ပေ.။ သမုဒယော ဟောတီ”တိ အနုလောမဝသေန ပဝတ္တော ယော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒော ဒေသိတောတိ အာစရိယေန ဝုတ္တော, “ယဒိ တထာ ပဝတ္တော သော စ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒော ဒေသိတော, ဧဝံ သတိ သဗ္ဗော စ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒော ဒေသိတော”တိ န ဝတ္တဗ္ဗောတိ စောဒနံ မနသိ ကတွာ **“သော စာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယော စ အနုလောမဝသေန ပဝတ္တော, **သော စ သရာဂသဒေါသသမောဟသံကိလေသပက္ခေန ဟာတဗ္ဗော** ။ ယော စ ပဋိလောမဝသေန “အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော”တိအာဒိကော ပဝတ္တော, **သော စ ဝီတရာဂဝီတဒေါသဝီတမောဟအရိယဓမ္မေဟိ ဟာတဗ္ဗော**။ ယော စ အနုလောမပဋိလောမဝသေန ပဝတ္တော, သော စ

တဒုဘယေဟိ ဟာတဗ္ဗော။ တသ္မာ ''သဗ္ဗော စ ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒော ဒေသိတော''တိ ဝတ္တဗ္ဗောတတိ အဓိပ္ပာယော ဂဟေတဗ္ဗော။

''ယေ ဓမ္မာ ကေလက္ခဏာ, တေသံ ဓမ္မာနံ ကေသ္မိံ ဓမ္မေ ဝုတ္တေ အဝသိဋ္ဌာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ ဘဝန္တီတိအာဒိနာ (နေတ္တိ. ၂၃) အာစရိယေန ယာ လက္ခဏဟာရယောဇနာ ဝုတ္တာ, သာဝ ကာတဗ္ဗာ, န အညထာ ကာတဗ္ဗာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗဘာဝတော အညထာပိ လက္ခဏဟာရယောဇနာ ကာတဗ္ဗာယေတတိ ဒဿေတုံ **''ဝေ ယေ ဓမ္မာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ယေ** ပထဝီအာဒယော ရူပ**ဓမ္မာ, ယေ** ဖဿာဒယော အရူပ **ဓမ္မာ** သန္ဓာရဏာဒိ **ကိစ္စတော** သဥ္ဇုနာဒိ **ကိစ္စတော** ကေလက္ခဏာ, **တေသံ** ရူပာရူပ**ဓမ္မာနံ** ကေသ္မိံ ဓမ္မေ ဝုတ္တေ အဝသိဋ္ဌာ ရူပာရူပ **ဓမ္မာ** ဝုတ္တာ ဘဝန္တိ။ **ယေ** ပထဝီအာဒယော ရူပ**ဓမ္မာ, ယေ** ဖဿာဒယော အရူပ **ဓမ္မာ** ကက္ခဠတ္တာဒိ **လက္ခဏတော** ဖုသနာဒိ**လက္ခဏတော** ကေလက္ခဏာ, **တေသံ** ရူပာရူပ**ဓမ္မာနံ** ကေသ္မိံ ဓမ္မေ ဝုတ္တေ အဝသိဋ္ဌာ ရူပာရူပ **ဓမ္မာ** ဝုတ္တာ ဘဝန္တိ။ **ယေ** ဓမ္မာ ရူပ္ပန**သာမညတော** နမန**သာမညတော** အနိစ္စာဒိ **သာမညတော** တ ခန္ဓာယတနာဒိ**သာမညတော** တ ကေလက္ခဏာ, **တေသံ** သင္ခတ**ဓမ္မာနံ** ကေသ္မိံ သင္ခတဓမ္မေ ဝုတ္တေ အဝသိဋ္ဌာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ ဘဝန္တိ။ **ယေ** သင္ခတ **ဓမ္မာ** ဘင်္ဂုပ္ပာဒတော သင္ခတော **စုတူပပာတတော** သမာနနိရောဓုပ္ပာဒသင္ခတတော တ **စုတူပပာတတော** ကေလက္ခဏာ, **တေသံ** သင္ခတ**ဓမ္မာနံ** ကေသ္မိံ သင္ခတဓမ္မေ ဝုတ္တေ အဝသိဋ္ဌာ သင္ခတဓမ္မာ ဝုတ္တာ ဘဝန္တီတိ အတ္ထယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

ကိစ္စတော စ လက္ခဏတော စာ တိအာဒီသု **စ**-သဒ္ဒေန သဟစရဏသမာနပဟေတုတာဒယော သင်္ဂဟိတာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ ။ သဟစရဏာဒီသု စ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ, တံ ''နာနတ္တကာယနာနတ္တသညိနော (ဒီ. နိ. ၃.၃၄၁, ၃၅၇, ၃၅၉; အ. နိ. ၉.၂၄), နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ''တိအာဒီသု သဟစာရိတာယ သညာသဟဂတာ ဓမ္မာ နိဒ္ဒိဋ္ဌာတိအာဒိနာ ဝုတ္တမေဝ။

''ကေသ္မိံ ဓမ္မေ သရူပတော ဝုတ္တေ ကေလက္ခဏာဒိတော အဝသိဋ္ဌဓမ္မာနမ္ပိ ဝုတ္တဘာဝတေ ကေန အမ္ဗေဟိ ဇာနိတဗ္ဗော သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော''တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော **''တေနာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တေန** အဝသိဋ္ဌဓမ္မာနမ္ပိ ဝုတ္တဘာဝေန ''ဝုတ္တမ္ပိ ကေဓမ္မေ''တိအာဒိကံ ယံ ဝစနံ အာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော အာဟ, တေန ဝစနေန တုမ္ဟေဟိ အဝသိဋ္ဌာနမ္ပိ ဝုတ္တဘာဝတေ ဇာနိတဗ္ဗော သဒ္ဒဟိတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

''ဧတ္တာဝတာ စ လက္ခဏဟာရော ပရိပုဏ္ဏော, အညော နိယုတ္တော နတ္ထီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''နိယုတ္တော လက္ခဏော ဟာရော''**တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယဿံ ဟဠိယံ ကေသ္မိံ ဓမ္မေ ဝုတ္တေ အဝသိဋ္ဌဓမ္မာပိ ယေန လက္ခဏဟာရေန နိဒ္ဓာရိတာ, တဿံ ဟဠိယံ သော လက္ခဏော ဟာရော **နိယုတ္တော** နိဒ္ဓာရေတုံ ယောဇိတောတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ။

ဣတိ လက္ခဏဟာရဝိဘင်္ဂေ သတ္တိဗလာနုရူပာ ရစိတာ

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဍိတေဟိ ပန အဋ္ဌကထာဋီကာနုသာရေန ဂမ္ဘီရတ္ထော ဝိတ္ထာရတော ဝိဘဇိတ္ဂတ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

၆. စတုဗျူဟဟာရဝိဘင်္ဂဝိဘာဝနာ

၂၅. ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန လက္ခဏဟာရဝိဘင်္ဂေန သုတ္တတ္ထောဟိ သမာနတ္ထာ ဝိဘတ္တာ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတော လက္ခဏဟာရဝိဘင်္ဂော ပရိပုဏ္ဏော, ''ကတမော စတုဗျူဟဟာရဝိဘင်္ဂော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ကတမော စတုဗျူဟော ဟာရော''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တေသု နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု သောဠသသု ဒေသနာဟာရာဒီသု။ **ကတမော**တိ ကတမော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော စတုဗျူဟော ဟာရော စတုဗျူဟဟာရဝိဘင်္ဂော နာမာတိ ဝိညေယျော။ တေန ဝုတ္တံ – ''တတ္ထ ကတမော စတုဗျူဟော ဟာရောတိ စတုဗျူဟဟာရဝိဘင်္ဂေ''တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၂၅)။ ''ဣမိနာ စတုဗျူဟဟာရေန ကတမဿ နေရုတ္တာဒယော ဂဝေသိတဗ္ဗာ''တိ ပုစ္ဆိ

တဗ္ဗတ္တာ **“ဃုဋ္ဌနေနာ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဃုဋ္ဌနေနာ** တိ စတုဃုဟ္ဟာဟာရဿ သုတ္တဿ ဝိသေသတော ဃုဋ္ဌနဝိစယဘာဝတော “ဃုဋ္ဌနာ”တိ တေဟာရိတေန ဣမိနာ စတုဃုဟ္ဟာရေန သုတ္တဿ နေရုတ္တဥ္စ, သုတ္တဿ အဓိပ္ပာယော စ, သုတ္တဿ နိဒါနဥ္စ, သုတ္တဿ ပုဗ္ဗာပရသန္ဓိ စ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗောတိ ဂဝေသိတဗ္ဗော ဟောတိ အတ္ထော။

“စတုဃုဟ္ဟာရေန ဂဝေသိတဗ္ဗေသု နေရုတ္တာဒီသု ကတမံ သုတ္တဿ ဂဝေသိတဗ္ဗံ နေရုတ္တ”န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ကတမံ နေရုတ္တ”** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တဿတ္ထော – **တတ္ထ** တေသု ဣမိနာ စတုဃုဟ္ဟာရေန ဂဝေသိတဗ္ဗေသု နေရုတ္တာဒီသု ကတမံ သုတ္တဿ **နေရုတ္တံ** နိဗ္ဗစနံ နာမာတိ စေ ပုစ္ဆေယျ? သုတ္တဿ ယာ **နိရုတ္တိ** နိဒ္ဒါရေတ္ဝာ ဝုတ္တာ သဘာဝပဒတ္ထိ ဂဝေသိတဗ္ဗာ, ဣဒံ သဘာဝနိရုတ္တိဘူတံ နိဗ္ဗစနံ နေရုတ္တံ နာမာတိ။ “ယာ နိရုတ္တိ နေရုတ္တံ နာမာတိ ဝုတ္တာ, ကာ ပန သာ နိရုတ္တီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“ပဒသံဟိတာ”**တိ ဝုတ္တံ။ ပဒေသု သံဟိတာ ယုတ္တာ **ပဒသံဟိတာ**။ ယထာ ယထာ သုတ္တတ္ထော ဝတ္တဗ္ဗော, တထာ တထာ ယာ သဘာဝနိရုတ္တိ ပဝတ္တာ, သာ ပဝတ္တာ သဘာဝနိရုတ္တိယေဝ နိရုတ္တိ နာမာတိ ယောဇနာ။ “ကာ ပန သာ သဘာဝနိရုတ္တီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ စ **“ယံ ဓမ္မာနံ နာမသော ဉာဏ”** န္တိ ဝုတ္တံ။ **ယံ** ယာယ ကာရဏဘူတာယ နာမပဒတ္ထိယာ **ဓမ္မာနံ** နေယျာနံ **နာမသော** ပထဝီနာမာဒိနာ တ ဖဿနာမာဒိနာ တ ခန္ဓနာမာဒိနာ တ ဝိဝိဓေန နာမေန အတ္ထဓမ္မာဒီသု ကုသလဿ ပုဂ္ဂလဿ ဉာဏံ ပဝတ္တတိ, သာ ကာရဏဘူတာ နာမပဒတ္ထိ သဘာဝနိရုတ္တိ နာမာတိ အတ္ထော။ **ယန္တိ** စ လိင်္ဂဝိပလ္လာသော, ယာယာတိ အတ္ထော။ “လိင်္ဂပကတိဓမ္မာနံ နာမသော ပဝတ္တမာနံ ဉာဏံ ဝိဝရိတ္ဝာ ကထေဟီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“ယအာ ဟီ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန “ယအာ ဟိ ဘိက္ခူတိအာဒိနာ ‘ဓမ္မာနံ နာမသော ဉာဏ’န္တိ ပဒဿ အတ္ထံ ဝိဝရတီ”တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၂၅) ဝုတ္တံ။ တဿတ္ထော အဋ္ဌကထာယံ ဝိဘာဝိတ္ဝာတ ဝုတ္တောတတိ န ဝိစာရိတော။

၂၆. နေရုတ္တံ အာစရိယေန ဝိဘတ္တံ, အမှေဟိ စ ဉာတံ “ကတမော သုတ္တေ ဂဝေသိတဗ္ဗော ဘဂဝတော အဓိပ္ပာယော”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ကတမော အဓိပ္ပာယော”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တဿတ္ထော ဟာကဋ္ဌော။ အပိ စ **“ဓမ္မော ဟဝေ ရက္ခတီ”** တိအာဒီသု ယေန ပုဂ္ဂလေန အတ္တနာ ရက္ခိတေန ဓမ္မေန ရက္ခိတဗ္ဗဘာဝေ ဣစ္ဆိတော, သော ဓမ္မံ ရက္ခိဿတီတိ ဘဂဝတော အဓိပ္ပာယော။ ယော ပုဂ္ဂလော ဒုဂ္ဂတိတော မုစ္စိတုကာမော, သော ဓမ္မံ ရက္ခိဿတီတိ ဘဂဝတော အဓိပ္ပာယော။

စောရော ယထာ သန္ဓိမုခေ ဂဟိတောတိအာဒီသု ယော စောရော ဃာတနေတော မုစ္စိတုကာမော, သော စောရကမ္မံ န ကရိဿတီတိ ဘဂဝတော အဓိပ္ပာယော။ ယော ပုဂ္ဂလော အပာယာဒိဒုက္ခတော မုစ္စိတုကာမော, သော ပာပကမ္မံ န ကရိဿတီတိ ဘဂဝတော အဓိပ္ပာယော။

သုခကာမာနီတိအာဒီသု ယေ ပုဂ္ဂလာ သုခံ ဣစ္ဆန္တိ, တေ ပရဟိံသနတော ဝိရမိဿန္တီတိ ဘဂဝတော အဓိပ္ပာယော။

မိဒ္ဓီ ယဒာ ဟောတိ မဟဂ္ဃသော စ တိအာဒီသု ယေ ပုဂ္ဂလာ ပုနပ္ပုနံ ပဝတ္တမာနဇာတိဇရာမရဏတော မုစ္စိတုကာမာ, တေ ဘောဇနေ မတ္တညုနော ဘဝိဿန္တိ, သန္တုဋ္ဌာ ဘဝိဿန္တိ, သုဒ္ဓာဇီဝ ဘဝိဿန္တိ, ပာတိမောက္ခသံဝရသီလသမ္ပန္နာ ဘဝိဿန္တိ, အတန္ဒိနော ဘဝိဿန္တိ, ဝိပဿကာ ဘဝိဿန္တိ, **သကာရဝ** သပ္ပတိဿာ ဘဝိဿန္တီတိ ဘဂဝတော အဓိပ္ပာယော။

အပ္ပမာဒော အမတပဒန္တိအာဒီသု ယေ ပုဂ္ဂလာ မစ္စုနော ဘာယန္တိ, နိဗ္ဗာနမိစ္ဆန္တိ, တေ ပုဂ္ဂလာ အနသိလ ဘာဝနာကမ္မေသု အပ္ပမတ္တာ ဘဝိဿန္တီတိ ဘဂဝတော အဓိပ္ပာယော။

၂၇. သုတ္တေ ဂဝေသိတဗ္ဗော အဓိပ္ပာယော အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမှေဟိ စ ဝိညာတော, “ကတမံ သုတ္တဿ ဂဝေသိတဗ္ဗံ နိဒာန”န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ကတမံ နိဒာန”** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **နိဒာန**န္တိ ဖလံ နိဟရိတ္ဝာ ဒေတီတိ နိဒာနံ။ ကိံ တံ? ကာရဏံ။ **ဓနိယော**တိ ဓနဝမုနကာရဏေ နိယုတ္တောတိ ဓနိယော။ **ဂေဟာလကော**တိ ဂတေ ဣဿရဘာဝေန ဟာလေတိ ရက္ခတီတိ ဂေဟာလကော။ **ဥပဓီဟီ**တိ ပုတ္တဂေဏာဒီဟိ (သု. နိ. အဋ္ဌ. ၁.၃၃)။ **န**

ရသ္သာတိ ပုတ္တိမန္တသ္သ တ ကေဟလကသ္သ တ နရသ္သာတိ စ ပဒဌာနဝသေန တ ယေဘုယ္ယဝသေန တ ကထာ ယံ အာဂတဝသေန တ ဝုတ္တံ, နာရိယာပိ ဥပဓိဟိ နန္ဒနာ အတ္တေတတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ဣမိနာ ဝတ္ထုနာတိ ဥပဓိသင်္ခါတေန ဣမိနာဝ ပုတ္တဂတဒိနာ ဝတ္ထုနာ။ ဝသတိ ပဝတ္တတိ နန္ဒနာ ဧတ္ထ ပုတ္တ ကေဏာဒိကေတိ **ဝတ္ထု**။ နန္ဒနံ နီဟရိတ္ဂတ ဒေတိ ပုတ္တကေဏာဒိကန္တိ **နိအနန္တိ** အတ္ထံ ဂဟေတ္ဂတ ခနိယော "ဥပဓိ ဟိ နရသ္သ နန္ဒနာ"တိ အာဟ။ ဘဂဝတ ပန "ဝသတိ ပဝတ္တတိ သောစနာ ဧတ္ထ ပုတ္တကေဏာဒိကေဟိ **ဝတ္ထု,** သောစ နံ နီဟရိတ္ဂတ ဒေတိ ပုတ္တကေဏာဒိကန္တိ **နိအန"**န္တိ အတ္ထံ ဂဟေတ္ဂတ "ဥပဓိဟိ နရသ္သ သောစနာ"တိ အာဟ။ ပ ရိဂ္ဂဟိယတေတိ **ပရိဂ္ဂဟံ** ။ ကိံ တံ? ပုတ္တကေဏာဒိကံ, တံ ပရိဂ္ဂဟံ "ဥပဓိ"တိ အာဟ, န ကိလေသူပဓိကာယခန္ဓူပဓိန္ တိ။

ဥပဓီသူတိ ခန္ဓသင်္ခါတေသု ကာယေသု။ **ကာယံ** "ဥပဓိ"တိ အာဟ, န ပုတ္တဂတဒိကံ, န ပရိဂ္ဂဟံ။

ဗာဟိရေသု ဝတ္ထူသူ တိ မဏိကုဏ္ဍလပုတ္တအရာဒီသု ဝတ္ထူသု။

ကာမသုခန္တိ ကာမနီယေသု အဿာဒသုခဝသေန ပဝတ္တာ တဏှာ။ **ဗာဟိရဝတ္ထုကာယ တဏှာယာ**တိ ကာမ နီယေသု ဗာဟိရဝတ္ထူသု အဿာဒသုခဝသေန ပဝတ္တာယ တဏှာယ။

အဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထုကာယာ တိ ရူပကာယသင်္ခါတေ အဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထုမ္ဟိ အဘိနန္ဒနဝသေန ပဝတ္တာယ။

ပုန **အဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထုကာယာ** တိ ပဉ္စက္ခန္ဓသင်္ခါတေ အဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထုမ္ဟိ သိနေဟဝသေန ပဝတ္တာယ။

ဂဝေသိတဗ္ဗံ နိအနံ ဝိဘတ္တံ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတံ, "ကတမော ဂဝေသိတဗ္ဗော ပုဗ္ဗာပရသန္ဓိ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္ တာ **တတ္ထ ကတမော ပုဗ္ဗာပရသန္ဓီ"** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တေသု နေရုတ္တာဓိပ္ပာယနိအနပုဗ္ဗာပရ သန္ဓီသု။ **ယထာ**တိ ယေန အနန္ဒကာရာဒိနာ သဘာဝေန "ကာမန္ဓာ။ပေ။ မာတရ"န္တိ ယံ ကာမတဏှံ ဘဂဝတ အာဟ, အယံ ကာမတဏှာ တထာ တေန အနန္ဒကာရာဒိနာ သဘာဝေန "ကာမန္ဓာ။ပေ။ မာတရ"န္တိ ကထာ ဝုတ္တာတိ ယောဇနာ။

ကထာတ္တော ပန – ကာမေတီတိ **ကာမော,** ကာမတဏှာ, ကာမေန အတ္တသ္သ အဇာနနတာယ ဓမ္မသ္သ, အပ သ္သနတာယ စ အန္ဓာတိ **ကာမန္ဓာ** ။ ကာမတဏှာသင်္ခါတေန ဇာလေန အတ္တဓမ္မာနံ အဇာနနာပဿနေန သဥ္ဆန္န နာ ပလိဂုဏ္ဌိတာတိ **ဇာလသဥ္ဆန္နာ** ။ တဏှာသင်္ခါတေန ဆဒနေန တေသံယေဝ အတ္တဓမ္မာနံ အဇာနနာပဿနေန ဆာဒိတာ ပိဟိတာတိ **တဏှာဆဒနဆာဒိတာ**။ အတ္တဓမ္မေသု **ပမတ္တ**သင်္ခါတေန ပမာဒေန ဗန္ဓနေန **ဗဒ္ဓာ** ဗန္ဓိတဗ္ ဗာ ပုဂ္ဂလာ ဇရာမရဏံ အန္ဒေဝန္တိ, ကုမိနာမုခေ ပဝတ္တာ မစ္ဆာ မရဏံ အန္ဒေဝန္တိ ဣဝ စ, ခီရပကော ဝစ္ဆော မာတရံ အန္ဒေဝတိ ဣဝ စ, တထာ ဇရာမရဏံ အန္ဒေဝန္တီတိ ဂဟေတဗ္ဗော။

"ကာမန္ဓာ။ပေ။ မာတရ'န္တိ ယာယ ဒေသနာယ, ကထာယ တ ကာမတဏှာ ဝုတ္တာ, သာ ဒေသနာ, ကထာ တ က တမေန ဒေသနာဘူတေန အပရေန ယုဇ္ဇတီ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ တထာ ပုစ္ဆိတ္ဂတ ဣမာယ ဒေသနာယ, ကထာယ တ ယုဇ္ဇတီတိ ဒဿေတုံ **"သာ ကတမေနာ"**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **သာ**တိ "ကာမန္ဓာ။ပေ။ အန္ဒေဝန္တီ"တိ ဒေသနာ, ကထာ တ။ **ပုဗ္ဗာပရေနာ** တိ တတော ဒေသနာတော ပုဗ္ဗေန ဒေသနာဝစနေန, ကထာဝစနေန တ အပရေန ဒေသနာဝစနေန, ကထာဝစနေန တ။ **ယုဇ္ဇတိ** ယုဇ္ဇနံ ဇေတိ သမေတီတိ ပုစ္ဆတိ။

ယထာတိ ယေန အန္ဒကရဏာဒိနာ။ **"ရတ္တော။ပေ။ နရ"** န္တိ ယံ ကထာဝစနံ ဘဂဝတ အာဟ, တေန ကထာဝစနေန တထာ အန္ဒကရဏာဒိနာ ယုဇ္ဇတီတိ ယောဇနာ။ ကထာတ္တော ပန – **ရတ္တော** ရဥ္ဇန္တော ပုဂ္ဂလော **အတ္ထံ** အတ္တဟိတပယောဇနံ ပရဟိတပယောဇနံ န ဇာနာတိ။ **ရတ္တော** ရဥ္ဇန္တော **ဓမ္မံ** ယထာဝုတ္တသ္သ အတ္ထသ္သ ဟေ တုံ ပညာစက္ခုနာ န ပဿတိ။ ရာဂေ ယံ နရံ ယအာ သဟတေ, တအာ တသ္သ နရသ္သ **အန္ဓံ** အန္ဓကာရံ **တမံ** အညာဏံ ဟောတီတိ ဂဟေတဗ္ဗော။

ဣတီတိ ဧဝံ။ **အန္ဓတာယ** အန္ဓကရဏတာယ **သဉ္ဆန္နတာယ** သဉ္ဆန္နကရဏတာယ။ **သာယေဝ တဏှာ**တိ ''ကာမန္ဓာ။ပေ။ မာတရ''န္တိ ကထာဝစနေန ယာ ကာမတဏှာ ဝုတ္တာ, သာယေဝ ကာမတဏှာ။ **အဘိလပိတာ**တိ ''ရတ္တော။ပေ။ နရ''န္တိ အပရေန ကထာဝစနေန ဘဂဝတာ ဝေဟာရိတာ ဝေဟာရဏေန ဉာပိတာ, အဘိလပိတဿ အတ္ထဿ သမာနတာ ပုဗ္ဗဒေသနာ အပရဒေသနာယ ယုဇ္ဇတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

''ဒွီသု ကထာသု ကတမေဟိ ပဒေဟိ သာယေဝ တဏှာ အဘိလပိတာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ဣမေဟိ အဘိလပိတာတိ နိယမေတွာ ဒဿေတုံ **''ယဉ္စာဟာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ပဌမကထာယံ ''ကာမန္ဓာ။ပေ။ ဆာဒိတာ''တိ **ယဉ္စ** ပဒံ အာဟ, ဒုတိယကထာယဉ္စ ''ရတ္တော။ပေ။ န ပဿတီ''တိ **ယဉ္စ** ပဒံ အာဟ။ **ပရိယုဋ္ဌာနေဟိ** ပရိယုဋ္ဌာနဒီပကေဟိ **ဣမေဟိ** ''ကာမန္ဓာ။ပေ။ ပဿတီ''တိ ပဒေဟိ **သာယေဝ** ပဌမကထာယ ဝုတ္တာ ကာမ **တဏှာ** စ ဘဂဝတာ အဘိလပိတာ။

''ယံ အန္ဓကာရံ ဝုတ္တံ, ကတမံ တံ? ယာ တဏှာ ဟေနောဘဝိကာ ဝုတ္တာ, ကတမာ သာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ယံ အန္ဓကာရ''**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ အန္ဓကာရံ ယံ အညာဏံ ဝုတ္တံ, အယံ ဒုက္ခသမုဒယော ဘဝေ။ ယာ စ တဏှာ ဟေနောဘဝိကာ ဝုတ္တာ, အယဉ္စ ဒုက္ခသမုဒယော ဘဝေတိ ယောဇနာ။

''ကာမာ''တိ ယဉ္စ ပဒံ ဘဂဝတာ အာဟ, တေန ပဒေန ဣမေ ကိလေသကာမာ ဝုတ္တာ။ **''ဇာလသဉ္ဆန္နာ''** တိ ယဉ္စ ပဒံ ဘဂဝတာ အာဟ, တေန ပဒေန **တေသံယေဝ** ကိလေသကာမာနံ **ပယောဂေန** သမုဒာစာရေန ပရိယုဋ္ဌာနံ ဘဂဝတာ ဒဿေတိ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ ယသ္မိံ သန္တာနေ တဏှာ ဥပ္ပန္နာ, တံ သန္တာနံ သံသာရတော နိဿရိတုံ အဒတွာ ရူပာရမ္မဏာဒီဟိ ပလောဘယမာနာ ဟုတွာ စိတ္တံ ကိလေသေဟိ ပရိယာဒာယ တိဋ္ဌတိ, တသ္မာ တဏှာယ စိတ္တံ ပရိယာဒာယ သန္တာနေ တိဋ္ဌမာနတ္တာ။ **ကိလေသဝသေနာ**တိ ဝီတိက္ကမကိလေသဝသေန။ **ပရိယုဋ္ဌာနဝသေနာ** တိ ဝီတိက္ကမနံ အပ္ပတွာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနဝသေန။ **ယေ**တိ ဝုတ္တပ္ပကာရတဏှာသဟိတပုဂ္ဂလသဒိသာ။ **တေ**တိ တေ တဏှာဗန္ဓနဗဒ္ဓာ စ ဇေဒိသကာ စ ပုဂ္ဂလာ။ **ဇရာမရဏံ အန္ဝေန္တိ** ဇရာမရဏံ အတိက္ကမိတုံ န သက္ကုဏန္တိ။ **အယ**န္တိ ဇရာမရဏာနုပ္ပဝတ္တိ ''ဇရာမရဏမန္ဝေန္တီ''တိ ဣမိနာ ဝစနေန ဘဂဝတာ ဒဿိတာတိ ယောဇနာ။

''ကာမန္ဓာ''တိအာဒိကထာယ စေဝ ''ရတ္တော''တိအာဒိကထာယ စ ပုဗ္ဗာပရသန္ဓိ အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမှေဟိ စ ဉာတော, ''ကထံ 'ယဿ ပပဉ္စာ ဌိတီ စာ'တိအာဒိကထာသု ပုဗ္ဗာပရသန္ဓိ အမှေဟိ ဝိညာတဗ္ဗော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **ယဿ ပပဉ္စာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တဿာ ကထာယ – **ယဿ** မုနိနော **ပပဉ္စာ** တဏှာမာနဒိဋ္ဌိ စ နတ္ထိ, တဏှာမာနဒိဋ္ဌီဟိ အဘိသင်္ခတာ သင်္ခါရာ စ နတ္ထိ, **ဌိတီ** အနုသယာ တဏှာ စ နတ္ထိ, **သန္ဒာန** သဒိသံ တဏှာပရိယုဋ္ဌာနံ နတ္ထိ, **ပလိဃ**သဒိသော မောဟော စ နတ္ထိ, သော မုနိ ပပဉ္စာဒိကံ သဗ္ဗံ **ဝီတိဝတ္တော** အတိက္ကန္တောတိ ဝုစ္စတိ။ **နိတ္တဏှံ** နိမာနံ နိဒိဋ္ဌိံ နိသန္ဒာနံ နိပလိဃံ လောကေ စရန္တံ တံ မုနိံ **သဒေဝကော** တဏှာသဟိတော လောကော န ဝိဇာနာတီတိ အတ္ထော။

ကထာယံ ပပဉ္စာဒယော ဘဂဝတာ ဝုတ္တာ, ''ကတမေ တေ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ပပဉ္စာ နာမာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အတ္တနော အာဓာရပုဂ္ဂလံ သံသာရေ စိရံ ပပဉ္စန္တာပေန္တီ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိယော စ, တာဟိ တဏှာမာနဒိဋ္ဌီဟိ သဟဇာတဝသေန တ ဥပတ္ထမ္ဘနဝသေန တ အဘိသင်္ခတာ သင်္ခါရာ စ **ပပဉ္စာ** နာမ။ သန္တာနေ အပ္ပဟီနဋ္ဌေန အနုသယာ တဏှာ သတ္တာနံ တိဋ္ဌနဟေတုတ္တာ **ဌိတီ** နာမ။ ပဝတ္တမာနာယ တဏှာယ ယံ ပရိယုဋ္ဌာနဉ္စ ဆတ္တိံသတဏှာယ ဇာလိနိယာ ယာနိ ဝိစရိတာနိ စ ဝုတ္တာနိ, ဣဒံ သဗ္ဗံ အတ္တနော အာဓာရံ ပုဂ္ဂလံ ဗန္ဓနဋ္ဌေန သန္ဒာနသဒိသတ္တာ **သန္ဒာနံ** နာမ။ မောဟော အတ္တနော အာဓာရဿ ပုဂ္ဂလဿ နိဗ္ဗာနနဂရပ္ပဝေသနဿ ပဋိသေဓကတ္တာ ပလိဃသဒိသတ္တာ **ပလိဃော** နာမ။ ''ယဿ ပပဉ္စာဒယော နတ္ထိ, သော ကိံ ဝီတိဝတ္တော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ယေ စာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ယေ** ဝုတ္တပ္ပကာရာ ပပဉ္စာ သင်္ခါရာ, **ယာ စ** ဝုတ္တပ္ပကာရာ ဌိတိ, **ယံ** ဝုတ္တပ္ပကာရံ သန္ဒာနဉ္စ, **ယံ** ဝုတ္တပ္ပကာရံ ပလိဃဉ္စ နတ္ထီတိ ဝုတ္တာ, **သဗ္ဗံ ဧတံ** ပပဉ္စာဒိကံ ယော မုနိ သမတိက္ကန္တော, **အယံ** မုနိ **''နိတ္တဏှော''**တိ ဝုစ္စတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၂၈. ''ယသ္မာ ပပဉ္စာတိအာဒိကထာယံ ယေ ပပဉ္စာဒယော ဝုတ္တာ, တေသု တဏှာမာနဒိဋ္ဌိဟေတုကာ သင်္ခါရာ ကအာ ကတိဝိဓံ ဖလံ ဒေန္တိ, တံသင်္ခါရသမ္ပယုတ္တာ တဏှာ ကအာ ကတိဝိဓံ ဖလံ ဒေတီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ပရိယုဋ္ဌာနသင်္ခါရာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တေသု ပပဉ္စသင်္ခါရာဒီသု။ **ပရိယုဋ္ဌာနသင်္ခါရာ**တိ ဝီတိက္ကမဝသေန ပဝတ္တာ ပရိယုဋ္ဌာနာ အကုသလသင်္ခါရာ စေတနာ။ **ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယာဒီ**တိ ဒိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ အတ္တဘာဝေ ဝေဒနီယံ ဖလံ ဒေတီတိ **ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယာ,** ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ ဖလံ ဝေဒေတီတိ တ **ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယာ**။ ကာ သာ? အပဒုဿနီယာဒီသု အတိဒုဿနာဒိဝသေန ပဝတ္တာ ပဌမဇဝနစေတနာ။ ဥပပဇ္ဇေ ဖလံ ဝေဒေတီတိ **ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယာ,** သတ္တမဇဝနစေတနာ။ အပရာပရိယာယေ အတ္တဘာဝေ ဖလံ ဝေဒေတီတိ **အပရာပရိယာယဝေဒနီယာ,** မဇ္ဈေ ပဝတ္တာ ပဉ္စ ဇဝနစေတနာ။ တိဖလအနုဝသေန တိဝိဓာ သင်္ခါရာ။ **ဧဝံ** ဣမာယ တိဝိဓာယ သင်္ခါရစေတနာယ သမ္ပယုတ္တာ တိဝိဓာ **တဏှာ** တိဝိဓံ ဖလံ **ဒိဋ္ဌေ တ ဓမ္မေ** အတ္တဘာဝေ, **ဥပပဇ္ဇေ တ** အနန္တရဘဝေ, **အပရေ တ ပရိယာယေ** ဘဝေ **ဒေတိ** နိဗ္ဗတ္တေတီတိ ဧဝံ ဖလနိဗ္ဗတ္တကသင်္ခါရံ တ တံသမ္ပယုတ္တံ တဏှံ တ ဘဂဝါ အာဟ။

''ယာယ ဒေသနာယ, ကထာယ တ ဖလနိဗ္ဗတ္တကံ သင်္ခါရံ အာဟ, သာ ဒေသနာ, ကထာ တ ကတမေန ဒေသနာဘာဂေန တ အပရေန ယုဇ္ဇတီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ယံ လောဘပကတံ ကမ္မံ ကရောတီ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယာ ''ယသ္မာ။ပေ။ လောကော''တိ ဒေသနာ စ ယာ ''ယံ လောဘပကတံ ကမ္မံ။ပေ။ အပရေ တ ပရိယာယေ''တိ ဒေသနာ စ ဝုတ္တာ, ဘဂဝတော **ဣဒံ** ဒေသနာဒွယံ အညမညံ **ပုဗ္ဗာပရေန** ပုဗ္ဗံ အပရေန အပရံ ပုဗ္ဗေန **ယုဇ္ဇတိ** ယုဇ္ဇနံ ဧတိ သမေတိ, ယထာ ဂင်္ဂေါဒကံ ယမုနောဒကေန, ယမုနောဒကမ္ပိ ဂင်္ဂေါဒကေန သံသန္ဒတိ သမေတိ။ ''ယသ္မာ။ပေ။ လောကော''တိ ဒေသနာ ''ယံ လောဘပကတံ။ပေ။ ပရိယာယေ''တိ ဒေသနာယ သံသန္ဒတိ သမေတိ, ''ယံ လောဘပကတံ။ပေ။ ပရိယာယေ''တိ ဒေသနာပိ ''ယသ္မာ။ပေ။ လောကော''တိ ဒေသနာယ သံသန္ဒတိ သမေတီတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။ ''ကထံ ယုဇ္ဇတီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ပရိယုဋ္ဌာန''** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ, ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယာဒိဖလတ္တယနိဗ္ဗတ္တကဋ္ဌေန ယုဇ္ဇတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ယံ ယံ သုတ္တံ ဘဂဝတာ ဒေသိတံ ပုဗ္ဗာပရေန ယုဇ္ဇတိ, တံ တံ သုတ္တမ္ပိ နီဟရိတွာ ပုဗ္ဗာပရသံသန္ဒနံ ဒဿေတုံ **''ယထာဟာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သံသန္ဒနာကာရော ဝုတ္တနယာနုသာရေန ဂဟေတဗ္ဗော။ **တတ္ထာ** တိ တေသု ပရိယုဋ္ဌာနသင်္ခါရတဏှာဝိစရိတေသု။ **ပရိယုဋ္ဌာန** န္တိ ရူပာရမ္မဏာဒီနိ အယောနိသောမနသိကာရေန အာရဗ္ဘ သတ္တသန္တာနေ ပဝတ္တံ တဏှာစရိတံ။ **ပဋိသင်္ခါနဗလေနာ** တိ အသုဘာနိစ္စာဒိဒဿနဗလေန တဒင်္ဂပ္ပဟာနဝသေန ပဟာတဗ္ဗံ။ **သင်္ခါရာ** တိ ဒဿနပဟာတဗ္ဗာ သင်္ခါရာ။ **ဒဿနဗလေနာ** တိ ဒဿနသင်္ခါတပဌမမဂ္ဂဉာဏဗလေန ပဟာတဗ္ဗာ။ **ဆတ္တိံသ တဏှာဝိစရိတာနီ** တိ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗတဏှာဝိစရိတေဟိ အဝသေသာနိ ဆတ္တိံသ တဏှာဝိစရိတာနိ။ နိဂ္ဂတာ တဏှာ ယသ္မာ သော **နိတ္တဏှော,** နိတ္တဏှဿ ဘာဝေါ **နိတ္တဏှတာ,** ကာ သာ? သဥပာဒိသေသာ နိဗ္ဗာနဓာတု။

ပပဉ္စသင်္ခါရာဘိနန္ဒနတ္တယံ ယဒိပိ အတ္ထတော ဧကံ သမာနံ, ဒေသနာယ ပန ပဒက္ခရာဒီဟိ ဝိသေသော အတ္ထီတိ ဒဿေတုံ **''အပိစာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

''ယောယံ ပုဗ္ဗာပရသန္ဓိ အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, သောယံ ကတိဝိဓော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''သော စာယံ ပုဗ္ဗာပရော သန္ဓီ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန ဝုတ္တံ – ''န ကေဝလံ သုတ္တန္တရသံသန္ဒနမေဝ ပုဗ္ဗာပရသန္ဓိ, အထ ခော အညောပိ အတ္ထီတိ ဒဿေတုံ **'သော စာယ'**န္တိအာဒိ ဝုတ္တ''န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၂၈)။ တတ္ထ **အတ္ထသန္ဓီ** တိ ကိရိယာကာရကာဒိဝသေန အတ္ထဿ အတ္ထေန သန္ဓိ။ **ပဒသန္ဓီ** တိ နာမပအာဒိကဿ နာမပအာဒိကန္တရေန သန္ဓိ။ **ဒေသနာသန္ဓီ** တိ ဝုတ္တပ္ပကာရဿ ဒေသနန္တရဿ ဝုတ္တပ္ပကာရေန ဒေသနန္တရေန သန္ဓိ။ **နိဒ္ဒေသသန္ဓီ** တိ နိဒ္ဒေသန္တရဿ နိဒ္ဒေသန္တရေန သန္ဓိ။

သန္ဓိ စ နာမ အတ္ထာဒယော မုဉ္စိတွာ အညော သဘာဝဓမ္မော နာမ နတ္ထိ, အတ္ထာဒီနဉ္စ ဆအတ္ထပဒာဒီသု အဝရောဓနတော **''အတ္ထသန္ဓိ ဆပ္ပဒါနီ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

အတ္ထသန္ဓိဗျဉ္ဇနသန္ဓယော အာစရိယေန ဝိဘတ္တာ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတာ, “ကတမာ ဒေသနာသန္ဓီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“ဒေသနာသန္ဓိ န စ ပထဝိ”**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **န စ ပထဝိံ နိဿာယ ဈာယတိ ဈာယီ ဈာယတိ စာ**တိ ဧတ္ထ **ဈာယီ** ဈာနသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂလော ပထဝိံ **နိဿာယ** အာလမ္ဗိတွာ န စ ဈာယတိ, သဗ္ဗသင်္ခါရနိဿဋံ ပန နိဗ္ဗာနံ **နိဿာယ** အာလမ္ဗိတွာ ဖလသမာပတ္တိံ **ဈာယတိ** သမာပဇ္ဇတိ ဧတေတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **န စ အာပ**န္တိအာဒီသုပိ ဧသ နယော ယောဇေတဗ္ဗော။ ဖလသမာပတ္တိသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂလော ဟိ ပထဝီအာဒယော မုဉ္စိတွာ နိဗ္ဗာနမေဝ အာရဗ္ဘ ဖလသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇတီတိ။ ဧတ္ထ စ ပထဝီအာဒီဟိ မဟာဘူတေဟိ ကာမဘဝရူပဘဝါ ဂဟိတာ ရူပပဋိဗဒ္ဓဝုတ္တိတာယ။ အာကာသာနဉ္စာယတနာဒီဟိပိ အရူပဘဝေ ဂဟိတေ, ဘဝတ္တယံ ဝဇ္ဇေတွာ စ ဈာယတီတိ အဓိပ္ပာယော။ ယဒိ ပထဝီအာဒယော နိဿာယ န ဈာယီ ဈာယတိ စ, ဧဝံ သတိ ဣဓလောကသင်္ခါတံ သတ္တသန္တာနံ တ ပရလောကသင်္ခါတံ သတ္တသန္တာနံ တ အနိန္ဒြိယသန္တာနံ တ နိဿာယ ဈာယီ ဈာယတီတိ အာသင်္ကနီယတ္တာ တံ ပရိဟရန္တော **“န စ ဣမံ လောက”**န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဣမံ လောက**န္တိ ဣဓလောကသင်္ခါတော ဒိဋ္ဌော အတ္တဘာဝေ သတ္တသန္တာနော ဝုတ္တော, တသ္မိံ နိဿာယ န ဈာယတိ ဈာယီ ဈာယတိ စ။ **ပရလောက**န္တိ ဣဓလောကတော အညော ဘဝန္တရသင်္ခါတော သတ္တသန္တာနော ဝုတ္တော, တသ္မိံ နိဿာယ န စ ဈာယတိ ဈာယီ ဈာယတိ စ။

ယမိဒံ ဥဘယန္တိအာဒီသု **ဣဒံ ဥဘယံ** ဣဓလောကပရလောကဒွယံ **အန္တရေန** ဝဇ္ဇေတွာ **ယံ** ရူပါယတနံ **ဒိဋ္ဌံ, တံ** ရူပါယတနမ္ပိ။ **ယံ** သဒ္ဒါယတနံ **သုတံ, တံ** သဒ္ဒါယတနမ္ပိ။ **ယံ** ဂန္ဓာယတနရသာယတနဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ **မုတံ, တံ** ဂန္ဓာယတနရသာယတနဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနမ္ပိ။ ယံ အာပောဓာတု အာကာသဓာတု လက္ခဏရူပံ ဩဇာသင်္ခါတံ ဓမ္မာယတနေကဒေသရူပံ **ဝိညာတံ, တံ** အာပောဓာတာဒိကံ ဓမ္မာယတနေကဒေသရူပမ္ပိ။ **ယံ** ဝတ္ထု ပရိယေသိတံ တ အပရိယေသိတံ တ သန္တိကေ **ပတ္တံ, တံ** ဝတ္ထုမ္ပိ။ **ယံ** ဝတ္ထု ပတ္တံ တ အပ္ပတ္တံ တ **ပရိယေသိတံ** ပရိယေသနာရဟံ သုန္ဒရံ, **တံ** ဝတ္ထုမ္ပိ။ **ယံ** ဝတ္ထု **ဝိတက္ကိတံ** ဝိတက္ကနဝသေန အာလမ္ဗိတဗ္ဗံ, **တံ** ဝတ္ထုမ္ပိ။ **ယံ** ဝတ္ထု **ဝိစာရိတံ** အနုမဇ္ဇနဝသေန အာလမ္ဗိတဗ္ဗံ, **တံ** ဝတ္ထုမ္ပိ။ **ယံ** ဝတ္ထု **မနသာ** စိတ္တေနေဝ **အနုစိန္တိတံ** အနုစိန္တနဝသေန အာလမ္ဗိတဗ္ဗံ, **တံ** ဝတ္ထုမ္ပိ နိဿာယ န ဈာယတိ ဈာယီ ဈာယတိ စာတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

ဧတ္ထ ဒိဋ္ဌာဒိကံ ဗဟိဒ္ဓါရူပမေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရူပဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ။ တေနာဟ အဋ္ဌကထာစရိယော – “တဒုဘယဝိနိမုတ္တော အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓော ရူပသန္တာနော”တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၂၈)။ “ယဒိ ဈာယီ ပုဂ္ဂလော ယထာဝုတ္တေ ပထဝီအာဒယော နိဿာယ န ဈာယတိ ဈာယီ ဈာယတိ စ, ဧဝံ သတိ အယံ ဈာယီ ပုဂ္ဂလော ဣဒံ နာမ နိဿာယ ဈာယတီတိ လောကေ ကေနစိ ဉာယတိ ကိံ, ဥဒါဟု န ဉာယတီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ န ဉာယတီတိ ဒဿေတုံ **“အယံ သဒေဝကေ လောကေ”**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဖလသမာပတ္တိဈာနေန **ဈာယန္တော အယံ** ခီဏာသဝပုဂ္ဂလော သဒေဝကေ လောကေ။ပေ။ သဒေဝမနုဿာယ ပဇာယ ယတ္ထ ကတ္ထစိပိ **အနိဿိတေန** စိတ္တေန ဈာယတီတိ သဒေဝကေ လောကေ။ပေ။ သဒေဝမနုဿာယ ပဇာယ ကေနစိ န ဉာယတီတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။ တေန ဝုတ္တံ –

“နမော တေ ပုရိသာဇည၊ နမော တေ ပုရိသုတ္တမ။
ယဿ တေ နာဘိဇာနာမ၊ ကိံ တွံ နိဿာယ ဈာယသီ”တိ။ (သံ. နိ. ၃.၇၉; နေတ္တိ. ၁၀၄)။

“ကေနစိ အဝိညာယဘာဝေ ကေန သုတ္တေန ဝိဘာဝေတဗ္ဗော”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ဣမိနာ ဂေါဓိကသုတ္တေန (သံ. နိ. ၁.၁၅၉) ဝိဘာဝေတဗ္ဗောတိ ဒဿေတုံ **“ယထာ မာရော ပါပိမာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန “ဣဒါနိ ခီဏာသဝစိတ္တဿ ကတ္ထစိပိ အနိဿိတဘာဝံ ဂေါဓိကသုတ္တေန (သံ. နိ. ၁.၁၅၉) ဝက္ကလိသုတ္တေန (သံ. နိ. ၃.၈၇) စ ဝိဘာဝေတုံ ‘ယထာ မာရော’တိအာဒိ ဝုတ္တ”န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၂၈) ဝုတ္တံ။ တတ္ထ အနာဒိပုညကာရကေ, ပုညေ တ မာရေတိ နိတရေတီတိ **မာရော,** အတ္တဟိတပရဟိတေ မာရေတီတိ တ **မာရော**။ ပါပစိတ္တုပ္ပာဒဝန္တတာယ **ပါပိမာ**။ ပုဗ္ဗတ္တဘာဝေ ဂေါဓဿ ဃာတကတ္တာ **“ဂေါဓိကော”**တိ လဒ္ဓနာမဿ ပရိနိဗ္ဗာယန္တဿ ကုလပုတ္တဿ ပရိနိဗ္ဗာနတော ဥဒ္ဓံ ပဋိသန္ဓာဒိ **ဝိညာဏံ** သမန္ဝေသန္တော န ဇာနာတိ န ပဿတိ။ “ပရစိတ္တဇာနနကော မာရော ကသ္မာ န ဇာနာတီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“သော ဟီ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **သော** ဂေါဓိကော **ဟိ** ယသ္မာ ပပဉ္စာတီတော, တသ္မာ တဏှာပဟာနေန ဒိဋ္ဌိနိဿယောပိ **အဿ** ဂေါဓိကဿ ယသ္မာ နတ္ထိ, တသ္မာ စ န ဇာနာတီတိ။

‘‘ကေဓိကသုတ္တေနေဝ ဝိဘာဝေတဗ္ဗော’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **‘‘ယထာ စာ’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ‘‘ကေဓိကသုတ္တ ဝဏ္ဏလိသုတ္တေဟိ အနုဟာဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ အနိဿိတဘာဝေ ဝိဘာဝိတော, ဧဝံ သတိ သဉပာဒိသေသနိ ဗ္ဗာနဓာတုယာ အနိဿိတဘာဝေ ကေန ဝိညာယတီတိ အတ္ထော ဘဝေယျာ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ တအပိ န ဝိညာ ယတိယေတတိ ဒဿေတုံ **‘‘သဒေဝကေန လောကေနာ’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ သဉပာဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ဖလသမာပတ္တိစျာနေန **စျာယမာနာ** ဣမေ ခီဏာသဝ ကတ္ထစိ အနိဿိတစိတ္တာ စျာယန္တီတိ သဒေဝကေန လော ကေန န ဉာယန္တိ သမာရကေန။ပေ.။ သဒေဝမနုဿာယ န ဉာယန္တီတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ **အနိဿိတစိတ္တာ န ဉာယန္တီ**တိ တွေ ဟိ **န**-ကာရော စ ‘‘စျာယမာနာ’’တိ ပဒေ န သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗော ‘‘န စျာယမာနာ’’တိ အတ္ထဿ သမ္ ဘဝတော။ ‘‘န ဉာယန္တီ’’တိ ပန သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗော ဟေတ္ဓာ **အဌကထာယံ** ဧဝ ‘‘လောကေ ကေနစိပိ န ဉာယတီ’’တိ ဝုတ္ တတ္တာ။ **အယံ ဒေသနာသန္ဓိ** တိ ကေဓိကသုတ္တဝဏ္ဏလိသုတ္တာနံ အညမညံ အတ္ထဝသေန သံသန္ဒနာ နိဒ္ဒါရိတာ ဝိယ ‘‘န စ ပထဝိံ နိဿာယာ’’တိအာဒိဒေသနာယ စ ‘‘န စ ဣမံ လောက’’န္တိအာဒိဒေသနာယ စ ယာယ ဒေသနာယ အတ္ ထဝသေန သံသန္ဒနာ နိဒ္ဒါရိတာ, တာယ ဒေသနာယ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ယံ ကိဉ္စိ နိဿာယ စျာယီ န စျာယတိ, နိဗ္ဗာနံ နိဿာယ စျာယီ စျာယတီတိ အတ္ထဝသေန နိဒ္ဒါရိတာ, အယံ သံသန္ဒနာ ဒေသနာသန္ဓိ နာမာတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ ဗော။

ဒေသနာသန္ဓိ အာစရိယေန ဝိဘတ္တာ, အမှေဟိ စ ဉာတာ, ‘‘ကတမာ နိဒ္ဒေသသန္ဓီ’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **‘‘တတ္ထ ကတမာ နိဒ္ဒေသသန္ဓီတိ နိဿိတစိတ္တာ’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တေသု စတူသု အတ္ထသန္ဓိ ဗျဉ္ဇနသန္ဓိဒေသနာသန္ဓိနိဒ္ဒေသသန္ဓီသု ယာ သန္ဓိ ‘‘နိဒ္ဒေသသန္ဓီ’’တိ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ, သာ နိဒ္ဒေသတော ကတမာတိ ပုစ္ဆ တီတိ အတ္ထော။ **နိဿိတစိတ္တာ** တိ တဏှာဟာဒိဋ္ဌိသဟဇာတဝသေန တ ဥပနိဿယဝသေန တ နိဿိတံ စိတ္တံ ယေသံ ပုထုဇ္ဇနာနန္တိ နိဿိတစိတ္တာ, ပုထုဇ္ဇနာ ပုဂ္ဂလာ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗာ ဣမာယ ဒေသနာယ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနတ္တာ။ ယဒိ ဒေသနာ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနာ, ဧဝံ သတိ နိဿိတံ စိတ္တံ ဧတ္ထ သုတ္တပ္ပဒေသေသု ဒေသိတန္တိ **နိဿိတစိတ္တာ** နိ ဿိတစိတ္တဇာနနတ္ထာယ ဒေသိတာ သုတ္တပ္ပဒေသာ။ အနိဿိတံ စိတ္တံ ယေသံ အရိယပုဂ္ဂလာနန္တိ **အနိဿိတစိ တ္တာ,** အရိယပုဂ္ဂလာ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗာ ဣမာယ ဒေသနာယ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနတ္တာ။ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနာယ ပန အနိဿိတံ စိတ္ တံ ယတ္ထ သုတ္တပ္ပဒေသေသု ဒေသိတန္တိ **အနိဿိတစိတ္တာ,** အနိဿိတစိတ္တဇာနနတ္ထာယ ဒေသိတာ သုတ္တပ္ ပဒေသာ။

‘‘နိဿိတစိတ္တာ ကေန နိဒ္ဒေသေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗာ, အနိဿိတစိတ္တာ ကေန နိဒ္ဒေသေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗာ’’တိ ပုစ္ ဆိတဗ္ဗတ္တာ **‘‘နိဿိတစိတ္တာ အကုသလပက္ခေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗာ’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အကုသလပက္ခေန** နိဒ္ဒေသေ န နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗာ။ **ကုသလပက္ခေနာ** တိအာဒီသုပိ ဧသေ နယော ယောဇေတဗ္ဗော။ အကုသလပက္ခသာမညကုသလပက္ခသာမ ညေဟိ ဒဿေတွာ အကုသလဝိသေသကုသလဝိသေသေဟိ ဒဿေတုံ **‘‘နိဿိတစိတ္တာ သံကိလေသေနာ’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အယံ နိဒ္ဒေသသန္ဓီ** တိ အကုသလပက္ခာဒိကဿ ပုရိမနိဒ္ဒေသဿ သံကိလေသာဒိကေန ပစ္ဆိမေန နိဒ္ဒေ သေန နိဿိတစိတ္တဝသေန အယံ သံသန္ဒနာ စ နိဒ္ဒေသသန္ဓိ နာမ။ ကုသလပက္ခာဒိကဿ ပုရိမဿ နိဒ္ဒေသဿ ဝောဒာနာဒိကေန ပစ္ဆိမေန နိဒ္ဒေသေန အနိဿိတစိတ္တဝသေန အယံ သံသန္ဒနာ စ နိဒ္ဒေသသန္ဓိ နာမာတိ ဝိဘဇိတ္ဝာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

‘‘စတုဗျူဟဟာရဿ နေရုတ္တမဓိပ္ပာယနိအနုပုဗ္ဗာပရသန္ဓိပ္ပဘေဒေန စေဝ အတ္ထဗျဉ္ဇနသန္ဓိနိဒ္ဒေသ သန္ဓိဒေသနာသန္ဓိပ္ပဘေဒေန စ ဝိဘဇိတဗ္ဗဘာဝေ ကေန အမှေဟိ ဇာနိတဗ္ဗော သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော’’တိ ဝတ္တဗ္ဗ ဘာဝတော **‘‘တေနာဟာ’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တေန** တထာ ဝိဘဇိတဗ္ဗဘာဝေန အာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော ‘‘နေ ရုတ္တမဓိပ္ပာယော’’တိအာဒိကံ (နေတ္တိ. ၄ ဟာရသင်္ခေပ) ယံ ဝစနံ အာဟ, တေန ဝစနေန တုမှေဟိ စတုဗျူဟဟာရ ဿ တထာ ဝိဘဇိတဗ္ဗဘာဝေ ဇာနိတဗ္ဗော သဒ္ဒဟိတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

‘‘ဇေတ္ထာဝတာ စ စတုဗျူဟဟာရော ပရိပုဏ္ဏော, အညော နိယုတ္တော နတ္ထီ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **‘‘နိယုတ္ တော စတုဗျူဟော ဟာရော’’**တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယဿံ ယဿံ ဟာဋ္ဌိယံ ယော ယော စတုဗ္ဗိဓော, သော သော စတုဗ် ယူဟဟာရော စ ယထာလာဘဝသေန ယောဇိတော, တဿံ တဿံ ဟာဋ္ဌိယံ သော သော စတုဗ္ဗိဓော စတုဗျူဟဟာရော တထာ နိဒ္ဒါရေတ္ဝာ ယုတ္တော ယောဇိတောတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဍိတေဟိ ပန အဋ္ဌကထာဋီကာနုသာရေန ဂမ္ဘီရတ္တာ ဝိတ္ထာရတော ဝိဘဇိတ္ဗာ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

၇. အာဝဇ္ဇဟာရဝိဘင်္ဂဝိဘာဝနာ

၂၉. ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန စတုဗျူဟဟာရဝိဘင်္ဂေန နေရုတ္တာဒယော ဝိဘတ္တာ, သော။ပေ။ စတုဗျူဟဟာရဝိဘင်္ဂေါ ပရိပုဏ္ဏော, ''ကတမော အာဝဋ္ဋော ဟာရဝိဘင်္ဂေါ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **တတ္ထ ကတမော အာဝဋ္ဋော ဟာရော**''တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တေသု နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု သောဠသသု ဒေသနာဟာရာဒီသု **ကတမော** သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **အာဝဋ္ဋော ဟာရော** အာဝဋ္ဋဟာရဝိဘင်္ဂေါ နာမာတိ ပုစ္ဆတိ။ ''ဧကမ္ပိ ပဒဋ္ဌာနေ''န္တိ အာဒိနိဒ္ဒေသဿ ဣဓ အနိ မယာ ဝုစ္စမာနော ''အာရမ္ဘထ''တိအာဒိကော ဝိတ္ထာရသံဝဏ္ဏနာဝိသေသော အာဝဋ္ဋဟာရဝိဘင်္ဂေါ နာမာတိ ဂဟိတော။ ''တတ္ထ ဒေသနာယံ ဧကမ္ပိ ပဒဋ္ဌာနေ ဒေသနာရုဠှေဟ သေသကံ ပဒဋ္ဌာနံ ပရိယေသတိ, ပရိယေသိတ္ဗာ ကထံ ပဋိပက္ခေ အာဝဋ္ဋေတီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ –

> ''အာရမ္ဘထ နိက္ကမထ၊ ယုဉ္ဇထ ဗုဒ္ဓသာသနေ။
> ဓုနာထ မစ္စုနော သေနံ၊ နဠာဂါရံဝ ကုဉ္ဇရော''တိ။ –

ကထာ ဝုတ္တာ။ ဣဓ ကထာယံ ဧကမ္ပိ ပဒဋ္ဌာနေ ဒေသနာရုဠှေဟ သေသကံ ပဒဋ္ဌာနံ ပရိယေသတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကထာတ္တော ပန **အဋ္ဌကထာယံ** (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၂၉) ဝုတ္တော။

''အာရမ္ဘထာ'တိအာဒိကထာယံ ကတရမ္ပိ ပဒဋ္ဌာနေ ဒေသနာရုဠှေဟ ကတမံ သေသကံ ပဒဋ္ဌာနံ ပရိယေသတီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''အာရမ္ဘထ နိက္ကမထာတိ ဝီရိယဿ ပဒဋ္ဌာန''** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **''ဝီရိယဿ ပဒဋ္ဌာန''**န္တိ သာမညဝသေန ဝုတ္တမ္ပိ အာရမ္ဘဓာတုသင်္ခါတံ ဝီရိယံ နိက္ကမဓာတုသင်္ခါတဿ ဝီရိယဿ ပဒဋ္ဌာနံ, နိက္ကမဓာတုသင်္ခါတံ ဝီရိယံ ပရက္ကမဓာတုသင်္ခါတဿ ဝီရိယဿ ပဒဋ္ဌာနံ, ပရက္ကမဓာတုသင်္ခါတံ ဝီရိယံ သမထဘာဝနာသဟိတဿ ဝီရိယဿ ပဒဋ္ဌာနန္တိအာဒိနာ ပရိယေသိတဗ္ဗန္တိ ဂဟေတဗ္ဗံ။ **''ယုဉ္ဇထာ''** တိ ဣမိနာ ဝုတ္တံ သမထဘာဝနာသဟိတံ ဝီရိယံ **''ဗုဒ္ဓသာသနေ''**တိ ဣမိနာ ဝုတ္တဿ မဟာဂ္ဂတသမာဓိဿ ပဒဋ္ဌာနံ, ဒေသနာရုဠှံ သုခာဒိကံ သေသကမ္ပိ ပဒဋ္ဌာနံ ပရိယေသိတဗ္ဗံ။ **''ဓုနာထ မစ္စုနော သေန''**န္တိ ပဒေန ဂဟိတံ ဝိပဿနာသဟိတံ ဝီရိယံ ကိလေသဓုနနေ သမတ္ထာယ ပညာယ ပဒဋ္ဌာနံ, ဒေသနာရုဠှံ သမာဓိအာဒိကံ သေသကမ္ပိ ပဒဋ္ဌာနံ ပရိယေသိတဗ္ဗံ။

''ယဒိ 'အာရမ္ဘထာ'တိအာဒိကံ ဝုတ္တံ ဝီရိယံ သာမညဘူတာနံ ဝီရိယသမာဓိပညာနံယေဝ ပဒဋ္ဌာနံ သိယာ, ဧဝံ သတိ ကထံ ဝဋ္ဋမူလံ ဆိန္ဒိတ္ဗာ ဝိဝဋ္ဋံ ဟာပေဿန္တီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ ပုန **''အာရမ္ဘထ နိက္ကမထာတိ ဝီရိယိန္ဒြိယဿ ပဒဋ္ဌာန''**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အာဓိပစ္စကိစ္စတာယ ယုတ္တဿာပိ ဝီရိယာဓိကဿ ပဒဋ္ဌာနတ္တာ အာရဘန္တာ ယောဂါဝစရပုဂ္ဂလာ ဝဋ္ဋမူလံ ဆိန္ဒိတ္ဗာ ဝိဝဋ္ဋံ ဟာပေန္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ''အာရမ္ဘထာ''တိအာဒိကာ ပန ယသ္မာ ဝီရိယာရမ္ဘဝတ္ထုအာဒိဒေသနာ ဟောတိ, တသ္မာ အာရမ္ဘဝတ္ထုအာဒီနိယေဝ သံဝဏ္ဏိတာနိ ပဒဋ္ဌာနန္တိ ဧဝံ မနသိ ကတ္ဗာ အာဟ **''ဣမာနိ ပဒဋ္ဌာနာနိ ဒေသနာ''** တိ။ ''အာရမ္ဘထာ''တိအာဒိကာ ယထာဝုတ္တပဒဋ္ဌာနာနိ ဒေသနာ ဟောတိ, န ဝီရိယာရမ္ဘဝတ္ထုအာဒီနိ, တသ္မာ ပဒဋ္ဌာနံယေဝ သံဝဏ္ဏိတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဧဝံ ''အာရမ္ဘထာ''တိအာဒိဒေသနာယ ပဒဋ္ဌာနဝသေန အတ္ထော ဝိဘတ္တော, အမ္ဘေဟိ စ ဉာတော, ''ကထံ တဿာယေဝ ဒေသနာယ ပဋိပက္ခဝသေန အတ္ထော ဝိဘဇိတဗ္ဗော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''အယုဉ္ဇန္တာနံ တ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ယောဂေ** ဘာဝနာယံ **အယုဉ္ဇန္တာနံ** သတ္တာနံ အပရိပက္ကဉာဏာနံ **ယောဂေ** ယောဂဟေတု တဿ ဘာဂိယဝသေန အာယတိံ ဇာနနတ္ထာယ ''အာရမ္ဘထာ''တိအာဒိဒေသနာ အာရဒ္ဓာ။ **ယုဉ္ဇန္တာနံ** ပရိပက္ကဉာဏာနံ သတ္တာနံ **အာရမ္ဘော** အာရမ္ဘဟေတု ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပရိဇာနနတ္ထာယ ''အာရမ္ဘထာ''တိအာဒိဒေသနာ အာရဒ္ဓာ။

တတ္ထ တေသု ယုဥ္ဆွာယုဥ္ဆွေသု ပရိပက္ကာပရိပက္ကဉာဏေသု **ယေ** အပရိပက္ကဉာဏာ သတ္တာ န ယုဥ္ဆိန္တိ, **တေ** အပရိပက္ကဉာဏာ သတ္တာ **ပမာဒမူလကာ** ဟုတွာ ယောဂေ ဘာဝနာယံ ယေန ပမာဒေန န ယုဥ္ဆိန္တိ, **သော ပမာဒော** တဏှာမူလကော ပမာဒော, အဝိဇ္ဇာမူလကော ပမာဒောတိ ဒုဝိဓော ဟောတိ။ **တတ္ထ** တသ္မိံ ဒုဝိဓေ ပမာဒေ **အညာဏေန** နိဝုတော အဝိဇ္ဇာမူလကော သတ္တော **ယေန** ပမာဒေန **ဥေယျဋ္ဌာနံ** "ဣမေ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မာ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဥေယျဋ္ဌာနံ နာမာ"တိ နပ္ပဇာနာတိ, အယံ အညာဏဟေတုကော ပမာဒော **အဝိဇ္ဇာမူလကော ပမာဒော** နာမ။ ယော ပမာဒော တဏှာမူလကော, သော ပမာဒော တိဝိဓော အနုပ္ပန္နာနံ ဘောဂါနံ ဥပ္ပါဒာယ ပရိယေသန္တော တဏှာဟိကော သတ္တော ယံ ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ, အယံ ပမာဒော စ, ဥပ္ပန္နာနံ ဘောဂါနံ ဋ္ဌိတတ္ထာယ ရက္ခန္တော တဏှာဟိကော သတ္တော အာရက္ခနိမိတ္တံ ယံ ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ, အယံ ပမာဒော စ, ဋ္ဌိတံ ဘောဂံ ပရိဘုဥ္ဆန္တော တဏှာဟိကော သတ္တော ပရိဘောဂနိမိတ္တံ ယံ ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ, အယံ ပမာဒော စာတိ **တိဝိဓော** ဟောတိ။ ဣတိ လောကေ **အယံ** ပမာဒော စတုဗ္ဗိဓော အဝိဇ္ဇာပဒဋ္ဌာနော ဧကဝိဓော ပမာဒော, တဏှာပဒဋ္ဌာနော တိဝိဓော ပမာဒောတိ **စတုဗ္ဗိဓော** ဟောတိ။ **တတ္ထ** တာသု အဝိဇ္ဇာတဏှာသု **နာမကာယော** ဖဿာဒိနာမသမူဟော အဝိဇ္ဇာယ ပဒဋ္ဌာနံ, **ရူပကာယော** ပထဝီအာဒိရူပသမူဟော တဏှာယ ပဒဋ္ဌာနံ ဟောတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – အာရမ္မဏာတုနိက္ကမဏာတုသင်္ခာတဿ ဝီရိယဿ ပဋိပက္ခော စတုဗ္ဗိဓော ပမာဒော နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗော, နိဒ္ဒါရေတွာ ဧကဝိဓဿ ပမာဒဿ အဝိဇ္ဇာ ပဒဋ္ဌာနံ, တိဝိဓဿ ပမာဒဿ တဏှာ ပဒဋ္ဌာနံ။ အဝိဇ္ဇာယ နာမကာယော ပဒဋ္ဌာနံ, တဏှာယ ရူပကာယော ပဒဋ္ဌာနန္တိ ပဋိပက္ခေ အာဝဋ္ဋေတွာ ပဒဋ္ဌာနံ ပရိယေသိတဗ္ဗန္တိ။

"ကသ္မာ နာမကာယော အဝိဇ္ဇာယ ပဒဋ္ဌာနံ ဘဝတိ, ရူပကာယော တဏှာယ ပဒဋ္ဌာနံ ဘဝတီ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"တံ ကိဿ ဟေတု"** တိ ပုစ္ဆိတွာ **"ရူပီသု ဘဝေသု အဇ္ဈောသာနံ, အရူပီသု သမ္မောဟော"** တိ ဝုတ္တံ။ **ရူပီသု ဘဝေသု** ရူပဓမ္မေသု အဟံမမာဒိဝသေန **အဇ္ဈောသာနံ** တဏှာဘိနိဝေသော သတ္တေသု ပတိဋ္ဌိတော ယသ္မာ ဟောတိ, တသ္မာ ရူပကာယော တဏှာယ ပဒဋ္ဌာနံ ဘဝတိ။ အနမတဂ္ဂေ ဟိ သံသာရေ ဣတ္ထိပုရိသာ အညမညရူပာဘိရာမာ ဘဝန္တိ။ **အရူပီသု** ဖဿာဒီသု သုခုမဘာဝတော သမ္မောဟော သတ္တေသု ပတိဋ္ဌိတော ယသ္မာ ဟောတိ, တသ္မာ နာမကာယော အဝိဇ္ဇာယ ပဒဋ္ဌာနံ ဘဝတီတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ရူပကာယနာမကာယေသု အာရမ္မဏကရဏဝသေန တဏှာယ စ အဝိဇ္ဇာယ စ ဥပ္ပဇ္ဇနတော ရူပကာယော တဏှာယ ပဒဋ္ဌာနံ, နာမကာယော အဝိဇ္ဇာယ ပဒဋ္ဌာနန္တိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗာတိ။

"ကတမော ရူပကာယော, ကတမော နာမကာယော"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"တတ္ထ ရူပကာယော ရူပက္ခန္ဓော, နာမကာယော စတ္တာရော အရူပိနော ခန္ဓာ"**တိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထ** တေသု ရူပကာယနာမကာယေသု **ရူပကာယော** ရူပသမူဟော နာမ ရူပက္ခန္ဓော ဟောတိ, **နာမကာယော** နာမသမူဟော နာမ စတ္တာရော အရူပိနော ခန္ဓာတိ။ ဣမေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ အဝိဇ္ဇာတဏှာနံ အာရမ္မဏတ္တာ သဥပါဒါနာ ဘဝေယျုံ, "ကတမေန ဥပါဒါနေန သဥပါဒါနာ ဘဝန္တိ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ တထေဝ ပုစ္ဆိတွာ ဝိဿဇ္ဇေတုံ **"ဣမေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ကတမေန ဥပါဒါနေန သဥပါဒါနာ? တဏှာယ စ အဝိဇ္ဇာယ စာ"**တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဥပါဒါနဘူတာယ တဏှာယ စ ဥပါဒါနဘူတာယ အဝိဇ္ဇာယ စ ဣမေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ သဥပါဒါနာ နာမ ဘဝန္တီတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

"ကိတ္တကာနိ ဥပါဒါနာနိ တဏှာ နာမ ဘဝန္တိ, ကိတ္တကာနိ ဥပါဒါနာနိ အဝိဇ္ဇာ နာမ ဘဝန္တီ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"တတ္ထ တဏှာ ဒွေဝ"** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တာသု တဏှာအဝိဇ္ဇာသု။ ကာမုပါဒါနဉ္စ သီလဗ္ဗတုပါဒါနဉ္စ ဒွေဝ ဥပါဒါနာနိ တဏှာ နာမ ဘဝန္တိ။ တဏှာဝသေန ဟိ "မမ သီလံ, မမ ဝတ"န္တိ ပရာမသနံ ဘဝတိ။ ဒိဋ္ဌုပါဒါနဉ္စ အတ္တဝါဒုပါဒါနဉ္စ ဒွေဝ ဥပါဒါနာနိ အဝိဇ္ဇာ နာမ ဘဝန္တိ။ အဝိဇ္ဇာဝသေန ဟိ သဿတာဒိဒိဋ္ဌိ စေဝ အဟံ မမာဒိဒိဋ္ဌိ စ ဘဝန္တိ။ "ဣမေဟိ စတူဟိ ဥပါဒါနေဟိ သဥပါဒါနက္ခန္ဓာ စတူသု သစ္စေသု ကိတ္တကံ သစ္စံ နာမာ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"ဣမေဟီ"**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ယေ** လောကိယက္ခန္ဓာ သဥပါဒါနာ ခန္ဓာ ဘဝန္တိ, ဥပါဒါနေန ဟိ ဥပါဒာနာနိပိ ဘဝန္တိ, **ဣဒံ** သဥပါဒါနက္ခန္ဓပဉ္စကံ **ဒုက္ခံ** ဒုက္ခသစ္စံ နာမ။ ယာနိ စတ္တာရိ ဥပါဒါနာနိ ဒုက္ခကာရဏာနိ ဘဝန္တိ, **အယံ** ဥပါဒါနစတုက္ကော **သမုဒယော** သမုဒယသစ္စံ နာမ ဘဝတိ။ **ပဉ္စက္ခန္ဓာ** တိ သဥပါဒါနာ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဒုက္ခဝတ္ထုဘာဝတော **ဒုက္ခံ။ တေသ** န္တိ သဥပါဒါနာနံ ပဉ္စက္ခန္ဓာနံ။ **ဓမ္မံ ဒေသေတီ** တိ "အာရမ္မဏာ"တိအာဒိကံ ဓမ္မံ ဝေနေယျာနုရူပံ ဘဂဝါ ဒေသေတိ။ သာမညေန ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တမ္ပိ အတ္ထဝသေန ဝိသေသံ ဒဿေတုံ ပုန **"ဒုက္ခဿ ပရိညာယ, သမုဒယဿ ပဟာနာယာ"**တိ ဝုတ္တံ။

၃၀. အာရမ္ဘပဋိပက္ခဘူတပမာဒဝသေန ပုရိမသစ္စဒွယံ အာစရိယေန နိဒ္ဓါရိတံ, အမှေဟိ စ ဉာတံ, “ကတရသစ္စဒွယံ ကထံ နိဒ္ဓါရိတဗ္ဗ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ တံ ဒွယမ္ပိ ပမာဒမုခေနေဝ နိဒ္ဓါရိတဗ္ဗန္တိ ဒဿေတုံ **“တတ္ထ ယော တိဝိဓော”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ**တိ တေသု တဏှာမူလကအဝိဇ္ဇာမူလကေသု ပမာဒေသု။ **တဿာ**တိ တိဝိဓဿ တဏှာမူလကဿ ပမာဒဿ။ **သမ္ပဋိဝေဓေနာ**တိ အဿာဒါဒီနံ ပရိဇာနနေန။ **ရက္ခဏာ**တိ အတ္တစိတ္တဿ ရက္ခဏသင်္ခါတာ။ **ပဋိသံဟရဏာ**တိ “တဿာ”တိ ဣမိနာ ဝုတ္တဿ ပမာဒဿ ပဋိပက္ခဘူတေန အပ္ပမာဒအနုယောဂေန သံဟရဏာ ယာ ခေပနာ အတ္ထိ, **အယံ** ပမာဒဿ ပဋိပက္ခဘူတေန အပ္ပမာဒအနုယောဂေန ပဝတ္တာ ခေပနသင်္ခါတာ ဘာဝနာ **သမထော** နာမာတိ ပမာဒဿ ပဋိပက္ခမုခေန ပုန အာဝဋ္ဋေတွာ သမထော နိဒ္ဓါရိတောတိ။

“သော သမထော ကထံ ကေန ဥပာယေန ဘဝတီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ တထာ ပုစ္ဆိတွာ ဥပာယံ ဒဿေတုံ **“သော ကထ”**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ကထ**န္တိ ကေန ဥပာယေန။ “ကာမေန္တီတိ **ကာမာ,** ကာမိယန္တီတိ **ကာမာ**”တိ ဝုတ္တာနံ ဒုဝိန္နံ **ကာမာနံ** ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ **အဿာဒဉ္စ,** “အပ္ပဿာဒါ ကာမာ ဗဟုဒုက္ခာ”တိအာဒိ (မ. နိ. ၁.၂၃၅) ဝစနတော အပ္ပဿာဒဒီယာနံ ကာမာနံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ **အာဒီနဝဉ္စ။ ကာမာန**န္တိ စ ကမ္မတ္ထေ သာမိဝစနံ။ တေန ဝုတ္တံ –“ကာမေ ပဋိစ္စာ”တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၃၀)။ “ကာမာနမေတံ နိဿရဏံ, ယဒိဒံ နေက္ခမ္မ”န္တိ (ဣတိဝု. ၇၂) ဝစနတော **နိဿရဏ**န္တိ ဣဓ ပဌမဇ္ဈာနံ အဓိပ္ပေတံ။ **တေကာရ**န္တိ တွေ **ဝ**-ကာရော အာဂမော, ဩ-ကာရံ လာမကဘာဝံ။ **အာနိသံသ**န္တိ စတုပာရိသုဒ္ဓိသီလာဒိကံ။ ယဒာ ဇာနာတိ, တဒာ တေန ဥပာယေန သမထော ဘဝတီတိ အတ္ထော။

သမထော အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမှေဟိ စ ဉာတော, “ကတမာ ဝိပဿနာ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ဝိပဿနံ ဝိဘဇိတုံ **“တတ္ထ ယာ ဝီမံသာ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အထ ဝါ ကာမာနံ အဿာဒါဒယော ယဒာ ဇာနာတိ, တဒာ သမထော ဘဝတီတိ ဝုတ္တော, “တသ္မိံ သမထေ ဘာဝမာနေ သတိ ကတမာ ဘဝတီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ယာ ဝီမံသာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ**တိ တသ္မိံ သမထေ ဘာဝမာနေ သတိ အဿာဒါဒီနံ **ယာ** အနိစ္စာဒိ **ဝီမံသာ ဥပပရိက္ခာ** ပညာ ဘဝတိ, **အယံ** ဝီမံသာ ဥပပရိက္ခာ ပညာ ဝိသေသေန ပဿနတော **ဝိပဿနာ** နာမ။ အထ ဝါ တိဝိဓဿ တဏှာမူလကဿ ပမာဒဿ သမ္ပဋိဝေဓေန ရက္ခဏာ ပဋိသံဟရဏာ, အယံ သမထောတိ အာစရိယေန ဝုတ္တော, “ကတမာ ဝိပဿနာ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ယာ ဝီမံသာ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ**တိ တသ္မိံ ယထာဝုတ္တေ သမထေ သတိ ယထာဝုတ္တဿ ပမာဒဿ အနိစ္စာဒိဝသေန **ယာ ဝီမံသာ ဥပပရိက္ခာ** ပညာ ဥပ္ပန္နာ, **အယံ** ဝီမံသာ ဥပပရိက္ခာ ပညာ ဝိသေသေန ပဿနတော **ဝိပဿနာ** နာမ။ ဝီမံသာဝ ဒုဗ္ဗလာ, ဥပပရိက္ခာ ဗလဝတီတိ ဝိသေသော။

သမထော စေဝ ဝိပဿနာ စ ဒွေဝ ဓမ္မာ အာစရိယေန နိဒ္ဓါရိတာ, “ဣမေ နိဒ္ဓါရိတာ ဒွေဝ ဓမ္မာ ကိံ ဂစ္ဆန္တီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“ဣမေ ဒွေဝ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သမထော သမထဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ, ဝိပဿနာ ဝိပဿနာဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ “ဣမေသု ဒွီသု ဓမ္မေသု ဘာဝိယမာနေသု ကတမေ ယောဂါဝစရေန ပဟီယန္တီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“ဣမေသူ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သမထေ ဓမ္မေ ဘာဝိယမာနေ တဏှာ ယောဂါဝစရေန ပဟီယတိ, ဝိပဿနာယ ဘာဝိယမာနာယ အဝိဇ္ဇာ ယောဂါဝစရေန ပဟီယတီတိ ဣမေ ဒွေ ပဟာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ ပဟီယန္တိ တဏှာ စေဝ အဝိဇ္ဇာ စ။ “ဣမေသု ဒွီသု ဓမ္မေသု ပဟီယမာနေသု ကတမေ ဓမ္မာ နိရုဇ္ဈန္တီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ဥပာဒါနာဒယော ပိ နိရုဇ္ဈန္တီတိ သကလဝဋ္ဋဒုက္ခနိရောဓံ ဒဿေန္တော **“ဣမေသု ဒွီသု ဓမ္မေသု ပဟီနေသူ”** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ တဏှာယ သမထဘာဝနာယ ပဟီယမာနာယ, အဝိဇ္ဇာယ ဝိပဿနာဘာဝနာယ ပဟီယမာနာယ ဣမေသု ဒွီသု ဓမ္မေသု ဒွီဟိ ဘာဝနာဟိ ပဟီနေသု ကာမုပါဒါနာဒီနိ **စတ္တာရိ ဥပါဒါနာနိ** ဝိက္ခမ္ဘနသမုစ္ဆေဒဝသေန **နိရုဇ္ဈန္တိ,** န ဘင်္ဂက္ခဏဝသေန။

ဧတ္ထာဟ – “တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော”တိ ဝုတ္တတ္တာ “တဏှာယ ပဟီယမာနာယ ဥပါဒါနာနိ နိရုဇ္ဈန္တီ”တိ ဝစနံ ယုတ္တံ ဟောတု, ကထံ အဝိဇ္ဇာယ ပဟီယမာနာယ ဥပါဒါနာနိ နိရုဇ္ဈန္တီတိ? “တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော”တိ ဟဋေ အဝိဇ္ဇာသဟိတတဏှာနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓောတိ အတ္ထသမ္ဘဝတော။ ယထာ ဟိ တဏှာသဟိတာဝ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရာနံ ပစ္စယော, ဧဝံ အဝိဇ္ဇာသဟိတာဝ တဏှာ ဥပါဒါနာနံ ပစ္စယော ဟောတီတိ အဝိဇ္ဇာသဟိတတဏှာနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓောတိ အတ္ထော သမ္ဘဝတီတိ ဂဟေတဗ္ဗော။ ဝိက္ခမ္ဘနသမုစ္ဆေဒဝသေန **ဥပါဒါနနိရောဓာ** တထေဝ **ဘဝနိရောဓော**တိ ဧသ နယော သေသေသုပိ။ **ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ**

နိရောဓောတိ ဧတ္ထာပိ တဏှာသဟိတအဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓောတိအာဒိကော ဂဟိတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ဣတီ**တိ ဧဝံ ဝိသဘာဂသဘာဂဓမ္မာနံ အာဝဋ္ဋနဝသေန နိဒ္ဒါရိတာနိ စ **ပုရိမကာနိ ဒွေ ဝ သစ္စာနိ စ, သမထော စ ဝိပဿနာ စ ဣမေ ဒွေ ဝ ဓမ္မာ မဂ္ဂေါ စ** မဂ္ဂသစ္စဉ္စ, **ဝဋ္ဋနိရောဓော** ဝဋ္ဋနိရောဓသစ္စဉ္စ နိဗ္ဗာနန္တိ စတ္တာရိ သစ္စာနိ နိဒ္ဒါရိတာနိ။

“ဝီရိယပဋိပက္ခဘူတဿ ပမာဒါဒိဓမ္မဿ ဝသေန တ သဘာဂဘူတဿ ပမာဒါဒိဓမ္မဿ ဝသေန တ အာဝဋ္ဋေတွာ စတုန္နံ သစ္စာနံ နိဒ္ဒါရိတဗ္ဗဘာဝေ အမေ့ဟဟိ ကေန သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“တေနာဟာ”**တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ **တေန** တထာ နိဒ္ဒါရိတဗ္ဗဘာဝေန ဘဂဝတ “အာရမ္ဘထ နိက္ကမထာ”တိအာဒိကထာဝစနံ အာဟ, တေန “အာရမ္ဘထ နိက္ကမထာ”တိအာဒိကထာဝစနေန တထာ စတုန္နံ သစ္စာနံ နိဒ္ဒါရိတဗ္ဗဘာဝေ တုမေ့ဟဟိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

“အာရမ္ဘထ နိက္ကမထာ’တိအာဒိနာ တေအနုပက္ခံယေဝ နိက္ခိပိတွာ တဿေဝ တေအနုပက္ခဿ ဝိသဘာဂဓမ္မသဘာဂဓမ္မဝသေနေဝ အာဝဋ္ဋေတွာ စတုသစ္စနိဒ္ဒါရဏံ ကာတဗ္ဗ”န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ သံကိလေသပက္ခမ္ပိ နိက္ခိပိတွာ တဿေဝ သံကိလေသဿ ဝိသဘာဂဓမ္မသဘာဂဓမ္မဝသေနပိ အာဝဋ္ဋေတွာ စတုသစ္စနိဒ္ဒါရဏံ ဒဿေန္တော **“ယထာပိ မူလေ”**တိအာဒိကထာဝစနမာဟ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန –

> “ဧဝံ တေအနုပက္ခံ နိက္ခိပိတွာ တဿ ဝိသဘာဂဓမ္မဝသေန, သဘာဂဓမ္မဝသေန စ အာဝဋ္ဋနံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ သံကိလေသပက္ခံ နိက္ခိပိတွာ တဿ ဝိသဘာဂဓမ္မဝသေန, သဘာဂဓမ္မဝသေန စ အာဝဋ္ဋနံ ဒဿေတုံ ‘ယထာပိ မူလေ’တိ ကထမာဟာ”တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၃၀) –

ဝုတ္တံ။ ကထာတ္တောပိ အဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တော။ တထာပိ ယတိပောတာနံ အတ္ထာယ အဋ္ဌကထာနုသာရေနေဝ ကထယိဿာမ။

သမူဟော ရုက္ခော မူလတိ ပတိဋ္ဌာတိ ဧတေန အဝယဝေန ဘူမိဘာဂေ ဋ္ဌိတေနာတိ **မူလံ,** ကိံ တံ? ဘူမိဘာဂေ ဋ္ဌိတော မူလသင်္ခါတော ရုက္ခာဝယဝေ, တသ္မိံ မူလေ။ နတ္ထိ ဥပဒ္ဒဝေ ဖရသုဆေဒါဒိအန္တရာယော အဿ မူလဿာတိ **အနုပဒ္ဒဝေ။ ဒဠှေ**ဟာတိ ဥပဒ္ဒဝဘာဝေန သဘာဝတော ထိရေ သတိ။ ဆိန္ဒီယတီတိ **ဆိန္နော,** ကော သော? ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌိတမူလသဟိတော ရုက္ခာဝယဝေ, န ဆိန္နိတွာ ဂဟိတော ရုက္ခာဝယဝေ။ ရုဟတိ ဝဍ္ဎတီတိ **ရုက္ခော** ။ သော စ ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌိတမူလသဟိတော ရုက္ခာဝယဝေ ရုက္ခောတိ ဝုတ္တော ယထာ “သမုဒ္ဒေါ ဒိဋ္ဌော”တိ။ **ပုနရေဝ ရူဟတီ**တိ ပုန အင်္ကုရုပ္ပာဒနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ **တဏှာနုသယေ**တိ အတ္တဘာဝသင်္ခါတဿ ရုက္ခဿ မူလေ။ **အနူဟတေ**တိ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏေန အနုပစ္ဆိန္နေ သတိ **ဣဒံ** အတ္တဘာဝသင်္ခါတံ **ဒုက္ခံ** ဒုက္ခဟေတု **ပုနပ္ပုနံ** အဗ္ဗောစ္ဆိန္နံ **နိဗ္ဗတ္တတိ** န နိရုဇ္ဈတိယေဝတိ ကထာတ္တော။

“ဣမေ ကထာယံ ယော တဏှာနုသယော အနူဟတဘာဝေန ဒုက္ခဿ နိဗ္ဗတ္တနဿ မူလန္တိ ဝုတ္တော, **အယံ တဏှာနုသယော** ကတမဿာ တဏှာယ အနုသယော”တိ ပုစ္ဆတိ, “တဏှာယ ကာမတဏှာဒိဝသေန ဗဟုဝိဓတ္တာ **ဘဝတဏှာယ** အနုသယော”တိ ဝိဿဇ္ဇေတိ ဘဝဿာဒတဏှာဘာဝတော။ **ယော** အနုသယော **တေဿ** ဘဝတဏှာသင်္ခါတဿ **ဓမ္မဿ** ပစ္စယော ဟောတိ, **အယံ** အနုသယော **အဝိဇ္ဇာ**နုသယော ဟောတိ။ “အနုသယော ဗဟုဝိဓော, ကသ္မာ အဝိဇ္ဇာနုသယောတိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ ဟိ ဘဝတဏှာ”**တိ ဝုတ္တံ။ အဝိဇ္ဇာယ ဘဝတဏှာယ ပစ္စယတ္တာ အဝိဇ္ဇာနုသယော သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော။ အဝိဇ္ဇာယ ဟိ ဘဝေသု အာဒီနဝဿ အဒဿနဝသေန ဘဝဿာဒတဏှာ ဘဝတီတိ။ **ဣမေ ဒွေ ဝ ကိလေသာ**တိအာဒိမှဟိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယာနုသာရေန စတ္တာရိ သစ္စာနိ နိဒ္ဒါရေတွာ ဝိသဘာဂသဘာဂဓမ္မာဝဋ္ဋနံ ဝိညာတဗ္ဗံ, သမထဝိပဿနာ ပန မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာဝ ဂဟေတဗ္ဗာ။

“သဗ္ဗဟပဿာ” တိအာဒိကဿ အနုသန္ဓိတ္တော **အဋ္ဌကထာယံ** (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၃၀) ဝုတ္တော။ **သဗ္ဗဟပဿာ**တိ ကမ္မပထဘာဝပ္ပတ္တာပတ္တဿ နိရဝသေသဿ အကုသလဿ။ **အကရဏ**န္တိ သပရသန္တာနေသု အနုပ္ပာဒနံ ။ **ကုသလဿာ** တိ ကမ္မပထဘာဝပ္ပတ္တာပတ္တဿ တေဘူမကကုသလဿ စေဝ လောကုတ္တရကုသလဿ စ။

ဥပသမ္ပဇ္ဇ တိ သန္တာနေ ဥပ္ပာဒနဝသေန သမ္ပဇ္ဇ။ သဒ္ဒ အတ္တနော စိတ္တန္တိ **သစိတ္တံ,** သစိတ္တဿ ပရိယောဒာပနံ တေအနံ အရဟတ္တဖလုပ္ပတ္တိယာတိ **သစိတ္တပရိယောဒာပနံ** ။ အရဟတ္တမဂ္ဂုပ္ပာဒေ ပန ''ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒာ''တိ ပဒေန ဂဟိတော။ **ဧတံ** အကရဏာဒိတ္တယဒီပနံ **ဗုဒ္ဓာနံ** သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ **သာသနံ** ဩဝါဒေါတိ ကထာတ္တော။

ကထာယံ ယဿ ပာပဿ အကရဏံ ဝုတ္တံ, တံ ပာပံ ဒုစ္စရိတကမ္မပထဝသေန ဝိဘဇိတုံ **''သဗ္ဗပာပံ နာမာ''** တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ **အဒေသသမုဋ္ဌာန** န္တိ ယေဘုယျဝသေန ဝုတ္တံ, လောဘသမုဋ္ဌာနမ္ပိ ဘဝတိ။ **လောဘသမုဋ္ဌာန** န္တိပိ ယေဘုယျဝသေန ဝုတ္တံ, ဒေါသသမုဋ္ဌာနမ္ပိ ဘဝတိ။ **မောဟသမုဋ္ဌာန** မ္ပိ တထေဝ ဝုတ္တံ။ လောဘသမုဋ္ဌာနဒေါသ သမုဋ္ဌာနမ္ပိ သမ္ဘဝတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သဗ္ဗပာပဟေ ဒုစ္စရိတကမ္မပထပ္ပဘေဒေန ဝိဘတ္တော, ''တတ္ထကေနေဝ ဝိဘဇိတ ဗ္ဗော, ဥဒာဟု အညေန ဝိဘဇိတဗ္ဗော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ အညေန အကုသလမူလအဂတိဂမနဘေဒေနပိ ဝိဘဇိတုံ **''ယာ အဘိဇ္ဈာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန ''ဧဝံ ဒုစ္စရိတအကုသလကမ္မပထကမ္မဝိဘာဂေန 'သဗ္ဗပာပ'န္တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တပာပံ ဝိဘဇိတ္ဝာ တတ္ထ ဣဒါနိဿ အကုသလမူလဝသေန အဂတိဂမနဝိဘာဂမ္ပိ ဒဿေတုံ 'အကုသလမူလ'န္တိ အာဒိ ဝုတ္တ''န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၃၀) အနုသန္ဓိတ္တော ဝုတ္တော။ မောဟဝသေန သဘာဝံ အဇာနန္တဿ ဘယ သမ္ဘဝတော ယံ ဘယာ စ မောဟာ စ အဂတိံ ဂစ္ဆတိ, ဣဒံ **မောဟသမုဋ္ဌာန** န္တိ ဝုတ္တံ။

သဗ္ဗပာပဟေ အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတော, ''ကတမံ သဗ္ဗပာပဿ အကရဏ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **တတ္ထ လောဘော အသုဘာယာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန –

''တတ္ထ ဝုတ္တာဝတာ 'သဗ္ဗပာပဿ အကရဏ'န္တိ ဧတ္ထ ပာပံ ဒဿေတ္ဝာ ဣဒါနိ တဿ အကရဏံ ဒဿေန္တော 'လောဘော။ပေ.။ ပညာယာ'တိ တီဟိ ကုသလမူလေဟိ တိဏ္ဏံ အကုသလမူလာနံ ပဟာနဝသေန သဗ္ဗပာပဿ အကရဏံ အနုပ္ပာဒနမာဟာ''တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၃၀) –

ဝုတ္တံ။ သုဘာဓိမုတ္တဝသေန ပဝတ္တော **လောဘော အသုဘာယ** အသုဘဘာဝနာယ တထာပဝတ္တေန အလောဘေန တဒင်္ဂဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနေန **ပဟီယတိ,** သတ္တေသု ကုဇ္ဈနဒုဿနဝသေန ပဝတ္တော **ဒေါသော မေတ္တာယ** မေတ္တာဘာဝနာယ တထာပဝတ္တေန အဒေါသေန စ တဒင်္ဂဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနေန **ပဟီယတိ,** သတ္တေသု စေဝ သင်္ခါ ရေသု စ မုယှနဝသေန ပဝတ္တော **မောဟော ပညာယ** ဝိစာရဏပညာယ စ ဘာဝနာမဂ္ဂပညာယ စ တဒင်္ဂဝိက္ခမ္ဘန သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနေန **ပဟီယတိ။**

''ယဒိ တီဟိ ကုသလမူလေဟေဝ အကုသလမူလာနိ ပဟီယန္တိ, ဧဝံ သတိ ဥပေက္ခာကရဏာမုဒိတာ နိရတ္ထကာ ဘ ဝေယျု''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တထာ လောဘော ဥပေက္ခာယာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဥပေက္ခာယာ**တိ ''သဗ္ဗေ သတ္တာ ကမ္မဿကာ''တိအာဒိနာ ဘာဝိတာယ ဥပေက္ခာယ။ မုဒိတာ အရတိံ ဝူပသမေတ္ဝာ အရတိယာ မူလဘူတံ မောဟမ္ပိ ပဇ ဟာတီတိ မနသိ ကတွာ **''မောဟော မုဒိတာယ ပဟာနံ အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆတီ''** တိ ဝုတ္တံ။ ''အကုသလမူလာနံ ကုသလမူ လာဒီဟိ ပဟာတဗ္ဗတ္တံ ကေန အမ္ဟေဟိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တေနာဟာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တေန** တထာ ပဟာတဗ္ဗတ္တေန ဘဂဝတ ''သဗ္ဗပာပဿ အကရဏ''န္တိ ဝစနံ အာဟ, တေန ''သဗ္ဗပာပဿ အကရဏ''န္ တိ ဝစနေန တထာ ပဟာတဗ္ဗတ္တံ တုမှေဟိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၃၁. ''ဝုတ္တာဝတာ စ သဗ္ဗပာပဟေ ဝိဘတ္တော, တဿ အကရဏဉ္စ ဝိဘတ္တံ သိယာ, ဧဝံ သတိ အဋ္ဌမိစ္ဆတ္တာ နံ အကရဏံ အနိဒ္ဒိတရိတံ သိယာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''သဗ္ဗပာပံ နာမ အဋ္ဌ မိစ္ဆတ္တာနီ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **မိစ္ဆာသတီ**တိ အနိစ္စာဒီသု ''နိစ္စ''န္တိ အနုဿရဏစိန္တနာဒိဝသေန ပဝတ္တအကုသလပ္ပဝတ္တိ။

သဗ္ဗပာပဿ အကရဏံ ဗဟုဓာ အာစရိယေန ဝိဘတ္တံ, အမ္ဟေဟိ စ ဝိညာတံ, ''ကထံ ကုသလဿ သမ္ပဒာ ဝိ ဘဇိတဗ္ဗာ ဝိညာတဗ္ဗာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ ကုသလဿ သမ္ပဒံ ဝိဘဇိတ္ဝာ ဒဿေန္တော **''အဋ္ဌသု မိစ္ဆတ္တေ သု ပဟီနေသူ''**တိအာဒိမာဟ။ **အဋ္ဌ သမ္မတ္တာနီ** တိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာ အာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓီတိ အဋ္ဌသမ္မတ္တာနိ ဝိဝဘာဂပရိဝတ္တနဓမ္မဝသေန **သမ္ပဇ္ဇန္ တိ။ အတီတဿာ**တိ အတီတေန သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတဿ။ ဝိပဿိနော ဟိ ဘဂဝတော အယံ ဟတိမောက္ခုဒ္ဒေသ ကထာ။ **စိတ္တေ ပရိယောဒာပိတေ** တိ စိတ္တပဋိဗဒ္ဓာ ပဉ္စက္ခန္ဓာပိ ပရိယောဒာပိတာ ဘဝန္တိ။ ''စိတ္တပရိယောဒာပိတေ

န ပဥ္စန္နံ ခန္ဓာနံ ပရိယောအပိတဘာဝေ ကထံ အမ္မေဟဟိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"ဧဝဥ္စဟိ"**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဧဝံ** ဝုတ္တပ္ပကာရေန ဘဂဝတ ယံ ''စေတောဝိသုဒ္ဓတ္ထံ ဘိက္ခဝေ တထာဂတေ ဗ္ရဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ''တိ ဝစနံ အာဟ, တေန ''စေတော။ပေ။ ဝုဿတီ''တိ ဝစနေန တုမ္မေဟဟိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ''ပရိယောအပနာ ကတိဝိဓာ ဘဝန္တိ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"ဒုဝိဓာ ဟိ"**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သမထဝိပဿနာယ နိဝရဏပ္ပဟာနဥ္စ အရိယမဂ္ဂဘာဝနာယ အနုသယသမုဂ္ဃာတော စာတိ ပရိယောအပနဿ ဒုဝိဓတ္တာ ပဥ္စက္ခန္ဓာ ပရိယောအပိတာ ဘဝန္တိ တိ အတ္ထော။ ပဟီနနီဝရဏာနုသယာ ဟိ ပုဂ္ဂလာ ပသာဒနီယဝဏ္ဏာ ဟောန္တိ။

''ပရိယောအပနဿ ကိတ္တိကာ ဘူမိယော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"ဒွေဝ ပရိယောအပနဘူမိယော"**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ '''သဗ္ဗဟပဿ အကရဏ'န္တိအာဒိကထာယ ဒေသိတေသု ဓမ္မေသု ကတမံ ဒုက္ခသစ္စံ, ကတမံ သမုဒယသစ္စံ , ကတမံ မဂ္ဂသစ္စံ, ကတမံ နိရောဓသစ္စ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"တတ္ထ ယံ ပဋိဝေဓေနာ"** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ ကထာယ ဒေသိတေသု ဓမ္မေသု **ယံ** ခန္ဓပဥ္စကံ **ပဋိဝေဓေန** ပရိညာဘိသမယေန ပရိယောအပေတိ, **ဣဒံ** ခန္ဓပဥ္စကံ **ဒုက္ခံ** ဒုက္ခသစ္စံ ဘဝေ။ **ယတော** တဏှာပဟာသံကိလေသတော ခန္ဓပဥ္စကံ ပရိယောအပေတိ, **အယံ** တဏှာပဟာသံကိလေသော **သမုဒယော** သမုဒယသစ္စံ။ **ယေန** အရိယမဂ္ဂင်္ဂေန ပရိယောအပေတိ, **အယံ အရိယမဂ္ဂေါ** မဂ္ဂသစ္စံ။ **ယံ** အသင်္ခတဓာတုံ အဓိဂတေန ပုဂ္ဂလေန ပရိယောအပိတံ, **အယံ** အသင်္ခတဓာတုဓမ္မော **နိရောဓော** နိရောဓသစ္စံ ဘဝေ။ **ဣမာနိ စတ္တာရိ သစ္စာနိ** ကထာယ ဒေသိတဓမ္မာနံ သဘာဂဝိသဘာဂဓမ္မာဝဋ္ဋနဝသေန နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ။ **"တေနာဟာ"**တိအာဒိကဿ အတ္ထော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

''သဗ္ဗဟပဿ အကရဏ''န္တိအာဒိကထာယ ဒေသိတာနံ ဓမ္မာနံ သဘာဂဝိသဘာဂဓမ္မာဝဋ္ဋနဝသေန စတ္တာရိ သစ္စာနိ အာစရိယေန နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ, အမ္မေဟဟိ စ ဝိညာတာနိ။

'''ဓမ္မော ဟဝေ ရက္ခတိ ဓမ္မစာရိံ၊ ဆတ္တံ မဟန္တံ ယထ ဝဿကာလေ။
ဧသာနိသံသော ဓမ္မေ သုစိဏ္ဏေ၊ န ဒုဂ္ဂတိံ ဂစ္ဆတိ ဓမ္မစာရီ'တိ –

ကထာယ ဒေသိတာနံ ဓမ္မာနံ ဝိသဘာဂသဘာဂဓမ္မာနံ အာဝဋ္ဋနဝသေန ကထံ စတ္တာရိ သစ္စာနိ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"ဓမ္မော ဟဝေ"** တိအာဒိမာဟ။ တာယ ကထာယ ဒေသိတေ ဓမ္မေ ဝိဘဇိတုံ ဒဿေန္တော **"ဓမ္မော နာမာ"**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဓမ္မော နာမာ** တိ ပုညဓမ္မော နာမ။ **ဣန္ဒြိယသံဝရော** တိ မနစ္ဆဋ္ဌိန္ဒြိယသံဝရသီလာဒိကော သဗ္ဗော သံဝရော။ တေန ဝုတ္တံ –''ဣန္ဒြိယသံဝရသီသေန စေတ္ထ သဗ္ဗမ္ပိ သီလံ ဂဟိတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗ''န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၃၁)။ စတ္တာရော **အပာယာ** ဒုက္ကဋ္ဌကမ္မကာရီနံ ဂတိဘူတတ္တာ **ဒုဂ္ဂတိ။ သဗ္ဗာ ဉပပတ္တိယော** ပန ဒုက္ခဒုက္ခသင်္ခာရဒုက္ခဝိပရိဏာမဒုက္ခသမင်္ဂီနံ ဂတိဘူတတ္တာ **ဒုဂ္ဂတိ** နာမ။

''တသ္မိံ ဒုဝိဓေ ဓမ္မေ ဣန္ဒြိယသံဝရဓမ္မော ကတ္ထ ဌိတော, ကထံ သုစိဏ္ဏော, ကုတော ရက္ခတီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"တတ္ထ ယာ သံဝရသီလေ"** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ ဒုဝိဓေ ဓမ္မေ။ သံဝရသီလေ ဌိတာ ယာ အခဏ္ဍကာရိတာ ဟောတိ, **အယံ** အခဏ္ဍဝသေန ကာတဗ္ဗော သံဝရသီလေ ဌိတော သုဋ္ဌု အာစိဏ္ဏပရိစိဏ္ဏော ပုည **ဓမ္မော** စတူဟိ **အပာယေဟိ** အတ္တနော အာဓာရံ အတ္တာနံ ရက္ခန္တံ ပုဂ္ဂလံ ဧကန္တိကဘာဝေန **ရက္ခတိ,** အနေကန္တိကဘာဝေန ပန ရက္ခိတမတ္တော ပုညဓမ္မောပိ ရက္ခတီတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။ **အပာယေဟီ**တိ စ ပဓာနဝသေန ဝုတ္တံ, ရောဂါဒိအန္တရာယတောပိ ရက္ခတိ။ ရောဂါဒိအန္တရာယော တ အယတော အပဂတတ္တာ အပာယန္တောဂဓောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

''တထာ ရက္ခတီတိ ကေန အမ္မေဟဟိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"ဧဝံ ဘဂဝတ"**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဧဝံ** ဝုတ္တပ္ပကာရေန လက္ခဏပကာရဒဿနံ ဘဂဝတ ''ဒွေမာ, ဘိက္ခဝေ, သီလဝတော ဂတိယော ဒေဝါ စ မနုဿာ စာ''တိ ယံ ဝစနံ အာဟ, တေန ''ဒွေမာ။ပေ။ မနုဿာ စာ''တိ ဝစနေန တုမ္မေဟဟိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ''သံဝရသီလေ ဌိတဿ အခဏ္ဍကာရိတဗ္ဗဿ သုစိဏ္ဏဿ ပုညမ္မဿ အပာယေဟိ ရက္ခဏေ ဧကန္တိကဘာဝေ ကေန သုတ္တေန ဒီပေတဗ္ဗော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"ဧဝဥ္စ နာဠင္ဂုဋ္ဌာယ"** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဧဝဥ္စာ** တိ ဣမိနာ ဣအနိ ဝုစ္စမာနေန ပကာရေနပိ ဝုတ္တပ္ပကာရော အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **နာဠင္ဂုဋ္ဌာယ** န္တိ နာဠင္ဂုဋ္ဌနာမကေ နိဂမေ

နိသိန္နော အသိဗန္ဓကနာမဿ ပုတ္တော **ကမဏိ** ကမဇေဌ္ဌကော ဘဂဝန္တံ **ဇတံ** ဝုစ္စမာနံ "ဗ္ရာဟ္မဏာ, ဘန္တေ"တိအာဒိဝစနံ အဝောစ။

ဗ္ရာဟ္မဏာ တိ ဗာဟိရကာ ဗ္ရာဟ္မဏာ။ **ဘန္တေ** တိ ဘဂဝန္တံ ကမဏိ အာလပတိ။ **ပစ္ဆာဘူမကာ** တိ ပစ္ဆိမဒိသာယ နိသိန္နကာ။ **ဥယျာပေန္တိ** တိ မနုဿလောကတော ဥဒ္ဓံ ဒေဝလောကံ ယာပေန္တိ ဟာပေန္တိ။

ဣဓသ္သာ တိ ဣဓလောကေ အဿ ဘဝေယျ။ ပုရိသော ဟဏာတိဟတိ။ပေ.။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော အဿ ဘဝေယျာတိ ယောဇနာ။ သေသံ ဟဋ္ဌိတော စေဝ ဝုတ္တာနုသာရေန စ ဉေယျံ။

၃၂. "ဝိသဘာဂဓမ္မသဘာဂဓမ္မာဝဋ္ဋနဝသေန စတုန္နံ သစ္စာနံ နိဒ္ဒါရိတဘာဝတော ကေန အမေ့ပဟိ သဒ္ဒပဟိတဗ္ဗော"တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"တေနာဟ မဟာကစ္စာနော ဧကမ္ပဟိ ပဒဋ္ဌာနေ"** တိ ဝုတ္တံ။

"ဇတ္တာဝတာ စ အာဝဋ္ဋော ဟာရော ပရိပုဏ္ဏော, အညော နိယုတ္တော နတ္ထီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"နိယုတ္တော အာဝဋ္ဋော ဟာရော"**တိ ဝုတ္တံ။ ယဿံ ယဿံ ဟဋ္ဌိယံ ယော ယော အာဝဋ္ဋော ဟာရော ယထာလာဘဝသေန ယောဇိတော, တဿံ တဿံ ဟဋ္ဌိယံ သော သော အာဝဋ္ဋော ဟာရော တထာ နိဒ္ဒါရေတ့တ **ယုတ္တော** ယောဇိတောတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဣတိ အာဝဋ္ဋဟာရဝိဘင်္ဂေ သတ္တိဗလာနုရူပါ ရစိတာ

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဍိတေဟိ ပန အဋ္ဌကထာဋီကာနုသာရေနေဝ ဂမ္ဘီရတ္တော ဝိတ္ထာရတော ဝိဘဇိတ့တ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

၈. ဝိဘတ္တိဟာရဝိဘင်္ဂဝိဘာဝနာ

၃၃. ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန အာဝဋ္ဋဟာရဝိဘင်္ဂေန အာဝဋ္ဋေတဗ္ဗာ ပဒဋ္ဌာနာဒယော ဝိဘတ္တာ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတော အာဝဋ္ဋဟာရဝိဘင်္ဂော ပရိပုဏ္ဏော, "တတ္ထ ကတမော ဝိဘတ္တိဟာရဝိဘင်္ဂေ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"တတ္ထ ကတမော ဝိဘတ္တိဟာရော"** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တေသု နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု သောဠသသု ဒေသနာဟာရာဒီသု **ကတမော** သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **ဝိဘတ္တိဟာရော** ဝိဘတ္တိဟာရဝိဘင်္ဂော နာမာတိ ပုစ္ဆတိ။ "ဓမ္မဉ္စ ပဒဋ္ဌာနံ ဘူမိဉ္စာ"တိအာဒိနိဒ္ဒေသဿ ဣဓ အနိ မယာ ဝုစ္စမာနော "ဒွေဝ သုတ္တာနိ"တိအာဒိကော ဝိတ္ထာရဘူတော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော ဝိဘတ္တိဟာရော ဝိဘတ္တိဟာရဝိဘင်္ဂော နာမာတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။

"ယေသု သုတ္တေသု ဝုတ္တာ ဓမ္မပဒဋ္ဌာနဘူမိယော ဣမိနာ ဝိဘတ္တိဟာရေန ဝိဘတ္တာ, တာနိ သုတ္တာနိ ကိတ္တကာနီ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ တာနိ သုတ္တာနိ ပဌမံ ဒဿေတုံ **"ဒွေဝ သုတ္တာနိ ဝာသနာဘာဂိယဉ္စ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယဉ္စာ"**တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဝာသနာဘာဂိယန္တိ** ပုညဘာဝနာ ဝာသနာ နာမ, ဝာသနာယ ဘာဂေ ကောဋ္ဌာသေ **ဝာသနာဘာဂေ,** ဝာသနာဘာဂေ ဝတ္တကဘာဝေန နိယုတ္တံ သုတ္တန္တိ **ဝာသနာဘာဂိယံ,** ကတမံ တံ? ယသ္မိံ သုတ္တေ တီဏိ ပုညကိရိယဝတ္ထူနိ ဘဂဝတာ ဒေသိတာနိ, တံ သုတ္တံ ဝာသနာဘာဂိယံ။ **နိဗ္ဗေဓဘာဂိယ** န္တိ လောဘက္ခန္ဓာဒီနံ နိဗ္ဗိဇ္ဈနံ ပဒာလနံ **နိဗ္ဗေဓော,** နိဗ္ဗေဓဿ ဘာဂေ ကောဋ္ဌာသေ **နိဗ္ဗေဓဘာဂေ,** နိဗ္ဗေဓဘာဂေ ဝတ္တကဘာဝေန နိယုတ္တံ သုတ္တန္တိ **နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ,** ကတမံ တံ? ယသ္မိံ သုတ္တေ သေက္ခာသေက္ခဓမ္မာ ဘဂဝတာ ဒေသိတာ, တံ သုတ္တံ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ။

"တေသံ သုတ္တာနံ ပဋိဂ္ဂဟကာ ပုဂ္ဂလာ ယာဟိ ပဋိပဒာဟိ သမ္ပဇ္ဇန္တိ, တာ ပဋိပဒာ ကိတ္တိကာ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"ဒွေဝ ပဋိပဒာ"**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အနဿဝဘာဝနာမယပုညဘာဂေ ဘဝာ ပဋိပဒာတိ **ပုညဘာဂိယာ**။ ဖလဘာဂေ ဘဝာ ပဋိပဒာတိ **ဖလဘာဂိယာ**။ "ယေသု သီလေသု ဌိတာ ပဋိဂ္ဂဟကာ ပဋိပဇ္ဇန္တိ, တာနိ သီလာနိ ကိတ္တကာနီ"တိ ပု

စ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“ဒွေဝ သီလာနီ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သံဝရတိ ဧတေန သံဝရေနာတိ **သံဝရော,** သော သံဝရော ပာတိမောက္ခ
သံဝရော, သတိသံဝရော, ဉာဏသံဝရော, ခန္တိသံဝရော, ဝီရိယသံဝရောတိ ပဉ္စဝိဓော။ သဗ္ဗောပိ ပာပသံဝရဏတော **သံဝ
ရော,** လောကိယလောကုတ္တရသမ္ပတ္တိဋ္ဌာနတ္တာ **သီလံ** နာမ။ ပဇဟတိ ဧတေန ပဟာတဗ္ဗေတိ **ပဟာနံ,** ပဇဟနံ ဝါ
ပဟာနံ, တဉ္စ ပဟာနံ တဒင်္ဂပ္ပဟာနံ, ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနံ, သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနံ, ပဋိပဿဒ္ဓိပ္ပဟာနံ, နိဿရဏပ္ပ
ဟာနန္တိ ပဉ္စဝိဓံ။ တတ္ထ နိဿရဏပ္ပဟာနံ ဝဇ္ဇေတွာ စတုဗ္ဗိဓံ ပဟာနံ ဝုတ္တနယေန **သီလံ** နာမ။

“တေသု သုတ္တာဒီသု ဘဂဝါ ကတမံ သုတ္တံ ကတမာယ ပဋိပဒါယ ဒေသယတိ, ကတရသ္မိံ သီလေ ဌိတော ပုဂ္ဂ
လော ကတမေန သီလေန ဗြဟ္မစာရီ ဘဝတီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ တထာ ဝိဘဇိတွာ ဒဿေတုံ **“တတ္ထ ဘဂ
ဝါ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထ** တေသု တသနာဘာဂိယာဒီသု သုတ္တေသု တသနာဘာဂိယံ သုတ္တံ **တတ္ထ** တာသု ပုည
ဘာဂိယာဒိပဋိပဒါသု ပုညဘာဂိယာယ ပဋိပဒါယ ဘဂဝါ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ ဒေသယတိ, **သော** တသနာဘာဂိယသုတ္တ
ပဋိဂ္ဂါဟကော ပုဂ္ဂလော တတ္ထ သံဝရသီလာဒီသု **သံဝရသီလေ ဌိတော** ဟုတွာ **တေန** သံဝရသီလသင်္ခါတေန **ဗြ
ဟ္မစရိယေန** သေဋ္ဌစရိယေန **ဗြဟ္မစာရီ** သေဋ္ဌာစာရပူရကော ဘဝတိ။ **တတ္ထ** တေသု တသနာဘာဂိယာဒီသု သုတ္
တေသု နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ သုတ္တံ **တတ္ထ** တာသု ပုညဘာဂိယာဒိပဋိပဒါသု ဖလဘာဂိယာယ ပဋိပဒါယ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ
ဘဂဝါ ဒေသယတိ, **သော** နိဗ္ဗေဓဘာဂိယသုတ္တပဋိဂ္ဂါဟကော ပုဂ္ဂလော တတ္ထ သံဝရသီလာဒီသု **ပဟာနသီလေ**
သမုစ္ဆေဒပ္ပဋိပဿဒ္ဓိပ္ပဟာနဝသေန **ဌိတော** ဟုတွာ **တေန** ပဟာနသီလသင်္ခါတေန ဝိသေသဘူတေန မဂ္ဂသင်္ခါ
တေန **ဗြဟ္မစရိယေန** ဗြဟ္မစာရီ ဘဝတီတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

“တသနာဘာဂိယသုတ္တာဒီသု ကတမံ တသနာဘာဂိယံ သုတ္တ”န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ကတမ”** န္တိ
အာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တေသု တသနာဘာဂိယသုတ္တာဒီသု။ **ဒါနကထာ**တိ သပ္ပုရိသဒါနဒါနဖလအသပ္ပုရိ
သဒါနဒါနဖလကထာ။ **သီလကထာ**တိ ပဉ္စသီလာဒိသီလဖလကထာ။ **သဂ္ဂကထာ** တိ သဂ္ဂသမ္ပတ္တိသုခကထာ စေဝ သဂ္ဂေ
နိဗ္ဗတ္တာပကပုညကထာ စ။ **အာဒီနဝေါ**တိ အာဒီနဝဒဿကော သုတ္တန္တော။ **အာနိသံသော**တိ အာနိသံသဒဿ
ကော သုတ္တန္တော။ တသနာဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမာတိ ယောဇနာ။

“တတ္ထ ကတမ” န္တိအာဒီသု အနုသန္ဓိတ္တော ဝုတ္တနယောဝ။ ယာ ဒေသနာ စတုသစ္စပ္ပကာသနာ, သာ
ဒေသနာ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမာတိ ယောဇနာ။ ဝဉ္စ သတိ တသနာဘာဂိယသုတ္တဿပိ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယသုတ္
တဘာဝေ အာပဇ္ဇေယျ စတုသစ္စပ္ပကာသနတောတိ စောဒနံ မနသိ ကတွာ **“တသနာဘာဂိယေ သုတ္တေ”** တိအာဒိ
ဝုတ္တံ။ တသနာဘာဂိယေ သုတ္တေ **ပဇာနနာ** ဝုဋ္ဌာနကမိနိဝိပဿနာ အရိယမဂ္ဂပဒဋ္ဌာနဘူတာ ပညာ နတ္ထိ, **မဂ္ဂေ**
အရိယမဂ္ဂေ နတ္ထိ, **ဖလံ** အရိယဖလံ နတ္ထိ။ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယေ သုတ္တေ ပန ပဇာနနာဒယော အတ္ထိ, တသနာဘာဂိယေ သု
တ္တေ နတ္ထိ။ “ပဇာနနာ”တိအာဒိနာ စတုသစ္စပ္ပကာသနာ ဒါနကထာဒိကာ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယေ သုတ္တေ အန္တောဂဓာ,
ဣတရံယေဝ တသနာဘာဂိယသုတ္တန္တိ နာမာတိ ဒဿေတိ။ ယေသု သုတ္တေသု ဝုတ္တာ ဓမ္မပဒဋ္ဌာနဘူမိယော ဝိဘ
တ္တာ, တာနိ သုတ္တာနိ ဒွေဝယေဝ န ဟောန္တိ, ကသ္မာ “ဒွေဝယေဝ သုတ္တာနိ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနီ”တိ စေ ဝဒေယျုံ? အသ
င်္ကရတော သုတ္တေ ဝုတ္တာနံ ဓမ္မပဒဋ္ဌာနဘူမီနံ ဝိဘဇိတဗ္ဗာနံ သုဝိညေယျတ္တာ။ “ယဒိ ဧဝံ သံကိလေသဘာဂိယအ
သေက္ခဘာဂိယသုတ္တာနိပိ နိဒ္ဒိသိတာနိ အသင်္ကရတ္တာ”တိ စေ ဝဒေယျုံ? နော နိဒ္ဒိသိတာနိ, တသနာဘာဂိယသုတ္
တေ နိဒ္ဒိသိတေ သံကိလေသဘာဂိယသုတ္တမ္ပိ နိဒ္ဒိသိတံ, သံကိလေသဓမ္မတော နိဿဋ္ဌဓမ္မာနံယေဝ တသနာဘာဂိ
ယဓမ္မတ္တာ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယသုတ္တေ စ နိဒ္ဒိသိတေ အသေက္ခဘာဂိယသုတ္တမ္ပိ နိဒ္ဒိသိတံ အနုညတ္တာ။

“ယေသု သုတ္တေသု ဝုတ္တာ ဓမ္မပဒဋ္ဌာနဘူမိယော ဝိဘတ္တိဟာရေန ဝိဘတ္တာ, တာနိ သုတ္တာနိ ကတမေန ဖ
လေန ယောဇယိတဗ္ဗာနီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“ဣမာနိ စတ္တာရိ သုတ္တာနီ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဣမာနိ စတ္
တာရိ သုတ္တာနီ**တိ ယထာနိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ တသနာဘာဂိယနိဗ္ဗေဓဘာဂိယသုတ္တာနိ စေဝ တံနိဒ္ဒိသနေန နိဒ္ဒိသိတာနိ သံ
ကိလေသဘာဂိယအသေက္ခဘာဂိယသုတ္တာနိ စာတိ စတ္တာရိ သုတ္တာနိ **ဣမေသံယေဝ စတုန္နံ သုတ္တာနံ ဒေသနာ
ယ** နယေန နီတေန **ဖလေန သဗ္ဗတော** သဗ္ဗဘာဂေန သံဝရသီလပ္ပဟာန **သီလေန** ဗြဟ္မစရိယေန ယောဇယိတဗ္ဗာနိ။
ယောဇေန္တေန စ **သဗ္ဗတော** သဗ္ဗဘာဂေန စ ပဒါဒိ**ဝိစယေန** ဟာရေန သံဝရသီလာဒိကံ ဖလံ **ဝိစိနိတွာ ယုတ္တိဟာရေန** ယု
တ္တံ ဖလံ ဂဝေသိတွာ “ဣဒံ ဖလံ ဣမဿ ပုဂ္ဂလဿ ဖလံ, ဣဒံ ဖလံ ဣမဿ သုတ္တဿ ဖလ”န္တိ သုတ္တာနိ
ဝိသုံ ဝိသုံ ဖလေန ယောဇယိတဗ္ဗာနီတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။

''ကိတ္တကေန ဖလေန ဗုဟ္မစရိယေန ယောဇေတဗ္ဗာနီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ယာဝတိကာ ဉာဏဿ ဘူမီ''**တိ ဝုတ္တံ။ ဘဂဝတာ ဒေသိတေန တသနာဘာဂိယသုတ္တေန သိဒ္ဓာ **ယာဝတိကာ** ပုညဘာဂိယာ ပဋိပဒါယော ဝိဘဇနဉာဏဿ **ဘူမိ** အာရမ္မဏာ ဘဝိတုမရဟန္တိ, တာဝတိကာဟိ ဘူမီဟိ တသနာဘာဂိယသုတ္တံ ယောဇယိတဗ္ဗံ။ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယသုတ္တေန သိဒ္ဓာ **ယာဝတိကာ** ဖလဘာဂိယာ ပဋိပဒါယော ဝိဘဇနဉာဏဿ **ဘူမိ** အာရမ္မဏာ ဘဝိတုမရဟန္တိ, တာဝတိကာဟိ ဘူမီဟိ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယသုတ္တံ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဣတရဒ္ဒယမ္ပိ သုတ္တံ ယထာသမ္ဘဝံ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဧတေန ဉာဏဿ ဘူမိနံ သုတ္တတ္တာနံ ဗဟုဝိဓတ္တံ ဒဿေတိ။

၃၄. တသနာဘာဂိယသုတ္တာဒီသု ဝုတ္တာ ဓမ္မာ တသနာဘာဂိယနိဗ္ဗေဓဘာဂိယဘာဝေဟိ အာစရိယေန ဝိဘတ္တာ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတာ, ''ကထံ သံကိလေသဘာဂိယအသေက္ခဘာဂိယဘာဝေဟိ အသာဓာရဏသာဓာရဏဘာဝေဟိ ဝိဘဇိတဗ္ဗာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ကတမေ ဓမ္မာ သာဓာရဏာ''တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ အဋ္ဌကထာယ** ပန –

''ဧဝံ တသနာဘာဂိယနိဗ္ဗေဓဘာဂိယဘာဝေဟိ ဓမ္မေ ဘေဒေသေန ဝိဘဇိတွာ ဣဒါနိ တေသံ ကိလေသဘာဂိယအသေက္ခဘာဂိယဘာဝေဟိ သာဓာရဏာသာဓာရဏဘာဝေဟိ ဝိဘဇိတုံ 'တတ္ထ ကတမေ ဓမ္မာ သာဓာရဏာ'တိအာဒိ အာရဒ္ဓ''န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၃၄) –

ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ ယေ ဓမ္မာ သုတ္တေ ဝုတ္တာ ဝိဘတ္တိဟာရေန ဝိဘဇိတဗ္ဗာ, တေသု ဓမ္မေသု **ကတမေ ဓမ္မာ သာဓာရဏာ**တိ ပုစ္ဆတိ, **ဒွေဝ ဓမ္မာ သာဓာရဏာ** တိ ဝိဿဇ္ဇေတိ။ တေ ဒွေဝ ဓမ္မေ သရူပတော ဒဿေတုံ **''နာမသာဓာရဏာ, ဝတ္ထုသာဓာရဏာ စာ''**တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **နာမသာဓာရဏာ**တိ နာမေန နာမပညတ္တိယာ သာဓာရဏာ သမာနာ, ''ကုသလာ''တိ နာမေန ဧကဝီသတိ စိတ္တုပ္ပာဒာ သမာနာ, ''အကုသလာ''တ္ယာဒိနာမေန ဒွါဒသ စိတ္တုပ္ပာဒာ သမာနာ, ကုသလာဒိနာမပညတ္တိဝစနေန ဝစနီယာ အတ္ထာ ကုသလာဒိနာမသာဓာရဏာတိ ဝုတ္တာ။ တေန **ဋီကာယံ** –

''နာမံ နာမပညတ္တိ, တံမုခေနေဝ သဒ္ဒတော တဒတ္ထာဝဂမော။ သဒ္ဒေန စ သာမညရူပေနေဝ တထာရူပဿ အတ္ထဿ ဂဟဏံ, န ဝိသေသရူပေန။ တသ္မာ သဒ္ဒဝစနီယာ အတ္ထာ သာဓာရဏရူပနာမာယတ္တဂဟဏီယတာယ နာမသာဓာရဏာ ဝုတ္တာ''တိ –

ဝုတ္တံ။ **ဝတ္ထုသာဓာရဏာ**တိ ပတိဋ္ဌာနဘူတေန ဝတ္ထုနာ သာဓာရဏာ။ ယသ္မိံ ပတိဋ္ဌာနဘူတေ သန္တာနေ တ စိတ္တုပ္ပာဒာဒိမ္ဟိ တ ယေ ဓမ္မာ ပဝတ္တန္တိ, တေ ဓမ္မာ တေန သန္တာနေန တ ဝတ္ထုနာ တေန စိတ္တုပ္ပာဒါဒိနာ တ သာဓာရဏာ သမာနာတိ အတ္ထော။ ဧကသန္တာနေ ပတိတတ္တာ ဖုသနာဒိသဘာဝတော ဘိန္နာပိ ဝတ္ထုသာဓာရဏာ သမာနဝတ္ထုကာယေဝ ဘဝန္တီတိ ဝိဘတ္တိဟာရေန ဝိဘဇိတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

''ကိံ နာမသာဓာရဏဝတ္ထုသာဓာရဏာယေဝ ဝိဘဇိတဗ္ဗာ, အညံ ဝိဘဇိတဗ္ဗံ နတ္ထီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ယံ ဝါ ပနာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ နာမသာဓာရဏဝတ္ထုသာဓာရဏေဟိ အညံ ယံ ဝါ ပန ကိစ္စသာဓာရဏပစ္စယသာဓာရဏပဋိပက္ခာဒိသာဓာရဏမ္ပိ ဓမ္မဇာတံ **ဧဝံဇာတိယံ** သာဓာရဏဇာတိယံ, တမ္ပိ သဗ္ဗံ ဝိစယဟာရေန ဝိစိနိတွာ ယုတ္တိဟာရေန ဂဝေသိတွာ ယုတ္တံ သာဓာရဏံ ဝိဘတ္တိဟာရေန ဝိဘဇိတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပာယော။ ''တေသု နာမသာဓာရဏာဒီသု ကတမေ နာမသာဓာရဏာ, ကတမေ ဝတ္ထုသာဓာရဏာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''မိစ္ဆတ္တနိယတာနံ သတ္တာန''**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ မာတုဃာတကာဒီနံ ဆန္နံ မိစ္ဆတ္တနိယတကမ္မကရာနံ သတ္တာနဉ္စ ဒုဂ္ဂတိအဟေတုကသုဂတိအဟေတုကဒုဟေတုကတိဟေတုကာနံ စတုန္နံ ပုထုဇ္ဇနာနံ အနိယတကမ္မကရာနံ သတ္တာနဉ္စ သန္တာနေ ပဝတ္တာ ဒဿနပဟာတဗ္ဗာ ကိလေသာ ဒဿနပဟာတဗ္ဗနာမသာဓာရဏာ သမာနာ ဘဝန္တိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာသီလဗ္ဗတပရာမသနဝသေန ဘိန္နသဘာဝတနမ္ပိ ဒဿနပဟာတဗ္ဗနာမနာတိဝတ္တနတော။ ဝုတ္တပ္ပကာရာနံ နိယတာနိယတသတ္တာနံ ဒဿနပဟာတဗ္ဗာနံ ကိလေသာနံ ပတိဋ္ဌာနဝတ္ထုဘာဝတော ဝတ္ထုသာဓာရဏာ စ သမာနဝတ္ထုကာတိ အတ္ထော။ **ပုထုဇ္ဇနဿ** ဒုဂ္ဂတိအဟေတုကာဒိစတုဗ္ဗိဓေတ္တဿ, **သောတာပန္နဿ** စ သန္တာနေ ပဝတ္တာ **ကာမရာဂဗျာပာဒာ** ကိလေသာ ကာမရာဂဗျာပာဒနာမသာဓာရဏာ သမာနာ ဘဝန္တိ သကအာကမိမဂ္ဂပ္ပဟာတဗ္ဗအနာကမိမဂ္ဂပ္ပဟာတဗ္ဗဝသေန ဘိန္နသဘာဝတနမ္ပိ ကာမရာဂဗျာပာဒနာမနာတိဝတ္တနတော။ ဝုတ္တပ္ပကာရဿ **ပုထုဇ္ဇနဿ, သောတာပန္နဿ** စ ကာမရာဂဗျာပာဒာနံ ပတိဋ္ဌာနဝတ္ထုဘာဝတော ဝတ္ထုသာဓာရဏာ သမာနဝတ္ထုကာတိ အတ္ထော စ ဂဟေတဗ္ဗော။ **ပုထုဇ္ဇနဿ**

သ, အနာကမိသ္သ စ သန္တာနေ ပဝတ္တာ **ဥဒ္ဓံဘာဂိယာ သံယောဇနာ** ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယနာမသာဓာရဏာ သမာနာ ဘဝန္တိ ရူပရာဂါဒိဝသေန ဘိန္နသဘာဝတနမ္ပိ ဥဒ္ဓံဘာဂိယနာမနာတိဝတ္တနတော။ **ပုထုဇ္ဇနဿ, အနာကမိဿ** စ ဥဒ္ဓံဘာဂိယာနံ ပတိဋ္ဌာနဝတ္ထုဘာဝတော ဝတ္ထုသာဓာရဏာ သမာနဝတ္ထုကာတိ အတ္ထော စ ဂဟေတဗ္ဗော။ တေန ဝုတ္တံ **ဋီကာယံ** – ''ဒဿနပဟာတဗ္ဗာနညှိ ယထာ မိစ္ဆတ္တနိယတသတ္တာ ပဝတ္တိဋ္ဌာနံ, ဧဝံ အနိယတာပီ''တိ ဝုတ္တံ။ သင်္ခေပ တော ပန သံကိလေသပက္ခေ ပဟာနေကဋ္ဌာ ကိလေသာ နာမသာဓာရဏာ ဟောန္တိ, သဟဇေကဋ္ဌာ ကိလေသာ ဝတ္ထု သာဓာရဏာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

သံကိလေသပက္ခေ သာဓာရဏာ အာစရိယေန ဝိဘတ္တာ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတာ, ''ကထံ ဝေါဒါနပက္ခေ သာဓာရဏာ ဝိဘတ္တာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ယံ ကိဉ္စိ အရိယသာဝကော''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ယံ ကိဉ္စီ** တိ သာမညဝ သေန ဝုတ္တာ ပဌမဇ္ဈာနသမာပတ္တိအာဒိကာ လောကိယာ သမာပတ္တိယော ဂဟိတာ။ **အရိယသာဝကော**တိ အရိယဿ ဘဂဝတော သာဝကော အရိယသာဝကောတိ ဝတ္တဗ္ဗော, ဈာနလာဘီ စ ဖလဋ္ဌော စ ပုဂ္ဂလော, န မဂ္ဂဋ္ဌော။ မဂ္ဂဋ္ဌော ဟိ လောကိယံ ယံ ကိဉ္စိ သမာပတ္တိံ န သမာပဇ္ဇတိ။ **သဗ္ဗာ သာ** လောကိယသမာပတ္တိ ရူပါဝစရာ အရူပါဝစရာ ဒိဗ္ဗဝိဟာရော ဗြဟ္မဝိဟာရော ပဌမဇ္ဈာနသမာပတ္တီတိ ဧဝမာဒီဟိ ပရိယာယေဟိ သာဓာရဏာ တံသမင်္ဂီဟိ ဝီတရာဂ ဝီတရာဂေဟိ သာဓာရဏာ လောကိယသမာပတ္တိနာမနာတိဝတ္တနတော စ ဝီတရာဂဝီတရာဂေဟိ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗတော စ။ ''အရိယသာဝကော စ လောကိယံ သမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇန္တော ဩဠာရိကဿ ဩဠာရိကဿ သမာပဇ္ဇတိ, ဧဝံ သတိ ကထံ ဝီ တရာဂေဟိ သာဓာရဏာတိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''သာဓာရဏာ ဟိ ဓမ္မာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အဋ္ဌကထာ ယံ** ပန – ''ကထံ တေ ဩဠာရိကာ ဂဟိတာ, အထ ဩဠာရိကာ ဂဟေတဗ္ဗာ, ကထံ သာဓာရဏာတိ အနုယောဂံ မနသိ ကတွာ တံ ဝိသောဓေန္တော အာဟ – 'သာဓာရဏာ ဟိ ဓမ္မာ ဧဝံ အညမည'န္တိအာဒီ''တိ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ ဧဝံ ဝီတရာဂဝီတရာဂေဟိ ဩဠာရိကာ ဩဠာရိကာ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗာ **ဓမ္မာ ပရံ ပရံ** ပစ္စာ ပစ္စာ ပဝတ္တိယ မာနံ ဓမ္မဇာတံ **သကံ သကံ** ပုဗ္ဗေ ပုဗ္ဗေ ဇာတံ ''လောကိယသမာပတ္တိ''တိ နာမံ နိယတ **ဝိသယံ** အညမညံ ဟုတွာ **ဟိ** ယ သ္မာ နာတိဝတ္တန္တိ, တသ္မာ သာဓာရဏာတိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗာ ဂဟေတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။ ''ပရံ ပရံ သမာပဇ္ဇန္တော ကထံ နာတိဝတ္တတီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ နာတိဝတ္တနံ ဟာကဋ္ဌုံ ကာတုံ **''ယောပီ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ယော** အရိယသာဝ ကော တ အဝီတရာဂေ တ။ **ဣမေဟိ** လောကိယသမာပတ္တိ **ဓမ္မေဟိ** သမန္နာဂတော, သော အရိယသာဝကော တ အဝီ တရာဂေ တ ပရံ ပရံ သမာပဇ္ဇန္တောပိ **တံ ဓမ္မံ** လောကိယံ သမာပတ္တိဓမ္မံ နာတိဝတ္တတိ, အညံ ဥပဂန္တွာ နာတိ က္ကမတီတိ အတ္ထော။ ယေဟိ လောကိယသမာပတ္တိဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော, **ဣမေ** လောကိယသမာပတ္တိ **ဓမ္မာ** သာဓာရဏာတတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

''တသနာဘာဂိယာဒိသုတ္တေသု ဝုတ္တာ ယေ ဓမ္မာ ဣမိနာ ဝိဘတ္တိဟာရေန ဝိဘတ္တာ, ယေသု ဓမ္မေသု ကတ မေ ဓမ္မာ အသာဓာရဏာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ကတမေ ဓမ္မာ အသာဓာရဏာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထ** တေသု ဝိဘဇိတဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု **ကတမေ ဓမ္မာ အသာဓာရဏာ** တိ ပုစ္ဆတိ, ပုစ္ဆိတွာ ယာဝ ဒေသနံ ဥပာဒာယ အသာ ဓာရဏာ ဓမ္မာ ဂဝေသိတဗ္ဗာ, ''သေက္ခာသေက္ခာ''တိ တ ဂဝေသိတဗ္ဗာ, ''ဘဗ္ဗာဘဗ္ဗာ''တိ တ ဂဝေသိတဗ္ဗာ။ အထ တ ယာဝ ''သေက္ခာသေက္ခာ ဘဗ္ဗာဘဗ္ဗာ''တိ ဒေသနာ ဝုတ္တာ, တာဝ ဒေသနံ ဥပာဒာယ အသာဓာရဏာ ဂဝေသိ တဗ္ဗာ။ ကထံ ဂဝေသိတဗ္ဗာ? အရိယေသု သေက္ခာသေက္ခဓမ္မဝသေန ''သေက္ခာ''တိ နာမံ အသေက္ခေန အသာဓာရ ဏံ, ''အသေက္ခာ''တိ နာမံ သေက္ခေန အသာဓာရဏန္တိ တ, အနရိယေသု ''ဘဗ္ဗာ''တိ နာမံ အဘဗ္ဗေန အသာဓာရဏံ, ''အဘဗ္ဗာ''တိ နာမံ ဘဗ္ဗေန အသာဓာရဏန္တိ တ ဂဝေသိတဗ္ဗာ။ **ကာမရာဂဗျာပါဒာ** သံယောဇနာ အပ္ပဟီနတ္တာ အနုသယဘာဝေန ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟတ္တာ **အဋ္ဌမကဿ** သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌဿ စ **သောတာပန္နဿ** ဖလဋ္ဌဿ စ သာဓာရဏာ ဘဝန္တိ, **ဓမ္မတာ** ဓမ္မသဘာဝတော အသာဓာရဏော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ''အဋ္ဌမကဿ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌတာ သောတာပန္နဿ အသာဓာရဏာ, သောတာပန္နဿ သောတာပန္နဖလဋ္ဌတာ စ အဋ္ဌမကဿ သောတာပ တ္တိမဂ္ဂဋ္ဌဿ အသာဓာရဏာ။ အဋ္ဌမကဿ တ ပဟီယမာနကိလေသတာ သောတာပန္နဿ အသာဓာရဏာ, သော တာပန္နဿ ပဟီနကိလေသတာ စ အဋ္ဌမကဿ အသာဓာရဏာ''တိ။

ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာ သံယောဇနာ အပ္ပဟီနတ္တာ အနုသယဘာဝေန ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟတ္တာ **အဋ္ဌမကဿ** မဂ္ဂဋ္ဌဘာဝေ န အဋ္ဌမကသဒိသဿ အနာကမိမဂ္ဂဋ္ဌဿ စ **အနာကမိဿ** ဖလဋ္ဌဿ စ သာဓာရဏာ, **ဓမ္မတာ** ဓမ္မသဘာဝတေ

အသာဓာရဏာ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ''အဌမကဿ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌတာ အနာဂါမိဿ ဖလဋ္ဌဿ အသာဓာရဏာ, အနာဂါမိဿ အနာဂါမိဖလဋ္ဌတာ စ အဌမကဿ အသာဓာရဏာ။ အဌမကဿ တ ပဟီယမာနကိလေသတာ အနာဂါမိဿ အသာဓာရဏာ, အနာဂါမိဿ ဖလဋ္ဌဿ ပဟီနကိလေသတာ စ အဌမကဿ အသာဓာရဏာ''တိ။ ''မဂ္ဂဋ္ဌတာ ဖလဋ္ဌတာယ အသာဓာရဏာ, ဖလဋ္ဌတာ စ မဂ္ဂဋ္ဌတာယ အသာဓာရဏာ''တိပိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ **သဗ္ဗေသံ** သတ္တန္နံ **သေက္ခာနံ** ပုဂ္ဂလာနံ **နာမံ ''သေက္ခာ''တိ နာမံ သာဓာရဏံ** ။ **ဓမ္မတာ အသာဓာရဏာ**တိ စတုန္နံ မဂ္ဂဋ္ဌာနံ တံတံမဂ္ဂဋ္ဌတာ အညမညံ မဂ္ဂဋ္ဌာနံ အသာဓာရဏာ။ ဟေဋ္ဌိမဖလတ္တယဋ္ဌာနဥ္စ အသာဓာရဏာ, ဟေဋ္ဌိမဖလတ္တယဋ္ဌာနံ တံတံဖလဋ္ဌတာ စ အညမညံ ဖလဋ္ဌာနံ အသာဓာရဏာ, စတုန္နံ မဂ္ဂဋ္ဌာနဥ္စ အသာဓာရဏာတိ အတ္ထော။ ''သေက္ခာနံ တံတံမဂ္ဂဋ္ဌတာ တံတံဖလဋ္ဌတာယ အသာဓာရဏာ, တံတံဖလဋ္ဌတာ စ တံတံမဂ္ဂဋ္ဌတာယ အသာဓာရဏာ''တိ ဝတ္တုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ **သဗ္ဗေသံ ပဋိပန္နကာန** န္တိ ဖလတ္ထာယ ပဋိပဇ္ဇန္တီတိ **ပဋိပန္နကာ,** တေသံ မဂ္ဂသမင်္ဂီနံ စတုန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ **နာမံ** ''ပဋိပန္နကာ''တိ နာမံ သာဓာရဏံ, **ဓမ္မတာ** တံတံမဂ္ဂဋ္ဌတာ အသာဓာရဏာ။ **သဗ္ဗေသံ သေက္ခာနံ** သတ္တန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ သေက္ခာနံ သီလံ သာဓာရဏံ, **ဓမ္မတာ** တံတံမဂ္ဂဋ္ဌဖလဋ္ဌတာ အသာဓာရဏာတိ။ တသနာဘာဂိယသံကိလေသဘာဂိယသုတ္တေသု ဝုတ္တာ ဒဿနနေနပဟာတဗ္ဗာဒယော စေဝ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယအသေက္ခဘာဂိယသုတ္တေသု ဝုတ္တာ သေက္ခာဒယော စ ဓမ္မာ သာဓာရဏာသာဓာရဏဘေဒေန ဝိဘတ္တိဟာရေန ဝိဘဇိတဗ္ဗာတိ အဓိပ္ပာယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

''အဌမကဿာ''တိအာဒိနာ အရိယေသု ပုဂ္ဂလေသု အသာဓာရဏာ အာစရိယေန ဝိဘတ္တာ, အမှေဟပိ စ ဉာတာ, ''ကထံ အနရိယေသု အသာဓာရဏာ ဝိဘတ္တာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ အရိယေသု ဝုတ္တနယာနုသာရေန အနရိယေသုပိ ဝိဘဇိတ္ဗတ ဂဝေသိတဗ္ဗာတိ ဒဿေတုံ **''ဇဝံ ဝိသေသာနုပဿိနာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ ။ **အဌကထာယံ** ပန – ''ဇဝံ 'အဌမကဿာ'တိအာဒိနာ အရိယပုဂ္ဂလေသု အသာဓာရဏဓမ္မံ ဒဿေတ္ဗတ ဣတရေသု နယဒဿနတ္ထံ 'ဇဝံ ဝိသေသာနုပဿိနာ'တိအာဒိ ဝုတ္တ''န္တိ ဝုတ္တံ။ **ဇဝံ** အရိယေသု ဝုတ္တနယာနုသာရေန ဘဗ္ဗာဘဗ္ဗေသု အနရိယေသု **ဝိသေသာနုပဿိနာ** အသာဓာရဏတော ဝိသေသံ အသာဓာရဏံ အနုပဿိနာ ဂဝေသကေန ပဏ္ဍိတေန ဘဗ္ဗာဘဗ္ဗေသုပိ **ဟီနုက္ကဋ္ဌမဇ္ဈိမံ ဥပာဒာယ ဂဝေသိတဗ္ဗံ**။ ကထံ? မာတုဃာတာဒိဝသေန ပဝတ္တာနံ ပဋိဃသမ္ပယုတ္တဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တသတ္တမဇဝနစိတ္တုပ္ပာဒာနံ မိစ္ဆတ္တနိယတာနံ တံသမင်္ဂီနံ တ တထာပဝတ္တာ ပဌမဇဝနစိတ္တုပ္ပာဒာဒယော အနိယတာ ဓမ္မာ ပဋိဃသမ္ပယုတ္တာဒိဘာဝေန သာဓာရဏာ, မိစ္ဆတ္တနိယတာ ဓမ္မာ ဧကစိတ္တုပ္ပာဒတ္တာ အသာဓာရဏာ။ ယထာ ဟိ စိတ္တံ ''စိတ္တသံသဋ္ဌ''န္တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ, ဇဝံ မိစ္ဆတ္တနိယတာပိ ''မိစ္ဆတ္တနိယတသာဓာရဏာ''တိ န ဝတ္တဗ္ဗာ။ မိစ္ဆတ္တနိယတေသုပိ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာနံ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တသတ္တမဇဝနစိတ္တုပ္ပာဒသမင်္ဂီနံ အနိယတာ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တပဌမဇဝနစိတ္တုပ္ပာဒာဒယော ဓမ္မာ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တာဒိဘာဝေန သာဓာရဏာ, နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဧကစိတ္တုပ္ပာဒသမင်္ဂီဘာဝတော အသာဓာရဏာ။ တေနာဟ အဌကထာစရိယော –

> ''မိစ္ဆတ္တနိယတာနံ အနိယတာ ဓမ္မာ သာဓာရဏာ, မိစ္ဆတ္တနိယတာ ဓမ္မာ အသာဓာရဏာ။ မိစ္ဆတ္တနိယတေသုပိ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာနံ အနိယတာ ဓမ္မာ သာဓာရဏာ, နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အသာဓာရဏာတိ ဣမိနာ နယေန ဝိသေသာနုပဿိနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ''တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၃၄)။

တတ္ထ **''ဣမိနာ နယေနာ''**တိ ဣမိနာ မိစ္ဆတ္တနိယတာနံ ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ ဘဗ္ဗာ အနိယတာ ဓမ္မာ သာဓာရဏာ, ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ အဘဗ္ဗာ အနိယတာ ဓမ္မာ အသာဓာရဏာတိ ဂဟိတာ။ တေန ဝုတ္တံ **''ဘဗ္ဗာဘဗ္ဗာ''** တိ။ တထာ ဟီနဿ ဟီနော ဟီနဘာဝေန သာဓာရဏော, မဇ္ဈိမုက္ကဋ္ဌာ အသာဓာရဏာ။ မဇ္ဈိမဿ မဇ္ဈိမော သာဓာရဏော, ဟီနုက္ကဋ္ဌာ အသာဓာရဏာ။ ဥက္ကဋ္ဌဿ ဥက္ကဋ္ဌော ဥက္ကဋ္ဌဘာဝေန သာဓာရဏော, ဟီနမဇ္ဈိမာ အသာဓာရဏာတိပိ ဂဝေသိတဗ္ဗာ။ တေနာဟ – ''ဟီနုက္ကဋ္ဌမဇ္ဈိမံ ဥပာဒာယ ဂဝေသိတဗ္ဗ''န္တိ။

''တတ္ထ ကတမေ ဓမ္မာ သာဓာရဏာ''တိအာဒိနာ နာနာဝိဓေန ဝိဘတ္တိဟာရနယေန ဓမ္မာ ဝိဘဇိတ္ဗတ ဒဿိတာ, အမှေဟပိ စ ဉာတာ, ''ကထံ ဘူမိပဒဋ္ဌာနာနိ ဝိဘတ္တိဟာရနယေန ဝိဘဇိတ္ဗတ ဒဿိတာနီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗဘာဝတော ဓမ္မဝိဘဇနာနန္တရံ ဘူမိပဒဋ္ဌာနာနိ ဝိဘဇိတ္ဗတ ဒဿေန္တော **''ဒဿနဘူမိ''** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဒဿနဘူမိ** တိ ဒဿနံ ဘဝတိ ဧတ္ထ ပဌမမဂ္ဂေတိ ဒဿနဘူမိ, သောတာပတ္တိမဂ္ဂေ ။ **နိယာမာဝက္ကန္တိယာ** တိ နိယမနံ **နိယာမော,** ကော သော? သမ္မတ္တနိယာမော, အဝက္ကနံ **အဝက္ကန္တိ,** သောတာပတ္တိဖလံ, နိယာမဿ အဝက္ကန္တိ နိ

ယာမာဝက္ကန္တိ, တာယ။ ဒဿနဘူမိနာမကော သောတာပတ္တိမဂ္ဂေ နိယာမာဝက္ကန္တိနာမကသ္မ သောတာပတ္တိဖလဿ ပတ္တိယာ ပဒဋ္ဌာနံ။ ပဌမမဂ္ဂသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂလော ဟိ နိယာမံ ဩက္ကမန္တော နာမ, ဖလသမင်္ဂီ ပန နိယာမံ ဩက္ကန္တော နာမ ဟောတိ, တသ္မာ နိယာမာဝက္ကန္တိသဒ္ဒေန ပဌမဖလုပ္ပတ္တိ ဂဟိတာ။ **ဘာဝနာဘူမီ**တိ ဥပရိမဂ္ဂတ္တယံ။ **ဥတ္တရိကာန** န္တိ တဿ တဿ မဂ္ဂဿ ဥပရိပဝတ္တာနံ တံတံဖလာနံ ပတ္တိယာ ပဒဋ္ဌာနန္တိ ပစ္စေကံ ယောဇေတဗ္ဗံ။

ဒုက္ခာ ပဋိပဒာ ဒန္ဓာဘိညာ မန္ဒပညဿ ဥပ္ပဇ္ဇနတော သမထံ အာဝဟန္တီ ဟုတွာ **သမထဿ ပဒဋ္ဌာနံ** ဟောတိ, **သုခာပဋိပဒာ ခိပ္ပာဘိညာ** ဉာဏာဓိကဿ ဥပ္ပဇ္ဇနတော ဝိပဿနာဝဟန္တီ ဟုတွာ **ဝိပဿနာယ ပဒဋ္ဌာနံ,** အဝသေသာ ဒွေ ပဋိပဒါပိ နာတိပညဿ ဥပ္ပဇ္ဇနတော သမထဿ ပဒဋ္ဌာနန္တိ ဂဟေတဗ္ဗာ။ တေန **အဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ – ''ကတရာ ပန တိဿောပိ ပဋိပဒါ သမထံ အာဝဟန္တီ''တိအာဒိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၃၄)။ **အနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု** သယမေဝ ဇေန္တေန ဓမ္မဿဝနဿ ပဒဋ္ဌာနံ န ဟောတိ, ဝန္ဒနယာစနပဉ္ဟာပုစ္ဆနာဒယောပိ ပဒဋ္ဌာနံ ဟောန္တိ, တသ္မာ တေဟိ ကာရဏေဟိ သာဓာရဏံ ဟုတွာ **ပရတောဃောသဿ** ပဒဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ပရတောဃောသော စ ဓမ္မဿဝနပဉ္ဟာဝိဿဇ္ဇနာဒိဝသေန ပဝတ္တော။ အတဗ္ဗဝတ္ထုပရိစ္စဇနဝန္ဒနယာစနကာလေသု ဟိ ယေဘုယ္ယေန ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ, ပဉ္ဟာပုစ္ဆနာဒိကာလေသု စ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ, ပဋိပုစ္ဆာသာကစ္ဆာဒီနိ တ ကရောန္တိ။ **သီလမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု** ဟမောဇ္ဇပီတိပဿဒ္ဓိသုခသမာဓီဟိ ပဒဋ္ဌာနဘာဝေန သာဓာရဏံ ဟုတွာ **စိန္တာမယိယာ ပညာယ** ပဒဋ္ဌာနံ ဟောတိ။ သီလဝန္တဿ ဟိ သီလံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ ဟမောဇ္ဇာဒယော ဟောန္တိ, သမာဟိတော စ ဓမ္မံ စိန္တေနေ သမတ္ထော ဟောတိ။

ဘာဝနာမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု တိ ပုရိမာ ပုရိမာ သမထဘာဝနာ စေဝ ဝိပဿနာဘာဝနာ စ ပုညကိရိယဝတ္ထုအာနသီလာဒီဟိ ကာရဏေဟိ သာဓာရဏံ ဟုတွာ **ဘာဝနာမယိယာ ပညာယ** ပစ္ဆိမာယ ပစ္ဆိမာယ သမထဘာဝနာယ စေဝ ဝိပဿနာဘာဝနာယ စ ပဒဋ္ဌာနံ။ တေန ဝုတ္တံ **အဋ္ဌကထာယံ** – ''သာဓာရဏတ္တံ န ဗီဇံ ဝိယ အင်္ကုရဿ, ဒဿနဘူမိအာဒယော ဝိယ နိယာမာဝက္ကန္တိအာဒီနံ အာဝေဏိကံ , အထ ခော သာဓာရဏံ တဒညကာရဏေဟိပီ''တိ။ ''အနမယသီလမယဘာဝနာမယပုညကိရိယဝတ္ထူနံ ပရတောဃောသစိန္တာမယိဘာဝနာမယိပညာနံ ပဒဋ္ဌာနဘာဝေ အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, ဇဝံ သတိ တေသံ အနမယာဒီနံ ယထာက္ကမံ ပရိယတ္တိဗာဟုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနာနုယောဂမဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌီနံ ပဒဋ္ဌာနဘာဝေ န ဘဝေယ္ယာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ တထာပဝတ္တံ ပဒဋ္ဌာနဘာဝမ္ပိ ဒဿေတုံ **''အနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု ပရတော စ ဃောသဿ သုတမယိယာ စ ပညာယာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန –

> ''ကြအနိ ယသ္မာ အနံ, သီလံ, လောကိယဘာဝနာ စ န ကေဝလံ ယထာဝုတ္တပရတောဃောသာဒီနံယေဝ, အထ ခော ယထာက္ကမံ ပရိယတ္တိဗာဟုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနာနုယောဂမဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌီနမ္ပိ ပစ္စယာ ဟောန္တိ, တသ္မာ တမ္ပိ နယံ ဒဿေတုံ ပုန 'အနမယ'န္တိအာဒိနာ ဒေသနံ ဝဍ္ဎေသီ''တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၃၄) –

ဝုတ္တံ။ တတ္ထ အနမယပုညကိရိယဝတ္ထုနော ပရတောဃောသဿ သာဓာရဏပဒဋ္ဌာနဘာဝေ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေန ဉာတဗ္ဗော။ အနံ ပန ဒတွာ ဒေသနံ သုတွာ သုတာနုသာရေန ဝိတ္ထာရေတွာ စိန္တေန္တဿ ပဝတ္တမာနာယ သုတမယိယာ ပညာယ ဝန္ဒနယာစနာဒီဟိ သာဓာရဏံ ဟုတွာ ပဒဋ္ဌာနံ ဟောတိ။ သီလမယပုညကိရိယဝတ္ထုနောပိ စိန္တာမယိယာ ပညာယ သာဓာရဏပဒဋ္ဌာနဘာဝေ ဝုတ္တောယေဝ။ ပရိသုဒ္ဓသီလံ ပန နိဿာယ ''ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေဿာမိ, မဂ္ဂဖလံ နိဗ္ဗတ္တေဿာမီ''တိအာဒိနာ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ ပဝတ္တမာနဿ ယောနိသောမနသိကာရဿ ဟမောဇ္ဇာဒီဟိ သာဓာရဏံ ဟုတွာ ပဒဋ္ဌာနံ ဟောတိ။ ဘာဝနာမယပုညကိရိယဝတ္ထုနော ဘာဝနာမယိယာ ပညာယ သာဓာရဏပဒဋ္ဌာနဘာဝေပိ ဝုတ္တောယေဝ။ သမထဘာဝနာသင်္ခာတံ ပန ဈာနံ ဟာဒကံ ကတွာ တ ပရိဟာကံ ဝိပဿနာဘာဝံယေဝ တ နိဿာယ ပဝတ္တမာနာယ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ပရိသုဒ္ဓသီလာဒီဟိ သာဓာရဏံ ဟုတွာ ပဒဋ္ဌာနံ ဟောတိ။

အနမယပုညကိရိယဝတ္ထုအာဒီနံ ပရတောဃောသာဒီနံ ပဒဋ္ဌာနဘာဝေ ပုနပ္ပုနံ အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမေ့ဟဟိ စ ဉာတော, ''ပတိရူပဒေသဝါသာဒယောပိ ကြမေသံ ဓမ္မာနံ ပဒဋ္ဌာနာနီတိ ယထာ ဝိဘဇိတဗ္ဗာ, အမေ့ဟဟိ စ ဝိညာတဗ္ဗာ, တထာ ဝိဘဇိတွာ ဒဿေထာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ တေပိ ဝိဘဇိတွာ ဒဿေတုံ **''ပတိရူပဒေသဝါသော''**တိအာဒိမာဟ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန ''တထာ ပတိရူပဒေသဝါသာဒယော ကာယဝိဝေကစိတ္တဝိဝေကာဒီနံ ကာရဏံ ဟောန္တီတိ

က္ကမံ နယံ ဒဿေတုံ ‘ပတိရူပဒေသဝါသော’တိအာဒိမာဟာ’’တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၃၄) ဝုတ္တံ။ ပတိရူပဒေသံ နိဿာယ ဝသန္တဿ ကာယဝိဝေကစိတ္တဝိဝေကဝဓုနတော, သမာဓိဝဓုနတော စ ပတိရူပဒေသဝါသော ကာယစိတ္တဝိဝေကဿ စ ဥပစာရသမာဓိအပ္ပနာသမာဓိဿ စ သီလာဒီဟိ သာဓာရဏံ ဟုတွာ ပဒဋ္ဌာနံ။ **သပ္ပုရိသူပနိဿယော** တိ သပ္ပုရိသသန္တာနေ ပဝတ္တော ပယိရုပါသတော အာလမ္ဗိတဗ္ဗော ပသာဒော, တတော တ ဥပနိဿယံ လဘိတွာ ပယိရုပါသန္တာနံ သန္တာနေ ပဝတ္တော ပုဗ္ဗပသာဒော ယထာဝိဓော သပ္ပုရိသူပနိဿယော ပယိရုပါသန္တဿ သဒ္ဓါသမ္ပန္နဿ ရတနတ္တယေ **တိဏ္ဏံ အဝေစ္စပ္ပသာဒာနံ** ရတနတ္တယဂုဏာဒီဟိ သာဓာရဏံ ဟုတွာ ပဒဋ္ဌာနံ, **သမထဿ** လာဘနိမိတ္တအယကံ သပ္ပုရိသံ ပယိရုပါသိတွာ တေန ဒိန္နနယေ ဌတွာ ပဝတ္တေတဗ္ဗဿ သမထဿ သပ္ပုရိ သူပနိဿယော သီလပာမောဇ္ဇပီတာဒီဟိ သာဓာရဏံ ဟုတွာ ပဒဋ္ဌာနံ။ အတ္တသမ္မာပဏိဟိတဿ ဟာပဓိဂုဏ္ဍာဒီနံ သမ္ဘဝတော **အတ္တသမ္မာပဏိဓာနံ** ဇာတိဝယာဒိပစ္စဝေက္ခဏေန သာဓာရဏံ ဟုတွာ **ဟိရိယာ စ** ပဒဋ္ဌာနံ, အတ္တသမ္မာပဏိဟိတဿ နိဗ္ဗိဒါဒီနံ သမ္ဘဝတော သီလာဒီဟိ သာဓာရဏံ ဟုတွာ **ဝိပဿနာယ** စ ပဒဋ္ဌာနံ။

တဒင်္ဂါဒိဝသေန **အကုသလပရိစ္စာဂေ** နိဗ္ဗိအာဉာဏာဒီဟိ သာဓာရဏံ ဟုတွာ **ကုသလဝီမံသာယ** ပဋိသင်္ခါနုပဿနာယ ပညာယ စ အရိယမဂ္ဂ**သမာဓိန္ဒြိယဿ စ** ပဒဋ္ဌာနံ။ **ဓမ္မသွာက္ခာတတာ** သွာက္ခာတဓမ္မဿဝနာနုသာရေန ပဝတ္တကုသလမူလကာ လောကိယလောကုတ္တရသမ္ပတ္တိ **ကုသလမူလရောပနာ** နာမ, တာယ စ တထာဝိဓကုသလ မူလကာယ **ဖလသမာပတ္တိယာ စ** ပဒဋ္ဌာနံ။ **သင်္ဃသုပ္ပဋိပန္နတာ သင်္ဃသုဋ္ဌုတာယ** သင်္ဃဿ ဥပဋ္ဌာကာနံ သုဋ္ဌု ဌဘာဝတာယ သပ္ပတိဿတာယ ဝစနသမ္ပဋိစ္ဆနဘာဝတာယ ပဒဋ္ဌာနံ။ **သတ္ထုသမ္ပဒာ** သတ္ထရိ စေဝ ဓမ္မာဒီသု စ ဂုဏာ အဇာနနတာယ **အပ္ပသန္နာနဥ္စ ပသာဒာယ ပသန္နာနဥ္စ** အပ္ပမတ္တကပသာဒာနဥ္စ **ဘိယ္ယောဘာဝတာယ** ဝဓုနာယ ပဒဋ္ဌာနံ။ **အပ္ပဋိဟတပာတိမောက္ခတာ** သင်္ဃမဇ္ဈေ တ ပရိသမဇ္ဈေ တ **ဒုမ္မင်္ကူနံ** ဒုမ္မုခါနံ ဒုဿီလာနံ ပုဂ္ဂလာနံ နိဂ္ဂဟာ ယ, **ပေသလာနံ** ပာတိမောက္ခသံဝရာဒိသီလသမ္ပန္နာနံ ပုဂ္ဂလာနံ ဖာသုဝိဟာရာယ စ ပဒဋ္ဌာနံ ဟောတိ။ ဟောန္တော ပန ယထာနုရူပေဟိ အညေဟိ ကာရဏေဟိ သာဓာရဏံ ဟုတွာ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

‘‘တသနာဘာဂိယသုတ္တာဒီသု ဝုတ္တဓမ္မဘူမိပဒဋ္ဌာနာနံ ဝိဘတ္တိဟာရေန ဝိဘဇိတဗ္ဗဘာဝေ အမေ့ဟဟိ ကေန ဇာနိတဗ္ဗော သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **‘‘တေနာဟ’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တဿတ္တော ဝုတ္တနယာနုသာ ရေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

‘‘ဇွတ္တာဝတာ စ ဝိဘတ္တိဟာရော ပရိပုဏ္ဏော, အညော နိယုတ္တော နတ္ထီ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **‘‘နိယုတ္တော ဝိဘတ္တိဟာရော’’**တိ ဝုတ္တံ။ ယတ္ထ ယတ္ထ သုတ္တေ ယေ ယေ ဓမ္မာဒယော ဝုတ္တာ, တတ္ထ တတ္ထ သုတ္တေ ဝုတ္တေသု တေသု တေသု ဓမ္မာဒီသု ယထာလာဘဝသေန ယော ယော ဝိဘတ္တိဟာရော ယောဇိတော, သော သော ဝိဘ တ္တိဟာရော နိဒ္ဓါရေတွာ **ယုတ္တော** ယောဇိတောတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

က္ကတိ ဝိဘတ္တိဟာရဝိဘင်္ဂေ သတ္တိဗလာနုရူပါ ရစိတာ

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဍိတေဟိ ပန အဋ္ဌကထာဋီကာနုသာရေနေဝ ဂမ္ဘီရတ္တော ဝိတ္ထာရတော ဝိဘဇိတွာ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

၉. ပရိဝတ္တနဟာရဝိဘင်္ဂဝိဘာဝနာ

၃၅. ယေန ယေန သံဝဏ္ဏာဝိသေသဘူတေန ဝိဘတ္တိဟာရဝိဘင်္ဂေန သုတ္တေ ဝုတ္တာ ဓမ္မာဒယော ဝိဘတ္တာ, သော သံဝဏ္ဏာဝိသေသဘူတော ဝိဘင်္ဂေ ပရိပုဏ္ဏော, ‘‘ကတမော ပရိဝတ္တနဟာရဝိဘင်္ဂေ’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **‘‘တတ္ထ ကတမော ပရိဝတ္တနော ဟာရော’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တေသု နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု သောဠသသု ဒေသနာဟာရာဒီသု **ကတမော** သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **ပရိဝတ္တနော ဟာရော** ပရိဝတ္တနဟာရဝိဘင်္ဂော နာမာတိ ပုစ္ဆတိ။ ‘‘ကုသလာကုသလေ ဓမ္မေ’’တိအာဒိနိဒ္ဒေသဿ က္ကအနိ မယာ ဝုစ္စမာနော ‘‘သမ္မာဒိဋ္ဌိဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿာ’’တိအာဒိကော ဝိတ္ထာရသံဝဏ္ဏနာဝိသေသော ပရိဝတ္တနော ဟာရော ပရိဝတ္တနဟာရဝိဘင်္ဂေ နာမာတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။

‘‘သံဝဏ္ဏိယမာနေ သုတ္တေ နိဒ္ဒိဋ္ဌသ္မ ကတမသ္မ ဘာဝိတဗ္ဗသ္မ ကုသလသ္မ ကတမော ပဋိပက္ခော, ကထံ ပရိဝတ္တေတဗ္ဗော’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ဣမသ္မ ဘာဝိတဗ္ဗသ္မ ကုသလသ္မ အယံ ပဋိပက္ခော, ဧဝံ ပဟာတဗ္ဗဘာဝဝသေန ပရိဝတ္တေတဗ္ဗောတိ ဒဿေန္တော **‘‘သမ္မာဒိဋ္ဌိသ္မ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္မာ’’တိအာဒိမာဟ။** **အဋ္ဌကထာယံ** ပန –

> ‘‘တတ္ထ ယသ္မာ သံဝဏ္ဏိယမာနေ သုတ္တေ ယထာနိဒ္ဒိဋ္ဌာနံ ကုသလာကုသလဓမ္မာနံ ပဋိပက္ခဘူတေ အကုသလကုသလဓမ္မေ ပဟာတဗ္ဗဘာတဒိဝသေန နိဒ္ဒါရေတွာ ပဋိပက္ခတော ပရိဝတ္တနံ, တသ္မာ ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိသ္မ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္မ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ နိဇ္ဇိဏ္ဏာ ဘဝတီ’တိအာဒိ အာရဒ္ဓ’’န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၃၅) –

ဝုတ္တံ။ ပဟာယကသ္မ ဟိ ဓမ္မသ္မ ပဟာတဗ္ဗဘာဝဝသေန နိဒ္ဒါရဏံ, ပဟာတဗ္ဗသ္မ စ ဓမ္မသ္မ ပဟာယကဘာဝဝသေန နိဒ္ဒါရဏံ ပဋိပက္ခတော ပရိဝတ္တနံ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ **သမ္မာဒိဋ္ဌိသ္မာ** တိ သမ္မာ သုန္ဒရာ ပသတ္ထာ ဒိဋ္ဌိ ယသ္မ ပုဂ္ဂလသ္မာတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ပုဂ္ဂလပဒဋ္ဌာနာ ဟိ အယံ ဒေသနာ။ တေန ဝုတ္တံ ‘‘ပုရိသပုဂ္ဂလသ္မာ’’တိ။ သာ ပန သမ္မာဒိဋ္ဌိ ကမ္မကမ္မဖလာဒိသဒ္ဒဟနဝသေန တ အနိစ္စာဒိဝိပဿနာဝသေန တ မဂ္ဂသမ္မာဒဿနဝသေန တ ပဝတ္တာ နိရဝသေသာဝ ဂဟိတာ။ ‘‘ယာယ ဘာဝိတာယ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ပဟာတဗ္ဗာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ နိဇ္ဇိဏ္ဏာ ဘဝတိ, ယဒိ ကေဝလာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယေဝ နိဇ္ဇိဏ္ဏာ ဘဝတိ, ဧဝံ သတိ တဒဝသေသာ အကုသလာ ဓမ္မာ အဇိဏ္ဏာ

ဘဝေယျု’’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **‘‘ယေ စသ္မ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပစ္စယာ’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပစ္စယာ အနေကေ ဟပကာ အကုသလာယေဝ ဓမ္မာ စ **ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ** ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟာ ဘဝေယျုံ, **တေ စ** အကုသလာ ဓမ္မာ **အသ္မ** သမ္မာဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နသ္မ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္မ **နိဇ္ဇိဏ္ဏာ** ပဟာတဗ္ဗာရဟာ အနုပ္ပဇ္ဇနသဘာဝတ ဟောန္တိ။ တေနာဟ ဘဂဝ – ‘‘ဥဟာအနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော’’တိ (ဥအ. ၂; မဟာဝ. ၁)။

‘‘ယဒိ သမ္မာဒိဋ္ဌိသ္မ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္မ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ, တပ္ပစ္စယာ အကုသလဓမ္မာယေဝ နိဇ္ဇိဏ္ဏာ ဘဝန္တိ, ဧဝံ သတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိပစ္စယာ ကုသလာ ဓမ္မာ န သမ္ဘဝေယျု’’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **‘‘သမ္မာဒိဋ္ဌိပစ္စယာ စာ’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အသ္မ** သမ္မာဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နသ္မ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္မ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟာ သမ္မာဒိဋ္ဌိပစ္စယာ အနေကေ **ကုသလာ** သမထဝိပဿနာ တ ဗောဓိပက္ခိယာ တ **ဓမ္မာ** သမ္ဘဝန္တိ, ဥပ္ပန္နာ စ **တေ** ဓမ္မာ **အသ္မ** သမ္မာဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နသ္မ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္မ သန္တာနေ ပုနပ္ပုနံ ပဝတ္တနဝသေန **ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ** ။

သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ပဋိပက္ခာနံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ, တပ္ပစ္စယာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပရိဝတ္တနဘာတေ အာစရိယေန ဝိဘတ္တေ, အဝေဟာဟိ စ ဉာတေ, ‘‘သမ္မာသင်္ကပ္ပသ္မ ဓမ္မသ္မ ပဋိပက္ခော ဓမ္မော ကထံ ပရိဝတ္တေတဗ္ဗော’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **‘‘သမ္မာသင်္ကပ္ပသ္မ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္မာ’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယောဇနတ္ထ အာဒယော ဝုတ္တနယာနုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သမ္မာ သုန္ဒရာ ပသတ္ထာ တစာ ယသ္မ ပုဂ္ဂလသ္မာတိ **သမ္မာတစော,** တသ္မ သမ္မာတစသ္မ။ **‘‘ပုရိသပုဂ္ဂလသ္မာ’’** တိအာဒီနံ အတ္ထောပိ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယံ ပန ဝိသေသတ္ထောသမ္မာ အဝိပရိတတော ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ ယသ္မ ပုဂ္ဂလသ္မာတိ **သမ္မာဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနော,** တသ္မ သမ္မာဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသ္မ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏဒဿနသမ္ပန္နသ္မ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္မ ‘‘အဝိမုတ္တာဝ သမာနာ ဝိမုတ္တာ မယ’’န္တိ မိစ္ဆာဘိနိဝေသဝသေန ပဝတ္တံ **မိစ္ဆာဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ နိဇ္ဇိဏ္ဏံ** ဝိဂတံ ဘဝတိ။ **‘‘ယေ စသ္မာ’’** တိအာဒီနံ အနုသန္ဓာဒိကော ဝုတ္တနယာနုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

၃၆. ‘‘သမ္မာဒိဋ္ဌိသ္မာတိအာဒိနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒီနံ ကုသလာနံ ပဋိပက္ခာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌာဒိကာယေဝ အကုသလာ ပဟာတဗ္ဗဘာဝေန ပရိဝတ္တေတဗ္ဗာ’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ပါဏာတိပာတာဝေရမဏိအာဒီနံ ကုသလာနံ ပဋိပက္ခာ ပါဏာတိပာတာဒိကာပိ အကုသလာ ပဟာတဗ္ဗဘာဝေန ပရိဝတ္တေတဗ္ဗာတိ ဒဿေတုံ **‘‘ယသ္မ တ ပါဏာတိပာတာ ပဋိဝိရတသ္မာ’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန ‘‘ဧဝံ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိမုခေန မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအာဒီ ဒဿေတွာ ပုန ပါဏာတိပာတအဒိန္နာဒာနကာမေသုမိစ္ဆာစာရာဒိတော ဝေရမဏိယာဒီဟိ ပါဏာတိပာတာဒီနံ ပရိဝတ္တနံ ဒဿေတုံ ‘ယသ္မာ’တိအာဒိ အာရဒ္ဓ’’န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၃၆) ဝုတ္တံ။ တဒင်္ဂာဒိဝသေန**ပဟီနော ဟောတိ။ ကာလတဒိသ္မာ** တိ ဝဒိတဗ္ဗကာလေ ဝဒိတဗ္ဗံ ဝဒတိ သီလေနာတိ **ကာလတဒီ,** တသ္မ။

“ယထာဝုတ္တပ္ပကာရေနေဝ ပရိဝတ္တေတဗ္ဗာ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ အညေန ပကာရေနပိ ပရိဝတ္တေတဗ္ဗာတိ ဒဿေတုံ **“ယေ စ ခော ကေစိ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန “ယေ စ ခော ကေစီတိအာဒိနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိမုခေနေဝ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအာဒီဟိ ဧဝ ပရိဝတ္တနံ ပကာရန္တရေန ဒဿေတီ”တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၃၆) ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ကေစိ** မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမိစ္ဆာသင်္ကပ္ပာဒိကာယေဝ ပုဂ္ဂလာ ပရေသံ အရိယာနံ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဂရဟန္တိ။ **သန္ဒိဋ္ဌိကာ** သန္ဒိဋ္ဌေ နိယုတ္တာ, **သဟဓမ္မိကာ** သဟ ဓမ္မေန ကာရဏေန ယေ ဝတ္တန္တိ သဟဓမ္မိကာ။ **ကရယ္ဟာ** ဂရဟိတဗ္ဗာကာရေ ယုတ္တာ ။ တအာ စ အနုတအာ စ **တအာနုတအာ,** တေ ဘဝန္တော သမ္မာဒိဋ္ဌိဥ္စ **ဓမ္မံ** ဂရဟန္တိ။ **တေန** ဂရဟာကာရဏေန။ **ပုဇ္ဇာ** ပူဇိတဗ္ဗာ စ န ဘဝန္တိ, **ပာသံသာ** ပသံသိတဗ္ဗာ စ န ဘဝန္တိ။ **ဝေန္တိအာဒီသု** သမ္မာသင်္ကပ္ပံ တ သမ္မာတစာဒိကံ တ ဝိသုံ ဝိသုံ သမ္မာသင်္ကပ္ပဉ္စ တေ ဘဝန္တော ဓမ္မံ ဂရဟန္တိ။ တေန ဟိ ယေ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပိကာ, တေ ဘဝန္တော န ပုဇ္ဇာ စ ပာသံသာ စ။ပေ.။ သမ္မာဝိမုတ္တိဉ္စ တေ ဘဝန္တော ဓမ္မံ ဂရဟန္တိ။ တေန ဟိ ယေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတစိကာ, တေ ဘဝန္တော န ပုဇ္ဇာ စ ပာသံသာ စ။ သမ္မာဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနဉ္စ တေ ဘဝန္တော ဓမ္မံ ဂရဟန္တိ။ တေန ဟိ ယေ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိကာ, တေ ဘဝန္တော န ပုဇ္ဇာ စ ပာသံသာ စ။ သမ္မာဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနဉ္စ တေ ဘဝန္တော ဓမ္မံ ဂရဟန္တိ။ တေန ဟိ ယေ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနိကာ, တေ ဘဝန္တော န ပုဇ္ဇာ စ ပာသံသာ စာတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ **“မိစ္ဆာဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနာ”**တိပိ ပာဌော အတ္ထိ။

“အရိယမဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌာဒီနံ ဂရဟာဝသေနေဝ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌာဒယော စ ပရိဝတ္တေတဗ္ဗာ, နာဝသေသာနံ ပသံသာဝသေနာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ ကာမာဒီနံ ပသံသာဝသေနပိ ကာမာနံ ပဋိပက္ခာ ဝေရမဏိယာဒယောပိ ပရိဝတ္တေတဗ္ဗာတိ ဒဿေတုံ **“ယေ စ ခော ကေစိ ဝေမာဟံသု”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာ ကာမာ, ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာ ကာမာ, အာသေဝိတဗ္ဗာ ကာမာ, နိသေဝိတဗ္ဗာ ကာမာ**တိ ဧတ္ထ ကာမိယန္တေတိ **ကာမာ**တိ ကမ္မသာဓနဝသေန ဝတ္ထုကာမာ ဂဟိတာ, နာတိပဏီတာ ကာမာ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာ, အတိပဏီတာ ကာမာ ပရိ သမန္တတော ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာ။ အတိပဏီတတရာ ကာမာ **အာ** ဘုသော သေဝိတဗ္ဗာ, နိယတာ သေဝိတဗ္ဗာ။ **ဘာဝယိတဗ္ဗာ ကာမာ, ဗဟုလီကာတဗ္ဗာ ကာမာ** တိ ဧတ္ထ ပန ကာမေန္တီတိ **ကာမာ**တိ ကတ္တုသာဓနဝသေန ကိလေသကာမာ ဂဟိတာ, ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပာဒနဝသေန **ဘာဝယိတဗ္ဗာ** ဝဍ္ဎာပေတဗ္ဗာ ပဝတ္တေတဗ္ဗာ ကိလေသ**ကာမာ,** ဗဟူနံ ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပာဒနဝသေန ကာတဗ္ဗာ ဝဍ္ဎာပေတဗ္ဗာ ကိလေသ **ကာမာ**တိ **ယေ စ** ကာမဝသိကာ ပုထုဇ္ဇနာ ကေစိ ဝေမာဟံသု **တေသံ** ကာမဝသိကာနံ ပုထုဇ္ဇနာနံ ကေသဉ္စိ တာဒိသေဟိ **ကာမေဟိ ဝေရမဏီ** ကုသလစေတနာ ပဋိပက္ခဝသေန **အဓမ္မော** အသေဝိတဗ္ဗော နာမ အာပဇ္ဇေယျာတိ အဓိပ္ပာယော ဂဟေတဗ္ဗော။

အန္တဒွယဝသေန ပရိဝတ္တနံ ဒဿေတုံ **“ယေ တ ပန ကေစီ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အတ္တကိလမထာနုယောဂေ ဓမ္မောတိ နိယျာနိကောတိ** ယေ တ ပန ပဉ္စာတပတာဒိပဋိပန္နကာ တတ္ထိယာ ဝေမာဟံသု, **တေသံ** ပဉ္စာတပတာဒိပဋိပန္နကာနံ **နိယျာနိကော ဓမ္မော** မဇ္ဈိမာပဋိပဒာသင်္ခာတော ဝိပဿနာသဟိတော အရိယမဂ္ဂေ **အဓမ္မော** အနိယျာနိကော အဘာဝေတဗ္ဗော နာမ အာပဇ္ဇေယျာတိ။ သုခဒုက္ခဝသေနပိ ပရိဝတ္တနံ ဒဿေတုံ **“ယေ စ ခော”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ “ဟပံ နိဇ္ဇရာပေဿာမာ”တိ အတ္တဟိံသနာဒိဝသေန ပဋိပန္နကာနံ ပဝတ္တော သရီရတာပနော **ဒုက္ခော** ဓမ္မော နိယျာနိကောတိ။

ယေ စ တထာပဋိပန္နကာ ကေစိ ဝေမာဟံသု, **တေသံ** တထာပဋိပန္နကာနံ အနဝဇ္ဇပစ္စယပရိဘောဂဝသေန ပဝတ္တော သရီရဒုက္ခူပသမော **သုခော ဓမ္မော အဓမ္မော** အပ္ပဝတ္တေတဗ္ဗော အာပဇ္ဇေယျာတိ။

အန္တဒွယာဒိဝသေန ပရိဝတ္တနံ အာစရိယေန ဝိဘတ္တံ, အမှေဟပိ စ ဉာတံ, “ကထံ အသုဘသညာဒိဝသေန ပရိဝတ္တေတဗ္ဗော”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ဧဝံ အသုဘသညာဒိဝသေန သုဘသညာဒိကာ ပရိဝတ္တေတဗ္ဗာတိ ဒဿေတုံ **“ယထာ တ ပနာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန “ဣဒာနိ အသုဘသညာဒိမုခေနေ သုဘသညာဒိပရိဝတ္တနံ ဒဿေတုံ ‘ယထာ တ ပနာ’တိအာဒိ ဝုတ္တ”န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၃၆) ဝုတ္တံ။ **သဗ္ဗသင်္ခာရေသု** တိ တေဘူမကသင်္ခာရေသု။ အာရဒ္ဓဝိပဿကဿ ဟိ တေဘူမကာ ဓမ္မာ ကိလေသာသုစိပဂ္ဃရဏကတ္တာ အသုဘတော ဥပဋ္ဌဟန္တိ။

“ယဒိ သရူပတောယေဝ ဣမေသံ ဣမေ ပဋိပက္ခာတိ အပရိဝတ္တေတဗ္ဗာ သိယုံ, ဧဝံ သတိ နိရဝသေသာ စ ပဋိပက္ခာ န သက္ကာ ပရိဝတ္တေတုံ, ကထံ သက္ကာ ပရိဝတ္တေတု”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ ပရိဝတ္တနလက္ခဏံ ဒဿေန္တ

တော **“ယံ ယံ တ ပနာ”**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ကုသလံ တ အကုသလံ တ **ယံ ယံ ဓမ္မံ ပရိဝတ္တေတုကာမော အာစရိယော စိတ္တေန ရောစယတိ** ဒိဋ္ဌိယာ **ဉပဂစ္ဆတိ,** ကုသလဿ တ အကုသလဿ တ **တဿ တဿ** ရုစိကဿ ဉပဂတဿ **ဓမ္မဿ** ယော ပဋိပက္ခော, **သော** ပဋိပက္ခဓမ္မော အသဒ္ဓမ္မော **အဿ** ဓမ္မဿ **အနိဋ္ဌတော** ပစ္စနီကတော **အဇ္ဈာပန္နော** ပရိညာတော။ ဣဋ္ဌံ တ အနိဋ္ဌံ တ **ယံ ယံ ဓမ္မံ** ပရိဝတ္တေတုကာမော အာစရိယော စိတ္တေန **ရောစယတိ** ဒိဋ္ဌိယာ **ဉပဂစ္ဆတိ,** ဣဋ္ဌဿ တ အနိဋ္ဌဿ တ **တဿ တဿ** ရုစိကဿ ဓမ္မဿ ယော ပဋိပက္ခော, **သော** ပဋိပက္ခဓမ္မော **အဿ** ဓမ္မဿ **အနိဋ္ဌတော** ပစ္စနီကဓမ္မတော **အဇ္ဈာပန္နော** ပရိညာတော ဘဝတီတိ ပရိဝတ္တေတုကာမေန ဣစ္ဆိတဗ္ဗဓမ္မာနုရူပပဋိပက္ခဝသေန ပရိဝတ္တနံ ကာတဗ္ဗန္တိ ပရိဝတ္တနေ ပဋိပက္ခလက္ခဏံ ဝုတ္တံ။ တေန **အဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ – ‘‘ပဋိပက္ခဿ လက္ခဏံ ဝိဘာဝေတီ’’တိ။

‘‘ဧဝံ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ပရိဝတ္တနံ အမ္ဟေဟိ ကထံ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗ’’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတော **“တေနာဟ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

‘‘ဇေတ္တာဝတာ ပရိဝတ္တော ဟာရော ပရိပုဏ္ဏော, အညော နိယုတ္တော နတ္ထီ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“နိယုတ္တော ပရိဝတ္တနော ဟာရော”**တိ ဝုတ္တံ။ ယသ္မိံ သုတ္တေ ကုသလာကုသလေ နိဒ္ဒိဋ္ဌေ ပဋိပက္ခဝသေန နီဟရိတုံ ယထာသမ္ဘဝံ ယော ယော ပရိဝတ္တနော ဟာရော နိယုတ္တော, တသ္မိံ သုတ္တေ နိဒ္ဒိဋ္ဌေ ပဋိပက္ခဝသေန နီဟရိတုံ သော သော ပရိဝတ္တနော ဟာရော **နိယုတ္တော** နိဒ္ဓါရေတွာ ယုတ္တော ယောဇိတောတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

ဣတိ ပရိဝတ္တနဟာရဝိဘင်္ဂေ သတ္တိဗလာနုရူပာ ရစိတာ

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဍိတေဟိ ပန အဋ္ဌကထာဋီကာနုသာရေန ဂမ္ဘီရတ္ထော ဝိတ္ထာရတော ဝိဘဇိတွာ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

၁၀. ဝေဝစနဟာရဝိဘင်္ဂဝိဘာဝနာ

၃၇. ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန ပဝတ္တနဟာရဝိဘင်္ဂေန ပရိဝတ္တေတဗ္ဗာ သုတ္တတ္ထာ ဝိဘတ္တာ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတော ပရိဝတ္တနဟာရဝိဘင်္ဂော ပရိပုဏ္ဏော, ‘‘ကတမော ဝေဝစနဟာရဝိဘင်္ဂော’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ကတမော ဝေဝစနော ဟာရော”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တေသု နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု သောဠသသု ဒေသနာဟာရာဒီသု **ကတမော** သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **ဝေဝစနော ဟာရော** ဝေဝစနဟာရဝိဘင်္ဂော နာမာတိ ပုစ္ဆတိ။ ‘‘ဝေဝစနာနိ ဗဟူနီ’’တိအာဒိနိဒ္ဒေသဿ ဣာအနိ မယာ ဝုစ္စမာနော ‘‘ဧကံ ဘဂဝတ ဓမ္မ’’န္တိအာဒိကော ဝိတ္ထာရသံဝဏ္ဏနာဝိသေသော ဝေဝစနော ဟာရော ဝေဝစနဟာရဝိဘင်္ဂော နာမာတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။ ‘‘ယာနိ ဝေဝစနာနိ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ, ကတမာနိ တာနိ ဝေဝစနာနီ’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“ယထာ ဧက”**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဧကံ** ဝိညာတဗ္ဗံ **ဓမ္မံ** သဘာဝဓမ္မံ ပညာပေတဗ္ဗံ တ **ဓမ္မံ အညမညေဟိ ယထာ** ယေဟိ ပကာရေဟိ ဧဝေ ဝေဝစနေဟိ စ ဘဂဝတ နိဒ္ဒိသတိ, တထာပကာရာနိ ဝေဝစနာနိ ဝိညာတဗ္ဗာနီတိ အတ္ထော။ ‘‘တာနိ ဝေဝစနာနိ ကိန္တိ ဘဂဝတ အာဟာ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“ယထာဟ ဘဂဝတ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယထာ ယံယံပကာရာနိ ဝေဝစနာနိ –

> ‘‘အာသာ စ ပိဟာ စ အဘိနန္ဒနာ စ၊ အနေကဓာတူသု သရာ ပတိဋ္ဌိတာ။
> အညာဏမူလပ္ပဘဝ ပဇပ္ပိတာ၊ သဗ္ဗာ မယာ ဗျန္တိကတာ သမူလိကာ’’တိ။ –

ဘဂဝတ အာဟ, တံတံပကာရာနိ ဝေဝစနာနိ ဝိညာတဗ္ဗာနီတိ အတ္ထော။

ဧကေဿဝ ဓမ္မဿ အနေကေဟိ ပရိယာယဘူတေဟိ ဝေဝစနေဟိ နိဒ္ဒိသနေ ဖလံ **အဋ္ဌကထာယံ** (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၃၇) ဗဟုဓာ ဝုတ္တံ, တသ္မာ အမ္ဟေဟိ န ဒဿိတံ။ ‘‘ကတမာ အာသာ, ကတမာ ပိဟာဒီ’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“အာသာ နာမ ဝုစ္စတီ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ယာ ဘဝိဿဿ အတ္ထဿ အာသီသနာ အဝဿံ အာဂမိဿတီ** တိ ယာ အာသာ **အဿ** အာသီသန္တဿ ပုဂ္ဂလဿ ဉပ္ပဇ္ဇတိ, တဿ အာသီသနာ **“အာသာ နာမာ”**တိ ဝုစ္စတိ။ ဝတ္

တမာနဿ ယာ ပတ္ထနာ **အဿ** ပတ္ထယန္တဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သေယျထိဒံ တ အညံ ဒိသွာ “ဧဒိသော အဟံ ဘ ဝေယျ”န္တိ ယာ ပိဟာ **အဿ** ပိဟယန္တဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သာ ပတ္ထနာ **“ပိဟာ နာမာ”**တိ ဝုစ္စတိ။ အနာဂတတ္တံ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တာ တဏှာ **“အာသာ”**တိ ဝုစ္စတိ, အနာဂတပစ္စုပ္ပန္နတ္တံ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တာ တဏှာ **“ပိ ဟာ”**တိ ဝုစ္စတိ, တထာပိ တဏှာဟာဘာဝေန ဧကတ္တာ ဧကော ဓမ္မောဝ အတ္ထဿ ဣစ္ဆိတဿ နိပ္ဖတ္တိ **အတ္ထနိ ပ္ဖတ္တိ,** ပဋိဟလေတိ ဧတာယ တဏှာယာတိ **ပဋိဟလနာ,** အတ္ထနိပ္ဖတ္တိယာ ပဋိဟလနာတိ **အတ္ထနိပ္ဖတ္တိပဋိ ဟလနာ**။ ယာ တဏှာ အဿ ဟလယန္တဿ ပုဂ္ဂလဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သာ တဏှာ **“အဘိနန္ဒနာ”** တိ ဝုစ္စတိ။

“ယာ အတ္ထနိပ္ဖတ္တိ တဏှာယ ပဋိဟလေတဗ္ဗာ, ကတမာ သာ အတ္ထနိပ္ဖတ္တီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ တံ အတ္ထနိပ္ဖတ္တိံ သတ္တတော တ သင်္ခာရတော တ ဝိဘဇိတ္ဝာ ဒဿေန္တော **“ပိယံ တ ဉာတိံ, ပိယံ တ ဓမ္မ”**န္တိအာဒိ မာဟ။ တတ္ထ **“ဉာတိ”**န္တိ ဣမိနာ မိတ္တဗန္ဓုတဒယောပိ ဂဟိတာ။ **ဓမ္မံ** ပန ပိယရူပာရမ္မဏာဒိကံ ဆဗ္ဗိဓမ္ပိ ယာယ တဏှာယ တဏှိကော အဘိနန္ဒတိ, သာ တဏှာ **“အဘိနန္ဒနာ နာမာ”** တိ ဝုစ္စတိ။ ပဋိက္ကူလံ ဉာတိံ တ ဓမ္မံ တ ဝိ ပလ္လာသဝသေန အပ္ပဋိက္ကူလံ ဉာတိံ တ ဓမ္မံ တ သဘာဝဝသေန အပ္ပဋိက္ကူလတော ယာယ တဏှာယ တဏှိကော အဘိနန္ဒတိ , သာ တဏှာ တ **“အဘိနန္ဒနာ နာမာ”** တိ ဝုစ္စတီတိ ယောဇေတ္ဝာ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။

“ယာသု အနေကာသု ဓာတူသု ဝုတ္တပ္ပကာရာ တဏှာ ‘သရာ’တိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တာ, ကတမာ တာ ဓာတု ယော”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ တာ ဓာတုယော သရူပတော ဒဿေတုံ **“စက္ခုဓာတူ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

“တာသု ဓာတူသု ကတမာယ ဓာတုယာ ကတမာ သရာ ပတိဋ္ဌိတာ ပဝတ္တာ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ဣမာယ ဓာတု ယာ အယံ သရာ ပတိဋ္ဌိတာ ပဝတ္တာတိ နိယမေတ္ဝာ ဒဿေတုံ **“သရာတိ ကေစိ ရူပာဓိမုတ္တာ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တ တ္ထ **ကေစီ**တိ သရာသင်္ခာတာယ ရူပတဏှာယ တဏှိကာ ပုဂ္ဂလာ။ **ရူပာဓိမုတ္တာ** တိ ရူပဓာတုသင်္ခာတေ အာရမ္မ ဏေ အဓိမုတ္တာ အဇ္ဈောသိတာ။ ဣမိနာ ပဒေန ရူပတဏှာသင်္ခာတာ သရာ ရူပဓာတုယာ ပတိဋ္ဌိတာ ပဝတ္တာတိ ဂ ဟိတာ, **“ကေစိ သဒ္ဒာဓိမုတ္တာ”** တိအာဒီဟိပိ သဒ္ဒတဏှာသင်္ခာတာဒယော သရာ သဒ္ဒဓာတုယာဒီသု ပတိဋ္ဌိတာ ပ ဝတ္တာ သရာဝ ဂဟိတာ။ **ကေစိ ဓမ္မာဓိမုတ္တာ** တိ ဧတ္ထ ဓမ္မဂ္ဂဟဏေန စက္ခုဓာတုသောတဓာတုဃာနဓာတုဇိဝှာဓာ တုကာယဓာတုသတ္တဝိညာဏဓာတုဓမ္မဓာတုယော ဂဟိတာ, တသ္မာ အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော ပတိဋ္ဌာနဘာဝေန ဂဟိတာပိ ဆဗ္ဗိဓာဝ ဂဟိတာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ “ရူပာဓိမုတ္တာဒီသု ကိတ္တကာနိ ပဒါနိ တဏှာပက္ခေ တဏှာယ ဝေဝစနာ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ တောဒိသာနိ တွေကာနိ ပဒါနိ တဏှာပက္ခေ တဏှာဝေဝစနာနီတိ နိယမေတ္ဝာ ဒဿေတုံ **“တတ္ထ ယာနိ ဆ ဂေဟသိတာနီ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု ဆသု ရူပာဒီသု။ **ဆ ဂေဟသိတာနိ ဒေမနဿာနီ** တိ ဆသု ရူပာဒီသု ပဝတ္တံ တဏှာပေမံ နိဿာယ ပဝတ္တာနိ ဆ ဒေမနဿာနိ။ သေ နယော သေသေသုပိ။ “ဆ ဥပေက္ခာ ဂေဟသိတာပိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တာ, ကသ္မာ န ဂဟိတာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“ယာ ဆ ဥပေက္ခာ ဂေဟသိတာ, အယံ ဒိဋ္ဌိပက္ခော”**တိ ဝုတ္တံ, ဒိဋ္ဌိပက္ခတ္တာ န ဂဟိတာတိ အတ္ထော။

၃၈. “ကထံ ဝုတ္တပ္ပကာရာ တဏှာ ဧဝ ဂဟိတာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“သာယေဝ ပတ္ထနာကာရေန”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **သာ** ဝုတ္တပ္ပကာရာ ဧဝ တဏှာ ပတ္ထနာကာရေန ပဝတ္တနတော အာသာဒိပရိယာယေန ဝုတ္တာ, ရူပာဒိအာ ရမ္မဏဓမ္မေသု နန္ဒနတော **“ဓမ္မနန္ဒီ”** တိ ပရိယာယေန ဝုတ္တာ, ရူပာဒိအာရမ္မဏဓမ္မေသု ဂိလိတ္ဝာ ပရိနိဋ္ဌပေတိ ဝိယ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌနတော **“ဓမ္မဇ္ဈောသာန”** န္တိ ပရိယာယေန ဝုတ္တာ, တသ္မာ တဏှာယ ဝေဝစနာနိ ဟောန္တိ။

တဏှာယ ဝေဝစနာနိ အာစရိယေန နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ, အမှေဟိ စ ဉာတာနိ, “ကတမာနိ စိတ္တဿ ဝေဝစနာနီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“စိတ္တံ မနော”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ “အာရမ္မဏံ စိန္တေတီတိ **စိတ္တံ** ။ မနတိ ဇာနာတီတိ **မနော**။ ဝိဇာနာတီ တိ **ဝိညာဏ”**န္တိအာဒိနာ အတ္ထော ပကရဏေသု (ဓ. သ. အဋ္ဌ. ၅) ဝုတ္တောဝ, တသ္မာ အမှေဟိ န ဝိတ္ထာရိတော။ ဝေဝစနာနိယေဝ ဣမာနိ ဣမဿ ဝေဝစနာနီတိ တွေကာနိယေဝ ကထယိဿာမ။ **“ပညိန္ဒြိယံ ပညာဗလ”** န္တိအာဒီနိ ပညာဝေဝစနာနိ။

“အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော” တိအာဒီနိ ဗုဒ္ဓဿ ဝေဝစနာနိ။ ‘‘တာနိ ကတ္ထ ဒေသိတာနီ’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“ယထာ စ ဗုဒ္ဓါနုဿတိယံ ဝုတ္တ”** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဒေသနာယံ **ယထာ စ** ယံယံပကာရံ ဝေဝစနံ ဘဂဝတာ ‘‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ။ပေ။ ဘဂဝတော’’တိ ဝုတ္တံ, တေံပကာရံ ဝေဝစနံ ဗုဒ္ဓါနုဿတိယာ ဝေဝစနံ ဗုဒ္ဓဿ ဝေဝစနန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **“ယထာ စ ဓမ္မာနုဿတိယံ ဝုတ္တ”** န္တိအာဒီသုပိ ဧဝမေဝ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

“တေနာဟာ”တိအာဒ္ဓာနုသန္ဓာဒိအတ္ထော စေဝ **“နိယုတ္တော ဝေဝစနော ဟာရော”** တိအာနုသန္ဓာဒိအတ္ထော စ ဝုတ္တနယာနုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဣတိ ဝေဝစနဟာရဝိဘင်္ဂေ သတ္တိဗလာနုရူပါ ရစိတာ

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဍိတေဟိ ပန အဋ္ဌကထာဋီကာနုသာရေန ဂမ္ဘီရတ္ထော ဝိတ္ထာရတော ဝိဘဇိတွာ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

၁၁. ပညတ္တိဟာရဝိဘင်္ဂဝိဘာဝနာ

၃၉. ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန ဝိဘင်္ဂေန ဝေဝစနာနိ ဝိဘတ္တာနိ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတော ဝိဘင်္ဂေါ ပရိပုဏ္ဏော, ‘‘ကတမော ပညတ္တိဟာရဝိဘင်္ဂေါ’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ကတမော ပညတ္တိဟာရော”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တေသု နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု သောဠသသု ဒေသနာဟာရာဒီသု **ကတမော** သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **ပညတ္တိဟာရော** ပညတ္တိဟာရဝိဘင်္ဂေါ နာမာတိ ပုစ္ဆတိ။ ‘‘ဧကံ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ပညတ္တီဟိ ဝိဝိဓာဟိ ဒေသေတီ’’တိအာဒိနိဒ္ဒေသဿ ဣဓာနိ မယာ ဝုစ္စမာနော ‘‘ယာ ပကတိကထာယ ဒေသနာ’’တိအာဒိကော ဝိတ္ထာရသံဝဏ္ဏနာဝိသေသော ပညတ္တိဟာရော ပညတ္တိဟာရဝိဘင်္ဂေါ နာမာတိ ဂဟေတဗ္ဗော။

‘‘ယာဟိ ဝိဝိဓာဟိ ပညတ္တီဟိ ဧကံ ဓမ္မံ ဘဂဝါ ဒေသေတိ, ကတမာ တာ ဝိဝိဓာ ပညတ္တိယော’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“ယာ ပကတိကထာယာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ပကတိကထာယာ**တိ အဿာဒာဒိပဒတ္ထဝိသေသံ အနိဒ္ဒိသိတွာ အတ္ထသဘာဝေန ပဝတ္တာယ ကထာယ သာမုက္ကံ မနသိကာရဓမ္မကထာယ ယာ ဒေသနာ ယထာဓိပ္ပေတမတ္ထံ ဝေနေယျသန္တာနေ နိက္ခိပတိ ပတိဋ္ဌပေတိ ပကာရေန ဉာပေတိ, တသ္မာ **နိက္ခေပပညတ္တိ,** တာယ ပညတ္တိယာ ဓမ္မံ ဒေသေတီတိ အတ္ထော။ ‘‘ယာ ပညတ္တိ ‘ပကတိကထာယ ဒေသနာ’တိ ဝုတ္တာ, ကတမာ သာ’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ တထာ ပုစ္ဆိတွာ ဝိတ္ထာရတော ဒဿေတုံ **“ကာ စ ပကတိကထာယ ဒေသနာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန –‘‘ဣတိ ‘ပကတိကထာယ ဒေသနာ’တိ သင်္ခေပေန ဝုတ္တမတ္ထံ ဝိတ္ထာရေန ဝိဘဇိတုံ ‘ကာ စ ပကတိကထာယ ဒေသနာ’တိ ပုစ္ဆိတွာ ‘စတ္တာရိ သစ္စာနီ’တိအာဒိမာဟာ’’တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၃၉) ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဒေသနာဒေသေတဗ္ဗဿ ဘေဒဘာဝေပိ အဘေဒဒေါပစာရေန **“ဒေသနာ စတ္တာရိ သစ္စာနီ”** တိ ဝုတ္တံ, စတုန္နံ သစ္စာနံ ပညတ္တိ ဒေသနာ နာမာတိ အတ္ထော။

‘‘ကထံ တံ သစ္စပညတ္တိံ ဘဂဝါ အာဟာ’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“ယထာ ဘဂဝါ အာဟာ”**တိ ဝုတ္တံ။ **ယထာ** ယေန ပကာရေန ဘဂဝါ ယံ ယံ ပညတ္တိံ အာဟ, တထာ တေန ပကာရေန သာ ပညတ္တိ ဇာနိတဗ္ဗာ။ **“ဣဒံ ဒုက္ခ”**န္တိ ယံ ပညတ္တိံ ဘဂဝါ အာဟ, **အယံ** ‘‘ဣဒံ ဒုက္ခ’’န္တိ ပညတ္တိ ပဉ္စန္နံ ခန္ဓာနံ နိက္ခေပပညတ္တိ, ဆန္နံ ဓာတူနံ နိက္ခေပပညတ္တိ, အဋ္ဌာရသန္နံ ဓာတူနံ နိက္ခေပပညတ္တိ, ဒွါဒသန္နံ အာယတနာနံ နိက္ခေပပညတ္တိ, ဒသန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ နိက္ခေပပညတ္တီတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ ခန္ဓဓာတုအာယတနိန္ဒြိယာနိ စ လောကိယာနေဝ။ ပိဋကသင်္ဂဟတသန္တာပဝိပရိဏာမတ္ထတာသာမညေန ဧကတ္တံ ဥပနေတွာ ‘‘ဣဒံ ဒုက္ခ’’န္တိ ဝုတ္တာ။ **ဒသန္နံ ဣန္ဒြိယာန** န္တိ စက္ခုသောတဃာနဇိဝှာကာယဣတ္ထိပုရိသဇီဝိတမနဝေဒနိန္ဒြိယာနံ ဒသန္နံ။ အနုဘဝနလက္ခဏေန ဧကလက္ခဏတ္တာ ဝေဒနိန္ဒြိယံ ဧကတ္တံ ဂဟိတံ, သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒီနိ ပန မဂ္ဂပရိယာပန္နတ္တာ န ဂဟိတာနိ။

ကဗဠီကာရေတိ ဌာနူပစာရေန တေဟရိတေ ဩဇာသင်္ခါတေ အာဟာရေ, ရာဂေ အရိယမဂ္ဂေန အပ္ပဟာတဗ္ဗတ္တာ အနုသယဝသေန, အာသာဝသေန တ ပတ္ထနာဝသေန တ **အတ္ထိ နန္ဒီ။ အတ္ထိ တဏှာ** တိ တွောပိ ဒေသေဝ န

ယော။ **ပတိဋ္ဌိတံ ဝိရုဠှ္ဟ** န္တိ ပဋိသန္ဓိအာကၤနသမတ္ထတာပတ္တိယာ ပတိဋ္ဌိတတ္တာ ပတိဋ္ဌိတဥ္ဖေဝ ဝိရုဠှဟဉ္စာ တိ ဂဟေတဗ္ဗံ။ **သင်္ခာရာန** န္တိ ပုနဗ္ဘဝနိဗ္ဗတ္တကသ္သ ဘဝသ္သ အဘိနိဗ္ဗတ္တိပေတုကာနံ သင်္ခာရာနံ။ **ဇာတိ ဇရာမရဏ**န္တိ အဘိနိဗ္ဗတ္တနလက္ခဏာ ဇာတိ, န ဥပ္ပာဒောဝ, ပရိပါကလက္ခဏာ ဇရာ, န ဌိတိယေဝ, ဘေဒနလက္ခဏံ မ ရဏံ, န ဘင်္ဂမေဝ။ တေန ဝုတ္တံ **“သသောကံ သဒရံ သဥပာယာသ”**န္တိ။

“ဖသ္သေ စေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရေ။ပေ.။ မနောသဥ္စေတနာယ စေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရေ။ပေ.။ ဝိညာဏေ စေ, ဘိ က္ခဝေ, အာဟာရေ အတ္ထိ ရာဂေ။ပေ.။ ဝဒာမီ”တိ **အယံ** ပညတ္တိ ဒုက္ခသ္သ စ သမုဒယသ္သ စ ပဘဝသ္သ ပညာပန တော **ပဘဝပညတ္တိ** နာမ။

ဝဋ္ဋဝသေန ပညတ္တိဘေဒေ အာစရိယေန ဝိဘတ္တေ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတေ, “ကထံ ဝိဝဋ္ဋဝသေန ပညတ္တိ ဘေဒေ ဝိဘတ္တော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“ကဗဠီကာရေ စေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရေ နတ္ထိ ရာဂေ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ “ကဗဠီကာရေ။ပေ.။ အနုပာယာသန္တိ ဝဒာမီ”တိ **အယံ** ပညတ္တိ ဒုက္ခသ္သ ပရိညာယ စ ပညာပနတော **ပရိညာပညတ္တိ** နာမ, သမုဒယသ္သ ပဟာနသ္သ စ ပညာပနတော **ပဟာနပညတ္တိ** နာမ, မဂ္ဂသ္သ ဘာဝနာယ စ ပညာပနတော **ဘာဝနာပညတ္တိ** နာမ, နိရောဓသ္သ သစ္ဆိကိရိယာယ စ ပညာပနတော **သစ္ဆိကိရိယာပညတ္တိ** နာမ။

၄၀. ဝိဝဋ္ဋဝသေန ပညတ္တိဘေဒေ အာစရိယေန ဝိဘတ္တေ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတေ, “ကထံ သမ္မသနဝသေန ပ ညတ္တိဘေဒေ ဝိဘတ္တော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“သမာဓိံ, ဘိက္ခဝေ, ဘာဝေထ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ “သမာဓိံ, ဘိက္ခ ဝေ, ဘာဝေထ။ပေ.။ ယထာဘူတံ ပဇာနာတီ”တိ **အယံ** ပညတ္တိ မဂ္ဂသ္သ ဘာဝနာယ စ ပညာပနတော **ဘာဝနာပညတ္တိ** နာမ, ဒုက္ခသ္သ ပရိညာယ စ ပညာပနတော **ပရိညာပညတ္တိ** နာမ, သမုဒယသ္သ ပဟာနသ္သ စ ပညာပနတော **ပဟာနပ ညတ္တိ** နာမ, နိရောဓသ္သ သစ္ဆိကိရိယာယ စ ပညာပနတော **သစ္ဆိကိရိယာပညတ္တိ** နာမ။

သမ္မသနဝသေန ပညတ္တိဘေဒေ အာစရိယေန ဝိဘတ္တေ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတေ, “ကထံ ဥပာအနက္ခန္ဓဝ သေန ပညတ္တိဘေဒေ ဝိဘတ္တော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“ရူပံ, ရာဓ, ဝိကိရထာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ “ရူပံ, ရာဓ, ဝိကိရ ထ။ပေ.။ နိဗ္ဗာန”န္တိ **အယံ** ပညတ္တိ တဏှာဟာသင်္ခာတသ္သ ရောဓသ္သ နိရောဓသ္သ စ ပညာပနတော **နိရောဓပညတ္တိ** နာမ, အဿာဒသ္သ နိဗ္ဗိဒါယ စ ပညာပနတော **နိဗ္ဗိဒါပညတ္တိ** နာမ, ဒုက္ခသ္သ ပရိညာယ စ ပညာပနတော **ပရိ ညာပညတ္တိ** နာမ, သမုဒယသ္သ ပဟာနသ္သ စ ပညာပနတော **ပဟာနပညတ္တိ** နာမ, မဂ္ဂသ္သ ဘာဝနာယ စ ပညာပန တော **ဘာဝနာပညတ္တိ** နာမ, နိရောဓသ္သ သစ္ဆိကိရိယာယ စ ပညာပနတော **သစ္ဆိကိရိယာပညတ္တိ** နာမ။

“ရူပဝေဒနာသညာသင်္ခာရဝိညာဏာနိ ဝိကိရန္တော ဝိဒ္ဓံသေန္တော ဝိကီဠနိယံ ကရောန္တော ပညာယ တဏှာဟာက္ခ ယာယ ပဋိပဇ္ဇန္တော ကိံ ပဇာနာတီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“သော ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတီ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ “သော ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတီတိ။ပေ.။ နိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတီ”တိ **အယံ** ပည တ္တိ သစ္စာနံ ပဋိဝေဓသ္သ ပညာပနတော **ပဋိဝေဓပညတ္တိ** နာမ, ဒဿနဘူမိယာ နိက္ခေပသ္သ စ ပညာပနတော **နိက္ခေပပညတ္တိ** နာမ, မဂ္ဂသ္သ ဘာဝနာယ စ ပညာပနတော **ဘာဝနာပညတ္တိ** နာမ, သောတာပတ္တိဖလသ္သ သစ္ဆိ ကိရိယာယ စ ပညာပနတော **သစ္ဆိကိရိယာပညတ္တိ** နာမ။ “သော ‘ဣမေ အာသဝာ’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ပေ.။ ‘အာသဝ အသေသံ နိရုဇ္ဈန္တိ’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတီ”တိ **အယံ** ပညတ္တိ ခယေဉာဏသ္သ ဥပ္ပာဒသ္သ စ ပညာပန တော **ဥပ္ပာဒပညတ္တိ** နာမ, အနုပ္ပာဒေဉာဏသ္သ ဩကာသသ္သ စ ပညာပနတော **ဩကာသပညတ္တိ** နာမ, မဂ္ဂသ္သ ဘာဝနာယ စ ပညာပနတော **ဘာဝနာပညတ္တိ** နာမ, ဒုက္ခသ္သ ပရိညာယ စ ပညာပနတော **ပရိညာပညတ္တိ** နာမ, သမုဒ ယသ္သ ပဟာနသ္သ စ ပညာပနတော **ပဟာနပညတ္တိ** နာမ, ဝီရိယိန္ဒြိယသ္သ အာရမ္ဘသ္သ စ ပညာပနတော **အာရမ္ဘပညတ္တိ** နာမ, အာသာဋိကာနံ အာဟဋ္ဋနာယ စ ပညာပနတော **အာဟဋ္ဋနာပညတ္တိ** နာမ, ဘာဝနာဘူမိယာ နိက္ခေပသ္သ စ ပညာပနတော **နိက္ခေပပညတ္တိ** နာမ, ဟာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အဘိနိဃာတသ္သ စ ပညာပနတော **အဘိနိ ဃာတပညတ္တိ** နာမ။

၄၁. ဝဋ္ဋဝသေန တ ဝိဝဋ္ဋဝသေန တ ဓမ္မသမ္မသနဝသေန တ ဥပာအနက္ခန္ဓဝသေန တ ပဇာနနဝသေန တ သစ္စေ သု နာနာဝိဓာ ပညတ္တိဘေဒေ အာစရိယေန ဝိဘတ္တေ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတေ, “ကထံ တေပရိဝဋ္ဋဝသေန သစ္စေ

သု ပညတ္တိဘေဒေ ဝိဘတ္တော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ တေပရိဝဋ္ဋဝသေန သစ္စေသု ပညတ္တိဘေဒံ ဒဿေတုံ **“ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ မေ, ဘိက္ခဝေ”**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန – “ဧဝံ ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋမုခေန သမ္မသနဉပဟာနက္ခန္ဓမုခေနေဝ သစ္စေသု ပညတ္တိဝိဘာဂံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ တေပရိဝဋ္ဋဝသေန ဒဿေတုံ ‘ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ မေ ဘိက္ခဝေ’တိအာဒိ အာရဒ္ဓ”န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၄၁) ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ပုဗ္ဗေ** ပရိဇာနနတော ပဋ္ဌာယ။ **အနနုဿုတေသူ** တိ ပရိဇာနနဝသေန အနနုဿုတေသု စတူသု သစ္စ**ဓမ္မေသု။ စက္ခု** န္တိ ပဌမံ နိဗ္ဗာနဒဿနဋ္ဌေန စက္ခု နာမ။ ယထာသဘာဝတော ကိစ္စပရိဇာနနဋ္ဌေန သစ္ဆိကိရိယပရိဇာနနဋ္ဌေန **ဉာဏံ** နာမ။ ယထာသဘာဝတော ကိစ္စပရိဇာနနာဒီနံ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ ပဇာနနဋ္ဌေန **ပညာ** နာမ။ တထာ ဝိဒိတကရဏဋ္ဌေန **ဝိဇ္ဇာ** နာမ။ အာလောကောဘာသကရဏဋ္ဌေန **အာလောကော** နာမ။ ဣဒံ စက္ခာဒိကံ သဗ္ဗံ ပညာဝေဝစနမေဝ။ “ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ မေ ဘိက္ခဝေ။ပေ။ ဥဒပာဒီ”တိ **အယံ** ပညတ္တိ သစ္စာနံ ဒေသနာယ ပညာပနတော **ဒေသနာပညတ္တိ** နာမ, သုတမယိယာ ပညာယ နိက္ခေပဿ စ ပညာပနတော **နိက္ခေပပညတ္တိ** နာမ, အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယဿ သစ္ဆိကိရိယာယ စ ပညာပနတော **သစ္ဆိကိရိယာပညတ္တိ** နာမ, ဓမ္မစက္ကဿ ပဝတ္တနာယ စ ပညာပနတော **ပဝတ္တနာပညတ္တိ** နာမ။

“တံ ခော ပနိဒံ ဒုက္ခံ ပရိညေယျံ။ပေ။ ဥဒပာဒီ”တိ **အယံ** ပညတ္တိ မဂ္ဂဿ ဘာဝနာယ ပညာပနတော **ဘာဝနာပညတ္တိ** နာမ, စိန္တာမယိယာ ပညာယ နိက္ခေပဿ စ ပညာပနတော **နိက္ခေပပညတ္တိ** နာမ, အညိန္ဒြိယဿ သစ္ဆိကိရိယာယ စ ပညာပနတော **သစ္ဆိကိရိယာပညတ္တိ** နာမ။

“တံ ခော ပနိဒံ ဒုက္ခံ ပရိညာတံ။ပေ။ ဥဒပာဒီ”တိ **အယံ** ပညတ္တိ မဂ္ဂဿ ဘာဝနာယ ပညာပနတော **ဘာဝနာပညတ္တိ** နာမ, ဘာဝနာမယိယာ ပညာယ နိက္ခေပဿ စ ပညာပနတော **နိက္ခေပပညတ္တိ** နာမ, အညာတာဝိနော ဣန္ဒြိယဿ သစ္ဆိကိရိယာယ စ ပညာပနတော **သစ္ဆိကိရိယာပညတ္တိ** နာမ, ဓမ္မစက္ကဿ ပဝတ္တနာယ စ ပညာပနတော **ပဝတ္တနာပညတ္တိ** နာမ။

တေပရိဝဋ္ဋဝသေန သစ္စေသု နာနာဝိဓော ပညတ္တိဘေဒော အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတော, “ကထံ ကုသလာကုသလာဒိဝသေန ဒေသိတဓမ္မဿ ပညတ္တိဘေဒော ဝိဘတ္တော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“တုလမတုလဉ္စ သမ္ဘဝ”**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အထ ဝာ ဓမ္မစက္ကသုတ္တေ ပညတ္တိဘေဒော အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတော, “တုလမတုလဉ္စာတိအာဒိကထာယ ကထံ ပညတ္တိဘေဒော ဝိဘတ္တော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“တုလမတုလဉ္စာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တုလီယတိ ပရိစ္ဆိဇ္ဇိယတီတိ **တုလံ,** ကာမာဝစရကမ္မံ, နတ္ထိ တုလံ သဒိသံ အညံ လောကိယကမ္မံ အဿ မဟဂ္ဂတကမ္မဿာတိ **အတုလံ,** ရူပာရူပာဝစရကမ္မံ။ ပုနဗ္ဘဝံ သမ္ဘဝတိ ဧတေနာတိ **သမ္ဘဝတေ,** တံ သမ္ဘဝံ။ ပုနဗ္ဘဝံ သင်္ခရောတီတိ **ဘဝသင်္ခါရော** ။ အဇ္ဈတ္တေ ဝိပဿနာဝသေန ရမတီတိ **အဇ္ဈတ္တရတော**။ သမထဝသေန သမာဓိယတီတိ **သမာဟိတော**။ အတ္တနိ သမ္ဘဝတီတိ **အတ္တသမ္ဘဝေ,** တံ အတ္တသမ္ဘဝံ။ **မုနိ** သမ္ဗုဒ္ဓော သမ္ဘဝံ ဘဝသင်္ခါရံ တုလဉ္စ အတုလဉ္စ အဝဿဇိ, အဇ္ဈတ္တရတော သမာဟိတော ကဝစံ အဘိန္ဒိ ဣဝ, ဧဝံ အတ္တသမ္ဘဝံ **အဘိန္ဒိ** ပဒါလယီတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ အထ ဝာ **မုနိ** သမ္ဗုဒ္ဓော “ပဉ္စက္ခန္ဓာ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ အနတ္တာ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ, နိဗ္ဗာနံ ပန နိစ္စံ သုခံ အသင်္ခတံ အဝိပရိဏာမဓမ္မ”န္တိ **တုလံ** တုလယန္တော **အတုလံ** နိဗ္ဗာနံ ဒိသွာ တ သမ္ဘဝံ ဘဝသင်္ခါရံ အရိယမဂ္ဂေန အဝဿဇိ။ ကထံ အဝဿဇိ? သော ဟိ မုနိ ဝိပဿနာဝသေန အဇ္ဈတ္တရတော စ ဟုတွာ, သမထဝသေန ဥပစာရပ္ပနာသု သမာဟိတော စ ဟုတွာ ကဝစံ အဘိန္ဒိ ဣဝ, **ဧဝံ အတ္တသမ္ဘဝံ** အတ္တနိ သဉ္ဇာတံ ကိလေသံ **အဘိန္ဒိ** ပဒါလယိ, ကိလေသာဘာဝေန ကမ္မဉ္စ ဇဟီတိ ကထာတ္တော ဂဟေတဗ္ဗော။

“တုလမတုလဉ္စ သမ္ဘဝ”န္တိ ပညတ္တိ သဗ္ဗဓမ္မာနံ အဘိညာယ ပညာပနတော **အဘိညာပညတ္တိ** နာမ, ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒာယ နိက္ခေပဿ စ ပညာပနတော **နိက္ခေပပညတ္တိ** နာမ, “ဘဝသင်္ခါရမဝဿဇိ မုနီ”တိ ပညတ္တိ သမုဒယဿ ပရိစ္စာဂဿ စ ပညာပနတော **ပရိစ္စာဂပညတ္တိ** နာမ, ဒုက္ခဿ ပရိညာယ စ ပညာပနတော **ပရိညာပညတ္တိ** နာမ, “အဇ္ဈတ္တရတော သမာဟိတော”တိ ပညတ္တိ ကာယဂတာယ သတိယာ ဘာဝနာယ စ ပညာပနတော **ဘာဝနာပညတ္တိ** နာမ, စိတ္တေကဂ္ဂတာယ ဌိတိယာ စ ပညာပနတော **ဌိတိပညတ္တိ** နာမ, “အဘိန္ဒိ ကဝစမိဝတ္တသမ္ဘဝ”န္တိ ပညတ္တိ စိတ္တဿ အဘိနိဗ္ဗိဒာယ စ ပညာပနတော **အဘိနိဗ္ဗိဒာပညတ္တိ** နာမ, သဗ္ဗညုတာယ ဥပာဒါနဿ စ ပညာပနတော **ဥပာဒါနပညတ္တိ** နာမ, အဝိဇ္ဇာဏ္ဍကောသာနံ ပဒါလနာယ စ ပညာပနတော **ပဒါလပညတ္တိ** နာမ, “ယထာဝုတ္တော ပညတ္တိပ္ပဘေဒော ကေန သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“တေနာဟာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တထာဝုတ္တသွ

သ ပညတ္တိပ္ပဘေဒသ္သ သမ္ဘဝတော ဘဂဝတ ယံ ''တုလမတုလ''န္တိအာဒိကထမာဟ, တထာသမ္ဘဝတော ယထာဝုတ္တာယ ကထာယ ယထာဝုတ္တော ပညတ္တိပ္ပဘေဒေါ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗောတိ။

''တုလမတုလဉ္စာ''တိအာဒိကထာယံ ပညတ္တိပ္ပဘေဒေါ အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမ္ဟေဟပိ စ ဉာတော။

'ယော ဒုက္ခမဒ္ဒက္ခိ ယတောနိဒါနံ၊ ကာမေသု သော ဇန္တု ကထံ နမေယျ။
ကာမာ ဟိ လောကေ သင်္ဂေါတိ ဉတွာ၊ တေသံ သတီမာ ဝိနယာယ သိက္ခေ'တိ။ –

ကထာယံ ပန ကထံ ပညတ္တိဘေဒေါ ဝိဘတ္တော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''ယော ဒုက္ခမဒ္ဒက္ခီ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ယော** အာရဒ္ဓဝိပဿကော ဇန္တု ယတောနိဒါနံ သဗ္ဗံ တေဘူမကံ ဟေတုဖလံ **ဒုက္ခံ** အဒ္ဒက္ခိ, **သော** အာရဒ္ဓဝိပဿကော ဇန္တု ကာမေသု **ကထံ နမေယျ** နမေတုံ နာရဟတိ။ ကာမာ လောကေ ''သင်္ဂေါ''တိ **ဟိ** ယသ္မာ ပဿိတဗ္ဗာ, တသ္မာ နမေတုံ နာရဟတိ, ဣတိ ဇာတံ ဒုက္ခဘာဝံ ဒုက္ခဟေတုဘာဝံ ဉတွာ **တေသံ** ကာမာနံ **ဝိနယာယ** ဝူပသမာယ **သတီမာ** ကာယဂတာသတိသမ္ပန္နော တိဏ္ဏံ သိက္ခာနံ **သိက္ခေ** သိက္ခေယျာတိ ကထာတ္တော သင်္ခေပေန ဝိညာတဗ္ဗော။ **အဋ္ဌကထာယံ** (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၄၁) ပန ဝိတ္ထာရေန သံဝဏ္ဏိတော။

''ယော ဒုက္ခ''န္တိ ပညတ္တိ ဒုက္ခဿ ဝေဝစနဿ စ ပရိညာယ စ ပညာပနတော **ဝေဝစနပညတ္တိ, ပရိညာပညတ္တိ စ** ဟောတိ။ ''ယတောနိဒါန''န္တိ ပညတ္တိ သမုဒယဿ ပဘဝဿ စ ပဟာနဿ စ ပညာပနတော **ပဘဝပညတ္တိ** စေဝ **ပဟာနပညတ္တိ** စ ဟောတိ။ ''အဒ္ဒက္ခီ''တိ ပညတ္တိ ဉာဏစက္ခုဿ ဝေဝစနဿ စ ပဋိဝေဓဿ စ ပညာပနတော **ဝေဝစနပညတ္တိ** စေဝ **ပဋိဝေဓပညတ္တိ** စ ဟောတိ။ ''ကာမေသု သော ဇန္တု ကထံ နမေယျာ''တိ ပညတ္တိ ကာမတဏှာယ ဝေဝစနဿ စ အနဘိနိဝိသဿ စ ပညာပနတော **ဝေဝစနပညတ္တိ** စေဝ **အနဘိနိဝေသပညတ္တိ** စ ဟောတိ။ ''ကာမာ ဟိ လောကေ သင်္ဂေါတိ ဉတွာ''တိ ပညတ္တိ ကာမာနံ ပစ္စတ္ထိကတော ဒဿနဿ စ ပညာပနတော **ဒဿနပညတ္တိ** နာမ။ ကာမာ ဟိ အနတ္ထဇနနတော ပစ္စတ္ထိကသဒိသာ။

''ကီဒိသာ ဟုတွာ အနတ္ထဇနကာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ကာမာ ဟီ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ကာမာ ရာဂဂ္ဂိအာဒီဟိ အန္တောဒယှနတော **အင်္ဂါရကာသူပမာ** စ, ပူတိဘာတပဇ္ဇနတော **မံသပေသူပမာ** စ, ဗဟိ အညေန ဒယှနတော **ပာဝကကပ္ပာ** ဇလိတဂ္ဂိက္ခန္ဓူပမာ စ, ပတိဋ္ဌာနာဘာဝတော **ပပတူပမာ** စ, ဝိသသဒိသေဟိ အေသာဒီဟိ ပရိဟီနနတော **ဥရဂေါပမာ** စ။ ''တေသံ သတီမာ''တိ ပညတ္တိ ပဟာနာယ အပစယဿ စ ပညာပနတော **အပစယပညတ္တိ** နာမ, ကာယဂတာယ သတိယာ နိက္ခေပဿ စ ပညာပနတော **နိက္ခေပပညတ္တိ** နာမ, မဂ္ဂဿ ဘာဝနာယ စ ပညာပနတော **ဘာဝနာပညတ္တိ** နာမ။ ''ဝိနယာယ သိက္ခေ''တိ ပညတ္တိရာဂဝိနယဿ ဒေါသဝိနယဿ မောဟဝိနယဿ ပဋိဝေဓဿ စ ပညာပနတော **ပဋိဝေဓပညတ္တိ** နာမ။ ''ဇန္တူ''တိ ပညတ္တိ ယောဂိဿ ဝေဝစနဿ စ ပညာပနတော **ဝေဝစနပညတ္တိ** နာမ။

''ဇန္တူတိ သာမညသတ္တတစကော သဒ္ဒော ကသ္မာ ယောဂိတစကောတိ ဝိညာတဗ္ဗော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''ယဒာ ဟီ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယောဂီ **ယဒာ** ယသ္မိံ ကာလေ ကာမာ သင်္ဂေါတိ ပဇာနာတိ, တဒာ တသ္မိံ ကာလေ **သော** ယောဂီ ကာမာနံ အနုပ္ပာဒာယ ကုသလေ ဓမ္မေ ကာယဂတာသတိအာဒီဟိ **ဥပ္ပာဒယတိ,** သော ကုသလေ ဓမ္မေ ဥပ္ပာဒေန္တော ယောဂီ အနုပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပ္ပာဒာယ **တယမတိ** ကုသလဝီရိယံ ကရောတိ, တသ္မာ ယောဂီတစကော ဇန္တုသဒ္ဒောတိ ဝိညာတဗ္ဗော။ ''ဇန္တူ''တိ **အယံ** ပညတ္တိ **အပ္ပတ္တဿ** ကုသလဿ ဈာနဓမ္မာဒိကဿ ပတ္တိယာ တယာမဿ စ ပညာပနတော **တယာမပညတ္တိ** နာမ, ဩရမတ္တိကာယ အသန္တုဋ္ဌိယာ နိက္ခေပဿ စ ပညာပနတော **နိက္ခေပပညတ္တိ** နာမ။ ''သော အနုပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပ္ပာဒာယ တယမတီ''တိ အယံ ပညတ္တိ တယာမပညတ္တိ, ''ဟေတုသော ဥပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဌိတိယာ တယမတီတိ ပညတ္တိ ကတမာ ပညတ္တီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ သော ဥပ္ပန္နာန''** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထ** တသ္မိံ ''အနုပ္ပန္နာန''န္တိအာဒိမ္ဟိ။ ''သော ဥပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဌိတိယာ တယမတီ''တိ **အယံ** ပညတ္တိ ဘာဝနာယ အပ္ပမာဒဿ စ ပညာပနတော **အပ္ပမာဒပညတ္တိ** နာမ, ဝီရိယိန္ဒြိယဿ နိက္ခေပဿ စ ပညာပနတော **နိက္ခေပပညတ္တိ** နာမ, ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အာရက္ခဿ

သ စ ပညာပနတော **အာရက္ခပညတ္တိ** နာမ, အဓိစိတ္တသိက္ခာယ ဋ္ဌိတိယာ စ ပညာပနတော **ဋ္ဌိတိပညတ္တိ** နာမ။ ''ကေန ယထာဝုတ္တပ္ပကာရော ပညတ္တိပ္ပဘေဒေါ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တေနာဟာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

''ယော ဒုက္ခမဒ္ဒက္ခိ ယတောနိဒါန''န္တိအာဒိကထာယ ပညတ္တိပ္ပဘေဒေါ အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတော။

''မောဟသမ္ဗန္ဓနော လောကော၊ ဘဗ္ဗရူပေါဝ ဒိဿတိ။
ဥပဓိဗန္ဓနော ဗာလော၊ တမသာ ပရိဝါရိတော။
အဿိရီ ဝိယ ခါယတိ၊ ပဿတော နတ္ထိ ကိဉ္စန''န္တိ။ –

ကထာယံ ပန ကထံ ပညတ္တိပ္ပဘေဒေါ ဝိဘတ္တော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''မောဟသမ္ဗန္ဓနော''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **မောဟသမ္ဗန္ဓနော**တိ မောဟဟေတုကေဟိ သံယောဇနေဟိ သမ္ဗန္ဓော။ **လောကော**တိ အပ္ပဟီနသံယောဇနော သတ္တလောကော။ **ဘဗ္ဗရူပေါဝ ဒိဿတီ** တိ အဘဗ္ဗောပိ အတ္တာ ဘဗ္ဗရူပေါဝ ဘဗ္ဗဇာတိကော ဝိယ ဗာလာနံ အဝိပဿကာနံ ဒိဿတိ။ **ဥပဓိဗန္ဓနော** တိ ကိလေသူပဓီဟိ ဗန္ဓိတဗ္ဗော။ ယု-ပစ္စယော ဟိ ကမ္မတ္ထေ ဝိဟိတော။ ဥပဓီသု တ ကိလေသာနံ ဗန္ဓနံ ယဿ ဗာလဿာတိ **ဥပဓိဗန္ဓနော** ။ ဒွေဝ အဝဓိယော လာတိ ဂဏှာတီတိ **ဗာလော။ တမသာ** သမ္မောဟေန **ပရိဝါရိတော** ပဋိစ္ဆာဒိတော ပဏ္ဍိတာနံ ဝိပဿကာနံ **အဿိရီ** ဝိယ သိရီဝိရဟိတော ဝိယ **ခါယတိ** ဥပဋ္ဌာတိ။ **ပဿတော** ပညာစက္ခုနာ ပဿန္တဿ ပဏ္ဍိတဿ ကိဉ္စနံ နတ္ထီတိ သင်္ခေပတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

''မောဟသမ္ဗန္ဓနော လောကော''တိ ပညတ္တိ မောဟသီသေန ဂဟိတာနံ ဝိပလ္လာသာနံ ဒေသနာယ ပညာပနတော **ဒေသနာပညတ္တိ** နာမ။ ''ဘဗ္ဗရူပေါဝ ဒိဿတီ''တိ ပညတ္တိ လောကဿ ဝိပရီတဿ ဝိပရီတာကာရေန ဥပဋ္ဌာနဿ ပညာပနတော **ဝိပရီတပညတ္တိ** နာမ။ ''ဥပဓိဗန္ဓနော ဗာလော''တိ ပညတ္တိ ဟာပကာနံ ဣစ္ဆာဝစရာနံ ပဘဝဿ ပညာပနတော **ပဘဝပညတ္တိ** နာမ။ ''ဥပဓိဗန္ဓနော ဗာလော''တိ ပညတ္တိ ပရိယုဋ္ဌာနာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဗန္ဓနေကိစ္စဿ ပညာပနတော **ကိစ္စပညတ္တိ** နာမ။ ''ဥပဓိဗန္ဓနော ဗာလော''တိ ပညတ္တိ ကိလေသာနံ ဗန္ဓနဗလမ္ပဟာန ဗလာနံ ပညာပနတော **ဗလပညတ္တိ** နာမ။ ''ဥပဓိဗန္ဓနော ဗာလော''တိ ပညတ္တိ သင်္ခါရာနံ ဝိရုဟနာယ ပညာပနတော **ဝိရုဟနာပညတ္တိ** နာမ။ ''တမသာ ပရိဝါရိတော''တိ ပညတ္တိ အဝိဇ္ဇန္ဓကာရဿ ဒေသနာယ ပညာပနတော **ဒေသနာပညတ္တိ** နာမ, အဝိဇ္ဇန္ဓကာရဿ ဝေဝစနဿ စ ပညာပနတော **ဝေဝစနပညတ္တိ** နာမ။ ''အဿိရီ ဝိယ ခါယတီ''တိ ပညတ္တိ ဒိဗ္ဗစက္ခုဿ ဒဿနကိရိယာယ ပညာပနတော **ဒဿနပညတ္တိ** နာမ။ ''အဿိရီ ဝိယ ခါယတီ''တိ ပညတ္တိ ပညာစက္ခုဿ နိက္ခေပဿ ပညာပနတော **နိက္ခေပပညတ္တိ** နာမ။ ''ပဿတော နတ္ထိ ကိဉ္စန''န္တိ ပညတ္တိ **သတ္တာနံ** အရိယာနံ ပဋိဝေဓဿ ပညာပနတော **ပဋိဝေဓပညတ္တိ** နာမ။

''ကတမံ ကိဉ္စန''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ရာဂေါ ကိဉ္စန''** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ''ယထာဝုတ္တော ပညတ္တိပ္ပဘေဒေါ ကထံ အမ္ဟေဟိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တေနာဟာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယထာဝုတ္တဿ ပညတ္တိပ္ပဘေဒဿ သမ္ပဝတော ဘဂဝတ ယံ **''မောဟသမ္ဗန္ဓနော''**တိအာဒိမာဟ, တထာသမ္ပဝတော တာယ ကထာယ ယထာဝုတ္တော ပညတ္တိပ္ပဘေဒေါ ကထာနုသာရေန သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော။

''မောဟသမ္ဗန္ဓနော လောကော''တိအာဒိကထာယ ပညတ္တိပ္ပဘေဒေါ အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတော, ''အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, အဇာတ'န္တိအာဒိပာဠိယာ ပညတ္တိပ္ပဘေဒေါ ကထံ ဝိဘတ္တော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ''** တိအာဒိပါဠိမာဟ။ ''သာ ပန ဟဋ္ဌိ ကိမတ္ထံ ဘဂဝတာ ဝုတ္တာ''တိ စေ ပုစ္ဆေယျ? ပရမတ္ထတော အဝိဇ္ဇမာနတ္တာ နိဗ္ဗာနံ နတ္ထိ, တသ္မာ ''အတ္ထိ နိဗ္ဗာန''န္တိ ဝစနံ သသဝိသာဏဝစနံ ဝိယ အနတ္ထံ, တေဟာရ မတ္တမေတန္တိ ဝဒန္တာနံ မိစ္ဆာဝါဒံ ဘဉ္ဇိတုံ ဘဂဝတာ ဝုတ္တာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ကုတောစိပိ အဇာတတ္တာ အဘူတတ္တာ **အဇာတံ အဘူတံ**။ ပစ္စယေဟိ အကတတ္တာ **အကတံ**။ သင်္ခတာဘာဝတော **အသင်္ခတံ** နိဗ္ဗာနံ အတ္ထိ။ **တေ** အဇာတာဒိကံ နိဗ္ဗာနံ နော စေ အဘဝိဿ, ဧဝံ သတိ နိဿရဏံ န ပညာယေထ, နိဗ္ဗာနဿ စ အရိယမဂ္ဂဖလာနံ အာရမ္မဏတ္တာ, မဂ္ဂဖလာနဉ္စ ကိလေသာနံ သမုစ္ဆိန္ဒနတော ပဋိပ္ပဿမ္ဘနတော, သမုစ္ဆိန္ဒနေန စ တဒိဓဿ ဝဋ္ဋဿ အပဝဋ္ဋနတော အဇာတာဒိကံ နိဗ္ဗာနံ အတ္ထိယေဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

“အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, အဇာတံ။ပေ။ အသင်္ခတ”န္တိ **အယံ** ပညတ္တိ နိဗ္ဗာနသ္သ **ဒေသနာပညတ္တိ** စ နိဗ္ဗာနသ္သ **ဝေဝစနပညတ္တိ** စ ဟောတိ။ “နယိဓ ဇာတသ္သ။ပေ။ ပညာယေထာ”တိ **အယံ** ပညတ္တိ သင်္ခတသ္သ **ဝေဝစနပညတ္တိ** စ သင်္ခတသ္သ **ဥပနယနပညတ္တိ** စ ဟောတိ။ “ယသ္မာ စ။ပေ။ အသင်္ခတ”န္တိ **အယံ** ပညတ္တိ နိဗ္ဗာနသ္သ **ဝေဝစနပညတ္တိ** စ နိဗ္ဗာနသ္သ **ဇောတနာပညတ္တိ** စ ဟောတိ။ “ယသ္မာ ဇာတသ္သ။ပေ။ ပညာယတီ”တိ **အယံ** ပညတ္တိ နိဗ္ဗာနသ္သ **ဝေဝစနပညတ္တိ** စ မဂ္ဂသ္သ သံသာရတော **နိယ္ယာနိကပညတ္တိ စ နိသ္သရဏပညတ္တိ** စ ဟောတီတိ ပညတ္တိဝိသေသော ပဏ္ဍိတေဟိ နိဒ္ဓာရေတ္ဝာ ဂဟေတဗ္ဗော။

“ယထာဝုတ္တော နိဗ္ဗာနသ္သ ပညတ္တိပ္ပဘေဒော ကေန သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“တေနာဟ ဘဂဝါ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **“တေနာဟ အာယသ္မာ”** တိအာဒ္ယနုသန္ဓိအတ္ထော စေဝ **“နိယုတ္တော ပညတ္တိဟာရော”**တိ အနုသန္ဓိအတ္ထော စ ဝုတ္တနယာနုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဣတိ ပညတ္တိဟာရဝိဘင်္ဂေ သတ္တိဗလာနုရူပါ ရစိတာ

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဍိတေဟိ ပန အဋ္ဌကထာဋီကာနုသာရေန ဂမ္ဘီရတ္ထော ဝိတ္ထာရတော ဝိဘဇိတ္ဝာ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

၁၂. ဩတရဏဟာရဝိဘင်္ဂဝိဘာဝနာ

၄၂. ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန ပညတ္တိဟာရဝိဘင်္ဂေန ပညတ္တိယော ဝိဘတ္တာ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတော ဝိဘင်္ဂေါ ပရိပုဏ္ဏော, “ကတမော ဩတရဏော ဟာရဝိဘင်္ဂေါ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ကတမော ဩတရဏော ဟာရော”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တေသု နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု သောဠသသု ဒေသနာဟာရာဒီသု **ကတမော** သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **ဩတရဏော ဟာရော** ဩတရဏဟာရဝိဘင်္ဂေါ နာမာတိ ပုစ္ဆတိ။ “ယော စ ပဋိစ္စုပ္ပာဒော”တိအာဒိနိဒ္ဒေသသ္သ ဣဒါနိ မယာ ဝုစ္စမာနော “ဥဒ္ဓံ အဓော သဗ္ဗဓိ ဝိပ္ပမုတ္တော”တိအာဒိကော ဝိတ္ထာရသံဝဏ္ဏနာဝိသေသော ဩတရဏော ဟာရော ဩတရဏဟာရဝိဘင်္ဂေါ နာမာတိ ဂဟေတဗ္ဗော။

တတ္ထ ဟဒ္ဒေ “ကတမေ ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒယော နိဒ္ဓာရေတ္ဝာ ကတမေဟိ နိဒ္ဓာရိတေဟိ ဓမ္မေဟိ ဩတရတီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ဣမသ္မိံ ဟဒ္ဒေ ဣမေ ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒယော နိဒ္ဓာရေတ္ဝာ ဣမေဟိ နိဒ္ဓာရိတေဟိ ဓမ္မေဟိ ဩတရတီတိ ဒဿေတုံ **“ဥဒ္ဓံ အဓော သဗ္ဗဓိ ဝိပ္ပမုတ္တော”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဥဒ္ဓ** န္တိ ကာမဓာတုတော ဥဒ္ဓံ ဥပရိဘာဂေ ပဝတ္တာယ ရူပဓာတုအရူပဓာတုယာ။ **အဓော**တိ ရူပဓာတုတော ဟေဋ္ဌာဘာဂေ ပဝတ္တာယ ကာမဓာတုယာ။ **သဗ္ဗဓီ** တိ သဗ္ဗသ္မိံ ကာမရူပအရူပဓာတုမှိ။ **ဝိပ္ပမုတ္တော** တိ ပဋိသန္ဓိဝသေန အပ္ပဝတ္တနတော ဝိပ္ပမုတ္တော အသေက္ခော။ အယံ သေက္ခော ဒသ္သနမဂ္ဂေန သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ သမုစ္ဆိတတ္တာ “အယံ အသ္မီ”တိ အနာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ ဇေံ သေက္ခာယ ဝိမုတ္တိယာ စေဝ အသေက္ခာယ ဝိမုတ္တိယာ စ သေက္ခော စေဝ အသေက္ခော စ အတိဏ္ဏပုဗ္ဗံ ဩဃံ အပုနဗ္ဘဝာယ ဝိမုတ္တော ဥဒတာရီတိ ကထာတ္တော ဂဟေတဗ္ဗော။

တသ္မိံ ကထာဟဒ္ဒေ “ကတမေ နိဒ္ဓာရေတ္ဝာ ကတမေဟိ ဩတရတီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“ဥဒ္ဓန္တိ ရူပဓာတူ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဥဒ္ဓ** န္တိ မနုဿလောကတော ဥဒ္ဓံ ဓာတုမဟာရာဇိကာဒယောပိ ဂဟိတာတိ အတ္ထသမ္ဘဝတော တံ နိဝတ္တေတုံ **“ရူပဓာတု အရူပဓာတူ”**တိ ဝုတ္တံ။ **အဓော**တိ မနုဿဘဝတော အဓော စတ္တာရော အပာယဘူမိယော စ ဂဟိတာတိ အတ္ထသမ္ဘဝတော တံ နိဝတ္တေတုံ **“ကာမဓာတူ”**တိ ဝုတ္တံ။ **သဗ္ဗဓီ** တိ စတုဘူမိကေတိ အတ္ထသမ္ဘဝတော **“တေဓာတုကေ”**တိ ဝုတ္တံ။ **အယံ အသေက္ခာ ဝိမုတ္တီ** တိ ဝိမုတ္တသ္သ အသေက္ခသ္သ ယာ ဝိရာဂတာ အတ္ထိ, အယမ္ပိ ဝိရာဂတာ အသေက္ခဖလဝိမုတ္တိ။ “ဥဒ္ဓံ အဓော သဗ္ဗဓိ ဝိပ္ပမုတ္တော”တိ ဟဒ္ဒေ ဝုတ္တပ္ပကာရာ အယံ အသေက္ခာ ဝိမုတ္တိ နိဒ္ဓာရိတာတိ အတ္ထော။ နိဒ္ဓာရိတာယ အသေက္ခာယ ဝိမုတ္တိယာ ယာနိ သဒ္ဓါဒိပဉ္စိန္ဒြိယာနိ နိဒ္ဓာရိတာနိ, **တာနိယေဝ** အသေက္ခာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘဝန္တိ။ **အယံ** ဝုတ္တပ္ပကာရာ ဩတရဏာ **ဣန္ဒြိယေဟိ** ဝိမုတ္တိယာ **ဩတရဏာ** နာမ ပဝေသနာ နာမ။

တာနိယေဝ အသေက္ခာနိ ပဋ္ဌိန္ဒြိယာနိ ဝိဇ္ဇာယ ဥပကာရကတ္တာ, ပညာပဒဋ္ဌာနတ္တာ တ **ဝိဇ္ဇာ** ဘဝန္တိ။ **ဝိဇ္ဇုပ္ပာ ဒာ** တာဒိသာယ ဝိဇ္ဇာယ ဥပ္ပာဒာ ဥပ္ပာဒဟေတုတော **အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ** အဝိဇ္ဇာယ နိရောဓာ ဟောတိ။ပေ.။ ဒုက္ခက္ခန္ဓ ဿ နိရောဓော ဟောတိ, **အယံ** ဝုတ္တပ္ပကာရာ ဩတရဏာ ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒေဟိ ဩတရဏာ နာမ။

တာနိယေဝ အသေက္ခာနိ ပဋ္ဌိန္ဒြိယာနိ တီဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတာနိ သဒ္ဓာဝီရိယေဟိ သီလသမ္ဘဝတော, သတိ ယာ စ ပညာနုဝတ္တကတ္တာ။ သေသာ ဝုတ္တနယာနုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။

''ဥဒ္ဓံ အဓော သဗ္ဗဓိ ဝိပ္ပမုတ္တော''တိ ဟဒ္ဓေ နိဒ္ဒိဋ္ဌရေတ္တ ဩတရဏာ အာစရိယေန ဝိဘတ္တာ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတာ, ''အယံ အဟသ္မီတိ အနာနုပဿီ''တိ ဟဒ္ဓေ ''ကတမေ နိဒ္ဒိဋ္ဌရေတ္တ ကတမေဟိ ဩတရဏေဟိ ဩတရတီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''အယံ အဟသ္မီတိ အနာနုပဿီတိ အယံ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယော အယံ သေက္ခော ''အဟမသ္မိ''တိ နာနုပဿီ, တဿ သေက္ခဿ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ ယော သမုဂ္ဃာတော အတ္ထိ, ယာ သမုဂ္ဃာတသ ဋ္ဌာတာ သမုဂ္ဃာတဝိမုတ္တိ သေက္ခာ ဝိမုတ္တိ ဟောတိ, တဿာ သေက္ခာယ ဝိမုတ္တိယာ ယာနိ သဒ္ဓါဒိပဋ္ဌိန္ဒြိယာနိ နိဒ္ဒ ဓာရိတာနိ, **တာနိယေဝ** သေက္ခာနိ ပဋ္ဌိန္ဒြိယာနိ ဘဝန္တိ။ **အယံ** ဝုတ္တပ္ပကာရာ ဩတရဏာ ဣန္ဒြိယေဟိ ဩတရ ဏာ နာမ။ သေသာ ဝုတ္တနယာနုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၄၃. ''ဥဒ္ဓံ အဓော''တိအာဒိကထာယံ ဩတရဏာ အာစရိယေန ဝိဘတ္တာ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတာ, ''နိဿိတဿ စ လိတ''န္တိအာဒိဟဒ္ဓေ ''ကတမေ နိဒ္ဒိဋ္ဌရေတ္တ ကတမေဟိ ဩတရတီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''နိဿိတဿ စလိတံ, အနိဿိတဿ စလိတံ နတ္ထီ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **နိဿိတဿ** ပုဂ္ဂလဿ **စလိတံ** စလနံ အတ္ထိ, **အနိဿိတဿ** ပုဂ္ဂလဿ **စလိတံ** စလနံ နတ္ထိ။ **စလိတေ** စလနေ အသတိ ပဿဒ္ဓိ ဘဝတိ, ပဿဒ္ဓိယာ **သတိ** ဝိဇ္ဇမာနာယ နတိ န ဟောတိ, နတိယာ **အသတိ** အဝိဇ္ဇမာနာယ **အာဂတိဂတိ** န ဟောတိ, အာဂတိဂတိယာ **အသတိ** အဝိဇ္ဇမာနာယ **စုတူပပာတော** န ဟောတိ, စုတူပပာတေ **အသတိ** အဝိဇ္ဇမာနေ **ဣဓ** ဆသု အဇ္ဈတ္တိကာယတနေသု အတ္တာနံ နေဝ ပဿတိ, **ဟုရံ** တ ဆသု ဗာဟိရာယတနေသု အတ္တာနံ န ပဿတိ, **ဥဘယံ အန္တရေန** ဝဇ္ဇေတွာ ဖဿာဒိသမုဒယေသု ဓမ္မေသု အတ္တာနံ န ပဿတိ, **ဧသော** ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒေ ''အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ''တိအာဒိကော ဒုက္ခဿ **အန္တော** အဝ သာနံ ကရောတီတိ အတ္ထော။

နိဿိတဿ စလိတန္တိ ဧတ္ထ ''နိဿယော ကတိဝိဓော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''နိဿိတဿ စလိတန္တိ နိဿယော နာမာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု ဒုဝိဓေသု တဏှာနိဿယဒိဋ္ဌိနိဿယေသု ယာ စေတနာ **ရ တ္တဿ** ပုဂ္ဂလဿ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ, **အယံ** စေတနာဓမ္မော **တဏှာနိဿယော** နာမ။ ယာ စေတနာ **မူဠှဿ** ပုဂ္ဂ လဿ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ။ **အယံ** စေတနာဓမ္မော **ဒိဋ္ဌိနိဿယော** နာမ။ သာ ဒုဝိဓာ စေတနာ ပန သင်္ခါရာ နာမ။ သင်္ခါရ ပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ပေ.။ သဗ္ဗော ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒေ နိဒ္ဒိဋ္ဌော။ **အယံ** ဝုတ္တပ္ပကာရာ ဩတရဏာ ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒေဟိ ဩတရဏာ နာမ။

တတ္ထာ တိ တသ္မိံ တဏှာနိဿယဒိဋ္ဌိနိဿယေ ယာ ဝေဒနာ **ရတ္တဿ** ပုဂ္ဂလဿ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ, အယံ **သုခါ ဝေဒနာ**။ ယာ စေတနာ **သမ္မူဠှဿ** ပုဂ္ဂလဿ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ, အယံ **အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ**။ ယေဘုယျေန သေ သာ ဝုတ္တနယာနုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၄၄. ''နိဿိတဿ စလိတ''န္တိအာဒိဟဒ္ဓေ ဩတရဏာ အာစရိယေန ဝိဘတ္တာ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတာ။

> ''ယေ ကေစိ သောကာ ပရိဒေဝိတာ တ။ပေ.။
> ပိယံ န ကယိရာထ ကုဟိဉ္စိ လောကေ''တိ။ –

ကထာဟဒ္ဓေ ''ကတမေ နိဒ္ဒိဋ္ဌရေတ္တ ကတမေဟိ ဩတရတီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ယေ ကေစိ သောကာ''**တိအာဒိ ဝု တ္တံ။ ယေ ကေစိ သောကာ တ ယာ ကာစိ ပရိဒေဝိတာ တ အနေကရူပာ ယာ ကာစိ ဒုက္ခာ တ လောကသ္မိံ သမ္ဘဝန္တိ။ **ဧတေ** သောကာဒယော ပိယံ ပဋိစ္စ ပဘဝန္တိ, ပိယေ အသန္တေ **ဧတေ** သောကာဒယော န ဘဝန္တိ။ **တသ္မာ** ပိယေ အသ န္တေ သောကာဒီနံ အဘာဝတော **ယေသံ** ဝီတသောကာနံ ကုဟိဉ္စိ လောကေပိ နတ္ထိ, တေ ဝီတသောကာ သုခိနော ဘဝန္တိ။

တသ္မာ ဝိတသောကာနံ သုခသမ္ပန္နတ္တာ အသောကံ ဝိရဇံ **ပတ္ထယာနော** သပ္ပုရိသော ကုဟိဉ္စိ လောကေ ပိယံ န က ယိရာထာတိ ကထာတွော။

“ယေ ကေစိ သောကာ ပရိဒေဝိတာ တ, ဒုက္ခာ စ လောကသ္မိမနေကရူပာ ပိယံ ပဋိစ္စ ပဘဝန္တိ ဧတေ” တိ ဧတ္ထ ဟဋ္ဌေ ယာ ဝေဒနာ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ, အယံ **ဒုက္ခာ ဝေဒနာ** ။ သေသာ ဝုတ္တနယာနုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။

“ယေ ကေစိ သောကာ”တိအာဒိကထာဟဋ္ဌေ သြတရဏာ အာစရိယေန ဝိဘတ္တာ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတာ , “ကာမံ ကာမယမာနဿာ”တိအာဒိကထာဟဋ္ဌေ “ကတမေ နိဒ္ဒိဋ္ဌာရေတွတ ကတမေဟိ သြတရတီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“ကာမံ ကာမယမာနဿာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တဿံ ကထာယံ အတ္ထော ပာကဋော ဝုတ္တော၀။

တတ္ထာ တိ တသ္မိံ “ပီတိမနော ဟောတီ”တိ ဟဋ္ဌေ ယာ ပီတိမနတာ ဝုတ္တာ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ, **အယံ** ပီတိမနတာ **အနုန ယော** ဟောတိ။ **“သလ္လဝိဒ္ဓောဝ ရုပ္ပတီ”** တိ ဟဋ္ဌေ ယံ ရုပ္ပနံ အာဟ, **ဣဒံ** ရုပ္ပနံ **ပဋိဃံ** ဟောတိ, အနုနယော စ ပဋိဃ ဥ နိဒ္ဒိဋ္ဌာတိ အတ္တော။

“အနုနယေ စ ပဋိဃေ စ နိဒ္ဒိဋ္ဌေ ကတမော ဓမ္မော နိဒ္ဒိဋ္ဌော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“အနုနယော ပဋိဃဥ ပန တဏှာပက္ခော”**တိ ဝုတ္တံ။ **တဏှာပက္ခော** တိ တဏှာပက္ခတ္တာ တဏှာ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ။ “အနုနယော တဏှာ ပက္ခော ဟောတု, ပဋိဃံ ပန တဏှာပက္ခံ န သိယာ”တိ စေ ဝဒေယျ? ပဋိဃဿ အတ္တသိနေဟဝသေန ပဝတ္တ တနတော ပဋိဃမ္ပိ တဏှာပက္ခံ ဟောတိ။ “တဏှာယ နိဒ္ဒိဋ္ဌာယ ကတမော နိဒ္ဒိဋ္ဌော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“တဏှာယ စ ပနာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဒသန္နံ ရူပာယတနာနံ တဏှာယ ပဒဋ္ဌာနတ္တာ ဒသ ရူပာနိ အာယတနာနိ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ။ **အယံ** ဝုတ္တပ္ပကာရာ သြတရဏာ အာယတနေဟိ သြတရဏာ နာမ။ သုတ္တေ အာဂတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒအဒ ယော တေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန နယေန နိဒ္ဒိဋ္ဌာ, သုတ္တတ္တမုခေန တ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ, တေန။ပေ။ နယေန နိဒ္ဒိဋ္ဌာ တေသု ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒအာဒီသု ယော သံဝဏ္ဏနာနယဝိသေသော တဒတ္တတစကဝသေန တ တဒတ္တဉာပကဝသေန တ သြ တရတိ ပဝိသတိ သမောသရတိ, သော သံဝဏ္ဏနာနယဝိသေသော သြတရဏော ဟာရော နာမာတိ အဓိပ္ပာယော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သေသေသုပိ ဝုတ္တနယာနုသာရေန သြတရဏာ ဂဟေတဗ္ဗာ။ **“တေနာဟ အာယသ္မာ”** တိအာဒ္ဒာနုသန္ဓိအတ္ ထော စေဝ **“နိယုတ္တော သြတရဏော ဟာရော”** တိ အနုသန္ဓိအတ္ထော စ ဝုတ္တနယာနုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဣတိ သြတရဏဟာရဝိဘင်္ဂေ သတ္တိဗလာနုရူပာ ရစိတာ

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဍိတေဟိ ပန အဋ္ဌကထာဋီကာနုသာရေန ဂမ္ဘီရတ္တော ဝိတ္ထာရတော ဝိဘဇိတွတ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

၁၃. သောဓနဟာရဝိဘင်္ဂဝိဘာဝနာ

၄၅. ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန သြတရဏဟာရဝိဘင်္ဂေန သြတရိတဗ္ဗာ သုတ္တတ္ထာ ဝိဘတ္တာ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတော ဝိဘင်္ဂော ပရိပုဏ္ဏော, “ကတမော သောဓနဟာရဝိဘင်္ဂော”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ကတမော သောဓနော ဟာရော”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တေသု နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု သောဠသသု ဒေသနာဟာရာဒီသု **ကတမော** သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **သောဓနော ဟာရော** သောဓနဟာရဝိဘင်္ဂော နာမာတိ ပုစ္ဆတိ။ “ဝိ သ္သဇ္ဇိတမှိ ပဉ္ဇေဟ”တိအာဒိနိဒ္ဒေသဿ ဣဒါနိ မယာ ဝုစ္စမာနော “ယထာ အာယသ္မာ အဇိတော”တိအာဒိကော ဝိတ္ထာရသံဝဏ္ဏနာဝိသေသော သောဓနဟာရဝိဘင်္ဂော နာမာတိ ဂဟေတဗ္ဗော။ “ကထံ တတ္ထ ပဉ္ဇေဟ သောဓနော ဟာ ရော ဝိညာတဗ္ဗော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“ယထာ အာယသ္မာ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ယထာ** ယေန ပကာရေန အာယသ္မာ အ ဇိတော ဟရာယနေ ဘဂဝန္တံ ပဉ္ဇံ ပုစ္ဆတိ, တထာ တေန ပကာရေန ဝိသ္သဇ္ဇိတမှိ ပဉ္ဇေဟ အယံ သောဓနော ဟာ ရော ဝိညာတဗ္ဗောတိ။ “နိယမေတွတ ဝိဘဇေဟီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ နိယမေတွတ ဝိဘဇိတုံ **“ကေနဿူ”** တိအာဒိ ဝုတ္ တံ။ ကထာတွော ဝုတ္တော၀။

‘‘ကေနဿု နိဝုတော လောကော၊ ကေနဿု နပ္ပကာသတိ။
ကိဿာဘိလေပနံ ဗြူသိ၊ ကိံသု တဿ မဟဗ္ဘယ’’န္တိ။ –

ပုစ္ဆာဝသေန ပဝတ္တကထာယဉ္စ –

‘‘အဝိဇ္ဇာယ နိဝုတော လောကော၊ (အဇိတာတိ ဘဂဝါ၊)
ဝိဝိစ္ဆာ ပမာဒါ နပ္ပကာသတိ။
ဇပ္ပာဘိလေပနံ ဗြူမိ၊ ဒုက္ခမဿ မဟဗ္ဘယ’’န္တိ။ –

ဝိဿဇ္ဇနဝသေန ပဝတ္တကထာယဉ္စာတိ ဣမာသု ဒွီသု ကထာသု **“ကေနဿု နိဝုတော လောကော”** တိ ဣမိနာ ပဒေန **ပဉှော** ပုစ္ဆိတေ **“အဝိဇ္ဇာယ နိဝုတော လောကော”**တိ ဣမိနာ ပဒေန ဘဂဝတ ‘‘ကေနဿု နိဝုတော လောကော’’တိ ပဒံ တဒတ္ထေ အညာဏသံသယာဒိမလာနံ အပနယနေန သောဓေတိ။ တဒတ္ထေ ဟိ ဝိဿဇ္ဇိတေ အညာဏသံသယာဒီနံ အဘာဝတော အတ္ထော သောဓိတော နာမ, အတ္ထေ စ သောဓိတေ ပဒမ္ပိ သောဓိတံယေဝ။ တေနာဟ **အဋ္ဌကထာယံ** – ‘‘တဒတ္ထဿ ဝိဿဇ္ဇနတော’’တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၄၅), **ဋီကာယဉ္စ** ‘‘တဗ္ဗိသယအညာဏသံသယာဒိမလာပနယနေ န သောဓေတီ’’တိ ဝုတ္တံ။ **နော စ အာရမ္ဘ** န္တိ ပုစ္ဆိတံ အာရဘိတဗ္ဗံ သဗ္ဗကထာပဒံ, ကထာတ္တံ တ, ဉာတုံ ဣစ္ဆိ တဿ သဗ္ဗဿ အတ္ထဿ ဝိဿဇ္ဇနဝသေန အပရိယောသိတတ္တာ ဘဂဝတ ‘‘အဝိဇ္ဇာယ နိဝုတော လော ကော’’တိ ဧတ္တကေနေဝ ပဒေန သောဓေတိ။ သေသေသုပိ ဧသေ နယော။

“ကိံသု တဿ မဟဗ္ဘယ” န္တိ ဣမိနာ ပဒေန ပဉှော ပုစ္ဆိတေ **“ဒုက္ခမဿ မဟဗ္ဘယ”** န္တိ ပဒေန ဘဂဝ တာ **အာရမ္ဘော** ဉာတုံ ဣစ္ဆိတော အတ္ထော **သုဒ္ဓော** သောဓိတော ဟောတိ။ သေသကထာသုပိ ဧသေဝ နယော။

ယတ္ထ ပဉှော **ဧဝံ** နိရဝသေသဝိဿဇ္ဇနဝသေန အာရမ္ဘော **သုဒ္ဓော** သောဓိတော ဘဝတိ, သော ပဉှော **ဝိဿ ဇ္ဇိတော** သောဓိတော ဘဝတိ။ **ယတ္ထ** ပဉှော ဧဝံ နိရဝသေသဝိဿဇ္ဇနဝသေန အာရမ္ဘော ယာဝ **အသုဒ္ဓော** အ သောဓိတော ဘဝတိ, တာဝ သော ပဉှော **ဝိဿဇ္ဇိတော** သောဓိတော န ဘဝတီတိ ယောဇနာ။ **“တေနာဟာ”**တိအာဒိ ယာနုသန္ဓိသုတ္တေ စေဝ **“နိယုတ္တော သောဓနော ဟာရော”** တိ အနုသန္ဓိသုတ္တေ စ ဝုတ္တနယာနုသာ ရေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဣတိ သောဓနဟာရဝိဘင်္ဂေ သတ္တိဗလာနုရူပါ ရစိတာ

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဍိတေဟိ ပန အဋ္ဌကထာဋီကာနုသာရေန ဂမ္ဘီရတ္တော ဝိတ္ထာရတော ဝိဘဇိတ္ဗာ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

၁၄. အဓိဋ္ဌာနဟာရဝိဘင်္ဂဝိဘာဝနာ

၄၆. ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန ဝိဘင်္ဂေန ပဉ္စဟာဒယော သောဓိတာ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတော ပရိပုဏ္ဏော, ‘‘ကတမော အဓိဋ္ဌာနဟာရဝိဘင်္ဂော’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ကတမော အဓိဋ္ဌာနော ဟာ ရော”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တေသု နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု သောဠသသု ဒေသနာဟာရာဒီသု **ကတမော** သံဝဏ္ဏနာဝိ သေသော ပဋိနိဒ္ဒေသတော **အဓိဋ္ဌာနော ဟာရော** အဓိဋ္ဌာနဟာရဝိဘင်္ဂော နာမာတိ ပုစ္ဆတိ။ ‘‘ဧကတ္တတာယ ဓမ္မာ, ယေပိ စ ဝေမတ္တတာယ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ’’တိအာဒိနိဒ္ဒေသဿ ဣဒာနိ မယာ ဝုစ္စမာနော ‘‘ယေ တတ္ထ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ, တထာ တေ ဓာရယိတဗ္ဗာ’’တိအာဒိကော ဝိတ္ထာရသံဝဏ္ဏနာဝိသေသော အဓိဋ္ဌာနဟာရဝိဘင်္ဂော နာမာတိ ဂဟေတဗ္ဗော။

‘‘ယေ ဓမ္မာ သုတ္တေသု ဧကတ္တတာယ စ ဝေမတ္တတာယ စ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ, တေ ဓမ္မာ ကိံ ပန တထေဝ ဓာရယိတဗ္ဗာ , ဥဒါဟု အညထာပိ ဝိကပ္ပယိတဗ္ဗာ’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“ယေ တတ္ထာ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထ** တေသု သုတ္တန္

တေသု **ယေ** ဒုက္ခသစ္စာဒယော ဓမ္မာ ကေတ္တတာယ စ ဝေမတ္တတာယ စ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ, **တေ** ဒုက္ခသစ္စာဒယော ဓမ္မာ **တထာ** ကေတ္တတာယ စ ဝေမတ္တတာယ စ **ဓာရယိတဗ္ဗာ** ဥပလက္ခိတဗ္ဗာ, န အညထာ ဝိကပ္ပယိတဗ္ဗာ။

''သာမညကပ္ပနာယ တေဟာရဘာဝေန အနုဝဋ္ဋနတော ကတမာ ကေတ္တတာ, ကတမာ ဝေမတ္တတာ''တိ ပုစ္ဆိတ ဗ္ဗတ္တာ **''ဒုက္ခန္တိ ကေတ္တတာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဒုက္ခန္တိ** ဇာတိအာဒိဝိသေသမနပေက္ခိတ္ဝာ ယာ ဒုက္ခသာမညတာ ဝုတ္တာ, သာ အယံ ဒုက္ခသာမညတာ ဒုက္ခဿ **ကေတ္တတာ** နာမ။ ''တတ္ထ ကတမံ ဒုက္ခ''န္တိ ပုစ္ဆိတာ ''ဇာတိ ဒုက္ခာ, ဇရာ ဒုက္ခာ။ပေ... ဝိညာဏံ ဒုက္ခ''န္တိ ဇာတိအာဒိဝိသေသမပေက္ခိတ္ဝာ ယာ ဒုက္ခဝိသေသတာ ဝုတ္တာ, သာ **အယံ** ဒုက္ခဝိသေသတာ ဒုက္ခဿ **ဝေမတ္တတာ** နာမ။ **တတ္ထ** တိ ယေ ဒုက္ခာဒယော ဓမ္မာ သုတ္တေ ဝုတ္တာ, တတ္ထ တေသု ဒုက္ခာဒီသု အတ္ထေသု။

ဒုက္ခသမုဒယောတိ ''တဏှာ ပေါနောဘဝိကာ''တိ ဝိသေသမနပေက္ခိတ္ဝာ ယာ သမုဒယသာမညတာ ဝုတ္တာ, သာ အယံ သမုဒယသာမညတာ သမုဒယဿ **ကေတ္တတာ** နာမ။ ''တတ္ထ ကတမော သမုဒယော''တိ ပုစ္ဆိတ္ဝာ ''ယာယံ တဏှာ။ပေ။ ဝိဘဝတဏှာ''တိ ဝိသေသံ အပေက္ခိတ္ဝာ ယာ သမုဒယဝိသေသတာ ဝုတ္တာ, သာ **အယံ** သမုဒယဝိသေသတာ သမုဒယဿ **ဝေမတ္တတာ** နာမ။

ဒုက္ခနိရောဓောတိ ''တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသဝိရာဂနိရောဓော''တိ ဝိသေသမနပေက္ခိတ္ဝာ ယာ နိရောဓသာမညတာ ဝုတ္တာ, သာ အယံ နိရောဓသာမညတာ နိရောဓဿ **ကေတ္တတာ** နာမ။ ''တတ္ထ ကတမော ဒုက္ခနိရောဓော''တိ ပုစ္ဆိတ္ဝာ ''ယော တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသဝိရာဂနိရောဓော စာဂေါ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ မုတ္တိ အနာလယော''တိ ဝိသေသမပေက္ခိတ္ဝာ ယာ နိရောဓဝိသေသတာ ဝုတ္တာ, သာ **အယံ** နိရောဓဝိသေသတာ နိရောဓဿ **ဝေမတ္တတာ** နာမ။

ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒာတိ? ပဋိပဒာတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိဝိသေသမနပေက္ခိတ္ဝာ ယာ နိရောဓဂါမိနိပဋိပဒာသာမညတာ ဝုတ္တာ, သာ အယံ နိရောဓဂါမိနိပဋိပဒာသာမညတာ မဂ္ဂဿ **ကေတ္တတာ** နာမ။ ''တတ္ထ ကတမာ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒာ''တိ ပုစ္ဆိတ္ဝာ ''အယမေဝ အရိယော။ပေ။ သမ္မာသမာဓီ''တိ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိဝိသေသမပေက္ခိတ္ဝာ ယာ ဝိသေသဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒတာ ဝုတ္တာ, သာ **အယံ** ဝိသေသဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒတာ မဂ္ဂဿ **ဝေမတ္တတာ** နာမ။

မဂ္ဂေါ တိ နိရယဂါမိမဂ္ဂာဒိဝိသေသမနပေက္ခိတ္ဝာ ယာ သာမညမဂ္ဂတာ ဝုတ္တာ, သာ အယံ သာမညမဂ္ဂတာ မဂ္ဂဿ **ကေတ္တတာ** နာမ။ ''တတ္ထ ကတမော မဂ္ဂေါ''တိ ပုစ္ဆိတ္ဝာ ''နိရယဂါမီ မဂ္ဂေါ။ပေ။ နိဗ္ဗာနဂါမီ မဂ္ဂေါ''တိ နိရယဂါမိမဂ္ဂာဒိဝိသေသံ အပေက္ခိတ္ဝာ ယာ ဝိသေသမဂ္ဂတာ ဝုတ္တာ, သာ **အယံ** ဝိသေသမဂ္ဂတာ မဂ္ဂဿ **ဝေမတ္တတာ** နာမ။

နိရောဓောတိ ပဋိသင်္ခါနိရောဓာဒိဝိသေသံ အနပေက္ခိတ္ဝာ ယာ သာမညနိရောဓတာ ဝုတ္တာ, သာ အယံ သာမညနိရောဓတာ နိရောဓဿ **ကေတ္တတာ** နာမ။ ''တတ္ထ ကတမော နိရောဓော''တိ ပုစ္ဆိတ္ဝာ ''ပဋိသင်္ခါနိရောဓော။ပေ။ သဗ္ဗကိလေသနိရောဓော''တိ ပဋိသင်္ခါနိရောဓာဒိဝိသေသံ အပေက္ခိတ္ဝာ ယာ ဝိသေသနိရောဓတာ ဝုတ္တာ, သာ **အယံ** ဝိသေသနိရောဓတာ နိရောဓဿ **ဝေမတ္တတာ** နာမ။

ရူပန္တိ စာတုမဟာဘူတိကာဒိဝိသေသမနပေက္ခိတ္ဝာ ယာ သာမညရူပတာ ဝုတ္တာ, သာ အယံ သာမညရူပတာ ရူပဿ **ကေတ္တတာ** နာမ။ ''တတ္ထ ကတမံ ရူပ''န္တိ ပုစ္ဆိတ္ဝာ ''စာတုမဟာဘူတိကံ။ပေ။ တယောဓာတုယာ စိတ္တံ ဝိရာဇေတီ''တိ စာတုမဟာဘူတိကာဒိဝိသေသမပေက္ခိတ္ဝာ ယာ ဝိသေသရူပတာ ဝုတ္တာ, သာ **အယံ** ဝိသေသရူပတာ ရူပဿ **ဝေမတ္တတာ** နာမ။

၄၈. အဝိဇ္ဇာတိ ဒုက္ခေအညာဏာဒိဝိသေသမနပေက္ခိတ္ဝာ ယာ အဝိဇ္ဇာသာမညတာ ဝုတ္တာ, သာ အယံ အဝိဇ္ဇာသာမညတာ အဝိဇ္ဇာယ **ကေတ္တတာ** နာမ။ ''တတ္ထ ကတမာ အဝိဇ္ဇာ''တိ ပုစ္ဆိတ္ဝာ ''ဒုက္ခေ အညာဏံ, ဒုက္ခသမုဒယေ အညာဏံ။ပေ။ အဝိဇ္ဇာလင်္ဂီ မောဟော အကုသလမူလ''န္တိ ဒုက္ခေအညာဏာဒိဝိသေသမပေက္ခိတ္ဝာ ယာ အဝိဇ္ဇာဝိသေသတာ ဝုတ္တာ, သာ အယံ အဝိဇ္ဇာဝိသေသတာ အဝိဇ္ဇာယ **ဝေမတ္တတာ** နာမ။

ဝိဇ္ဇာတိ ဒုက္ခေဉာဏာဒိဝိသေသမနပေက္ခိတွာ ယာ ဝိဇ္ဇာသာမညတာ ဝုတ္တာ, သာ အယံ ဝိဇ္ဇာသာမညတာ ဝိဇ္ဇာယ **ဧကတ္တတာ** နာမ။ ''တတ္ထ ကတမာ ဝိဇ္ဇာ''တိ ပုစ္ဆိတွာ ''ဒုက္ခေ ဉာဏံ, ဒုက္ခသမုဒယေ ဉာဏံ။ပေ။ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗော ဇ္ဈင်္ဂော မဂ္ဂင်္ဂံ မဂ္ဂပရိယာပန္န''န္တိ ဒုက္ခေဉာဏာဒိဝိသေသမပေက္ခိတွာ ယာ ဝိဇ္ဇာဝိသေသတာ ဝုတ္တာ, သာ **အယံ** ဝိဇ္ဇာဝိသေသတာ ဝိဇ္ဇာယ **ဝေမတ္တတာ** နာမ။

သမာပတ္တီ တိ သညာသမာပတ္တာဒိဝိသေသံ အနပေက္ခိတွာ ယာ သာမညသမာပတ္တိတာ ဝုတ္တာ, သာ သာမည သမာပတ္တိတာ သမာပတ္တိယာ **ဧကတ္တတာ** နာမ။ ''တတ္ထ ကတမာ သမာပတ္တီ''တိ ပုစ္ဆိတွာ ''သညာသမာပတ္တိ အသညာသမာပတ္တိ။ပေ။ နိရောဓသမာပတ္တီ''တိ သညာသမာပတ္တာဒိဝိသေသံ အပေက္ခိတွာ ယာ ဝိသေသသမာ ပတ္တိတာ ဝုတ္တာ, သာ **အယံ** ဝိသေသသမာပတ္တိတာ သမာပတ္တိယာ **ဝေမတ္တတာ** နာမ။

ဈာယီတိ သေက္ခဈာယီအာဒိဝိသေသံ အနပေက္ခိတွာ ယာ ဈာယီသာမညတာ ဝုတ္တာ, သာ ဈာယီသာမညတာ ဈာ ယိနော **ဧကတ္တတာ** နာမ။ ''တတ္ထ ကတမော ဈာယီ''တိ ပုစ္ဆိတွာ ''အတ္ထိ သေက္ခော ဈာယီ, အတ္ထိ အသေက္ခော ဈာယီ။ပေ။ ပညုတ္တရော ဈာယီ''တိ သေက္ခဈာယီအသေက္ခဈာယီအာဒိဝိသေသမပေက္ခိတွာ ယာ ဈာယီဝိသေသ တာ ဝုတ္တာ, သာ **အယံ** ဈာယီဝိသေသတာ ဈာယိနော **ဝေမတ္တတာ** နာမ။

သမာဓီတိ သရဏသမာဓ္ယာဒိဝိသေသမနပေက္ခိတွာ ယာ သမာဓိသာမညတာ ဝုတ္တာ, သာ အယံ သမာဓိသာမည တာ သမာဓိနော **ဧကတ္တတာ** နာမ။ ''တတ္ထ ကတမော သမာဓီ''တိ ပုစ္ဆိတွာ ''သရဏော သမာဓိ, အရဏော သမာဓိ။ ပေ။ မိစ္ဆာသမာဓိ, သမ္မာသမာဓီ''တိ သရဏသမာဓ္ယာဒိဝိသေသမပေက္ခိတွာ ယာ သမာဓိဝိသေသတာ ဝုတ္တာ, သာ **အယံ** သမာဓိဝိသေသတာ သမာဓိနော **ဝေမတ္တတာ** နာမ။

ပဋိပဒာတိ အာဂဠ္ဟပဋိပဒာဒိဝိသေသမနပေက္ခိတွာ ယာ ပဋိပဒာသာမညတာ ဝုတ္တာ, အယံ ပဋိပဒာသာမညတာ ပဋိပဒာယ **ဧကတ္တတာ** နာမ။ ''တတ္ထ ကတမာ ပဋိပဒာ''တိ ပုစ္ဆိတွာ ''အာဂဠ္ဟပဋိပဒာ, နိဇ္ဈာမပဋိပဒာ။ပေ။ သုခါ ပဋိပဒါ ခိပ္ပာဘိညာ''တိ အာဂဠ္ဟပဋိပဒာဒိဝိသေသမပေက္ခိတွာ ယာ ပဋိပဒာဝိသေသတာ ဝုတ္တာ, သာ **အယံ** ပဋိပ ဒာဝိသေသတာ ပဋိပဒာယ **ဝေမတ္တတာ** နာမ။

ကာယောတိ နာမကာယာဒိဝိသေသမနပေက္ခိတွာ ယာ ကာယသာမညတာ ဝုတ္တာ, သာ အယံ ကာယသာမညတာ ကာယဿ **ဧကတ္တတာ** နာမ။ ''တတ္ထ ကတမော ကာယော''တိ ပုစ္ဆိတွာ ''နာမကာယော ရူပကာယော။ပေ။ အယံ နာမကာယော''တိ နာမကာယာဒိဝိသေသမပေက္ခိတွာ ယာ ကာယဝိသေသတာ ဝုတ္တာ, သာ **အယံ** ကာယဝိသေသတာ ကာယဿ **ဝေမတ္တတာ** နာမာတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ ပဒတ္ထာဒိကော ဝိသေသော **အဋ္ဌကထာယံ** (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၄၇) ဝိတ္ထာရတော ဝုတ္တော။

ဝုတ္တပ္ပကာရဿ ဒုက္ခသမုဒယာဒိကဿ ဓမ္မဿ ဧကတ္တတာဒိလက္ခဏံ နိဂမနဝသေန ဒဿေတုံ **''ဧဝံ ယော ဓမ္မော''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဧဝန္တိ** ဣမိနာ မယာ ဝုတ္တေန ''ဒုက္ခန္တိ ဧကတ္တတာ။ တတ္ထ ကတမံ ဒု က္ခံ? ဇာတိ ဒုက္ခာ, ဇရာ ဒုက္ခာ''တိအာဒိဝစနေန။ **ယော ဓမ္မော** တိ ယော ကောစိ ဇာတိဇရာဗျာဓ္ယာဒိဝိသေသဓမ္မော။ **ယဿ ဓမ္မဿာ** တိ တတော ဇာတိအာဒိဝိသေသဓမ္မတော အညဿ ဇရာဒိဝိသေသဓမ္မဿ။ **သမာနဘာဝေ**တိ ဇာတိအာဒိဝိသေသဓမ္မေန ဇရာဒိဝိသေသဓမ္မဿ ဒုက္ခဘာဝေန သမာနဘာဝေ။ **တဿ ဓမ္မဿာ** တိ ဇရာဒိဝိသေသ ဓမ္မဿ။ **ဧကတ္တတာယာ** တိ ဒုက္ခသမုဒယတာဒိသမာနတာယ ဒုက္ခသမုဒယာဒိဘာတန် ဧကီဘာဝေန။ **ဧကီဘာဝဂတီ**တိ ဇာတိအာဒိဝိသေသဘေဒေန အနေကောပိ ''ဒုက္ခသမုဒယော''တိအာဒိနာ ဧကသဒ္ဒာဘိဓေယျတာယ ဧကီဘာဝဂတိ။ **ယေန ယေန တ ပန ဝိလက္ခဏော, တေန တေန ဝေမတ္တံ ဂစ္ဆတိ**။ ယဿ ဇာတိအာဒိဓမ္မဿ ယေန ယေန အဘိနိဗ္ဗတ္တ တနုပရိပါစနာဒိသဘာဝေန ယော ဇာတိအာဒိဓမ္မော ဇရာဒိဓမ္မေန ဝိလက္ခဏော ဝိသဒိသော ဟောတိ, တဿ ဇာတိ အာဒိဓမ္မဿ တေန တေန အဘိနိဗ္ဗတ္တနုပရိပါစနာဒိသဘာဝေန သော ဇာတိအာဒိဓမ္မော ဇရာဒိဓမ္မေန ဝေမတ္တတံ ဝိ သဒိသတ္တံ ဂစ္ဆတိ, ဒုက္ခသမုဒယာဒိဘာဝေန သမာနောပိ ဇာတိအာဒိဓမ္မော ဇရာဒိဓမ္မဿ ဝိသိဋ္ဌတံ ဂစ္ဆတီတိ အ တ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဒုက္ခသမုဒယာဒိဓမ္မသ္သ ဧကတ္တဝေမတ္တတာ အာစရိယေန ဝိဘတ္တာ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတာ, ''တာယ ဧကတ္တဝေမတ္တတာယ ကတ္ထ ပုစ္ဆိတေ သတိ အဓိဋ္ဌာနံ ဝီမံသိတဗ္ဗ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ သုတ္တာဒိကေ ပုစ္ဆိတေ သတိ ဝီမံသိတဗ္ဗန္တိ ဒဿေတုံ **''ဇဝံ သုတ္တေ တ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဇဝံ** ဣမိနာ ဝုတ္တပ္ပကာရေန သုတ္တေ တ ပုစ္ဆိတေ, ဝေယျာကရဏေ တ ပုစ္ဆိတေ, ကထာယံ တ ပုစ္ဆိတာယံ သတိ အဓိဋ္ဌာနံ ဝီမံသိတဗ္ဗံ။ ''ကိံ ဝီမံသိတဗ္ဗ''န္တိ ပုစ္ဆေယျ ''ဧကတ္တတာယ ပုစ္ဆတိ ကိံ, ဥဒါဟု ဝေမတ္တတာယ ပုစ္ဆတိ ကိ''န္တိ ဝီမံသိတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန – ''ဣဒါနိ တာဝ ဧကတ္တဝေမတ္တတာဝိသယေ နိယောဇေတုံ ဒဿေတုံ 'သုတ္တေ တ ဝေယျာကရဏေ တ'တိအာဒိ ဝုတ္တ''န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၄၈) ဝုတ္တံ။ ''ကထံ ပုစ္ဆိတံ, ကထံ ဝိဿဇ္ဇိတဗ္ဗ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''ယဒိ ဧကတ္တတာယာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **''တေနာဟ''**တိအာဒ္ဓာနုသန္ဓိာဒိကော စ **''နိယုတ္တော အဓိဋ္ဌာနော ဟာရော''**တိ ဣမဿ အနုသန္ဓိာဒိကော စ ဝုတ္တနယာနုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဣတိ အဓိဋ္ဌာနဟာရဝိဘင်္ဂေ သတ္တိဗလာနုရူပါ ရစိတာ

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဍိတေဟိ ပန အဋ္ဌကထာဋီကာနုသာရေန ဂမ္ဘီရတ္ထော ဝိတ္ထာရတော ဝိဘဇိတ္ဝာ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

၁၅. ပရိက္ခာရဟာရဝိဘင်္ဂဝိဘာဝနာ

၄၉. ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန ဝိဘင်္ဂေန ဒုက္ခသစ္စာဒီနံ ဧကတ္တတာဒယော ဝိဘတ္တာ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတော ပရိပုဏ္ဏော, ''ကတမော ပရိက္ခာရဟာရဝိဘင်္ဂေါ နာမာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ကတမော ပရိက္ခာရော ဟာရော''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တေသု နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု သောဠသသု ဒေသနာဟာရာဒီသု **ကတမော** သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **ပရိက္ခာရော ဟာရော** ပရိက္ခာရဟာရဝိဘင်္ဂေါ နာမာတိ ပုစ္ဆတိ။ ''ယေ ဓမ္မာ ယံ ဓမ္မံ ဇနယန္တီ''တိအာဒိနိဒ္ဒေသဿ ဣဒါနိ မယာ ဝုစ္စမာနော ''ယော ဓမ္မော ယံ ဓမ္မံ ဇနယတိ, တဿ သော ပရိက္ခာရော''တိ အာဒိကော ပရိက္ခာရဘူတဿ ဟေတုနော စေဝ ပစ္စယဿ စ ဝိတ္ထာရသံဝဏ္ဏနာဝိသေသော ပရိက္ခာရဝိဘင်္ဂေါ နာမ။

''ကတမော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗော ပရိက္ခာရော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ယော ဓမ္မော''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ယော** ဟေတုပစ္စယပ္ပကာရော **ဓမ္မော ယံ** ဖလဘူတံ **ဓမ္မံ ဇနယတိ** ဇနေတိ, **တဿ** ဖလဓမ္မဿ **သော** ဟေတုပစ္စယပ္ပကာရော ဓမ္မော **ပရိက္ခာရော** နာမ။ ''ကိံလက္ခဏော ပရိက္ခာရော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ တထာ ပုစ္ဆိတ္ဝာ လက္ခဏဝိသေသံ ဒဿေတုံ **''ကိံလက္ခဏော''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန – ''တတ္ထ 'ယော ဓမ္မော ယံ ဓမ္မံ ဇနယတိ, တဿ သော ပရိက္ခာရော'တိ သင်္ခေပတော ပရိက္ခာရလက္ခဏံ ဝတွာ တံ ဝိဘာဂေန ဒဿေတုံ 'ကိံလက္ခဏော'တိအာဒိ ဝုတ္တ''န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၄၉) ဝုတ္တံ။ ''ကိတ္တကာ ဓမ္မာ ဇနယန္တီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ဒွေ ဓမ္မာ ဇနယန္တိ ဟေတု စ ပစ္စယော စာ''**တိ ဝုတ္တံ။ ''ဟေတုပိ ကာရဏံ, ပစ္စယောပိ ကာရဏံ, တသ္မာ ကာရဏာယေဝ ကေန လက္ခဏေန ဒွိဓာ ဝုတ္တာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ကိံလက္ခဏော''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဇနိတဗ္ဗဖလတော အညေဟိ ဖလေဟိ **အသာဓာရဏလက္ခဏော ဟေတု,** သဗ္ဗဖလေဟိ **သာဓာရဏလက္ခဏော ပစ္စယော,** ဣမိနာ ဝိသေသလက္ခဏေန ဒွိဓာ ဝတ္တဗ္ဗာတိ အတ္ထော။ ''သာဓာရဏာသာဓာရဏဝိသေသော ကီဒိသော ဘဝေ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ယထာ ကိံ ဘဝေ''**တိ ပုစ္ဆိတွာ **''ယထာ အင်္ကုရဿာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယထာ ယော သာဓာရဏာသာဓာရဏဝိသေသော အတ္ထိ, တထာ သော သာဓာရဏာသာဓာရဏဝိသေသော ကိံ ဝိယ ဘဝေတိ အတ္ထော။ **အင်္ကုရဿ နိဗ္ဗတ္တိယာ ဗီဇံ အသာဓာရဏံ** ယထာ, တထာ **ဟေတု** ဖလဿ နိဗ္ဗတ္တိယာ အသာဓာရဏော ဘဝေ။ **ပထဝီ စ အာပော စ** အင်္ကုရဿ နိဗ္ဗတ္တိယာ **သာဓာရဏာ** ဘဝန္တိ ယထာ, တထာ **ပစ္စယော** ဖလဿ နိဗ္ဗတ္တိယာ သာဓာရဏော ဘဝေ။ သဗ္ဗဖလဿ ပစ္စယတ္တာ အင်္ကုရဿ ဗီဇံ အသာဓာရဏံ ဇနကံ ဟေတု။ ''ကထံ ပထဝီ, အာပေါ စ သာဓာရဏာ ဇနကာတိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''အင်္ကုရဿ ဟိ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သမံ သမာနံ ဖလံ ဘဝတိပေတီတိ **သဘာဝေ,** ကော သော? ဗီဇံ ဟေတုယေဝ။ ''ကိံ ဟေတုပစ္စယာနံ ဝိသေသော ဗီဇင်္ကုရောပမာယေဝ ဒဿေတဗ္ဗော, ဥဒါဟု အညူပမာယပိ ဒဿေတဗ္ဗော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ အညာယ ဥပမာယပိ ဝိသေသံ ဒဿေတုံ **''ယထာ တ ပနာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဣမာယ ဥပမာယပိ ဟေတုပစ္စယာနံ ဝိသေသော ဝိဇာနိတဗ္ဗောတိ အဓိပ္ပာယော။

ဗီဇင္ကုရာဒီသု ဗာဟိရေသု ပရိက္ခာရဘူတာနံ ဟေတုပစ္စယာနံ ဝိသေသော အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမ္ဟေဟိ စ ဉာ တော, ''ကထံ အဇ္ဈတ္တိကေသု ဝိဘတ္တော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''အယဥ္စဟိ သံသာရော''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အထ တ ''ဗာဟိရေသု ပရိက္ခာရဘူတော ဟေတုပစ္စယော ယုတ္တော ဟောတု, ကထံ အဇ္ဈတ္တိကေသု ယုတ္တော''တိ ဝတ္တဗ္ဗ တ္တာ **''အယဥ္စဟိ သံသာရော''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန – ''ဧဝံ ဗာဟိရံ ဟေတုပစ္စယဝိဘာဂံ ဒဿေတွာ ဣ ဒါနိ အဇ္ဈတ္တိကံ ဒဿေတုံ 'အယဥ္စဟိ သံသာရော'တိအာဒိ ဝုတ္တ''န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၄၉) ဝုတ္တံ။ ဟေတုပစ္စ ယေဟိ သဟ သံသာရော ဘဝတီတိ **သဟေတုပစ္စယော** ။ အယံ သံသာရော ဟိ ယသ္မာ သဟေတုပစ္စယော ဟုတွာ နိဗ္ဗ တ္တော, တသ္မာ အဇ္ဈတ္တိကေပိ ပရိက္ခာရဘူတော ဟေတုပစ္စယော ယုတ္တောယေဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ အဓိပ္ပာယော။

သော ဣမဿ သံသာရဿ သဟေတုပစ္စယတ္တံ ယဒိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ, ဧဝံ သတိ အမ္ဟေဟိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗံ, ''ကထံ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''ဝေဥ္စဟိ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဧဝန္တိ** ဣမိနာ အဝိဇ္ဇာဒိနာ ဟေတုပစ္စယေန သဗ္ဗော ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒေ သံသာရောတိ နိဗ္ဗတ္တောတိ ဘဂဝတာ သံသာရဿ သဟေတုပစ္စယတ္တံ ဝုတ္တံ, တသ္မာ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗံ။ အဝိဇ္ဇာဒယော သင္ခါရာဒီနံ ပစ္စယော ဟောတု, ''ကတမော အဝိဇ္ဇာယ ဟေတူ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ဣတိ အဝိဇ္ဇာ အဝိဇ္ဇာယ ဟေတူ''**တိ ဝုတ္တံ။ ''ကတမော အဝိဇ္ဇာယ ပစ္စယော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''အယောနိသော မနသိကာရော ပစ္စယော''**တိ ဝုတ္တံ။ ''ကတမာ အဝိဇ္ဇာ ကတမာယ အဝိဇ္ဇာယ ဟေတူ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ပုရိမိကာ အဝိဇ္ဇာ ပစ္ဆိမိကာယ အဝိဇ္ဇာယ ဟေတူ''**တိ ဝုတ္တံ။ ''ကတမာ ပုရိမိကာ အဝိဇ္ဇာ ကတမာ ပစ္ဆိမိကာ အဝိဇ္ဇာ''တိ ပုစ္ဆိ တဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ''အဝိဇ္ဇာပရိယုဋ္ဌာနဿ ဟေတုဘူတော ပုရိမော အဝိဇ္ဇာနုသယော သမနန္တ ရော၀ ကိံ, ဥဒာဟု ပရမ္ပရဟေတုပိ ဟောတီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ဗီဇင္ကုရော ဝိယာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဗီဇင္ကုရော** တိ ဗီဇာနံ အင္ကုရောတိ ဗီဇင္ကုရော, ဗီဇာနံ **သမနန္တရဟေတုတာယ** အင္ကုရော နိဗ္ဗတ္တတိ **ဝိယ။ ယတ္ထ** ရုက္ခာဒိကေ ယံ ဖလံ နိဗ္ဗတ္တတိ, တသ္မိံ ရုက္ခာဒိကေ နိဗ္ဗတ္တဿ **အဿ** ဖလဿ **ဣဒံ** ဗီဇံ ပန **ပရမ္ပရဟေတုတာယ ဟေတု ဘူတံ** ဘဝတိ။

''ဗီဇံ ပန ဇော်ယေ၀ ဟောတိ, ကထံ ဒုဝိဓာ ဝတ္တဗ္ဗ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''ဒုဝိဓော ဟိ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ, သမနန္တရကာလပရမ္ပရကာလဘေဒေန ဟေတုပိ ဒုဝိဓော ဟောတိယေဝါတိ အတ္ထော။ ဗီဇဘူတော ဟေတု ဒုဝိဓော ယထာ, ဧဝံ အဝိဇ္ဇာယ ဟေတုဘူတော အဝိဇ္ဇာနုသယောပိ သမနန္တရဟေတု စ ပရမ္ပရဟေတု စာတိ ကာလဘေဒေန ဒုဝိဓော ဘဝတိ, သမနန္တရော အဝိဇ္ဇာနုသယော သမနန္တရဿ အဝိဇ္ဇာပရိယုဋ္ဌာနဿ သမနန္တရဟေတု ဟောတိ။ ပုရိမတရော အဝိဇ္ဇာနုသယော ပစ္ဆိမတရဿ အဝိဇ္ဇာပရိယုဋ္ဌာနဿ ပရမ္ပရဟေတု ဟောတိ။ ဣတိ ဗီဇဘူတော အသာဓာရဏော ဟေ တု, ပထဝီအာပာဒိကော သာဓာရဏော ပစ္စယောတိ ဝိသေသော ဟာကဋ္ဌော ယထာ, ဧဝံ အဝိဇ္ဇာနုသယော အသာဓာရဏော **ဟေတု,** အယောနိသောမနသိကာရော သာဓာရဏော **ပစ္စယော** တိ ဝိသေသော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

''ဧတ္တကေနေ၀ ဟေတုပစ္စယာနံ ဝိသေသော ဝတ္တဗ္ဗော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''ယထာ ဝာ ပန ထာလကဥ္စ''** တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန – ''ယထာ ဝာ ပနာတိအာဒိနာပိ ဟေတုပစ္စယဝိဘာဂမေ၀ ဒဿေတိ''တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ပဒီပဿ ပစ္စယဘူတံ ထာလကဥ္စ ဝဋ္ဋိ စ တေလဥ္စ ပဒီပဿ **သဘာဝဟေတု** သမာနဟေတု န ဟောတီတိ ယောဇနာ။ ''ပဒီပဿ ပစ္စယဘူတမ္ပိ ထာလကာဒိကံ သဘာဝဟေတု န ဟောတီတိ ကသ္မာ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''န ဟိ သက္ကာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ပဒီပဿ ပစ္စယဘူတံ **အနဂ္ဂိကံ** အဂ္ဂိရဟိတံ ထာလကဥ္စ ဝဋ္ဋိဥ္စ တေလဥ္စ **ဒီပေ တုံ** ဇာလေတုံ **ဟိ** ယသ္မာ န သက္ကာ, တသ္မာ ပုရိမော ပဒီပော ပစ္ဆိမဿ ပဒီပဿ သဘာဝဟေတု ဟောတိ ဝိယ, ဧဝံ ထာလကာဒိကံ သဘာဝဟေတု န ဟောတိ။ **ဣတိ** ဧဝံပကာရော **သဘာဝတော** သမာနော ပဒီပော ဟေတု ဟောတိ ယထာ, **ပရ ဘာဝတော** အသမာနော ထာလကာဒိကော ပစ္စယော ဟောတိ ယထာ စ, တထာ အဇ္ဈတ္တိကော သဘာဝတော **ဟေတု** ဟော တိ, ဗာဟိရော အသမာနော **ပစ္စယော** ဟောတိ။ **ဇနကော** အဝိဇ္ဇာနုသယော အဝိဇ္ဇာပရိယုဋ္ဌာနဿ **ဟေတု** ဟောတိ, **ပရိဂ္ဂ ကဟကော** ဥပတ္ထမ္ဘကော **ပစ္စယော** ဟောတိ။ အညေဟိ ဖလေဟိ **အသာဓာရဏော ဟေတု** ဟောတိ, သဗ္ဗေဟိ ဖ လေဟိ **သာဓာရဏော ပစ္စယော** ဟောတီတိ ယောဇေတွာ ပဒီပေပမာယပိ ဟေတုပစ္စယာနံ ဟာကဋ္ဌော ဝိသေသော ဒဋ္ဌဗ္ ဗောတိ အဓိပ္ပာယော။

ဟေတုပစ္စယပ္ပဘေဒံ ကာရဏံ ပရိက္ခာရောတိ အာစရိယေန ဝုတ္တံ, တဿ ကာရဏဿ ကာရဏဘာဝေ စ ဖ လာပေက္ခော ဟောတိ, တသ္မာ ''ယော ကာရဏဘာဝေ ယေနာကာရေန ဟောတိ, ကတမော သော ကာရဏဘာဝေ, က

တမော သော အာကာရော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ စ ''ယံ ဖလံ ယေန ဝိသေသေန ဟောတိ, ကတမံ တံ ဖလံ, ကတမော သော ဝိသေသော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ စ ''ကာရဏဖလာနံ ယော သမ္ဗန္ဓော ဟောတိ, ကတမော သော သမ္ဗန္ဓော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ စ တံ သဗ္ဗံ ဝိဘာဝေတုံ **''အဝုပစ္ဆေဒတ္ထော''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အယမနုသန္ဓိတ္ထော စ **အဋ္ဌကထာယံ** ''ဣဒါနိ ယသ္မာ ကာရဏံ 'ပရိက္ခာရော'တိ ဝုတ္တံ, ကာရဏဘာဝေ စ ဖလာပေက္ခာယ, တသ္မာ ကာရဏဿ ယော ကာရဏဘာဝေ ယထာ စ သော ဟောတိ, ယဥ္စ ဖလံ, ယော စ တဿ ဝိသေသော, ယော စ ကာရဏဖလာနံ သမ္ဗန္ဓော, တံ သဗ္ဗံ ဝိဘာဝေတုံ 'အဝုပစ္ဆေဒတ္ထော'တိအာဒိ ဝုတ္တ''န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၄၉) ဣမိနာ ဝုတ္တော တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

တတ္ထ အဝုပစ္ဆိန္နဿ ဟေတုပစ္စယသင်္ခာတဿ ကာရဏဿ ယော အနုပစ္ဆေဒတ္ထော အတ္ထိ, သော အနုပစ္ဆေဒတ္ထော **သန္တတိအတ္ထော** ဟောတိ ဖလေန သမ္ဗန္ဓတ္တာ, ယဥ္စ ကာရဏံ အတ္တနော ဖလဿ ဇနကံ ဥပတ္ထမ္ဘကံ ဟုတွာ တိဋ္ဌတိ, သော အနုပစ္ဆိန္နော ဧဝ နာမ ဟောတီတိ။ ယဥ္စ ဖလံ အညဿ ကာရဏံ ဟုတွာ တိဋ္ဌတိ, တသ္မိံ အနုပစ္ဆိန္နေ တဿ စ သန္တတိအတ္ထော ဟောတိ။ ယံ ပန ဖလံ အညဿ ဖလဿ ကာရဏံ အဟုတွာ တိဋ္ဌတိ, တံ ဥပစ္ဆိန္နံ ဟောတိ, ယထာ တံ အရဟတော စုတိစိတ္တန္တိ။ ကာရဏတော နိဗ္ဗတ္တဿ ဖလဿ ယော **နိဗ္ဗတ္တိအတ္ထော** အတ္ထိ, သော နိဗ္ဗတ္တိအတ္ထော **ဖလတ္ထော** ဟောတိ။ ပဋိသန္ဓိက္ခန္ဓာနံ ယော **ပဋိသန္ဓိအတ္ထော** ပဋိသန္ဓဟနတ္ထော အတ္ထိ, သော ပဋိသန္ဓိအတ္ထော **ပုနဗ္ဘဝတ္ထော** ပုနဗ္ဘဝနတ္ထော ဟောတိ။ ကိလေသာနံ ယော **ပလိဗောဓတ္ထော** သန္တာနေ ဥပ္ပဇ္ဇနတ္ထော အတ္ထိ, သော ပလိဗောဓတ္ထော **ပရိယုဋ္ဌာနတ္ထော** ဟောတိ။ ကိလေသာနံ မဂ္ဂေန ယော အသမုဂ္ဃာတတ္ထော အတ္ထိ, သော အသမုဂ္ဃာတတ္ထော **အနုသယတ္ထော** ဟောတိ။ အဝိဇ္ဇာယ စတုန္နံ သစ္စာနံ ယော **အသမ္ပဋိဝေဓတ္ထော** အတ္ထိ, သော အသမ္ပဋိဝေဓတ္ထော **အဝိဇ္ဇတ္ထော** ဟောတိ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ယော **အပရိညာတတ္ထော** အတ္ထိ, သော အပရိညာတတ္ထော **ဝိညာဏဿ** ပဋိသန္ဓိဝိညာဏဿ **ဗီဇတ္ထော** ဟောတိ။

ဇ္ဈောဝတာ ကာရဏဘာဝေ စ ကာရဏာကာရော စ ဖလဥ္စ ဖလဝိသေသော စ အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမေ့ဟ ဟိ စ ဉာတော, ''ကတမော ပရမ္ပရဟေတုပစ္စယတ္ထော, ကတမော စ သမ္ဗန္ဓတ္ထော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ယတ္ထ အဝုပစ္ဆေဒော''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ယတ္ထ** ယသ္မိံ ရူပာရူပပဝတ္တိယံ အဝုပစ္ဆိန္နဿ ဟေတုပစ္စယပ္ပဘေဒဿ ကာရဏဿ ယော **အဝုပစ္ဆေဒော** အတ္ထိ, သော အဝုပစ္ဆေဒော **တတ္ထ** တိသ္မိံ ရူပာရူပပဝတ္တိယံ **သန္တတိ** ဟောတိ။ **ယတ္ထ** ယသ္မိံ ရူပာရူပပဝတ္တိယံ ယာ **သန္တတိ** အတ္ထိ, သာ သန္တတိ **တတ္ထ** ရူပာရူပပဝတ္တိယံ **နိဗ္ဗတ္တိ** ဟောတီတိအာဒိနာ ယောဇေတွာ ပရမ္ပရဟေတုအာဒိကော ဝိညာတဗ္ဗော။

သီလက္ခန္ဓော တိ ပရိသုဒ္ဓသီလက္ခန္ဓော။ **သမာဓိက္ခန္ဓဿာ** တိ မဟဂ္ဂတက္ခန္ဓဿ, သမာဓိပဋ္ဌာနော ဟိ မဟဂ္ဂတဓမ္မော။ **ပညာက္ခန္ဓော** တိ မဂ္ဂဖလပညာပဓာနက္ခန္ဓော။ သော ဟိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသင်္ခာတဿ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏက္ခန္ဓဿ ပစ္စယော ဟောတိ။ **တိတ္ထညုတာ** ဒီနံ အတ္ထော ပဒဋ္ဌာနဟာရဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တော ဝ။

သဘာဝေ ဟေတူတိ အာစရိယေန ဝုတ္တော, ''ကီဒိသော သော သဘာဝေ ဟေတူ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ယထာ ဝာ ပန စက္ခုဥ္စ ပဋိစ္စာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ ။ စက္ခုဝိညာဏံ **စက္ခုဥ္စ** စက္ခုန္ဒြိယဥ္စ **ပဋိစ္စ** နိဿယံ ကတွာ ရူပေ **ပဋိစ္စ** စ အာရမ္မဏံ ကတွာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **တတ္ထ** စက္ခာဒီသု စက္ခုန္ဒြိယံ **အာဓိပတေယျပစ္စယတာယ** ဣန္ဒြိယပစ္စယတာယ စက္ခုဝိညာဏဿ ပစ္စယော, ရူပာရမ္မဏံ ပုရေဇာတာရမ္မဏပစ္စယတာယ ပစ္စယော, အာလောကော **သန္နိဿယတာယ** ဥပနိဿယတာယ ပစ္စယော ဟောတိ။ သော ပစ္စယော ဟောန္တော ဖလေန စက္ခုဝိညာဏေန အသမာနတ္တာ သဘာဝေ ဟေတု န ဟောတိ, ပစ္စယော စ ဟောတိ မနသိကာရော။ ကိရိယမနောဓာတု ပန ဖလေန စက္ခုဝိညာဏေန ဝိညာဏဘာဝေန သမာနတ္တာ သဘာဝေ ဟေတု ဟောတိ ယထာ, ဧဝံ **သင်္ခါရာ** နာမက္ခန္ဓဘာဝေန သမာနတ္တာ **ဝိညာဏဿ ပစ္စယာ ဟောန္တာ** **သဘာဝေ ဟေတု** ဟောန္တိ။ **ဝိညာဏံ** နာမရူပေန ဧကသန္တတိဝသေန သမာနတ္တာ **နာမရူပဿ ပစ္စယော ဟောန္တံ** **သဘာဝေ ဟေတု** ဟောတိ။ ဣမိနာ နယေန **''နာမရူပံ သဠာယတနဿာ''** တိအာဒီသုပိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧဝံ ဝုတ္တပ္ပကာရော **ဟေတု, ပစ္စယော** ဇနကော, ဥပတ္ထမ္ဘကော စ ယော ကောစိ **ဥပနိဿ**

ယော ဗလဝပစ္စယော ဟောတိ, **သဗ္ဗော သော** ဟေတုပစ္စယော ဇနကဥပတ္ထမ္ဘကော ဇနိတဗ္ဗုပတ္ထမ္ဘိယဿ ဖလဿ ပရိက္ခရဏတော အဘိသင်္ခရဏတော နိပ္ဖရိယာယတော **ပရိက္ခာရော** နာမ။

''ဝုတ္တပ္ပကာရော ဟေတုပစ္စယော ပရိက္ခာရော နာမာတိ ကေန အမ္ဟေဟိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တေနာဟာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တေန** ကာရဏဘူတေန သဗ္ဗဿ ဟေတုပစ္စယဿ ပရိက္ခာရဘာဝေန အာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော **''ယေ ဓမ္မာ ယံ ဓမ္မံ ဇနယန္တိ''** တိ ယံ ဝစနံ အာဟ, တေန ဝစနေန သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော, ''ယေ ဓမ္မာ ယံ ဓမ္မံ ဇနယန္တိ''တိ ဝစနံ နိဿာယ တုမ္ဟေဟိ သလ္လက္ခေတဗ္ဗောတိ အဓိပ္ပာယော။

''ဧတ္တကောဝ ပရိက္ခာရော ဟာရော ယုဉ္ဇိတဗ္ဗော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''နိယုတ္တော ပရိက္ခာရော ဟာရော''** တိ ဝုတ္တံ, ယော ယော ပရိက္ခာရော ဟာရော ယုဉ္ဇိတဗ္ဗော, သော သော ပရိက္ခာရော ဟာရော နီဟရိတွာ **ယုတ္တော** ယုဉ္ဇိတဗ္ဗောတိ။

ဣတိ ပရိက္ခာရဟာရဝိဘင်္ဂေ သတ္တိဗလာနုရူပါ ရစိတာ

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဍိတေဟိ ပန အဋ္ဌကထာဋီကာနုသာရေန ဂမ္ဘီရတ္တော ဝိတ္ထာရတော ဝိဘဇိတွာ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

၁၆. သမာရောပနဟာရဝိဘင်္ဂဝိဘာဝနာ

၅၀. ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန ပရိက္ခာရဟာရဝိဘင်္ဂေန သုတ္တတ္ထာနံ ဟေတုပစ္စယော ဝိဘတ္တော, သော။ပေ။ ဝိဘင်္ဂေါ ပရိပုဏ္ဏော, ''ကတမော သမာရောပနဟာရဝိဘင်္ဂေါ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ကတမော သမာရောပနော ဟာရော''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထ** တေသု နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု သောဠသသု ဒေသနာဟာရာဒီသု **ကတမော** သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **သမာရောပနော ဟာရော** သမာရောပနဟာရဝိဘင်္ဂေါ နာမာတိ ပုစ္ဆတိ။ ''ယေ ဓမ္မာ ယံမူလာ''တိအာဒိနိဒ္ဒေသဿ ဣအနိ မယာ ဝုစ္စမာနော ''ဧကသ္မိံ ပဒဋ္ဌာနေ ယတ္တကာနိ ပဒဋ္ဌာနာနိ ဩတရန္တိ''တိ အာဒိကော ဝိတ္ထာရသံဝဏ္ဏနာဝိသေသော သမာရောပနဟာရဝိဘင်္ဂေါ နာမ။

''ကိတ္တကေ ပဒဋ္ဌာနေ သုတ္တေ ဝုတ္တေ ကိတ္တကာနိ ပဒဋ္ဌာနာနိ သမာရောပယိတဗ္ဗာနီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ဧကသ္မိံ ပဒဋ္ဌာနေ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဧကသ္မိံ ပဒဋ္ဌာနေ** သုတ္တေ ဝုတ္တေ သတိ အဝုတ္တာနိ ယတ္တကာနိ ပဒဋ္ဌာနာနိ **ဩတရန္တိ** သမောသရန္တိ, **သဗ္ဗာနိ တာနိ** အဝုတ္တာနိ ပဒဋ္ဌာနာနိ သုတ္တေ ဝုတ္တာနိ ဝိယ နိဒ္ဒါရဏဝသေန အာနေတွာ ဒေသနာယ အာရောပယိတဗ္ဗာနိ။ ''ကာနိ ဝိယ သမာရောပယိတဗ္ဗာနီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''ယထာ အာဝဋ္ဋေ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အာဝဋ္ဋေ** ဟာရေ ဧကသ္မိံ ပဒဋ္ဌာနေ သုတ္တေ ဝုတ္တေ သတိ သုတ္တေ အဝုတ္တာနိ **ဗဟုကာနိ** ပဒဋ္ဌာနာနိ ဩတရန္တိ, တာနိ ဗဟုကာနိ ပဒဋ္ဌာနာနိ ပရိယေသိတဗ္ဗာနိ ယထာ, ဧဝံ သမာရောပနေ ဟာရေပိ ဗဟုကာနိ ပဒဋ္ဌာနာနိ ဒေသနာယ သမာရောပယိတဗ္ဗာနီတိ အတ္ထော။

''ကေဝလံ ပန ပဒဋ္ဌာနဝသေနေဝ သမာရောပနာ ကာတဗ္ဗာ ကိံ, ဥဒါဟု အညဝသေနာပိ သမာရောပနာ ကာတဗ္ဗာ ကိ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ အညဝသေနာပိ သမာရောပနာ ကာတဗ္ဗာ; တသ္မာ သမာရောပနာ စတုဗ္ဗိဓာ ကာတဗ္ဗာတိ ဒဿေန္တော **''တတ္ထ သမာရောပနာ စတုဗ္ဗိဓာ''** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တာသု သမာရောပယိတဗ္ဗသမာရောပနာသု **ပဒဋ္ဌာနံ** ပဒဋ္ဌာနသမာရောပနာ, **ဝေဝစနံ** ဝေဝစနသမာရောပနာ, **ဘာဝနာ** ဘာဝနာသမာရောပနာ, **ပဟာနံ** ပဟာနသမာရောပနာ, **ဣတိ** ဣမိနာ ပဘေဒေန **သမာရောပနာ စတုဗ္ဗိဓာ** ကာတဗ္ဗာ။

''တာသု စတုဗ္ဗိဓာသု သမာရောပနာသု ကတမာ ပဒဋ္ဌာနသမာရောပနာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ တထာ ပုစ္ဆိတွာ ပဒဋ္ဌာနသမာရောပနံ ဒဿေတုံ **''တတ္ထ ကတမာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သုတ္တေ ဝုတ္တေန ပဒဋ္ဌာနေန သုတ္တေ အဝုတ္တာနံ ပဒဋ္ဌာနာနံ သမာရောပနာ ကတမာတိ ပုစ္ဆတိ။

သဗ္ဗဟပသ္သ အကုသလသ္သ ယံ **အကရဏံ** အကရဏဟေတု သာသနံ အတ္ထိ, **ဇတံ** သာသနံ ဗုဒ္ဓါနံ **သာသနံ** ဩ တအေ ဟောတိ, အထ တ **အကရဏံ** အကရဏတ္တာယ ယံ သာသနံ အတ္ထိ, ဇတံ ဗုဒ္ဓါနံ **သာသနံ** ဩတအေ ဟောတိ, န ယသ္သ ကသ္သစိ သာသနတ္ထိ အတ္ထော။ **အကရဏ**န္တိ ဟိ သမ္ပဒနတ္ထေ ပဝတ္တံ ပစ္စတ္တဝစနံ ယထာ ''ကိသ္သ အတ္ထာယ ကိမတ္ထ''န္တိ။ ကုသလသ္သ **သမ္ပဒာ** သမ္ပဒာယ ယံ သာသနံ အတ္ထိ, ဇတံ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနံ။ **သစိတ္တပရိယောဒပနံ** သစိတ္တပရိယောဒပနတ္ထံ ယံ သာသနံ အတ္ထိ, ဇတံ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနံ ဟောတိ။

ဣတိ ဇဝံပကာရေန ဝုတ္တသ္သ **တသ္သ** သာသနသ္သ **ကိံ ပဒဋ္ဌာန**န္တိ ဝိသေသသ္သ ဝိသေသပဒဋ္ဌာနံ ပုန ပုစ္ဆတိ။ **ဣဒံ** သုစရိတတ္တယံ သာသနသ္သ ဩတဒသ္သ **ပဒဋ္ဌာနံ** သုစရိတတ္တယေန ဟေတုနာ သာသနတ္တာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ယထာ ''အန္နေန ဝသတီ''တိအာဒိ။ ''သုစရိတတ္တယေ ပဒဋ္ဌာနေ ဝုတ္တေ ကတမံ ပဒဋ္ဌာနံ သမာရောပယိတဗ္ဗ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ယံ ကာယိကဉ္စာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဣဒံ** ခန္ဓတ္တယံ သာသနသ္သ **ပဒဋ္ဌာနံ** သမာရောပယိတဗ္ဗံ, ''ခန္ဓတ္တယေ ပဒဋ္ဌာနေ သမာရောပယိတေ ကတမံ သမာရောပယိတဗ္ဗ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ သီလက္ခန္ဓော စာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဣဒံ** သမထဝိပသ္သနာဒွယံ သာသနသ္သ **ပဒဋ္ဌာနံ** သမာရောပယိတဗ္ဗံ။ ''သမထဝိပသ္သနာဒွယေ ပဒဋ္ဌာနေ သမာရောပယိတေ ကတမံ ပဒဋ္ဌာနံ သမာရောပယိတဗ္ဗ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ သမထသ္သ ဖလ''**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဣဒံ** ဖလဒွယံ သာသနသ္သ **ပဒဋ္ဌာနံ** သမာရောပယိတဗ္ဗံ။

သာသနသ္သ ပဒဋ္ဌာနာနိ သမာရောပယိတဗ္ဗာနီတိ အာစရိယေန နိဒ္ဒိဋ္ဌတ္တာ ဝိဘတ္တာနိ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတာနိ, ''ဣဓာနိ ကတမသ္သ ကတမံ ပဒဋ္ဌာနံ သမာရောပယိတဗ္ဗ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ဝနံ ဝနထသ္သာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဣဒံ** ကာမဂုဏပဉ္စကံ **ဝနံ** တဏှာဟာဘူတသ္သ **ဝနထသ္သ ပဒဋ္ဌာနံ** တဏှာဟာဝတ္ထုဘာဝတော, ''ဣတ္ထီ''တိ တ ''ပုရိသော''တိ တ နိမိတ္တဂ္ဂဟသင်္ခာတံ **ဣဒံ ဝနံ** ''အဟော စက္ခု, အဟော သောတံ, အဟော ဃာနံ, အဟော ဇိဝှာ, အဟော ကာယော''တိ **တေသံ တေသံ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ** အနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂဟသင်္ခာတသ္သ **ဝနထသ္သ ပဒဋ္ဌာနံ** သမာရောပယိတဗ္ဗံ။ အပရိညာတံ ဒွတဒသာယတနသင်္ခာတံ **ဣဒံ ဝနံ** သံယောဇနသင်္ခာတသ္သ **ဝနထသ္သ ပဒဋ္ဌာနံ** သမာရောပယိတဗ္ဗံ, အာယတနံ ပဋိစ္စ သံယောဇနုပ္ပဇ္ဇနတော အနုသယသင်္ခာတံ **ဣဒံ ဝနံ** ပရိယုဋ္ဌာနသင်္ခာတသ္သ **ဝနထသ္သ ပဒဋ္ဌာနံ** သမာရောပယိတဗ္ဗံ။ ''ပဉ္စကာမဂုဏာဒီနံ ဝနဘာဝေ စ တဏှာဟာဒီနံ ဝနထဘာဝေ စ ကေန အမ္ဟေဟိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တေနာဟ ဘဂဝ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တေန** ပဉ္စကာမဂုဏာဒီနံ ဝနဘာဝေန စ တဏှာဟာဒီနံ ဝနထဘာဝေန စ ဘဂဝ **''ဆေတွာ ဝနဉ္စ ဝနထဉ္စာ''** တိ ယံ ဝစနံ အာဟ, တေန ဘဂဝတော ဝစနေန ဝစနာနုသာရေန သဒ္ဒဟိတဗ္ဗောတိ။ **အယ**န္တိ အယံ ''ကေသံ ပဒဋ္ဌာနေ''တိအာဒိသံဝဏ္ဏနာ။ **ပဒဋ္ဌာနေနာ** တိ ဇကေကေန ပဒဋ္ဌာနေန။ **သမာရောပနာ**တိ တဒညပဒဋ္ဌာနာနံ သမာရောပနာ ။ သမာရောပေတ္တိ သမာရောပယိတဗ္ဗာနိ တောယ သံဝဏ္ဏနာယာတိ **သမာရောပနာ**တိ ဝိဂ္ဂဟောတိ။ (၁)

၅၁. ပဒဋ္ဌာနေန သမာရောပနာ အာစရိယေန နိဒ္ဒိဋ္ဌာ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတာ, ''ကတမာ ဝေဝစနေန သမာရောပနာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ကတမာ ဝေဝစနေနာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တာသု စတူသု ပဒဋ္ဌာနသမာရောပနာဒီသု သမာရောပနာသု **ဝေဝစနေန** ဇကေကေန ရောတဒညဝေဝစနာနံ **သမာရောပနာ ကတမာ**တိ ပုစ္ဆတိ။ **''ရာဂဝိရာက''**တိ စ **''စေတောဝိမုတ္တိ''** တိ စ **''သေက္ခဖလ''** န္တိ စ ဣဒံ ဝစနတ္တယံ အနာဂာမိဖလတ္ထတ္တာ အနာဂာမိဖလသ္သ ဝေဝစနံ။ **''အဝိဇ္ဇာဝိရာက''**တိ စ **''ပညာဝိမုတ္တိ''** တိ စ **''အသေက္ခဖလ''** န္တိ စ ဣဒံ ဝစနတ္တယံ အရဟတ္တဖလတ္ထတ္တာ အရဟတ္တဖလသ္သ ဝေဝစနံ။ ဣမိနာ နယေန သေသေသု ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ (၂)

ဝေဝစနေန သမာရောပနာ အာစရိယေန နိဒ္ဒိဋ္ဌာ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတာ, ''ကတမာ ဘာဝနာယ သမာရောပနာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ကတမာ ဘာဝနာယာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တာသု စတူသု ပဒဋ္ဌာနသမာရောပနာဒီသု ကတမာယ ဒေသိတာယ **ဘာဝနာယ** ကတမေသာနံ အဒေသိတာနံ ဘာဝနာရောပနာ **ကတမာ**တိ ပုစ္ဆတိ။ **ယထာ** ယေန ပကာရေန ယံ ဘာဝနံ **ဘဂဝ** ''တသ္မာတိဟ, တွံ ဘိက္ခု, ကာယေ ကာယာနုပသ္သီ ဝိဟရတိ, အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယ္ယ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေမနသ္သ''န္တိ (သံ. နိ. ၅.၃၆၉, ၃၇၀, ၃၉၅, ၄၁၅) အာဟ, တထာ တေန ပကာရေန တာယ ဘာဝနာယ တဒညဘာဝနာပိ သမာရောပယိတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။

“တသ္မာတိဟာ” တိအာဒိမှာ “ကိံ ဘာဝနံ ဘဂဝတ အာဟာ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“အာတာပီ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **“အာတာပီ”**တိ ဝစနေန **ဝီရိယိန္ဒြိယံ** ဘဂဝတ အာဟ။ **“သမ္ပဇာနော”** တိ ဝစနေန **ပညိန္ဒြိယံ** ဘဂဝတ အာဟ။ **“သတိမာ”**တိ ဝစနေန **သတိန္ဒြိယံ** အာဟ။ **“ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ”** န္တိ ဝစနေန **သမာဓိန္ဒြိယံ** အာဟ။ “ဇဝံ ဝုတ္တေ ကတမာ ဘာဝနာ သမာရောပယိတဗ္ဗာ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“ဧဝံ ကာယေ ကာယာနုပဿိနော ဝိဟရတော စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ”**တိ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ ဝုတ္တာယ ဝီရိယိန္ဒြိယာဒိဘာဝနာယ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ သမာရောပယိတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။ **ကေန ကာရဏေန** ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိတိ ပုစ္ဆတိ။ **စတုန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ** ဣန္ဒြိယဘာဝေန, ဘာဝေတဗ္ဗဘာဝေန တ **ဧကလက္ခဏတ္တာ** ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တီတိ ဝိသဇ္ဇေတိ။ “တေသု သမာရောပိတေသု ကတမေ သမာရောပယိတဗ္ဗာ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“စတူသု”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု ဘာဝိယမာနေသု သမာရောပယိတဗ္ဗေသု စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ တိ သမာရောပယိတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။ သေသေသုပိ ဧဝမေဝ သမာရောပယိတဗ္ဗာ။

ဘာဝနာယ သမာရောပနာ အာစရိယေန ဝိဘတ္တာ, အမှေဟိ စ ဉာတာ, “ကတမာ ပဟာနေန သမာရောပနာ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ကတမာ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထ** တိ တာသု စတူသု ပဒဋ္ဌာနသမာရောပနာဒီသု ကတမေန ဒေသိတေန **ပဟာနေန** ကတမေသံ အဒေသိတာနံ ပဟာနာနံ **ကတမာ သမာရောပနာ**တိ ပုစ္ဆတိ။ **“ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရန္တော အသုဘေ ‘သုဘ’န္တိ ဝိပလ္လာသံ ပဇဟတီ”**တိ ဒေသိတေန “သုဘ”န္တိ ဝိပလ္လာသပ္ပဟာနေန ကဗဠီကာရာဟာရပရိညာယ ပရိဗန္ဓကိလေသကာမုပဟာနပ္ပဟာနာဒယောပိ သမာရောပယိတဗ္ဗာ။

“ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရန္တော ဒုက္ခေ ‘သုခ’န္တိ ဝိပလ္လာသံ ပဇဟတီ” တိ ဒေသိတေန “သုခ”န္တိ ဝိပလ္လာသပ္ပဟာနေန ဖဿာဟာရပရိညာယ ပရိဗန္ဓကိလေသဘဝုပဟာနပ္ပဟာနာဒယောပိ သမာရောပယိတဗ္ဗာ။

“စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရန္တော အနိစ္စေ ‘နိစ္စ’န္တိ ဝိပလ္လာသံ ပဇဟတီ” တိ ဒေသိတေန “နိစ္စ”န္တိ ဝိပလ္လာသပ္ပဟာနေန ဝိညာဏာဟာရပရိညာယ ပရိဗန္ဓကိလေသဒိဋ္ဌုပဟာနပ္ပဟာနာဒယောပိ သမာရောပယိတဗ္ဗာ။

“ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရန္တော အနတ္တနိ ‘အတ္တာ’တိ ဝိပလ္လာသံ ပဇဟတီ” တိ ဒေသိတေန “အတ္တာ”တိ ဝိပလ္လာသပ္ပဟာနေန မနောသဉ္စေတနာဟာရပရိညာယ? မနောသဉ္စေတနာဟာရပရိညာယ ပရိဗန္ဓကိလေသ အတ္တတဒုပဟာနပ္ပဟာနာဒယောပိ သမာရောပယိတဗ္ဗာတိ အဓိပ္ပာယော။ (၄)

ပဟာနပဟာရော ပန လက္ခဏဟာရဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တောယေဝတိ ဣဓ န ဝဒာမ။

“သုတ္တေ ဒေသိတေန ဧကေကေန ပဒဋ္ဌာနာဒိကေန အဒေသိတာနံ ပဒဋ္ဌာနာဒီနံ သမာရောပနဘာဝေ ကေန အမှေဟိ ဝိဇာနိတဗ္ဗော သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“တေနာဟ အာယသ္မာ”** တိအာဒိမာဟ။ **တေန** တထာ သမာရောပနဘာဝေန အာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော –

> “ယေ ဓမ္မာ ယံမူလာ၊ ယေ စေကတ္ထာ ပကာသိတာ မုနိနာ။
> တေ သမာရောပယိတဗ္ဗာ၊ သေ သမာရောပနော ဟာရော”တိ –

ယံ ဝစနံ **အာဟ,** တေန ဝစနေန ဝစနာနုသာရေန တထာ သမာရောပနဘာဝေ တုမှေဟိ ဝိဇာနိတဗ္ဗော သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

“ကိံ ပန ဧတ္တာဝတာ သမာရောပနော ဟာရော ပရိပုဏ္ဏော, အညော နိယုတ္တော နတ္ထိ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“နိယုတ္တော သမာရောပနော ဟာရော”** တိ ဝုတ္တံ။ သုတ္တေ ဒေသိတေန နယေန ပဒဋ္ဌာနာဒိကေန အဒေသိတာနိ ပဒဋ္ဌာနာနိ သမာရောပယိတဗ္ဗာနိ ဘဝန္တိ, တေန တေန ပဒဋ္ဌာနာဒိကေန အဒေသိတာနံ ပဒဋ္ဌာနာဒီနံ သမာရောပနော ဟာရော **နိယုတ္တော** နိဒ္ဓာရေတွာ ယုဉ္ဇိတဗ္ဗောတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဣတိ သမာရောပနဟာရဝိဘင်္ဂေ သတ္တိဗလာနုရူပာ ရစိတာ

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဏတ္တိတောဟိ ပန အဋ္ဌကထာဋီကာနုသာရေန ဂမ္ဘီရတ္တော ဝိတ္ထာရတော ဝိဘဇိတ္ဗ ဂဟေတဗ္ဗော။

ဣမေ ယထာဝုတ္တာ သောဠသ သံဝဏ္ဏနာဝိသေသာ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗတ္ထေသု အညာဏသံသယာနံ ဟရဏတော အပနယနတော **ဟာရာ** နာမာတိ။

နိဋ္ဌိတာ ဟာရဝိဘင်္ဂတရဝိဘာဝနာ။

၁. ဒေသနာဟာရသမ္ပာတဝိဘာဝနာ

၅၂. ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန ဒေသနာဟာရဝိဘင်္ဂါဒိဟာရဝိဘင်္ဂေန အတ္ထာအဒေယော နာနာသုတ္တတော ဝိဘတ္တာ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတော ဒေသနာဟာရဝိဘင်္ဂါဒိဟာရဝိဘင်္ဂေါ ပရိပုဏ္ဏော။

“သောဠသ ဟာရာ ပဌမံ၊ ဒိသာလောစနတော ဒိသာ ဝိလောကေတွာ။
သင်္ခိပိယ အင်္ကုသေန ဟိ၊ နယေဟိ တီဟိ နိဒ္ဒိသေ သုတ္တ”န္တိ။ (နေတ္တိ. ၄ နယသင်္ခေပ) –

ကထာ နိဒ္ဒေသတရေ အာစရိယေန ဝုတ္တာ, တဿာ ကထာယ နိဒ္ဒေသော ဟာရဝိဘင်္ဂတရဿ အာဒိမှိ န ဝိဘတ္တော, “ကုဟိဥ္စိ ဝိဘတ္တော, ဟာရသမ္ပာတေ တ ဝိဘတ္တော ကိံ, ဥဒာဟု နယသမုဋ္ဌာနဟာရေ တ ဝိဘတ္တော ကိ”န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ “ဟာရသမ္ပာတေ ဝိဘတ္တော”တိ တုမ္ဟေဟိ ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ ဝိညာပနတ္ထံ **“သောဠသ ဟာရာ ပဌမ”**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

အထ တ သုပရိကမ္မကတဘူမိသဒိသေသု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗေသု နာနာသုတ္တပ္ပဒေသေသု နာနာဝဏ္ဏသုဂန္ဓပုပ္ဖသဒိသေ သောဠသ ဟာရေ သံဝဏ္ဏနာဘာဝေန ယောဇေတွာ သောဠသ ဟာရာ အာစရိယေန ဝိဘတ္တာ, တထာ သုသိက္ခိတ သိပ္ပာစရိယသုဝိစာရိတဇမ္ဗုနဒဘာရဏသဒိသေသု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗေသု နာနာသုတ္တပ္ပဒေသေသု နာနာဝိဓရံသိဇာလဝိ ဝိဓမဏိရတနသဒိသေ သောဠသ ဟာရေ သံဝဏ္ဏနာဘာဝေန ယောဇေတွာဝ သောဠသ ဟာရာ ဝိဘတ္တာ, မဟာပထဝိံ ပရိ ဝတ္တေတွာ ပပ္ပဋကောဇဿ ခါဒာပနံ အတိဒုက္ကရံ ဝိယ, နာနာဝိဓေသု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗေသု သုတ္တပ္ပဒေသေသု ပရမတ္တော်ဇာယ သောဠသဟိ ဟာရေဟိ အတိဒုက္ကရခါဒာပနသဒိသံ ဝိညာပနံ ကရောန္တေန စ ယောဇနိကမဓုဂဏ္ဍံ ပီဠေတွာ သုမဓုရသဿ ဟယာပနံ အတိဒုက္ကရံ ဝိယ နာနာဝိဓေသု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗေသု သုတ္တပ္ပဒေသေသု ပရမတ္ထမဓုရသဿ သောဠသဟိ ဟာရေဟိ အတိဒုက္ကရံ ဟယာပနသဒိသံ ဝိညာပနံ ကရောန္တေန စ အာစရိယေန အနေကေသု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသုတ္တပ္ပဒေသေသု သောဠသ ဟာရေ သံဝဏ္ဏနာဘာဝေန ယောဇေတွာ သောဠသ ဟာရာ ဝိဘတ္တာ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတာ, “နာနာဝိဓေသုတ္တပ္ပဒေသေသု တေ သံဝဏ္ဏနာဘာဝေန ယောဇေတွာ သောဠသ ဟာရာ ဝိဘတ္တာ ကိံ, ဥဒာဟု ဧကသ္မိံပိ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသုတ္တပ္ပဒေသေ သံဝဏ္ဏနာဘာဝေန ယောဇေတွာ သောဠသ ဟာရာ ဝိဘတ္တာ ကိ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ ဧကသ္မိံပိ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသုတ္တပ္ပဒေသေ သံဝဏ္ဏနာဘာဝေန ယောဇေတွာ သောဠသ ဟာရာ ဝိဘတ္တာယေဝါတိ တထာ ဝိဘဇန္တော **“သောဠသ ဟာရာ ပဌမ”**န္တိအာဒိကံ ဟာရသမ္ပာတတရံ အာဟ။

နနု ဟာရသမ္ပာတတရံ ကထေတုကာမေန အာစရိယေန “တတ္ထ ကတမော ဒေသနာဟာရသမ္ပာတော”တိအာဒိဝစနံ ဝတ္တဗ္ဗံ, အထ ကသ္မာ “သောဠသ ဟာရာ ပဌမ”န္တိအာဒိ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ စေ? နိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တံ “သောဠသ ဟာရာ ပဌမ”န္တိအာဒိကံ ကထံ ဟာရဝိဘင်္ဂတရော နပ္ပယောဇေတိ ဝိပ္ပကိဏ္ဏဝိသယတ္တာ စ နယဝိစာရဿ စ အန္တရိတတ္တာ။ ဟာရသမ္ပာတတရော ပန တံ ကထံ ပယောဇေတိ အဝိကိဏ္ဏဝိသယတ္တာ။ တသ္မာ တံ ကထံ ပစ္စာမသိတွာ ဟာရသမ္ပာတတရေ တဿာ ကထာယ နိဒ္ဒေသော ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ ဝိညာပနတ္ထံ “သောဠသ ဟာရာ ပဌမ”န္တိအာဒိ ဝတ္တဗ္ဗံယေဝါတိ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန –

ဇဝံ သုပရိကမ္မကတာယ ဘူမိယာ နာနာဝဏ္ဏာနိ မုတ္တပုပ္ဖာနိ ပကိရန္တော ဝိယ, သုသိက္ခိတသိပ္ပာစရိယဝိစာရိတေသု သုရတ္တသုဝဏ္ဏာလင်္ကာရေသု နာနာဝိဓရံသိဇာလသမုဇ္ဇလာနိ ဝိဝိဓာနိ မဏိရတနာနိ ဗန္ဓန္တော ဝိယ, မဟာပထဝိံ ပရိဝတ္တေတွာ ပပ္ပဋ္ဋောဇံ ခာဒာပေန္တော ဝိယ , ယောဇနိကမဓုဂဏ္ဍံ ပီဠေတွာ သုမဓုရသံ ပာယေန္တော ဝိယ စ အာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော နာနာသုတ္တပ္ပဒေသေ ဥဒာဟရန္တော သောဠသ ဟာရေ ဝိဘဇိတ္ဝာ ဣာအနိ တေ ဧကေသိံ့ယေဝ သုတ္တေ ယောဇေတွာ ဒဿေန္တော ဟာရသမ္ပာတတရံ အာရဘိ။ အာရဘန္တော စ ယာယံ နိဒ္ဒေသဝာရေ –

''သောဠသ ဟာရာ ပဌမံ၊ ဒိသာလောစနတော ဒိသာ ဝိလောကေတ္ဝာ။
သင်္ခိပိယ အင်္ကုသေန ဟိ၊ နယေဟိ တီဟိ နိဒ္ဒိသေ သုတ္တ''န္တိ။ –

ကထာ ဝုတ္တာ။ ယသ္မာ တံ ဟာရဝိဘင်္ဂတရော နပ္ပယောဇေတိ ဝိပ္ပကိဏ္ဏဝိသယတ္တာ, နယဝိစာရဿ စ အန္တရိတတ္တာ။ အနေကေဟိ သုတ္တပ္ပဒေသေဟိ ဟာရာနံ ဝိဘာဂဒဿနမေဝ ဟိ ဟာရဝိဘင်္ဂတရော။ ဟာရသမ္ပာတတရော ပန တံ ပယောဇေတိ ဧကေသိံ့ယေဝ သုတ္တပ္ပဒေသေ သောဠသ ဟာရေ ယောဇေတွာဝ တဒနန္တရံ နယသမုဋ္ဌာနဿ ကထိတတ္တာ။ တသ္မာ ''သောဠသ ဟာရာ ပဌမ''န္တိ ကထံ ပစ္စာမသိတွာ **''တဿာ နိဒ္ဒေသော ကုဟိံ ဒဋ္ဌဗ္ဗော? ဟာရသမ္ပာတေတိ အာဟာ''**တိ –

ဝုတ္တံ။ ကထာတ္တော နိဒ္ဒေသဝိဘာဝနာယံ ဝုတ္တောဝ။ ''သောဠသ။ပေ။ သုတ္တ''န္တိ ယာ ကထာ နိဒ္ဒေသေ အာစရိယေန ဝုတ္တာ, **တဿာ** ကထာယ **နိဒ္ဒေသော ကုဟိံ ဒဋ္ဌဗ္ဗော,** ဟာရဝိဘင်္ဂေ အာဒိမ္ဟိ အာစရိယေန န ဝိဘတ္တော, ဟာရသမ္ပာတေ တ ပစ္စာမသိတွာ ဝိဘတ္တောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော ကိံ, ဥဒာဟု နယသမုဋ္ဌာနေ တ ပစ္စာမသိတွာ ဝိဘတ္တောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော ကိန္တိ ပုစ္ဆတိ။ **ဟာရသမ္ပာတေ** ပစ္စာမသိတွာ ဝိဘတ္တောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ ဝိဿဇ္ဇနာ။

ဟာရသမ္ပာတေ တဿာ ကထာယ နိဒ္ဒေသော ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ အာစရိယေန ဝုတ္တော, သော ဟာရသမ္ပာတော ဒေသနာဟာရသမ္ပာတဘေဒေန သောဠသဝိဓော, ''တတ္ထ ကတမော ဟာရသမ္ပာတော ဒေသနာဟာရသမ္ပာတော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ဣမသိံ့ သုတ္တေ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗေ သံဝဏ္ဏနာဘာဝေန မယာ ဝိဘဇိယမာနော ဟာရသမ္ပာတဘူတော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော ဒေသနာဟာရသမ္ပာတော နာမာတိ တထာ ဝိဘဇိတုံ **''တတ္ထ ကတမော ဒေသနာဟာရသမ္ပာတော''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တသိံ့ သောဠသဝိဓေ ဒေသနာဟာရသမ္ပာတာဒိကေ ဟာရသမ္ပာတေ။ **ကတမော** ဟာရသမ္ပာတဘူတော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **ဒေသနာဟာရသမ္ပာတော** နာမာတိ ပုစ္ဆတိ။

''အရက္ခိတေန စိတ္တေန၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟတေန စ။
ထိနမိဒ္ဓာဘိဘူတေန၊ ဝသံ မာရဿ ဂစ္ဆတီ''တိ။ –

သုတ္တေ **''အရက္ခိတေန စိတ္တေနာတိ ကိံဒေသယတီ''** တိ ပုစ္ဆိတွာ **''ပမာဒံ ဒေသယတီ''**တိအာဒိသံဝဏ္ဏနာဝိသေသော ဒေသနာဟာရသမ္ပာတော နာမာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကထာတ္တော **အဋ္ဌကထာယံ** (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၅၂) ဝိဘတ္တောဝ။ ယောဇနတ္တော ပန **အရက္ခိတေန စိတ္တေန** အရက္ခိတစိတ္တသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂလော **မာရဿ** မစ္စုနော ဝသံ ဂစ္ဆတိ။ **မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟတေန** ဝိပလ္လာသေန ဝိပလ္လာသသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂလော မာရဿ ဝသံ ဂစ္ဆတိ။ **ထိနမိဒ္ဓာဘိဘူတေန** သသင်္ခါရိကစိတ္တေန ကုသီတစိတ္တေန တံစိတ္တသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂလော **မာရဿ** ကိလေသာဒိမာရဿ ဝသံ ဂစ္ဆတီတိ။

''အရက္ခိတေန စိတ္တေနာ'တိ ပဒေန ဒေသိတံ တံ ပမာဒဓမ္မဇာတံ ကဿ ပဒ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တံ မစ္စုနော ပဒ''**န္တိ ဝုတ္တံ။ ''အရက္ခိတေန စိတ္တေနာ''တိ ဣမိနာ သုတ္တပ္ပဒေသေန ဒေသိတော အတ္ထော အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတော, ''မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟတေန စာတိ သုတ္တပ္ပဒေသေန ဒေသိတော အတ္ထော ကထံ ဝိဘတ္တော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟတေန စာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယေန ဝိပလ္လာသေန ယအာ အနိစ္စေ ''နိစ္စ''န္တိ ပဿတိ, တအာ ပဝတ္တော သော ဝိပလ္လာသော ''မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟတံ နာမာ''တိ ဝုစ္စတိ။ ''သော ပန ဝိပလ္လာသော ကိံလက္ခဏော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ တထာ ပုစ္ဆိတွာ **''ဝိပရီတဂ္ဂာဟလက္ခဏော ဝိပလ္လာသော''** တိ ဝုတ္တံ။

ဝိပရီတဂ္ဂါဟလက္ခဏော တိ အသုဘာဒီနံယေဝ သုဘာဒိဝိပရီတဂ္ဂါဟလက္ခဏော ဝိပလ္လာသော "ဝိပလ္လာသယတီ"တိ ကာရိတတ္ထသမ္ဘဝတော။ ကိံ ဝိပလ္လာသော ဝိပရီတဂ္ဂါဟလက္ခဏော? သော ဝိပလ္လာသော သညံ ဝိပလ္လာသယတိ, စိတ္တမ္ပိ ဝိပလ္လာသယတိ, ဒိဋ္ဌိမ္ပိ ဝိပလ္လာသယတိ။ ဣတိ တယော ဓမ္မေ ဝိပလ္လာသယတီတိ ဝိပလ္လာသေတဗ္ဗာနံ တိဝိဓတ္တာ ဝိပလ္လာသာပိ တိဝိဓာ ဟောန္တိ။ တေသု သညာဝိပလ္လာသော မုဒုကော ဒုဗ္ဗလော သုဘာဒိဝသေန ဥပဋ္ဌိတာကာရဂ္ဂဟဏမတ္တတ္တာ, စိတ္တဝိပလ္လာသော သညာဝိပလ္လာသတော ဗလဝ သုဘာဒိဝသေန ဥပဋ္ဌဟန္တာနံ ရူပက္ခန္ဓာဒီနံ သုဘာဒိဝသေန သန္နိဋ္ဌာနံ ကတ္ဝာ ဂဟဏတော။ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသော သညာဝိပလ္လာသစိတ္တဝိပလ္လာသေဟိ ဗလဝတရော, ယံ ယံ အာရမ္မဏံ သုဘာဒိအာကာရေန ဥပဋ္ဌာတိ။ တံ တံ အာရမ္မဏံ သဿတာဒိဝသေန အဘိနိဝိသိတ္ဝာ ဂဟဏတော။ တသ္မာ သညာဝိပလ္လာသော ပဌမံ ဝုတ္တော, တဒနန္တရံ စိတ္တဝိပလ္လာသော, တဒနန္တရံ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသော ဝုတ္တော။ ဝိတ္ထာရတော ပန ဧကေကဿ သုဘာသုခအတ္တနိစ္စဂ္ဂဟဏဝသေန စတုဗ္ဗိဓတ္တာ ဒွါဒသဝိဓာ ဟောန္တိ။

ဝိပလ္လာသာ အာစရိယေန ဝိဘတ္တာ, အမှေဟိ စ ဉာတာ, "ကတမေ ဝိပလ္လာသပဝတ္တိဋ္ဌာနဝိသယာ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ဣမာနိ အတ္တဘာဝဝတ္ထူနိ ဝိပလ္လာသပဝတ္တိဋ္ဌာနဝိသယာနီတိ ဒဿေတုံ **"သော ကုဟိံ ဝိပလ္လာသယတိ စတူသု အတ္တဘာဝဝတ္ထူသူ"**တိ ဝုတ္တံ။ **စတူသု** ရူပကာယဝေဒနာစိတ္တဓမ္မသင်္ခါတေသု အတ္တဘာဝဝတ္ထူသု သော သဗ္ဗော ဝိပလ္လာသော သညာစိတ္တဒိဋ္ဌိယော ဝိပလ္လာသယတိ။ "ကထံ သမနုပဿန္တဿ ဝိပလ္လာသယတီ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတီ"** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယော ပုဂ္ဂလော ရူပံ တ အတ္တတော သမနုပဿတိ, ရူပဝန္တံ အတ္တာနံ တ အတ္တတော သမနုပဿတိ , အတ္တနိ ရူပံ တ အတ္တတော သမနုပဿတိ။ ရူပသ္မိံ အတ္တာနံ တ အတ္တတော သမနုပဿတိ, ဧဝံ တဿ သမနုပဿန္တဿ ပုဂ္ဂလဿ ဝိပလ္လာသော ရူပကာယေ သညာစိတ္တဒိဋ္ဌိယော ဝိပလ္လာသယတိ။ ဧသေဝ နယော ဝေဒနာဒီသုပိ။

"တေသု ရူပကာယာဒီသု ကတမံ ကတမဿ ဝိပလ္လာသဿ ဝတ္ထု"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ဧဝံ ပဝတ္တမာနဿ ဝိပလ္လာသဿ ဣဒံ ဣမဿ ဝတ္ထူတိ ဝိဘဇိတုံ **"တတ္ထ ရူပ"** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု ရူပာဒီသု စတူသု **ပဌမံ ဝိပလ္လာသဝတ္ထု ရူပံ "အသုဘေ သုဘ"** န္တိ ဧဝံ ပဝတ္တမာနဿ ဝိပလ္လာသဿ ဝတ္ထု ဟောတီတိ ဝိဘဇိတ္ဝာ ဂဟေတဗ္ဗံ။ သေ နယော သေသေသုပိ။ ဧဝံ "အသုဘေ သုဘ"န္တိအာဒိပ္ပကာရေန ဝိပလ္လာသာ စတုဗ္ဗိဓာ ဘဝန္တိ။

ဣဒံ ဣမဿ ဝတ္ထူတိ အာစရိယေန ဝိဘဇိတ္ဝာ ဒဿိတာ, အမှေဟိ စ ဉာတာ, "တေသံ ဝိပလ္လာသာနံ ကတမေ မူလကာရဏဓမ္မာ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"ဒွေဝ ဓမ္မာ"** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ စိတ္တဿ သံကိလေသာ, တဏှာ စ အဝိဇ္ဇာ စ – ဣမေ ဒွေဝ ဓမ္မာ ဝိပလ္လာသာနံ မူလကာရဏဘူတာ ဘဝန္တိ။

"ဣမေ ဒွေဝ ဓမ္မာ ဧကတော ဝိပလ္လာသာနံ မူလကာရဏံ ကိံ ဟောန္တိ, ဥဒာဟု ဝိသုံ ဝိသု"န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ ဝိသုံ ဝိသုံ ဝိဘဇိတုံ **"တဏှာဟာနိဝုတ"**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အဝိဇ္ဇာရဟိတာ တဏှာ နာမ နတ္ထိ, တသ္မာ "တဏှာဟာအဝိဇ္ဇာနိဝုတ"န္တိ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ? န, တဏှာယ သာတိသယပစ္စယတ္တာ။ သာတိသယာယ ဟိ တဏှာယ အသုဘေပိ "သုဘ"န္တိ, ဒုက္ခေပိ "သုခ"န္တိ သမနုပဿန္တိ။ "တဏှာ စ အဝိဇ္ဇာ စာ"တိ ဝုတ္တတ္တာ "အဝိဇ္ဇာနိဝုတ"န္တိ ဝတ္တဗ္ဗံ, ကသ္မာ "ဒိဋ္ဌိနိဝုတ"န္တိ ဝုတ္တန္တိ? အဝိဇ္ဇာယ ဒိဋ္ဌိ ဘဝတီတိ ဒိဋ္ဌိသီသေန အဝိဇ္ဇံ ဂဟေတ္ဝာ **"ဒိဋ္ဌိနိဝုတ"**န္တိ ဝုတ္တံ, အဝိဇ္ဇာနိဝုတန္တိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။ "အဝိဇ္ဇာနိဝုတ"န္တိ ဝုတ္တေ ပန ဒိဋ္ဌိရဟိတာ အဝိဇ္ဇာပိ ဂဟိတာ သိယာ, ဒိဋ္ဌိသဟိတာယ ဟိ အဝိဇ္ဇာယ အနိစ္စေပိ "နိစ္စ"န္တိ, အနတ္တနိယေပိ "အတ္တာ"တိ သမနုပဿန္တိ။

"ကထံ တဏှာမူလကော ဝိပလ္လာသော ပဝတ္တော, ကထံ ဒိဋ္ဌိသဟိတာဝိဇ္ဇာမူလကော ဝိပလ္လာသော ပဝတ္တော"တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"တတ္ထ ယော ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသော"** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု တဏှာမူလကဒိဋ္ဌိသဟိတာဝိဇ္ဇာမူလကေသု။ **ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသော** တိ ဒိဋ္ဌိသဟိတာဝိဇ္ဇာမူလကဝိပလ္လာသော။ **အတီတံ ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတီ**တိ အဒဗ္ဗဘူတောပိ ဒဗ္ဗဘူတော ဝိယ ဝုတ္တော။ **တဏှာဝိပလ္လာသော** တိ ဒိဋ္ဌိသဟိတတဏှာမူလကော ဝိပလ္လာသော **အနာဂတံ ရူပံ** ဒိဋ္ဌိဘိနန္ဒနဝသေန **အဘိနန္ဒတီ** တိ။ ဧဝံ အတီတသမနုပဿနအနာဂတာဘိနန္ဒနဘေဒေန ပဝတ္တိဝိသေသော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ "စိတ္တဿ သံကိလေသော တဏှာအဝိဇ္ဇာယေဝ ဒွေဝ ဓမ္မာ န ဟောန္တိ,

အထ ခော ဒသ ကိလေသာပိ, ကသ္မာ ဒွေဝယေဝ ဝုတ္တာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''ဒွေဝ ဓမ္မာ စိတ္တဿ ဥပက္က ကိလေသာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တဏှာ စ အဝိဇ္ဇာ စ – ဣမေ ဒွေဝယေဝ ဓမ္မာ ပရမသာဝဇ္ဇဿ ဝိပလ္လာသဿ မူလ ကာရဏတ္တာ။ **တာဟိ** တဏှာအဝိဇ္ဇာဟိ ဝိသုဇ္ဈန္တံ စိတ္တံ သဗ္ဗေဟိ ကိလေသေဟိ **ဝိသုဇ္ဈတိ,** တသ္မာ စ ဝိသေသ တော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသာ ဟောန္တီတိ ဒွေဝ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ။ န ဟိ တာသု တဏှာအဝိဇ္ဇာသု အရဟတ္တမဂ္ဂ ဂေန ပဟီနာသု ကောစိ သံကိလေသော အပ္ပဟီနော နာမ နတ္ထီတိ။

''ဝုတ္တပ္ပကာရာ တဏှာအဝိဇ္ဇာ ဝုတ္တပ္ပကာရာနံ ဝိပလ္လာသာနံယေဝ မူလကာရဏံ ဟောန္တိ ကိံ, ဥဒာဟု သ ကလဿ ဝဋ္ဋဿာပိ မူလကာရဏံ ဟောန္တိ ကိ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ ဝုတ္တပ္ပကာရာ တဏှာအဝိဇ္ဇာ ဝုတ္တပ္ပ ပကာရာနံ မူလကာရဏံ ဟောန္တိ ယထာ, ဧဝံ သကလဿ ဝဋ္ဋဿာပိ မူလကာရဏံ ဟောန္တီတိ ဒဿေတုံ **''တေဟိ''**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယေသံ ပုဂ္ဂလာနံ စိတ္တံ အရက္ခိတံ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟတဉ္စ ဟောတိ, **တေသံ** ပုဂ္ဂလာနံ။ ယေသံ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ ပုဗ္ဗကောဋိ န ပညာယတိ, တေဟိ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏေဟိ တဏှာသံယောဇ နေဟိ သံသာရေ **သန္ဓာဝန္တာနံ သံသရန္တာနံ** ပုဂ္ဂလာနံ **သကိံ နိရယံ** မာရဝသဂမနေန သန္ဓာဝနံ သံသရဏံ ဟောတိ, **သကိံ တိရစ္ဆာနယောနိံ** သန္ဓာဝနံ သံသရဏံ ဟောတိ, **သကိံ ပေတ္တိဝိသယံ** သန္ဓာဝနံ သံသရဏံ ဟောတိ, **သကိံ အသု ရကာယံ** သန္ဓာဝနံ သံသရဏံ ဟောတိ, **သကိံ ဒေဝေ** သန္ဓာဝနံ သံသရဏံ ဟောတိ, **သကိံ မနုဿေ** သန္ဓာဝနံ သံသရဏံ ဟောတီတိ အတ္ထော။

''မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟတေန စာ''တိ သုတ္တပ္ပဒေသေန ဒေသိတော အတ္ထော အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမှေဟိ စ ဉာ တော, ''ထိနမိဒ္ဓာဘိဘူတေနာတိ သုတ္တပ္ပဒေသေန ဒေသိတော အတ္ထော ကထံ ဝိဘတ္တော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''ထိနမိဒ္ဓာဘိဘူတေနာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **စိတ္တဿ** ဝိညာဏက္ခန္ဓဿ ယာ **အကလ္လတာ** အကမ္မနိယတာ အတ္ထိ, ဣဒံ အကလ္လတ္တံ အကမ္မနိယတ္တံ **ထိနံ** နာမ။ ယံ **ကာယဿ လီနတ္တံ** ဝေဒနာဒိက္ခန္ဓတ္တယလီနတ္တံ အတ္ထိ, ဣဒံ ကာယဿ လီနတ္တံ **မိဒ္ဓံ** နာမာတိ ထိနမိဒ္ဓသရူပမေဝ ဝုတ္တံ။ တေဟိ ထိနမိဒ္ဓေဟိ စိတ္တဿ အဘိဘူတဘာဝတ ဒိကော ပန သုဝိညေယျတ္တာ န ဝုတ္တော, အဝုတ္တောပိ ယေသံ ပုဂ္ဂလာနံ စိတ္တံ ထိနမိဒ္ဓေဟိ အဘိဘူတံ, တေသံ ပုဂ္ ဂလာနံ တေန စိတ္တေန စိတ္တသီသေန သံယောဇနေန သံသာရေ မာရဝသဂမနေန သန္ဓာဝနံ သံသရဏံ ပရိယောသာနသ ဘာဝတော ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗတ ဂဟေတဗ္ဗော။

''ဝသံ မာရဿ ဂစ္ဆတီတိ သုတ္တပ္ပဒေသေန ဒေသိတော အတ္ထော ကထံ ဝိဘတ္တော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''ဝသံ မာရဿ ဂစ္ဆတီ''** တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ကိလေသမာရဿာ** တိ ကိလေသော အနာဒိပုဒ္ဓေ မာရေတိ နိတရေတီတိ အတ္ထေန **မာရော**တိ ကိလေသမာရော။ ဣမိနာ ကိလေသမာရံ နိဿာယ ပဝတ္တတ္တာ အဘိသင်္ခါရမာရခန္ဓမာရမစ္စု မာရာ စ ဂဟိတာ, **စ**-သဒ္ဒေန တ ဂဟိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **သတ္တမာရဿာ** တိ ဒေဝပုတ္တမာရဿ။ အထ တ ''ဒေဝပုတ္တ တမာရဿာ''တိ အဝတ္တ္တ ''သတ္တမာရဿာ''တိ ဝုတ္တတ္တာ ယော ယော ရာဇစောရာဒိကော အနာဒီနိ တ ဣဿရိယ ဘောကဒီနိ တ မာရေတိ, သော သော ရာဇစောရာဒိကောပိ ဂဟိတော, တသ္မာ ယဿ ကဿစိ သတ္တမာရဿာတိ အတ္ထော။ **ဝသ**န္တိ ဣစ္ဆံ လောဘံ အဓိပ္ပာယံ ရုစိံ အာကင်္ခံ အာဏံ အာဏတ္တိံ။ **ဂစ္ဆတီ** တိ ဥပဂစ္ဆတိ ဥပေတိ အနုဝတ္တ တတိ အနုဂစ္ဆတိ နာတိက္ကမတီတိ အတ္ထော။ ''ကသ္မာ ဝသံ ဂစ္ဆတီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''သော ဟိ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယော သတ္တော အရက္ခိတစိတ္တေန စ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟတစိတ္တေန စ ထိနမိဒ္ဓာဘိဘူတစိတ္တေန စ သမန္နာဂတော ဟောတိ, **သော** သတ္တော အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာဒီဟိ **နိဝုတော** ဟုတ္တ သံသာရာဘိမုခော **ဟိ** ယသ္မာ ဟောတိ, န ဝိသင်္ခါရာ ဘိမုခော, တသ္မာ မာရဿ ဝသံ ဂစ္ဆတီတိ အတ္ထော။

''အရက္ခိတေနာတိအာဒိကဿ ယဿ သုတ္တဿ အတ္ထော ဝိဘတ္တော, တေန 'အရက္ခိတေနာ'တိအာဒိ ကေန သုတ္တေန ကိတ္တကာနိ သစ္စာနိ ဒေသိတာနီ''တိဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''ဣမာနိ ဘဂဝတာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ''အရက္ခိ တေနာ''တိအာဒိသုတ္တေန ဘဂဝတာ ဣမာနိ ဒွေဝ သစ္စာနိ ဒေသိတာနိ ဒုက္ခံ, သမုဒယော စာတိ။ ကထံ ဒေသိတာနိ? အဘိဓမ္မနိဿိတာယ ကထာယ စေဝ သုတ္တန္တနိဿိတာယ ကထာယ စ ဒေသိတာနိ။ တာသု ကထာသု အဘိဓမ္မနိဿိ တာယ ကထာယ ဒေသိတေ သတိ ''အရက္ခိတေန စိတ္တေနာ''တိ ဣမိနာ ပဒေန အရက္ခိတံ ရတ္တမ္ပိ စိတ္တံ, အရက္ခိ တံ ဒုဋ္ဌမ္ပိ စိတ္တံ, အရက္ခိတံ မူဠှမ္ပိ စိတ္တံ ဘဂဝတာ ဒေသိတံ ဉာပိတံ။ တတ္ထ ရတ္တစိတ္တံ လောဘသဟဂတစိ တ္တုပ္ပာဒဝသေန အဋ္ဌဝိဓံ, ဒုဋ္ဌစိတ္တံ ပဋိဃသမ္ပယုတ္တစိတ္တုပ္ပာဒဝသေန ဒုဗ္ဗိဓံ, မူဠှစိတ္တံ မောမူဟစိတ္တုပ္ပ

ဟာဒဝသေန ဒုဗ္ဗိဓတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣမေသဉှိ စိတ္တုပ္ပာဒာနံ ဝသေန ယာ စက္ခုန္ဒြိယာဒီနံ အဂုတ္တိ အနာရက္ခာ ဥပ္ပန္နာ, တာယ အဂုတ္တိယာ အနာရက္ခာယ စိတ္တံ အရက္ခိတံ ဟောတိ ဖလူပစာရေနာတိ။

“မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟတေနာ”တိ ဣမိနာ ပဒေန မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသံသဋ္ဌံ စိတ္တံ ဒေသိတံ, တံ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တစိတ္တုပ္ပာဒဝသေန စတုဗ္ဗိဓတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တဉှိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ သံသဋ္ဌဘာဝေန မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝသာနုဂတတ္တာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟတံ နာမာတိ။ “ထိနမိဒ္ဓာဘိဘူတေနာ”တိ ဣမိနာ ပဒေန ထိနမိဒ္ဓေန သံသဋ္ဌံ စိတ္တံ ဒေသိတံ, တံ သသင်္ခါရိကစိတ္တုပ္ပာဒဝသေန ပဉ္စဝိဓန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တဉှိ ထိနမိဒ္ဓေန သံသဋ္ဌဘာဝေန ထိနမိဒ္ဓဝသာနုဂတတ္တာ ထိနမိဒ္ဓာဘိဘူတံ နာမာတိ ဧဝံ ယေ ဒွါဒသာကုသလာ **စိတ္တုပ္ပာဒကဏ္ဍေ** “ကတမေ ဓမ္မာ အကုသလာ? ယသ္မိံ သမယေ အကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတီ”တိအာဒိနာ (ဓ. သ. ၃၆၅) ဝိတ္ထာရတော ဝုတ္တာ, တေ ဒွါဒသာကုသလစိတ္တုပ္ပာဒာ ဣဓ ဟိ ပဒေဟိ ဘဂဝတာ ဒေသိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ “မာရဿာ”တိ ပဒေန ပဉ္စ မာရာ ဂဟိတာ။ တေသု ကိလေသမာရော “စတ္တာရော အာသဝာ, စတ္တာရော ဩဃာ, စတ္တာရော ယောဂါ, စတ္တာရော ဂန္ထာ, စတ္တာရိ ဥပါဒါနာနိ, အဋ္ဌ နီဝရဏာ, ဒသ ကိလေသာ”တိ (ဓ. သ. ၁၁၀၂ အာဒယော) ဒေသိတော။ အဘိသင်္ခါရမာရော ပန “ကုသလာ စေတနာ (ဝိဘ. ၂၂၆) အကုသလာ စေတနာ (ဝိဘ. ၂၂၆) ကုသလံ ကမ္မံ အကုသလံ ကမ္မ”န္တိအာဒိနာ ဒေသိတော။ ခန္ဓမာရော ပန “အတ္တဘာဝေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ”တိအာဒိနာ ဒေသိတော။ မစ္စုမာရော ပန “စုတိ စဝနတာ”တိအာဒိနာ (ဝိဘ. ၁၉၃) ဒေသိတော။ ဧဝံ တာဝေတ္ထ အဘိဓမ္မနိဿိတာယ ကထာယ ဒေသိတော အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

သုတ္တန္တနိဿိတာယ ပန ကထာယ ဒေသိတေ သတိ “စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ အနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ, ယတွာဓိကရဏမေနံ စက္ခုန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဝာဿဝေယျုံ, တဿ သံဝရာယ န ပဋိပဇ္ဇတိ, န ရက္ခတိ စက္ခုန္ဒြိယံ, စက္ခုန္ဒြိယေ န သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ပေ.။ သောတိန္ဒြိယေ န သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ ဃာနိန္ဒြိယေ န သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ ဇိဝှိန္ဒြိယေ န သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ ကာယိန္ဒြိယေ န သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ မနိန္ဒြိယေ န သံဝရံ အာပဇ္ဇတီ”တိ (မ. နိ. ၁.၃၄၇) ဧဝံ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနေန ယံ ဆဒွါရိကစိတ္တံ ဝုတ္တံ, တံ ဆဒွါရိကစိတ္တံ “အရက္ခိတေန စိတ္တေနာ”တိ ဣမိနာ ပဒေန ဒေသိတံ။ ယာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယော ပုဗ္ဗန္တကပ္ပနဝသေန တ အပရန္တကပ္ပနဝသေန တ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တကပ္ပနဝသေန တ မိစ္ဆာ အဘိနိဝိသန္တဿ အယောနိသော ဥမ္မုဇ္ဇန္တဿ “သဿတော လောကော”တိ တ “အသဿတော လောကော”တိ တ “န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ”တိ တ ဥပ္ပန္နာ, တာဟိ ဒိဋ္ဌီဟိ တ, ယာ စ ဒိဋ္ဌိယော “ဣမာ စတ္တာရော သဿတဝါဒါ။ပေ.။ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါ”တိ **ဗြဟ္မဇာလသုတ္တာ** ဒီသု (ဒီ. နိ. ၁.၃၀ အာဒယော) ဝုတ္တာ, တာဟိ ဒိဋ္ဌီဟိ တ သမ္ပယုတ္တံ ယံ စိတ္တံ “မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟတေန စာ”တိ ဣမိနာ ပဒေန ဒေသိတံ။

“ထိနံ နာမ စိတ္တဿ အကမ္မညတာ, မိဒ္ဓံ နာမ ဝေဒနာဒိက္ခန္ဓတ္တယဿ အကမ္မညတာ”တိ တ “ထိနံ အနုဿာဟသံသီဒနံ, မိဒ္ဓံ ဥဿာဟသတ္တိဝိဃာတော”တိ တ ယာနိ ထိနမိဒ္ဓာနိ ဝုတ္တာနိ, တေဟိ ထိနမိဒ္ဓေဟိ ယံ စိတ္တံ အဘိဘူတံ အဇ္ဈောတ္ထဋံ, တံ စိတ္တံ “ထိနမိဒ္ဓာဘိဘူတေနာ”တိ ဣမိနာ ပဒေန ဒေသိတံ။

“ဝသော နာမ ဣစ္ဆာ လောဘော အဓိပ္ပာယော ရုစိ အာကင်္ခါ အာဏာ အာဏတ္တီ”တိ ယော ဝသော ဝုတ္တော, သော ဝသော “ဝသ”န္တိ ဣမိနာ ပဒေန ဒေသိတော။ “ပဉ္စ မာရာ – ခန္ဓမာရော အဘိသင်္ခါရမာရော မစ္စုမာရော ဒေဝပုတ္တမာရော ကိလေသမာရော”တိ ယော မာရော ဝုတ္တော, သော မာရော “မာရဿာ”တိ ဣမိနာ ဒေသိတော။ “ဂစ္ဆတိ, ဥပဂစ္ဆတိ, ဥပေတိ, အနုဝတ္တတိ, အနုဂစ္ဆတိ, နာတိက္ကမတီ”တိ ယော ပုဂ္ဂလော ဝုတ္တော, သော ပုဂ္ဂလော “ဂစ္ဆတီ”တိ ဣမိနာ ဒေသိတောတိ။ ဧဝံ ဒေသိတေသု ဓမ္မေသု အကုသလာ သမုဒယသစ္စံ, “ဝသံ မာရဿ ဂစ္ဆတီ”တိ ဣမိနာ ပဒေန ယေ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓေ ဥပာဒါယ ပညတ္တော ပုဂ္ဂလော ဝုတ္တော, တေ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခသစ္စန္တိ ဒွေ သစ္စာနိ ဒေသိတာနိ။ “ကိမတ္ထာယ ဒွေ သစ္စာနိ ဒေသိတာနီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တေသံ ဘဂဝတ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တေသံ** ဒွိန္နံ သစ္စာနံ **ပရိညာယ စ ပဟာနာယ စ** “အရက္ခိတေနာ”တိအာဒိ **ဓမ္မံ ဘဂဝတ ဒေသေတိ,** တာနိ ဒွေ သစ္စာနိ “အရက္ခိတေနာ”တိအာဒိကေန ဉာပေတီတိ အတ္ထော။

“တေသု ဒွီသု သစ္စေသု ကဿ သစ္စဿ ပရိညာယ, ကဿ သစ္စဿ ပဟာနာယ ဒေသေတီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“ဒုက္ခဿ ပရိညာယ, သမုဒယဿ ပဟာနာယာ”** တိ ဝုတ္တံ။ “ပရိညာပဟာနေဟိ ကတမာနိ သစ္စာနိ ဒေသိ

တာနီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''ယေန စာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ယေန** အရဟတ္တမဂ္ဂေန ပရိဇာနာတိ, **ယေန** အရဟတ္တမဂ္ဂေန ပဇဟတိ စ, **အယံ** အရဟတ္တမဂ္ဂော မဂ္ဂသစ္စံ နာမ။ **ယံ** နိဗ္ဗာနဓမ္မံ အာရဗ္ဘ တဏှာယ, အဝိဇ္ဇာယ စ ပဟာနံ ဇာတံ, **အယံ** နိဗ္ဗာနဓမ္မော **နိရောဓော** နိရောဓသစ္စံ နာမာတိ။ ဇဝံ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဘဂဝတာ ဒေသိတာနိ။

''စတုန္နံ သစ္စာနံ ဒေသိတဘာဝေ ကေန ဝိညာတဗ္ဗော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တေနာဟာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တေသု စတူသု သစ္စေသု သမုဒယသစ္စေန အဿာဒေါ ဂဟိတော, ဒုက္ခသစ္စေန အာဒီနဝေါ ဂဟိတော, မဂ္ဂသစ္စနိရောဓသစ္စ ဓေဟိ နိဿရဏံ ဂဟိတံ, သမုဒယပ္ပဟာနဝသေန သဗ္ဗဂတိပဇဟနံ ဇာတံ, သဗ္ဗဂတိပဇဟနံ ဖလန္တိ ဂဟိတံ။ ယေန ရက္ခိ တစိတ္တတာဒိကေန သဗ္ဗဂတိပဇဟနံ ဇာတံ, သော ရက္ခိတစိတ္တတာဒိကော ဥပာယောတိ ဂဟိတော, အရက္ခိတစိတ္တ တာဒိကဿ ပဋိသေဓနမုခေန ရက္ခိတစိတ္တတာဒိကဿ နိယောဇနံ ဘဂဝတော အာဏတ္တီတိ ဂဟိတန္တိ ဒေသနာ ဟာရေန နာနာသုတ္တေသု ဒဿိတာ အဿာဒဒယော ''အရက္ခိတေနာ''တိအာဒိကေ ဧကသ္မိံယေဝ သုတ္တေ နီဟရိ တွာ ဒဿိတာ။

''အဿာဒဒီနံ နီဟရိတွာ ဒဿိတဘာဝေ ကေန ဝိညာတဗ္ဗော သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တေနာ ဟာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဧတ္ထ စ ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန နာနာသုတ္တေသု အဿာဒဒယော နီဟရိတွာ ဒဿိတာ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော ဒေသနာဟာရဝိဘင်္ဂေါ နာမ။ ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန ဧကသ္မိံယေဝ သုတ္တေ အဿာ ဒဒယော နီဟရိတွာ ဒဿိတာ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော ဒေသနာဟာရသမ္ပာတော နာမာတိ ဝိသေသော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

''ဧတ္တကောဝ ဒေသနာဟာရသမ္ပာတော ပရိပုဏ္ဏော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''နိယုတ္တော ဒေသနာဟာရသမ္ပာ တော''**တိ ဝုတ္တံ။ ဧကေကသ္မိံယေဝ သုတ္တေ အဿာဒဒယော ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန ဒေသနာဟာ ရသမ္ပာတေန နီဟရိတွာ ယထာရဟံ ဒဿိတာ, သော သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတော ဒေသနာဟာရသမ္ပာတော **နိယု တ္တော** ယထာရဟံ နိဒ္ဒါရေတွာ ယုဇ္ဇိတဗ္ဗောတိ အတ္ထော ဂဟိတော။

ဣတိ ဒေသနာဟာရသမ္ပာတေ သတ္တိဗလာနုရူပါ ရစိတာ

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဍိတေဟိ ပန။ပေ။ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

၂. ဝိစယဟာရသမ္ပာတဝိဘာဝနာ

၅၃. ယေန ဒေသနာဟာရသမ္ပာတေန အဿာဒဒယော အာစရိယေန ဝိဘတ္တာ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတာ, သော ဒေသနာဟာရသမ္ပာတော ပရိပုဏ္ဏော, ''ကတမော ဝိစယဟာရသမ္ပာတော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ကတမော ဝိစယော ဟာရသမ္ပာတော''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု ဒေသနာဟာရသမ္ပာတာဒီသု သောဠသသု ဟာရသမ္ ပာတေသု **ကတမော** သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **ဝိစယဟာရသမ္ပာတော** နာမာတိ ပုစ္ဆတိ။ ဣမေသု ဓမ္မေသု အယံ ဓမ္မော ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန ဝိစယိတဗ္ဗော, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော ဝိစယဟာရသမ္ပာတော နာမာတိ နိယမေတွာ ဝိ ဘဇိတုံ **''တတ္ထ တဏှာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန –

''ဇဝံ ဒေသနာဟာရသမ္ပာတံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ဝိစယဟာရသမ္ပာတံ ဒဿေန္တော ယသ္မာ ဒေသနာ ဟာရပဒတ္ထဝိစယော ဝိစယဟာရော, တသ္မာ ဒေသနာဟာရေ ဝိပလ္လာသဟေတုဘာဝေန နိဒ္ဒါရိတာယ တဏှာ ဟာယ ကုသလာဒိဝိဘာဂပဝိစယမုခေန ဝိစယဟာရသမ္ပာတံ ဒဿေတုံ 'တတ္ထ တဏှာ ဒုဝိဓာ'တိအာဒိ အာရ ဒ္ဓ''န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၅၃) –

ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ ''အရက္ခိတေန စိတ္တေနာ''တိအာဒိသုတ္တတ္ထေ ဒေသနာဟာရသမ္ပာတေန သံ ဝဏ္ဏိတေ အကုသလဓမ္မေ ''တဏှာ''တိ နိဒ္ဒါရိတာ သဗ္ဗတဏှာ။ **ကုသလာပီ**တိ စတုဘူမကေ ကုသလေ ဥဒ္ဒိဿ ပဝတ္တာ တဏှာပိ။ **အကုသလာပီ**တိ အကုသလဓမ္မေ ဥဒ္ဒိဿ ပဝတ္တာ တဏှာပီတိ ဒုဝိဓာ ဟောတီတိ ဝိစယိတဗ္ဗ

ဗာ။ တေန ဝုတ္တံ **ဋီကာယံ** – ''ကုသလဓမ္မာရမ္မဏာတိ ကုသလဓမ္မေ ဥဒ္ဒိဿ ပဝတ္တမတ္တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ, န တေသံ အာရမ္မဏပစ္စယတံ, ဣဓ 'ကုသလာ ဓမ္မာ'တိ လောကုတ္တရဓမ္မာနမ္ပိ အဓိပ္ပေတတ္တာ''တိ။

''ကုသလာ တဏှာ ကိံကမိနီ, အကုသလာ တဏှာ ကိံ ကမိနီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''အကုသလာ သံသာရကမိနီ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အထ ဝာ ''ကတမော ကုသလာကုသလတဏှာဟာနံ ဝိသေသော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''အကုသလာ သံသာရကမိနီ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ''တဏှာ နာမ သံသာရကမိနီ ဟောတု, ကထံ အပစယကမိနီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''ပဟာနတဏှာ''**တိ ဝုတ္တံ, ပဟာနဿ ဟေတုဘူတာ တဏှာ **ပဟာနတဏှာ**တိ အတ္ထော, ပဟာတဗ္ဗတဏှံ အာရဗ္ဘ ယံ ပဟာနံ ပဝတ္တေတဗ္ဗံ, တေန ပဝတ္တေတဗ္ဗေန ပဟာနေန အပစယံ ဂစ္ဆတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

''ကိံ ပန တဏှာယေဝ ကုသလာကုသလာတိ ဒုဗ္ဗိဓာ, ဥဒါဟု အညောပိ ကုသလာကုသလာတိ ဒုဗ္ဗိဓော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''မာနောပိ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ''ကတမော မာနော ကုသလော, ကတမော မာနော အကုသလော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ယံ မာနံ နိဿာယ မာနံ ပဇဟတိ, အယံ မာနော ကုသလော။ ယော ပန မာနော ဒုက္ခံ နိဗ္ဗတ္တယတိ, အယံ မာနော အကုသလော''**တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ယံ မာနံ။ပေ။ ကုသလော**တိ ယံ မာနံ နိဿာယ ဥပနိဿာယ ပဟာနံ ပဝတ္တိတံ, တေန ပဟာနေန သန္တာနေ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟံ မာနံ ပဇဟတိ, အယံ ဥပနိဿယပစ္စယဘူတော မာနော ဖလူပစာရေန ကုသလော။ **ယော ပန။ပေ။ အကုသလော**တိ ယော ပန မာနော ပရဟိံသနာဒိဝသေန ပဝတ္တမာနော ဟုတွာ အတ္တနော စ ပရဿ စ ဒုက္ခံ နိဗ္ဗတ္တယတိ, အယံ မာနော အကုသလောတိ ဝိစယိတွာ ဝေဒိတဗ္ဗော။

''သံသာရာပစယကမိနီသု တာသု တဏှာသု ကတမာ အပစယကမိနီ တဏှာ ကုသလာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ''ကုသလာ''တိ ဝုတ္တာယ တဏှာယ သရူပံ ဒဿေတုံ **''တတ္ထ ယံ နေက္ခမ္မသိတ''**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ**တိ တာသု သံသာရာပစယကမိနီသု တဏှာဘူတာသု ကုသလာကုသလာသု။ အယံ တဏှာ ကုသလာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **''အရိယာ ပုဂ္ဂလာ သန္တံ အာယတနံ ယံ** အရိယဖလဓမ္မံ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ, **တံ အာယတနံ** အရိယဖလဓမ္မံ အဟံ ကုဒါဿု သစ္ဆိကတွာ ဝိဟရိဿ''န္တိ ပတ္ထယန္တဿ **တဿ** ကုလပုတ္တဿ တသ္မိံ အရိယဖလေ **ပိဟာ** ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ပိဟာပစ္စယာ ယံ ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဣဒံ ဒေါမနဿံ **''နေက္ခမ္မသိတ''**န္တိ ဝုစ္စတိ။ အယံ အရိယဖလေ ပိဟာသင်္ခါတာ တဏှာ ကုသလာ အနဝဇ္ဇာ အနဝဇ္ဇအရိယဖလဓမ္မံ ဥဒ္ဒိဿ ပဝတ္တတ္တာတိ ဝိစယိတဗ္ဗံ။

''ကထံ ပဝတ္တာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''ရာဂဝိရာဂာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယာ **ရာဂဝိရာဂာ စေတောဝိမုတ္တိ** ပတ္တဗ္ဗာ။ **တဒါရမ္မဏာ** တံ စေတောဝိမုတ္တိံ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တာ တဏှာ **ကုသလာ** အနဝဇ္ဇာ, ယာ **အဝိဇ္ဇာဝိရာဂာ ပညာဝိမုတ္တိ** ပတ္တဗ္ဗာ, တဒါရမ္မဏာ တံ ပညာဝိမုတ္တိံ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တာ တဏှာ ကုသလာ အနဝဇ္ဇာတိ ဝိစယိတဗ္ဗာ။ တာယ ပညာဝိမုတ္တိယာ ဝသေန ဘဂဝတာ –

> ''တဿာ ရက္ခိတစိတ္တဿ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော။
> သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော၊ ဉတွာန ဥဒယဗ္ဗယံ။
> ထိနမိဒ္ဓာဘိဘူ ဘိက္ခု၊ သဗ္ဗာ ဒုဂ္ဂတိယော ဇဟေ''တိ။ (ဥဒါ. ၃၂; နေတ္တိ. ၃၁၊ ၆၅၊ ၇၈) –

ကထာယံ ''သဗ္ဗာ ဒုဂ္ဂတိယော ဇဟေ''တိ ပဒံ ဝုတ္တံ, ''တဿာ ပညာဝိမုတ္တိယာ ယော ပဝိစယော ကာတဗ္ဗော, ကတမော သော ပဝိစယော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တဿာ ကော ပဝိစယော''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တဿာ** ပညာဝိမုတ္တိယာ ကော ပဝိစယောတိ စေ ပုစ္ဆေယျ ''အဋ္ဌ မဂ္ဂင်္ဂါနိ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓီ''တိ ပဝိစယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ''သော ပဝိစယော ကတ္ထ ဒဋ္ဌဗ္ဗော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''သော ကတ္ထာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **သော** ပညာဝိမုတ္တိယာ ပဝိစယော **ကတ္ထ** ကသ္မိံ ဓမ္မေ ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ ပုစ္ဆတိ။ စတုတ္ထေ ဈာနေ **ပာရမိတာယ** ဥက္ကံသဂတာယ စတုတ္ထဇ္ဈာနဘာဝနာယ သော ပဝိစယော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

''စတုတ္ထေ ဈာနေ ပာရမိတာယာ''တိ ဝုတ္တမတ္ထံ ဝိဝရိတုံ **''စတုတ္ထေ ဟိ ဈာနေ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယော သော စတုတ္ထဇ္ဈာနလာဘီ ပုဂ္ဂလော စတုတ္ထေ ဈာနေ ပရိသုဒ္ဓံ ပရိယောဒါတံ အနင်္ဂဏံ ဝိဂတူပက္ကိလေသံ မုဒု ကမ္မနိယံ

ဌိတံ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တံ, ဣတိ အင်္ဂသမန္နာဂတံ စိတ္တံ ဘာဝယတိ, **သော** စတုတ္ထဇ္ဈာနလာဘီ ပုဂ္ဂလော **တတ္ထ** စတုတ္ထေ ဈာနေ အင်္ဂဝိမံ ဝိဇ္ဇာစရဏံ အဓိဂစ္ဆတိ။ ကတမံ အင်္ဂဝိမံ? ဆ အဘိညာ, ဒွေ စ ဝိသေသေ တ အဓိဂစ္ဆတီတိ ယောဇနာ။ ဣဒ္ဓိဝိဓာဒယော ပဉ္စ, လောကိယာဘိညာ စေဝ အရဟတ္တမဂ္ဂပညာ စာတိ **ဆ အဘိညာ**။ မနောမယိဒ္ဓိ စေဝ ဝိပဿနာဉာဏဉ္စာတိ **ဒွေ စ ဝိသေသာ** ဟောန္တိ။

"တံ စတုတ္ထဇ္ဈာနစိတ္တံ ကုတော ပရိသုဒ္ဓံ။ပေ။ ကုတော အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တ"န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"တံ စိတ္တံ ယတော ပရိသုဒ္ဓ"**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တံ စိတ္တံ **ယတော** ဥပေက္ခာသတိပာရိသုဒ္ဓိဘာဝတော **ပရိသုဒ္ဓံ, တတော** ဥပေက္ခာသတိပာရိသုဒ္ဓိဘာဝတော **ပရိယောဒာတံ** ဟောတိ။ သုခာဒီနံ ပစ္စယဃာတေန **ယတော** ဝီတရာဂါဒိအနင်္ဂဏ ဘာဝတော **အနင်္ဂဏံ, တတော** ဝီတရာဂါဒိအနင်္ဂဏဘာဝတော **ဝိဂတူပက္ကိလေသံ။ ယတော** သုဘာဝိတဘာဝတော **မုဒု, တတော** သုဘာဝိတဘာဝတော **ကမ္မနိယံ။ ယတော** ပရိသုဒ္ဓါဒီသု ဌိတဘာဝတော **ဌိတံ, တတော** ပရိသုဒ္ဓါဒီသု ဌိတဘာဝတော **အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တံ** ဟောတီတိပိ ယောဇနာ ယုတ္တာ **အင်္ဂကထာယံ** (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၅၃) ယုဂဠတော အာဂတတ္တာ။ သဒ္ဓါဝီရိယသတိသမာဓိပညာဩဘာသေဟိ ပရိဂ္ဂဟိတဘာဝတော **အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တံ** ။ သဒ္ဓါယ ဟိ ပရိဂ္ဂဟိတံ စိတ္တံ ပဋိပက္ခေ အဿဒ္ဓိယေ န ဣဉ္ဇတိ န စလတိ, ဝီရိယေန ပရိဂ္ဂဟိတံ စိတ္တံ ပဋိပက္ခေ ကောသဇ္ဇေ န ဣဉ္ဇတိ, သတိယာ ပရိဂ္ဂဟိတံ စိတ္တံ ပဋိပက္ခေ ပမာဒေ န ဣဉ္ဇတိ, သမာဓိနာ ပရိဂ္ဂဟိတံ စိတ္တံ ပဋိပက္ခေ ဥဒ္ဓစ္စေ န ဣဉ္ဇတိ, ပညာယ ပရိဂ္ဂဟိတံ စိတ္တံ ပဋိပက္ခာယ အဝိဇ္ဇာယ န ဣဉ္ဇတိ, ဩဘာသဂတံ စိတ္တံ ကိလေသန္ဓကာရေ န ဣဉ္ဇတိ။ ဣတိ ဣမေဟိ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ ပရိဂ္ဂဟိတံ စတုတ္ထဇ္ဈာနစိတ္တံ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တံ ဟောတိ။ ဧဝံ အင်္ဂသမန္နာဂတတ္တာ စတုတ္ထဇ္ဈာနစိတ္တံ ဆန္နံ အဘိညာဉာဏာနဉ္စ မနောမယိဒ္ဓိဝိပဿနာဉာဏာနဉ္စ အဓိဂမူပါယော ဟောတိ, တသ္မာ သော ပညာဝိမုတ္တိပရိစယော စတုတ္ထဇ္ဈာနေ ဒဠှဗ္ဗောယေတတိ သဒ္ဒေပတ္တော။ ဝိတ္ထာရတော ပန **အင်္ဂကထာယံ** (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၅၃) "တတ္ထ ဥပေက္ခာသတိပာရိသုဒ္ဓိဘာဝေနာ"တိအာဒိနာ တ "အပရော နယော"တိ အာဒိနာ တ ဝုတ္တောယေတတိ အမှေဟိ န ဝုတ္တော။

"ယေသံ ရာဂါဒိအင်္ဂဏာနံ အဘာဝေန အနင်္ဂဏံ, ယေသံ အဘိဇ္ဈာဒိဥပက္ကိလေသာနံ အဘာဝေန ဝိဂတူပက္ကိလေသံ, ယာယ စိတ္တဿ ဌိတိယာ အဘာဝေန ဌိတံ, ဣဉ္ဇနာယ အဘာဝေန အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တံ, တေ ရာဂါဒိအင်္ဂဏာဒယော ကတမာယ ပက္ခာ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"တတ္ထ အင်္ဂဏာ"** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု ရာဂါဒိအင်္ဂဏာဒီသု **အင်္ဂဏာ** စ ရာဂါဒိအင်္ဂဏာ စ **ဥပက္ကိလေသာ** အဘိဇ္ဈာဒိဥပက္ကိလေသာ စ သန္တိ, **တဒုဘယံ** ရာဂါဒိအင်္ဂဏအဘိဇ္ဈာဒိဥပက္ကိလေသဒွယံ **တဏှာပက္ခော** ရာဂါဒိအင်္ဂဏာနံ တဏှာသဘာဝတ္တာ, အဘိဇ္ဈာဒိဥပက္ကိလေသာနဉ္စ တဏှာယ အနုလောမတ္တာ။ ယာ **ဣဉ္ဇနာ** ဖန္ဒနာ ယာ စ စိတ္တဿ **အဋ္ဌိတိ** အနဝဋ္ဌာနံ အတ္ထိ, **အယံ** ဣဉ္ဇနာ အဋ္ဌိတိ **ဒိဋ္ဌိပက္ခော** ဣဉ္ဇနာယ စ အဋ္ဌိတိယာ စ မိစ္ဆာဘိနိဝေသဟေတုဘာဝတောတိ ပဝိစယော ကာတဗ္ဗော။

"ကိံ ပန စတုတ္ထဇ္ဈာနစိတ္တံ အင်္ဂသမန္နာဂတတ္တာယေဝ ဆန္နံ အဘိညာဉာဏာနဉ္စ **မနောမယိဒ္ဓိဝိပဿနာဉာဏာနဉ္စ အဓိဂမူပါယော ဟောတီ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ "စတ္တာရိ ဣန္ဒြိယာနီ"**တိ ဝုတ္တံ။ "တဿ စတုတ္ထဇ္ဈာနလာဘိနော, ဒုက္ခိန္ဒြိယံ ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ သုခိန္ဒြိယံ သောမနဿိန္ဒြိယံ ဣတိ စတ္တာရိန္ဒြိယာနိ စတုတ္ထဇ္ဈာနေ နိရုဇ္ဈန္တိ, တဿ စတုတ္ထဇ္ဈာနလာဘိနော ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ အဝသိဋ္ဌံ ဘဝတိ, တသ္မာပိ စတုတ္ထဇ္ဈာနစိတ္တံ ဝုတ္တပ္ပကာရာနံ အဋ္ဌန္နံ ဉာဏာနံ အဓိဂမူပါယော ဟောတိ, သော စ အဓိဂမူပါယဘာဝေ စိဏ္ဏဝသီဘာဝေ သတ္တေဝ ဘဝေယျ, ကထံ စတုတ္ထဇ္ဈာနမတ္တလာဘိနော စိဏ္ဏဝသီဘာဝေ သိယာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ သော စတုတ္ထဇ္ဈာနလာဘီ စတုတ္ထဇ္ဈာနေယေဝ အင်္ဂုတ္တ အရူပသမာပတ္တိယောပိ **ဧဝံ ကတ္တ နိဗ္ဗတ္တေတိ ဘာဝေတိ, တသ္မာ စိဏ္ဏဝသီဘာဝေ ဟောတီတိ ဒဿေတုံ "သော ဥပရိမံ သမာပတ္တိ"**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တဿတ္ထော **အင်္ဂကထာယံ** (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၅၃) ဝိတ္ထာရတော ဝုတ္တော, တသ္မာ ယောဇနမတ္တံ ကရိဿာမ။

သော ရူပါဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာနလာဘီ ယောဂါဝစရော ရူပါဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပတ္တိတော **ဥပရိမံ** အာကာသာနဉ္စာယတနသ**မာပတ္တိံ** **သန္တတော** သန္တတရတော မနသိ ကရောတိ။ ယထာဝုတ္တံ ဥပရိမံ သမာပတ္တိံ သန္တတော **မနသိ ကရောတော တဿ** စတုတ္ထဇ္ဈာနလာဘိနော ယောဂါဝစရဿ စတုတ္ထဇ္ဈာနေ **သညာ** သညာပဓာနာ သမာပတ္တိ ဩဠာရိကာ ဝိယ ဟုတွာ သဏ္ဌဟတိ, ပဋိဃသညာ စ **ဥက္ကဏ္ဌာ** အနဘိရတိ ဟုတွာ သဏ္ဌဟတိ, **သော**

ယထာဝုတ္တေန ဝိဓိနာ မနသိ ကရောန္တော ယောကဝစရော **သဗ္ဗသော** နိရဝသေသတော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ “အာကာသံ အနန္တ”န္တိ မနသိ ကတွာ ပဝတ္တမာနံ **အာကာသာနဥ္စာယတနသမာပတ္တိံ** သန္ဓိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ **ရူပသညာ** ရူပာဝစရသညာ ပဥ္စဝိဓအေဘိညာဘိနိဟာ **ရော** ဟောတိ။ **နာနတ္တသညာ** နာနာရမ္မဏေသု **တေကာရော** အကုသလော ပဝတ္တတိ။ ဇဝံ ရူပာဝစရဇ္ဈာနေ အာဒိနဝဒဿီ ဟုတွာ တာ ရူပသညာနာနတ္တသညာယော အာရမ္မဏေ သမတိက္ကမတိ, **အဿ** ယောကာဝစရဿ ပဋိဃသညာ စ အတ္ထင်္ဂံ ဂစ္ဆတိ။ **ဇဝံ** ဣမိနာ ဝုတ္တနယေန သမတိက္ကမေန **သမာဟိတဿ,** သန္တဝုတ္တိနာ အရူပာဝစရသမာဓိနာ **သမာဟိတဿ** ယောကာဝစရဿ **ဩဘာသော** ရူပာဝစရဇ္ဈာနောဘာသော အန္တရဓာယတိ။ **ရူပာနံ** ကသိဏရူပာနံ ဈာနစက္ခုနာ ဒဿနဉ္စ အန္တရဓာယတီတိ ယောဇနာ။

“ယေန သမာဓိနာ သမာဟိတဿ, သမာဟိတဿ ဩဘာသော စ ရူပာနံ ဒဿနဉ္စ အန္တရဓာယတိ, သော သမာဓိ ကိတ္တကေဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော, ကထံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗော”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“သော သမာဓီ”**တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ **သော သမာဓီ**တိ ယေန ရူပာရူပာဝစရသမာဓိနာ သမာဟိတော, သော ဒုဝိဓောပိ သမာဓိ အနဘိဇ္ဈာဗျာပါဒ ဝီရိယာရမ္ဘေဟိ တီဟိ ဥပကာရကင်္ဂေဟိ စ ပဿဒ္ဓိသတီဟိ ဒွီဟိ ပရိက္ခာရင်္ဂေဟိ စ အဝိက္ခိတ္တေန ဧကေန သဘာဝင်္ဂေန စ ဆဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတောတိ **ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗော** ပုနပ္ပုနံ စိန္တေတဗ္ဗော သလ္လက္ခေတဗ္ဗော ။ “ကထံ ကတ္ထ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗော”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“အနဘိဇ္ဈာသဟဂတံ မေ မာနသံ သဗ္ဗလောကေ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ “တေသု ဆသု အင်္ဂေသု ကိတ္တကော သမထော, ကိတ္တကာ ဝိပဿနာ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ဧတ္တကော သမထော, ဧတ္တကာ ဝိပဿနာတိ ဝိဘဇိတုံ **“တတ္ထ ယဉ္စ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၅၄. “ပညာဝိမုတ္တီ”တိ ဝုတ္တဿ အရဟတ္တဖလဿ သမာဓိဿ သမထဝိပဿနာသင်္ခါတာ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါ သမာဓိမုခေန အာစရိယေန ဝိဘတ္တာ, “တာယ ပဋိပဒါယ လဘိတဗ္ဗော အရဟတ္တဖလသမာဓိ ကိတ္တကေန ဝေဒိတဗ္ဗော”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“သော သမာဓိ ပဉ္စဝိဓေန ဝေဒိတဗ္ဗော”** တိ ဝုတ္တံ။ ယော အရဟတ္တဖလသမာဓိ သမထဝိပဿနာပဋိပဒါယ လဘိတဗ္ဗော, သော အရဟတ္တဖလသမာဓိ **ပဉ္စဝိဓေန** ဉာဏဒဿနေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

“ကထံ ပဉ္စဝိဓေဉာဏဒဿနံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဘဝတီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“အယံ သမာဓီ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အယံ** အရဟတ္တဖလသမာဓိ အပ္ပိတပ္ပိတက္ခဏေ ဖလသမာပတ္တိသုခတ္တာ **ပစ္စုပ္ပန္နသုခော** ဟောတိ, **ဣတိ** ပစ္စဝေက္ခန္တဿ **အဿ** အရဟတော ပစ္စတ္တမေဝ ဉာဏဒဿနံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဘဝတိ။ **အယံ** အရဟတ္တဖလသမာဓိ အာယတိံ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗဿ အရဟတ္တဖလသမာဓိဿ ဥပနိဿယပစ္စယတ္တာ **အာယတိံ သုခဝိပါကော** ဟောတိ, **ဣတိ** ပစ္စဝေက္ခန္တဿ။ပေ။ ဘဝတိ။ **အယံ** အရဟတ္တဖလသမာဓိ ကိလေသအရီဟိ အာရကတ္တာ **အရိယော,** ကာမာမိသဝဋ္ဋာမိသလောကာမိသာနံ အဘာဝတော **နိရာမိသော စ** ဟောတိ, **ဣတိ** ပစ္စဝေက္ခန္တဿ။ပေ။ ဘဝတိ။ **အယံ** အရဟတ္တဖလသမာဓိ အကာပုရိသေဟိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓသာဝကဗုဒ္ဓေဟိ သေဝိတဗ္ဗတ္တာ **အကာပုရိသသေဝိတော** ဟောတိ, **ဣတိ** ပစ္စဝေက္ခန္တဿ။ပေ။ ဘဝတိ။ **အယံ** အရဟတ္တဖလသမာဓိ အင်္ဂသန္တကိလေသဒရထသန္တတ္တာ **သန္တော စေဝ** ဒိဝသမ္ပိ သမာပဇ္ဇန္တဿ အတိတ္တိကရဏတော **ပဏီတော စ** ပဋိပ္ပဿဒ္ဓကိလေသေန အရဟတာ ပုဂ္ဂလေန လဒ္ဓတ္တာ **ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိလဒ္ဓော စ** အရဟတ္တမဂ္ဂသမာဓိသင်္ခါတေန ဧကောဒိဘာဝေန အဓိဂတတ္တာ **ဧကောဒိဘာဝာဓိဂတော စ** သသင်္ခါရေန သပယောဂေန အဓိဂတတ္တာ, နီဝရဏာဒိပစ္စနီကဓမ္မေ နိဂ္ဂယှ အနဓိဂတတ္တာ, အညေ ကိလေသေ တရေတွာ အနဓိဂတတ္တာ, အရဟတ္တမဂ္ဂဖလဘာဝေနေဝ ပဝတ္တတ္တာ **နသသင်္ခါရနိဂ္ဂယှဟတရိတဂတော** ဟောတိ, **ဣတိ** ပစ္စဝေက္ခန္တဿ **အဿ** အရဟတော ပစ္စတ္တမေဝ ဉာဏဒဿနံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဘဝတီတိ ပဉ္စဝိဓေန ဉာဏဒဿနေန သော အရဟတ္တဖလသမာဓိ ဝိစယိတွာ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ။

“ပစ္စုပ္ပန္နသုခါဒီသု သမာဓီသု ကိတ္တကော သမထော, ကိတ္တကာ ဝိပဿနာ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ယော စ သမာဓိ ပစ္စုပ္ပန္နသုခော”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **သမထော, ဝိပဿနာ** တိ စ အရဟတ္တဖလသမထဝိပဿနာဝ အဓိပ္ပေတာ, န ပုဗ္ဗဘာဂသမထဝိပဿနာတိ။ အရဟတ္တဖလသမာဓိ ပဉ္စဝိဓေန ဝေဒိတဗ္ဗောတိ အာစရိယေန ဝုတ္တော, “တဿ အရဟတ္တဖလသမာဓိဿ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါယံ ဝုတ္တော သမာဓိ ကိတ္တကေန ဝေဒိတဗ္ဗော”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“သော သမာဓိ ပဉ္စဝိဓေန ဝေဒိတဗ္ဗော”** တိ ဝုတ္တံ။ ယော ရူပာဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာနသမာဓိ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါယံ ဝုတ္တော, သော ရူပာဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာနသမာဓိ ပဉ္စဝိဓေန ပကာရေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ “ကတမေနာ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ

“ပီတိဖရဏတာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ပဌမဒုတိယဇ္ဈာနေသု ပညာ **ပီတိဖရဏတာ** ဟောတိ။ ပဌမဒုတိယတတိယဇ္ဈာနေသု ပညာ **သုခဖရဏတာ** ဟောတိ။ စတုတ္ထဇ္ဈာနေ စေတောပရိယပညာ **စေတောဖရဏတာ** ဟောတိ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုပညာ **အာလောကဖရဏတာ** ဟောတိ။ ဈာနံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ပဝတ္တမာနပညာ **ပစ္စဝေက္ခဏာနိမိတ္တံ** ဟောတိ။ ဣတိ ပဉ္စဝိဓေန ပညာပကာရေန ဝိစယိတွာ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ။ “တေသု ပဉ္စဝိဓေသု ပကာရေသု ကိတ္တကော သမထော, ကိတ္တကာ ဝိပဿနာ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ယော စ ပီတိဖရဏော”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၅၅. သမ္ပယောဂဝသေန သမာဓိ အာစရိယေန ဝိဘတ္တော, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတော, “ကထံ အာရမ္မဏဝသေန ဝိဘတ္တော”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“ဒသ ကသိဏာယတနာနီ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဣမေဟိ ဒသဟိ အာရမ္မဏေဟိ ကသိဏေဟိပိ သမာဓိ ဝိစိနိတွာ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ။ “တေသု ဒသသု ကိတ္တကော သမထော, ကိတ္တကာ ဝိပဿနာ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ယဉ္စ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ကသိဏန္တိ** စ ကသိဏမဏ္ဍလမ္ပိ ပရိကမ္မမ္ပိ ပဋိဘာဂနိမိတ္တမ္ပိ တသ္မိံ ပဋိဘာဂနိမိတ္တေ ဥပ္ပန္နဇ္ဈာနမ္ပိ ဝုစ္စတိ, ဣဓ ပန သသမ္ပယုတ္တဇ္ဈာနမေဝ အဓိပ္ပေတံ။

“ကိံ ပန ဝုတ္တပ္ပကာရော သမာဓိယေဝ သမထဝိပဿနာယ ယောဇေတဗ္ဗော, ဥဒါဟု အညောပိ ယောဇေတဗ္ဗော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ သတိပဋ္ဌာနာဒိပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒာဘေဒေန အနေကဘေဒဘိန္နော နိရဝသေသော အရိယမဂ္ဂေပိ ဝိစယိတွာ ယောဇေတဗ္ဗောတိ ဒဿေတုံ **“ဧဝံ သဗ္ဗော”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဧဝန္တိ** မယာ ဝုတ္တနယေန ဝုတ္တနယာနုသာရေန **သဗ္ဗော** နိရဝသေသော သတိပဋ္ဌာနာဒိပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒာဘေဒေန အနေကဘေဒဘိန္နော **အရိယော မဂ္ဂော** ယောဇေတဗ္ဗော။ ကထံ? **ယေန ယေန** အနဘိဇ္ဈာဒိ **အာကာရေန** ပစ္စုပ္ပန္နသုခတာဒိအာကာရေန သမာဓိ မယာ ဝုတ္တော, **တေန တေန** အနဘိဇ္ဈာဒိအာကာရေန ပစ္စုပ္ပန္နသုခတာဒိအာကာရေန ယော ယော အရိယမဂ္ဂေ သမထေန ယောဇေတုံ သမ္ဘဝတိ, သော သော အရိယမဂ္ဂေ သမထေန ဝိစယိတွာ ယောဇယိတဗ္ဗော။ ယော ယော အရိယမဂ္ဂေ ဝိပဿနာယ ယောဇေတုံ သမ္ဘဝတိ, သော သော အရိယမဂ္ဂေ ဝိပဿနာယ ယောဇယိတွာ ယောဇယိတဗ္ဗောတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။

“ယေဟိ သမထာဓိဋ္ဌာနေဟိ ဝိပဿနာဓမ္မေဟိ ယောဇယိတဗ္ဗော, တေ သမထာဓိဋ္ဌာနာ ဝိပဿနာဓမ္မာ ကတမေဟိ ဓမ္မေဟိ သင်္ဂဟိတာ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တေ တီဟိ ဓမ္မေဟိ သင်္ဂဟိတာ အနိစ္စတာယ ဒုက္ခတာယ အနတ္တတာယာ”**တိ ဝုတ္တံ, တေ သမထာဓိဋ္ဌာနာ ဝိပဿနာဓမ္မာ “အနိစ္စတာယ ပညာယ ဒုက္ခတာယ ပညာယ အနတ္တတာယ ပညာယာ”တိ တီဟိ အနုပဿနာဓမ္မေဟိ သင်္ဂဟိတာ ဂဏှိတာတိ အတ္ထော။ အနိစ္စတာဒိနာ သဟာစရဏတော အနုပဿနာပညာပိ “အနိစ္စတာ ဒုက္ခတာ အနတ္တတာ”တိ ဝုစ္စတိ။

“ယော ယောဂီ ပုဂ္ဂလော သမထာဓိဋ္ဌာနံ ဝိပဿနံ ဘာဝယမာနော ဟောတိ, သော ယောဂီ ပုဂ္ဂလော ကိံ ဘာဝယတီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“သော သမထဝိပဿနံ ဘာဝယမာနော”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

သမထဝိပဿနာဒီနိ ဘာဝယမာနော ပုဂ္ဂလော ရာဂစရိတော ဒောသစရိတော မောဟစရိတောတိ တိဝိဓော, “တတ္ထ ကတမော ပုဂ္ဂလော ကတမေန ကတမေန ဝိမောက္ခမုခေန နိယျာတိ, ကတမာယံ ကတမာယံ သိက္ခန္တော, ကတမံ ကတမံ ပဇဟန္တော, ကတမံ ကတမံ အနုပဂစ္ဆန္တော, ကတမံ ကတမံ ပရိဇာနန္တော, ကတမံ ကတမံ ပတဟန္တော, ကတမံ ကတမံ နိဒ္ဒုနန္တော, ကတမံ ကတမံ ဝမေန္တော, ကတမံ ကတမံ နိဗ္ဗာပေန္တော, ကတမံ ကတမံ ဥပ္ပာဒေန္တော, ကတမံ ကတမံ ဝိဇဟန္တော နိယျာတီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“ရာဂစရိတော ပုဂ္ဂလော”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန “ဣဓာနိ ယေသံ ပုဂ္ဂလာနံ ယတ္ထ သိက္ခန္တာနံ ဝိသေသတော နိယျာနမုခါနိ, ယေသဉ္စ ကိလေသာနံ ပဋိပက္ခဘူတာနိ တီဏိ ဝိမောက္ခမုခါနိ, တေဟိ သဒ္ဓိံ တာနိ ဒဿေတုံ ‘ရာဂစရိတော’တိအာဒိ ဝုတ္တ”န္တိ ဝုတ္တံ။ တဿတ္ထောပိ **အဋ္ဌကထာယံ** (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၅၅) ဝုတ္တောယေဝ။

“ကသ္မာ တီဏိ ဝိမောက္ခမုခါနိ ဘာဝယန္တော တယော ခန္ဓေ ဘာဝယတီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ သုညတဝိမောက္ခမုခ”**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု တီသု ဝိမောက္ခမုခေသု။ **သုညတဝိမောက္ခမုခံ ပညာက္ခန္ဓော** အနတ္တာနုပဿနာယ ပညာပဓာနတ္တာ။ **အနိမိတ္တဝိမောက္ခမုခံ သမာဓိက္ခန္ဓော** အနိစ္စာနုပဿနာယ သမာဓိပဓာနတ္တာ။ **အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခမုခံ သီလက္ခန္ဓော** ဒုက္ခာနုပဿနာယ သီလပဓာနတ္တာ။ ဣတိ တီဟိ ဝိမောက္ခမု

ခေပါ တိဏ္ဏံ ခန္ဓာနံ သင်္ဂဟိတတ္တာ တီဏိ ဝိမောက္ခမုခါနိ ဘာဝယန္တော သော ယောဂီ ပုဂ္ဂလော တယော ခန္ဓေ ဘာဝယတိယေဝါတိ ပညာပဓာနာဒိဘာဝေ **အဋ္ဌကထာယံ** (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၅၅) ဝုတ္တော။ **တယော ခန္ဓေ ဘာဝယန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝယတိ**။ ''ကသ္မာ ဘာဝယတီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ ကာရဏံ ဒဿေတုံ **''တတ္ထ ယာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

တိဏ္ဏံ ခန္ဓာနံ အရိယအဋ္ဌင်္ဂိကမဂ္ဂဘာဝေ ဝိဘတ္တော, အမ္ဟေဟိ စ ဇာနိတော, ''ကထံ သမထဝိပဿနာဘာဝေ ဇာနိတဗ္ဗော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ တိဏ္ဏံ ခန္ဓာနံ သမထဝိပဿနာဘာဝံ ဒဿေတုံ **''တတ္ထ သီလက္ခန္ဓော စာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ''ယော ယောဂီ ပုဂ္ဂလော သမထဝိပဿနံ ဘာဝေတိ, တဿ ယောဂိနော ပုဂ္ဂလဿ ဘာဝင်္ဂါနိ ကတမံ ဘာဝနံ ဂစ္ဆန္တိ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ယော သမထဝိပဿနံ ဘာဝေတိ, တဿာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ကာယော စ စိတ္တဥ္စ **ဒွေဝ ဘာဝင်္ဂါနိ** ဥပပတ္တိဘာဝဿ အင်္ဂါနိ **ဘာဝနံ** ဝဍ္ဎနံ ဂစ္ဆန္တိ။ သီလဥ္စ သမာဓိ စ **ဒွေဝ ပဒါနိ** ဒွေဝ ဟာအာ ဘဝနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ **ဘာဝနံ** ဝဍ္ဎနံ ဂစ္ဆန္တိ။

''ကထံ ဂစ္ဆန္တိ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''သော ဟောတိ ဘိက္ခု''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဘာဝိတကာယော**တိ ဘာဝိတော ကာယော ကာယအာဘိသမာစာရိကော, ကာယသံဝရော တ ယေန ဘိက္ခုနာတိ ဘာဝိတကာယော။ သေသေသုပိ သေ န ယော။ **ကာယေ** ကာယအာဘိသမာစာရိကေ, ကာယသံဝရေ တ **ဘာဝိယမာနေ** သတိ သမ္မာကမ္မန္တော, သမ္မာတယာမော စ ဒွေဝ ဓမ္မာ ဘာဝနံ ဂစ္ဆန္တိ ကာယသမာစာရသီလတ္တာ။ **သီလေ** တစာသံဝရအာဇီဝသံဝရဝသေန ပဝတ္တေ သီလေ **ဘာဝိယမာနေ** သတိ သမ္မာတစာ စ သမ္မာအာဇီဝေ စ ဒွေဝ ဓမ္မာ ဘာဝနံ ဂစ္ဆန္တိ တစာဒိသံဝရသီလတ္တာ။ **စိတ္တေ** စိတ္တသံဝရဝသေန ပဝတ္တေ စိတ္တေ **ဘာဝိယမာနေ** သတိ သမ္မာသတိ စ သမ္မာသမာဓိ စ ဒွေဝ ဓမ္မာ ဘာဝနံ ဂစ္ဆန္တိ စိတ္တသံဝရသီလတ္တာ။ ပညာယ ဘာဝိယမာနာယ သတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ စ သမ္မာသင်္ကပ္ပော စ ဒွေဝ ဓမ္မာ ဘာဝနံ ဂစ္ဆန္တိ သမာနတ္တာ, ဥပကာရကတ္တာ စ။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေန ဟိ ပုနပ္ပုနံ သင်္ကပ္ပိတဿ ပညာ ဝဍ္ဎတီတိ။

''သမ္မာကမ္မန္တော စ သမ္မာတယာမော စ ဒွေဝ ဓမ္မာ ကာယဝသေနေဝ ဝိဘတ္တာ ဝိစေတဗ္ဗာ ကိံ, ဥဒါဟု စိတ္တဝသေန ဝိဘတ္တာ ဝိစေတဗ္ဗာ ကိ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ယော စ သမ္မာကမ္မန္တော''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ကာယသုစရိတစေတနာဘူတော ယော စ သမ္မာကမ္မန္တော, တံသဟိတော ယော စ သမ္မာတယာမော သိယာ ကာယိကော, ဝိရတိဘူတော ယော စ သမ္မာကမ္မန္တော, တံသဟိတော ယော စ သမ္မာတယာမော သိယာ စေတသိကော, **တတ္ထ** တေသု ကာယိကစေတသိကဘူတေသု သမ္မာကမ္မန္တသမ္မာတယာမေသု **ယော** သမ္မာကမ္မန္တသမ္မာတယာမော ကာယသင်္ဂဟော, **သော** သမ္မာကမ္မန္တသမ္မာတယာမော **ကာယေ** ကာယအာဘိသမာစာရိကေ, ကာယသံဝရေ တ **ဘာဝိတေ** သတိ ဘာဝနံ ဂစ္ဆတိ။ **ယော** သမ္မာကမ္မန္တသမ္မာတယာမော စိတ္တသင်္ဂဟော, **သော** သမ္မာကမ္မန္တသမ္မာတယာမော **စိတ္တေ** စိတ္တသံဝရေ **ဘာဝိတေ** သတိ ဘာဝနံ ဂစ္ဆတီတိ ယောဇနာ။

''သမထဝိပဿနံ ဘာဝယန္တော သော ယောဂီ ပုဂ္ဂလော ကိတ္တကံ အဓိဂမံ ဂစ္ဆတီ''တိ ဝိစယိတဗ္ဗတ္တာ **''သော သမထဝိပဿနံ ဘာဝယန္တော''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ပဥ္စဝိဓံ အရိယမဂ္ဂာဓိဂမံ ဒဿေတုံ **''ခိပ္ပာဓိဂမော စာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တဿတ္ထော **အဋ္ဌကထာယံ** (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၅၅) ဝိဘတ္တော။ ''ကေန ကတမော အဓိဂမော ဟောတီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ သမထေနာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၅၆. ''အရက္ခိတေန စိတ္တေနာ''တိအာဒိသုတ္တတ္တော ဝေနေယျာနံ အရဟတ္တဖလဝိမုတ္တိမုခေန အာစရိယေန ဝိစယိတော ဝိဘတ္တော, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတော, ''ဒေသကဿ ဒသဗလသမန္နာဂတဿ ဒသ ဗလာနိ ကထံ ဝိစယိတဗ္ဗာနီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ယော ဒေသယတိ, သော ဒသဗလသမန္နာဂတော''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန –

> ''ဣတိ မဟာထေရော 'တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿာ'တိ ကထာယ ဝသေန အရဟတ္တဖလဝိမုတ္တိမုခေန ဝိစယဟာရသမ္ပာတံ နိဒ္ဒိသန္တော, ဒေသနာကုသလတာယ အနေကေဟိ သုတ္တပ္ပဒေသေဟိ တဿာ ပုဗ္ဗဘာဂ ပဋိပဒာယ ဘာဝနာဝိသေသာနံ ဘာဝနာနိသံသာနဥ္စ ဝိဘဇနဝသေန နာနပ္ပကာရတော ဝိစယဟာရံ ဒဿေတွာ, ဣဒါနိ ဒသန္နံ တထာဂတဗလာနမ္ပိ ဝသေန တံ ဒဿေတုံ 'တတ္ထ ယော ဒေသယတီ'တိအာဒိမာဟာ''တိ –

ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တေသု သမထဝိပဿနံ ဘာဝယန္တေသု သာသိတဗ္ဗသာသကေသု။ ဒသဗလသမန္နာဂ တော **ယော** ဒေသကော သတ္ထာ ''အရဟံ္ခိတေန စိတ္တေနာ''တိအာဒိဓမ္မံ ဒေသေတိ, ဩတာဒေန သာဝကေ န ဝိသံတဒ ယတိ, တဿ ဒေသကဿ သတ္ထုနော ဒသ ဗလာနိ ဝိစယိတဗ္ဗာနီတိ ယောဇနာ။

''ကိန္တိ ဒေသေတီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''သော တိဝိဓ''**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တေသု ဒသသု တထာဂတဗလေသု ဌာ နာဋ္ဌာနဉာဏံ ပဌမံ တထာဂတဗလံ နာမ, ''တံ ဗလံ ကထံ ဝိစယိတဗ္ဗ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''သော တထာ ဩဝဒိ တော''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အတ္ထော **အင္ဂုကထာယံ** (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၅၆) ဝုတ္တော, ဟဋ္ဌိဝသေနပိ ဟာကမ္ဘော။ ''ဌာနံ န ဝိဇ္ဇတီ''တိ ဇာနနံ အဋ္ဌာနဉာဏံ နာမ, ''ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီ''တိ ဇာနနံ ဌာနဉာဏံ နာမာတိ ဌာနာဋ္ဌာနာနံ ဇာနနဉာဏံ ပဌမံ တထာဂတဗလံ ဝိစယိတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပာယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ (၁)

၅၇. ဌာနာဋ္ဌာနဉာဏံ ပဌမံ တထာဂတဗလံ အာစရိယေန ဝိစယိတံ ဝိဘတ္တံ အမ္ဟေဟိ စ ဉာတံ, ''ကထံ သဗ္ဗတ္ထ ကမိနိပဋ္ဌိပအာဉာဏံ ဒုတိယတထာဂတဗလံ ဝိစယိတဗ္ဗ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ဣတိ ဌာနာဋ္ဌာနတာ''** တိ ဝုတ္တံ။ ''အယံ ပဋိပဒာ ဣမသ္မိံ ဘဝေ ကမိနီ, အယံ ပဋိပဒာ ဣမသ္မိံ ဘဝေ ကမိနီ''တိ သဗ္ဗတ္ထ ကမိနိယာ ပဋိပဒာယ ဇာနနဉာ ဏံ **သဗ္ဗတ္ထကမိနိပဋိပဒာဉာဏံ** နာမာတိ သဗ္ဗတ္ထကမိနိပဋိပဒာဉာဏံ ဒုတိယံ တထာဂတဗလံ ဝိစယိတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပါ ဟယော။ (၂)

၅၉. သဗ္ဗတ္ထကမိနိပဋိပဒာဉာဏံ ဒုတိယံ တထာဂတဗလံ အာစရိယေန ဝိစယိတံ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတံ, ''ကထံ အနေ ကဓာတုနာနာဓာတုဉာဏံ တတိယံ တထာဂတဗလံ ဝိစယိတဗ္ဗ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ဣတိ သဗ္ဗတ္ထကမိနီ ပဋိပ ဒာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ''အယံ ဓာတု စ အယံ ဓာတု စ **အနေကဓာတု** နာမ, အယံ ဓာတု စ အယံ ဓာတု စ **နာနာဓာတု** နာ မာ''တိ အနေကဓာတုနာနာဓာတူနံ ဇာနနဉာဏံ **အနေကဓာတုနာနာဓာတုဉာဏံ** နာမာတိ အနေကဓာတုနာနာဓာတုဉာဏံ တ တိယံ တထာဂတဗလံ ဝိစယိတဗ္ဗန္တိ။ (၃)

၆၀. အနေကဓာတုနာနာဓာတုဉာဏံ တတိယံ တထာဂတဗလံ အာစရိယေန ဝိစယိတံ ဝိဘတ္တံ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတံ, ''ကထံ သတ္တာနံ နာနာဓိမုတ္တိကတာဉာဏံ စတုတ္ထံ တထာဂတဗလံ ဝိစယိတဗ္ဗ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ဣတိ အနေကဓာတုနာနာဓာတုကဿ လောကဿာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ''ဣမေ သတ္တာ ဧဝံ အဓိမုတ္တာ, ဣမေ သတ္တာ ဧဝံ အဓိမုတ္တာ''တိ သတ္တာနံ အဓိမုစ္စနာနံ ဇာနနဉာဏံ သတ္တာနံ **နာနာဓိမုတ္တိကတာဉာဏံ** နာမာတိ သတ္တာနံ နာနာ ဓိမုတ္တိကတာဉာဏံ စတုတ္ထံ တထာဂတဗလံ ဝိစယိတဗ္ဗန္တိ။ (၄)

သတ္တာနံ နာနာဓိမုတ္တိကတာဉာဏံ စတုတ္ထံ တထာဂတဗလံ အာစရိယေန ဝိဘတ္တံ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတံ, ''ကထံ ဝိပါကဝေမတ္တတာဉာဏံ ပဉ္စမံ တထာဂတဗလံ ဝိစယိတဗ္ဗ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ဣတိ တေ ယထာဓိမုတ္တာ စာ''** တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ ''ဧဝံ အဓိမုတ္တာနံ သတ္တာနံ ဣဒံ ကမ္မံ ကဏှံ, ဣမဿ ကဏှကမ္မဿ အယံ ဝိပါကော။ ဣဒံ ကမ္မံ သုက္ကံ, ဣမဿ သုက္ကကမ္မဿ အယံ ဝိပါကော''တိ ဝေမာဒီဟိ ဝိပါကာနံ နာနတ္တဇာနနဉာဏံ **ဝိပါကဝေ မတ္တတာဉာဏံ** နာမာတိ ဝိပါကဝေမတ္တတာဉာဏံ ပဉ္စမံ တထာဂတဗလံ ဝိစယိတဗ္ဗန္တိ။

၆၂. ဝိပါကဝေမတ္တတာဉာဏံ ပဉ္စမံ တထာဂတဗလံ အာစရိယေန ဝိစယိတံ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတံ, ''ကထံ ဈာနာနံ သံကိ လေသဝေဒာနဝုဋ္ဌာနဉာဏံ ဆဋ္ဌံ တထာဂတဗလံ ဝိစယိတဗ္ဗ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ဣတိ တထာ သမာဒိန္နာန''** န္တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ ''ဧဝံ သမာဒိန္နာနံ ကမ္မာနံ ဈာနာနံ ဝိမောက္ခာနံ သမာဓီနံ သမာပတ္တီနံ အယံ သံကိလေသော, ဣဒံ ဝေဒာ နံ, ဣဒံ ဝုဋ္ဌာနံ, ဧဝံ သံကိလိဿတိ, ဧဝံ ဝေဒာယတိ, ဧဝံ ဝုဋ္ဌဟတီ''တိ ဈာနာနံ သံကိလေသဝေဒာနဝုဋ္ဌာနာနံ အနာဝရ ဏဉာဏံ **ဈာနာနံ သံကိလေသဝေဒာနဝုဋ္ဌာနဉာဏံ** နာမာတိ ဈာနာနံ သံကိလေသဝေဒာနဝုဋ္ဌာနဉာဏံ ဆဋ္ဌံ တထာဂတဗ လံ ဝိစယိတဗ္ဗန္တိ။ (၅)

၆၃. ဈာနာနံ သံကိလေသဉာဏံ ဆဋ္ဌံ တထာဂတဗလံ အာစရိယေန ဝိစယိတံ, ''ကထံ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဝေ မတ္တတာဉာဏံ သတ္တမံ တထာဂတဗလံ ဝိစယိတဗ္ဗ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ဣတိ တဿေဝ သမာဓိဿာ''** တိအာဒိ ဝု တ္တံ။ ''ဧဝံ အာဓိပတေယျဋ္ဌေန ဣန္ဒြိယာနိ, ဧဝံ အကမ္ပိယဋ္ဌေန ဗလာနီ''တိ ဇာနနေန သဟ ''အယံ မုဒိန္ဒြိယော, အယံ မဇ္ဈိန္ဒြိယော, အယံ တိက္ခိန္ဒြိယော''တိ ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ ဣန္ဒြိယဗလာနံ အမုဒုမဇ္ဈာဓိမတ္တတာဇာ

နနုညာဏံအမုဒုမဇ္ဈာဓိမတ္တတာဇာနနညာဏံ **ကုန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဝေမတ္တတာညာဏံ** နာမာတိ ကုန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဝေမတ္တတာညာဏံ သတ္တမံ တထာဂတဗလံ ဝိစယိတဗ္ဗန္တိ။ (၆)

၆၄. ကုန္ဒြိယပရောပရိယတ္တညာဏံ သတ္တမံ တထာဂတဗလံ အာစရိယေန ဝိစယိတံ, ''ကထံ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိညာဏံ အဋ္ဌမံ တထာဂတဗလံ ဝိစယိတဗ္ဗံ, ကထံ ဒိဗ္ဗစက္ခုညာဏံ နဝမံ တထာဂတဗလံ ဝိစယိတဗ္ဗ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ကတိ တတ္ထ ယံ အနေကဝိဟိတ''** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ''ကေဝံ ဇာတိ''န္တိအာဒိနာ ဇာတိဝသေန တ ''ဇဝံနာမော''တိ အာဒိနာ နာမဂေတ္တဝဏ္ဏာဟာရသုခဒုက္ခပဋိသံဝေဒနာယ ပရိယန္တဝသေန တ သာကာရဿ သဥဒ္ဒေသဿ အနေကဝိဟိတပုဗ္ဗေနိဝါသဿ တံတံဘဝဿ အသေသတော ဇာနနညာဏံ **ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိညာဏံ** နာမာတိ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိညာဏံ အဋ္ဌမံ တထာဂတဗလံ ဝိစယိတဗ္ဗန္တိ။ (၇)

စဝမာနဥပပဇ္ဇမာနဟီနပဏီတသုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏသုဂတဒုဂ္ဂတယထာကမ္မူပဂကာနံ သတ္တာနံ အသေသတော စုတူပပါတာနံ ဇာနနညာဏံ **ဒိဗ္ဗစက္ခုညာဏံ** နာမာတိ ဒိဗ္ဗစက္ခုညာဏံ နဝမံ တထာဂတဗလံ ဝိစယိတဗ္ဗန္တိ။ (၈-၉)

ပုဗ္ဗေနိဝါသာဒိအဋ္ဌမနဝမံ တထာဂတဗလံ အာစရိယေန ဝိစယိတံ ဝိဘတ္တံ, ''ကထံ သဗ္ဗာသဝက္ခယညာဏံ ဒသမံ တထာဂတဗလံ ဝိစယိတဗ္ဗ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ကတိ တတ္ထ ယ''** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဗောဓိမူလေ သံကိလေသမာရနိဟနံ ဉာဏံ ဥပ္ပန္နံ, ကုဒံ ကိလေသမာရနိဟနံ ဉာဏံ **သဗ္ဗာသဝက္ခယညာဏံ** နာမာတိ သဗ္ဗာသဝက္ခယညာဏံ ဒသမံ တထာဂတဗလံ ဝိစယိတဗ္ဗန္တိ အယံ သင်္ခေပတ္ထော။ ဝိတ္ထာရတော ပန ဟဋ္ဌိတော စ အဋ္ဌကထာတော စ ယတိပေါတာနမ္ပိ ပာကဋော ဘဝေယျာတိ မညိတွာ န ဒဿိတော။(၁၀)

''ဧတ္တကော ဝိစယဟာရသမ္ပာတော ပရိပုဏ္ဏော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''နိယုတ္တော ဝိစယော ဟာရသမ္ပာတော''**တိ ဝုတ္တံ။ ယေ ယေ သုတ္တပ္ပဒေသတ္ထာ ဝုတ္တာ, တေ တေ သုတ္တပ္ပဒေသတ္ထာ ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန ဝိစယဟာရသမ္ပာတေန ဝိစယိတဗ္ဗာ, သော သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတော ဝိစယဟာရသမ္ပာတော **နိယုတ္တော** ယထာရဟံ နီဟရိတွာ ယုဉ္ဇိတဗ္ဗောတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

ဣတိ ဝိစယဟာရသမ္ပာတေ သတ္တိဗလာနုရူပါ ရစိတာ

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဍိတေဟိ ပန။ပေ။ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

၃. ယုတ္တိဟာရသမ္ပာတဝိဘာဝနာ

၆၅. ယေန ယေန ဝိစယဟာရသမ္ပာတေန သုတ္တပ္ပဒေသတ္ထာ အာစရိယေန ဝိစယိတဗ္ဗာ, အမှေဟိ စ ဉာတာ, သော ဝိစယဟာရသမ္ပာတော ပရိပုဏ္ဏော, ''ကတမော ယုတ္တိဟာရသမ္ပာတော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ကတမော ယုတ္တိဟာရသမ္ပာတော''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန – ''ဧဝံ နာနာနယေဟိ ဝိစယဟာရသမ္ပာတံ ဝိတ္ထာရေတွာ ဣဒါနိ ယုတ္တိဟာရသမ္ပာတာဒီနိ ဒဿေတုံ 'တတ္ထ ကတမော ယုတ္တိဟာရသမ္ပာတော'တိအာဒိ အာရဒ္ဓ''န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၆၅) ဝုတ္တံ။ **တတ္ထ** တိ တေသု ဒေသနာဟာရသမ္ပာတာဒီသု သောဠသသု ဟာရသမ္ပာတေသု **ကတမော** သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **ယုတ္တိဟာရသမ္ပာတော** နာမာတိ ပုစ္ဆတိ, ပုစ္ဆိတွာ ယသ္မိံ သုတ္တပ္ပဒေသေ ဝုတ္တာနံ အတ္ထာနံ ယုတ္တိဘာဝေ ဝိစာရေတဗ္ဗော, တံ သုတ္တပ္ပဒေသံ နီဟရိတုံ –

> ''တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော။
> သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော၊ ဉတွာန ဥဒယဗ္ဗယံ။
> ထိနမိဒ္ဓာဘိဘူ ဘိက္ခု၊ သဗ္ဗာ ဒုဂ္ဂတိယော ဇဟေ''တိ။ (ဥဒာ. ၃၂; နေတ္တိ. ၃၁၊ ၇၈) –

ဝုတ္တံ။ တသ္မိံ ကထာယံ **တသ္မာ** အရက္ခိတစိတ္တဿ မာရဝသာနုဂတတ္တာ သတိသံဝရက္ကန္ဓိယာသံဝရာဒိဝသေန ဘိက္ခု **ရက္ခိတစိတ္တော အဿ** ဘဝေယျ, **တသ္မာ** ကာမဝိတက္ကာဒိမိစ္ဆာသင်္ကပ္ပကေစရဿ မာရဝသာနုဂတတ္တာ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပာဒိဝသေန ဘိက္ခု **သမ္မာသင်္ကပ္ပကေစရော အဿ** ဘဝေယျ, **တသ္မာ** မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟတစိတ္တဿ မာရဝသာနုဂတတ္တာ ယောနိသောမနသိကာရေန ဘိက္ခု ဥဒယဗ္ဗယံ ဉတွာန **သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော အဿ** ဘဝေယျ, **တသ္မာ** ထိနမိဒ္ဓေန ဟတစိတ္တဿ မာရဝသာနုဂတတ္တာ ဝီရိယဝသေန ဘိက္ခု **ထိနမိဒ္ဓာဘိဘူ အဿ** ဘဝေယျ, တာဒိသော ဘိက္ခု သဗ္ဗာ ဒုဂ္ဂတိယော **ဇဟေ** ဇဟိဿတီတိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

"တသ္မိံ ကထာယံ ကထံ ယုတ္တိဘာဝေါ ဝိစာရေတဗ္ဗော"တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿာ"**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ရက္ခိတစိတ္တဿ သမ္မာသင်္ကပ္ပကေစရော ဘဝိဿတီတိ အတ္ထော ယုဇ္ဇတိ ဧဝ, နော န ယုဇ္ဇတိ။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပာနမ္ပိ ဇဟိတတ္တာ သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော ဟုတွာ ဝိဟရန္တော ဥဒယဗ္ဗယံ ပဋိဝိဇ္ဈိဿတီတိ အတ္ထော ယုဇ္ဇတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရဿ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာသမ္ဘဝတော။ ဥဒယဗ္ဗယံ ပဋိဝိဇ္ဈန္တော သဗ္ဗာ ဒုဂ္ဂတိယော ဇဟိဿတီတိ အတ္ထော ယုဇ္ဇတိ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာနုက္ကမေန အရိယမဂ္ဂသမ္ဘဝတော။ သဗ္ဗာ ဒုဂ္ဂတိယော ဇဟန္တော သဗ္ဗာနိ ဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတဘယာနိ သမတိက္ကမိဿတီတိ အတ္ထော ယုဇ္ဇတိ သဗ္ဗေသံ ဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတဘယာနံ အနုပ္ပဇ္ဇနတော။

"ဧတ္တကောဝ ယုတ္တိဟာရသမ္ဘဝေါ ပရိပုဏ္ဏော"တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"နိယုတ္တော ယုတ္တိဟာရသမ္ဘဝေါ"**တိ ဝုတ္တံ။ ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန ယုတ္တိဟာရသမ္ဘဝေန သုတ္တပ္ပဒေသတ္ထာနံ ယုတ္တိဘာဝေါ ဝိစာရေတဗ္ဗော , သော သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတော ယုတ္တိဟာရသမ္ဘဝေါ **နိယုတ္တော** ယထာရဟံ နိဒ္ဒိသေ တွာ ယုဇ္ဇိတဗ္ဗောတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

ဣတိ ယုတ္တိဟာရသမ္ဘဝေ သတ္တိဗလာနုရူပါ ရစိတာ

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဍိတေဟိ ပန။ပေ.။ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

၄. ပဒဋ္ဌာနဟာရသမ္ဘဝဝိဘာဝနာ

၆၆. ယေန ယေန ယုတ္တိဟာရသမ္ဘဝေန သုတ္တပ္ပဒေသတ္ထာနံ ယုတ္တိဘာဝေါ အာစရိယေန ဝိဘာဝိတော, အမှေဟိ စ ဉာတော, သော ယုတ္တိဟာရသမ္ဘဝေါ ပရိပုဏ္ဏော, "ကတမော ပဒဋ္ဌာနဟာရသမ္ဘဝေါ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"တတ္ထ ကတမော ပဒဋ္ဌာနော ဟာရသမ္ဘဝေါ"** တိ ပုစ္ဆတိ။

ပုစ္ဆိတွာ ယသ္မိံ သုတ္တပ္ပဒေသေ ဝုတ္တာနိ ပဒဋ္ဌာနာနိ နိဒ္ဓာရိတာနိ, တံ သုတ္တပ္ပဒေသံ နိဒ္ဓာရိတုံ **"တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿ, သမ္မာသင်္ကပ္ပကေစရောတိ ကထာ"**တိ ဝုတ္တံ။ ကထာတ္တော ဝုတ္တောဝ။ "ကတမေ ကထာတ္ထာ ကတမေသံ ဓမ္မာနံ ပဒဋ္ဌာနာနီ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿာ"** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **"တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿာ"**တိ သုတ္တပ္ပဒေသဿ အတ္ထဘူတာ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရတာ တိဏ္ဏံ သုစရိတာနံ ပဒဋ္ဌာနံ နာမ သုစရိတဟရိပူရိယာ အာသန္နကာရဏတ္တာ။ **"သမ္မာသင်္ကပ္ပကေစရော"** တိ သုတ္တပ္ပဒေသဿ အတ္ထဘူတာ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပာဒယော သမ္မာသင်္ကပ္ပာ သမထဿ ပဒဋ္ဌာနံ နာမ ကာမစ္ဆန္ဒအာဒိနီဝရဏဝိက္ခမ္ဘနဿ အာသန္နကာရဏတ္တာ။ **"သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော"** တိ သုတ္တပ္ပဒေသဿ အတ္ထဘူတာ ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ စ သပ္ပစ္စယနာမရူပဒဿနသမ္မာဒိဋ္ဌိ စ ဝိပဿနာယ ပဒဋ္ဌာနံ နာမ အနိစ္စာနုပဿနာဒီနံ ဝိသေသကာရဏတ္တာ။ **"ဉတွာန ဥဒယဗ္ဗယ"** န္တိ သုတ္တပ္ပဒေသဿ အတ္ထဘူတာ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာပညာ ဒဿနဘူမိယာ ပဒဋ္ဌာနံ နာမ ပဌမမဂ္ဂဓိဂမဿ အာသန္နကာရဏတ္တာ။ **"ထိနမိဒ္ဓာဘိဘူ ဘိက္ခု"** တိ သုတ္တပ္ပဒေသဿ အတ္ထဘူတံ ထိနမိဒ္ဓာဘိဘဝနံ ဝီရိယဿ ပဒဋ္ဌာနံ နာမ အာသန္နကာရဏတ္တာ။ **"သဗ္ဗာ ဒုဂ္ဂတိယော ဇဟေ"** တိ သုတ္တပ္ပဒေသဿ အတ္ထဘူတာ ပဟာတဗ္ဗဇဟနဘာဝနာယ အရိယမဂ္ဂဘာဝနာယ ပဒဋ္ဌာနံ နာမ ပဟာတဗ္ဗပ္ပဟာနေန အရိယမဂ္ဂဘာဝနာဟရိပူရိသမ္ဘဝတော။

‘‘တွေကောဝ ပဒဋ္ဌာနဟာရသမ္ပာတော ပရိပုဏ္ဏော’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **‘‘နိယုတ္တော ပဒဋ္ဌာနော ဟာရသမ္ပာတော’’**တိ ဝုတ္တံ။ ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန ပဒဋ္ဌာနဟာရသမ္ပာတဘူတေန သုတ္တပ္ပဒေသတ္ထာနိ ပဒဋ္ဌာနာနိ နီဟရိတာနိ, သော သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတော ပဒဋ္ဌာနဟာရသမ္ပာတော **နိယုတ္တော** ယထာရဟံ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗောတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

ဣတိ ပဒဋ္ဌာနဟာရသမ္ပာတေ သတ္တိဗလာနုရူပါ ရစိတာ

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဍိတေဟိ ပန။ပေ.။ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

၅. လက္ခဏဟာရသမ္ပာတဝိဘာဝနာ

၆၇. ယေန ယေန ပဒဋ္ဌာနဟာရသမ္ပာတေန သုတ္တပ္ပဒေသတ္ထာနိ ပဒဋ္ဌာနာနိ အာစရိယေန နိဒ္ဒိသိတာနိ, အမှေဟိ စ ဉာတာနိ, သော ပဒဋ္ဌာနဟာရသမ္ပာတော ပရိပုဏ္ဏော, ‘‘ကတမော လက္ခဏဟာရသမ္ပာတော’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **‘‘တတ္ထ ကတမော လက္ခဏော ဟာရသမ္ပာတော’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထ** တေသု ဒေသနာဟာရသမ္ပာတာဒီသု သောဠသသု ဟာရသမ္ပာတေသု **ကတမော** သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **လက္ခဏဟာရသမ္ပာတော** နာမာတိ ပုစ္ဆတိ။

‘‘ကတမေဟိ သုတ္တတ္ထေဟိ သမာနလက္ခဏာ ကတမေ ဓမ္မာ ဂဟိတာ’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **‘‘တသ္မာ’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **‘‘တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿ, သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော’’** တိ သုတ္တပ္ပဒေသေန ဝုတ္တံ **ဣဒံ** ရက္ခဏံ သတိန္ဒြိယံ ဂဟိတံ, သတိန္ဒြိယေ ဂဟိတေ သဒ္ဓါဒိပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဂဟိတာနိ ဘဝန္တိ ဣန္ဒြိယဋ္ဌေန သမာနလက္ခဏတ္တာ။ **‘‘သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော’’** တိ သုတ္တပ္ပဒေသေန ဝုတ္တာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဂဟိတာ, သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ဂဟိတာယ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဂဟိတော ဘဝတိ။ **တံ ကိဿ ဟေတု** တိ ကာရဏံ ပုစ္ဆတိ။ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ကာရဏမာဟ **‘‘သမ္မာဒိဋ္ဌိတော ဟိ’’** တိအာဒိနာ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဟေတုတော သမ္မာသင်္ကပ္ပော **ဟိ** ယသ္မာ ပဘဝတိ, တသ္မာ, သမ္မာသင်္ကပ္ပတော သမ္မာဝါစာ **ဟိ** ယသ္မာ ပဘဝတိ, တသ္မာ, သမ္မာဝါစာတော သမ္မာကမ္မန္တော **ဟိ** ယသ္မာ ပဘဝတိ, တသ္မာ, သမ္မာကမ္မန္တတော သမ္မာအာဇီဝေါ **ဟိ** ယသ္မာ ပဘဝတိ, တသ္မာ, သမ္မာအာဇီဝတော သမ္မာဝါယာမော **ဟိ** ယသ္မာ ပဘဝတိ, တသ္မာ, သမ္မာဝါယာမတော သမ္မာသတိ**ဟိ** ယသ္မာ ပဘဝတိ, တသ္မာ, သမ္မာသတိတော သမ္မာသမာဓိ **ဟိ** ယသ္မာ ပဘဝတိ, တသ္မာ, သမ္မာသမာဓိတော သမ္မာဝိမုတ္တိ **ဟိ** ယသ္မာ ပဘဝတိ, တသ္မာ, သမ္မာဝိမုတ္တိတော သမ္မာဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ **ဟိ** ယသ္မာ ပဘဝတိ, တသ္မာ, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဂဟိတော ဘဝတီတိ။

‘‘တွေကောဝ လက္ခဏဟာရသမ္ပာတော ပရိပုဏ္ဏော’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **‘‘နိယုတ္တော လက္ခဏော ဟာရသမ္ပာတော’’**တိ ဝုတ္တံ။ ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန လက္ခဏဟာရသမ္ပာတေန သုတ္တပ္ပဒေသတ္ထာ သမာနလက္ခဏေန ဂဟိတာ ဘဝန္တိ, သော သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတော လက္ခဏဟာရသမ္ပာတော **နိယုတ္တော** ယထာရဟံ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗောတိ အတ္ထော ဂဟိတောတိ။

ဣတိ လက္ခဏဟာရသမ္ပာတေ သတ္တိဗလာနုရူပါ ရစိတာ

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဍိတေဟိ ပန။ပေ.။ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

၆. စတုဗျူဟဟာရသမ္ပာတဝိဘာဝနာ

၆၈. ယေန ယေန လက္ခဏဟာရသမ္ပာတေန သုတ္တပ္ပဒေသတ္ထာ သမာနလက္ခဏေန ဂဟိတာ, သော လက္ခဏဟာရသမ္ပာတော ပရိပုဏ္ဏော, ‘‘ကတမော စတုဗျူဟဟာရသမ္ပာတော’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **‘‘တတ္ထ ကတမော စ**

တုဋ္ဌုဟော ဟာရသမ္ပာတော**”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထ** တေသု ဒေသနာဟာရသမ္ပာတာဒီသု သောဠသသု ဟာရသမ္ပာတေသု **ကတမော** သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **စတုဗျူဟဟာရသမ္ပာတော** နာမာတိ ပုစ္ဆတိ။

“ကတမသ္မိံ သုတ္တေ ကတမေ နိရုတ္တာဓိပ္ပာယနိဒါနပုဗ္ဗာပရာနုသန္ဓယော နိဒ္ဒိဋ္ဌာ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တသ္မာ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ “တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿာ”တိ သုတ္တပ္ပဒေသေ “ရက္ခီယတေ **ရက္ခိတ”** န္တိ နိရုတ္တိ **“ပရိပါလီယတီ”**တိ ဣမိနာ ပရိယာယေန ဒဿေတိ, ဣတိသဒ္ဒဿ အာဒ္ယတ္ထတ္တာ “စိန္တေတီတိ **စိတ္တံ,** အတ္တနော သန္တာနံ စိနောတီတိ **စိတ္တံ,** ပစ္စယေဟိ စိတန္တိ **စိတ္တံ,** စိတ္တဝိစိတ္တဋ္ဌေန **စိတ္တံ,** စိတ္တကရဏဋ္ဌေန **စိတ္တံ,** ရက္ခိတံ စိတ္တံ ယဿာတိ **ရက္ခိတစိတ္တော** ။ သမ္မာ သင်္ကပ္ပေတီတိ **သမ္မာသင်္ကပ္ပော,** ကတေ စရန္တိ တေန ထာတိ **ကေစရော,** ကေစရော ဝိယာတိ **ကေစရော,** သမ္မာသင်္ကပ္ပော ကေစရော အဿာတိ **သမ္မာသင်္ကပ္ပကေစရော** ။ သမ္မာ ပဿတီတိ **သမ္မာဒိဋ္ဌိ,** သမ္မာဒိဋ္ဌိ ပုရေက္ခာရော အဿာတိ **သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော** ။ ဇာနာတီတိ **ဉတွာန**။ ဥဒယော စ ဝယော စ **ဥဒယဗ္ဗယံ** ။ ထိနဉ္စ မိဒ္ဓဉ္စ **ထိနမိဒ္ဓံ,** အဘိဘဝတီတိ **အဘိဘူ,** ထိနမိဒ္ဓံ အဘိဘူတိ **ထိနမိဒ္ဓာဘိဘူ** ။ ဘိက္ခတီတိ **ဘိက္ခူ”** တိ နိရုတ္တိပိ နီဟရိတာ။ တေနာဟ – “ဣတိ-သဒ္ဒေါ အာဒ္ယတ္ထော”တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၆၈)။ **သော** ဝုတ္တပ္ပကာရော ပညတ္တိ **နိရုတ္တိ** နာမာတိ နီဟရိတာ။

ဣဓ သုတ္တပ္ပဒေသေ ဘဂဝတော ကော အဓိပ္ပာယောတိ စေ ပုစ္ဆေယျ, **ယေ** သပ္ပုရိသာ သဗ္ဗာပိ **ဒုဂ္ဂတီပိ** ပရိမုစ္စိတုကာမာ ဘဝိဿန္တိ, **တေ** သပ္ပုရိသာ **ဓမ္မစာရိနော** ရက္ခိတစိတ္တာ ဘဝိဿန္တီတိ အယံ အဓိပ္ပာယော။ **ဧတ္ထ** “တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿာ”တိအာဒိသုတ္တပ္ပဒေသေ ဘဂဝတော **အဓိပ္ပာယော** တိ နီဟရိတဗ္ဗော။

“ကတမံ နိဒါန”န္တိ စေ ပုစ္ဆေယျ, ကောကာလိကော သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနေသု ထေရေသု စိတ္တံ အရက္ခိတ္ဝာ ပဒေါသယိတွာ မဟာပဒုမနိရယေ ယသ္မာ ဥပပန္နော, ယသ္မာ ဘဂဝတာ စ သတိအာရက္ခေန သမန္နာဂတော သဗ္ဗာ ဒုဂ္ဂတိယော ဇဟတိ, တသ္မာ စ သဗ္ဗာ ဒုဂ္ဂတိယော ဇဟိတုကာမော ဘိက္ခု သပ္ပုရိသော ရက္ခိတစိတ္တော အဿ ဘဝေယျာတိ **နိဒါနံ** နီဟရိတဗ္ဗံ။

“ကတမော ပုဗ္ဗာပရသန္ဓိ”တိ စေ ပုစ္ဆေယျ, သုတ္တမ္ဟိ **“သတိယာ စိတ္တံ ရက္ခိတဗ္ဗ”** န္တိ ယံ ဝစနံ ဝုတ္တံ, တေန ပုဗ္ဗဝစနေန အယံ “တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿ။ပေ။ သဗ္ဗာ ဒုဂ္ဂတိယော ဇဟေ”တိ သုတ္တပ္ပဒေသော အနုသန္ဓိ သံသန္ဒတိ သမေတီတိ **ပုဗ္ဗပရာနုသန္ဓိ** နိဒ္ဒိဋ္ဌောတိ။

“တတ္ထကောဝ စတုဗျူဟဟာရသမ္ပာတော ပရိပုဏ္ဏော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“နိယုတ္တော စတုဗျူဟော ဟာရသမ္ပာတော”**တိ ဝုတ္တံ။ ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန စတုဗျူဟဟာရသမ္ပာတေန နိရုတ္တာဓိပ္ပာယနိဒါနပုဗ္ဗာပရာနုသန္ဓိ နိဒ္ဒိဋ္ဌော, သော သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတော စတုဗျူဟဟာရသမ္ပာတော **နိယုတ္တော** ယထာရဟံ နိဒ္ဓါရေတွာ ယုဇ္ဇိတဗ္ဗောတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

ဣတိ စတုဗျူဟဟာရသမ္ပာတေ သတ္တိဗလာနုရူပာ ရစိတာ

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဍိတေဟိ ပန။ပေ။ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

၇. အာဝဋ္ဋဟာရသမ္ပာတဝိဘာဝနာ

၆၉. ယေန ယေန စတုဗျူဟဟာရသမ္ပာတေန နိရုတ္တာဓိပ္ပာယနိဒါနပုဗ္ဗာပရာနုသန္ဓယော ဝိဘတ္တာ, သော စ စတုဗျူဟဟာရသမ္ပာတော ပရိပုဏ္ဏော, “ကတမော အာဝဋ္ဋဟာရသမ္ပာတော”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ကတမော အာဝဋ္ဋော ဟာရသမ္ပာတော”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ကတမော** သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **အာဝဋ္ဋဟာရသမ္ပာတော** နာမာတိ ပုစ္ဆတိ။

‘‘ကတမေ သုတ္တတ္ထာ ကထံ အာဝဋ္ဋေတဗ္ဗာ’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **‘‘တသ္မာ’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပသင်္ခါတသမ္မာသင်္ကပ္ပဗဟုလော ကသိဏာဒိဝသေန, အဝိဟိံသာသင်္ကပ္ပသင်္ခါတသမ္မာသင်္ကပ္ပဗဟုလော မေတ္တာဒိဝသေန အဓိဂတာယ စိတ္တေကဂ္ဂတာယ စိတ္တံ ဌပေန္တော သံကိလေသတော **ရက္ခိတစိတ္တော** နာမ ဟောတိ, **‘‘တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿ, သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော’’** တိ ဣမိနာ ရက္ခိတစိတ္တေ ဝုတ္တေ သတိ ယာ ဧကဂ္ဂတာ အာဝဋ္ဋေတဗ္ဗာ, သာ အယံ ဧကဂ္ဂတာ **သမထော။ ‘‘သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော’’** တိ ဣမိနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရေ ဝုတ္တေ သတိ ယာ ပညာ အာဝဋ္ဋေတဗ္ဗာ, သာ အယံ ပညာ **ဝိပဿနာ။ ‘‘ဉတွာန ဥဒယဗ္ဗယ’’** န္တိ ဣမိနာ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏသမင်္ဂိတေ ဝုတ္တေ သတိ ယာ ဒုက္ခပရိဇာနနာ အာဝဋ္ဋေတဗ္ဗာ, သာ အယံ ဒုက္ခပရိဇာနနာ **ဒုက္ခပရိညာ။ ‘‘ထိနမိဒ္ဓာဘိဘူ ဘိက္ခူ’’**တိ ဣမိနာ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနေန ယံ ထိနမိဒ္ဓာဘိဘဝနံ ဝုတ္တံ, ဣဒံ ထိနမိဒ္ဓာဘိဘဝနံ **သမုဒယပ္ပဟာနံ။ ‘‘သမ္မာ ဒုဂ္ဂတိယော ဇဟေ’’**တိ ဣမိနာ ယော သဗ္ဗဒုဂ္ဂတိဇဟနသင်္ခါတော အနုပ္ပာဒော ဝုတ္တော, သော အယံ အနုပ္ပာဒော **နိရောဓော။** ဣတိ ဒုက္ခပရိညာယ ပရိညေတဗ္ဗံ ဒုက္ခသစ္စံ အာဝဋ္ဋေတဗ္ဗံ, သမုဒယပ္ပဟာနေန ပဟာတဗ္ဗံ သမုဒယသစ္စံ အာဝဋ္ဋေတဗ္ဗံ, နိရောဓေန နိရောဓသစ္စံ အာဝဋ္ဋေတဗ္ဗံ, သမထဝိပဿနာဟိ မဂ္ဂသစ္စံ အာဝဋ္ဋေတဗ္ဗန္တိ ဣမာနိ စတ္တာရိ သစ္စာနိ အာဝဋ္ဋေတဗ္ဗာနီတိ။

‘‘ဧတ္တကောဝ အာဝဋ္ဋော ဟာရသမ္ပာတော ပရိပုဏ္ဏော’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **‘‘နိယုတ္တော အာဝဋ္ဋော ဟာရသမ္ပာတော’’**တိ ဝုတ္တံ။ ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန အာဝဋ္ဋဟာရသမ္ပာတေန သမထာဒယော အာဝဋ္ဋေတဗ္ဗာ , သော သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတော အာဝဋ္ဋဟာရသမ္ပာတော **နိယုတ္တော** ယထာရဟံ နိဒ္ဓါရေတွာ ယုဇ္ဇိတဗ္ဗောတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

ဣတိ အာဝဋ္ဋဟာရသမ္ပာတေ သတ္တိဗလာနုရူပါ ရစိတာ

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဍိတေဟိ ပန။ပေ။ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

၈. ဝိဘတ္တိဟာရသမ္ပာတဝိဘာဝနာ

၇၀. ယေန ယေန အာဝဋ္ဋဟာရသမ္ပာတေန သုတ္တတ္ထာ အာဝဋ္ဋေတဗ္ဗာ, သော အာဝဋ္ဋဟာရသမ္ပာတော ပရိပုဏ္ဏော, ‘‘ကတမော ဝိဘတ္တိဟာရသမ္ပာတော’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **‘‘တတ္ထ ကတမော ဝိဘတ္တိဟာရသမ္ပာတော’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ကတမော** သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော **ဝိဘတ္တိဟာရသမ္ပာတော** နာမာတိ ပုစ္ဆတိ။

‘‘ကတမေ သုတ္တတ္ထာ ကတ္ထ ဝိဘတ္တာ’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **‘‘တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿာ’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယာ ‘‘တသ္မာ။ပေ။ ဂေါစရော’’တိ ကထာ ဝုတ္တာ, တိဿံ ကထာယံ ဝုတ္တော ကုသလပက္ခော ဓမ္မော ကုသလပက္ခေန ဓမ္မေန သတိသံဝရော ဓမ္မော **နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗော** ဝိဘဇိတဗ္ဗော, အကုသလပက္ခေန ဓမ္မေန **နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗော** ဝိဘဇိတဗ္ဗော။

ကထံ? **‘‘ရက္ခိတစိတ္တဿာ’’** တိ ပဒေန ဝုတ္တော ကုသလပက္ခော သတိသံဝရော ဓမ္မော ‘‘စက္ခုန္ဒြိယသံဝရော။ပေ။ မနိန္ဒြိယသံဝရော’’တိ ဆဗ္ဗိဓေန ကုသလပက္ခေန ဓမ္မေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗော ဝိဘဇိတဗ္ဗော။ **‘‘သမ္မာသင်္ကပ္ပော’’**တိ ပဒေန ဝုတ္တော ကုသလပက္ခော သမ္မာသင်္ကပ္ပော ဓမ္မော ‘‘နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပော အဗျာပါဒ-သင်္ကပ္ပော အဝိဟိံသာသင်္ကပ္ပော’’တိ တိဝိဓေန ကုသလပက္ခေန ဓမ္မေန ဝိဘဇိတဗ္ဗော။ **‘‘သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော’’** တိ ပဒေန ဝုတ္တာ ကုသလပက္ခာ ဓမ္မဇာတိ ‘‘ဒုက္ခေ ဉာဏံ, ဒုက္ခသမုဒယေ ဉာဏံ, ဒုက္ခနိရောဓေ ဉာဏံ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါယ ဉာဏံ, ပုဗ္ဗန္တေ ဉာဏံ, အပရန္တေ ဉာဏံ, ပုဗ္ဗန္တာပရန္တေ ဉာဏံ, ဣဒပ္ပစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေသု ဓမ္မေသု ဉာဏ’’န္တိ (ဓ. သ. ၁၀၆၃) အဋ္ဌဝိဓေန ကုသလပက္ခေန ဓမ္မေန ဝိဘဇိတဗ္ဗာ။ **‘‘ဉတွာန ဥဒယဗ္ဗယ’’** န္တိ ပဒေန ဝုတ္တံ ကုသလပက္ခဥဒယဗ္ဗယဉာဏံ ဓမ္မဇာတံ ပညာသဝိဓေန ဥဒယဗ္ဗယဉာဏေန ကုသလပက္ခေန ဝိဘဇိတဗ္ဗံ။ **‘‘ထိနမိဒ္ဓာဘိဘူ’’**တိ ပဒေန ဝုတ္တံ ထိနမိဒ္ဓာဘိဘဝနံ ကုသလပက္ခံ ဓမ္မဇာတံ ‘‘သောတာပတ္တိမဂ္ဂာဘိဘဝနံ သကဒာဂါမိမဂ္ဂာဘိဘဝနံ အနာဂါမိမဂ္ဂာဘိဘဝနံ အရဟတ္တမဂ္ဂာဘိဘဝန’’န္တိ စတုဗ္ဗိဓေန ကုသလပက္ခေန ဝိဘဇိတဗ္ဗံ။

သတိသံဝရော ကုသလပက္ခော "လောကိယော သတိသံဝရော, လောကုတ္တရော သတိသံဝရော"တိ ဒုဗ္ဗိဓေန ဝိဘဇိတဗ္ဗောတိ။ လောကိယော သတိသံဝရော ကာမာဝစရောတတိ ဧကဝိဓေန ဝိဘဇိတဗ္ဗော။ လောကုတ္တရာ သတိသံဝရော "ဒဿနဘူမိ, ဘာဝနာဘူမိ"တိ ဒုဗ္ဗိဓေန ဝိဘဇိတဗ္ဗော။ ကာမာဝစရော သတိသံဝရော "ကာယာနုပဿနာသတိသံဝရော ဝေဒနာနုပဿနာသတိသံဝရော စိတ္တာနုပဿနာသတိသံဝရော ဓမ္မာနုပဿနာသတိသံဝရော"တိ စတုဗ္ဗိဓေန ဝိဘဇိတဗ္ဗော။ လောကုတ္တရော သတိသံဝရောပိ တထာ စတုဗ္ဗိဓေန ဝိဘဇိတဗ္ဗော။ သမ္မာသင်္ကပ္ပသမ္မာဒိဋ္ဌိယောပိ လောကိယလောကုတ္တရဝသေန ဒုဗ္ဗိဓာဒိဘေဒေန ဝိဘဇိတဗ္ဗာ။ ပဒဋ္ဌာနေနပိ ပဒဋ္ဌာနဟာရသမ္ပာတေ ဝုတ္တနယေန ဝိဘဇိတဗ္ဗာ။

အကုသလပက္ခေန **"အရက္ခိတေန စိတ္တေနာ"** တိ ပဒေန ဝုတ္တော အသံဝရော "စက္ခုအသံဝရော ။ပေ။ ကာယအသံဝရော, စောပနကာယအသံဝရော, တစာအသံဝရော, မနောအသံဝရော"တိ အဋ္ဌဝိဓေန ဝိဘဇိတဗ္ဗော။ **"မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟတေနာ"**တိ ပဒေန ဂဟိတော မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပော "ကာမဝိတက္ကော ဗျာပါဒဝိတက္ကော ဝိဟိံသာဝိတက္ကော"တိ တိဝိဓေန ဝိဘဇိတဗ္ဗော။ **"မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ"** တိ ပဒေန ဝုတ္တာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ "ဒုက္ခေ အညာဏံ။ပေ။ပ္ပတ္တပစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေသု ဓမ္မေသု အညာဏ"န္တိ အဋ္ဌဝိဓေန ဝိဘဇိတဗ္ဗာ, ဒွတ္တသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိဝိဓေနပိ ဝိဘဇိတဗ္ဗာ။ ထိနမိဒ္ဓံ ပဉ္စဝိဓေန သသင်္ခါရိကဝိဓေန ဝိဘဇိတဗ္ဗံ။

"ဧတ္တကောဝ ဝိဘတ္တိဟာရသမ္ပာတော ပရိပုဏ္ဏော"တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"နိယုတ္တော ဝိဘတ္တိဟာရသမ္ပာတော"**တိ ဝုတ္တံ။ ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန ဝိဘတ္တိဟာရသမ္ပာတေန သုတ္တပ္ပဒေသတ္ထာ ဝိဘတ္တာ, သော သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတော ဝိဘတ္တိဟာရသမ္ပာတော **နိယုတ္တော** တိ ယထာရဟ နိဒ္ဒါရေတ္ဂတ ယုဇ္ဇိတဗ္ဗောတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

ဣတိ ဝိဘတ္တိဟာရသမ္ပာတေ သတ္တိဗလာနုရူပါ ရစိတာ

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဍိတေဟိ ပန။ပေ။ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

၉. ပရိဝတ္တနဟာရသမ္ပာတဝိဘာဝနာ

၇၁. ယေန ယေန ဝိဘတ္တိဟာရသမ္ပာတေန သုတ္တပ္ပဒေသတ္ထာ ဝိဘတ္တာ, သော ဝိဘတ္တိဟာရသမ္ပာတော ပရိပုဏ္ဏော, "ကတမော ပရိဝတ္တနဟာရသမ္ပာတော"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"တတ္ထ ကတမော ပရိဝတ္တနော ဟာရသမ္ပာတော"**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

"ကတမေ သုတ္တပ္ပဒေသတ္ထာ ကထံ ပရိဝတ္တေတဗ္ဗာ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"တသ္မာ"** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယာ "တသ္မာ။ပေ။ ဧစရော"တိ ကထာ ဝုတ္တာ, တာယ ကထာယ ယာ သမထဝိပဿနာ နိဒ္ဒါရိတာ, တာယ သမထဝိပဿနာယ ဘာဝိတာယ အကုသလာနံ နိရောဓော **ဖလံ** ပယောဇနံ ဟောတိ, ပရိညာတံ ဒုက္ခံ ဟောတိ, သမုဒယော ပဟီနော ဟောတိ, မဂ္ဂေါ ဘာဝိတော ဟောတီတိ ပရိဝတ္တေတဗ္ဗော။ ပဋိပက္ခေန ပန သမထဝိပဿနာယ အဘာဝိတာယ အကုသလာနံ အနိရောဓော, အပရိညာတံ ဒုက္ခံ, သမုဒယော အပ္ပဟီနော, မဂ္ဂေါ အဘာဝိတော ဟောတီတိ ပရိဝတ္တေတဗ္ဗော။

"ဧတ္တကောဝ ပရိဝတ္တနဟာရသမ္ပာတော ပရိပုဏ္ဏော"တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"နိယုတ္တော ပရိဝတ္တနော ဟာရသမ္ပာတော"**တိ ဝုတ္တံ။ ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန ပရိဝတ္တနဟာရသမ္ပာတေန သုတ္တပ္ပဒေသတ္ထာ ပရိဝတ္တေတဗ္ဗာ, သော သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတော ပရိဝတ္တနဟာရသမ္ပာတော **နိယုတ္တော** ယထာရဟံ နီဟရိတ္ဂတ ယုဇ္ဇိတဗ္ဗောတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

ဣတိ ပရိဝတ္တနဟာရသမ္ပာတေ သတ္တိဗလာနုရူပါ ရစိတာ

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဏွိတေဟိ ပန။ပေ။ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

၁၀. ဝေဝစနဟာရသမ္ပာတဝိဘာဝနာ

၇၂. ယေန ယေန ပရိဝတ္တနဟာရသမ္ပာတေန သုတ္တပ္ပဒေသတ္ထာ ပရိဝတ္တေတဗ္ဗာ, သော ပရိဝတ္တနော ဟာရသမ္ပာတောတိ ပရိပုဏ္ဏော, ''ကတမော ဝေဝစနော ဟာရသမ္ပာတော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ကတမော ဝေဝစနော ဟာရသမ္ပာတော''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

''ကတမေသံ သုတ္တပ္ပဒေသတ္ထာနံ, သုတ္တပဒာနံ တ ကတမာနိ ဝေဝစနာနီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တသ္မာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယာ ''တသ္မာ။ပေ။ ကေစရော''တိ ကထာ ဝုတ္တာ, တာယ ကထာယ ''ရက္ခိတစိတ္တဿာ''တိ ပဒေန ဝုတ္တဿ စိတ္တဿ, ''ရက္ခိတစိတ္တဿာ''တိ ဧတ္ထ **စိတ္တဿ** ပဒဿ တ **''စိတ္တံ။ပေ။ ဝိဇာနိတတ္တ''**န္တိ ယံ ဝစနံ ဝုတ္တံ, **ဣဒံ** ဝစနံ ဝေဝစနံ, ''မာနသံ ဟဒယ''န္တိအာဒိဝစနမ္ပိ (ဓ. သ. ၁၇, ၆၃) စိတ္တဿ ဝေဝစနံ။ ''သမ္မာသင်္ကပ္ပကေစရော''တိ ဧတ္ထ သမ္မာသင်္ကပ္ပဿ **''နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပော အဗျာပာဒသင်္ကပ္ပော အဝိဟိံသာသင်္ကပ္ပော''**တိ ယံ ဝစနံ ဝုတ္တံ, **ဣဒံ** ဝစနံ ဝေဝစနံ, ''တက္ကော ဝိတက္ကော''တိအာဒိ (ဓ. သ. ၇) ဝစနမ္ပိ သမ္မာသင်္ကပ္ပဿ ဝေဝစနံ။ ''သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော''တိ ဧတ္ထ သမ္မာဒိဋ္ဌိပဒဿ **''သမ္မာဒိဋ္ဌိ နာမ ပညာသတ္ထံ ပညာခဂ္ဂေါ ပညာရတနံ ပညာပဇ္ဇောတော ပညာပာသာဒေါ''**တိ ယံ ဝစနံ ဝုတ္တံ, **ဣဒံ** ဝစနံ ဝေဝစနံ, ''ပညာ ပဇာနနာ ဝိစယော''တိအာဒိ (ဓ. သ. ၁၆) ဝစနမ္ပိ သမ္မာဒိဋ္ဌိပဒဿ ဝေဝစနံ။ ''ထိနံ ထိယနာ ထိယိတတ္တံ စိတ္တဿ, စိတ္တဿ အကလ္လတာ အကမ္မညတာ ဩနာဟော ပရိယောနာဟော အန္တောသင်္ကောစော''တိ (ဓ. သ. ၁၁၆၂-၁၁၆၃) ယံ ဝစနံ ဝုတ္တံ, ဣဒံ ဝစနံ ထိနဿ ဝေဝစနံ။ ''ကာယဿ အကလ္လတာ အကမ္မညတာ ကာယာလသိယံ သောပ္ပံ သုပနာ သုပ္ပိတတ္တ''န္တိ (ဓ. သ. ၁၁၆၃) ယံ ဝစနံ ဝုတ္တံ, ဣဒံ ဝစနံ မိဒ္ဓဿ ဝေဝစနံ။ ''ဘိက္ခကော ဘိက္ခု''တိအာဒိကံ (ပာရာ. ၄၅; ဝိဘ. ၅၁၀) ယံ ဝစနံ ဝုတ္တံ, ဣဒံ ဝစနံ ဘိက္ခုပဒဿ ဝေဝစနံ။ ''ဒုဂ္ဂတိ အပာယော ဝိနိပါတော ဝဋ္ဋဒုက္ခံ သံသာရော''တိအာဒိကံ ယံ ဝစနံ ဝုတ္တံ, ဣဒံ ဝစနံ ဒုဂ္ဂတိပဒဿ ဝေဝစနံ။ ဣတိ ဝေဝစနာနိ နီဟရိတာနိ။

''ဧတ္တကောဝ ဝေဝစနဟာရသမ္ပာတော ပရိပုဏ္ဏော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''နိယုတ္တော ဝေဝစနော ဟာရသမ္ပာတော''**တိ ဝုတ္တံ။ ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန ဝေဝစနဟာရသမ္ပာတေန ဝေဝစနာနိ နီဟရိတာနိ, သော သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတော ဝေဝစနဟာရသမ္ပာတော **နိယုတ္တော** ယထာသမ္ဘဝံ နီဟရိတ္ဝာ ယုဉ္ဇိတဗ္ဗောတိ အတ္ထော ဂဟိတောတိ။

ဣတိ ဝေဝစနဟာရသမ္ပာတေ သတ္တိဗလာနုရူပါ ရစိတာ

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဏွိတေဟိ ပန။ပေ။ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

၁၁. ပညတ္တိဟာရသမ္ပာတဝိဘာဝနာ

၇၃. ယေန ယေန ဝေဝစနဟာရသမ္ပာတေန ဝေဝစနာနိ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ, သော ဝေဝစနဟာရသမ္ပာတော ပရိပုဏ္ဏော, ''ကတမော ပညတ္တိဟာရသမ္ပာတော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ကတမော ပညတ္တိဟာရသမ္ပာတော''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

''ကတမာ သုတ္တပ္ပဒေသဘူတာ ပညတ္တိ ကတမေသံ ဓမ္မာနံ ပညတ္တီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တသ္မာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **''တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿာ''** တိ ပညတ္တိ သတိယာ ပဒဋ္ဌာနဿ ရက္ခိတဗ္ဗဿ စိတ္တဿ ပညာပနတော သတိယာ **ပဒဋ္ဌာနပညတ္တိ** နာမ။ သတိယာ ဟိ ရက္ခိတဗ္ဗံ စိတ္တံ သတိယာ ပဒဋ္ဌာနံ အဓိဋ္ဌာနံ နာမ။

တေနာဟ **အဌကထာယံ** – ''အဓိဌာပိတ္တေ ရက္ခန္တိယာ သတိယာ ရက္ခိယမာနံ စိတ္တံ တသ္သာ အဓိဌာနံ ဝိယ ဟောတီ''တိ။ **''သမ္မာသင်္ကပ္ပကေစရော''** တိ ပညတ္တိ သမထသ္သ ဘာဝနာယ ပညာပနတော သမထသ္သ **ဘာဝနာပညတ္တိ** နာမ။ **''သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော, ဉတွာန ဥဒယဗ္ဗယံ''** န္တိ ပညတ္တိ ဒဿနဘူမိယာ နိက္ခေပဿ ပညာပနတော **နိက္ခေပပညတ္တိ** နာမ။ **''ထိနမိဒ္ဓာဘိဘူ ဘိက္ခူ''** တိ သမုဒယဿ အနဝသေသပဟာနဿ ပညာပနတော **အနဝသေသပ္ပဟာနပညတ္တိ** နာမ။ **''သဗ္ဗာ ဒုဂ္ဂတိယော ဇဟေ''** တိ ပညတ္တိ **မဂ္ဂဿ** အရိယမဂ္ဂဿ ဘာဝနာယ ပညာပနတော **ဘာဝနာပညတ္တိ** နာမ။

''တွေကောဝ ပညတ္တိဟာရသမ္ပာတော ပရိပုဏ္ဏော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''နိယုတ္တော ပညတ္တိဟာရသမ္ပာတော''**တိ ဝုတ္တံ။ ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန ပညတ္တိဟာရသမ္ပာတေန ပညတ္တိပ္ပဘေဒါ နိဒ္ဒိဋ္ဌော, သော သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတော ပညတ္တိဟာရသမ္ပာတော **နိယုတ္တော** ယထာရဟံ နိဒ္ဓါရေတွာ ယုဇ္ဇိတဗ္ဗောတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

ဣတိ ပညတ္တိဟာရသမ္ပာတေ သတ္တိဗလာနုရူပါ ရစိတာ

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဍိတေဟိ ပန။ပေ။ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

၁၂. ဩတရဏဟာရသမ္ပာတဝိဘာဝနာ

၇၄. ယေန ယေန ပညတ္တိဟာရသမ္ပာတေန ပညတ္တိပ္ပဘေဒါ နိဒ္ဒိဋ္ဌော, သော ပညတ္တိဟာရသမ္ပာတော ပရိပုဏ္ဏော, ''ကတမော ဩတရဏော ဟာရသမ္ပာတော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ကတမော ဩတရဏော ဟာရသမ္ပာတော''**တိအာဒိမာဟ။

''တတ္ထ တိဿံ ကထာယံ ကတမာနိ ဣန္ဒြိယာနိ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ ကတမေဟိ နိဒ္ဒိဋ္ဌေဟိ ဓမ္မေဟိ ဩတရတီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တသ္မာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယာ ''တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿာ''တိအာဒိကထာ ဝုတ္တာ, တိဿံ ကထာယံ **''တသ္မာ။ပေ။ ပုရေက္ခာရော''** တိ သုတ္တပ္ပဒေသေန သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဂဟိတာ, သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ဂဟိတာယ **ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ** သဒ္ဓါဒိပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဂဟိတာနိ ဘဝန္တိ။

တာနိယေဝ သဒ္ဓါဒိပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဝိဇ္ဇာယ ဥပကာရတ္တာ တ ပဒဌာနတ္တာ တ **ဝိဇ္ဇာ** ဘဝန္တိ, **ဝိဇ္ဇုပ္ပာဒါ** တာဒိသာယ ဝိဇ္ဇာယ ဥပ္ပာဒါ ဥပ္ပာဒဟေတုတော အဝိဇ္ဇာနိရောဓော သမ္ဘဝတိ, အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော **သမ္ဘဝတိ။ပေ။ ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော သမ္ဘဝတီတိ။ အယံ** ဩတရဏာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေန ပဉ္စိန္ဒြိယာနံ ဩတရဏာ နာမ။

တာနိယေဝ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ သီလက္ခန္ဓေန သမာဓိက္ခန္ဓေန ပညာက္ခန္ဓေန တီဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတာနိ ဘဝန္တိ သဒ္ဓါဝီရိယေဟိ သီလသမ္ဘဝတော, သတိယာ စ ပညာနုဝတ္တကတ္တာ။ **အယံ** ဩတရဏာ ခန္ဓေဟိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနံ ဩတရဏာ နာမ။

တာနိယေဝ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ သင်္ခါရပရိယာပန္နာနိ ဘဝန္တိ။ ယေ သင်္ခါရာ အနာသဝါ ဘဝန္တိ, **ဘဝင်္ဂါ** ဘဝဟေတူ နော ဘဝန္တိ, **တေ** အနာသဝါ သင်္ခါရာ ဓမ္မဓာတုသင်္ဂဟိတာ ဘဝန္တိ ဓမ္မဓာတုယာ အန္တောဂဓတ္တာ။ **အယံ** ဩတရဏာ ဓာတူဟိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနံ ဩတရဏာ နာမ။

သာ အနာသဝါ ဓမ္မဓာတု ဓမ္မာယတနပရိယာပန္နာ ဘဝတိ, ယံ အာယတနံ အနာသဝံ ဘဝတိ, **ဘဝင်္ဂံ** ဘဝဟေတု နော ဘဝတိ။ **အယံ** ဩတရဏာ အာယတနေဟိ ဓမ္မဓာတုယာ ဩတရဏာ နာမ။

‘‘ဧတ္တကောဝ ဩတရဏော ဟာရသမ္ပာတော ပရိပုဏ္ဏော’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **‘‘နိယုတ္တော ဩတရဏော ဟာရသမ္ပာတော’’**တိ ဝုတ္တံ။ ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန ဩတရဏဟာရသမ္ပာတေန သုတ္တပ္ပဒေသတ္ထော ဩတရိတဗ္ဗော, သော သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတော ဩတရဏော ဟာရသမ္ပာတော **နိယုတ္တော** ယထာရဟံ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗော ယုဇ္ဇိတဗ္ဗောတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

ဣတိ ဩတရဏဟာရသမ္ပာတေ သတ္တိဗလာနုရူပာ ရစိတာ

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဍိတေဟိ ပန။ပေ။ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

ဣတော ပဋ္ဌာယ ‘‘တတ္ထ ကတမော’’တိအာဒိအနုသန္ဓိတ္တော စ ပရိယောသာနေ ‘‘နိယုတ္တော’’တိအာဒိအနုသန္ဓိတ္တော စ ဝုတ္တနယာနုသာရေနေဝ ဝိညာတဗ္ဗော။ ကတ္ထစိ ကတ္ထစိ ဟဒ္ဒေ အပေက္ခိဿဝိသေသံ ယထာဗလံ ကထယိဿာမ။

၁၃. သောဓနဟာရသမ္ပာတဝိဘာဝနာ

၇၅. **ယတ္ထ** တိ ယသ္မိံ ပဉ္ဟေ။ **အာရဒ္ဓော** အတ္ထော **သုဒ္ဓော** ပရိပုဏ္ဏော, သော ပဉ္ဟော နိရဝသေသတော ဝိသဇ္ဇိတော ဘဝတိ။ **ယတ္ထ** ပဉ္ဟေ ပန **အာရဒ္ဓော** အတ္ထော **န သုဒ္ဓော** အပရိပုဏ္ဏော ကောစိ ဝိသဇ္ဇေတဗ္ဗော အဝသိဋ္ဌော, သော ပဉ္ဟော တာဝ ဝိသဇ္ဇိတော န ဘဝတိ။

၁၅. ပရိက္ခာရဟာရသမ္ပာတဝိဘာဝနာ

၇၇. **‘‘တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿ’’** တိ ပဒေန ယော သတိသံဝရော ဝုတ္တော, အယံ သတိသံဝရော သမထဿ ပရိက္ခာရော။ **‘‘သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော’’** တိ ပဒေန ယော သမ္မာသင်္ကပ္ပော ဝုတ္တော, သော သမ္မာသင်္ကပ္ပော ဝိပဿနာယ ပရိက္ခာရောတိ ဝိဘဇိတ္ဗာ ယောဇေတဗ္ဗော။

၁၆. သမာရောပနဟာရသမ္ပာတဝိဘာဝနာ

၇၈. **‘‘တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿ’’** တိ ပဒေန ယံ ရက္ခိတစိတ္တံ ဝုတ္တံ, တံ ရက္ခိတစိတ္တံ တိဏ္ဏံ **သုစရိတာနံ** ကမ္မာနံ ပဒဋ္ဌာနံ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ဘာဝိတာယ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝိတော ဘဝတိ ဧကတော ဘာဝိတဗ္ဗတ္တာ, ပဒဋ္ဌာနကာရဏတ္တာ စ။ တေန ဝုတ္တံ – **‘‘သမ္မာဒိဋ္ဌိတော ဟိ’’** တိအာဒိ။ ယဿ အရဟတော သမာဓိ ဝိမုတ္တိ ဘဝတိ, အယံ အရဟာ **အနုပာဒိသေသော ပုဂ္ဂလော,** အယံ သမာဓိဝိမုတ္တိ **အနုပာဒိသေသာ နိဗ္ဗာနဓာတု** ။

‘‘ဒေသနာဟာရသမ္ပာတာဒိကော ဟာရသမ္ပာတော ယေန သောဠသပဒဘာဇနေန သုတ္တပ္ပဒေသတ္ထေ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗော ယုဇ္ဇိတော, သောဠသပဒဘာဇနေ ကေန အမ္ဗေဟပိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **‘‘တေနာဟ’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တေန** သောဠသပဒဘာဇနေန အာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော **‘‘သောဠသ။ပေ။ သုတ္တ’’** န္တိ ယံ ဝစနံ အာဟ, တေန ဝစနေန သောဠသပဒဘာဇနေ တုမ္ဗေဟပိ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော။

‘‘ဧတ္တကောဝ ဟာရသမ္ပာတော ပရိပုဏ္ဏော’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **‘‘နိယုတ္တော ဟာရသမ္ပာတော’’** တိ ဝုတ္တံ။ ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန ဒေသနာဟာရသမ္ပာတေန သုတ္တပ္ပဒေသတ္ထော နိဒ္ဒိသိတော, သော သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတော ဒေသနာဟာရသမ္ပာတာဒိဟာရသမ္ပာတော **နိယုတ္တော** ယထာရဟံ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗော ယုဇ္ဇိတဗ္ဗောတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော, **အဋ္ဌကထာယဉ္စ** (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၇၃, ၇၆) တထာ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗော ယုဇ္ဇိတောတိ။

ဣတိ ဒေသနာဟာရသမ္ပာတာဒိဟာရသမ္ပာတေ သတ္တိဗလာနုရူပာ

ရစိတာ ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဍိတေဟိ ပန အဋ္ဌကထာဋီကာနုသာရေန ဂမ္ဘီရတ္ထော ဝိတ္ထာရတော ဝိဘဇိတ္တ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

နယသမုဋ္ဌာနဝိဘာဝနာ

၇၉. ယေန ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတေန ဒေသနာဟာရသမ္ပာတာဒိနာ ဟာရသမ္ပာတေန ဧကေသုတ္တပ္ပဒေသတ္ထာ နိဒ္ဒာရေတ္ဗတ ဝိဘတ္တာ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသဘူတော ဒေသနာဟာရသမ္ပာတာဒိဟာရသမ္ပာတော ပရိပုဏ္ဏော, ''ကတမံ နယသမုဋ္ဌာန''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ကတမံ နယသမုဋ္ဌာန''** န္တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ **အဌကထာယံ** ပန –''ဧဝံ နာနာသုတ္တဝသေန, ဧကေသုတ္တဝသေန စ ဟာရဝိစာရံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ နယဝိစာရံ ဒဿေတုံ 'တတ္ထ ကတမံ နယသမုဋ္ဌာန'န္တိအာဒိ အာရဒ္ဓ''န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၇၉) ဝုတ္တံ။ ''တတ္ထ ကတမော နန္ဒိယာဝဋ္ဋနယော''တိအာဒိ အနာရဘိတွာ ''တတ္ထ ကတမံ နယသမုဋ္ဌာန''န္တိအာဒိအာရမ္ဘနေ ကာရဏံ **အဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တမေဝ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တေသု ဟာရာဒီသု ယော အတ္ထနယော သံဝဏ္ဏနာနယေန နိဒ္ဒိဋ္ဌော, တဿေဝ အတ္ထနယဿ သမုဋ္ဌာနံ ဘူမိံ ပုစ္ဆတိ **''ကတမံ နယသမုဋ္ဌာန''** န္တိ။

ကိဥ္စာပိ သံဝဏ္ဏနာနယာ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ, တထာပိ အတ္ထနယသံဝဏ္ဏနာနယာနံ ဝိသေသသ္သ ဟာကဋ္ဋံ ကာတုံ ပုန ကထယိဿာမ။ တဏှာဟာအဝိဇ္ဇာဟိ သံကိလေသပက္ခဿ သုတ္တတ္ထဿ စတုသစ္စယောဇနမုခေန နယနလက္ခဏော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော စေဝ သမထဝိပဿနာဟိ ဝေဒာနပက္ခဿ သုတ္တတ္ထဿ စတုသစ္စယောဇနမုခေန နယနလက္ခဏော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော စ **နန္ဒိယာဝဋ္ဋော နယော** နာမ။ တီဟိ အကုသလမူလေဟိ လောဘာဒီဟိ သံကိလေသပက္ခဿ သုတ္တတ္ထဿ စတုသစ္စယောဇနမုခေန နယနလက္ခဏော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော စေဝ တီဟိ ကုသလမူလေဟိ အလောဘာဒီဟိ ဝေဒာနပက္ခဿ သုတ္တတ္ထဿ စတုသစ္စယောဇနမုခေန နယနလက္ခဏော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော စ **တိပုက္ခလော နယော** နာမ။ စတူဟိ သုဘသညာဒီဟိ ဝိပလ္လာသေဟိ သကလသံကိလေသပက္ခဿ သုတ္တတ္ထဿ စတုသစ္စယောဇနမုခေန နယနလက္ခဏော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော စေဝ စတူဟိ အသုဘသညာဒီဟိ အဝိပလ္လာသေဟိ သတိပဋ္ဌာနေဟိ, သဒ္ဓိန္ဒြိယေဟိ တ ဝေဒာနပက္ခဿ သုတ္တတ္ထဿ စတုသစ္စယောဇနမုခေန နယနလက္ခဏော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော စ **သီဟဝိက္ကီဠိတော နယော** နာမာတိ ဝုတ္တာ နယာ **သံဝဏ္ဏနာနယာ** နာမ။ တေသံ သံဝဏ္ဏနာနယာနံ သမုဋ္ဌာနံ ပုစ္ဆတိ ''ကတမံ နယသမုဋ္ဌာန''န္တိ။

နယာ ပန နာနာသုတ္တတော နိဒ္ဒါရိတေဟိ တဏှာဟာအဝိဇ္ဇာဒီဟိ မူလပဒေဟိ စတုသစ္စယောဇနာယ နယတော အနုဗုဇ္ဈိယမာနော ဒုက္ခာဒိအတ္ထော။ သော ဟိ မဂ္ဂဉာဏံ နယတိ သမ္ပာပေတီတိ **''နယော''**တိ ဝုတ္တော, သော **အတ္ထနယော** နာမ။ တဿေဝ အတ္ထနယဿ သမုဋ္ဌာနံ ပုစ္ဆတိ ''ကတမံ နယသမုဋ္ဌာန''န္တိ? တဿာ စတုသစ္စယောဇနာယ နယက္ကမတော နီယတိ အနုပုစ္ဆိယတီတိ **နယော,** ကော သော? သုတ္တတ္ထဘူတော ဒုက္ခာဒိကော အတ္ထော။ နယတိ မဂ္ဂဉာဏံ ဟပေတီတိ တ **နယော,** ဒုက္ခာဒိကော အတ္ထောဝ။ တေနာဟ – ''အနုဗုဇ္ဈိယမာနော ဒုက္ခာဒိအတ္ထော။ သော ဟိ မဂ္ဂဉာဏံ နယတိ သမ္ပာပေတီတိ နယော''တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၇၉)။ သမုဋ္ဌဟန္တိ နယာ ဧတေနာတိ **သမုဋ္ဌာနံ,** ကိံ တံ? အဝိဇ္ဇာတဏှာဒိကာရဏံ, တံဒီပနာ သံဝဏ္ဏနာ စ။ အဝိဇ္ဇာတဏှာဒိနာ ဟိ ဒုက္ခာဒိအတ္ထနယာ သမ္ဘဝန္တိ။ အထ တ အဝိဇ္ဇာတဏှာဒီဟိ စတုသစ္စယောဇနာ **သမုဋ္ဌာနံ** နာမ။ တေန ဝုတ္တံ – ''ကိံ ပန တံ? တံတံမူလပဒေဟိ စတုသစ္စယောဇနာ''တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၇၉)။ ဧဝံ အတ္ထေ ဂယှမာနေ သတိ သံဝဏ္ဏနာနယာပိ ဂဟိတာ ဟောန္တိ, နယာနံ သမုဋ္ဌာနံ **နယသမုဋ္ဌာနံ,** တသ္မိံ နယသမုဋ္ဌာနေ။

''ကတမံ နန္ဒိယာဝဋ္ဋနယသမုဋ္ဌာန''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ပဌမံ နန္ဒိယာဝဋ္ဋနယသမုဋ္ဌာနံ ဒဿေတုံ **''ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတီ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ နန္ဒိယာဝဋ္ဋနယသမုဋ္ဌာနဘူတာယ အဝိဇ္ဇာယ စ တဏှာယ စ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ ''အသုကဿ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဥပ္ပန္နကာလေ ဥပ္ပန္နာ, အသုကဿ စက္ကဝတ္တိနော ဥပ္ပန္နကာလေ ဥပ္ပန္နာ''တိ န ပညာယတိ ကောဋိယာ အဘာဝတောတိ ယောဇနာ။ ''အဝိဇ္ဇာတဏှာဟာသု ကတမာ နီဝရဏံ, ကတမာ သံယောဇန''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ အဝိဇ္ဇာ နီဝရဏံ တဏှာ သံယောဇနံ''** န္တိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တာသု အဝိဇ္ဇာတဏှာသု။ အာဒီနဝပဋိစ္ဆာဒိကတ္တာ **အဝိဇ္ဇာ နီဝရဏံ**။ ဘဝေသု သံယောဇနတော **တဏှာ သံယောဇနံ**။ ''အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာ သတ္တာ ကထံ ဝိစရန္တိ, ကထံ ဝုစ္စန္တိ, တဏှာသံယောဇနာ သတ္တာ ကထံ ဝိစရန္တိ ကထံ ဝုစ္စန္တီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာ သတ္တာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏမေတေသမတ္ထီတိ **အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာ**။ အဝိဇ္ဇာယ သံယုတ္တာ ဝိယ ပဝတ္တာ အဝိဇ္ဇာယ အဘိနိဝိသဝတ္တနသု သံယုတ္တာ ဝိယ ပဝတ္တာ သတ္တာ **အဝိဇ္ဇာပက္ခေန** ဝိပလ္လာ

သေန နိစ္စာဒိအဘိနိဝေသဝတ္ထုဘူတေ ရူပာဒိအာရမ္မဏေ **ဝိစရန္တိ** ဝိဝိဓာ စရန္တိ ပဝတ္တန္တိ, **တေ** နိစ္စာဒိအဘိနိဝိ သန္တာ ဝိစရန္တာ သတ္တာ **“ဒိဋ္ဌိစရိတာ”** တိ ဝုစ္စန္တိ။ တဏှာဟာသံယောဇနေမေတေသန္တိ **တဏှာဟာသံယောဇနာ**။ တဏှာ ဟာယ သံယုတ္တာ ဝိယ ပဝတ္တာ, တဏှာဟာယ တ အာရမ္မဏဘူတေ ဝတ္ထုကာမေ သံယုတ္တာ ဝိယ ပဝတ္တာ သတ္တာ **တဏှာဟာပကြွေန** အဋ္ဌသတတဏှာဟာဝိစရိတေန အာရမ္မဏဘူတေ ဝတ္ထုသို့ **ဝိစရန္တိ** ပဝတ္တန္တီတိ အတ္တော။

“ဒိဋ္ဌိစရိတာ သတ္တာ ကံ ပဋိပတ္တိံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ, တဏှာဟာစရိတာ သတ္တာ ကံ ပဋိပတ္တိံ အနုယုတ္ တာ ဝိဟရန္တီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“ဒိဋ္ဌိစရိတာ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဒိဋ္ဌိစရိတာ သတ္တာ **ဣတော** သာသနတော ဗဟိ ဒ္ဓာ ပဗ္ဗဇိတာ ဟောန္တာပိ “သုခေန အဓိဂန္တဗ္ဗံ သုခံ နတ္ထိ, ဒုက္ခေန အဓိဂန္တဗ္ဗံ သုခံ ပန အတ္ထီ”တိ မနသိ ကရော န္တာ အတ္တကိလမထာနုယောဂံ ပဉ္စာတပာဒိပဋိပတ္တိံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ။ တဏှာဟာစရိတာ သတ္တာ **ဣတော** သာ သနတော ဗဟိဒ္ဓာ ပဗ္ဗဇိတာ ဟောန္တာပိ “ကာမေ ပဋိသေဝန္တာ လောကံ ဝမှာပေန္တာ ဗဟုံ ပုညံ ဝမှာပေန္တီ”တိ မနသိ ကရောန္တာ ကာမေသု ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂံ ပဋိပတ္တိံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ။

“ကသ္မာ ဒိဋ္ဌိစရိတာ တထာဝိဓံ ပဋိပတ္တိံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ, ကသ္မာ တဏှာဟာစရိတာ တထာဝိဓံ ပဋိပတ္တိံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ကိံ ကာရဏ”** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တတ္ထ တေသု ဒိ ဋ္ဌိစရိတတဏှာဟာစရိတေသု။ **ယံ** ယသ္မာ ကာရဏာ ဝိဟရန္တိ, တံ ကာရဏံ ကိန္တိ ပုစ္ဆတိ။ **ဣတော** သာသနတော ဗဟိ ဒ္ဓာ ယေသံ ပုဂ္ဂလာနံ သစ္စဝဝတ္ထာနံ နတ္ထိ, စတုသစ္စပ္ပကာသနာ ကုတော စ အတ္ထိ, သမထဝိပဿနာကောသလ္လံ တ ဥပသမသုခပ္ပတ္တိ တ ကုတော အတ္ထိ, **တေ** ပုဂ္ဂလာ ဥပသမသုခဿ အနဘိညာ ဝိပရီတစေတာ ဟုတွာ ဇဝံ အာ ဟံသု “သုခေန အဓိဂန္တဗ္ဗံ သုခံ နတ္ထိ , ဒုက္ခေန အဓိဂန္တဗ္ဗံ သုခံ နာမ အတ္ထီ”တိ။ တေ ဇဝံသညီ ဇဝံဒိဋ္ဌိ ဒုက္ခေန သုခံ ပတ္ထယမာနာ ဟုတွာ အတ္တကိလမထာနုယောဂမနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ။ **ဣတော** သာသနတော ဗဟိဒ္ဓာ ယေသံ ပုဂ္ ဂလာနံ သစ္စဝဝတ္ထာနံ နတ္ထိ, စတုသစ္စပ္ပကာသနာ ကုတော စ အတ္ထိ, သမထဝိပဿနာကောသလ္လံ တ ဥပသမသုခ ပ္ပတ္တိ တ ကုတော အတ္ထိ, **တေ** ပုဂ္ဂလာ ဥပသမသုခဿ အနဘိညာ ဝိပရီတစေတာ ဟုတွာ ဇဝမာဟံသု “ယော ကာ မေ ပဋိသေဝတိ, သော လောကံ ဝမှယတိ, ယော လောကံ ဝမှယတိ, သော ဗဟုံ ပုညံ ပသဝတီ”တိ။ တေ ဇဝံသညီ ဇဝံဒိဋ္ဌိ ကာမေသု သုခသညီ ဟုတွာ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂံ အနုယုတ္တာ စ ဝိဟရန္တီတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

“တထာ ဝိဟရန္တာ ကိံ ဝမှယန္တီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တေ တဒဘိညာ သန္တာ ရောဂမေဝ ဝမှယန္တီ”** တိ ဝု တ္တံ။ “တထာ ဝမှယန္တာ ရောဂကဒီနံ ဘေသဇ္ဇံ သမထဝိပဿနံ ဝမှယန္တိ ကိ”န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တေ ရော ကာဘိတုန္နာ ဂဏ္ဍပဋိပီဠိတာ သလ္လာနုဝိဒ္ဓာ နိရယတိရစ္ဆာနယောနိပေတာသုရေသု ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇာနိ ကရောန္တာ ဥဃ္ဃာတနိဃ္ဃာတံ ပစ္စနုဘောန္တာ ရောဂဂဏ္ဍသလ္လဘေသဇ္ဇံ န ဝိန္ဒန္တီ”** တိ ဝုတ္တံ။ အတ္တော ပန **အဋ္ဌကထာ ယံ** (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၇၉) ဝုတ္တော။ “ကတမေ သံကိလေသတေအနာ, ကတမေ ရောကဒယော, ကတမံ ဘေသဇ္ဇ”န္တိ ပု စ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ အတ္တကိလမထာနုယောဂေ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု သံကိလေသတေအနရောဂ ဘေသဇ္ဇာဒီသု။ အတ္တကိလမထာနုယောဂေ စ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂေ စ **သံကိလေသော** ဟောတိ, သမထဝိပဿ နာ **တေအနံ** ဟောတိ, အတ္တကိလမထာနုယောဂေ စ **ရောဂေ** ဟောတိ, သမထဝိပဿနာ **ရောဂနိဃ္ဃာတကဘေသဇ္ဇံ** ။ ပေ... သမထဝိပဿနာ **သလ္လုဒ္ဓာရဏဘေသဇ္ဇံ** ဟောတိ။

“ကတမော ကတမံ သစ္စ”န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ သံကိလေသော ဒုက္ခ”** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု သံကိလေသာဒီသု သံကိလေသော ဧကဒေသဝသေန **ဒုက္ခံ** ဒုက္ခသစ္စံ ဟောတိ။ **တဒဘိသင်္ခေါ** တိ တသ္မိံ သံကိ လေသေ အဘိသင်္ခေါ ဝိယ ပဝတ္တော လောကိယဓမ္မော နိရဝသေသဝသေန ဒုက္ခသစ္စံ ဟောတိ။ အထ တ တသ္မိံ ဒုက္ ခေ အဘိသင်္ခေါ ဝိယ ပဝတ္တာ တဏှာ **ဒုက္ခသမုဒယော** သမုဒယသစ္စံ ဟောတိ။ တဏှာနိရောဓော **ဒုက္ခနိရောဓော** နိ ရောဓသစ္စံ ဟောတိ။ သမထဝိပဿနာ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒာ မဂ္ဂသစ္စံ ဟောတိ။ ဣမာနိ စတ္တာရိ သစ္စာနိ နိဒ္ဒိ ရေတွာ ယောဇေတဗ္ဗာနိ။ “တေသု စတူသု သစ္စေသု ကတမံ ပရိညေယျံ, ကတမော ပဟာတဗ္ဗော, ကတမော ဘာဝေ တဗ္ဗော, ကတမော သစ္ဆိကာတဗ္ဗော”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“ဒုက္ခံ ပရိညေယျ”** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၈၀. ဒိဋ္ဌိစရိတတဏှာဟာစရိတာနံ အတ္တကိလမထာနုယောဂါဒိဝသေန စတ္တာရိ သစ္စာနိ နိဒ္ဒိရိတာနိ, “ကထံ ဒိဋ္ဌိစရိ တတဏှာဟာစရိတာနံ သက္ကာယဒဿနေ ပဝတ္တိဘေဒဝသေန စတ္တာရိ သစ္စာနိ နိဒ္ဒိရိတာနီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ

“တတ္ထ ဒိဋ္ဌိစရိတာ” တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အထ တ ‘‘ဒိဋ္ဌိစရိတတဏှာစရိတာနံ သက္ကာယဒဿနေ ကတမော ပဝတ္တိဘေဒော’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ဣမေသံ သက္ကာယဒဿနေ အယံ ပဝတ္တိဘေဒောတိ ဝိဘဇိတ္ဝာ ဒဿေတုံ **“တတ္ထ ဒိဋ္ဌိစရိတာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တေန ဝုတ္တံ – ‘‘ဣဒာနိ ဒိဋ္ဌိစရိတတဏှာစရိတာနံ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဒဿနေ ပဝတ္တိဘေဒံ ဒဿေတုံ ‘ဒိဋ္ဌိစရိတာ’တိအာဒိ ဝုတ္တ’’န္တိ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု ဒိဋ္ဌိစရိတတဏှာစရိတေသု။ **ဒိဋ္ဌိစရိတာ** ပုဂ္ဂလာ **ရူပံ** ‘‘အတ္တာ’’တိ အတ္တတော ဥပဂစ္ဆန္တိ။ပေ.။ **ဝိညာဏံ** ‘‘အတ္တာ’’တိ အတ္တတော ဥပဂစ္ဆန္တိ ဒိဋ္ဌိစရိတာနံ အတ္တာဘိနိဝေသဿ ဗလဝဘာဝတော, တဏှာစရိတာ ပန ရူပံ တ ‘‘အတ္တာ’’တိ **ရူပဝန္တံ အတ္တာနံ** ဥပဂစ္ဆန္တိ **အတ္တနိ တ ရူပံ, ရူပသ္မိံ တ** ‘‘အတ္တာ’’တိ **အတ္တာနံ** ဥပဂစ္ဆန္တိ။ပေ.။ **ဝိညာဏသ္မိံ တ** ‘‘အတ္တာ’’တိ အတ္တာနံ ဥပဂစ္ဆန္တိ တဏှာစရိတာနံ အတ္တနိယာဘိနိဝေသဿ ဗလဝဘာဝတော။ ပဉ္စသု ဥပာဒာနက္ခန္ဓေသု ဧကေကံ နိဿာယ စတုဗ္ဗိဓတ္တာ **ဝီသတိဝတ္ထုကာ အယံ** မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ‘‘သက္ကာယဒိဋ္ဌိ’’တိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိစရိတတဏှာစရိတာနံ သက္ကာယဒဿနေ ပဝတ္တိဘေဒော ဝိညာတဗ္ဗောတိ အတ္ထော။

‘‘သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ ကတမော ပဋိပက္ခော’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တဿာ ပဋိပက္ခော”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တဿာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ ပဇဟနဝသေန လောကုတ္တရာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ပဋိပက္ခော, တဿာ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ **အန္ဝယိကာ** အနုဂုဏဘာဝေန ပဝတ္တနကာ ဓမ္မာ စ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ ပဇဟနဝသေန ပဋိပက္ခာ ဘဝန္တိ။ ‘‘ကတမေ ဓမ္မာ အန္ဝယိကာ’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“သမ္မာသင်္ကပ္ပော”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သမ္မာသင်္ကပ္ပော။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ ဣမေ ဓမ္မာ အန္ဝယိကာ ဟောန္တိ။ **အယံ** သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိကော အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ တဿာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ ပဋိပက္ခော ဟောတိ ပဟာယကတ္တာ။ ‘‘တေ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာဒယော ဓမ္မာ ခန္ဓတော ကိတ္တကာ ဟောန္တီ’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တေ တယော ခန္ဓာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ‘‘ကတမော ခန္ဓော သမထော, ကတမော ခန္ဓော ဝိပဿနာ’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“သီလက္ခန္ဓော သမာဓိက္ခန္ဓော စ သမထော, ပညာက္ခန္ဓော ဝိပဿနာ”**တိ ဝုတ္တံ။ ‘‘သက္ကာယာဒီသု ကတမော ကတမံ သစ္စံ, ကတမော ကတမံ သစ္စ’’န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ သက္ကာယော”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

‘‘ဒိဋ္ဌိစရိတတဏှာစရိတာနံ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတပ္ပဋိပက္ခဝသေန စတ္တာရိ သစ္စာနိ နိဒ္ဒါရိတာနိ, ကထံ အန္တဒ္ဝယမဇ္ဈိမပဋိပဒါ နိဒ္ဒါရိတာ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ယေ ရူပံ အတ္တတော”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု ဒိဋ္ဌိစရိတတဏှာစရိတေသု **ယေ** ဒိဋ္ဌိစရိတာ ပုဂ္ဂလာ **ရူပံ** ‘‘အတ္တာ’’တိ အတ္တတော ဥပဂစ္ဆန္တိ။ပေ.။ **ဝိညာဏံ** ‘‘အတ္တာ’’တိ အတ္တတော ဥပဂစ္ဆန္တိ။ **ဣမေ** ဒိဋ္ဌိစရိတာ ပုဂ္ဂလာ ‘‘ရူပာဒယော စ အတ္တာ, ရူပာဒီနဉ္စ အနိစ္စတ္တာ, အတ္တာပိ အနိစ္စတ္တာ အတ္တာ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ, အတ္တာ ဝိနဿတိ, အတ္တာ ပရံ မရဏာ န ဟောတီ’’တိ အဘိနိဝိသနတော **“ဥစ္ဆေဒဝါဒိနော”** တိ ဝုစ္စန္တိ။ **ယေ** တဏှာစရိတာ ပုဂ္ဂလာ ရူပံ တ ‘‘အတ္တာ’’တိ **ရူပဝန္တံ** အတ္တာနံ ဥပဂစ္ဆန္တိ။ပေ.။ ဝိညာဏံ တ ‘‘အတ္တာ’’တိ **ဝိညာဏဝန္တံ** အတ္တာနံ ဥပဂစ္ဆန္တိ၊ အတ္တနိ တ ဝိညာဏံ, ဝိညာဏသ္မိံ တ အတ္တာနံ ဥပဂစ္ဆန္တိ၊ **ဣမေ** တဏှာစရိတာ ပုဂ္ဂလာ ‘‘ရူပာဒီဟိ အတ္တာ အညော အညတ္တာ အတ္တာ နိစ္စော သဿတော’’တိ အဘိနိဝိသနတော **“သဿတဝါဒိနော”** တိ ဝုစ္စန္တိ။

တတ္ထ တေသု ဥစ္ဆေဒဝါဒီသဿတဝါဒီပုဂ္ဂလေသု ပဝတ္တာ ဥစ္ဆေဒဝါဒသဿတဝါဒာ **ဥဘော အန္တာ** အန္တဒ္ဝယပဋိပဒါ ဟောန္တိ။ **အယံ** အန္တဒ္ဝယပဋိပဒါ သံသာရပဝတ္တနဿ ဟေတုဘာဝတော **သံသာရပဝတ္တိ** ဟောတိ, **တဿ** အန္တဒ္ဝယဿ ပဋိပဇ္ဇနဿ ပဇဟနဝသေန မဇ္ဈိမပဋိပဒါသင်္ခါတော၀ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ပဋိပက္ခော ဟောတိ ပဟာယကတ္တာ။ **အယံ** မဂ္ဂေါ သံသာရနိဝတ္တနဿ ဟေတုဘာဝတော **သံသာရနိဝတ္တိ** ဟောတိ။ **တတ္ထ** သံသာရပဝတ္တိသံသာရနိဝတ္တီသု **ပဝတ္တိ** သံသာရပဝတ္တိ **ဒုက္ခံ** ဒုက္ခသစ္စံ, **တဒဘိသင်္ခါရော** တဿံ ဒုက္ခေ အဘိသင်္ခါရော တဏှာ **သမုဒယော** သမုဒယသစ္စံ, တဏှာနိရောဓော **ဒုက္ခနိရောဓော** နိရောဓသစ္စံ, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော **မဂ္ဂေါ** ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ မဂ္ဂသစ္စံ, ဣတိ ဣမာနိ စတ္တာရိ သစ္စာနိ နိဒ္ဒါရိတာနိ။ **“ဒုက္ခံ ပရိညေယျ”**န္တိအာဒိမ္ပိ ဝုတ္တနယော၀ အတ္ထော။

‘‘ဥစ္ဆေဒသဿတဿ ကိတ္တကော ပဘေဒော, မဂ္ဂဿ ကိတ္တကော’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ဥစ္ဆေဒသဿတ”**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထ** ဥစ္ဆေဒသဿတအရိယမဂ္ဂေသု ဥစ္ဆေဒသဿတဒဿနံ **သမာသတော** သင်္ခေပတော ဝီသတိဝတ္ထုကာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ။ ဥစ္ဆေဒော ပဉ္စုပါဒာနက္ခန္ဓေ နိဿာယ ပဝတ္တတ္တာ ပဉ္စဝိဓော, သဿတဒဿနံ ဧကေကသ္မိံ တိဓာ ဥပ္ပဇ္ဇနတော ပန္နရသဝိဓန္တိ ဝီသတိဝိဓံ ဟောတိ။ **ဝိတ္ထာရတော ဒွာသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိ**

ဂတာနိ။ ကတမာနိ? စတ္တာရော သဿတဝါဒါ, စတ္တာရော ဧကစ္စသဿတဝါဒါ, စတ္တာရော အန္တာနန္တိကဝါဒါ, စတ္တာရော အမရာဝိက္ခေပဝါဒါ, ဒွေ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နဝါဒါ, သောဠသ သညီဝါဒါ, အဋ္ဌ အသညီဝါဒါ, အဋ္ဌ နေဝသညီနာသညီဝါဒါ, သတ္တ ဥစ္ဆေဒဝါဒါ, ပဉ္စ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါတိ ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဝိတ္ထာရတော ပန **ဗြဟ္မဇာလသုတ္တေ** (ဒီ. နိ. ၁.၃၀ အာဒယော) အာဂတာနိ။ **တေသံ** ဥစ္ဆေဒသဿတဒဿနာနံ တေစတ္တာလီသံ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ ပဋိပက္ခာ မဂ္ဂေ။ ကတမေ တေစတ္တာလီသံ? “အနိစ္စသညာ ဒုက္ခသညာ အနတ္တသညာ”တိ တိဿော သညာ စ “ပဟာနသညာ ဝိရာဂသညာ နိရောဓသညာ”တိ တိဿော သညာ စာတိ ဆ သညာ စ “စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ, စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ, ပဉ္စ ဗလာနိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ, အဋ္ဌ မဂ္ဂင်္ဂါနိ”တိ တေစတ္တာလီသံ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ ဝိပဿနာဝသေန ပဋိပက္ခာ မဂ္ဂေ နာမ။

“သမထဝသေန ကတမော ပဋိပက္ခော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“အဋ္ဌ ဝိမောက္ခာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အဋ္ဌ ဝိမောက္ခာ ဟာကဍ္ဍာ။ ဒသ ကသိဏာယတနာနိ** သမထဝသေန ပဋိပက္ခာ မဂ္ဂေ နာမ။ “ကတမံ ဉာဏံ ကတမဿ ဓမ္မဿ ပဒါလန”န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနီ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဒိဋ္ဌိစရိတေ ပဝတ္တာနိ **ဒိဋ္ဌိဂတာနိ,** မောဟော။ တဏှာစရိတေ ပဝတ္တာနိ **ဒိဋ္ဌိဂတာနိ,** ဇာလံ။ **အနာဒိ**ဝသေန ပဝတ္တော မောဟော။ **အနိဓန**ဝသေန ပဝတ္တံ ဇာလံ။ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော သမာပဇ္ဇိတွာ တေဇေတွာ တိက္ခံ ဝိပဿနာဉာဏဉ္စ အရိယမဂ္ဂဉာဏဉ္စ**ဉာဏဝဇိရံ** နာမ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာနံ ဉာဏပဒဋ္ဌာနတ္တာ။ မောဟော စ ဇာလဉ္စ **မောဟဇာလံ**။ ပဒါလေတီတိ **ပဒါလနံ,** ကတ္တရိ ယုပစ္စယော, မောဟဇာလဿ ပဒါလနန္တိ **မောဟဇာလပဒါလနံ**။ ပဒါလနဉ္ဟိ ဒုဝိဓံ ဝိက္ခမ္ဘနပဒါလနံ သမုစ္ဆေဒပဒါလနန္တိ။ ပုဗ္ဗဘာဂေ သမထဝိပဿနာဝသေန **ဝိက္ခမ္ဘနပဒါလနံ,** မဂ္ဂက္ခဏေ **သမုစ္ဆေဒပဒါလနံ** ဧဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **တတ္ထ** တိ တသ္မိံ မောဟဇာလေ အဝိဇ္ဇာ မောဟော, ဘဝတဏှာ ဇာလံ။ အတ္တနော အာဓာရံ ပုဂ္ဂလံ ဒုက္ခာဒီသု အဋ္ဌသု ဌာနေသု မောဟေတီတိ **မောဟော**။ ပဉ္စမံ ဇာလံ ဇဋ္ဋံ လာယိတွာ ဇဋ္ဌာဝသေန လာတိ ပဝတ္တတီတိ **ဇာလံ,** အတ္တနိ ဇာတံ မစ္ဆသကုဏာဒိကံ လာတိ ဂဏှာတိ, လာပေတိ ဂဏှာပေတီတိ တ **ဇာလံ,** ဇာလံ ဝိယာတိ **ဇာလံ**။ တေန ဝုတ္တံ – “အတီတာဒိဘေဒဘိန္နေသု ရူပါဒီသု, သကအတ္တဘာဝါဒီသု စ သံသိဗ္ဗနဝသေန ပဝတ္တနတော ဇာလံ ဘဝတဏှာ”တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၈၀)။ “အဝိဇ္ဇာတဏှာဟိ အတ္တကိလမထာနုယောဂါဒီနံ ကိလေသပက္ခာနံ နိဒ္ဓာရဏံ ကတံ ကထံ ကေန သဒ္ဒဟိတဗ္ဗ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“တေန ဝုစ္စတိ ‘ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာယ စ ဘဝတဏှာယ စာ’တိ”** ဝုတ္တံ။

၈၁. “ဣတော သာသနတော ဗဟိဒ္ဓါ ဒိဋ္ဌိစရိတတဏှာစရိတာနံ ပဋိပဒါဒယော နိဒ္ဓာရိတာ, သာသနေ ဒိဋ္ဌိစရိတတဏှာစရိတာနံ ပဋိပဒါဒယော ကထံ နိဒ္ဓာရိတဗ္ဗာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ “သံကိလေသပက္ခာ သုတ္တတ္ထာ အာစရိယေန ဒဿိတာ, ဝေါဒါနပက္ခသုတ္တတ္ထာ ကထံ ဒဿိတဗ္ဗာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ တ **“တတ္ထ ဒိဋ္ဌိစရိတော အသ္မိံ သာသနေ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု ဒိဋ္ဌိစရိတတဏှာစရိတေသု။ **ဒိဋ္ဌိစရိတော** ပုဂ္ဂလော အသ္မိံ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတော ဟုတွာ စတူသု ပစ္စယေသု သလ္လေခါနုသန္တဝုတ္တိ ဘဝတိ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ သလ္လေခေ တိဗ္ဗဂါရဝေါ, တသ္မာ သလ္လေခေ တိဗ္ဗဂါရဝတ္တာ။ **တဏှာစရိတော** ပုဂ္ဂလော အသ္မိံ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတော ဟုတွာ သိက္ခာနုသန္တဝုတ္တိ ဘဝတိ ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ သိက္ခာယ တိဗ္ဗဂါရဝေါ, တသ္မာ သိက္ခာယ တိဗ္ဗဂါရဝတ္တာ။ **ဒိဋ္ဌိစရိတော** ပုဂ္ဂလော သမ္မတ္တနိယာမံ ဩက္ကမန္တော ဟုတွာ **ဓမ္မာနုသာရီ** ပုဂ္ဂလော ဘဝတိ။ ကသ္မာ? ဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိဝိသယေ ပညာသဒိသပဝတ္တနတော။ **တဏှာစရိတော** ပုဂ္ဂလော သမ္မတ္တနိယာမံ ဩက္ကမန္တော ဟုတွာ သဒ္ဓါနုသာရီ ဘဝတိ။ ကသ္မာ? တဏှာဝသေန မိစ္ဆာဓိမောက္ခတ္တာ။ **ဒိဋ္ဌိစရိတော** ပုဂ္ဂလော သုခါယ ပဋိပဒါယ, ဒန္ဓာဘိညာယ စ နိယျာတိ, သုခါယ ပဋိပဒါယ, ခိပ္ပာဘိညာယ စ နိယျာတိ သုခေန ကိလေသေဟိ ဝိက္ခမ္ဘိတုံ သမတ္ထတ္တာ။ **တဏှာစရိတော** ပုဂ္ဂလော ဒုက္ခါယ ပဋိပဒါယ, ဒန္ဓာဘိညာယ စ နိယျာတိ, ဒုက္ခါယ ပဋိပဒါယ, ခိပ္ပာဘိညာယ စ နိယျာတိ ဒုက္ခေန ကိလေသေဟိ ဝိက္ခမ္ဘိတုံ သမတ္ထတ္တာ။

“တထာ ကသ္မာ နိယျာတီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ကိံ ကာရဏံ ယ”** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ယံ** ယေန ကာရဏေန နိယျာတိ, တံ **ကာရဏံ ကိ**န္တိ ပုစ္ဆတိ။ **တဿ** တဏှာစရိတဿ ကာမာ သုခေန အပရိစ္စတ္တာ **ဟိ** ယသ္မာ ဘဝန္တိ, တသ္မာ ကာမာနံ သုခေန အပရိစ္စတ္တတ္တာ တထာ နိယျာတိ။ **သော** တဏှာစရိတော **ကာမေဟိ** ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမေဟိ ဝိဝေစိယမာနော ဒုက္ခေန ပဋိနိဿရတိ, ဒန္ဓဉ္စ **ဓမ္မံ** စတုသစ္စဓမ္မံ အာဇာနာတိ။ **ယော ပန အယံ** ပုဂ္ဂလော ဒိဋ္ဌိစရိတော ဟောတိ, သော **အယံ** ဒိဋ္ဌိစရိတော ပုဂ္ဂလော **အာဒိတော** အာဒိမှိယေဝ **ကာမေဟိ** ကိ

လေသကာမဝတ္ထုကာမေဟိ အနတ္ထိကော ဘဝတိ။ **သော** ဒိဋ္ဌိစရိတော **တတော** တေဟိ ကာမေဟိ ဝိဝေစိယမာနော ခိပ္ပဉ္စ သုခေန ပဋိနိဿရတိ, ခိပ္ပဉ္စ ဓမ္မံ အာဇာနာတိ။

“တဏှာစရိတော ဒုက္ခာယ ပဋိပဒါယ ဒန္ဓာဘိညာယ နိယျာတိ, ဒိဋ္ဌိစရိတော သုခါယ ပဋိပဒါယ ခိပ္ပာဘိညာယ နိယျာတီတိ ဧကေကာယ ပဋိပဒါယ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“ဒုက္ခာပိ ပဋိပဒါ ဒုဝိဓာ ဒန္ဓာဘိညာ စ ခိပ္ပါဘိညာ စ, သုခါပိ ပဋိပဒါ ဒုဝိဓာ ဒန္ဓာဘိညာ စ ခိပ္ပါဘိညာ စာ”**တိ ဝုတ္တံ။ “ဧဝံ သတိ ဧကောဝ ဒွီဟိ ဒွီဟိ ပဋိပဒါဟိ နိယျာတီတိ အာပဇ္ဇတီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“သတ္တာပီ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တဏှာစရိတာ သတ္တာပိ ဒုဝိဓာ မုဒိန္ဒြိယာပိ တိက္ခိန္ဒြိယာပိ, ဒိဋ္ဌိစရိတာ သတ္တာပိ ဒုဝိဓာ မုဒိန္ဒြိယာပိ တိက္ခိန္ဒြိယာပီတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ **ယေ** တဏှာစရိတဒိဋ္ဌိစရိတာ မုဒိန္ဒြိယာ ဘဝန္တိ, **တေ** တဏှာစရိတဒိဋ္ဌိစရိတာ ဒန္ဓဉ္စ ပဋိနိဿရန္တိ, ဒန္ဓဉ္စ ဓမ္မံ အာဇာနန္တိ။ **ယေ** တဏှာစရိတဒိဋ္ဌိစရိတာ တိက္ခိန္ဒြိယာ ဘဝန္တိ, **တေ** တဏှာစရိတဒိဋ္ဌိစရိတာ ခိပ္ပဉ္စ ပဋိနိဿရန္တိ, ခိပ္ပဉ္စ ဓမ္မံ အာဇာနန္တိ, တသ္မာ ဧကေကဿေဝ ဧကော ပဋိပဒါ ယုတ္တာတတိ။ “ဣမာဟိ ပဋိပဒါဟိ နိယျန္တိယေဝ, န နိယျိံသု နိယျိဿန္တီတိ အာပဇ္ဇေယျ ဝတ္တမာနဝိဘတ္တိယာ နိဒ္ဒိဋ္ဌတ္တာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“ဣမာ စတဿော”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အတီတေပိ ဣမာဟိ စတူဟိ ပဋိပဒါဟိ နိယျိံသု, ပစ္စုပ္ပန္နေသုပိ နိယျန္တိ, အနာဂတေပိ နိယျိဿန္တီတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော ယထာ “ပဗ္ဗတော တိဋ္ဌတီ”တိ။

ဧဝန္တိ ဧဝံ ဝုတ္တပ္ပကာရေန။ အရိယပုဂ္ဂလာ စတုက္ကမဂ္ဂံ ပဋိပဒံ ပညာပေန္တိ။ “ကိမတ္ထံ ပညာပေန္တီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“အဗုဓဇနသေဝိတာယာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အယံ ဝုစ္စတိ နန္ဒိယာဝဋ္ဋဿ နယဿ ဘူမိ** တိ တဏှာအဝိဇ္ဇာနံ ဝသေန သံကိလေသပက္ခေ ဒွိဒိသာ စတုသစ္စယောဇနာပိ သမထဝိပဿနာနံ ဝသေန ဝေါဒါနပက္ခေ ဒွိဒိသာ စတုသစ္စယောဇနာပိ ဒဿိတာ။ အယံ စတုဗ္ဗိဓာ စတုသစ္စယောဇနာ နန္ဒိယာဝဋ္ဋဿ နယဿ သမုဋ္ဌာနံ ဘူမိ သမုဋ္ဌာနဘာဝတောတိ။ “တထာဝိဓာယ စတုသစ္စယောဇနာယ နန္ဒိယာဝဋ္ဋဿ နယဿ သမုဋ္ဌာနဘူမိဘာဝေါ ကေန သဒ္ဒဟိတဗ္ဗော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“တေနာဟာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၇၂. “နန္ဒိယာဝဋ္ဋဿ နယဿ သမုဋ္ဌာနဘူတာ ဘူမိ ဒဿိတာ, တဿ နန္ဒိယာဝဋ္ဋဿ နယဿ ကတ္ထ ကတမာ ဒိသာ ကိတ္တကေန ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“ဝေယျာကရဏေသု ဟိ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဟိ**-သဒ္ဒော ပက္ခန္တရတ္ထော။ **ယေ** ဒိသာဘူတာ အာဟာရာဒယော ဓမ္မာ ဝေယျာကရဏေသု “ကုသလာကုသလာ”တိ ဝုတ္တံ, **တေ** ဒိသာဘူတာ အာဟာရာဒယော ဓမ္မာ ဒုဝိဓေန “ဣမေ အကုသလာ ဓမ္မာ သံကိလေသဓမ္မာ, ဣမေ ကုသလာ ဝေါဒါနဓမ္မာ”တိ ဒုဝိဓေန **ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗာ** အာလောစိတဗ္ဗာ။ “ကတမေန ဒုဝိဓေနာ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“လောကဝဋ္ဋာနုသာရီ စ လောကဝိဝဋ္ဋာနုသာရီ စာ”**တိ ဝုတ္တံ။ “ကတမံ ဝဋ္ဋံ, ကတမံ ဝိဝဋ္ဋ”န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“ဝဋ္ဋံ နာမ သံသာရော, ဝိဝဋ္ဋံ နိဗ္ဗာန”**န္တိ ဝုတ္တံ။ “သံသာရဿ ကတမော ဟေတူ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“ကမ္မကိလေသာ ဟေတု သံသာရဿာ”**တိ ဝုတ္တံ။ “ကတမံ ကမ္မံ နာမ, စေတနာယေဝ ကမ္မံ နာမ ကိံ, ဥဒါဟု စေတသိကဉ္စ ဖလဒါန သမတ္ထာသမတ္ထမ္ပိ ကမ္မံ ကိ”န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ကမ္မ”** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု ကမ္မကိလေသေသု။ **“တံ ကမ္မံ ကတံ** ကေန ပကာရေန ဒဋ္ဌဗ္ဗ”န္တိ စေ ဝဒေယျ, ယထာ ယေန ဥပစယေန ကတံ ကမ္မံ ဖလဒါနသမတ္ထံ ဟောတိ, တသ္မိံ ဥပစယေ တံ ကမ္မံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ “တေ ကိလေသာ ကတမေဟိ ဓမ္မေဟိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗာ”တိ စေ ပုစ္ဆေယျ, သဗ္ဗေပိ ကိလေသာ စတူဟိ ဝိပလ္လာသေဟိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗာ။ “တေ ကိလေသာ ကတ္ထ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ”တိ စေ ပုစ္ဆေယျ, ဒသဝတ္ထုကေ ကိလေသပုဉ္ဇေ တေ ကိလေသာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

“ကတမာနိ ဒသ ဝတ္ထူနီ”တိ စေ ပုစ္ဆေယျ, စတ္တာရော အာဟာရာ, စတ္တာရော ဝိပလ္လာသာ, စတ္တာရိ ဥပါဒါနာနိ, စတ္တာရော ယောဂါ, စတ္တာရော ဂန္ထာ, စတ္တာရော အာသဝါ, စတ္တာရော ဩဃာ, စတ္တာရော သလ္လာ, စတဿော ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော, စတ္တာရိ အဂတိဂမနာနီတိ ဒသ ဝတ္ထူနီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ စတုန္နံ ကိစ္စဝသေန ဧကတ္တာ။ ဧတ္ထ စ ကိလေသာနံ ပစ္စယော ဝတ္ထုကာမောပိ ကိလေသောပိ ကိလေသဝတ္ထု ဟောတိ ပုရိမာနံ ပုရိမာနံ ကိလေသာနံ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ ကိလေသာနံ ပစ္စယဘာဝတော။

“ကတမော ကတမော ကတမဿ ကတမဿ ဝတ္ထူ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“ပဌမေ အာဟာရေ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အာလမ္ဗိတဗ္ဗေ ပဌမေ ကဗဠီကာရာဟာရေ ပဌမော “ရူပံ သုဘ”န္တိ **ဝိပလ္လာသော** အာရမ္မဏကရဏဝသေန ပဝ

တ္တတိ။ အာလမ္ဗိတဗ္ဗေ ဒုတိယေ ဖဿာဟာရေ ဒုတိယော “ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ သုခါ”တိ **ဝိပလ္လာသော** ပဝတ္တတိ။ အာလမ္ဗိတဗ္ဗေ တတိယေ စိတ္တာဟာရေ တတိယော “စိတ္တံ နိစ္စ”န္တိ **ဝိပလ္လာသော** ပဝတ္တတိ, အာလမ္ဗိတဗ္ဗေ စတုတ္ထေ မနောသဉ္စေတနာဟာရေ “ဓမ္မော အတ္တာ”တိ **ဝိပလ္လာသော** အာရမ္မဏကရဏဝသေန ပဝတ္တတိ။ အာလမ္ဗိတဗ္ဗေ ပဌမေ “ရူပံ သုဘ”န္တိ **ဝိပလ္လာသော** ပဌမံ ကာမုပါဒါနံ အာရမ္မဏကရဏဝသေန ပဝတ္တတိ။ သေသေသုပိ ယထာရဟံ နယာနုသာရေန ယောဇေတွာ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၈၃. “တေသု အာဟာရာဒီသု ကတမော ကတမဿ ပုဂ္ဂလဿ ဥပက္ကိလေသော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ “**တတ္ထ ယော စာ**”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ**တိ တေသု အာဟာရာဒီသု, တဏှာစရိတဒိဋ္ဌိစရိတေသု ဝါ။ တဏှာစရိတဿ ရူပဝေဒနာသု တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒရာဂဿ ဥပ္ပဇ္ဇနတော ယော စ ကဗဠီကာရော အာဟာရော, ယော စ ဖဿာဟာရော ပဝတ္တတိ, **ဣမေ** ကဗဠီကာရာဟာရဖဿာဟာရာ တဏှာစရိတဿ ပုဂ္ဂလဿ ဥပက္ကိလေသာ ဘဝန္တိ။ ဒိဋ္ဌိစရိတဿ ဓမ္မစိတ္တေသု ဗလဝအတ္တနိစ္စာဘိနိဝေသဿ ဥပ္ပဇ္ဇနတော ယော စ မနောသဉ္စေတနာဟာရော, ယော စ ဝိညာဏာဟာရော ပဝတ္တတိ, **ဣမေ** မနောသဉ္စေတနာဟာရဝိညာဏာဟာရာ ဒိဋ္ဌိစရိတဿ ပုဂ္ဂလဿ ဥပက္ကိလေသာ ဘဝန္တိ။ “**တတ္ထ ယော စ အသုဘေ သုဘ**”န္တိအာဒီသုပိ ဝုတ္တနယာနုသာရေန အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗောတိ။ ပုရိမာနံ ဒွိန္နံ ဒွိန္နံ တဏှာပဓာနတ္တာ စေဝ တဏှာသဘာဝတ္တာ စ, ပစ္ဆိမာနံ ဒွိန္နံ ဒွိန္နံ ဒိဋ္ဌိပဓာနတ္တာ စေဝ ဒိဋ္ဌိသဘာဝတ္တာ စာတိ။

၈၄. “ကတမသ္မိံ ပဌမာဒိကေ အာဟာရေ ကတမော ပဌမာဒိကော ဝိပလ္လာသော ပဝတ္တတီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ “**တတ္ထ ကဗဠီကာရေ အာဟာရေ**”တိအာဒိနာ နာမဝသေန နိယမေတွာ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တတ္ထမေဝ ဒဿေတိ။ “ကတမသ္မိံ ဝိပလ္လာသေ ဌိတော ကတမံ ဥပါဒိယတီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ “**ပဌမေ ဝိပလ္လာသေ ဌိတော**”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ပဌမေ ဝိပလ္လာသေ **ဌိတော** ပုဂ္ဂလော ကာမေ ယေန ဥပါဒါနေန ဥပါဒိယတိ, **ဣဒံ** ဥပါဒါနံ “ကာမုပါဒါနံ နာမာ”တိ ဝုစ္စတိ။ သေသေသု ဣမိနာ နယေန ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

“ယေန ကာမုပါဒါနေန ကာမေဟိ ပုဂ္ဂလော သံယုဇ္ဇတိ, အယံ ကာမုပါဒါနဓမ္မော ‘ကာမယောဂေ’တိ ဝုစ္စတီ”တိအာဒိနာ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ သေသာနံ ယောဇနတ္ထာဒယော ဟဋ္ဌိတော, အဋ္ဌကထာတော စ ဟာကဗ္ဗာ။

၈၅. “အာဟာရာဒီသု ကတမေ ကတမာ ဒိသာ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ “**တတ္ထ ဣမာ စတဿော ဒိသာ**”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထ** တေသု အာဟာရစတုက္ကာဒီသု ဒသသု စတုက္ကေသု ပဌမော ပဌမော ကဗဠီကာရာဟာရာဒိကော ပဌမာ ဒိသာ, ဒုတိယော ဒုတိယော ဖဿာဟာရာဒိကော ဒုတိယာ ဒိသာ, တတိယော တတိယော ဝိညာဏာဟာရာဒိကော တတိယာ ဒိသာ, စတုတ္ထော စတုတ္ထော မနောသဉ္စေတနာဟာရာဒိကော စတုတ္ထာ ဒိသာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

“တာသု စတူသု ဒိသာသု တေသု ကဗဠီကာရာဟာရာဒီသု ဓမ္မေသု ကတမေ ဓမ္မာ ကတမဿ ဥပက္ကိလေသာ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ဣမေ အာဟာရာဒယော ဓမ္မာ ဣမဿ ပုဂ္ဂလဿ ဥပက္ကိလေသာတိ ဝိဘတ္တာတိ ဒဿေတုံ “**တတ္ထ ယော စ ကဗဠီကာရော အာဟာရော။ပေ။ ဣမေ ဒိဋ္ဌိစရိတဿ ဥဒတ္တဿ ဥပက္ကိလေသာ**”တိ ဝုတ္တံ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန – “ကဗဠီကာရာဟာရော အာဟာရောတိအာဒိ အာဟာရာဒီသု ယေ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ ဥပက္ကိလေသာ, တံ ဝိဘဇိတွာ ဒဿေတုံ အာရဒ္ဓ”န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၈၅) ဝုတ္တံ။ **ဒသန္နံ သုတ္တာန**န္တိ ဧကဒေသဘူတာနံ ဒသန္နံ သုတ္တာနံ။ **အတ္ထော**တိ သဘာဝဓမ္မော။ သဒ္ဒတ္ထော ဟိ အသမာနောတိ။ “**ဗျဉ္ဇနမေဝ နာန**”န္တိ ဧတေန စ သဒ္ဒတ္ထဿ နာနတ္တံ ဒဿေတိ။

“ကဗဠီကာရာဟာရာဒီသု ကတမေ အာဟာရာဒယော ကတမေန ဝိမောက္ခမုခေန ပရိညံ ပဟာနံ ဂစ္ဆန္တီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ “**တတ္ထ ယော စ ကဗဠီကာရော**”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ဣတီတိ ဧဝံ ဝုတ္တပ္ပကာရာ။ **သဗ္ဗေ**တိ သဗ္ဗေ အာဟာရာဒယော ဓမ္မာ လောကဝဋ္ဋာနုသာရိနော ဘဝန္တိ။ **တေ**တိ တေ သဗ္ဗေ အာဟာရာဒယော ဓမ္မာ။ **လောကာ**တိ လောကတော ဝဋ္ဋတော။ **တီဟိ ဝိမောက္ခမုခေဟိ** အနိစ္စာနုပဿနာဒီဟိ နိယ္ယန္တိ။

၈၆. သံကိလေသပက္ခေ ဒိသာဘူတာ အာဟာရစတုက္ကာဒယော ဒသ စတုက္ကာ ဓမ္မာ အာစရိယေန နိဒ္ဒါရေတ္တတ ဒဿိတာ, အမ္ဘေဟပိ စ ဉာတာ, ''တေအနုပက္ခေ ကတမေ ဒိသာဘူတာ ဓမ္မာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ တေအနုပက္ခေ ဒိသာဘူတေ ဓမ္မေ ဒဿေတုံ **''စတဿော ပဋိပဒာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **စတ္တာရော ဝိဟာရာ** တိ ဒိဗ္ဗဝိဟာရာ ဗြဟ္မဝိဟာရာ အရိယဝိဟာရာ အာနေဉ္ဇဝိဟာရာတိ စတ္တာရော ဝိဟာရာ။ တေသု ရူပာဝစရသမာပတ္တိယော **ဒိဗ္ဗဝိဟာရာ,** စတဿော အပ္ပမညာယော **ဗြဟ္မဝိဟာရာ,** စတဿော ဖလသမာပတ္တိယော **အရိယဝိဟာရာ,** စတဿော အရူပသမာပတ္တိယော **အာနေဉ္ဇဝိဟာရာ စတ္တာရော အစ္ဆရိယာ အဗ္ဘုတာ ဓမ္မာ** တိ မာနပဟာနံ အာလယသမုဂ္ဃာတော အဝိဇ္ဇာပဟာနံ ဘဝူပသမောတိ စတ္တာရော အစ္ဆရိယအဗ္ဘုတဓမ္မာ။ **စတ္တာရိ အဓိဋ္ဌာနာနိ** တိ သစ္စာဓိဋ္ဌာနံ စာဂာဓိဋ္ဌာနံ ပညာဓိဋ္ဌာနံ ဥပသမာဓိဋ္ဌာနန္တိ စတ္တာရိ အဓိဋ္ဌာနာနိ။ **စတဿော သမာဓိဘာဝနာ** တိ ဆန္ဒသမာဓိဘာဝနာ ဝီရိယသမာဓိဘာဝနာ စိတ္တသမာဓိဘာဝနာ ဝီမံသာသမာဓိဘာဝနာတိ စတဿော သမာဓိဘာဝနာ။ **စတ္တာရော သုခဘာဂိယာ**တိ ဣန္ဒြိယသံဝရော တပော ဗောဇ္ဈင်္ဂော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါတိ စတ္တာရော သုခဘာဂိယာ။ အဝသေသာ ပာကဋ္ဌာ။

''စတူသု စတူသု ပဋိပဒါသု ကတမာ ပဋိပဒါကော ပဉ္စမော သတိပဋ္ဌာနာဒိကော ဘဝတိ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ပဉ္စမာ ပဋိပဒါ ပဉ္စမံ သတိပဋ္ဌာန''** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ''ပဋိပဒါဒယော ပညာပဒဋ္ဌာနာဒိကာ, သတိပဋ္ဌာနာဒယော ပန သတိပဒဋ္ဌာနာဒိကာ, တသ္မာ 'ပဉ္စမာ ပဋိပဒါ ပဉ္စမံ သတိပဋ္ဌာန'န္တိအာဒိယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''ပဉ္စမာ ပဋိပဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ပဉ္စမံ သတိပဋ္ဌာနံ ပူရေတိ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ, ပူရကပူရေတဗ္ဗဘာဝတော တထာ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာတိ အဓိပ္ပာယော။ အထ ဝါ ''ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ကတမေ ပဋိပဒါဒယော ကတမေ သတိပဋ္ဌာနာဒိကေ ပူရေန္တိ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ပဉ္စမာ ပဋိပဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ပဉ္စမံ သတိပဋ္ဌာနံ ပူရေတိ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၈၇. ''တေသု ဒသသု ပဋိပဒါစတုက္ကာဒီသု ကတမေ ဓမ္မာ ကတမာ ဒိသာ, ကတမေ ဓမ္မာ ကတမာ ဒိသာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ဣမာ စတဿော ဒိသာ ပဉ္စမာ ပဋိပဒါ, ပဉ္စမော သတိပဋ္ဌာနော''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု ဒသသု ပဋိပဒါစတုက္ကာဒီသု။ **ဣမာ** မယာ ဝုစ္စမာနာ ပဉ္စမာ ပဋိပဒါဒယော ဒိသာ စတဿော ဒိသာ ဘဝန္တိ။

''တေသု စတူသု ဒိသာဘူတေသု ပဋိပဒါစတုက္ကာဒီသု ကတမော ဒိသာဘူတော အတ္ထော ကတမဿ ပုဂ္ဂလဿ ဘေသဇ္ဇ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ပဉ္စမာ ပဋိပဒါ။ပေ။ ဒိဋ္ဌိစရိတဿ ဥဒတ္တဿ ဘေသဇ္ဇ''** န္တိ ဝုတ္တံ။

''တေသု ဒသသု ပဋိပဒါဒိစတုက္ကေသု ဓမ္မေသု ကတမော ကတမော ကတမံ ကတမံ ဝိမောက္ခမုခ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ဒုက္ခာ စ ပဋိပဒါ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အတ္ထော ပန **ဋီကာယံ** ဝိတ္ထာရေန ဝုတ္တော ဟာကဋ္ဌော။ သံကိလေသပက္ခေ ဒိသာဘူတာ အာဟာရစတုက္ကာဒယော ဒသ စတုက္ကာ သမတိက္ကမိတဗ္ဗပဟာတဗ္ဗဘာဝေန နိဒ္ဒါရိတာ, တေအနုပက္ခေ ပန ဒိသာဘူတာ ပဋိပဒါစတုက္ကာဒယော ဒသ စတုက္ကာ သမတိက္ကမပဟာယကဘာဝေန နိဒ္ဒါရိတာ။

''တေသံ အာဟာရစတုက္ကာဒီနံ ဒသန္နံ စတုက္ကာနံ သမတိက္ကမနပဟာနသင်္ခါတံ ယံ ဝိက္ကီဠိတဉ္စ တေသံ ပဋိပဒါစတုက္ကာဒီနံ ဒသန္နံ စတုက္ကာနံ ဘာဝနာသင်္ခါတံ ယံ ဝိက္ကီဠိတဉ္စ သစ္ဆိကိရိယာသင်္ခါတံ ယံ ဝိက္ကီဠိတဉ္စ အတ္ထိ, တံ တိဝိဓံ ဝိက္ကီဠိတံ ကတမေသံ ပုဂ္ဂလာနံ ဝိက္ကီဠိတံ ဘဝတိ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တေသံ ဝိက္ကီဠိတ''** န္တိ ဝုတ္တံ။ အထ ဝါ ''ယထာဝုတ္တပ္ပကာရေဟိ ဝိမောက္ခမုခေဟိ ယေ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓသာဝကာ ဝိမုစ္စိံသု, တေသု ဗုဒ္ဓဿ သေဝ ဝိက္ကီဠိတံ ဘဝတိ ကိံ, ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿေဝ ဝိက္ကီဠိတံ ဘဝတိ ကိံ, သာဝကဿေဝ ဝိက္ကီဠိတံ ဘဝတိ ကိံ, ဥဒါဟု သဗ္ဗေသံ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓသာဝကာနံ ဝိက္ကီဠိတံ ဘဝတိ ကိ''န္တိ ဝိစာရဏာယ သမ္ဘဝတော **''တေသံ ဝိက္ကီဠိတ''** န္တိ ဝုတ္တံ။ ယထာဝုတ္တပ္ပကာရေဟိ ဝိမောက္ခမုခေဟိ ယေ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓသာဝကာ မုစ္စိံသု, **တေသံ** ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓသာဝကာနံ **ဝိက္ကီဠိတံ** ။ ယံ အာဟာရစတုက္ကာဒီနံ ဒသန္နံ စတုက္ကာနံ သပရသန္တာနေ သမတိက္ကမနပဟာနဉ္စ ယာ ပဋိပဒါစတုက္ကာဒီနံ ဒသန္နံ စတုက္ကာနံ သပရသန္တာနေ ဘာဝနာသမ္ပာဒနာ, သစ္ဆိကိရိယာသမ္ပာဒနာ စ အတ္ထိ, ဣဒံ သဗ္ဗံ ဝိက္ကီဠိတံ နာမ ဘဝတီတိ အတ္ထော။

“သဗ္ဗေသံ အာဟာရစတုက္ကာဒီနံ ဒသန္နံ စတုက္ကာနံ သဗ္ဗေ ပဋိပဒာစတုက္ကာဒယော ဒသ စတုက္ကာ ပဋိပက္ခာ ဟောန္တိ ကိံ, ဥဒာဟု ယထာက္ကမံ စတုက္ကာနံ စတုက္ကာ ပဋိပက္ခာ ဟောန္တိ ကိ”န္တိ ဝိစာရဏာယ သမ္ဘဝတော ယထာက္ကမံ စတုက္ကာနံ စတုက္ကာ ပဋိပက္ခာ ဟောန္တိ ပဟာတဗ္ဗပဟာယကဘာဝေနာတိ ဒဿေန္တော **“စတ္တာ ရော အာဟာရာ တေသံ ပဋိပက္ခော စတဿော ပဋိပဒာ”**တိအာဒိမာဟ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန – “ကွာဒိ အာဟာရာဒီနံ ပဋိပဒာဒီဟိ ယေန သမတိက္ကမနံ, တံ နေသံ ပဋိပက္ခဘာဝံ ဒဿေန္တော ‘စတ္တာရော အာဟာရာ တေသံ ပဋိပက္ခော စတ ဿော ပဋိပဒာ’တိအာဒိမာဟာ”တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၈၇) ဝုတ္တံ။ တတ္ထ သံကိလေသပက္ခေ စတ္တာရော ယေ အာ ဟာရာ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ, တေသံ စတုန္နံ အာဟာရာနံ တေအနုပက္ခေ ယာ စတဿော ပဋိပဒါ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ, တာ စတဿော ပ ဋိပဒါ ပဋိပက္ခော အာဟာရာနံ ပဟာတဗ္ဗတ္တာ, ပဋိပဒါနံ ပန ပဟာယကတ္တာ။ သတိပိ အာဟာရာနံ အပ္ပဟာတဗ္ဗဘာဝေ ဝိပဿနာရမ္မဏတ္တာ အာဟာရပဋိဗဒ္ဓဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနဝသေန ပဟာတဗ္ဗဘာဝေ ဝုတ္တောတိ ဧဝမာဒိယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

သီဟာတိ သီဟသဒိသာ ဗုဒ္ဓါ စ သီဟသဒိသာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စ သီဟသဒိသာ သာဝကာ စာတိ သီဟသဒိသာ ဝိသုံ ဝိသုံ ယောဇေတဗ္ဗာ။ သာဝကာ ပန အဟတရာဂဒောသမောဟာပိ သန္တိ, တေပိ “သီဟာ”တိ မညေယျုန္တိ တံ နိဝတ္တာပန တ္ထံ **“ဟတရာဂဒောသမောဟာ”**တိ ဝုတ္တံ။ ဟနိတဗ္ဗာတိ **ဟတာ,** ရာဂေါ စ ဒောသော စ မောဟော စ **ရာဂဒောသမော ဟာ,** ဟတာ ရာဂဒောသမောဟာ ဧတေဟိ သာဝကေဟီတိ **ဟတရာဂဒောသမောဟာ,** သာဝကာတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ သာဝကာနံယေဝ ဗျတိစာရသမ္ဘဝတောတိ။ **တေသံ** သီဟာနံ ဗုဒ္ဓါနံ, **တေသံ** သီဟာနံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ, **တေသံ** သီဟာနံ သာဝကာနံ **ဘာဝနာ** တေအနုပက္ခေ ဘာဝိတဗ္ဗာနံ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာနံ ဘာဝနာ ဝဍ္ဎနာ စ, **သစ္ဆိကိရိယာ** တေအနုပ က္ခေယေဝ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာနံ ဖလနိဗ္ဗာနာနံ သစ္ဆိကိရိယာ စ, **ဗျန္တီကိရိယာ** သံကိလေသပက္ခေ ပဟာတဗ္ဗာနံ ပ ဟာနသင်္ခါတာ ဗျန္တီကိရိယာ စ **ဝိက္ကီဠိတံ** နာမ ဘဝတိ။

ဣန္ဒြိယာဓိဋ္ဌာနန္တိ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒီနံ ဣန္ဒြိယာနံ အဓိဋ္ဌာနံ ပဝတ္တနံ ဘာဝနာ, သစ္ဆိကိရိယာ စ။ **ဝိပရိယာ သာနဓိဋ္ဌာန**န္တိ ဝိပလ္လာသာနံ အဓိဋ္ဌာနံ ပဟာနဝသေန အပ္ပဝတ္တနံ, အနုပ္ပာဒနဉ္စ သဋ္ဌပေတော **ဝိက္ကီဠိတံ** နာမာ တိ ဂဟိတံ။ **ဣန္ဒြိယာနိ** သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒီနိ **သဒ္ဓမ္မဂောစရော** သဒ္ဓမ္မဿ တေအနုပက္ခဿ ဂေါစရော ပဝတ္တန ဟေတူတိ အဓိပ္ပေတာနိ။ **ဝိပရိယာသာ** ဝိပလ္လာသာ **ကိလေသဂေါစရော** သံကိလေသပက္ခဿ ဂေါစရော ပဝတ္တိဟေ တူတိ အဓိပ္ပေတာ။

“စတ္တာရော အာဟာရာတိအာဒိနာ သံကိလေသပက္ခေ အာဟာရစတုက္ကာဒီနံ ဒသန္နံ စတုက္ကာနံ တဏှာဟာစရိ တာဒီနံ စတုန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ ဥပက္ကိလေသဝိဘာဝနာမုခေန ယာ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ အာစရိယေန ကတာ, ‘စတဿော ပဋိပဒါ’တိ အာဒိနာ စ တေအနုပက္ခေ ပဋိပဒါစတုက္ကာဒီနံ ဒသန္နံ စတုက္ကာနံ တဏှာဟာစရိတာဒီနံ စတုန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ တေအနုဝိ ဘာဝနာမုခေန ယာ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ အာစရိယေန ကတာ, သာ အယံ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ ကတမဿ နယဿ သမုဋ္ဌာနံ ဘူမီတိ ဝုစ္စ တီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“အယံ ဝုစ္စတိ သီဟဝိက္ကီဠိတဿ နယဿ ဘူမီ”** တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **အယ**န္တိ ယာ အယံ ဝုတ္တနယေန ဒွိပ္ပကာရာ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ ကတာ, သာ အယံ ဒွိပ္ပကာရာ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ သီဟဝိက္ကီဠိတဿ နယဿ **ဘူမိ** ပဝတ္တိဋ္ဌာနံ သမုဋ္ဌာနန္တိ နယသမုဋ္ဌာနကောသလ္လေဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ ဝုစ္စတီတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာတိ။

“ဝုတ္တပ္ပကာရာယ နိဒ္ဒိဋ္ဌာယ နယဿ ဘူမိဘာဝေ ကသ္မာ ဝိညာယတီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“တေနာ ဟာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တေန** ဝုတ္တပ္ပကာရာယ နိဒ္ဒိဋ္ဌာယ နယဘူမိဘာဝေန **“ယော နေတိ။ပေ။ ကုသလာတိ စာ”**တိ ယံ ဝစနံ အာစရိယော အာဟ, တေန ဝစနေန ဝိညာယတီတိ။

သီဟဝိက္ကီဠိတနယဘူမိ အာစရိယေန ဝိဘာဝိတာ, အမှေဟိ စ ဉာတာ, “ကတမာ တိပုက္ခလနယဘူမီ”တိ ပုစ္ဆိ တဗ္ဗတ္တာ တိပုက္ခလနယဘူမိံ ဝိဘာဝေတုကာမော **“တတ္ထ ယေ ဒုက္ခာယ ပဋိပဒါယ”** တိအာဒိမာဟ။ ဧဝံ သတိ “အယံ သံကိလေသော, တီဏိ အကုသလမူလာနီ”တိအာဒိဝစနမေဝ အာစရိယေန ဝတ္တဗ္ဗံ, ကသ္မာ ပန “တတ္ထ ယေ ဒု က္ခာယ ပဋိပဒါယ”တိအာဒိဝစနံ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ? သစ္စံ, တိပုက္ခလနယဘူမိဘာဝနာ ပန ဥဂ္ဃဋိတညုအာဒိပုဂ္ဂလတ္တ ယဝသေန ပဝတ္တာ, တသ္မာ ဥဂ္ဃဋိတညုအာဒိပုဂ္ဂလတ္တယံ ဝိဘာဝေတုံ “တတ္ထ ယေ ဒုက္ခာယ ပဋိပဒါယ”တိ အာဒိဝစနံ ဝုတ္တံ။ ဧဝမပိ “တတ္ထ ယော သုခာယ ပဋိပဒါယ ခိပ္ပာဘိညာယ နိယျာတိ, အယံ ဥဂ္ဃဋိတညူ”တိအာဒိဝစ

နမေဝ ဝတ္တဗ္ဗံ , ကသ္မာ ပန ‘‘တတ္ထ ယေ ဒုက္ခာယ ပဋိပဒာယာ’’တိအာဒိဝစနံ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ? သစ္စံ, ဥဂ္ဃဋိတညု အာဒိပုဂ္ဂလတ္တယံ ပန သီဟဝိက္ကီဠိတနယတော တိပုက္ခလနယသ္သ နိဂ္ဂစ္ဆနတော နိက္ခမနတော သီဟဝိက္ကီဠိတန ယဘူမိဝိဘာဝနာယံ ပဋိပဒါဝိဘာဂတော ဝိဘာဝိတပုဂ္ဂလစတုက္ကတော နိဒ္ဒါရိတံ, သီဟဝိက္ကီဠိတနယဘူမိဝိဘာဝနာယံ ပဋိပဒါဝိဘာဂတော ဝိဘာဝိတံ ပုဂ္ဂလစတုက္ကံ ပဌမံ ဝိဘာဝေတုံ **‘‘တတ္ထ ယေ ဒုက္ခာယ ပဋိပဒါယာ’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ ယော ပဋိပဒာစတုက္ကော သီဟဝိက္ကီဠိတနယဘူမိဝိဘာဝနာယံ နိဒ္ဒိရိတော, တသ္မိံ ပဋိပဒာစတုက္ကေ။ **ယေ**တိ ယေ ဒန္ဓဥဒတ္တော ဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂလာ ယထာက္ကမံ သုခာယ ပဋိပဒာယ ဒန္ဓာဘိညာယ စ သုခာယ ပဋိပဒာယ ခိပ္ပ ဟာဘိညာယ စ နိယ္ယန္တိ, ဣတိ နိယ္ယကာ ဒွေဝ ပုဂ္ဂလာ စ နိဒ္ဒါရိတာ။ ‘‘တေသံ စတုန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ ကတမော သံကိ လေသော’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ‘‘တေသံ စတုန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ အယံ သံကိလေသော’’တိ ဝိသ္သဇ္ဇေတုံ **‘‘တေသံ စတုန္နံ ပု ဂ္ဂလာနံ အယံ သံကိလေသော’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ စတ္တာရော အာဟာရာ နိဒ္ဒိရိတာ။ပေ။ စတ္တာရိ အဂတိဂမနာနိ နိဒ္ဒါ ရိတာနိ, ဣတိ အယံ ဒသဝိဓော အာဟာရစတုက္ကာဒိစတုက္ကော တေသံ စတုန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ သံကိလေသော ဟောတိ။ တေ သံ စတုန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ သံကိလေသော အာစရိယေန နိဒ္ဒါရိတော, ‘‘ကတမံ ဝေဒါန’’န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **‘‘တေသံ စတု န္နံ ပုဂ္ဂလာနံ ဣဒံ ဝေဒါန’’**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ စတသ္သော ပဋိပဒါ နိဒ္ဒါရိတာ, စတသ္သော အပ္ပမာဏာ နိဒ္ဒါရိတာ, **ဣတိ** ဣဒံ ဒသဝိဓံ ပဋိပဒာစတုက္ကာဒိစတုက္ကဘူတံ ဓမ္မဇာတံ တေသံ စတုန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ ဝေဒါနံ ဟောတိ။

၈၈. ‘‘တေသု စတူသု ပုဂ္ဂလေသု ကတမော ပုဂ္ဂလော ဥဂ္ဃဋိတညူ, ကတမော ပုဂ္ဂလော ဝိပဉ္စိတညူ, ကတမော ပု ဂ္ဂလော နေယျော’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **‘‘တတ္ထ ယေ’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ‘‘ပုဗ္ဗေပိ ‘တတ္ထ ယေ’တိအာဒိနာ စတ္ တာရော ပုဂ္ဂလာ နိဒ္ဒါရိတာ, ကသ္မာ ပန ပုန ‘‘တတ္ထ ယေ’တိအာဒိနာ စတ္တာရော ပုဂ္ဂလာ နိဒ္ဒါရိတာ’’တိ စေ ဝဒေ ယျ? ပုဗ္ဗေ သံကိလေသဝေဒါနံ သာမိဘာဝေန နိဒ္ဒါရိတာ, ပစ္ဆာ ပန ဥဂ္ဃဋိတညုအာဒီနံ အဝယတနံ သမူဟဘာဝေန နိဒ္ဒါရိတာတိ ဝိသေသတ္တော ဂဟေတဗ္ဗော။ **တတ္ထ ယေ။ပေ။ ဣမေ ဒွေ ပုဂ္ဂလာ** တိ ဧတ္ထ ယောဇနတ္တော ဟေ ဋ္ဌာ ဝုတ္တသဒိသော၀။ **တတ္ထာ** တိ တေသု စတူသု ပုဂ္ဂလေသု။ **ယော**တိ ဥဒတ္တော ဒိဋ္ဌိစရိတော။ **အယ**န္တိ အယံ နိယ တော ဥဒတ္တော ဒိဋ္ဌိစရိတော။ ပုန **ယော**တိ ဥဒတ္တော၀ တဏှာစရိတော စ မန္ဒော ဒိဋ္ဌိစရိတော စ။ **သာဓာရဏာယာ** တိ ဒုက္ခာယ ပဋိပဒာယ ခိပ္ပာဘိညာယ စ သုခာယ ပဋိပဒာယ ဒန္ဓာဘိညာယ စ။

‘‘ဥဂ္ဃဋိတညုအာဒယော တယော ပုဂ္ဂလာ အာစရိယေန နိဒ္ဒါရိတာ, တေသု တီသု ပုဂ္ဂလေသု ကတမသ္သ ကတမ သ္သ ကတမံ ကတမံ ဘာဂတ ဥပဒိသတီ’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **‘‘တတ္ထ ဘာဂတ’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အထ တ ‘‘ပဋိပဒါ ဘေဒေန ပုဂ္ဂလဘေဒေ အာစရိယေန ဝိဘာဝိတော, ကထံ ဒေသနာဘေဒေန ပုဂ္ဂလဘေဒေ ဝိဘာဝိတော’’တိ ဝတ္တဗ္ဗ တ္တာ ဒေသနာဘေဒေနပိ ပုဂ္ဂလဘေဒံ ဝိဘာဝေတုံ **‘‘တတ္ထ ဘာဂတ’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု တီသု ဥဂ္ဃ ဋိတညုအာဒီသု ပုဂ္ဂလေသု။ ‘‘သမထဒေသနာဝိပဿနာဒေသနာဘေဒေနေဝ ပုဂ္ဂလဘေဒေ ဝိဘာဝိတော’’တိ ဝတ္တဗ္ဗ တ္တာ မုဒုဓမ္မဒေသနာတိက္ခဓမ္မဒေသနာဘေဒေနပိ ပုဂ္ဂလဘေဒံ ဝိဘာဝေတုံ **‘‘တတ္ထ ဘာဂတ’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သေသေ သုပိ ဧဝမေဝ အနုသန္ဓတ္တော ဝတ္တဗ္ဗော။

ဝိသုံ ဝိသုံ ပဋိပဒါဘေဒေန စတ္တာရော ဟုတ္ွာ ဝိသုံ စ သမ္ပိဏ္ဍိတာ စ ပဋိပဒါဘေဒေန စေဝ ဒေသနာဘေဒေန စ တယော ဟောန္တီတိ ဝိဘာဝေတုံ **‘‘တတ္ထ ယေ’’** တိအာဒိံ ပုန ဝတွာ **‘‘ဣတိ ခေါ စတ္တာရိ ဟုတွာ တီဏိ ဘဝန္တ တီ’’**တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **စတ္တာရိ တီဏိ** တိ လိင်္ဂဝိပလ္လာသနိဒ္ဒေသော, ‘‘စတ္တာရော တယော’’တိ ပန ပကတိလိင်္ဂနိ ဒ္ဒေသော ကာတဗ္ဗော၀။

‘‘တေသံ တိဏ္ဏံ ပုဂ္ဂလာနံ ကတမော သံကိလေသော’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **‘‘တေသံ တိဏ္ဏံ ပုဂ္ဂလာနံ အယံ သံကိလေသော’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **အယံ သံကိလေသော**တိ ‘‘တီဏိ အကုသလမူလာနိ။ပေ။ သီလဝိပတ္တိ ဒိဋ္ဌိဝိပ တ္တိ အာစာရဝိပတ္တိ’’တိ နိဒ္ဒါရိတာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဣတိ အယံ သမူဟော သံကိလေသော ဟောတိ။ ‘‘တေသံ တိဏ္ဏံ ပုဂ္ဂလာနံ သံကိလေသော အာစရိယေန နိဒ္ဒါရိတော, ကထံ ဝေဒါနံ နိဒ္ဒါရိတဗ္ဗ’’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **‘‘တေ သံ တိဏ္ဏံ ပုဂ္ဂလာနံ ဣဒံ ဝေဒါန’’**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဣဒံ ဝေဒါန**န္တိ ‘‘တီဏိ ကုသလမူလာနိ။ပေ။ တီဏိ ဝိ မောက္ခမုခာနိ သုညတံ အနိမိတ္တံ အပ္ပဏိဟိတ’’န္တိ နိဒ္ဒါရိတာနံ ကုသလဓမ္မာနံ သမူဟဘူတံ ဣတိ ဣဒံ ဓမ္မဇာတံ ဝေဒါနံ ဟောတိ။

‘‘ဝုတ္တပ္ပကာရေန စတ္တာရော ဟုတ္ဝာ တယော ပုဂ္ဂလာ ဘဝန္တီ’တိ အာစရိယေန ဝိဘာဝိတာ, တယော ဟုတွာ ကိတ္တကာ ပုဂ္ဂလာ ဘဝန္တိ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော **‘‘ဣတိ ခေါ စတ္တာရိ ဟုတွာ တီဏိ ဘဝန္တိ, တီဏိ ဟုတွာ ဒွေဝ ဘဝန္တိ တဏှာစရိတော စ ဒိဋ္ဌိစရိတော စာ’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဣတီ**တိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တပ္ပကာရေန **စတ္တာရိ** စတ္တာရော ဟုတွာ **တီဏိ** တယော ဘဝန္တိ။ **တီဏိ** တယော ဟုတွာ တဏှာစရိတော စ ဒိဋ္ဌိစရိတော စာတိ **ဒွေဝ** ပုဂ္ဂလာ ဘဝန္တိ။

‘‘တေသံ ဒွိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ ကတမော သံကိလေသော’’တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော **‘‘တေသံ ဒွိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ အယံ သံကိလေသော’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **အယံ သံကိလေသော**တိ ‘‘တဏှာ စ အဝိဇ္ဇာ စ။ပေ.။ သဿတဒိဋ္ဌိ စ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ စာ’’တိ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနံ အကုသလဓမ္မာနံ ဣတိ အယံ သမူဟော သံကိလေသော ဟောတိ။

‘‘တေသံ ဒွိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ သံကိလေသော အာစရိယေန နိဒ္ဒိဋ္ဌော, ကထံ ဝောဒါန’’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော **‘‘တေသံ ဒွိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ ဣဒံ ဝောဒါန’’**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဣဒံ ဝောဒါန**န္တိ ‘‘သမထော စ ဝိပဿနာ စ။ပေ.။ သဉပါဒိသေသာ စ နိဗ္ဗာနဓာတု, အနုပါဒိသေသာ စ နိဗ္ဗာနဓာတူ’’တိ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနံ ကုသလဓမ္မာနံ သမူဟဘူတံ ဣတိ ဣဒံ ဓမ္မဇာတံ ဝောဒါနံ ဟောတိ။

‘‘တီဏိ အကုသလမူလာနီ’’တိအာဒိနာ သံကိလေသပက္ခေ အကုသလမူလတိကာဒီနံ ဒွိန္နံ ဒွာဒသန္နံ တိကာနံ, တိဏ္ဏံ ဥဂ္ဃဋိတညုအာဒိပုဂ္ဂလာနံ သံကိလေသဝိဘာဝနာမုခေန ယာ နိဒ္ဒိသနာ ကတာ, ‘‘တီဏိ ကုသလမူလာနီ’’တိအာဒိနာ ဝောဒါနပက္ခေ ကုသလမူလတိကာဒီနံ ဒွိန္နံ ဒွာဒသန္နံ တိကာနံ, တိဏ္ဏံ ဥဂ္ဃဋိတညုအာဒိပုဂ္ဂလာနံ ဝောဒါနဝိဘာဝနာမုခေန ယာ နိဒ္ဒိသနာ ကတာ, **အယံ** ဝုတ္တပ္ပကာရနိဒ္ဒိသနာ တိပုက္ခလဿ စ နယဿ, အင်္ကုသဿ စ နယဿ **ဘူမိ** သမုဋ္ဌာနံ ပဝတ္တိဟေတု နာမာတိ ယောဇေတဗ္ဗာ ‘‘တဏှာ စ အဝိဇ္ဇာ စာ’’တိအာဒိနာ သံကိလေသပက္ခေ တဏှာအဝိဇ္ဇာဒုကာဒီနံ ပန္နရသန္နံ ဒုကာနံ, ဒွိန္နံ တဏှာစရိတဒိဋ္ဌိစရိတာနံ ပုဂ္ဂလာနံ ဝောဒါနဝိဘာဝနာမုခေန ယာ နိဒ္ဒိသနာ ကတာ, ‘‘သမထော စ ဝိပဿနာ စာ’’တိအာဒိနာ ဝောဒါနပက္ခေ သမထဝိပဿနာဒုကာဒီနံ ဧကူနဝီသတိဒုကာနံ, ဒွိန္နံ တဏှာစရိတဒိဋ္ဌိစရိတာနံ ပုဂ္ဂလာနံ ဝောဒါနဝိဘာဝနာမုခေန ယာ နိဒ္ဒိသနာ ကတာ, အယံ ဝုတ္တပ္ပကာရာ နန္ဒိယာဝဋ္ဋဿ နယဿ ဘူမီတိပိ နီဟရိတွာ ယောဇေတဗ္ဗာ။ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနဝသေန ဟိ နန္ဒိယာဝဋ္ဋနယတော သီဟဝိက္ကီဠိတနယဿ သမ္ဘဝေ, သီဟဝိက္ကီဠိတနယတော စ တိပုက္ခလနယဿ သမ္ဘဝေ ဟောတိ။ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနဝသေန ပန သီဟဝိက္ကီဠိတနယတော တိပုက္ခလနယဿ သမ္ဘဝေ, တိပုက္ခလနယတော စ နန္ဒိယာဝဋ္ဋနယဿ သမ္ဘဝေ ဟောတိ။ တေနာဟ **အဋ္ဌကထာယံ** ‘‘အဋ္ဌေ ‘တဏှာ စ အဝိဇ္ဇာ စာ’တိအာဒိနာ သမထဿ နယဿ ဘူမိ ဒဿိတာ။ တေနေဝ ဟိ ‘စတ္တာရိ ဟုတွာ တီဏိ ဘဝန္တိ, တီဏိ ဟုတွာ ဒွေဝ ဘဝန္တီ’တိ ဝုတ္တ’’န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၈၈)။

‘‘ကသ္မာ ပန အယံ ဝုတ္တပ္ပကာရာယ နိဒ္ဒိသနာယ တိပုက္ခလဿ စ နယဿ, အင်္ကုသဿ စ နယဿ ဘူမိဘာဝေ ဝိညာယတီ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော **‘‘တေနာဟာ’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တေန** ယထာဝုတ္တဿ နိဒ္ဒိသနာယ ဘူမိဘာဝေန အာစရိယော **‘‘ယော အကုသလေ။ပေ.။ ဒိသာလောစနေနာတိ စာ’’**တိ ယံ ဝစနံ အာဟ, တေန ဝစနေန ဝုတ္တပ္ပကာရာယ နိဒ္ဒိသနာယ တိပုက္ခလ။ပေ.။ ယဿ ဘူမိဘာဝေ ဝိညာယတီတိ အတ္ထော။

‘‘တွောဝတာ နယသမုဋ္ဌာနံ ပရိပုဏ္ဏံ ဟောတိ, အညံ နတ္ထီ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **‘‘နိယုတ္တံ နယသမုဋ္ဌာန’’**န္တိ ဝုတ္တံ။ ယေန ယေန နယသမုဋ္ဌာနေန သံကိလေသပက္ခေ တ အကုသလာ ဓမ္မာ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ, ဝောဒါနပက္ခေ တ ကုသလာ ဓမ္မာ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ, တံ တံ နယသမုဋ္ဌာနံ **နိယုတ္တံ** ယထာရဟံ နိဒ္ဒိသေတွာ ယုဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။

နယက္ကမေန ပန သင်္ခေပတော ဒဿယိဿာမိ – ဒွေဝ ပုဂ္ဂလာ, တယော ပုဂ္ဂလာ, စတ္တာရော ပုဂ္ဂလာတိ ပုဂ္ဂလာ တိကောဋ္ဌာသာ ဘဝန္တိ, စတုဒိသာ, ဆဒိသာ, အဋ္ဌဒိသာတိ ဒိသာပိ တိကောဋ္ဌာသာ ဘဝန္တိ။ တတ္ထ **ဒွေဝ ပုဂ္ဂလာ**တိ တဏှာစရိတော ပုဂ္ဂလော, ဒိဋ္ဌိစရိတော ပုဂ္ဂလောတိ ဒွေဝ ပုဂ္ဂလာ ဘဝန္တိ။ **တယော ပုဂ္ဂလာ**တိ ဥဂ္ဃဋိတညုပုဂ္ဂလော, ဝိပဉ္စိတညုပုဂ္ဂလော, နေယျပုဂ္ဂလောတိ တယော ပုဂ္ဂလာ ဘဝန္တိ။ **စတ္တာရော ပုဂ္ဂလာ**တိ ဒုက္ခာပ

ဋိပဒါဒန္ဓာဘိညာဒိဘေဒေန ဘိန္နာ မုဒိန္ဒြိယော တဏှာစရိတော ပုဂ္ဂလော, မုဒိန္ဒြိယော ဒိဋ္ဌိစရိတော ပုဂ္ဂလော, တိက္ခိန္ဒြိယော တဏှာစရိတော ပုဂ္ဂလော, တိက္ခိန္ဒြိယော ဒိဋ္ဌိစရိတော ပုဂ္ဂလောတိ စတ္တာရော ပုဂ္ဂလာ ဘဝန္တိ။ **စတုဒိသာ**တိ သံကိလေသပက္ခေ ဒွေ ဒွေ ဒိသာ, ဝေါဒါနပက္ခေ ဒွေ ဒွေ ဒိသာတိ စတုဒိသာ ဘဝန္တိ။ **ဆဒိသာ**တိ သံကိလေသပက္ခေ တိဿော တိဿော ဒိသာ, ဝေါဒါနပက္ခေ တိဿော တိဿော ဒိသာတိ ဆဒိသာ ဘဝန္တိ။ **အဋ္ဌဒိသာ**တိ သံကိလေသပက္ခေ စတဿော စတဿော ဒိသာ, ဝေါဒါနပက္ခေ စတဿော စတဿော ဒိသာတိ အဋ္ဌဒိသာ ဘဝန္တိ။ တေသု ဒွေ ဒွေ တဏှာစရိတဒိဋ္ဌိစရိတေ ပုဂ္ဂလေ, စတုဒိသာ စ နိဿာယ နန္ဒိယာဝဋ္ဋနယသမုဋ္ဌာနံ ဘဝတိ။ တယော ဥဂ္ဃဋိတညုဝိပဉ္စိတညုနေယျပုဂ္ဂလေ စ ဆဒိသာ စ နိဿာယ တိပုက္ခလနယသမုဋ္ဌာနံ ဘဝတိ။ ဒုက္ခာပဋိပဒါဒန္ဓာဘိညာဒိဘေဒေန ဘိန္နေ စတ္တာရော မုဒိန္ဒြိယတဏှာစရိတတိက္ခိန္ဒြိယတဏှာစရိတမုဒိန္ဒြိယဒိဋ္ဌိစရိတတိက္ခိန္ဒြိယဒိဋ္ဌိစရိတေ ပုဂ္ဂလေ စ အဋ္ဌဒိသာ စ နိဿာယ သီဟဝိက္ကီဠိတနယသမုဋ္ဌာနံ ဘဝတိ ။ ဧကေကသ္မိံ နယသမုဋ္ဌာနေ ဝိဘဇိတေ ဒိသာလောစနအင်္ကုသနယသမုဋ္ဌာနာနိပိ ဝိဘဇိတာနိ ဘဝန္တိ။

“ကထံ နန္ဒိယာဝဋ္ဋနယသမုဋ္ဌာနံ ဘဝတီ”တိ စေ ဝဒေယျ? “တဏှာ စ အဝိဇ္ဇာ စ အဟိရိကဉ္စ အနောတ္တပ္ပဉ္စ အဿတိ စ အသမ္ပဇညဉ္စ အယောနိသောမနသိကာရော စ ကောသဇ္ဇဉ္စ ဒောဝစဿဉ္စ အဟံကာရော စ မမံကာရော စ အဿဒ္ဓါ စ ပမာဒေါ စ အသဒ္ဓမ္မဿဝနဉ္စ အသံဝရော စ အဘိဇ္ဈာ စ ဗျာပါဒေါ စ နီဝရဏဉ္စ သံယောဇနဉ္စ ကောဓော စ ဥပနာဟော စ မက္ခော စ ပဠာသော စ ဣဿာ စ မစ္ဆရိယဉ္စ မာယာ စ သာဌေယျဉ္စ သဿတဒိဋ္ဌိ စ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ စာ”တိ (နေတ္တိ. ၈၈) ဒုကဒုကဝသေန ဒေသိတော အယံ ဒိသာဘူတော အကုသလဓမ္မသမူဟော ဒ္ဝိန္နံ တဏှာစရိတဒိဋ္ဌိစရိတာနံ ပုဂ္ဂလာနံ သံကိလေသော ဟောတီတိ သံကိလေသပက္ခေ သံကိလေသသာမညဘာဝေန ယောဇေတွာ “ဣမေသု ပန္နရသသု ဒုကဒုကဝသေန ဒေသိတေသု ဒိသာဘူတေသု အကုသလဓမ္မေသု ကတမော အကုသလဓမ္မော ကတမဿ ပုဂ္ဂလဿ ဒိသာ”တိ မနသာဝ ဒိသာဓမ္မဘာဝေန ဩလောကေတွာ “အယံ အယံ ပဌမော ပဌမော အကုသလဓမ္မော တဏှာစရိတဿ ပုဂ္ဂလဿ သံကိလေသပက္ခေ ပဌမာ ဒိသာ နာမ, အယံ အယံ ဒုတိယော ဒုတိယော အကုသလဓမ္မော ဒိဋ္ဌိစရိတဿ ပုဂ္ဂလဿ သံကိလေသပက္ခေ ဒုတိယာ ဒိသာ နာမာ”တိ ဝိသုံ ဝိသုံ ယောဇေတွာ သမုဒယသစ္စဒုက္ခသစ္စာနိ ယထာရဟံ နီဟရိတွာ ဝိဘဇိတဗ္ဗဓမ္မဘာဝေ စ ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန ဒဿိတော, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော စ နန္ဒိယာဝဋ္ဋနယသမုဋ္ဌာနံ ဘဝတိ, တဿ ဩလောကနာ စ ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန ဒဿိတာ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော စ ဒိသာလောစနနယသမုဋ္ဌာနံ ဘဝတိ, တထာ ဩလောကေတွာ ဒိသာဝိသေသဘူတဿ ဓမ္မဝိသေသဿ ပုဂ္ဂလာနံ နယနဉ္စ ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန နယတိ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော စ အင်္ကုသနယသမုဋ္ဌာနံ ဘဝတိ။

“သမထော စ ဝိပဿနာ စ, ဟိရီ စ ဩတ္တပ္ပဉ္စ, သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ, ယောနိသောမနသိကာရော စ ဝီရိယာရမ္ဘော စ, သောဝစဿဉ္စ ဓမ္မေ ဉာဏဉ္စ အနွယေ ဉာဏဉ္စ, ခယေ ဉာဏဉ္စ အနုပ္ပါဒေ ဉာဏဉ္စ, သဒ္ဓါ စ အပ္ပမာဒေါ စ, သဒ္ဓမ္မဿဝနဉ္စ သံဝရော စ, အနဘိဇ္ဈာ စ အဗျာပါဒေါ စ, ရာဂဝိရာဂါ စ စေတောဝိမုတ္တိ, အဝိဇ္ဇာဝိရာဂါ စ ပညာဝိမုတ္တိ, အဘိသမယော စ အပ္ပိစ္ဆတာ စ, သန္တုဋ္ဌိ စ အက္ကောဓော စ, အနုပနာဟော စ အမက္ခော စ, အပဠာသော စ ဣဿာပဟာနဉ္စ မစ္ဆရိယပ္ပဟာနဉ္စ ဝိဇ္ဇာ စ, ဝိမုတ္တိ စ သင်္ခတာရမ္မဏော စ ဝိမောက္ခော, အသင်္ခတာရမ္မဏော စ ဝိမောက္ခော, သဥပါဒိသေသာ စ နိဗ္ဗာနဓာတု, အနုပါဒိသေသာ စ နိဗ္ဗာနဓာတူ”တိ (နေတ္တိ. ၈၈) တိကဒုကဝသေန ဒေသိတံ ဣဒံ ဒိသာဘူတံ ကုသလသမူဟဓမ္မဇာတံ ဒ္ဝိန္နံ တဏှာစရိတဒိဋ္ဌိစရိတာနံ ပုဂ္ဂလာနံ ဝေါဒါနံ ဟောတီတိ ဝေါဒါနပက္ခေ ဝေါဒါနသာမညဘာဝေန ယောဇေတွာ “ဣမေသု ဧကူနဝီသတိယာ ဒုကဒုကဝသေန တ ဒေသိတေသု ဒိသာဘူတေသု ဓမ္မေသု ကတမော ကတမော ကုသလဓမ္မော ကတမဿ ကတမဿ ပုဂ္ဂလဿ ဒိသာ”တိ မနသာဝ ဒိသာဓမ္မဘာဝေန ဩလောကေတွာ “အယံ ပဌမော ပဌမော ကုသလဓမ္မော တဏှာစရိတဿ ပုဂ္ဂလဿ ဝေါဒါနပက္ခေ ပဌမာ ဒိသာ နာမ, အယံ ဒုတိယော ဒုတိယော ကုသလဓမ္မော ဒိဋ္ဌိစရိတဿ ပုဂ္ဂလဿ ဝေါဒါနပက္ခေ ဒုတိယာ ဒိသာ နာမာ”တိ ဝိသုံ ဝိသုံ ယောဇေတွာ မဂ္ဂသစ္စနိရောဓသစ္စာနိ ယထာရဟံ နီဟရိတွာ ဝိဘဇိတဗ္ဗဓမ္မဘာဝေ စ ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန ဒဿိတော, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော စ နန္ဒိယာဝဋ္ဋနယသမုဋ္ဌာနံ ဘဝတိ, တဿ ဩလောကနာ စ ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန ဒဿိတာ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော စ ဒိသာလောစနနယသမုဋ္ဌာနံ ဘဝတိ, တထာ ဩလောကေတွာ ဒိသာဝိသေသဘူတဿ ဓမ္မဝိသေသဿ ပုဂ္ဂလာနံ နယနဉ္စ ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန နယတိ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော စ အင်္ကုသနယသမုဋ္ဌာနံ ဘဝတိ။

“ကထံ တိပုက္ခလနယသမုဋ္ဌာနံ ဘဝတိ”တိ စေ ပုစ္ဆေယျ, “တီဏိ အကုသလမူလာနိ – လောဘော အကုသလမူလံ, ဒောသော အကုသလမူလံ, မောဟော အကုသလမူလံ။ တီဏိ ဒုစ္စရိတာနိ – ကာယဒုစ္စရိတံ , ဝစီဒုစ္စရိတံ, မနောဒုစ္စရိတံ။ တယော အကုသလဝိတက္ကာ – ကာမဝိတက္ကော, ဗျာပာဒဝိတက္ကော, ဝိဟိံသာဝိတက္ကော။ တိဿော အကုသလသညာ – ကာမသညာ, ဗျာပာဒသညာ, ဝိဟိံသာသညာ။ တိဿော ဝိပရီတသညာ – နိစ္စသညာ, သုခသညာ, အတ္တသညာ။ တိဿော ဝေဒနာ – သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခါ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ။ တိဿော ဒုက္ခတာ – ဒုက္ခဒုက္ခတာ, သင်္ခါရဒုက္ခတာ, ဝိပရိဏာမဒုက္ခတာ။ တယော အဂ္ဂီ – ရာဂဂ္ဂိ, ဒောသဂ္ဂိ, မောဟဂ္ဂိ။ တယော သလ္လာ – ရာဂသလ္လော, ဒောသသလ္လော, မောဟသလ္လော။ တိဿော ဇဋာ – ရာဂဇဋာ, ဒောသဇဋာ, မောဟဇဋာ။ တိဿော အကုသလူပပရိက္ခာ – အကုသလံ ကာယကမ္မံ , အကုသလံ ဝစီကမ္မံ, အကုသလံ မနောကမ္မံ။ တိဿော ဝိပတ္တိယော – သီလဝိပတ္တိ, ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ, အာစာရဝိပတ္တိ”တိ (နေတ္တိ. ၈၈) တိကဝသေန ဒေသိတော အယံ ဒိသာဘူတော အကုသလဓမ္မသမူဟော တိဏ္ဏံ ဥဂ္ဃဋိတညုဝိပဉ္စိတညုနေယျပုဂ္ဂလာနံ သံကိလေသော ဟောတီတိ သံကိလေသပက္ခေ သံကိလေသသာမညဘာဝေန ယောဇေတ္ဝာ “ဣမေသု ဒ္ဝါဒသသု တိကတိကဝသေန ဒေသိတေသု ဒိသာဘူတေသု အကုသလဓမ္မေသု ကတမော ကတမော အကုသလော ဓမ္မော ကတမဿ ကတမဿ ပုဂ္ဂလဿ ဒိသာ”တိ မနသာဝ ဒိသာဓမ္မဘာဝေန ဩလောကေတွ္ဝာ “အယံ အယံ ပဌမော ပဌမော အကုသလဓမ္မော ဥဂ္ဃဋိတညုပုဂ္ဂလဿ သံကိလေသပက္ခေ ပဌမာ ဒိသာ နာမ။ အယံ အယံ ဒုတိယော ဒုတိယော အကုသလဓမ္မော ဝိပဉ္စိတညုပုဂ္ဂလဿ သံကိလေသပက္ခေ ဒုတိယာ ဒိသာ နာမ။ အယံ အယံ တတိယော တတိယော အကုသလဓမ္မော နေယျဿ ပုဂ္ဂလဿ သံကိလေသပက္ခေ တတိယာ ဒိသာ နာမာ”တိ ဝိသုံ ဝိသုံ ယောဇေတွ္ဝာ သမုဒယသစ္စဒုက္ခသစ္စာနိ ယထာရဟံ နီဟရိတွ္ဝာ ဝိဘဇိတဗ္ဗဓမ္မသဘာဝေ စ ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန ဒဿိတော။ သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော စ တိပုက္ခလနယသမုဋ္ဌာနံ ဘဝတိ။ တဿ ဩလောကနာ စ ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန ဒဿိတာ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော စ ဒိသာလောစနနယသမုဋ္ဌာနံ ဘဝတိ တထာ ဩလောကေတွ္ဝာ ဒိသာဝိသေသဘူတဿ ဓမ္မဝိသေသဿ ပုဂ္ဂလာနံ နယနဉ္စ ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန နယတိ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော အင်္ကုသနယသမုဋ္ဌာနံ ဘဝတိ။

“တီဏိ ကုသလမူလာနိ – အလောဘော ကုသလမူလံ, အဒောသော ကုသလမူလံ, အမောဟော ကုသလမူလံ။ တီဏိ သုစရိတာနိ – ကာယသုစရိတံ, ဝစီသုစရိတံ, မနောသုစရိတံ။ တယော ကုသလဝိတက္ကာ – နေက္ခမ္မဝိတက္ကော, အဗျာပာဒဝိတက္ကော, အဝိဟိံသာဝိတက္ကော။ တယော သမာဓီ – သဝိတက္ကော သဝိစာရော သမာဓိ, အဝိတက္ကော ဝိစာရမတ္တော သမာဓိ, အဝိတက္ကော အဝိစာရော သမာဓိ။ တိဿော ကုသလသညာ – နေက္ခမ္မသညာ, အဗျာပာဒသညာ, အဝိဟိံသာသညာ။ တိဿော အဝိပရီတသညာ – အနိစ္စသညာ, ဒုက္ခသညာ, အနတ္တသညာ။ တိဿော ကုသလူပပရိက္ခာ – ကုသလံ ကာယကမ္မံ, ကုသလံ ဝစီကမ္မံ, ကုသလံ မနောကမ္မံ။ တီဏိ သောစေယျာနိ – ကာယသောစေယျံ, ဝစီသောစေယျံ, မနောသောစေယျံ။ တိဿော သမ္ပတ္တိယော – သီလသမ္ပတ္တိ, သမာဓိသမ္ပတ္တိ, ပညာသမ္ပတ္တိ ။ တိဿော သိက္ခာ – အဓိသီလသိက္ခာ, အဓိစိတ္တသိက္ခာ , အဓိပညာသိက္ခာ။ တယော ခန္ဓာ – သီလက္ခန္ဓော, သမာဓိက္ခန္ဓော, ပညာက္ခန္ဓော။ တီဏိ ဝိမောက္ခမုခါနိ – သုညတံ, အနိမိတ္တံ, အပ္ပဏိဟိတ”န္တိ (နေတ္တိ. ၈၈) တိကတိကဝသေန ဒေသိတံ ဣဒံ ဒိသာဘူတံ ကုသလသမူဟဓမ္မဇာတံ တိဏ္ဏံ ဥဂ္ဃဋိတညုဝိပဉ္စိတညုနေယျပုဂ္ဂလာနံ ဝောဒာနံ ဟောတီတိ ဝောဒာနပက္ခေ ဝောဒာနသာမညဘာဝေန ယောဇေတွ္ဝာ “ဣမေသု ဒ္ဝီသု ဒ္ဝါဒသသု တိကတိကဝသေန ဒေသိတေသု ဒိသာဘူတေသု ကုသလဓမ္မေသု ကတမော ကတမော ကုသလဓမ္မော ကတမဿ ကတမဿ ပုဂ္ဂလဿ ဒိသာ”တိ မနသာဝ ဒိသာဓမ္မဘာဝေန ဩလောကေတွ္ဝာ “အယံ အယံ ပဌမော ပဌမော ကုသလဓမ္မော ဥဂ္ဃဋိတညုပုဂ္ဂလဿ ဝောဒာနပက္ခေ ပဌမာ ဒိသာ နာမ။ အယံ အယံ ဒုတိယော ဒုတိယော ကုသလော ဓမ္မော ဝိပဉ္စိတညုပုဂ္ဂလဿ ဝောဒာနပက္ခေ ဒုတိယာ ဒိသာ နာမ။ အယံ အယံ တတိယော တတိယော ကုသလဓမ္မော နေယျပုဂ္ဂလဿ ဝောဒာနပက္ခေ တတိယာ ဒိသာ နာမာ”တိ ဝိသုံ ဝိသုံ ဒိသာဘာဝေန ယောဇေတွ္ဝာ မဂ္ဂသစ္စနိရောဓသစ္စာနိ ယထာရဟံ နီဟရိတွ္ဝာ ဝိဘဇိတဗ္ဗဓမ္မသဘာဝေ စ ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန ဒဿိတော။ သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော စ တိပုက္ခလနယသမုဋ္ဌာနံ ဘဝတိ။ တဿ ဩလောကနာ စ ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန ဒဿိတာ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော စ ဒိသာလောစနနယသမုဋ္ဌာနံ ဘဝတိ။ တထာ ဩလောကေတွ္ဝာ ဒိသာဝိသေသဘူတဿ ဓမ္မဿ ပုဂ္ဂလာနံ နယနဉ္စ ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန နယတိ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော စ အင်္ကုသနယသမုဋ္ဌာနံ ဘဝတိ။

“ကထံ သီဟဝိက္ကီဠိတနယသမုဋ္ဌာန”န္တိ စေ ပုစ္ဆေယျ, “စတ္တာရော အာဟာရာ, စတ္တာရော ဝိပလ္လာသာ, စတ္တာရိ ဥပာဒာနာနိ, စတ္တာရော ယောဂ, စတ္တာရော ဂန္ထာ, စတ္တာရော အာသဝ, စတ္တာရော ဩဃာ, စတ္

တာရော သလ္လာ, စတသ္သော ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော, စတ္တာရိ အဂတိဂမနာနီ''တိ (နေတ္တိ. ၈၇) စတုက္ကစတုက္ကံဝသေန ဒေသိတော အယံ ဒိသာဘူတော စတုက္ကော စတုက္ကော အကုသလဓမ္မော ''ဒုက္ခာယ ပဋိပဒါယ ဒန္ဓာဘိညာယ နိယျာနကဿ မုဒိန္ဒြိယဿ တဏှာစရိတဿ စ ဒုက္ခာယ ပဋိပဒါယ ခိပ္ပာဘိညာယ နိယျာနကဿ တိက္ခိန္ဒြိယဿ တဏှာစရိတဿ စ သုခာယ ပဋိပဒါယ ဒန္ဓာဘိညာယ နိယျာနကဿ မုဒိန္ဒြိယဿ ဒိဋ္ဌိစရိတဿ စ သုခာယ ပဋိပဒါယ ခိပ္ပာဘိညာယ နိယျာနကဿ တိက္ခိန္ဒြိယဿ ဒိဋ္ဌိစရိတဿ စာ''တိ စတုန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ သံကိလေသောတိ သံကိလေသပက္ခေ သံကိလေသသာမညဘာဝေန ယောဇေတွာ ''ဣမေသု စတုက္ကစတုက္ကံဝသေန ဒေသိတေသု ဒသသု စတုက္ကေသု ဓမ္မေသု ကတမော ကတမော အကုသလဓမ္မော ကတမဿ ကတမဿ ပုဂ္ဂလဿ ဒိသာ''တိ မနသာဝ သံကိလေသပက္ခေ ဒိသာဓမ္မဘာဝေန ဩလောကေတွာ ''အယံ အယံ ပဌမော ပဌမော အကုသလဓမ္မော ဒုက္ခာယ ပဋိပဒါယ ဒန္ဓာဘိညာယ နိယျာနကဿ မုဒိန္ဒြိယဿ တဏှာစရိတဿ ပုဂ္ဂလဿ ပဌမာ ဒိသာ နာမ။ အယံ အယံ ဒုတိယော ဒုတိယော အကုသလဓမ္မော ဒုက္ခာယ ပဋိပဒါယ ခိပ္ပာဘိညာယ နိယျာနကဿ တိက္ခိန္ဒြိယဿ တဏှာစရိတဿ ပုဂ္ဂလဿ ဒုတိယာ ဒိသာ နာမ။ အယံ အယံ တတိယော တတိယော အကုသလဓမ္မော သုခာယ ပဋိပဒါယ ဒန္ဓာဘိညာယ နိယျာနကဿ မုဒိန္ဒြိယဿ ဒိဋ္ဌိစရိတဿ ပုဂ္ဂလဿ တတိယာ ဒိသာ နာမ။ အယံ အယံ စတုတ္ထော စတုတ္ထော အကုသလဓမ္မော သုခာယ ပဋိပဒါယ ခိပ္ပာဘိညာယ နိယျာနကဿ တိက္ခိန္ဒြိယဿ ဒိဋ္ဌိစရိတဿ ပုဂ္ဂလဿ စတုတ္ထာ ဒိသာ နာမာ''တိ ဝိသုံ ဝိသုံ ဒိသာဘာဝေန ယောဇေတွာ, သမုဒယသစ္စဒုက္ခသစ္စာနိ ယထာရဟံ နီဟရိတွာ, ဝိဘဇိတဗ္ဗဓမ္မသဘာဝေန စ ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန ဒဿိတော။ သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော စ သီဟဝိက္ကီဠိတနယသမုဋ္ဌာနံ ဘဝတိ။ တဿ ဩလောကနာ စ ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန ဒဿိတာ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော စ ဒိသာလောစနနယသမုဋ္ဌာနံ ဘဝတိ။ တထာ ဩလောကေတွာ ဒိသာဝိသေသဘူတဿ ဓမ္မဿ ပုဂ္ဂလာနံ နယနဉ္စ ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန နယတိ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော စ အင်္ကုသနယသမုဋ္ဌာနံ ဘဝတိ။

''စတသ္သော ပဋိပဒါ, စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ, စတ္တာရိ ဈာနာနိ, စတ္တာရော ဝိဟာရာ, စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ, စတ္တာရော အစ္ဆရိယာ အဗ္ဘုတာ ဓမ္မာ, စတ္တာရိ အဓိဋ္ဌာနာနိ, စတသ္သော သမာဓိဘာဝနာ, စတ္တာရော သုခဘာဂိယာ ဓမ္မာ, စတသ္သော အပ္ပမာဏာ''တိ (နေတ္တိ. ၈၆) စတုက္ကစတုက္ကံဝသေန ဒေသိတံ ဣဒံ ဒိသာဘူတံ ကုသလသမူဟဓမ္မဇာတံ ''ဒုက္ခာယ ပဋိပဒါယ ဒန္ဓာဘိညာယ နိယျာနကဿ မုဒိန္ဒြိယဿ တဏှာစရိတဿ စ ဒုက္ခာယ ပဋိပဒါယ ခိပ္ပာဘိညာယ နိယျာနကဿ တိက္ခိန္ဒြိယဿ တဏှာစရိတဿ စ သုခာယ ပဋိပဒါယ ဒန္ဓာဘိညာယ နိယျာနကဿ မုဒိန္ဒြိယဿ ဒိဋ္ဌိစရိတဿ သ သုခာယ ပဋိပဒါယ ခိပ္ပာဘိညာယ နိယျာနကဿ တိက္ခိန္ဒြိယဿ ဒိဋ္ဌိစရိတဿ စာ''တိ စတုန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ ဝောဒါနံ ဟောတီတိ ဝောဒါနပက္ခေ ဝောဒါနသာမညဘာဝေန ယောဇေတွာ ''ဣမေသု စတုက္ကစတုက္ကံဝသေန ဒေသိတေသု ဒသသု စတုက္ကေသု ကုသလဓမ္မေသု ကတမော ကတမော ကုသလဓမ္မော ကတမဿ ကတမဿ ပုဂ္ဂလဿ ဒိသာ''တိ မနသာဝ ဒိသာဓမ္မဘာဝေန ဩလောကေတွာ, ''အယံ အယံ ပဌမော ပဌမော ကုသလဓမ္မော ဒုက္ခာယ ပဋိပဒါယ ဒန္ဓာဘိညာယ နိယျာနကဿ မုဒိန္ဒြိယဿ တဏှာစရိတဿ ပုဂ္ဂလဿ ပဌမာ ဒိသာ နာမ။ အယံ အယံ ဒုတိယော ဒုတိယော ကုသလဓမ္မော ဒုက္ခာယ ပဋိပဒါယ ခိပ္ပာဘိညာယ နိယျာနကဿ တိက္ခိန္ဒြိယဿ တဏှာစရိတဿ ပုဂ္ဂလဿ ဒုတိယာ ဒိသာ နာမ။ အယံ အယံ တတိယော တတိယော ကုသလဓမ္မော သုခာယ ပဋိပဒါယ ဒန္ဓာဘိညာယ နိယျာနကဿ မုဒိန္ဒြိယဿ ဒိဋ္ဌိစရိတဿ ပုဂ္ဂလဿ တတိယာ ဒိသာ နာမ။ အယံ အယံ စတုတ္ထော စတုတ္ထော ကုသလဓမ္မော သုခာယ ပဋိပဒါယ ခိပ္ပာဘိညာယ နိယျာနကဿ တိက္ခိန္ဒြိယဿ ဒိဋ္ဌိစရိတဿ ပုဂ္ဂလဿ စတုတ္ထာ ဒိသာ နာမာ''တိ ဝိသုံ ဝိသုံ ဒိသာဘာဝေန ယောဇေတွာ, မဂ္ဂသစ္စနိရောဓသစ္စာနိ ယထာရဟံ နီဟရိတွာ, ဝိဘဇိတဗ္ဗဓမ္မသဘာဝေန စ ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန ဒဿိတော။ သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော စ သီဟဝိက္ကီဠိတနယသမုဋ္ဌာနံ ဘဝတိ။ တဿ ဩလောကနာ စ ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန ဒဿိတာ။ သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော စ ဒိသာလောစနနယသမုဋ္ဌာနံ ဘဝတိ။ တထာ ဩလောကေတွာ ဒိသာဝိသေသဿ ဓမ္မဿ ပုဂ္ဂလာနံ နယနဉ္စ ယေန သံဝဏ္ဏနာဝိသေသေန နယတိ, သော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသော စ အင်္ကုသနယသမုဋ္ဌာနံ ဘဝတီတိ နယက္ကမေန သဒ္ဓေပတော နယသမုဋ္ဌာနံ ဘဝတီတိ ဝိညာတဗ္ဗံ။

ဣတိ နယသမုဋ္ဌာနေ သတ္တိဗလာနုရူပါ ရစိတာ

ဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပက္ခိတေဟိ ပန အဋ္ဌကထာဋ္ဌီကာနုသာရေန ဂမ္ဘီရတ္ထော ဝိတ္ထာရတော ဝိဘဇိတွာ ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

သာသနပဋ္ဌာနဝိဘာဝနာ

၈၉. ''တတ္ထ ကတမံ နယသမုဋ္ဌာန''န္တိအာဒိနာ အာစရိယေန သဗ္ဗထာ နယသမုဋ္ဌာနံ ဌပိတံ, အမ္ဟေဟပိ စ ဉာတံ, ''သောဠသဟာရပဉ္စနယအဋ္ဌာရသမူလပဒေသု အဋ္ဌာရသ မူလပဒာ ကထံ ဝိဘတ္တာ, ကုဟိံ အမ္ဟေဟပိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော **''တတ္ထ အဋ္ဌာရသ မူလပဒာ ကုဟိံ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု သောဠသဟာရပဉ္စနယအဋ္ဌာရသမူလပဒေသု အဋ္ဌာရသ မူလပဒာ ကေန ပဒေန အာစရိယေန ဝိဘတ္တာ, ကုဟိံ အမ္ဟေဟပိ ဝိတ္ထာရတော ဒဋ္ဌဗ္ဗာတိ ပုစ္ဆတိ။ အဋ္ဌာရသ မူလပဒာ သာသနပဋ္ဌာနေ မယာ ဝိဘတ္တာ, တုမ္ဟေဟပိ စ ဝိတ္ထာရတော သာသနပဋ္ဌာနေ ဒဋ္ဌဗ္ဗာတိ ဝိသဇ္ဇေတိ။ ဝိဘတ္တာယေဝ ဟိ အဋ္ဌာရသ မူလပဒာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ ဘဝန္တိ။ **အဋ္ဌကထာယံ** (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၈၉) ပန –

> ''ဧဝံ သဗ္ဗထာ နယသမုဋ္ဌာနံ ဝိဘဇိတွာ ဣဒါနိ သာသနပဋ္ဌာနံ ဝိဘဇန္တော ယသ္မာ သင်္ဂဟဝါရာဒီသု မူလပဒေဟေဝ ပဋ္ဌာနံ သင်္ဂဟေတွာ သရူပတော န ဒဿိတံ, တသ္မာ ယထာ မူလပဒေဟိ ပဋ္ဌာနံ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ, ဧဝံ ပဋ္ဌာနတောပိ မူလပဒါနိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗာနီတိ ဒဿနတ္ထံ 'အဋ္ဌာရသ မူလပဒာ ကုဟိံ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ? သာသနပဋ္ဌာနေ'တိ အာဟာ''တိ –

ဝုတ္တံ။ သာသနပဋ္ဌာနေ အဋ္ဌာရသ မူလပဒာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာတိ အာစရိယေန ဝုတ္တာ, ''ကတမံ တံ သာသနပဋ္ဌာန''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ကတမံ သာသနပဋ္ဌာန''** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု အဋ္ဌာရသမူလပဒသာသနပဋ္ဌာနေသု ကတမံ တံ သာသနပဋ္ဌာနန္တိ ဣတိ မယာ နိဒ္ဒိသိယမာနံ ဘဂဝတာ ဒေသိတံ သံကိလေသဘာဂိယာဒိသုတ္တံ သာသနပဋ္ဌာနံ နာမာတိ ဝိသဇ္ဇေတိ။ **သာသန**န္တိ ပရိယတ္တိသာသနံ။ **ပဋ္ဌာန** န္တိ တဿ ပရိယတ္တိသာသနဿ သံကိလေသဘာဂိယတာဒီဟိ ပကာရေဟိ ဌာနံ ပဝတ္တနံ ပဋ္ဌာနံ, တံဒီပနသုတ္တံ ပန ဣဓ ပဋ္ဌာနံ နာမ။ တေန ဝုတ္တံ – **''သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တ''** န္တိအာဒိ။ အထ တ **သာသန**န္တိ အဓိသီလအဓိစိတ္တအဓိပညာသိက္ခတ္တယံ သာသနံ နာမ, တံ သိက္ခတ္တယံ ပတိဋ္ဌဟတိ ဧတေန သံကိလေသာဒိနာတိ **ပဋ္ဌာနံ,** သိက္ခတ္တယဿ သာသနဿ ပဋ္ဌာနန္တိ **သာသနပဋ္ဌာနံ** ။ တဒာဓာရဘူတံ သုတ္တမ္ပိ ဌာနျူပစာရတော **သာသနပဋ္ဌာနံ** နာမ။ တံ သာသနပဋ္ဌာနသုတ္တံ သရူပတော ဒဿေတုံ –

> ''သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ, တသနာဘာဂိယံ သုတ္တံ, နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ သုတ္တံ, အသေက္ခဘာဂိယံ သုတ္တံ, သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ တသနာဘာဂိယဉ္စ သုတ္တံ, သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယဉ္စ သုတ္တံ, သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ အသေက္ခဘာဂိယဉ္စ သုတ္တံ, သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယဉ္စ အသေက္ခဘာဂိယဉ္စ သုတ္တံ, သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ တသနာဘာဂိယဉ္စ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယဉ္စ သုတ္တံ, တသနာဘာဂိယဉ္စ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယဉ္စ သုတ္တံ, တဏှာသံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ, ဒိဋ္ဌိသံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ, ဒုစ္စရိတသံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ, တဏှာဝေါဒါနဘာဂိယံ သုတ္တံ, ဒိဋ္ဌိဝေါဒါနဘာဂိယံ သုတ္တံ, ဒုစ္စရိတဝေါဒါနဘာဂိယံ သုတ္တ''န္တိ –

ဝုတ္တံ။ ''တေသု သုတ္တေသု ယေ သံကိလေသာဒယော ဘဂဝတာ ဝုတ္တာ, တေသု သံကိလေသာဒီသု သံကိလေသော ကိတ္တကော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ သံကိလေသော တိဝိဓော တဏှာသံကိလေသော ဒိဋ္ဌိသံကိလေသော ဒုစ္စရိတသံကိလေသော''**တိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု သုတ္တန္တေသု သံကိလေသာဒီသု ဓမ္မေသု။ ''တိဝိဓေ တသ္မိံ သံကိလေသေ တဏှာသံကိလေသော ကတမေန ကုသလေန ဝိသုဇ္ဈတီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ တဏှာသံကိလေသော သမထေန ဝိသုဇ္ဈတီ''**တိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ တိဝိဓေ တဏှာသံကိလေသာဒိကေ။ ''သော သမထော ခန္ဓေသု ကတမော ခန္ဓော''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''သော သမထော သမာဓိက္ခန္ဓော''** တိ ဝုတ္တံ။ ''ဒိဋ္ဌိသံကိလေသော ကေန ဝိသုဇ္ဈတီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ဒိဋ္ဌိသံကိလေသော ဝိပဿနာယ ဝိသုဇ္ဈတီ''** တိ ဝုတ္တံ။ ''သာ ဝိပဿနာ ကတမော ခန္ဓော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''သာ ဝိပဿနာ ပညာက္ခန္ဓော''** တိ ဝုတ္တံ။ ''ဒုစ္စရိတသံကိလေသော ကေန ဝိသုဇ္ဈတီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''ဒုစ္စရိတသံကိလေသော သုစရိတေန ဝိသုဇ္ဈတီ''** တိ ဝုတ္တံ။ ''တံ သုစရိတံ ကတမော ခန္ဓော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တံ သုစရိတံ သီလက္ခန္ဓော''** တိ ဝုတ္တံ။ ''တသ္မိံ သီလေ ဌိတဿ ပုဂ္ဂ

လသ္သ ကိံ ဘဝတီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"တဿ သီလေ ပတိဋ္ဌိတဿာ"** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **သီလေ** သုစရိတသင်္ခါတေ သီလက္ခန္ဓေ **ပတိဋ္ဌိတဿ** တဿ သီလဝန္တဿ ပုဂ္ဂလဿ **ဘဝေသု** ကာမဘဝရူပဘဝအရူပဘဝေသု **အာသတ္တိ** ဘဝပတ္ထနာ ယဒိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, **ဇဝံသာယန္တိ** ဇဝံ အဿ အယန္တိ ပဒစ္ဆေဒေါ။ **ဇဝံ** သတိ **အဿ** သီလေ ပတိဋ္ဌိတဿ **အယံ** အာသတ္တိ ဘဝပတ္ထနာ သမထဝိပဿနာဘာဝနာမယပုညကိရိယဝတ္ထု စ ဘဝတိ, **စ**-သဒ္ဒေန အနမယသီလမယပုညကိရိယဝတ္ထု စ ဘဝတီတိ အတ္ထော သင်္ဂဟိတော။ **တတ္ထ** တိ တေသု ကာမဘဝရူပဘဝအရူပဘဝေသု **ဥပပတ္တိယာ သံဝတ္တတီ**တိ။

''သံကိလေသာဒယော ယေဟိ သုတ္တေဟိ ဒဿိတာ, တာနိ သုတ္တာနိ ကိတ္တကာနီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"ဣမာနိ စတ္တာရိ သုတ္တာနီ"**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အသာဓာရဏာနိ သံကိလေသဘာဂိယသုတ္တတသနာဘာဂိယသုတ္တနိဗ္ဗေဓဘာဂိယသုတ္တအသေက္ခဘာဂိယသုတ္တာနိ စတ္တာရိ သုတ္တာနိ ဘဝန္တိ, သာဓာရဏာနိ သံကိလေသဘာဂိယတသနာဘာဂိယသုတ္တ, သံကိလေသဘာဂိယနိဗ္ဗေဓဘာဂိယသုတ္တ, သံကိလေသဘာဂိယအသေက္ခဘာဂိယသုတ္တ, တသနာဘာဂိယနိဗ္ဗေဓဘာဂိယသုတ္တာနိ ကတာနိ မိဿိတာနိ စတ္တာရိ ဘဝန္တိ။ ဣတိ အဋ္ဌ သုတ္တာနိ ဘဝန္တိ။ **တာနိယေဝ** ဝုတ္တပ္ပကာရာနိ အဋ္ဌ သုတ္တာနိ ဘဝန္တိ။ သာဓာရဏာနိ တသနာဘာဂိယအသေက္ခဘာဂိယသုတ္တနိဗ္ဗေဓဘာဂိယအသေက္ခဘာဂိယသုတ္တ- သံကိလေသဘာဂိယတသနာဘာဂိယနိဗ္ဗေဓဘာဂိယသုတ္တသံကိလေသ- ဘာဂိယတသနာဘာဂိယအသေက္ခဘာဂိယသုတ္တ- သံကိလေသဘာဂိယနိဗ္ဗေဓဘာဂိယအသေက္ခဘာဂိယသုတ္တ- တသနာဘာဂိယနိဗ္ဗေဓဘာဂိယအသေက္ခဘာဂိယသုတ္တ- သံကိလေသဘာဂိယတသနာဘာဂိယနိဗ္ဗေဓဘာဂိယအသေက္ခဘာဂိယသုတ္တ- နေဝသံကိလေသဘာဂိယနတသနာ- ဘာဂိယနနိဗ္ဗေဓဘာဂိယနအသေက္ခဘာဂိယသုတ္တာနိ ကတာနိ မိဿိတာနိ အဋ္ဌ သုတ္တာနိ ဘဝန္တီတိ သောဠသ သုတ္တာနိ ဘဝန္တိ။ တေသု သောဠသသုတ္တေသု စတ္တာရိ ဧကကာနိ သုတ္တာနိ စ စတ္တာရိ ဒုကာနိ သုတ္တာနိ စ ဒွေ တိကာနိ စ ဟဋ္ဌိမံ အာဂတာနိ, ဒွေ ဒုကာနိ သုတ္တာနိ စ ဒွေ တိကာနိ စ ဒွေ စ တုက္ကာနိ သုတ္တာနိ စ **အဋ္ဌကထာယံ** (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၈၉) အာဂတာနိ။

''ယဒိ ပဋ္ဌာနနယေန ဝုတ္တပ္ပကာရာနိ သောဠသ သုတ္တာနိယေဝ ဝိဘတ္တာနိ, ဇဝံ သတိ သုတ္တဂေယျာဒိနဝဝိခံ သကလံ ပရိယတ္တိသာသနံ ပဋ္ဌာနနယေန အဝိဘတ္တံ ဘဝေယျာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"ဣမေဟိ သောဠသဟိ သုတ္တေဟီ"**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ပဋ္ဌာနနယေန ဝိဘတ္တေဟိ သောဠသဟိ ဣမေဟိ သုတ္တေဟိ နဝဝိခံ သကလံ ပရိယတ္တိ **သုတ္တံ** ပဋ္ဌာနနယေန ဝိဘတ္တံယေဝ ဟုတွာ ဘိန္နံ ဘဝတိ။ သံကိလေသဘာဂိယာဒိပဘေဒအာယ **ကထာယ** ကထာ အနုမိနိတဗ္ဗာ, သံကိလေသဘာဂိယာဒိပဘေဒေန **ဝေယျာကရဏေန** ဝေယျာကရဏံ အနုမိနိတဗ္ဗံ။ သံကိလေသဘာဂိယာဒိပဘေဒေန **သုတ္တေန** သုတ္တံ အနုမိနိတဗ္ဗံ ဘဝတိယေဝါတိ။

၉၀. ''တေသု သောဠသသု သံကိလေသဘာဂိယာဒီသု သုတ္တေသု ကတမံ သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"တတ္ထ ကတမံ သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တ"**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု သောဠသသု သံကိလေသဘာဂိယာဒီသု သုတ္တေသု ကတမံ သုတ္တံ သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမာတိ ပုစ္ဆတိ။

''ကာမန္ဓာ ဇာလသဉ္ဆန္နာ၊ တဏှာဆဒနဆာဒိတာ။
ပမတ္တဗန္ဓုနာဗဒ္ဓာ၊ မစ္ဆာဝ ကုမိနာမုခေ။
ဇရာမရဏမန္ဝေန္တိ၊ ဝစ္ဆော ခီရပကောဝ မာတရ''န္တိ။ –

ဣဒံ သုတ္တံ သံကိလေသဘာဂေ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ** နာမ။ ယေ သတ္တာ **ကာမန္ဓာ** ကာမေန အန္ဓာ ဇာလသဉ္ဆန္နာ တဏှာဆဒနေန ဆာဒိတာ, ပမတ္တဗန္ဓုနာယ ဗဒ္ဓာ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ, တေ သတ္တေ ဇရာမရဏံ အန္ဝေတိ, ယထာ တံ ကုမိနာမုခေ ယေ မစ္ဆာ ဂဟိတာ, တေ မစ္ဆေ ဇရာမရဏံ အန္ဝေတိ ဣဝ, ဇဝံ တေ သတ္တေ ဇရာမရဏံ အန္ဝေတိ။ ခီရပကော ဝစ္ဆော မာတရံ အန္ဝေတိ ဣဝ, ဇဝံ တေ သတ္တေ ဇရာမရဏံ အန္ဝေတီတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ အထ တ ခီရပကော ဝစ္ဆော မာတရံ အန္ဝေတိ ဣဝ, ကုမိနာမုခေ ဂဟိတာ မစ္ဆာ ဇရာမရဏံ အန္ဝေန္တိ ဣဝ စ, ဇဝံ ယေ သတ္တာ ကာမန္ဓာ ပမတ္တဗန္ဓုနာယ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ, တေ သတ္တာ ဇရာမရဏံ အန္ဝေန္တီတိ ယောဇနာ။

‘‘ဣဒံ သုတ္တံယေတ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ –

‘‘စတ္တာရိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, အဂတိဂမနာနိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ? ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, ဒောသာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရိ အဂတိဂမနာနိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ, ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော, အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

‘‘ဆန္ဒာ ဒေါသာ ဘယာ မောဟာ၊ ယော ဓမ္မံ အတိဝတ္တတိ။
နိဟီယတိ တဿ ယသော၊ ကာဠပက္ခေဝ စန္ဒိမာ’’တိ။ –

ဣဒံ သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တန္တိ –

ဝုတ္တံ။ **ဆန္ဒာ** ဆန္ဒဟေတုနာ **ဒေါသာ** ဒေါသဟေတုနာ **ဘယာ** ဘယဟေတုနာ **မောဟာ** မောဟဟေတုနာ **ယော** ရာဇာဒိကော **ယော** ဝိနယဓရာဒိကော တ **ဓမ္မံ** သပ္ပုရိသဓမ္မံ **အတိဝတ္တတိ** အတိက္ကမိတွာ ဝတ္တတိ, **တဿ** ရာဇာဒိနော တ **တဿ** ဝိနယဓရာဒိနော တ **ယသော** ကိတ္တိ စ ပရိဝါရော စ ဘောဂေ စ နိဟီယတိ။ စန္ဒိမာ ကာဠပက္ခေ ပဘာယ နိဟီယတိ ဣဝ, ဧဝံ နိဟီယတီတိ ယောဇနာ။

‘‘တတ္ထကံယေတ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **‘‘မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ။ပေ.။ စက္ကံဝ ဝဟတော ပဒန္တိ ဣဒံ သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တ’’**န္တိ ဝုတ္တံ။ အတ္ထော ဟာကဋော။ **အဋ္ဌကထာယမ္ပိ** ဝိဘတ္တော။

‘‘မိဒ္ဓီ ယဒါ ဟောတိ မဟဂ္ဃသော စ၊ နိဒ္ဒာယိတာ သမ္ပရိဝတ္တသာယီ။
မဟာဝရာဟောဝ နိဝာပပုဋ္ဌော၊ ပုနပ္ပုနံ ဂဗ္ဘမုပေတိ မန္ဒော’’တိ။ –

ဣဒံ သုတ္တမ္ပိ သံကိလေသဘာဂေ ဝိသယေ တစကညာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **သံကိလေသဘာဂိယံ** သုတ္တံ နာမ။ နိဝါပပုဋ္ဌော **မဟာဝရာဟော** ကမသူကရော **နိဒ္ဒာယိတာ** သုပနသီလော သမ္ပရိဝတ္တသာယီ ဟောတိ ဣဝ, ဧဝံ ယော **မန္ဒော** သတ္တော ယဒါ မဟဂ္ဃသော ဟောတိ, သော မန္ဒော သတ္တော **မိဒ္ဓီ** ထိနမိဒ္ဓာဘိဘူတော ဟုတွာ **နိဒ္ဒာယိတာ** မုဒုဖဿသယနေ မုဒုဟတ္ထေဟိ ပရာမသိတော သမ္ပရိဝတ္တသာယီ ပုနပ္ပုနံ ဂဗ္ဘံ ဥပေတီတိ ယောဇနာ။

‘‘အယသာဝ မလံ သမုဋ္ဌိတံ၊ တတုဋ္ဌာယ တမေဝ ခါဒတိ။
ဧဝံ အတိဓောနစာရိနံ၊ သာနိ ကမ္မာနိ နယန္တိ ဒုဂ္ဂတိ’’န္တိ။ –

ဣဒံ သုတ္တမ္ပိ သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။ **အယသာ** အယတော သမုဋ္ဌိတံ ဇာတမလံ **တတုဋ္ဌာယ** တတော အယတော ဥဋ္ဌဟိတွာ **တမေဝ** အယံ ခါဒတိ ဣဝ, ဧဝံ **အတိဓောနစာရိနံ** အတိက္ကမိတွာ ဓောနစာရိပုဂ္ဂလံ **သာနိ** သယံ ကတာနိ အကုသလကမ္မာနိ ဒုဂ္ဂတိံ နယန္တီတိ ယောဇနာ။

‘‘စောရော ယထာ သန္ဓိမုခေ ဂဟီတော၊ သကမ္မုနာ ဟညတိ ဗဇ္ဈတေ စ။
ဧဝံ အယံ ပေစ္စ ပဇာ ပရတ္ထ၊ သကမ္မုနာ ဟညတိ ဗဇ္ဈတေ စာ’’တိ။ –

ဣဒံ သုတ္တမ္ပိ သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။ သန္ဓိမုခေ ရာဇပုရိသာဒီဟိ ဂဟိတော စောရော **သကမ္မုနာ** အတ္တနာ ကတေန စောရကမ္မေန ဟညတိ စ ဗဇ္ဈတေ စ ယထာ, ဧဝံ **အယံ** ဟာပကာရိနီ ပဇာ **ပရတ္ထ** ပရလောကေ ပေစ္စ **သကမ္မုနာ** သယံ ကတေန အကုသလကမ္မုနာ သတ္ထာဒီဟိ ဟညတိ စ အဒ္ဒုဗန္ဓနာဒီဟိ ဗဇ္ဈတေ စာတိ ယောဇနာ။

‘‘သုခကာမာနိ ဘူတာနိ၊ ယော ဒဏ္ဍေန ဝိဟိံသတိ။
အတ္တနော သုခမေသာနော၊ ပေစ္စ သော န လဘတေ သုခ’’န္တိ။ –

ဣဒံ သုတ္တမ္ပိ သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။ အတ္တနော သုခံ **ဧသာနော** ဧသမာနော **ယော** သတ္တော အညာနိ သုခကာမာနိ ဘူတာနိ ဒဏ္ဍေန ဝိဟိံသတိ, **သော** ဟိံသကော သတ္တော ပရလောကေ ပေစ္စ သုခံ န လဘတီတိ ယောဇနာ။

‘‘ဂုန္နံ စေ တရမာနာနံ၊ ဇိမ္ဟံ ဂစ္ဆတိ ပုင်္ဂဝော။
သဗ္ဗာ တာ ဇိမ္ဟံ ဂစ္ဆန္တိ၊ နေတ္တေ ဇိမ္ဟံ ဂတေ သတိ။

‘‘ဧဝမေဝ မနုဿေသု၊ ယော ဟောတိ သေဋ္ဌသမ္မတော။
သော စေ အဓမ္မံ စရတိ၊ ပဂေဝ ဣတရာ ပဇာ။
သဗ္ဗံ ရဋ္ဌံ ဒုက္ခံ သေတိ၊ ရာဇာ စေ ဟောတိ အဓမ္မိကော’’တိ။ –

ဣဒံ သုတ္တမ္ပိ သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။ နဒိံ တရမာနာနံ ဂုန္နံ ပုင်္ဂဝေ ဇိမ္ဟံ စေ ဂစ္ဆတိ, ဧဝံ နေတ္တေ ဇိမ္ဟံ ဂတေ သတိ သဗ္ဗာ **တာ** ကဝိယော ဇိမ္ဟံ ဂစ္ဆန္တိ ယထာ, ဧဝမေဝ မနုဿေသု **ယော** ရာဇာ သေဋ္ဌသမ္မတော, **သော** ရာဇာ အဓမ္မံ စရတိ, ဧဝံ ရညော အဓမ္မံ စရန္တေ သတိ ဣတရာ ပဇာ **ပဂေဝ** ပဂုဏမေဝ အဓမ္မံ စရတိ။ ရာဇာ အဓမ္မိကော စေ ဟောတိ, ဧဝံ ရညော အဓမ္မိကေ သတိ သဗ္ဗံ ရဋ္ဌံ ဒုက္ခံ သေတီတိ ယောဇနာ။

‘‘သုကိစ္ဆရူပာ ဝတိမေ မနုဿာ၊ ကရောန္တိ ပာပံ ဥပဓီသု ရတ္တာ။
ဂစ္ဆန္တိ တေ ဗဟုဇနသန္နိဝါသံ၊ နိရယံ အဝီစိံ ကဋုကံ ဘယာနက’’န္တိ။ –

ဣဒံ သုတ္တမ္ပိ သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။ ယေ မနုဿာ **ဥပဓီသု** ကာမဂုဏူပဓီသု **ရတ္တာ** ရာဂဘိဘူတာ ဟုတွာ **ပာပံ** အကုသလကမ္မံ ကရောန္တိ, **ဣမေ** ပာပကမ္မကာရာ မနုဿာ **သုကိစ္ဆရူပာ** ဝတ သုဋ္ဌု ကိစ္ဆာပန္နရူပာ ဝတ ဘဝန္တိ, **တေ** ပာပကမ္မကာရာ မနုဿာ ကဋုကံ ဘယာနကံ ဗဟုဇနသန္နိဝါသံ နိရယံ အဝီစိံ ဂစ္ဆန္တီတိ ယောဇနာ။

‘‘ဖလံ ဝေ ကဒလိံ ဟန္တိ၊ ဖလံ ဝေဠုံ ဖလံ နဠံ။
သက္ကာရော ကာပုရိသံ ဟန္တိ၊ ဂဗ္ဘော အဿတရိံ ယထာ’’တိ။ –

ဣဒံ သုတ္တမ္ပိ သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။ **ဖလံ** ကဒလိယာ ဖလံ ကဒလိံ **ဝေ** ဧကန္တေန ဟန္တိ ယထာ, ဖလံ ဝေဠုံ **ဝေ** ဧကန္တေန ဟန္တိ ယထာ, ဖလံ နဠံ **ဝေ** ဧကန္တေန ဟန္တိ ယထာ, ဂဗ္ဘော **အဿတရိံ** မာတရံ **ဝေ** ဧကန္တေန ဟန္တိ ယထာ, ဧဝံ သက္ကာရော ကာပုရိသံ **ဝေ** ဧကန္တေန ဟန္တီတိ ယောဇနာ။

‘‘ကောဓမက္ခဂရု ဘိက္ခု၊ လာဘသက္ကာရကာရဏာ။
သုခေတ္တေ ပူတိဗီဇံဝ၊ သဒ္ဓမ္မေ န ဝိရူဟတီ’’တိ။ –

ဣဒံ သုတ္တမ္ပိ သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။ **သုခေတ္တေ** သုန္ဒရေ ခေတ္တေပိ ခိတ္တံ ပူတိဗီဇံ န ရုဟတိ ဣဝ, ဧဝံ ယော ဘိက္ခု လာဘသက္ကာရကာရဏာ **ကောဓံ** ကုဇ္ဈနလက္ခဏံ ကောဓံ, **မက္ခံ** ပရဂုဏသီလမက္ခနလက္ခဏံ မက္ခံ ဂရုံ ကတွာ စရတိ, သော စရန္တော ဘိက္ခု သဒ္ဓမ္မသ္မိံ န ရုဟတီတိ ယောဇနာ။

၉၁. ‘‘ဣဓာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ပဒုဋ္ဌစိတ္တံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ။ပေ.။ ဣတိ မေ သုတ’’န္တိ **ဣဒံ** သုတ္တမ္ပိ သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။ ဘိက္ခဝေ **ဣဓ** သာသနေ, လောကေ တ အဟံ ဧကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ပဒုဋ္ဌစိတ္တံ မမ **စေတသာ** တဿ **စေတော** စိတ္တံ **ပရိစ္စ** ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ ဧဝံ ပဇာနာမိ။ ‘‘ကထံ ပဇာနာမီ’’တိ စေ ပုစ္ဆေယ္ယ, ယဉ္စ ပဋိပဒံ ပဋိပန္နော, ယဉ္စ မဂ္ဂံ သမာရုဠ္ဟော အယံ ပုဂ္ဂလော **ယထာ** ယာယ ဒုပ္ပဋိပဒါယ ယေန ဒုမ္မဂ္ဂေန **ဣရိယတိ** ပဝတ္တတိ, တာယ ဒုပ္ပဋိပဒါယ တေန ဒုမ္မဂ္ဂေန **ဣမမှိ** ဣမသ္မိံ **သမယေ** ဒုပ္ပဋိပဇ္ဇနကာလေ **အယံ** ဒုပ္ပဋိပန္နံ ပဋိပန္နော ဒုမ္မဂ္ဂသမာရုဠ္ဟော ပုဂ္ဂလော စေ ကာလံ ကရေယ္ယ, ဧဝံ သတိ အာဘတံ ဝတ္ထုံ နိက္ခိတ္တံ ယထာ, ဧဝံ နိရယေ နိက္ခိတ္တော။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဘိက္ခဝေ **အဿ** ပုဂ္ဂလဿ စိတ္တံ **ပဒုဋ္ဌံ** ပဒေါသိတံ **ဟိ** ယသ္မာ ဟောတိ, တသ္မာ နိက္ခိတ္တော။ ဧဝံ **ဣဓ** သာသနေ, လောကေ တ စေတောပဒေါသဟေတု စ ပန ဧကေ **သတ္တာ** ပုဂ္ဂလာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ ဥပပဇ္ဇန္တီတိ ပဇာနာမီတိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ **တတ္ထ** တသ္မိံ သုတ္တေ ဧတံ ‘‘ပဒုဋ္ဌစိတ္တံ ဉတွာန။ပေ.။ နိရယံ သော ဥပပဇ္ဇတီ’’တိ ကထာဝစနံ **ဣတိ** ဧဝံ ဝုစ္စတိ။

သတ္တာ **ဣဓ** သာသနေ, လောကေ တ ပဒုဋ္ဌစိတ္တံ ကေစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဥတ္တတန ဘိက္ခုနံ သန္တိကေ တေမတ္ထံ ဗ္ယာကာသိ။ **ဣမမ္ပဟိ** ဣမသ္မိံ သမယေ အယံ ပုဂ္ဂလော စေ ကာလံ ကယိရာထ, ဧဝံ သတိ ပဒုဋ္ဌစိတ္တသမင်္ဂီ ဟိ နိရယသ္မိံ ဥပပဇ္ဇေယျ, ပုဂ္ဂလဿ စိတ္တံ ပဒူသိတံ **ဟိ** ယသ္မာ ဟောတိ, တသ္မာ ဥပပဇ္ဇေယျ, စေတောပဒေါသဟေတု သတ္တာ ဒုဂ္ဂတိံ ဂစ္ဆန္တိ အာဘတံ ဝတ္ထုံ နိက္ခိပေယျ ယထာ, ဧဝမေဝံ တထာဝိဓော ဒုပ္ပညော **သော** ပဒေါသစိတ္တော ပုဂ္ဂလော ကာယဿ ဘေအ ပရံ မရဏာ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတီတိ အယမ္ပိ အတ္ထော ဘဂဝတာ ဝုတ္တော, ဣတိ **မေ** မယာ သုတန္တိ ယောဇနာ။

"သစေ ဘာယထ ဒုက္ခဿ၊ သစေ ဝေ ဒုက္ခမပ္ပိယံ။
မာကတ္ထ ပာပကံ ကမ္မံ၊ အာဝိ ဝါ ယဒိ ဝါ ရဟော။

"သစေ စ ပာပကံ ကမ္မံ၊ ကရိဿထ ကရောထ ဝါ။
န ဝေ ဒုက္ခာ ပမုတ္ယတ္ထိ၊ ဥပေစ္စပိ ပလာယတ"န္တိ။ –

ဣဒံ သုတ္တမ္ပိ သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။ သပ္ပုရိသာ တုမှေဟ **ဒုက္ခဿ** ဇာတိဒုက္ခဇရာဒုက္ခဗျာဓိဒုက္ခမရဏဒုက္ခအပာယဒုက္ခ- အတီတဝဋ္ဋမူလကဒုက္ခအနာဂတဝဋ္ဋမူလကဒုက္ခပစ္စုပ္ပန္နာဟာရမူလကဒုက္ခာတိ အဋ္ဌဝိဓဿ ဒုက္ခဿ သစေ ဘာယထ, **ဝေ** တုမှေဟဟိ **ဒုက္ခံ** တထာ အဋ္ဌဝိဓံ ဒုက္ခံ သစေ အပ္ပိယံ, ဧဝံ သတိ အာဝိ ဝါ ယဒိ ရဟော ဝါ ပာပကံ ကမ္မံ **မာကတ္ထ** မာ အကတ္ထ။ သပ္ပုရိသာ တုမှေဟ အာဝိ ဝါ ယဒိ ရဟော ဝါ ပာပကံ ကမ္မံ သစေ ကရိဿထ ဝါ သစေ ကရောထ ဝါ, ဧဝံ သတိ **ဥပေစ္စပိ** သဉ္စိစ္စာပိ **ပလာယတံ** ပလာယန္တာနံ **ဝေါ** တုမှာကံ **ဒုက္ခာ** အဋ္ဌဝိဓာ ဒုက္ခတော **ပမုတ္တိ** မုစ္စနံ နတ္ထေတတိ ယောဇနာ။

"အဓမ္မေန ဓနံ လဒ္ဓာ၊ မုသာဝါဒေန စူဘယံ။
မမေတိ ဗာလာ မညန္တိ၊ တံ ကထံ နု ဘဝိဿတိ။

"အန္တရာယာ သု ဘဝိဿန္တိ၊ သမ္ဘတဿ ဝိနဿတိ။
မတာ သဂ္ဂံ န ဂစ္ဆန္တိ၊ နနု ဧတ္တာဝတာ ဟတာ"တိ။ –

ဣဒံ သုတ္တမ္ပိ သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။ ယေ ဗာလာ အဓမ္မေန စ မုသာဝါဒေန စ **ဓနံ** သဝိညာဏာဝိညာဏံ သဗ္ဗံ လဘိတဗ္ဗံ ဓနံ လဒ္ဓာ ဥဘယံ ဓနံ "မမ ဓန"န္တိ မညန္တိ, တေသံ ဗာလာနံ **တံ** ဥဘယံ ဓနံ **ကထံ** ကေန နု ပကာရေန ဘဝိဿတိ, အဓမ္မေန သမ္ဘတတ္တာ စိရဋ္ဌိတိကံ န ဟောတိ။ **အန္တရာယာ** ရာဇန္တရာယာဒယော အန္တရာယာ တေသံ ဗာလာနံ ဘဝိဿန္တိ။ ယေန အဓမ္မတေဟာရာဒိကေန ယံ ဓနံ သမ္ဘတံ, **အဿ** အဓမ္မတေဟာရာဒိကဿ တံ သမ္ဘတံ ဓနံ ဝိနဿတိ။ **မတာ** မရန္တာ တေ ဗာလာ **သဂ္ဂံ** သုဂတိံ န ဂစ္ဆန္တိ။ သုဂတိ ဟိ သောဘနေဟိ ဘောဂေဟိ အဂ္ဂေတိ "သဂ္ဂေ"တိ အဓိပ္ပေတာ ။ **ဧတ္တာဝတာ** ဧတ္တကေန ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကာနံ အတ္တဟိတာနံ ဟာယနေန တေ ဗာလာ **ဟတာ** ဝိနဋ္ဌာ ဘဝန္တိ နနူတိ ယောဇနာ။

"ကထံ ခဏတိ အတ္တာနံ၊ ကထံ မိတ္တေဟိ ဇီရတိ။
ကထံ ဝိဝဋ္ဋတေ ဓမ္မာ၊ ကထံ သဂ္ဂံ န ဂစ္ဆတိ"။

"လောဘာ ခဏတိ အတ္တာနံ၊ လုဒ္ဓော မိတ္တေဟိ ဇီရတိ။
လောဘာ ဝိဝဋ္ဋတေ ဓမ္မာ၊ လောဘာ သဂ္ဂံ န ဂစ္ဆတီ"တိ။ –

ဣဒံ သုတ္တမ္ပိ သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။ ယောဇနတ္တော ပာကဋော။

"စရန္တိ ဗာလာ ဒုမ္မေဓာ၊ အမိတ္တေနေဝ အတ္တနာ။
ကရောန္တာ ပာပကံ ကမ္မံ၊ ယံ ဟောတိ ကဋုကပ္ဖလံ။

“န တံ ကမ္မံ ကတံ သာဓု၊ ယံ ကတွာ အနုတပ္ပတိ။
ယဿ အဿုမုခေါ ရောဒံ၊ ဝိပါကံ ပဋိသေဝတီ”တိ။ –

ဣဒံ သုတ္တမ္ပိ သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။ **ဒုမ္မေဓာ** နိပ္ပညာ ဗာလာ အမိတ္တေန ဟာပကံ ကမ္မံ ကတံ ဣဝ, ဧဝံ အတ္တနာ ကဋုကပ္ဖလံ ယံ ကမ္မံ ကတံ ဟောတိ, တံ ဟာပကံ ကတံ ကမ္မံ ကရောန္တာ စရန္တိ။ ယံ ကမ္မံ ကတွာ ကရောန္တော ပစ္ဆာ အနုတပ္ပတိ, တံ ကတံ ကမ္မံ န သာဓု။ **ယဿ** ကမ္မဿ ဝိပါကံ **ရောဒံ** ရုဒန္တော အဿုမုခေါ ပဋိသေဝတိ, တံ ကတံ ကမ္မံ န သာဓူတိ ယောဇနာ။

“ဒုက္ကရံ ဒုတ္တိတိက္ခဉ္စ…ပေ.။ အဝိတရာကေ”တိ **ဣဒံ** သုတ္တမ္ပိ သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။ သုတ္တတ္ထော **အဋ္ဌကထာယံ** ဝိတ္ထာရတော ဝုတ္တော။

“အပ္ပမေယျံ ပမိနန္တော၊ ကောဓ ဝိဒွါ ဝိကပ္ပယေ။
အပ္ပမေယျံ ပမာယိနံ၊ နိဝုတံ တံ မညေ အကိဿဝ”န္တိ။ –

ဣဒံ သုတ္တမ္ပိ သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။ **ဣဓ** သာသနေ **အပ္ပမေယျံ** အပ္ပမေယျဂုဏံ ခီဏာသဝံ ပုဂ္ဂလံ “အယံ ခီဏာသဝော ပုဂ္ဂလော ဧတ္တကသီလော ဧတ္တကသမာဓိ ဧတ္တကပညော”တိ ပမိနန္တော **ကော** ပုထုဇ္ဇနော ဝိကပ္ပယေ။ အပ္ပမေယျံ ခီဏာသဝပုဂ္ဂလံ **ပမာယိနံ** ပမာယန္တံ **တံ** ပုထုဇ္ဇနံ အယံ **နိဝုတံ** အဝကုဇ္ဇပညံ **အကိဿဝံ** အပညန္တိ **မညေ** မညာမီတိ ယောဇနာ။

“ပုရိသဿ ဟိ ဇာတဿ၊ ကုဌာရီ ဇာယတေ မုခေ။
ယာယ ဆိန္ဒတိ အတ္တာနံ၊ ဗာလော ဒုဗ္ဘာသိတံ ဘဏံ။

“န ဟိ သတ္ထံ သုနိသိတံ၊ ဝိသံ ဟလာဟလံ ဣဝ။
ဧဝံ ဝိရဒ္ဓံ ပာတေတိ၊ ဝါစာ ဒုဗ္ဘာသိတာ ယထာ”တိ။ –

ဣဒံ သုတ္တမ္ပိ သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။ **ဒုဗ္ဘာသိတံ** အရိယူပဝါဒသင်္ခါတံ ဖရုသဝါစံ **ဘဏံ** ဘဏန္တော ဗာလော ဒုဌော ပုရိသော **ယာယ** ကုဌာရီသဒိသိယာ ဒုဗ္ဘာသိတဝါစာယ အတ္တာနံ ဆိန္ဒတိ, သာ ကုဌာရီသဒိသီ ဒုဗ္ဘာသိတဝါစာ ဇာတဿ ပုရိသဿ မုခေ **ဇာယတေ** ဇာယတိ, သာ ဒုဗ္ဘာသိတဝါစာ မုခေ ဇာယတိ ဣဝ, ဧဝံ သုနိသိတံ သတ္ထံ မုခေ န ဇာယတိ, ယထာ ဟလာဟလံ ဝိသံ မုခေ န ဇာယတိ, ဒုဗ္ဘာသိတာ ဝါစာ အဟယေသု **ဝိရဒ္ဓံ** ပုဂ္ဂလံ ပာတေတိ ယထာ, ဧဝံ သုနိသိတံ သတ္ထံ အဟယေသု န ပာတေတိ, ဟလာဟလံ ဝိသံ အဟယေသု န ပာတေတီတိ ယောဇနာ။

၉၂. “ယော နိန္ဒိယံ ပသံသတိ၊ တံ ဝါ နိန္ဒတိ ယော ပသံသိယော။
ဝိစိနာတိ မုခေန သော ကလိံ၊ ကလိနာ တေန သုခံ န ဝိန္ဒတိ။

“အပ္ပမတ္တော အယံ ကလိ၊ ယော အက္ခေသု ဓနပရာဇယော။
သဗ္ဗဿာပိ သဟာပိ အတ္တနာ၊ အယမေဝ မဟန္တတရော ကလိ။
ယော သုဂတေသု မနံ ပဒေါသယေ။

“သတံ သဟဿာနံ နိရဗ္ဗုဒါနံ၊ ဆတ္တိံသတိ ပဉ္စ စ အဗ္ဗုဒါနိ။
ယမရိယဂရဟီ နိရယံ ဥပေတိ၊ ဝါစံ မနဉ္စ ပဏိဓာယ ပါပက”န္တိ။ –

ဣဒံ သုတ္တမ္ပိ သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။ **ယော** ပုဂ္ဂလော **နိန္ဒိယံ** ဒုစ္စရိတံ ဒုဿီလံ ပုဂ္ဂလံ ပသံသတိ, သော ပသံသကော ပုဂ္ဂလော မုခေန ကလိံ **ဝိစိနာတိ** ဥပစိနာတိ, တေန ကလိနာ သုခံ န ဝိန္ဒတိ။ **ယော** သုစာရီ သီလဝါ ပုဂ္ဂလော ပသံသိယော ဟောတိ, **တံ** ဝါ သုစာရိံ ဝါ သီလဝန္တံ ပုဂ္ဂလံ **ယော** ပုဂ္ဂလော နိန္ဒတိ, သော နိန္ဒန္တော ပုဂ္ဂလော မုခေန ကလိံ **ဝိစိနာတိ** ဥပစိနာတိ, တေန ကလိနာ သုခံ န ဝိန္ဒတိ။

အတ္တနာ သဟာပိ **သဗ္ဗသ္မိ** ဓနသ္မိ ဝသေနပိ အင္ကေ္ခသု ယော ဓနပရာဇယော ဘဝတိ, **အယံ ကလိ** အယံ ဓနပရာဇယော အပ္ပမတ္တော ဟောတိ။ **ယော** ပုဂ္ဂလော သုဂတေသု မနံ ပဒောသယေ, တသ္သ ပုဂ္ဂလသ္သ ယော ကလိ ဘဝတိ, အယမေဝ ကလိ မဟန္တတရော ဟောတိ။

ကသ္မာ? တစ္ဆ မနဥ္စ ပဏိဓာယ **အရိယဂရဟီ** ပုဂ္ဂလော **ယံ** ကာလံ ဟာပကံ နိရယံ ဥပေတိ, သော ကာလော "သတံ သဟဿာနံ နိရဗ္ဗုဒါနဥ္စ ဆတ္တိံသ နိရဗ္ဗုဒါနိ စ ပဥ္စ အဗ္ဗုဒါနိ စ ယသ္မိံ ကာလေ ဂဏီယန္တိ"တိ တေန ကာလေန သမော ဟောတိ, တသ္မာ မဟန္တတရော ဟောတီတိ ယောဇနာ။

> "ယော လောဘဂုဏေ အနုယုတ္တော။ပေ။
> ဂစ္ဆသိ ခော ပပတံ စိရရတ္တ"န္တိ။ –

ဣဒံ သုတ္တမ္ပိ သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။ **ယော** ပုဂ္ဂလော လောဘဂုဏေ **အနုယုတ္တော** အနု ပုနပ္ပုနံ ယုတ္တော ဟောတိ, **သော** ပုဂ္ဂလော **အဒ္ဓေ** ပုဂ္ဂလေ ဝစသာ ပရိဘာသတိ, အဿဒ္ဓော ကဒရိယော **အဝဒညူ** ဗုဒ္ဓါနံ ဩဝါဒ ညူ န ဟောတိ, မစ္ဆရီ ပေသုဏိယံ ပေသုဏိယသ္မိံ အနုယုတ္တော ဟောတိ။

မုခဒုဂ္ဂ မုခဝိသမ **ဝိဘူတ** ဝိဂတဘူတ အနရိယ **ဘူနဟု** ဗုဒ္ဓိဝိနာသက ဟာပက ဒုက္ကဋကာရိ **ပုရိသန္တ** ပုရိသလာမက **ကလိ** အလက္ခိ အဝဇာတပုတ္တ တွံ နေရယိကော အသိ။ **ဣဓ** ဣအနိ ဗဟုဘာဏိ မာ ဟောဟိ။

အဟိတာယ ရဇံ အတ္တနိ **မာ အာကိရသိ** မာ ပက္ခိပသိ။ ကိဗ္ဗိသကာရိ တွံ **သန္တေ** ခီဏာသဝေ ပုဂ္ဂလေ ဂရဟသိ, ဗဟူနိ ဒုစ္စရိတာနိ ကမ္မာနိ စရသိ, စရိတွာ တွံ **စိရရတ္တံ** ရစနဝိရဟိတံ **ပပတံ** နရကံ နိရယံ ဂစ္ဆသိ **ခော** ဧကံသေနာတိ ယောဇနာ။

နာနာဝိဓံ သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ အာစရိယေန နိဒ္ဒိရိတံ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတံ, "ကတမံ တဿနာဘာဂိယံ သုတ္တ"န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"တတ္ထ ကတမံ တဿနာဘာဂိယံ သုတ္တ"** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု သောဠသသု သံကိလေသဘာဂိယာဒီသု သုတ္တေသု ကတမံ သုတ္တံ တဿနာဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမာတိ ပုစ္ဆတိ။ "မနော ပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ။ပေ။ ဆာယာဝ အနပာယိနီ"တိ ဣဒံ တဿနာဘာဂေ ပုညဘာဂေ ဝိသယေ တစကညပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **တဿနာဘာဂိယံ** သုတ္တံ နာမ။ အတ္ထော ဟာကဋ္ဌော။

၉၃. "မဟာနာမော သက္ကော ဘဂဝန္တံ တေဒတောစ။ပေ။ အဟာပိကာ ကာလင်္ကိရိယာ"တိ **ဣဒံ** သုတ္တမ္ပိ တဿနာဘာဂေ ပုညဘာဂေ ဝိသယေ တစကညပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **တဿနာဘာဂိယံ** သုတ္တံ နာမ။ အတ္ထော ဟာကဋ္ဌော။

> "သုခကာမာနိ ဘူတာနိ၊ ယော ဒဏ္ဍေန န ဟိံသတိ။
> အတ္တနော သုခမေသာနော၊ ပေစ္စ သော လဘတေ သုခ"န္တိ။ –

ဣဒံ သုတ္တမ္ပိ တဿနာဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။ အတ္ထော ဟာကဋ္ဌော။

"ဂုန္နံ စေ တရမာနာနံ။ပေ။ ရာဇာ စေ ဟောတိ ဓမ္မိကော"တိ **ဣဒံ** သုတ္တမ္ပိ တဿနာဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။ အတ္ထော ဟာကဋ္ဌော။

၉၄. "ဘဂဝတ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ ဇဝံ ပဇာနာတီ"တိ ဣဒံ သုတ္တမ္ပိ တဿနာ။ပေ။ သုတ္တံ နာမ။ အတ္ထော ဟာကဋ္ဌော။

"ကသ္မာ ဘဂဝတ ဇနပဒစာရိကံ စရတီ"တိ ပုစ္ဆေယ္ယ, သတ္တဟိ ကာရဏေဟိ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော ဇနပဒစာရိကံ စရန္တိ။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ? ဒေသန္တရဂတာနံ ဝေနေယ္យာနံ ဝိနယနတ္ထံ, တတ္ထ ဋ္ဌိတာနံ ဥဿုက္ကသမုပ္ပာဒနတ္ထံ, သာဝကာနံ ကေသိ္မံ ဌာနေ နိဗဒ္ဓတသနိတရဏတ္ထံ, အတ္တနော စ တတ္ထ နိဗဒ္ဓတသေ အနာသင်္ဂဒဿနတ္ထံ, သမ္ဗုဒ္ဓဝ

သိတဗ္ဗာနတာယ ဒေသာနံ စေတိယဘာဝသမ္ပာဒနတ္ထံ, ဗဟူနံ သတ္တာနံ ဒဿနူပသင်္ကမနာဒီဟိ ပုညောဃပ္ပသဝနတ္ထံ, အဝုဋ္ဌိအာဒိဥပဒ္ဒဝူပသမနတ္ထဉ္စာတိ ဣမေဟိ သတ္တဟိ ကာရဏေဟိ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော ဇနပဒစာရိကံ စရန္တီတိ ဇနပဒစရဏကာရဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

> ‘‘ဧကပုပ္ဖံ စဇိတွာန, သဟဿံ ကပ္ပကောဋိယော။
> ဒေဝေ စေဝ မနုဿေ စ, သေသေန ပရိနိဗ္ဗုတော’’တိ။ –

ဣဒံ သုတ္တမ္ပိ ဝါသနာဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။ **သဟဿံ ကပ္ပကောဋိယော**တိ သဟဿံ အတ္တဘာဝတော ကောဋိယော။

> ‘‘အဿတ္ထေ ဟရိတောဘာသေ, သံဝိရူဠှမှိ ပါဒပေ။
> ဧကံ ဗုဒ္ဓဂတံ သညံ, အလဘိံဟံ ပတိဿတော။

> ‘‘အဇ္ဇ တိံသံ တတော ကပ္ပါ, နာဘိဇာနာမိ ဒုဂ္ဂတိံ။
> တိဿော ဝိဇ္ဇာ သစ္ဆိကတာ, တဿာ သညာယ ဝါသနာ’’တိ။ –

ဣဒံ သုတ္တမ္ပိ ဝါသနာဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။ **ဟရိတောဘာသေ**တိ ဟရိတဩဘာသေ။ **အလဘိံဟ**န္တိ အဟံ အလဘိံ။

‘‘ပိဏ္ဍာယ ကောသလံ ပုရံ။ပေ.။ ဝိပါကော ဟောတိ အစိန္တိယော’’တိ **ဣဒံ** သုတ္တမ္ပိ ဝါသနာဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။ အဂ္ဂပုဂ္ဂလော အနုကမ္ပကော တဏ္ဍုဟာနိဃာတကော **မုနိ** သမ္ဗုဒ္ဓေါ ပုရေဘတ္တံ **ပိဏ္ဍာယ** ပိဏ္ဍံ ပဋိဂ္ဂဏှိတုံ ကောသလံ ပုရံ ပါဝိသိ။

ယဿ ပုရိသဿ ဟတ္ထေ သဗ္ဗပုပ္ဖေဟိ အလင်္ကတော **ဝဋံသကော** ပုပ္ဖဝဋံသကော၀ အတ္ထိ, **သော** အယံ ပုရိသော ရာဇမဂ္ဂေန ကောသလပုရံ ပဝိသန္တံ ဘိက္ခုသင်္ဃပုရက္ခတံ ဒေဝမာနုသပူဇိတံ သမ္ဗုဒ္ဓံ အဒ္ဒသ, ဒိသွာ ဟဋ္ဌော စိတ္တံ ပသာဒေသိ; ပသာဒေတွာ သမ္ဗုဒ္ဓံ ဥပသင်္ကမိ။

ဥပသင်္ကမိတွာ **သော** အယံ **ပသန္နော** ဟုတွာ သုရဘိံ ဝဏ္ဏဝန္တံ မနောရမံ တံ ဝဋံသကံ သမ္ဗုဒ္ဓဿ သေဟိ ပါဏီဘိ ဥပနာမေသိ။

တတော ဗုဒ္ဓဿ **လပနန္တရာ** လပနဿ ဝဒနဿ အန္တရာ အဂ္ဂိသိခါ ဝဏ္ဏာ သဟဿရံသိ **ဩက္ကာ** ပဘာ နိက္ခမိ, အဗ္ဘာ ဝိဇ္ဇု နိက္ခမတိ ဣဝ, ဧဝံ အာနနာ သဟဿရံသိ နိက္ခမိတွာ အာဒိစ္စဗန္ဓုနော သီသေ တိက္ခတ္တုံ ပဒက္ခိဏံ **ကရိတွာန** ပရိဝဋ္ဋေတွာ မုဒ္ဓနိ အန္တရဓာယထ။

အာနန္ဒော အစ္ဆရိယံ အဗ္ဘုတံ လောမဟံသနံ **ဣဒံ** ပါဋိဟာရိယံ ဒိသွာ စီဝရံ ဧကံသံ ကရိတွာ ဧဝံ အဗ္ရဝိ – ‘‘မဟာမုနိ, သိတကမ္မဿ ဟေတု ကော? တံ ဟေတုံ ဗျာကရောဟိ, ဓမ္မာလောကော ဘဝိဿတီ’’တိ။

ယဿ ဘဂဝတော သဗ္ဗဓမ္မေသု ဉာဏံ သဒါ ပဝတ္တတိ, ကင်္ခါဝိတရဏော မုနိ သော ဘဂဝါ ကင်္ခံ ဝေမတိကံ အာနန္ဒံ ထေရံ ဧဝံ အဗ္ရဝိ။ အာနန္ဒ, ယော သောပုရိသော မယိ စိတ္တံ ပသာဒယိ, သော ပုရိသော စတုရာသီတိကပ္ပါနိ ဒုဂ္ဂတိံ န ဂမိဿတိ, ဒေဝေသု ဒေဝသောဘဂ္ဂံ ဒိဗ္ဗံ ရဇ္ဇံ ပသာသိတွာ မနုဇေသု **ရဇ္ဇေ** သကလရဇ္ဇေ မနုဇိန္ဒော ရာဇာ ဘဝိဿတိ။ **သော** ပုရိသော စရိမံ ပဗ္ဗဇိတွာ, ဓမ္မံ သစ္ဆိကတွာ စ ဓုတရာကေ **ဝဋံသကော** နာမ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ။

တထာဂတေ ဝါ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ ဝါ ပစ္စေက **သမ္ဗုဒ္ဓေ** ဝါ **တဿ** တထာဂတဿ သာဝကေ ဝါ စိတ္တေ ပသန္နမှိ ဒက္ခိဏာ အပ္ပကာ နာမ နတ္ထိ။

ဗုဒ္ဓါ **ဇာံ** တွေကာတိ အစိန္တိယာ ဘဝန္တိ။ **ဗုဒ္ဓဓမ္မာ** ဗုဒ္ဓဂုဏာ **ဇာံ** တွေကာတိ အစိန္တိယာ ဘဝန္တိ, အစိန္တိယေ ပသန္နာနံ **ဝိပါကော** ပုညဝိပါကော **ဇာံ** တွေကောတိ အစိန္တိယော ဟောတီတိ ဇော်ာံ အဓိပ္ပါယော။

၉၆. "**က္ကဓာ**ဟံ , ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ။ပေ.။ အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ ဣတိ မေ သုတ"န္တိ **ဣဒံ** သုတ္တမ္ပိ တသနာဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။ ဘိက္ခဝေ, **က္ကဓ** ဣမသ္မိံ သာသနေ အဟံ ဧကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဇာံ မမ စေတသာ ဧကစ္စဿ ပုဂ္ဂလဿ **စေတော** စိတ္တံ ပရိစ္စ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ ဇာံ ပဇာနာမိ, **ယထာ** ယေန ပကာရေန အယံ ပုဂ္ဂလော ယဥ္စ အနာဒိ**ပဋိပဒံ** ပဋိပန္နော, ယဥ္စ ဒဿနာဒိ **မဂ္ဂံ** သမာရုဠှော ဟုတ္ဝာ တံ ပဋိပဒံ, မဂ္ဂဥ္စ **ဣရိယတိ** ပဝတ္တေတိ, **ဣမမှ** ဣမသ္မိဥ္စ သမယေ **အယံ** ပုဂ္ဂလော စေ ကာလံ ကရေယျ, ဇာံ သတိ အာဘတံ ဝတ္ထုံ နိက္ခိပတိ ယထာ, ဇာံ တာယ ပဋိပဒာယ တေန မဂ္ဂေန သဂ္ဂေ အတ္တနိက္ခိတ္တော ဘဝေ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဘိက္ခဝေ, **အဿ** ပုဂ္ဂလဿ စိတ္တံ **ဟိ** ယသ္မာ **ပသန္နံ** ပသာဒိတံ, တသ္မာ နိက္ခိတ္တော ဘဝေ။ **က္ကဓ** သာသနေ, လောကေ တ ဧကစ္စေ **သတ္တာ** ပုဂ္ဂလာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ စေတောပသာဒဟေတု ခော ပန ဥပပဇ္ဇန္တီတိ ဇာံ အဟံ ပဇာနာမီတိ ဘဂဝတာ ဧတမတ္ထံ အဘာေစ။ **တတ္ထ** တသ္မိံ အတ္ထေ သင်္ဂဟဝသေန ပဝတ္တံ **ဇော်ာံ** "ပသန္နစိတ္တံ ဥတ္ဝာတန။ပေ.။ သဂ္ဂံ သော ဥပပဇ္ဇတီ"တိ ကထာဝစနံ ဝုစ္စတိ။ အယမ္ပိ အတ္ထော ဘဂဝတာ ဝုတ္တော, ဣတိ **မေ** မယာ သုတန္တိ ယောဇနာ။

"သုဝဏ္ဏစ္ဆဒနံ နာဝံ။ပေ.။ တောဒိသံ ကတပုညာ လဘိ"န္တိ **ဣဒံ** သုတ္တမ္ပိ တသနာဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။ **နာရိ** ဒေဝဓီတာ **သုဝဏ္ဏစ္ဆဒနံ** သုဝဏ္ဏာလင်္ကာရေဟိ ဆာဒိတံ နာဝံ အာရုယှ တိဋ္ဌသိ, **ဟောက္ခရဏီ** ဒေဝဟောက္ခရဏိ သြဂဟာသိ, ပဒုမံ ဟာဏိနာ ဆိန္ဒသိ။

ဒေဝတေ **ကေန** ကမ္မေန **တေ** တဝ တာဒိသော ဝဏ္ဏော တာဒိသော အာနုဘာဝေ တာဒိသီ ဇုတိ ဘဝတိ, ဒေဝတေ **တေ** တဝ ယေ ကေစိ ဘောဂ မနသာ ဣစ္ဆိတာ ဘဝန္တိ, တေ ဘောဂ စ ကေန ကမ္မေန ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဒေဝတေ မေ ပုဋ္ဌိတာ တ္ဝံ **သံသ** သံသာဟိ **ဣဒံ** သဗ္ဗံ ကိဿ ကမ္မဿ စ ဖလန္တိ သက္ကော ပုစ္ဆတိ။

ဒေဝရာဇေန ပုဋ္ဌိတာ သာ ဒေဝဓီတာ အတ္တမနာ ဟုတ္ဝာ ပဥှံ ပုဋ္ဌာ သက္ကဿ ဗျာကာသိ။ ဒေဝရာဇာ **အဒ္ဓာနံ** ဒီဃမဂ္ဂံ ပဋိပန္နာ အဟံ ယသဿိနော **ကဿပဿ** ဘဂဝတော မနောရမံ ထူပံ အဒ္ဒသံ, ဒိသ္ဝာ **တတ္ထ** ထူပေ စိတ္တံ ပသာဒေသိံ။ ပသန္နာဟံ သေဟိ ဟာဏီဟိ ပဒုမပုပ္ဖေဟိ ပူဇေသိံ။ တဿေဝ ကမ္မဿ ဣဒံ သဗ္ဗံ ဖလံ ဝိပါကော ဘဝေ။ ကတပုညာဟံ တောဒိသံ ဖလံ အလဘိန္တိ သက္ကဿ ဗျာကာသိ။ ဣတိ မေ သုတန္တိ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဝဒတီတိ ယောဇနာ။

"ယထာနိဒ္ဒိဋ္ဌရိတသုတ္တာနိယေဝ တသနာဘာဂိယသုတ္တာနိ ပရိပုဏ္ဏာနီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"အနကထာ သီလကထာ သဂ္ဂကထာ ပုညကထာ ပုညဝိပါကကထာတိ ဣဒံ တသနာဘာဂိယ"**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယာယ ဒေသနာယ အနဥ္စ အနဖလဥ္စ ဒဿိတံ, သာ ဒေသနာ **အနကထာ** နာမ။ ယာယ ဒေသနာယ သီလဥ္စ သီလဖလဥ္စ ဒဿိတံ, သာ ဒေသနာ **သီလကထာ** နာမ။ ယာယ ဒေသနာယ သဂ္ဂ စ သဂ္ဂေသု နိဗ္ဗတ္တာပကဥ္စ ကမ္မံ ဒဿိတံ, သာ **သဂ္ဂကထာ** နာမ။ ယာယ ဒေသနာယ အနသီလဘာဝနာဒိဝသေန ဒသဝိဓံ ပုညကမ္မံ ဒဿိတံ, သာ **ပုညကထာ** နာမ။ ယာယ ဒေသနာယ တာဒိသဿ ပုညကမ္မဿ ဝိဝိဓော အယံ ဝိပါကော ဣမဿ ပုညဿ ဝိပါကောတိ နိယမေတ္ဝာ ဒဿိတော, သာ **ပုညဝိပါကကထာ** နာမ။

ဒသဗလရောနံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ ဥဒ္ဒိဿကတေသု သရီရဓာတုံ အဗ္ဘန္တရေ ဌပေတ္ဝာ ပံသူဟိ ကတေသု ထူပေသု ယေ နရာ ပသန္နာ, တေ နရာ **တတ္ထ** ထူပေ **ကာရံ** ပုညံ ကတ္ဝာ သဂ္ဂေသု ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ ပမောဒန္တီတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** သုတ္တံ တ။ပေ.။ သုတ္တံ။

၉၇. **ဒေဝပုတ္တသရီရဝဏ္ဏာ** ဒေဝပုတ္တသရီရသဒိသဝဏ္ဏာ **သုဘဂသဏ္ဌိတိ** သောဘဂ္ဂယုတ္တသဏ္ဌာနာ **သဗ္ဗေ** ဇနာ ဥဒကေန ပံသုံ တေမေတ္ဝာ ထူပံ ဝမှေထ, သော အယံ ထူပော ကဿ ပုဂ္ဂလဿ ထူပောတိ ပုစ္ဆတိ။

သုဂတ္တေ သုန္ဒရဂတ္တေ ဒေဝတေ **တသ္မိံ** ထူပေ ပသန္နာ ဣမေ ဒေဝမနုဇာ **ကာရံ** ပုညံ ကရောန္တာ ဟုတွာ ဇရာမရဏတော ပမုစ္စရေ။ သော အယံ ထူပေ ဟ မဟေသိနော ဒသဗလဓမ္မဓာရိနော သုဂတဿ ထူပေဟတိ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ အာဟာတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** သုတ္တံ တ။ပေ.။ သုတ္တံ။

ယာဟံ ယာ အဟံ မဟေသိနော ထူပံ စတ္တာရိ ဥပ္ပလာနိ စ မာလဉ္စ အဘိရောပယိံ, တေန မယာ ကတံ **တံ** ပုညံ ဥဠာရံ ဝတ **အာသိ** အဟောသိ။ **တတော** ကပ္ပတော အဇ္ဇ ကပ္ပာ တိံသံ ရေတ္တိ သတ္တနော ထူပံ ပူဇေတွာ တတ္တကာနိ ဒုဂ္ဂတိံ န ဇာနာမိ, ဝိနိပာတံ န ဂစ္ဆာမီတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** သုတ္တံ တ။ပေ.။ သုတ္တံ။

အဟံ **ဗာတ္တိံသလက္ခဏရေသ္သ** ဗာတ္တိံသလက္ခဏဓရေန သမ္ပန္နဿ ဝိဇိတဝိဇယဿ လောကနာထဿ ထူပံ အပူဇေသိံ, ပူဇေတွာ **သတသဟဿံ ကပ္ပေ** အာယုကပ္ပေ ပမုဒိတော အာသိံ။ မယာ ယံ ပုညံ ပသုတံ, တေန ပုညေန ဝိနိပာတံ **အနာဂန္တုံန** အနာဂန္တွာ **ဒေဝသောဘဂ္ဂံ** သမ္ပတ္တိံ စ ဒေဝရဇ္ဇာနိ စ တာနိ အကာရိံ ။ အထ တ ဒေဝသောဘဂ္ဂဉ္စ မယာ ကာရိတံ, ရဇ္ဇာနိ စ မယာ ကာရိတာနိ။

အဒန္တဒမကဿ သာသနေ **ယံ စက္ခုံ** ပညာစက္ခုံ ပဏိဟိတံ, တထာ **စိတ္တံ** ယံ ဝိမုတ္တစိတ္တံ ပဏိဟိတံ, တံ သဗ္ဗံ ပညာစက္ခုံ ဝိမုတ္တစိတ္တံ **မေ** မယာ လဒ္ဓံ, အဟံ ဝိဓုတလတာသင္ခာတတဏှာ ဟုတွာ **ဝိမုတ္တစိတ္တာ** ဖလဝိမုတ္တစိတ္တ သမ္ပန္နာ အမှိတိ အတေစာတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** သုတ္တံ တ။ပေ.။ သုတ္တံ။

၉၈. ဝိမုတ္တစိတ္တေ ဖလဝိမုတ္တစိတ္တသမ္ပန္နေ **အခိလေ** ပဉ္စစေတောခိလရဟိတေ အနာသဝေ **အရဏဝိဟာရိမှိ** အရဏဝိဟာရသီလေ **အသင္ဂမာနသေ** အလဂ္ဂမာနသေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓသ္မိံ သာမာကပတ္တောဒနမတ္တမေဝ ဒက္ခိဏံ အအာသိံ။

တသ္မိံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ **ဥတ္တမံ ဓမ္မံ** ပစ္စေကဗောဓိဓမ္မံ **သြကပ္ပယိံ** ''သော ဥတ္တမော ဓမ္မော အတ္ထိ''တိ သဒ္ဒဟိံ။ **ဇဝံ** အရိယဝိဟာရေန ဝိဟာရီဟိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေဟိ **မေ** မမ သင္ဂမော ကတော **သိယာ** ဘဝေ, ကုအာသုပိ စ အဟံ အပေက္ခတ မာ ဘဝေယ္ယန္တိ မာနသံ တသ္မိဉ္စ ဓမ္မေ **ပဏိဓေသိံ** ''ဣမိနာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေန လဒ္ဓဓမ္မံ အဟမ္ပိ သစ္ဆိကရေယျ''န္တိ စိတ္တံ ပဏိဒဟိံ။

တသ္သေဝ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ ကတဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပာကတော အဟံ ဒီဃာယုကေသု **အမမေသု** ''မမ ပရိဂ္ဂ ဟော''တိ ပရိဂ္ဂဟာဘာဝေန အပရိဂ္ဂဟေသု ဝိသေသကမီသု အဟီနကမီသု **ကုရူသု** ဥတ္တရကုရူသု **ဟဏီသု** သတ္တေသု သဟဿက္ခတ္တုံ **ဥပပဇ္ဇထ** ဥပပဇ္ဇိံ။

တဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပာကတော ဝိစိတ္ရမာလာဘရဏာနုလေပီသု **ယသဿီသု** ပရိတရဝဏ္ဏေသု **တိဒသော** ဒေ တေ အဟံ ဝိသိဋ္ဌကာယူပဂတော ဟုတွာ သဟဿက္ခတ္တုံ ဥပပဇ္ဇထ။

တဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပာကတော အဟံ ဝိမုတ္တစိတ္တော အခီလော အနာသဝေ ဟုတွာ **ဟိတာဟိတာသီဟိ** ကုသလာကုသလဝီတိဝတ္တေဟိ အန္တိမဒေဟဓာရိဘိ **ဣမေဟိ** ပစ္စေကဗုဒ္ဓေဟိ, ဗုဒ္ဓသာဝကေဟိ တ **မေ** မမ သမာဂမော အာသိ။

''သီလဝတော ယံ ဣစ္ဆိတံ, တံ သမိဇ္ဈတေ''တိ ဣမံ ဝစနံ တထာဂတော ဇိနော ပစ္စက္ခံ ကတွာ အဝစ ခေ, **ယထာ ယထာ** ယေန ယေန ပကာရေန မေ မနသာ ဝိစိန္တိတံ, **တထာ** တထာ တေန တေန ပကာရေန သမိဒ္ဓံ ဘဝတိ။ **အယံ** ဘတေ အန္တိမော ဘတေတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** သုတ္တံ တ။ပေ.။ သုတ္တံ။

ဧကေတိံသမှိ ကပ္ပမှိ ဇိနော အနေဇော အနန္တဒဿီ **''သိခီ''**တိ ဣတိနာမကော ဥပပဇ္ဇိ။ တဿာပိ ဘဂဝတော ရာဇာ ဘာတာ **သိခိဒ္ဓေ** စ သိခီ ဣတိနာမကေ ဗုဒ္ဓေ စ တဿ ဘဂဝတော **ဓမ္မေ** စ အဘိပ္ပသန္နော လောကဝိနာယကမှိ ပရိနိဗ္ဗုတေ သတိ ဒေဝတိဒေဝဿ နရုတ္တမဿ မဟေသိနော ဝိပုလံ မဟန္တံ သမန္တတော ကဝုတိကံ ထူပံ အကာသိံ။

တသ္မိံ ထူပေ **ဗလိံ** ပူဇာဗလိံ အဘိဟာရိ မနုဿော ဇာတိသုမနံ ပဂ္ဂယှဟ ပဟဋ္ဌော ပူဇေသိ။ **အဿ** မနုဿဿ သ ကေံ ပုပ္ဖံ တတေန ပဟရိတံ ဟုတွာ ပတိတံ။ အဟံ **တံ** ပတိတံ ကေံ ပုပ္ဖံ ဂဟေတွာ **တဿေဝ** ပုပ္ဖသာမိကဿ အအာသိံ။

သော မနုဿော ပုပ္ဖသာမိကော အဘိပ္ပသန္နစိတ္တော ဟုတွာ မံ ''တွဝမေဝ တေံ ကေံ ပုပ္ဖံ ပူဇာ''တိ အအာသိ။ **ဒအာသီ**တိ ဧတ္ထ ဒ-ကာရော အာဂမော။ အဟံ **တံ** ကေံ ပုပ္ဖံ ဂဟေတွာ **ဗုဒ္ဓံ** ဗုဒ္ဓဂုဏံ ပုနပ္ပုနံ အနုဿရန္တော ယသ္မိံ က ပေ အဘိရောပယိံ, **တတော** ကပ္ပတော အဋ္ဌ ကပ္ပာ တိံသံ အဟေသုံ။ တေသု ကပ္ပေသု ဒုဂ္ဂတိံ နာဘိဇာနာမိ, ဝိနိပာ တဥ္စ န ဂစ္ဆာမိ, ဣဒံ ဖလံ ထူပပူဇာယ ဖလန္တိ အတ္ထော။ **ဣဒံ** သုတ္တံ တ။ပေ။ သုတ္တံ။

ဗုဟ္မဒတ္တဿ ဗုဟ္မဒတ္တနာမကဿ ရာဇိနော ကပိလံ နာမ နဂရံ **သုဝိဘတ္တံ** ဘာဂတော သုဋ္ဌု ဝိဘတ္ တံ, **မဟာပထံ** မဟာပထသမ္ပန္နံ **အာကိဏ္ဏံ,** နာနာဇာတိကေဟိ မနုဿေဟိ ပရိပုဏ္ဏံ, ဣဒ္ဓံ ဖိတဥ္စ အာသိ။

ပဥ္စာလာနံ တတ္ထ ပုရုတ္တမေ အဟံ ကုမ္ဘာသံ ဝိက္ကိဏိံ, သော အဟံ ယသဿိနံ **ဥပရိဋ္ဌံ** ဥပသမီပေ ဋ္ဌိတံ အရိဋ္ဌ ဋ္ဌံ နာမ **သမ္ဗုဒ္ဓံ** ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ အဒ္ဒသိံ, ဒိသွာ ဟဋ္ဌော စိတ္တံ ပသာဒေတွာ နရုတ္တမံ အရိဋ္ဌံ မေ ဂေဟသ္မိံ **ယံ** ခုဝဘာ တ္တံ **ဝိဇ္ဇထ** ဝိဇ္ဇိ, တေန ခုဝဘတ္တေန နိမန္တေသိံ။

ယတော စ ယသ္မိံ ကာလေ စ ကတ္တိကော ယဿံ ပန္နရသီပုဏ္ဏော, သာ **ပုဏ္ဏမာသီ** ပန္နရသီ ဥပဋ္ဌိတာ, **တ တော စ** တသ္မိံ ကာလေ စ အဟံ နဝံ ဒုဿယုဂံ ဂယှဟ **အရိဋ္ဌဿ** အရိဋ္ဌနာမကဿ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ဥပနာမေသိံ။

နရုတ္တမော အနုကမ္ပကော ကာရုဏိကော တဏှာဟာနိဃာတကော **မုနိ** ပစ္စေကဗုဒ္ဓော **ပသန္နစိတ္တံ** မံ ဉတွာန ပ ဋိဂ္ဂဏှိ။

အဟံ ကလျာဏံ ဗုဒ္ဓဝဏ္ဏိတံ ကမ္မံ ကရိတွာန ဒေဝေ စ မနုဿေ စ သန္ဓာဝိတွာ တတော စုတော ဗာရာဏသိ ယံ နဂရေ အမှေ ကုလသ္မိံ သေဋ္ဌိဿ ဧကပုတ္တကော ဥပ္ပဇ္ဇိံ, ဟဏေဟိ စ ပိယတရော အာသိံ။

တတော စ တသ္မိံ ကာလေ ဝိညုတံ ပတ္တော ဟုတွာ ဒေဝပုတ္တေန စောဒိတော အဟံ ဟာသာအ သြရုဟိတွာန **သ မ္ဗုဒ္ဓံ** ဘဂဝန္တံ ကေတမံ ဥပသင်္ကမိံ။

သော သမ္ဗုဒ္ဓော ဘဂဝ ကေတမော အနုကမ္ပာယ မေ ဓမ္မံ အဒေသေသိ။ **ဒုက္ခံ** ဒုက္ခသစ္စဥ္စ **ဒုက္ခသမုပ္ပာဒံ** သမုဒယသစ္စဥ္စ **ဒုက္ခဿ အတိက္ကမံ** နိရောဓသစ္စဥ္စ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ ဒုက္ခူပသမကမိနံ **မဂ္ဂံ** မဂ္ဂသစ္စဥ္စ ဣတိ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဒေသိတာနိ, တဒုပ္ပာဒကံ ဓမ္မံ **မုနိ** ဘဂဝ ကေတမော အဒေသယိ။

အဟံ **တဿ** ဘဂဝတော ကေတမဿ ဝစနံ သုတွာ သာသနေ ရတော ဟုတွာ ဝိဟရိံ, အဟံ ရတ္တိန္ဒိဝံ အတန္ဒိ တော ဟုတွာ သမထံ ပဋိဝိဇ္ဈိံ။

အဇ္ဈတ္တဥ္စ ယေ အာသဝ, ဗဟိဒ္ဓာ စ ယေ အာသဝ မဂ္ဂေန သမုစ္ဆိန္နာ အာသုံ, **သဗ္ဗေ** တေ အာသဝ **မေ** မမ ဝိဇ္ဇိံသု, ပုန န စ ဥပ္ပဇ္ဇရေ။

ဒုက္ခံ ''ပရိယန္တကတံ ယဿ ဒုက္ခဿာ''တိ **ပရိယန္တကတံ** အာသိ, အယံ သမုဿယော ဇာတိမရဏသံသာ ရော **စရိမော** အန္တိမော အာသိ, ဣာအနိ ဣမဿ အတ္တဘာဝဿ အနန္တရံ ပုနဗ္ဘဝေ မမ နတ္ထီတိ အတ္ထော။ ယံ နာနာဝိဓံ တသနာဘာဂိယံ သုတ္တံ ဥဒအဟရဏဝသေန နိဒ္ဒရိတံ, **ဣဒံ** နာနာဝိဓံ သုတ္တံ တသနာဘာဂေ ပု ညကောဋ္ဌာသေ ဝိသယေ တစကညပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **တသနာဘာဂိယံ** သုတ္တံ နာမ။

နာနာဝိဓံ တသနာဘာဂိယံ သုတ္တံ အာစရိယေန နိဒ္ဒရိတံ, အမှေဟိ စ ဉာတံ, ''ကတမံ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ သုတ္ တ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ကတမံ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ သုတ္တ''** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထ** တေသု သောဠသသု သံကိလေသဘာဂိယာဒီသု သုတ္တေသု ကတမံ သုတ္တံ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမာတိ ပုစ္ဆတိ။

ဥဒ္ဓံ ဗြဟ္မလောကေ **အဓော** ကာမာဝစရေ ဘဝေ **သဗ္ဗဓိ** သဗ္ဗေသု ဘဝေသု **ဝိပ္ပမုတ္တော** အရဟာ **“အယံ** နာမ ဓမ္မော အဟံ အသ္မိ”တိ အနာနုပဿီ, ဧဝံ ဝိမုတ္တော အရဟာ အတိဏ္ဏပုဗ္ဗံ ဩဃံ အပုနဗ္ဘဝါယ **ဥဒတာရိ** ဥတ္တိဏ္ဏောတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** သုတ္တံ နိဗ္ဗေဓဘာဂေ သေက္ခဓမ္မေ ဝိသယေ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ** သုတ္တံ နာမ။

“တွေ့ကမေတ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“သီလဝတော”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အာနန္ဒ, သီလဝတော ပုဂ္ဂလဿ “ကိန္တိ **မေ** မမ အဝိပ္ပဋိသာရော **ဇာယေယျ** ပဝတ္တေယျာ”တိ စေတနာ **န ကရဏီယာ** န ကာတဗ္ဗာ။ အာနန္ဒ, သီလဝတော အဝိပ္ပဋိသာရော ယံ **ဇာယေယျ** ပဝတ္တေယျ, **သော** အဝိပ္ပဋိသာရဿ ဇာယနာ ပဝတ္တနာ ဓမ္မတာ ဘဝတိ။ အာနန္ဒ, **အဝိပ္ပဋိသာရိနာ** ပုဂ္ဂလေန “ကိန္တိ **မေ** မမ ပါမောဇ္ဇံ **ဇာယေယျ** ပဝတ္တေယျာ”တိ စေတနာ န ကရဏီယာ, အာနန္ဒ, **အဝိပ္ပဋိသာရိနော** ပုဂ္ဂလဿ ပါမောဇ္ဇံ ယံ **ဇာယေယျ** ပဝတ္တေယျ, **သော** ပါမောဇ္ဇဿ ဇာယနာ ပဝတ္တနာ ဓမ္မတာ။ သေသေသုပိ ဣမဿ ယောဇနာနယာနုသာရေန ယောဇနာနယော ဂဟေတဗ္ဗော။ **ဣဒံ** သုတ္တမ္ပိ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။

အာတာပိနော ကိလေသာနံ အာတာပေန သမ္မပ္ပဓာနေန သမန္နာဂတဿ **ဈာယတော** ဈာယန္တဿ **ဗြာဟ္မဏဿ** ဗာဟိတပါပဿ ခီဏာသဝဿ **ဓမ္မာ** အနုလောမပစ္စယာကာရပဋိဝေဓသာဓကာ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ **ယဒါ** ယသ္မိံ ကာလေ **ပါတုဘဝေ** ဧကန္တေန **ပါတုဘဝန္တိ** ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ အထ ဝါ **ဓမ္မာ** စတုအရိယသစ္စဓမ္မာ **ပါတုဘဝန္တိ** ပကာသယန္တိ အဘိသမယဝသေန ပါကဋာ ဟောန္တိ။ **အထ** တ ပါတုဘဝနကာလေ **အဿ** အာတာပိနော ဈာယတော ဗြာဟ္မဏဿ ခီဏာသဝဿ သဗ္ဗာ ကင်္ခါ **ဝပယန္တိ** အပဂစ္ဆန္တိ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ကသ္မာ? **သဟေတုဓမ္မံ** အဝိဇ္ဇာဒိကေန ဟေတုနာ သဟ ပဝတ္တံ သင်္ခါရာဒိကံ သုခေန အသမ္ဘိဿံ ဒုက္ခက္ခန္ဓဓမ္မံ **ယတော** ယသ္မာ **ပဇာနာတိ** အညာသိ ပဋိဝိဇ္ဈတိ , တတော တသ္မာ ဝပယန္တိ အပဂစ္ဆန္တိ နိရုဇ္ဈန္တီတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** သုတ္တံ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။

ဒုတိယကထာယံ ပန **ပစ္စယာနံ ခယံ** ခယသင်္ခာတံ နိဗ္ဗာနံ **ယတော** ယသ္မာ **အဝေဒိ** အညာသိ ပဋိဝိဇ္ဈိ, တတော တသ္မာ သဗ္ဗာပိ ကင်္ခာ ဝပယန္တီတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** သုတ္တံ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ သုတ္တံ။

တိဿ, တွံ ကိံ နု ကုဇ္ဈသိ? မာ ကုဇ္ဈိ, တိဿ, **တေ** တဝ **အက္ကောဓော** အကုဇ္ဈနံ **ဝရံ** ဥတ္တမံ, **ဟိ** သစ္စံ, တိဿ, တယာ ကောဓမာနမက္ခဝိနယတ္ထံ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ နူတိ ဘဂဝတ အတေစာတိ ယောဇနာ။

အာရညံ အာရညကံ ပံသုကူလိကံ **အညာတုဉ္ဆေန** အညာတအနဘိလက္ခိတဃရပဋိပါဋိယာ ဠတွတ ဥဉ္ဆေန ပိဏ္ဍာဟာတစရဏဝီရိယေန လဒ္ဓေန မိဿကဘောဇနေန ယာပေန္တံ နန္ဒံ **ကဒါ** ကာလေ အဟံ ပဿေယျန္တိ အတေစာတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** သုတ္တံ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ သုတ္တံ။

ကေတမ , **ကိံသု** ကတမံ **ဆေတွတ** ဝဓိတ္ွတ ဝဓန္တော ကောဓပရိဠာဟေန အပရိဒယှမာနော ဟုတ္ွတ သုခံ **သေတိ** သယတိ, **ကိံသု** ကတမံ **ဆေတွတ** ဝဓိတ္ွတ ဝဓန္တော ကောဓဝိနာသေန ဝိနဋ္ဌအောမနဿော ဟုတ္ွတ န သောစတိ, ကေတမ, တွံ ကိဿ ဧကဓမ္မဿ **ဝဓံ** ဝဓနံ ရောစေသီတိ ဗြာဟ္မဏော ပုစ္ဆတိ။

ဗြာဟ္မဏ, **ကောဓံ** ကုဇ္ဈနံ **ဆေတွတ** ဝဓိတ္ွတ ဝဓန္တော ကောဓပရိဠာဟေန အပရိဒယှမာနော ဟုတ္ွတ သုခံ **သေတိ** သယတိ, **ကောဓံ** ကုဇ္ဈနံ **ဆေတွတ** ဝဓိတ္ွတ ဝဓန္တော ကောဓဝိနာသေန ဝိနဋ္ဌအောမနဿော ဟုတ္ွတ န သောစတိ, **ဝိသမူလဿ** ဝိသသဒိသဿ ဒုက္ခဿ မူလဘူတဿ **မဓုရဂ္ဂဿ** မဓုရသင်္ခါတဿ သုခပရိယောသာနဿ **ကောဓဿ** ကုဇ္ဈနဿ **ဝဓံ** ဝဓနံ **အရိယာ** ဗုဒ္ဓါဒယော ပုဂ္ဂလာ ပသံသန္တိ။ **ဟိ** သစ္စံ **တံ** ကောဓံ ကုဇ္ဈနံ **ဆေတွတ** ဝဓိတ္ွတ ဝဓန္တော ကောဓဝိနာသေန ဝိနဋ္ဌအောမနဿော ဟုတ္ွတ **သေတိ** သယတီတိ ယောဇနာ။ **မဓုရဂ္ဂဿာ** တိ စ မဓုရံ စေတသိကသုခံ အဿာဒအဂ္ဂံ ပရိယောသာနံ အဿ ကောဓဿာတိ **မဓုရဂ္ဂေ** တိ သမာသော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကုဇ္ဈန္တဿ ဟိ အက္ကောသိတွတ ပရိဘာသိတွတ ပဟရိတွတ ပရိယောသာနေ စေတသိကသုခဿာဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ။
ဣဒံ သုတ္တံ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ သုတ္တံ။

ကေတမ, ဟနန္တော ဓီရော ဥပ္ပတိတံ **ကိံသု** ကတမံ **ဟနေ** ဟနေယျ။ ဝိနောဒေန္တော ဓီရော ဇာတံ **ကိံသု** ကတမံ **ဝိနောဒယေ** ဝိနောဒယေယျ။ ပဇဟန္တော ဓီရော **ကိံ စ** ကတမံ **ပဇဟေ** ပဇဟေယျ။ ဓီရဿ **ကိဿ** ဓမ္မဿ အဘိသမယော သုခေါတိ ဒေဝတာ ပုစ္ဆတိ။

ဒေဝပုတ္တ, ဟနန္တော ဓီရော ဥပ္ပတိတံ **ကောဓံ** ကုဇ္ဈနံ **ဟနေ** ဟနေယျ။ ဝိနောဒေန္တော ဓီရော ဇာတံ ရာဂံ **ဝိနောဒယေ** ဝိနောဒယေယျ။ ပဇဟန္တော ဓီရော အဝိဇ္ဇံ **ပဇဟေ** ပဇဟေယျ။ သစ္စဓမ္မဿ အဘိသမယော သုခေါတိ ဘဂဝါ အဝေါစာတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** သုတ္တံ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ သုတ္တံ။

၁၀၁. ဘဂဝါ သတ္တိယာ **ဩမဋ္ဌော** ဥပရိတော ယာဝ ဟေဋ္ဌာ ဝိဒ္ဓော ပုရိသော သတ္တိပ္ပဟာနာယ ဝီရိယံ အာရဘတိ ဝိယ, အဂ္ဂိနာ မတ္ထကေ **ဍယှမာနော** အာဒိတ္တသီသော ပုရိသော အဂ္ဂိနိဗ္ဗာပနတ္ထာယ ဝီရိယံ အာရဘတိ ဣဝ, ဧဝံ ကာမရာဂေန ဍယှမာနော ဘိက္ခု **ကာမရာဂပ္ပဟာနာယ** ကာမရာဂဝိက္ခမ္ဘနာယ အပ္ပမတ္တော တယမာနော **သတော** သတိသမ္ပန္နော ဟုတွာ **ပရိဗ္ဗဇေ** ဝိဟရေယျာတိ ဒေဝတာ ကထေသိ။

ဘဂဝါ ပန ''သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနာယ ဝီရိယံ အာရဘိဿတီ''တိ ဒဿေတုံ **''သတ္တိယာ ဝိယ ဩမဋ္ဌော''** တိအာဒိမာဟ။ ဒေဝပုတ္တ, သတ္တိယာ **ဩမဋ္ဌော** ပုရိသော သတ္တိပ္ပဟာနာယ ဝီရိယံ အာရဘတိ ဝိယ, အဂ္ဂိနာ မတ္ထကေ **ဍယှမာနော** အာဒိတ္တသီသော ပုရိသော အဂ္ဂိနိဗ္ဗာပနတ္ထာယ ဝီရိယံ အာရဘတိ ဣဝ, ဧဝံ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ အဘိဘူတော ဘိက္ခု သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ **ပဟာနာယ** မဂ္ဂေန သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနာယ အပ္ပမတ္တော တယမာနော **သတော** သတိသမ္ပန္နော ဟုတွာ **ပရိဗ္ဗဇေ** ဝိဟရေယျာတိ ဘဂဝါ အဝေါစာတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** သုတ္တံ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။

သဗ္ဗေ **နိစယာ** ဘောဂါ **ခယန္တာ** ခယပရိယောသာနာ ဘဝန္တိ, သဗ္ဗေ **သမုဿယာ** ဓမ္မာ **ပတနန္တာ** ပတနပရိယောသာနာ ဘဝန္တိ, **သဗ္ဗေသံ** သတ္တာနံ မရဏမာဂမ္မ **သဗ္ဗေသံ** သတ္တာနံ ဇီဝိတံ အဒ္ဒုဝံ ဘဝတိ, ဣတိ **ဧတံ** ဝုတ္တပ္ပကာရံ **ဘယံ** ဘယဟေတုံ **မရဏံ** သမ္မုတိမရဏံ **အပေက္ခမာနော ပဏ္ဍိတော သုခါဝဟာနိ** ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိက သုခါဝဟာနိ **ပုညာနိ** ဒါနသီလဘာဝနာမယပုညာနိ ကယိရာထာတိ ဒေဝတာ အဝေါစ။

ဒေဝပုတ္တ, သဗ္ဗေ **နိစယာ** ဘောဂါ **ခယန္တာ** ခယပရိယောသာနာ, သဗ္ဗေ **သမုဿယာ** ဓမ္မာ **ပတနန္တာ** ပတနပရိယောသာနာ, **သဗ္ဗေသံ** သတ္တာနံ မရဏမာဂမ္မ **သဗ္ဗေသံ** သတ္တာနံ ဇီဝိတံ အဒ္ဒုဝံ, ဣတိ **ဧတံ** ဝုတ္တပ္ပကာရံ **ဘယံ** ဘယဟေတုံ မရဏံ အပေက္ခမာနော **သန္တိပေက္ခော** သဗ္ဗသင်္ခါရူပသမံ နိဗ္ဗာနံ အပေက္ခမာနော ပဏ္ဍိတော **လောကာမိသံ** ကာမဂုဏံ **ပဇဟေ** ပဇဟေယျာတိ ဘဂဝါ အဝေါစာတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** သုတ္တံ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။

မာဝိဓ **ယေသံ** မုနိနံ စိတ္တံ **ဈာနရတံ** ဈာနေ ရတံ ဟောတိ, တေ မုနယော သုခံ သယန္တိ န သောစန္တိ။ **ပညဝါ** မဂ္ဂပညဝါ သုသမာဟိတော အာရဒ္ဓဝီရိယော **ပဟိတတ္တော** နိဗ္ဗာနံ ပေသိတစိတ္တော ပုဂ္ဂလော ဒုတ္တရံ **ဩဃံ** သံသာရောဃံ တရတိ။

ကာမသညာယ **ဝိရတော** ဝိဂတစိတ္တော ယော ခီဏာသဝေါ **သဗ္ဗသံယောဇနာတီတော** အရဟတ္တမဂ္ဂေန သဗ္ဗသံယောဇနေ အတီတော နန္ဒိဘဝပရိက္ခီဏော အဟောသိ, **သော** ခီဏာသဝေါ **ဂမ္ဘီရေ** သံသာရဏ္ဏဝေ န သီဒတီတိ ယောဇနာ။ နန္ဒိသင်္ခါတာ တဏှာ စ ကာမဘဝရူပဘဝအရူပဘဝါ စ **နန္ဒိဘဝါ,** နန္ဒိဘဝါ ပရိက္ခီဏာ ယဿ ခီဏာသဝဿာတိ **နန္ဒိဘဝပရိက္ခီဏော** တိ သမာသော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဣဒံ** သုတ္တံ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။

အရဟတံ အရဟန္တာနံ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓသာဝကာနံ **ဓမ္မံ** သုစရိတာဒိဘေဒဥ္စ သတ္တတိံသဗောဓိပက္ခိယဘေဒဥ္စ ဓမ္မံ ယော ပဏ္ဍိတော **သဒ္ဒဟာနော** သဒ္ဒဟန္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗာနပ္ပတ္တိယာ **အပ္ပမတ္တော** ဝိစက္ခဏော ဟုတွာ **သုဿူသံ** သုဿူသန္တော ဘဝေ, သော ပဏ္ဍိတော **ပညံ** လောကိယလောကုတ္တရပညံ **လဘတေ** လဘတိ။

ယော ဝီရိယဝါ ပုဂ္ဂလော **ပတိရူပဒေသကာရီ** ဒေသကာလာဒီနိ အဟာပေတွာ လောကိယလောကုတ္တရဓမ္မပတိရူပံ အဓိဂမူပါယံ ကရောတိ, **ဓုရဝါ** စေတသိကဝီရိယေန အနိက္ခိတ္တဓုရော **ဥဋ္ဌာတာ** ကာယိကဝီရိယဝသေန ဥဋ္ဌာနသမ္ပန္နော

နော ဟောတိ, သော ဝီရိယတ ပုဂ္ဂလော **ခနံ** လောကိယလောကုတ္တရခနံ **ဝိန္ဒတေ** အဓိဂစ္ဆတိ။ **သစ္စေန** ဝစီသစ္စေန စ ပရမတ္ထသစ္စေန စ ဗုဒ္ဓါဒိကော သစ္စဓမ္မေ ဌိတော သပ္ပုရိသော ကိတ္တိံ ပပ္ပောတိ။ **ဒဒံ** ဒဒန္တော ယံ ကိဉ္စိ ဣစ္ဆိ တံ ပတ္ထိတံ စတုသင်္ဂဟဝတ္ထုံ ဒဒန္တော သင်္ဂဟန္တော သပ္ပုရိသော **မိတ္တာနိ** ကေန္တမိတ္တာနိ **ဂန္ထတိ** သမ္မာဒေ တိ, **ဧဝံ** စတူဟိ သစ္စဓမ္မမိတိစာဂေဟိ သမန္နာဂတော သော သပ္ပုရိသော **အသ္မာ** လောကာ ပရံ လောကံ **ပေစ္စ** ဂန္တွာ တ ကေန္တေန သောကကာရဏာသ္သ အဘာဝတော န သောစတီတိ ယောဇနာ။

ကေတမ, သဗ္ဗဂန္ထပ္ပဟီနော တီဟိ ဘဝေဟိ ဝိပ္ပမုတ္တော **သတော** သတိသမ္ပန္နော တွံ, သမဏော, **အညံ** ဒေဝ မနုဿာဒိကံ **ယံ အနုသာသသိ** ယံ အနုသာသနံ ကရောသိ, **တံ** အနုသာသနံ သဗ္ဗဂန္ထပ္ပဟီနဿ တီဟိ ဘဝေဟိ **ဝိပ္ပမု တ္တဿ** သမဏဿ **တေ** တဝ န သာဓုတိ သက္ကနာမကော မာရပက္ခိကော ယက္ခော ကထာယ အဇ္ဈဘာသိ။

"သက္က သက္ကနာမက ယက္ခ အနုကမ္ပိတေန ပုရိသေန သဒ္ဓိံ ယေန ကေနစိ **ဝဏ္ဏေန** ကာရဏေန **သံဝာသော** ကေသ္မိံ ဌာနေ သဟဝါသော ဇာယတိ, **တံ** အနုကမ္ပိတဗ္ဗံ သဟဝါသဂတံ ပုရိသံ သပ္ပညော မနသာ **အနုကမ္ပိတုံ န အရ ဟတိ** အနုကမ္ပိတုံယေဝ အရဟတိ။ ယာ **အနုကမ္ပာ** ကရုဏာ, ယာ **အနုဒ္ဒယာ** မေတ္တာ, မုဒိတာ စ ဥပ္ပန္နာ, တာယ အနုက မ္ပာယ ကရုဏာယ, တာယ အနုဒ္ဒယာယ မေတ္တာယ မုဒိတာယ စ သမုဿာဟိတေန ပသန္နေန မနသာ ယော **သပ္ပညော** သပ္ပုရိသော **အညံ** ဒေဝမနုဿာဒိကံ **ယံ အနုသာသတိ** ယံ အနုသာသနံ ကရောတိ, သော သပ္ပညော သပ္ပုရိသော တေန အနုသာသနေန **သံယုတ္တော** ကာမစ္ဆန္ဒာဒီနံ သံယောဇနာနံ ဝသေန အနနုလောမသံယောဂေန သံယုတ္တော န ဟောတီ တိ ဘဂဝါ အဘာသီတိ ယောဇနာ။

၁၀၂. သမဏ, ရာဂေ စ ဒောသော စ က္လမေ ဒွေ ဓမ္မာ **ကုတောနိဒါနာ,** ကိံနိဒါနာ, ကိံပစ္စယာ ဘဝန္တိ, အရတိ စ ရတိ စ လောမဟံသော စ က္လမေ တယော ကုတောဇာ ကုတော ဘဝန္တိ? ကုမာရကာ **ဓင်္ကံ** ကာကံ ဂဟေတွာ ဟဒေ ဒီဃ သုတ္တကေန ဗန္ဓိတွာ သုတ္တကောဋိံ အင်္ဂုလိယံ ဝေဌေတွာ ဩဿဇန္တိ က္လဝ, ဧဝံ မနောဝိတက္ကာ ကုတော သမုဋ္ဌာ ယ စိတ္တံ ဩဿဇန္တီတိ သူစိလောမယက္ခော ဘဂဝန္တံ ပုစ္ဆိ။

ရာဂေ စ ဒောသော စ က္လမေ ဒွေ ဓမ္မာ **က္လတောနိဒါနာ** က္လတော အတ္တဘာဝတော နိဒါနာ ဇာယန္တိ; အရတိ စ ရတိ စ လောမဟံသော စ က္လမေ တယော **က္လတောဇာ** က္လတော အတ္တတော ဘဝန္တိ; ကုမာရကာ **ဓင်္ကံ** ကာကံ ဂဟေတွာ ဟဒေ ဒီဃသုတ္တကေန ဗန္ဓိတွာ သုတ္တကောဋိံ အင်္ဂုလိယံ ဝေဌေတွာ ဩဿဇန္တိ က္လဝ, ဧဝံ မနောဝိတက္ကာ **က္လတော** အတ္တဘာဝတော သမုဋ္ဌာယ စိတ္တံ ဩဿဇန္တိ။

နိဂြောဓဿ **ခန္ဓဇာ** ဟရောဟာ သာခါသု ဇာယန္တိ က္လဝ, ဝနေ ရုက္ခံ နိဿာယ ဇာတာ **မာလုဝ** လတာ တံ ရုက္ခံ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ **ဝိတတာ** ဩတတဝိတတာ တိဋ္ဌတိ က္လဝ, ဧဝံ, ယက္ခ, တွံ သုဏောဟိ **သ္နေဟဇာ** တဏှာသ္နေဟတော ဇာတာ **အတ္တသမ္ဘူတာ** အတ္တနိ သမ္ဘူတာ ပုန အနေကပ္ပကာရာ **မနောဝိတက္ကာ** ဟပမနောဝိတက္ကာ စေဝ တံသမ္ပယုတ္တကိလေသာ စ **ကာမေသု** ဝတ္ထုကာမေသု **ဝိသတ္တာ** လဂ္ဂါ သံသိဗ္ဗိတာ ဌိတာ။

ယေ ပဇာနိတာ "ယံ နိဒါနံ အဿ အတ္တဘာဝဿာ"တိ **ယတောနိဒါနံ နံ** ကိလေသဂဏံ သမုဒယသစ္စံ ပဇာနန္တိ, **တေ** ပဇာနိတာ အတ္တဘာဝသင်္ခါတဿ ဒုက္ခသစ္စဿ နိဒါနဘူတံ **နံ** ကိလေသဂဏံ သမုဒယသစ္စံ မဂ္ဂသစ္စေန **ဝိ နောဒေန္တိ။ အပုနဗ္ဘဝာယ** အပုနဘဝသင်္ခါတာယ နိရောဓသစ္စတ္ထာယ **အတိဏ္ဏပုဗ္ဗံ** အနမတဂ္ဂေ သံသာရေ သုပိ နေနာပိ အတိဏ္ဏပုဗ္ဗံ **ဒုတ္တရံ ဣမံ ဩဃံ** စတုဗ္ဗိဓံ သံကိလေသောဃံ တရန္တီတိ ဘဂဝါ အဘာသီတိ ယောဇနာ။

"ဘဂဝါ, သမဏဓမ္မဿ ကရဏံ နာမ **ဒုက္ကရံ,** ဘဂဝါ, သမဏဓမ္မဿ ကရဏံ နာမ **သုဒုက္ကရံ** သုဋ္ဌုတရံ ဒု က္ကရ"န္တိ ဧကော ကုလပုတ္တော ပဗ္ဗဇိတွာ သမဏဓမ္မံ ကတွာ အရိယဘူမိံ အပ္ပတွာ ကာလံ ကတွာ ဒေဝလော ကေ နိဗ္ဗတ္တော, သော ဒေဝပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ အာဟ။ ကာမဒ, သီလသမာဟိတာ **ဌိတတ္တာ** ဌိတသ ဘာဝ သတ္တ **သေက္ခာ** ပုဂ္ဂလာ **ဒုက္ကရံ တပိ** သမဏဓမ္မံ ကရောန္တိ။ **အနကာရိယုပေတဿ** အနကာရိယံ နိဂ္ဂေဟဘာ ဝံ ဥပဂတဿ ပဗ္ဗဇိတဿ **တုဋ္ဌိ** စတုပစ္စယသန္တောသော သုခါဝဟာ ဟောတီ"တိ ဘဂဝါ အဘာသိ။

‘‘ဘဂဝတ, **ယဒိဒံ** ယာ သော တုဋ္ဌိ သုခာဝဟာ, သော တုဋ္ဌိ ဒုလ္လဘာ’’တိ သော ဒေဝပုတ္တော အာဟ။ ‘‘ကာမဒ, **ယေသံ** သေက္ခာနံ မနော ဒိတ စ ရတ္တော စ **ဘာဝနာယ ရတော** စိတ္တဝူပသမေ ရတော, တေ သေက္ခာ ဒုလ္လဘံ တပိ တုသ္သနံ လဘန္တိ’’တိ ဘဂဝတ အတေစ။

‘‘ဘဂဝတ, **ယဒိဒံ** ယံ ဣဒံ စိတ္တံ ဘာဝနာယ ရတံ, တံ စိတ္တံ ဒုဿမာဒဟ’’န္တိ သော ဒေဝပုတ္တော အာဟ။ ‘‘ကာမဒ, ယေ အရိယာ ဣန္ဒြိယူပသမေ ရတ္တိန္ဒိဝံ ရတာ, တေ အရိယာ ဒုဿမာဒဟံ တပိ စိတ္တံ သမာဒဟန္တိ, ကာမဒ, တေ အရိယာ မစ္စုနော **ဇာလံ** ကိလေသဇာလံ ဆေတွာ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တိ’’တိ ဘဂဝတ အတေစ။

‘‘ဘဂဝတ, ယော မဂ္ဂေ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒာဝသေန ဝိသမော, သော မဂ္ဂေ ဒုဂ္ဂမော’’တိ သော ဒေဝပုတ္တော အာဟ။ ‘‘ကာမဒ, အရိယာ ဒုဂ္ဂမေ ဝိသမေ တပိ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တိ, အနရိယာ ဝိသမေ မဂ္ဂေ အဝံသိရာ ပပတန္တိ, အရိယာနံ သော မဂ္ဂော သမောဝ ဘဝေ, န အသမော။ **ဟိ** သစ္စံ **ဝိသမေ** ဝိသတ္တကာယေ အရိယာ သမာ ဘဝန္တိ’’တိ ဘဂဝတ အတေစာတိ ယောဇနာ။

၁၀၃. ယံ ဇေတဝနံ ဣသိသင္ဃနိသေဝိတံ ဓမ္မရာဇေန အာဝုတ္ထံ, ဣဒံ တံ ဇေတဝနံ မမ **ပီတိသဉ္ဇနနံ** ပီတိယာ သဉ္ဇနနံ ကရံ ဟိ ကရံ ဝေ။

ကမ္မံ မဂ္ဂစေတနာကမ္မဉ္စ **ဝိဇ္ဇာ** မဂ္ဂပညာ စ **ဓမ္မော** သမာဓိ စေဝ သမာဓိပက္ခိကော စ **ဓမ္မော** **သီလံ,** သီလေ ဌိတဿ **ဇီဝိတံ** ဥတ္တမံ, **ဧတေန** အဋ္ဌင်္ဂိကေန မဂ္ဂေန သတ္တာ သုဇ္ဈန္တိ, ဂေတ္တေန တ ဓနေန တ သတ္တာ န သုဇ္ဈန္တိ။

တသ္မာ မဂ္ဂေနေဝ သတ္တာနံ ဝိသုဇ္ဈနတော အတ္တနော အတ္ထံ **သမ္ပဿံ** ပဿန္တော ပဏ္ဍိတော ပေသော **ယောနိသော** ဥပာယေန **ဓမ္မံ** ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မံ **ဝိစိနေ** ဝိစိနေယျ, **ဧဝံ** ဝိစိနနေ သတိ **တတ္ထ** အရိယမဂ္ဂေ ဝိစိနန္တော ပုဂ္ဂလော သုဇ္ဈတိ။

သာရိပုတ္တော သီလေန စ ဥပသမေန စ ပာရင်္ဂတော ဣဝ, ဧဝံ ယောပိ ဘိက္ခု သီလေန စ ဥပသမေန စ ပာရင်္ဂတော, သော ဘိက္ခု **တောဝ ပရမော** သာရိပုတ္တသဒိသော၀ သိယာတိ အနာထပိဏ္ဍိကနာမော ဒေဝပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ အာဟာတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** သုတ္တံ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမ။

အတီတံ အတီတက္ခန္ဓပဉ္စကံ တဏှာဟာဒိဋ္ဌိဟိ နာန္ဝာဂမေယျ, **အနာဂတံ** အနာဂတက္ခန္ဓပဉ္စကံ တဏှာဟာဒိဋ္ဌိ ဟိ **နပ္ပဋိကင်္ခေ** န ပတ္ထေယျ။ **ယံ** ယသ္မာ အတီတံ **ပဟီနံ** နိရုဒ္ဓံ အတ္ထင်္ဂတံ, တသ္မာ အတီတဿ ပဟီနတ္တာ နိရုဒ္ဓတ္တာ အတ္ထင်္ဂတတ္တာ နာန္ဝာဂမေယျ။ **ယံ** ယသ္မာ အနာဂတံ အပ္ပတ္တံ, တသ္မာ န ပဋိကင်္ခေ။

ပစ္စုပ္ပန္နံ ခန္ဓပဉ္စကံ ဝယဓမ္မံ ယတ္ထ ယတ္ထ သန္တာနေ တ, ယတ္ထ ယတ္ထ အရညာဒီသု တ ဥပ္ပန္နံ, **တတ္ထ တတ္ထ** သန္တာနေ တ, **တတ္ထ တတ္ထ** အရညာဒီသု တ နံ ပစ္စုပ္ပန္နဓမ္မံ ယာဟိ အနိစ္စာနုပဿနာဒီဟိ ဝိပဿတိ, တာဟိ အနိစ္စာနုပဿနာဒီဟိ နိဗ္ဗာနံ ရာဂါဒီဟိ အသံဟီရံ အသံကုပ္ပံ ဘဝတိ, **တံ** နိဗ္ဗာနံ ဝိပဿကော ပုဂ္ဂလော ဝိဒွာ တ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏံ ဖလသမာပတ္တိံ အပ္ပေန္တော ဟုတွာ **အနုဗြူဟယေ** ဝဍ္ဎေယျ။

အာတပ္ပံ သံကိလေသာနံ အာတပန္တံ ဝီရိယံ အဇ္ဇေဝ **ကိစ္စံ** ကာတဗ္ဗံ, သုဝေ ဇီဝိတံ တ မရဏံ တ ကော **ဇညာ** ဇာနေယျ, ‘‘သုဝေ တ အနာဒိပုညံ ဇာနိဿာမိ’’တိ စိတ္တံ အနုပ္ပာဒေတွာ ‘‘အဇ္ဇေဝ ကရိဿာမိ’’တိ ဧဝံ ဝီရိယံ ကာတဗ္ဗံ။ **ဟိ** သစ္စံ မရဏကာရဏဘာဝတာယ အဟိဝိစ္ဆိကဝိသသတ္ထာဒိအနေကာယ သေနာယ ဝသေန **မဟာသေနေန တေန** မစ္စုနာ သဒ္ဓိံ မိတ္တသန္ထတကာရေန တ လဉ္စအနေန တ သင်္ဂရံ နတ္ထိတိ။

ဧဝံ မနသိ ကတွာ **ဝိဟာရိံ** ဝိဟရန္တံ အာတာပိံ အဟောရတ္တံ **အတန္ဒိတံ** အနလသံ ဥဋ္ဌာဟကံ သပ္ပုရိသံ ‘‘ဘဒ္ဒေကရတ္တော’’တိ သန္တော မုနိ **ဝေ** ကေန္တေန **အာစိက္ခတေ** အာစိက္ခတိယေဝာတိ ယောဇနာ။

“စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ” တ္ယာဒိသုတ္တံ ဟဋ္ဌိတော စ အဋ္ဌကထာတော စ ဟာကဋံ။

၁၀၄. နာနာဝိဓံ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ သုတ္တံ အာစရိယေန နိဒ္ဒရိတံ, အမ္ဗေဟပိ စ ဉာတံ, ‘‘ကတမံ အသေက္ခဘာဂိယံ သုတ္တ’’န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ကတမံ အသေက္ခဘာဂိယံ သုတ္တ”** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု သောဠသသု သံကိလေသဘာဂိယာဒီသု သုတ္တေသု **ကတမံ** သုတ္တံ အသေက္ခဘာဂိယံ သုတ္တံ နာမာတိ ပုစ္ဆတိ။

ယသ္သ ဥတ္တမပုရိသသ္သ စိတ္တံ သေလူပမံ **ဌိတံ** လောကဓမ္မတတေဟိ နာနုကမ္ပတိ, **ရဇနီယေသု** လာဘာဒီသု ဝိရတ္တံ ဘဝေ, သော ဥတ္တမပုရိသော **ကောပနေယ္ယေ** အလာဘာဒိကေ န ကုပ္ပတိ, တသ္သ ဥတ္တမပုရိသသ္သ စိတ္တံ ဧဝံ အနိစ္စတာဒိနာ ဘာဝိတံ, **နံ** ဘာဝိတစိတ္တံ ဥတ္တမပုရိသံ ဝီတိက္ကန္တလောကဓမ္မဟေတုကံ ဒုက္ခံ ကုတော ဌေဿတီတိ ယောဇနာ။ **က္လဒံ** သုတ္တံ အသေက္ခဘာဂေ ဝိသယေ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **အသေက္ခဘာဂိယံ** သုတ္တံ နာမ။ ဧသ နယော က္လတော ပရေသုပိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

‘‘အသေက္ခဘာဂိယံ သုတ္တံ က္လဒမေတ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော **“အာယသ္မတော စာ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ယော ဗ္ရာဟ္မဏော ဗာဟိတပာပဓမ္မတ္တာ **ဗာဟိတပာပဓမ္မော** ဘဝေ, သော ဗ္ရာဟ္မဏော နိဂ္ဂတဟုံဟုံကတ္တာ **နိဟုံဟုင်္ကော** ဘဝေ, နိဂ္ဂတကိလေသကသာဝတ္တာ **နိက္ကသာဝေ** ဘဝေ, သီလသံဝရေန သံယတစိတ္တတာယ **ယတတ္တော** ဘဝေ, ယော ဗ္ရာဟ္မဏော စတုမဂ္ဂဉာဏဝေဒေဟိ အန္တံ နိဗ္ဗာနံ ဂတတ္တာ **ဝေဒန္တဂူ** ဘဝေ, ဓမ္မေန ဝုသိတဗ္ရဟ္မစရိယတ္တာ **ဝုသိတဗ္ရဟ္မစရိယော** ဘဝေ။ ယသ္သ ဗ္ရာဟ္မဏသ္သ ကုဟိဉ္စိ လောကေ **ဥသ္သဒာ** ရာဂုသ္သဒော ဒေါသုသ္သဒော မောဟုသ္သဒော မာနုသ္သဒော ဒိဋ္ဌုသ္သဒော နတ္ထိ, သော ဗ္ရာဟ္မဏော **ဗ္ရဟ္မဝါဒံ** ‘‘အဟံ ဗ္ရာဟ္မဏောမှီ’’တိ တစံ ဝဒေယ္ယာတိ ဘဂဝတ အတ္တောစာတိ ယောဇနာ။

ယေ ဗုဒ္ဓါ **ဟာပကေ** အကုသလေ ဓမ္မေ ဗာဟိတွာ သဒာ စရန္တိ **သတာ** သတိသမ္ပန္နာ ခီဏာသံယောဇနာ, တေ ဗုဒ္ဓါ လောကသ္မိံ ဗ္ရာဟ္မဏာတိ **ဝေ** ဧကန္တေန ကထိယန္တီတိ အတ္တောစာတိ ယောဇနာ။

ယတ္ထ နိဗ္ဗာနေ အာပေါ စ ပထဝီ စ တေဇော စ ဝါယော စ **န ဂါဓတိ** န ပတိဋ္ဌဟတိ, **တတ္ထ** နိဗ္ဗာနေ **သုက္ကာ** ဂဟာ စေဝ တာရကာ စ န ဇောတန္တိ, **တတ္ထ** နိဗ္ဗာနေ အာဒိစ္စော နပ္ပကာသတိ, **တတ္ထ** နိဗ္ဗာနေ စန္ဒိမာ န ဘာတိ, **တတ္ထ** နိဗ္ဗာနေ တမော န ဝိဇ္ဇတိ။

ယော ဗ္ရာဟ္မဏော **အတ္တနာ** သယံ မုနိ မောနေန ယဒာ တံ နိဗ္ဗာနံ **အဝေဒိ** ဝိန္ဒတိ ပဋိလဘတိ ပဋိဝိဇ္ဈတိ, **အထ** ပဋိဝိဇ္ဈနက္ခဏေ သော ဗ္ရာဟ္မဏော **ရူပါ** ရူပဓမ္မတော စ **အရူပါ** အရူပဓမ္မတော စ **သုခဒုက္ခာ** သုခဒုက္ခတော စ ပမုစ္စတီတိ အတ္တောစာတိ ယောဇနာ။

ယဒါ, ယော ဗ္ရာဟ္မဏော **သကေသု** သကအတ္တဘာဝေသု **ဓမ္မေသု** ဥပာဒါနက္ခန္ဓေသု သစ္စေသု, ဓမ္မေသု စ ပါရဂူ ဟောတိ, **အထ** ပါရဂမနက္ခဏေ သော ဗ္ရာဟ္မဏော **ဧတံ** အဇကလာပကံ တယာ ဝုတ္တံ ဧတံ **ပိသာစံ** ကိလေသပိသာစဉ္စ , တယာ ကတံ **အက္ကုလပ္ပဥ္စ** အက္ကုလံ, ပက္ကုလကရဏံ အတိဝတ္တတီတိ အတ္တောစာတိ ယောဇနာ။

ယော ဘိက္ခု **အာယန္တိံ** အာဂစ္ဆန္တိံ ပုရာဏဒုတိယိကံ ဘရိယံ တ, အညံ အာဂစ္ဆန္တိံ က္လတ္ထိံ တ စိတ္တေန န အဘိနန္ဒတိ, **ပက္ကမန္တိံ** ပုရာဏဒုတိယိကံ ဘရိယံ တ, အညံ ပက္ကမန္တိံ က္လတ္ထိံ တ စိတ္တေန န သောစတိ, **သင်္ဂါ** ပဉ္စဝိဓတောပိ သင်္ဂတော မုတ္တံ သင်္ဂါမဇိံ **တံ** ဘိက္ခုံ ‘‘ဗ္ရာဟ္မဏ’’န္တိ အဟံ ဝဒာမီတိ အတ္တောစာတိ ယောဇနာ။

တ္တေ နဒိယံ ဗဟုဇနော နှာယတိ, သော ဗဟုဇနော နှာယကော **ဥဒကေန** ဥဒကနှာနေန သုစီ န ဟောတိ။ **ယမှိ** ပုဂ္ဂလေ **သစ္စံ,** သစ္စတော သေသ **ဓမ္မော** စ အတ္ထိ, သော ပုဂ္ဂလော သုစီ စ ဟောတိ, သော ပုဂ္ဂလော ဗ္ရာဟ္မဏော စ ဟောတီတိ အတ္တောစာတိ ယောဇနာ; သုစိအသုစိဘာဝေ **ဋ္ဌီကာယံ** ဝိတ္ထာရတော ဝုတ္တော၀။

အာတာပိနော ဈာယတော ယဒ္ဒါ ဗ္ရာဟ္မဏဿ **ဓမ္မာ** သစ္စဓမ္မာ ယဒါ **ဟဝေ** ဧကန္တေန ဟတုဘဝန္တိ, တဒါ ဓမ္မာနံ ဟတုဘဝနက္ခဏေ သော ဗ္ရာဟ္မဏော မာရသေနံ **ဝိဓူပယံ** ဝိဓူပယန္တော တိဋ္ဌတိ။ ''ကိမိတ''တိ ဝတ္တဗ္ဗ ဗတ္တာ **''သူရိယောဝ ဩဘာသယမန္တလိက္ခ''** န္တိ ဝုတ္တံ။ သူရိယော အန္တလိက္ခံ ဩဘာသယန္တော တိဋ္ဌတိ ဣဝ, ဇဝံ တိဋ္ဌတီတိ ယောဇနာ။

ယော ပံသုကူလိကော ဘိက္ခု သဗ္ဗာနိ စတ္တာရိ **ယောကနိ** ဥပဟတိဝတ္တော သကိဋ္ဌနေ လောကေ **အကိဋ္ဌနော ဣ ရိယတိ** စတုဗ္ဗိဓိက္ကေရိယာပထံ ဝတ္တေတိ။ **အပဟာနဓမ္မံ** ဧကနစိ မဂ္ဂေန အပ္ပဟာနသဘာဝံ အပ္ပတ္တကာယေန အပ္ပ တ္တံ **တေဝိဇ္ဇပတ္တံ,** ဣရိယမာနံ သန္တိန္ဒ္ရိယံ တံ ပံသုကူလိကံ ဘိက္ခုံ တုမေ့ပဟ ပဿထ။

အာဇာနိယံ ပုရိသအာဇာနီယံ **ဇာတိဗလနိသေဓံ** ''အဟံ ဇာတိဗ္ရာဟ္မဏော''တိ ဇာတိမတ္တကေန ပဝတ္တမာနဗလနိ သေဓကံ တံ ပံသုကူလိကံ ဘိက္ခုံ သမ္မဟုလာ ဥဋ္ဌာရာ ဒေဝတာ ဗ္ရဟ္မံ ဝိမာနံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝတ **ဣဓ** သာသနေ, ဗ္ရဟ္မဝိ မာနေ တ ပသန္နစိတ္တာ ဟုတ္ဝတ နမဿန္တိ။ **နိဓာတိ** စ တ္တေ **နု**-ကာရော အာဂမော။

ပုရိသာဇည **တေ** တဝ အမ္ဗဟာကံ နမော အတ္ထု, ပုရိသုတ္တမ **တေ** တဝ အမ္ဗဟာကံ နမော အတ္ထု, ယဿ **တေ** တဝ နိဿယံ မယံ နာဘိဇာနာမ, သော တ္ဝံ ကိံ ပုဂ္ဂလံ နိဿာယ ဈာယသီတိ အတ္ထေတိ ယောဇနာ။

ယေ ဘိက္ခူ ကာလေန ကာလံ ဓမ္မဿဝနဝသေန စိရရတ္တံ သမေတိကာ ဘဝန္တိ, ဣမေ ဘိက္ခူ သဟာယာ ဟော န္တိ ဝတ။ **နေသံ** သဟာယာနံ ဘိက္ခူနံ **ဓမ္မေ** ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မေ သဒ္ဓမ္မော သမေတိ။

ကပ္ပိနေန အရိယပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မေ သုဝိနီတာ တေ သဟာယကာ ဘိက္ခူ သတဟိနိံ မာရံ ဇေတ္ဝတ အန္တိမံ **ဒေဟံ** အတ္တဘာဝံ ဓာရေန္တီတိ အတ္ထေတိ ယောဇနာ။

သိထိလံ ဝိရိယံ အာရဗ္ဘ သဗ္ဗဒုက္ခပ္ပမောစနံ ဣဒံ နိဗ္ဗာနံ ယောကဝစရေန န အဓိဂန္တဗ္ဗံ, **အပ္ပေန** အပ္ပကေန ထာမသာ ဣဒံ နိဗ္ဗာနံ န အဓိဂန္တဗ္ဗံ။

အယဥ္စ ယောကဝစရော ဘိက္ခု ဒဟရော, ယော ပုရိသော သတဟိနိံ မာရံ ဇေတ္ဝတ အန္တိမံ **ဒေဟံ** အတ္တဘာဝံ ဓာရေ တိ, သော **အယံ** ပုရိသော သော ဥတ္တမပုရိသောတတိ အတ္ထေတိ ယောဇနာ။ ''ပုရိသော''တိ ဝတ္တဗ္ဗေ ဆန္ဒာနုရက္ခဏ ဝသေန ''ပေါရိသော''တိ ဝုတ္တံ။

မောဃရာဇ, ဒုဗ္ဗဏ္ဏကော လူခစီဝရော သဒါ **သတော** သတိသမ္ပန္နော ခီဏာသဝေ စ ဝိသံယုတ္တော စ ကတကိ စ္စော စ အနာသဝေ စ တေဝိဇ္ဇော စ ဣဒ္ဓိပ္ပတ္တော စ စေတောပရိယာယကောဝိဒေ စ သော ဘိက္ခု သတဟိနိံ မာရံ ဇေတ္ဝတ အန္တိမံ ဒေဟံ ဓာရေတီတိ အတ္ထေတိ ယောဇနာ။

၁၀၅. ''တထာဂတော''တိအာဒီသု ယောဇနာ ဟာကဋ္ဌာ။ **ဣဒံ** သုတ္တံ အသေက္ခဘာဂေ ဝိသယေ တစကဉ္စပကဘာ ဝေန ပဝတ္တနတော **အသေက္ခဘာဂိယံ** သုတ္တံ နာမ။

၁၀၆. နာနာဝိဓံ အသေက္ခဘာဂိယံ သုတ္တံ အာစရိယေန နိဒ္ဒိရိတံ, အမ္ဗေဟဟိ စ ဉာတံ, ''ကတမံ သံကိလေသဘာ ဂိယဥ္စ တသနာဘာဂိယဥ္စ သုတ္တ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ကတမံ သံကိလေသဘာဂိယဥ္စ တသနာဘာဂိယဥ္စ စ သုတ္တ''**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု သောဠသသု သံကိလေသဘာဂိယာဒီသု သုတ္တေသု **ကတမံ** သုတ္တံ သံကိလေသဘာဂိယဥ္စ တသနာဘာဂိယဥ္စ သုတ္တံ နာမာတိ ပုစ္ဆတိ။

ဆန္ဒံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိတ္ဝတ ဆန္ဒံ ဆာဒေန္တော ဘိက္ခုံ ဒုက္ကဋ္ဌာဒိဝဿော အတိဝဿတိ, **ဝိဝဋံ** အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိတ္ဝတ ဝိဝဋံ ဒေသေန္တံ အာစိက္ခန္တံ ဘိက္ခုံ ဒုက္ကဋ္ဌာဒိဝဿော နာတိဝဿတိ, **တသ္မာ** ဆန္နဿ အတိဝ ဿနတော စ ဝိဝဋဿ နာတိဝဿနတော စ **ဆန္နံ** ဆာဒိတဗ္ဗံ အာပတ္တိံ **ဝိဝရေထ** ဒေသေထ အာရောစေထ , **ဧဝံ** ဝိဝ ရဏေ သတိ **တံ** ဝိဝရန္တံ ဘိက္ခုံ ဒုက္ကဋ္ဌာဒိဝဿော နာတိဝဿတီတိ ယောဇနာ။

‘‘ကြမသ္မိံ သုတ္တေ ကိတ္တကေန သံကိလေသော ဒဿိတော, ကိတ္တကေန တသနာ ဒဿိတာ’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ ‘‘ဆန္ဒမတိဝဿတီ’’တိ သံကိလေသော, ‘ဝိဝဋံ နာတိဝဿတီ’တိ တသနာ, ‘တသ္မာ ဆန္နံ ဝိဝရေထ, ဧဝံ တံ နာတိဝဿတီ’တိ အယံ သံကိလေသော စ တသနာ စာ’’တိ ဝုတ္တံ။ **‘‘ဆန္နမတိဝဿတီ’’** တိ ဧတ္တကေန သံကိလေသော ဒဿိတော။ **‘‘ဝိဝဋံ နာတိဝဿတီ’’** တိ ဧတ္တကေန တသနာ ဒဿိတာ။ **‘‘တသ္မာ ဆန္နံ ဝိဝရေထ, ဧဝံ တံ နာတိဝဿတီ’’**တိ ဧတ္တကေန အယံ သံကိလေသော စ ဒဿိတော, အယံ တသနာ စ ဒဿိတာ။ **ဣဒံ** ‘‘ဆန္နံ။ပေ... ဝဿတီ’’တိ သုတ္တံ သံကိလေသဘာဂေ ဝိသယေ စ တသနာဘာဂေ ဝိသယေ စ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ တသနာဘာဂိယဉ္စ** သုတ္တံ နာမ။

‘‘သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ တသနာဘာဂိယဉ္စ သုတ္တံ ဧတ္တကမေတ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **‘‘စတ္တာရောမေ မဟာရာဇာ’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ‘‘တေသု စတူသု ပုဂ္ဂလေသု ကတမေ ပုဂ္ဂလာ သံကိလေသဘာဂိယာ, ကတမေ ပုဂ္ဂလာ တသနာဘာဂိယာ’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **‘‘တတ္ထ ယော စ ပုဂ္ဂလော’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု စတူသု တမောတမပရာယဏာဒီသု ပုဂ္ဂလေသု။ တဿတ္ထော ပာကဋော။ **ဣဒံ** ‘‘စတ္တာရောမေ’’တိအာဒိကံ သုတ္တံ သံကိလေသဘာဂိယေသု ဒွီသု ပုဂ္ဂလေသု စ တသနာဘာဂိယေသု ဒွီသု ပုဂ္ဂလေသု စ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ တသနာဘာဂိယဉ္စ** သုတ္တံ နာမ။

နာနာဝိဓံ သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ တသနာဘာဂိယဉ္စ သုတ္တံ အာစရိယေန နိဒ္ဒိဋ္ဌံ, အမေ့ဟာဟိ စ ဉာတံ, ‘‘ကတမံ သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယဉ္စ သုတ္တံ နာမာ’’တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **တတ္ထ ကတမံ သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယဉ္စ သုတ္တ’’**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တဿတ္ထော ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

အယသံ ယံ ဗန္ဓနဉ္စ အရဇံ ယံ ဗန္ဓနဉ္စ ပဗ္ဗဇံ ယံ ဗန္ဓနဉ္စ လောကေ အတ္ထိ, **တံ** အယသာဒိဗန္ဓနံ ‘‘ဒဠှံ ဗန္ဓန’’န္တိ **ဓီရာ** ဗုဒ္ဓာဒယော ပဏ္ဍိတပုရိသာ န အာဟု။ မဏိကုဏ္ဍလေသု စ ပုတ္တေသု စ အရေသု စ ယာ **သာရတ္တရတ္တာ** ဗလဝရာဂရတ္တာ အပေက္ခာ လောကေ ဝိဇ္ဇတိ, တံ သာရတ္တရတ္တအပေက္ခာသင်္ခာတံ ရာဂဗန္ဓနံ ‘‘ဒဠှံ ဗန္ဓန’’န္တိ **ဓီရာ** ပဏ္ဍိတပုရိသာ အာဟု။ ဣမိနာ သုတ္တပ္ပဒေသေန **အယံ** သာရတ္တရတ္တအပေက္ခာသင်္ခာတော အကုသလဓမ္မော **သံကိလေသော** ဒဿိတော။

‘‘ကေန နိဗ္ဗေဓော ဒဿိတော’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **‘‘ဧတ’’**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဓီရာ** ပဏ္ဍိတပုရိသာ **ဧတံ** ရာဂဗန္ဓနံ ‘‘ဒဠှံ ဗန္ဓန’’န္တိ အာဟု။ **ဧတံ** ရာဂဗန္ဓနံ **ဩဟာရိနံ** ဟေဋ္ဌာ အဟာယံ အဝဟရဏံ ဟောတိ, **သိထိလံ** ဗန္ဓနဋ္ဌာနေ ဆဝိအာဒီနိ အကောပေတတ္တာ သိထိလံ ဟောတိ, **ဒုပ္ပမုဉ္စံ** လောဘဝသေန ဧကဝာရမ္ပိ ဥပ္ပန္နဿ ရာဂဗန္ဓနဿ ဒုမ္မောစယတ္တာ ဒုပ္ပမုဉ္စံ ဟောတိ, ပဏ္ဍိတပုရိသာ **ဧတမ္ပိ** ဝုတ္တပ္ပကာရံ ရာဂဗန္ဓနမ္ပိ မဂ္ဂေန **ဆေတွာန** အနပေက္ခိနော ဟုတွာ ကာမသုခံ ပဟာယ ပရိဗ္ဗဇန္တိ။ ဣတိ ဣမိနာ သုတ္တပ္ပဒေသေန **အယံ** မဂ္ဂေါ **နိဗ္ဗေဓော** ဒဿိတော။ **ဣဒံ** ‘‘အယသ’’န္တိအာဒိကံ သုတ္တံ ရာဂာဒိသံကိလေသဘာဂေ ဝိသယေ စ တသနာဘာဂေ ဝိသယေ စ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ တသနာဘာဂိယဉ္စ သုတ္တံ** နာမ။

၁၀၇. ဘိက္ခဝေ, **ယဉ္စ စေတေတိ** ယဉ္စ စေတနံ နိဗ္ဗတ္တေတိ, **ယဉ္စ ပကပ္ပေတိ** ယဉ္စ ပကပ္ပနံ ကရောတိ, **ယဉ္စ အနုသေတိ** ယဉ္စ အနုသယနံ ဘဝတိ, **ဧတံ** စေတနံ ဧတံ ပကပ္ပနံ ဧတံ အနုသယနံ ဝိညာဏဿ ဌိတိယာ **အာရမ္မဏံ** ပစ္စယော ဟောတိ။ **အာရမ္မဏေ** ပစ္စယေ သတိ တဿ အဘိသင်္ခါရ **ဝိညာဏဿ** ပတိဋ္ဌာ ဟောတိ။ တသ္မိံ အဘိသင်္ခါရဝိ**ညာဏေ** ပတိဋ္ဌိတေ ဝိရူဠှေ သတိ အာယတိံ **ပုနဗ္ဘဝာဘိနိဗ္ဗတ္တိ** ဝိညာဏာဒိနိဗ္ဗတ္တိ ဟောတိ။ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝာဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ သတိ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏံ သမ္ဘဝတိ။ အာယတိံ သောက။ပေ.။ သမုဒယော ဟောတိ။

ဘိက္ခဝေ, စေ နော စေတေတိ, စေ နော ပကပ္ပေတိ, **အထ** တထာပိ စေ **အနုသေတိ** အနုသယနံ ဘဝတိ, ဧဝံ သတိ **ဧတံ** အနုသယနံ **ဝိညာဏဿ** အဘိသင်္ခါရဝိညာဏဿ **အာရမ္မဏံ** ပစ္စယော ဟောတိ။ပေ.။ သမုဒယော ဟောတိ။ **ဣတိ** ဣမိနာ သုတ္တပ္ပဒေသေန **အယံ** ဝုတ္တပ္ပကာရော စေတယနာဒိကော အကုသလဓမ္မော **သံကိလေသော** ဒဿိတော။

‘‘ကေန နိဗ္ဗေဓော ဒဿိတော’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **‘‘ယတော စ’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဘိက္ခဝေ, ယတော စ အရိယ မဂ္ဂိကော နေဝ စေတေတိ, နော စ ပကပ္ပေတိ, နော စ အနုသေတိ, တေ အစေတယန် တေ အကပ္ပန် တေ အနနုသယန် **ဝိ ညာဏဿ** အဘိသင်္ခါရဝိညာဏဿ **အာရမ္မဏံ** ပစ္စယော န ဟောတိ။ပေ။ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏံ နိရုဇ္ဈတိ, အာ ယတိံ သောက။ပေ။ ယာသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ပေ။ နိရောဓော ဟောတိ။ **ဣတိ** ဣမိနာ သုတ္တပ္ပဒေသေန **အယံ** အရိယမဂ္ဂေ **နိဗ္ဗေဓော** ဒဿိတော။ **ဣဒံ** ‘‘ယဉ္စ ဘိက္ခဝေ’’တိအာဒိကံ သုတ္တံ သံကိလေသဘာဂေ ဝိသယေ စ နိဗ္ဗေဓဘာဂေ ဝိသ ယေ စ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယဉ္စ** သုတ္တံ နာမ။

၁၀၈. နာနာဝိဓံ သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယဉ္စ သုတ္တံ အာစရိယေန နိဒ္ဒာရိတံ, အမှေဟိ စ ဉာတံ, ‘‘ကတမံ သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ အသေက္ခဘာဂိယဉ္စ သုတ္တ’’န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **‘‘တတ္ထ ကတမံ သံကိလေ သဘာဂိယဉ္စ အသေက္ခဘာဂိယဉ္စ သုတ္တ’’**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တဿတ္ထော ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဘိက္ခဝေ, အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော **သမုဒ္ဒော** ဇလသာဂရသမုဒ္ဒော ‘‘သမုဒ္ဒော သမုဒ္ဒော’’တိ ဘာသတိ။ ကေနဋ္ဌေ န ဘာသတိ? ဒုပ္ပူရဏဋ္ဌေန စ သံသရဏဋ္ဌေန စ ဒုရတိက္ကမနဋ္ဌေန စ သမုဒ္ဒောတိ ဘာသတိ။ ဇဝံ သတိ, ဘိက္ခ ဝေ, **ဧသော** ဇလသာဂရသမုဒ္ဒော **အရိယဿ** ဘဂဝတော ဝိနယေ ဝုတ္တပ္ပကာရဋ္ဌေန သမုဒ္ဒော န ဟောတိ။ ဘိက္ခ ဝေ, **ဧသော** ဇလသာဂရသမုဒ္ဒော မဟာ ဥဒကရာသိ မဟာ ဥဒကဏ္ဏဝေ ဟောတိ။ ဘိက္ခဝေ, စက္ခု ပုရိသဿ သမုဒ္ ဒော ဟောတိ, **တဿ** စက္ခုဿ **ရူပမယော** ရူပာယတနမယော ဝေဂေါ။ ကေနဋ္ဌေန? ပထဝိတော ယာဝ အကနိဋ္ဌဗြ ဟ္မလောကာ နီလာဒိရူပာရမ္မဏံ သမောသရန္တမ္ပိ ဒုပ္ပူရဏဋ္ဌေန စ အနမတဂ္ဂေ သံသာရေ သံသရဏဋ္ဌေန စ ဒုရတိ က္ကမနဋ္ဌေန စ စက္ခုမေဝ သမုဒ္ဒော ဟောတိ။ နီလာဒိရူပာယတနဿ အပ္ပမေယျဿ အပ္ပမေယျေန ဉမိမယေန ဝေ ဂေန သံသရဏဋ္ဌေန နီလာဒိရူပမေဝ ဝေဂေါ ဟောတိ။ **ဣတိ** ဣမိနာ သုတ္တပ္ပဒေသေန **အယံ** စက္ခု သမုဒ္ဒော ရူပမ ယော ဝေဂေါ စ **သံကိလေသော** သံကိလေသဟေတု ဒဿိတော။

‘‘ကေန အသေက္ခော ဒဿိတော’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **‘‘ယော တ’’**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယသ္မိံ အရဟတ္တဖလေ ဌိ တော **ယော** အရဟာ ရူပမယံ တံ ဝေဂံ **သဟတိ** မနာပေ ရူပေ ရာဂံ, အမနာပေ ရူပေ ဒောသံ, အသမပေက္ခနေ မောဟံ အနု ပ္ပာဒေန္တော ဟုတ္တ ဥပေက္ခကဘာဝေန သဟတိ, **အယံ** အရဟာ, ဘိက္ခဝေ, သဉမိံ သာဝဋ္ဋံ သဂဟံ သရက္ခသံ စက္ခု သမုဒ္ဒံ အတရီတိ ဝုစ္စတိ, တိဏ္ဏော ပာရင်္ဂတော ထလေ တိဋ္ဌတိ ဗြာဟ္မဏောတိ ဝုစ္စတိ။ **ဣတိ** ဣမိနာ သုတ္တပ္ပ ဒေသေန **အယံ** အရဟတ္တဖလဘူတော **အသေက္ခော** ဒဿိတော။

‘‘သောတံ ဘိက္ခဝေ’’ တိအာဒီသုပိ ဣမိနာ နယေန ယထာသမ္ဘဝံ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣဒံ ‘‘သမုဒ္ဒော’’တိ အာဒိကံ သုတ္တံ သံကိလေသဘာဂေ ဝိသယေ စ အသေက္ခဘာဂေ ဝိသယေ စ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **သံ ကိလေသဘာဂိယဉ္စ အသေက္ခဘာဂိယဉ္စ** သုတ္တံ နာမ။

‘‘တတ္ထကမေတ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **‘‘ဆယိမေ’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဘိက္ခဝေ, လောကသ္မိံ သတ္တာနံ **အနယာယ** အနတ္ထာယ ဟာဏိနံ ဗ္ယာဗာဓာယ ဣမေ မယာ ဝုစ္စမာနာ ဗဠိသာ ဆ ဘဝန္တိ။ ကတမေ ဆ? ဘိက္ခဝေ, **စက္ခုဝိညေယျာ** စက္ခုဝိညာဏေန ဝိညေယျာ **ဣဋ္ဌာ** ကာမနီယာ **မနာပာ** မနဝဍ္ဎကာ **ပိယရူပာ** ပိယသဘာဝ **ကာမူပသံဟိ တာ** ကိလေသကာမသဟိတာ **ရဇနီယာ ရူပာ** နီလာဒိရူပာရမ္မဏာ သန္တိ, **တံ** ဝုတ္တပ္ပကာရံ ရူပံ ဘိက္ခု **စေ အဘိနန္ဒတိ** သပ္ပီတိကတဏှာယ အဘိမုခော နန္ဒတိ, **စေ အဘိဝဒတိ** ‘‘အဟော သုခံ အဟော သုခ’’န္တိ ဝဒာပေန္တိယာ တဏှာ ယနဝသေန အဘိဝဒတိ, **စေ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ** ဂိလိတွာ ဝိယ ပရိနိဋ္ဌပေတွာ တိဋ္ဌတိ, ဇဝံ သတိ, ဘိက္ခဝေ, **အယံ** ဘိက္ခု ‘‘ဂိလိတဗဠိသော။ပေ။ ပာပိမတော’’တိ ဝုစ္စတိ။ တ္ထေ စ နီလာဒိဘေဒေန အနေကဝိဓတ္တာ ‘‘ရူပာ ဣဋ္ဌာ။ ပေ။ ရဇနီယာ’’တိ ဗဟုဝစနနိဒ္ဒေသော ကတောပိ ရူပာယတနရူပာရမ္မဏာဘာဝေန စ စက္ခုဝိညေယျဘာဝေန စ ဧကဝိဓ တံ အနတိဝတ္တနတော ‘‘တ’’န္တိ ဧကဝစနနိဒ္ဒေသော ကတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **‘‘သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, သောတဝိညေယျ ယာ’’**တိအာဒီသုပိ ဣမိနာ နယေန ယထာသမ္ဘဝံ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဣတိ** ဣမိနာ သုတ္တပ္ပဒေသေန **အယံ** စက္ခု ဝိညေယျာဒိကော ဆဗ္ဗိဓော ဗဠိသော **သံကိလေသော** ကိလေသဟေတု ဒဿိတော။

‘‘ကေန အသေက္ခော ဒဿိတော’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **‘‘သန္တိ စ’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

အဘောဒိ ဘိန္ဒိ, **ပရိဘောဒိ** ပရိသမန္တတော ဘိန္ဒိ။ **ဣတိ** ဣမိနာ သုတ္တပ္ပဒေသေန **အယံ** အရဟတ္တဖလဘူတော **အသေက္ခော** ဒဿိတော။ **ဣဒံ** ''ဆယိမေ''တိအာဒိကံ သုတ္တံ ဝုတ္တနယေန သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ အသေက္ခဘာဂိယဉ္စ သုတ္တံ နာမ။

၁၀၉. နာနာဝိဓံ သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ အသေက္ခဘာဂိယဉ္စ သုတ္တံ အာစရိယေန နိဒ္ဒါရိတံ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတံ, ''ကတမံ သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယဉ္စ အသေက္ခဘာဂိယဉ္စ သုတ္တ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ကတမံ သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယဉ္စ အသေက္ခဘာဂိယဉ္စ သုတ္တ''**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

အယံ လောကော သတ္တလောကော **သန္တာပဇာတော** ဉာတိဗ္ယသနာဒိဝသေန ဇာတသောကသန္တာပေ စေဝ ရာဂါဒိဝသေန ဇာတပရိဠာဟသန္တာပေ စ **ဖဿပရေတော** အနေကေဟိ ဒုက္ခသမ္ဖဿေဟိ အဘိဘူတော **ရောဒံ** ရောဒန္တော ဝဒတိ။ ကိန္တိ ဝဒတိ? အတ္တနာ ဖုဋ္ဌံ ဒုက္ခံ အဘာဝိတကာယတာယ အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော ဟုတွာ ''အဟော ဒုက္ခံ, ဤဒိသံ ဒုက္ခံ မယှံ သတ္တုနောပိ မာ ဟောတူ''တိအာဒိနာ ရောဒန္တော ဝိလပန္တော ဝဒတိ, ''ကသ္မာ ဇေဝံ ဝဒ တီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''အတ္တတော ယေန ယေန ဟိ မညတီ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဧတေ သတ္တာ ယေန ယေန ကာမဇ္ဇ ေရဇ္ဇာသာဒိနာ ပကာရေန အတ္တတော ဒုက္ခဿ ပဋိကာရံ မညန္တိ, **တတော** ပကာရတော **အညထာ** အညေန ပကာရေန **တံ** ဒုက္ခံ တိကိစ္ဆိတဗ္ဗံ **ဟိ** ယသ္မာ ဟောတိ။

အညထာဘာဝီတိ ယသ္မာ ရောဒံ ရောဒန္တော ဝဒတိ, ယေန ယေန တ ပရဝိဟိံသာဒိပကာရေန အတ္တနော ဝဖုံ မညန္တိ အာသီသန္တိ, တတော ပကာရတော အညထာ အဝမို ဇေ ဟောတိ။ **တံ** အာသီသိတဗ္ဗံ အညထာဘာဝိ အဝမိုတဘာဝိ ဇေ **ဟိ** ယသ္မာ ဟောတိ, တသ္မာ မညိတဗ္ဗဿ အာသီသိတဗ္ဗဿ အညထာ ဘဝနသီလတ္တာ ရောဒံ ရောဒန္တော ဝ ဒတိ, အယံ သတ္တလောကော ရောဒန္တော စ ဟုတွာ ဝဒတိ။ ''ကိ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ဘဝသတ္တော''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဘဝသတ္တော** ကာမဘဝါဒီသု သတ္တော ဝိသတ္တော လောကော **ဘဝမေဝ** ကာမဘဝါဒိဘဝမေဝ အဘိနန္ဒတိ။ **ယံ** ဘဝံ အဘိနန္ဒတိ, တံ ဇရာမရဏာဒိအနေကဗ္ယသနာနုဗန္ဓတ္တာ ဘယာနကဋ္ဌေန **ဘယံ** ဟောတိ။ **ယဿ** ယတော ဇရာ မရဏာဒိတော ဘာယတိ, တံ ဇရာမရဏာဒိဒုက္ခဿ အဓိဋ္ဌာနဘာဝတော **ဒုက္ခံ** ဒုက္ခာဓိဋ္ဌာနံ ဟောတိ။ **ဣတိ** ဣမိနာ သုတ္တပ္ပဒေသေန **အယံ** သန္တာပာဒိကော **သံကိလေသော** သံကိလေသဟေတု ဒဿိတော။

သံကိလေသော ဒဿိတော, ''ကေန နိဗ္ဗေဓော ဒဿိတော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''ဘဝဝိပ္ပဟာနာယ ခေါ''** တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဘဝဝိပ္ပဟာနာယ ခေါ ပန** ကာမဘဝါဒိကဿ ဘဝဿ ပဇဟနတ္ထာယ ဇေ ဣဒံ မယာ အဓိဂတံ မဂ္ဂ **ဗြ ရဟ္မစရိယံ** ဝုဿတိ။ **ဣတိ** ဣမိနာ သုတ္တပ္ပဒေသေန **အယံ** ဗြဟ္မစရိယဘူတော မဂ္ဂော **နိဗ္ဗေဓော** ဒဿိတော။

''ဘဝဝိပ္ပဟာနာယာ''တိအာဒိနာ ဧကန္တေန နိယျာနိကမဂ္ဂေ နိဗ္ဗေဓော အာစရိယေန ဒဿိတော, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတော, ''ကတမော အနိယျာနိကမဂ္ဂေါ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''ယေ ဟိ ကေစိ သမဏာ တ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဟိ**-သဒ္ဒေါ တစာသိလိဋ္ဌတ္တော။ ယေ ကေစိ သမဏာ တ ယေ ကေစိ ဗြာဟ္မဏာ တ **ဘဝေန** ရူပဘဝေန **ဘဝဿ** ကာမ ဘဝဿ ဝိပ္ပမောက္ခံ အာဟံသု, **ဘဝေန** အရူပဘဝေန **ဘဝဿ** ကာမဘဝဿ စေဝ ရူပဘဝဿ စ ဝိပ္ပမောက္ခံ အာဟံသု, သဗ္ဗေ တေ သမဏာ တ သဗ္ဗေ တေ ဗြာဟ္မဏာ တ **ဘဝသ္မာ** ဝုတ္တပ္ပကာရဘဝတော အဝိပ္ပမုတ္တာ ဘ ဝန္တီတိ အဟံ ဝဒာမိ။

''ရူပဘဝါဒိနာ ယေ စ ကာမဘဝါဒိဘဝဿ ဝိပ္ပမောက္ခံ အာဟံသူ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ ဝိဘဝေန ဘဝဿ နိဿ သရဏံ အာဟံသူတိ ဒဿေတုံ **''ယေ တ ပနာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယေ တ ပန ကေစိ သမဏာ တ ယေ တ ပန ကေစိ ဗြာ ဟ္မဏာ တ **ဝိဘဝေန** ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိယာ **ဘဝဿ** သံသာရဘဝဿ နိဿရဏံ အာဟံသု, သဗ္ဗေ တေ သမဏာ တ သဗ္ဗေ တေ ဗြာဟ္မဏာ တ **ဘဝသ္မာ** သံသာရဘဝတော အနိဿဋာဝ ဟောန္တီတိ အဟံ ဝဒာမိ။ ''ကသ္မာ အနိဿဋာ''တိ ဝ တ္တဗ္ဗတ္တာ အနိဿဋကာရဏံ ဒဿေတုံ **''ဥပဓိံ ဟီ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဣဒံ **ဒုက္ခံ** သံသာရဒုက္ခံ **ဥပဓိံ** ခန္ဓူပဓိကိ လေသူပဓိအဘိသင်္ခါရူပဓယော ပဋိစ္စ **ဟိ** ယသ္မာ သမ္ဘောတိ, တသ္မာ အနိဿဋာ ဟောန္တိ။ **ဣတိ** ဣမိနာ သုတ္တ ပ္ပဒေသေန **အယံ** မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသင်္ခါတော **သံကိလေသော** ဒဿိတော။

ယေ ဟိ "ကေစီ"တိအာဒိနာ သံကိလေသော ဒဿိတော, "ကေန နိဗ္ဗေဓော ဒဿိတော"တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"သ
ဗ္ဗုပဟအနက္ခယာ"**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **သဗ္ဗုပဟအနက္ခယာ** အရိယမဂ္ဂတော **ဒုက္ခဿ** သံသာရဒုက္ခဿ သမ္ဘဝေ
နတ္ထိ။ **ဣတိ** ဣမိနာ သုတ္တပ္ပဒေသေန **အယံ** အရိယမဂ္ဂေ **နိဗ္ဗေဓော** ဒဿိတော။

"ဝုတ္တပ္ပကာရာ အညသုတ္တပ္ပဒေသေနပိ ဒဿိတော"တိ ဒဿေတုံ **"လောကမိမံ"**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ပုထူ** ဝိ
သုံ ဝိသုံ အဝိဇ္ဇာယ **ပရေတံ** အဘိဘူတံ **ဘူတရတံ** ဘူတေသု ဣတ္ထိပုရိသေသု အညမညရတံ **ဘူတံ** ခန္ဓပဉ္စကံ ဘဝေဟိ
အပရိမုတ္တံ ဣမံ လောကံ မမ စိတ္တ တ္ဝံ ပဿ။ **ယေ ကေစိ ဘဝာ** ကတ္တရခဏ္ဍာ တ ဘဝာ, ဒီဃာယုကာ တ ဘဝာ,
သာတဝန္တော တ ဘဝာ, အသာတဝန္တော တ ဘဝာ ပဉ္စက္ခန္ဓာ **သဗ္ဗဓိ** "ဥဒ္ဓံ အဓော တိရိယ"န္တိ ဣမေသု သဗ္ဗေသု
သဗ္ဗတ္ထတာယ သဗ္ဗတ္ထဘာဝေန အဟေသုံ, **သဗ္ဗေ တေ** ဝုတ္တပ္ပကာရာ ဘဝာ နိစ္စဓုဝရဟိတတ္တာ **အနိစ္စာ** သ
မ္ပီဠိတတ္တာ **ဒုက္ခာ** ဝိပရိဏာမဘာဝတော **ဝိပရိဏာမဓမ္မာ** အဟေသုံ။ **ဣတိ** ဣမိနာ သုတ္တပ္ပဒေသေန **အယံ** အဝိဇ္ဇာဒိ
ကော **သံကိလေသော** ဒဿိတော။

"လောကမိမံ"န္တိအာဒိနာ သံကိလေသော ဒဿိတော, "ကေန နိဗ္ဗေဓော ဒဿိတော"တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"ဧဝ
မေတ"**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဧဝံ** ဝုတ္တပ္ပကာရေန **ဧတံ** ခန္ဓပဉ္စကံ ယထာဘူတံ **သမ္မပ္ပညာယ** သဿ အတ္တနော မဂ္ဂ
ပညာယ, ဝိပဿနာပညာယ တ **ပဿတော** ပဿန္တဿ ပုဂ္ဂလဿ ဘဝတဏှာ ပဟီယတိ, သမ္မပ္ပညာယ ယ
ထာဘူတံ ခန္ဓပဉ္စကံ ပဿန္တော **ဝိဘဝံ** ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိံ **နာဘိနန္ဒတိ** န ပတ္ထေတိ။ တဿ ပုဂ္ဂလဿ သဗ္ဗသော တ
ဏှာနံ ခယာ **အသေသဝိရာဂနိရောဓော** အသေသဝိရာဂသင်္ခာတေန မဂ္ဂေန နိရောဓော နိရုဇ္ဈနံ **နိဗ္ဗာနံ** နိဗ္ဗုတိ ဟော
တိ။ **ဣတိ** ဣမိနာ သုတ္တပ္ပဒေသေန **အယံ** မဂ္ဂေ **နိဗ္ဗေဓော** ဒဿိတော။

"ဧဝမေတ"န္တိအာဒိနာ နိဗ္ဗေဓော ဒဿိတော, "ကေန အသေက္ခော ဒဿိတော"တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"တဿ
သ နိဗ္ဗုတဿာ"**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တဏှာဒိဋ္ဌိနိဗ္ဗုတဿ တဿ **ဘိက္ခုနော အနုပာဒါ** ကိလေသာဘိသင်္ခါရာနံ အ
နုပ္ပာဒနတော အဂ္ဂဟဏတော ပုနဗ္ဘဝေ န ဟောတိ, ဧဝံဘူတေန အရိယပုဂ္ဂလေန ပုဗ္ဗေ အတ္တာနံ အဘိဘူတော ပဉ္စ
ဝိဓော မာရော ဝိဇိတော အဟောသိ, အနေန အရိယပုဂ္ဂလေန ပဉ္စဟိ မာရေဟိ သင်္ဂါမော ဝိဇိတော, သင်္ဂါမေ, ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌ
ဌာဒီသု တ **တာဒီ** တာဒိလက္ခဏပ္ပတ္တော အရိယပုဂ္ဂလော သဗ္ဗဘဝာနိ **ဥပစ္စဂါ** အတိက္ကန္တော ဝ ဇာတော။ **ဣတိ**
ဣမိနာ သုတ္တပ္ပဒေသေန **အယံ** အသေက္ခော ဒဿိတော။ **ဣဒံ** ဝုတ္တပ္ပကာရံ "အယံ လောကော"တိအာဒိကံ သုတ္
တံ သံကိလေသဘာဂေ ဝိသယေ စ နိဗ္ဗေဓဘာဂေ ဝိသယေ စ အသေက္ခဘာဂေ ဝိသယေ စ တစကဉ္စပကာဘာဝေန ဓေ
ဒေသဝသေန ပဝတ္တနတော **သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယဉ္စ အသေက္ခဘာဂိယဉ္စ** သုတ္တံ နာမ။

"ဇွတ္တကမေတ"တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"စတ္တာရောမေ"** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အန္ဓပုထုဇ္ဇနော သံသာရသောတဿ
အနုကူလဘာဝေန ဂစ္ဆနတော **အနုသောတဂါမီ** နာမ, ကလျာဏပုထုဇ္ဇနော သံသာရသောတဿ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဒီ
ဟိ ပဋိက္ကူလဝသေန ပဝတ္တနတော **ပဋိသောတဂါမီ** နာမ, သေက္ခော အစလပ္ပသာဒါဒိသမန္နာဂမေန ဌိတသဘာဝတ္
တာ **ဌိတတ္တော** နာမ, အသေက္ခော သံသာရပါရဂ္ဂတဝသေန တိဋ္ဌနတော **"ထလေ တိဋ္ဌတိ"** တိ ဝုစ္စတိ။

"တေသု စတူသု ပုဂ္ဂလေသု ကတမော ပုဂ္ဂလော သံကိလေသဘာဂိယာဒီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော **"တတ္ထ
ယောယ"**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၁၁၀. နာနာဝိဓံ သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယဉ္စ အသေက္ခဘာဂိယဉ္စ သုတ္တံ အာစရိယေန နိဒ္ဒိရိတံ,
အမှေဟိ စ ဉာတံ, "ကတမံ သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ တဏှာဘာဂိယဉ္စ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယဉ္စ သုတ္တ"န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗ
တ္တာ **"တတ္ထ ကတမ"** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

အဘိဇာတိယော ပုဂ္ဂလာ ဆ သံဝိဇ္ဇန္တိ လောကသ္မိံ, ကဏှော ဟ နီစေ ကုလေ နိဗ္ဗတ္တော **ကဏှာဘိဇာတိ
ကော,** ကဏှာဓမ္မသမန္နာဂတတ္တာ တ **ကဏှော ကဏှာဘိဇာတိကော** ဟုတ္ဝာ **ကဏှံ** ကာဠကံ ဒသဝိဓံ ဒုဿီ
လျဓမ္မံ **အဘိဇာယတိ** ပသဝတိ, ဧသော ပုဂ္ဂလော အတ္ထိ။ ဝုတ္တပ္ပကာရေန ကဏှော ကဏှာဘိဇာတိကော ဟု
တ္ဝာ **သုက္ကံ** ဒသဝိဓံ ကုသလဓမ္မံ အဘိဇာယတိ, ဧသော ပုဂ္ဂလော အတ္ထိ။ ကဏှော ကဏှာဘိဇာတိကော ဟုတ္

တ အကဏှာပံ အသုက္ကံ အကဏှာပအသုက္ကဝိပာကံ **အစ္စန္တဒိဋ္ဌံ** နိဗ္ဗာနံ အာရာဓေတိ, သော ပုဂ္ဂလော အတ္ထိ။ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန တယော ပုဂ္ဂလာ ဇာနိတဗ္ဗာ။

''တေသု ကတမေ ပုဂ္ဂလာ သံကိလေသဘာဂိယာ''တိအာဒိနာ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ယော စာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

''ဇွေကမေတ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''စတ္တာရိမာနိ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၁၁၁. နာနာဝိဓံ သံကိလေသဘာဂိယဥ္စ တသနာဘာဂိယဥ္စ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယဥ္စ သုတ္တံ အာစရိယေန နိဒ္ဒိရိတံ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတံ, ''ကတမံ တသနာဘာဂိယဥ္စ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယဥ္စ သုတ္တ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ကတမံ တသနာဘာဂိယဥ္စ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယဥ္စာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

မာနုသတ္တံ မနုဿဘာဝံ လဒ္ဓာန ကိစ္စံ, အကိစ္စဉ္စ ဒွေဝ ဘဝန္တိ, ဒွေဝ ကိစ္စာနိယေဝ ကတ္တဗ္ဗာနိ။ တေနာဟ အဋ္ဌကထာစရိယော (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၁၁၁) ''ကတ္တဗ္ဗ''န္တိ ဒဿေတိ။ ''ကတမံ ကတ္တဗ္ဗံ ကိစ္စ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ ဒဿေတုံ **''သုကိစ္စံ စေတ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ပုညာနိ စ ကတ္တဗ္ဗတ္တာ သုကိစ္စံ ဝေ, သံယောဇနဝိပ္ပဟာနံ တ ကတ္တဗ္ဗတ္တာ သုကိစ္စံ နာမာတိ ယောဇနာ။

''တတ္ထ သုတ္တေ ကတမေန ကတမော ဒဿိတော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''သုကိစ္စံစေဝ ပုညာနီတိ တသနာ, သံယောဇနဝိပ္ပဟာနံ တတိ နိဗ္ဗေဓော''**တိ ဝုတ္တော။

''ဇွေကမေတ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''ပုညာနိ ကရိတွတနာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ပုညာနိ ကရိတွတန **ကတပုညာ** ပုဂ္ဂလာ **သဂ္ဂ** သဂ္ဂတော သဂ္ဂံယေဝ ဝဇန္တိ။ **သံယောဇနပ္ပဟာနာ** အရိယာ **ဇရာမရဏာ** ဇရာမရဏတော ဝိပ္ပမုစ္စန္တိ။

''တတ္ထ သုတ္တေ ကတမေန ကတမော ဒဿိတော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ ''ပုညာနိ ကရိတွတန, သဂ္ဂ သဂ္ဂံ ဝဇန္တိ ကတပုညာ'တိ တသနာ, 'သံယောဇနပ္ပဟာနာ, ဇရာမရဏာ ဝိပ္ပမုစ္စန္တီ'တိ နိဗ္ဗေဓော''တိ ဝုတ္တံ။

''ဇွေကမေတ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''ဒွေဝမာနီ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ''ကတမေန ကတမော ဒဿိတော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ယော။ပေ။ အယံ နိဗ္ဗေဓော''** တိ ဝုတ္တံ။

နာနာဝိဓံ တသနာဘာဂိယဥ္စ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယဥ္စ သုတ္တံ အာစရိယေန နိဒ္ဒိရိတံ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတံ, ''ကတမံ တဏှာသံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ တဏှာသံကိလေသဘာဂိယ''** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု သောဠသသု သံကိလေသဘာဂိယာဒီသု သုတ္တေသု တဏှာသံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ တဏှာပက္ခေနေဝ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ, ဗဟုဝိသယတ္တာ နိယမေတွတန နိဒ္ဒါရေဿာမီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ''ကေန ပကာရေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တီဟိ တဏှာဟီ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဘဝတဏှာယာ**တိ ရူပဘဝတဏှာယ။ **ဝိဘဝတဏှာယာ**တိ အရူပဘဝတဏှာယ။ ယေန ယေန တ ပန **ဝတ္ထုနာ** တဏှာပဘေဒဥစ္ဆေဒါဒိဝတ္ထုနာ **အဇ္ဈောသိတာ** ဘဝတဏှာဒိဝသေန အဇ္ဈောသိတာ, တေန တေန ပကာရေန တဏှာဒိနာ တ တဏှာပဘေဒဥစ္ဆေဒါဒိဝတ္ထုနာ တ တဏှာသံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ။

တဏှာသံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ တဏှာပက္ခေနေဝ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗန္တိ အာစရိယေန ဝုတ္တံ, အမ္ဟေဟိ စ လက္ခိတံ, ''ဒိဋ္ဌိသံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ ကေန ပက္ခေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ဒိဋ္ဌိသံကိလေသဘာဂိယ''**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ယေန ယေန တ ပန ဝတ္ထုနာ**တိ ဒိဋ္ဌိပ္ပဘေဒအမရာဝိက္ခေပါဒိဝတ္ထုနာ။

ဒိဋ္ဌိသံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ ဒိဋ္ဌိပက္ခေနေဝ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗန္တိ အာစရိယေန ဝုတ္တံ, အမ္ဟေဟိ စ လက္ခိတံ, ''ဒုစ္စရိတသံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ ကေန ပကာရေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ဒုစ္စရိတသံကိ**

လေသဘာဂိယ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တထေဝ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ တဏှာဟာတေအနဘာဂိယ”** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ, **“ဒိဋ္ဌိတေအနဘာဂိယ”** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ, **“ဒုစ္စရိတတေအနဘာဂိယ”** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၁၁၂. ယသ္မိံ သာသနပဋ္ဌာနေ အဋ္ဌာရသ မူလပဒာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ, တံ သာသနပဋ္ဌာနံ သောဠသဟိ သံကိလေသဘာဂိယာ ဒီဟိ သုတ္တေဟိ ဧကဒေသနိဒ္ဒိဋ္ဌာရဏဝသေန ဝိဘဇိတံ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတံ, ‘‘ကိံ ပန တံ သာသနပဋ္ဌာနံ တေဟိ သောဠသဟိ ဧဝ သံကိလေသဘာဂိယာဒီဟိ ဝိဘဇိတဗ္ဗံ, ဥဒါဟု အညေဟိ သုတ္တေဟိပိ ဝိဘဇိတဗ္ဗ’’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ အညေဟိ အဋ္ဌဝီသသုတ္တေဟိပိ ဝိဘဇိတုံ **“တတ္ထ ကတမေ အဋ္ဌာရသ မူလပဒာ? လောကိယံ လောကုတ္တရ”** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ ။ ‘‘ယဒိ အညေဟိပိ အဋ္ဌဝီသသုတ္တေဟိ ဝိဘဇိတဗ္ဗံ, ဧဝံ သတိ ‘လောကိယ’န္တိအာဒိဝစနမေဝ ဝတ္တဗ္ဗံ, ကသ္မာ ‘တတ္ထ ကတမေ အဋ္ဌာရသ မူလပဒာ’တိ ဝုတ္တာ’’တိ စေ? တဿ သာသနပဋ္ဌာနဝိဘာဂေ အဋ္ဌာရသဟိ မူလပဒေဟိ သင်္ဂဟိတော, အဋ္ဌာရသ မူလပဒာပိ ဝိဘဇိတေ သာသနပဋ္ဌာနေ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ, တသ္မာ မူလပဒာ ဝိဘတ္တာ ယေဝ။ တာနိ မူလပဒာနိ ဝိဘဇိတုံ **“တတ္ထ ကတမေ အဋ္ဌာရသ မူလပဒာ”** တိ ဝုတ္တံ။ **အဋ္ဌကထာယံ** (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၁၁၂) ပန –

> ‘‘ဧဝံ သောဠသဝိဓေန သာသနပဋ္ဌာနံ နာနာသုတ္တေဟိ ဥဒါဟရဏဝသေန ဝိဘဇိတ္ဝာ ဣဒါနိ အဋ္ဌဝီသတိဝိဓေန သာသနပဋ္ဌာနံ ဒဿေန္တေန ယသ္မာ အယမ္ပိ ပဋ္ဌာနဝိဘာဂေ မူလပဒေဟိ သင်္ဂဟိတော, န ဣမဿာပိ တေဟိ အသင်္ဂဟိတော ပဒေသော အတ္ထိ, တသ္မာ မူလပဒံ, ဝိဘဇိတဗ္ဗတဉ္စ ဒဿေတုံ ‘တတ္ထ ကတမေ အဋ္ဌာရသ မူလပဒာ’တိ ပုစ္ဆာယ ဝသေန မူလပဒာနိ ဥဒ္ဒိသိတ္ဝာ ‘လောကိယံ လောကုတ္တရ’န္တိအာဒိနာ နဝ တိကာ, ထတေ စာတိ အဋ္ဌဝီသတိဝိဓံ သာသနပဋ္ဌာနံ ဥဒ္ဒိဋ္ဌ’’န္တိ –

ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု သောဠသဟာရပဉ္စနယအဋ္ဌာရသမူလပဒေသု ကတမာနိ ပဒါနိ မူလပဒါနိ ဟောန္တီတိ ပုစ္ဆတိ။ လောကေ နိယုတ္တော သဘာဝဓမ္မောတိ **လောကိယော,** လောကေ တ ဝိဒူဟိ ဝိဒိတော သဘာဝတေတိပိ **လောကိ ယော,** လောကိယော သဘာဝဓမ္မော အဿ ဝိသေသသုတ္တဿ အတ္ထီတိ တံ ဝိသေသသုတ္တံ **လောကိယံ** နာမ။ သေ နယော **“လောကုတ္တရ”** န္တိအာဒီသုပိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဇာနာတီတိ **ဉာဏံ,** ဉာဏံ အဿ ဝိသေသသုတ္တဿ အတ္ထီတိ **ဉာဏံ**။ ဉာတဗ္ဗာတိ **ဉေယျော,** ဉေယျော အဿ ဝိသေသသုတ္တဿ အတ္ထီတိ **ဉေယျံ** ။ ဧသေဝ နယော – **“ဉာဏဉ္စ ဉေယျဉ္စာ”** တိ ဧတ္ထာပိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ နိဗ္ဗာနံ ပဿမံ ပဿတီတိ **ဒဿနံ,** ပဌမမဂ္ဂဉာဏံ, ဒဿနံ အဿ ဝိသေသသုတ္တဿ အတ္ထီတိ **ဒဿနံ** ။ ဘာဝနာ အဿ ဝိသေသသုတ္တဿ ဟဋ္ဌိယာ အတ္ထီတိ **ဘာဝနာ။ “ဒဿနဉ္စ ဘာဝနာ စာ”**တိ ဧတ္ထာပိ သေ နယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သဿ အတ္တနော ဝစနန္တိ **သကံ,** သကံ ဝစနံ **သကဝစနံ,** ဘဂဝတော ဝစနန္တိ အတ္ထော။ ပရဿ ဝစနံ **ပရဝစနံ**။ ဝိဿဇ္ဇနီယော အဿ ဝိသေသသုတ္တဿ အတ္ထီတိ **ဝိဿဇ္ဇနီယံ** ။ နတ္ထိ ဝိဿဇ္ဇနီယော အဿ ဝိသေသသုတ္တဿာတိ **အဝိဿဇ္ဇနီယံ** ။ ကမ္မံ အဿ ဝိသေသသုတ္တဿ အတ္ထီတိ **ကမ္မံ** ။ ဝိပါကော အဿ ဟဋ္ဌဿ အတ္ထီတိ **ဝိပါကော** ။ သေသေသုပိ အဿတ္ထိအတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။ အထ တ လောကိယာဒိအတ္ထော မုဋ္ဌတ္တော, တံတစကသုတ္တမ္ပိ ဌာနျူပစာရေန ဝုတ္တံ။ ဗုဒ္ဓါဒီနံ ဂု ဏေ အဘိတ္ထဝတိ ဧတေန သုတ္တပ္ပဒေသေနာတိ **ထဝေ,** သုတ္တပ္ပဒေသော။

‘‘တေသု အဋ္ဌဝီသတိဝိဓေသု လောကိယာဒီသု သာသနပဋ္ဌာနသုတ္တေသု ကတမံ သုတ္တံ လောကိယံ သုတ္တ’’န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ကတမံ လောကိယ”** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု အဋ္ဌဝီသတိဝိဓေသု လောကိ ယာဒီသု သာသနပဋ္ဌာနသုတ္တေသု **ကတမံ** သုတ္တံ လောကိယံ သာသနပဋ္ဌာနံ သုတ္တန္တိ ပုစ္ဆတိ။

ဘိက္ခဝေ, ဓေနုယာ ထနေဟိ နိက္ခန္တံ သဇ္ဇုခီရံ နိက္ခန္တက္ခဏေ **န မုစ္စတိ** န ပရိဏာမတိ ခီရဘာဝံ ပဇဟိတွာ ဒ ဓိဘာဝံ န ဟာပုဏာတိ, တက္ကာဒိအမ္ဗိလသမာယောဂတော ပန္ဆာ ခီရဘာဝံ ပဇဟတိ ဒဓိဘာဝံ ဟာပုဏာတိ ဣဝ, ဧဝံ ယေန ဗာလေန ဟာပံ ယံ ကမ္မံ ကတံ, တံ ကမ္မံ ကရဏက္ခဏေ တဿ ဗာလဿ အဟာယဒုက္ခာဒိနိဗ္ဗတ္တာပနဝသေန န ဝိပစ္စတိ။ ဒုတိယေ ပန တ တတိယာဒိမှဟိ တ အတ္တဘာဝေ ဝိပစ္စတိ။ **ဘသ္မစ္ဆန္နော** ဆာရိကာယ ပဋိစ္ဆန္နော **ဟာဝ ကော** အဂ္ဂိ အက္ကန္တံ ဇနံ အက္ကမနက္ခဏေ န ဥဟတိ။ ဆာရိကံ ပန တာပေတွာ ကာလန္တရေ ဥဟတိ ဣဝ, ဧဝံ ယေန ဗာလေန ဟာပံ ယံ ကမ္မံ ကတံ, တံ ကမ္မံ ကရဏက္ခဏေ တံ ဗာလံ အဟာယဒုက္ခာဒိနိဗ္ဗတ္တာပနဝသေန ဥဟာပေန္တေ တံ ဟုတွာ န အန္ဝေတိ။ ဒုတိယေ တ တတိယာဒိမှဟိ တ အတ္တဘာဝေ အဟာယဒုက္ခာဒိနိဗ္ဗတ္တာပနဝသေန ဥဟာပေန္တံ

ဟုတွာ ဥပဟန္တ် တံ ဗာလံ တံ အန္တဝေတီတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** ''န ဟိ။ပေ။ ဟာဝကော''တိ သုတ္တံ လောကိယေ အတ္ထေ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **လောကိယံ** နာမ။

''တွေကမေဝ လောကိယ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''စတ္တာရိမာနိ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အတ္ထော ပာကဋ္ဌော။ **ဣဒံ** ''စတ္တာရိမာနိ။ပေ။ ကာဋ္ဌပကေ္ခ စန္ဒိမာ''တိ သုတ္တံ လောကိယေ အတ္ထေ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **လောကိယံ** နာမ။

''ဧဝံ ဒုဝိဓံယေဝ လောကိယ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''အဌ္ဌိမေ, ဘိက္ခဝေ, လောကဓမ္မာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အတ္ထော ပာကဋ္ဌော။ **ဣဒံ** ''အဌ္ဌိမေ''တိအာဒိကံ သုတ္တံ လောကိယေသု အဌ္ဌဝိဓေသု အတ္ထေသု တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **လောကိယံ** နာမ။

နာနာဝိဓံ လောကိယံ အာစရိယေန နိဒ္ဒရိတံ, အမှေဟပိ စ ဉာတံ, ''ကတမံ သုတ္တံ လောကုတ္တရ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ကတမံ လောကုတ္တရ''** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ ။ ဣတော ပရေသုပိ ဧသ နယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **တတ္ထာ** တိ တေသု အဌ္ဌဝီသတိဝိဓေသု လောကိယာဒီသု သုတ္တေသု။

ဆေကေန သာရထိနာ သုဒန္တာ အဿာ သမထင်္ဂတာ ယထာ, ဧဝံ **ပဟီနမာနဿ** ပဟီနနဝဝိဓမာနဿ **ယဿ** အနာသဝဿ ဘိက္ခုနော **ဣန္ဒြိယာနိ** ဆဗ္ဗိဓာနိ စက္ခုန္ဒြိယာဒီနိ သမထင်္ဂတာနိ။ **တာဒိနော** တာဒိလက္ခဏေန သမန္နာဂတဿ အနာသဝဿ **တဿ** ဘိက္ခုနော ဒေဝာပိ မနုဿာပိ ပိဟယန္တီတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** ''ယဿိန္ဒြိယာနိ''တိအာဒိကံ သုတ္တံ လောကုတ္တရေ အတ္ထေ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **လောကုတ္တရံ** နာမ။

''တွေကမေတ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''ပဉ္စိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဣန္ဒြိယာနီ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဣဒံ** ''ပဉ္စိမာနီ''တိ အာဒိကံ သုတ္တမ္ပိ လောကုတ္တရေ အတ္ထေ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **လောကုတ္တရံ** နာမ။ (၁)

''လဒ္ဓာန မာနုသတ္တံ ဒွေ, ကိစ္စံ အကိစ္စမေဝ စာ''တိအာဒိကာ ဒွေ ကထာ ဝုတ္တာ။ **ဣဟ** ကထာသု ''သုကိစ္စံ စေဝ ပုညာနီ''တိ **ယံ** ကထာပဒဥ္စ ''ပုညာနိ ကရိတွာတန, သဂ္ဂ သဂ္ဂံ ဝဇန္တိ ကတပုညာ''တိ **ယံ** ကထာပဒဥ္စ ဝုတ္တံ, **ဣဒံ** ကထာပဒံ လောကိယေ အတ္ထေ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **လောကိယံ** နာမ။

ဣဟ ကထာသု ''သံယောဇနဝိပ္ပဟာနံ တ''တိ **ယံ** ကထာပဒဥ္စ ''သံယောဇနဝိပ္ပဟာနာ, ဇရာမရဏာ ဝိပ္ပမုစ္စန္တီ''တိ **ယံ** ကထာပဒဥ္စ ဝုတ္တံ, **ဣဒံ** ကထာပဒံ ဝုတ္တနယေန လောကုတ္တရံ နာမ။ **ဣဒံ** ''လဒ္ဓာနာ''တိအာဒိကံ ဝုတ္တပ္ပကာရေန လောကိယဉ္စ လောကုတ္တရဉ္စ။

ဘိက္ခဝေ, ဝိညာဏေ အာဟာရေ အာဟာရပဋိဗဒ္ဓေ ဆန္ဒရာဂေ သတိ နာမရူပဿ အဝက္ကန္တိ ဟောတိ။ ''ဝိညာဏေ။ပေ။ ဟောတီ''တိ **ဣဒံ** ဝုတ္တနယေန လောကိယံ နာမ။ ''ဝိညာဏေ။ပေ။ နိရောဓော''တိ **ဣဒံ** သုတ္တံ လောကုတ္တရံ နာမ။ **ဣဒံ** ''ဝိညာဏေ စေ ဘိက္ခဝေ''တိအာဒိကံ သုတ္တံ လောကိယေ အတ္ထေ စ လောကုတ္တရေ အတ္ထေ စ ဧကဒေသဝသေန တစကဉာပကဝသေန ပဝတ္တနတော **လောကိယဉ္စ လောကုတ္တရဉ္စ** ။ (၂)

၁၁၃. သတ္တလောကေ သဗ္ဗာ ဒိသာ အနုပရိဂမ္မ **ကွစိ** ဒိသာယံ စေတသာ **အတ္တနာ** အတ္တတော ပိယတရံ အညံ နေဝ အဇ္ဈဂါ, အတ္တာဝ ပိယတရော ယထာ , ဧဝံ **ပရေသံ** သတ္တာနံ **ပုထု** ဝိသုံ ဝိသုံ အတ္တာဝ **ပိယော** ပိယတရော, တသ္မာ အတ္တနောဝ ပိယတရတ္တာ **အတ္တကာမော** အတ္တနော ဟိတကာမော ပဏ္ဍိတော သတ္တလောကော အတ္တာနံ ဥပမံ ကတွာ ပရံ **န ဟိံသေ** န ဟိံသေယျာတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** ''သဗ္ဗာ ဒိသာ''တိအာဒိကံ သုတ္တံ သတ္တေသု တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **သတ္တာဓိဋ္ဌာနံ** နာမ။

ယေ ကေစိ ခီဏာသဝ ပုဂ္ဂလာ **ဘူတာဝ** န ဘဝိဿန္တိ, **သဗ္ဗေ** တေ ခီဏာသဝ ပုဂ္ဂလာ **ဒေဟံ** အတ္တဘာဝံ ပဟာယ နိဗ္ဗာနံ ဂမိဿန္တိ။ ယေ စ ပုထုဇ္ဇနာဒယော သတ္တာ ပုနဗ္ဘဝေသု ဘဝိဿန္တိ, **သဗ္ဗေ** တေ ပုထုဇ္ဇနာဒယော သတ္တာ **ဒေဟံ** အတ္တဘာဝံ ပဟာယ ပရလောကံ ဂမိဿန္တိ, တံ **သဗ္ဗဇာနိံ** သဗ္ဗဿ သတ္တဿ ဟာနိံ မရဏံ, ဝိနာ

သံ တ ကုသလော ယော ပုဂ္ဂလော ဝိဇာနာတိ, သော **ကုသလော** ပုဂ္ဂလော တံ သဗ္ဗဇာနိံ ဝိဒိတွာ အာတာပိယော ဗြဟ္မစရိယံ စရေယျာတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** "ယေ ကေစိ"တိအာဒိကံ ဝုတ္တနယေန သတ္တာဓိဋ္ဌာနံ။

သတ္တဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ ကလျာဏမိတ္တံ ယာဝဇီဝံ ကုသလေန ပုဂ္ဂလေန န ဝိဇဟိတဗ္ဗံ။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ? ပရိသုဒ္ဓသီလသမ္ပတ္တိပရိသုဒ္ဓိဒိဋ္ဌိသမ္ပတ္တီဟိ သမန္နာဂတတ္တာ **ပိယော စ** ပိယာယိတဗ္ဗော စ ဟောတိ, ဟသာဏဆတ္တံ ဝိယ **ဂရု စ** ဟောတိ, သမ္ဘာဝေတဗ္ဗတာယ **ဘာဝနီယော စ** ဟောတိ, "ကာလေန ဝဒာမိ, နော အကာလေနာ"တိအာဒိကေ ပဉ္စဓမ္မေ အတ္တနိ ဥပဋ္ဌာပေတွာ သဗ္ရဟ္မစာရီနံ တ သိဿာနံ တ ဝိနိစ္ဆယဉလ္လေမ္ပနသြိတဒအာနဘာဝေ ဌတွာ **ဝတ္တာ စ** ဟောတိ, သဗ္ရဟ္မစာရီဟိ တ သိဿာဒီဟိ တ ဝုစ္စမာနော သုဝစော ဟုတွာ တေသံ **ဝစနက္ခမော စ** ဟောတိ, သစ္စပဋိစ္စသမုပ္ပာဒါဒိဂမ္ဘီရံ တ အညံ ဂမ္ဘီရံ တ **ကထံ ကတ္တာ စ** ဟောတိ, ဓမ္မဝိနယာဒိဝသေနေဝ ဒီပနတော **အဋ္ဌာနေ စ န နိယောဇကော** ဟောတိ။ ဣမေဟိ သတ္တဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ ကလျာဏမိတ္တံ ယာဝဇီဝံ န ဝိဇဟိတဗ္ဗံ။ **ဣဒံ** "သတ္တဟိ"တိအာဒိဝစနံ ဘဂဝတ အတေစ။ **ဣဒံ** "သတ္တဟိ"တိအာဒိကံ ဝစနံ သုဂတော ဝတွာ အထာပရံ **ဧတံ** ကထာဝစနံ သတ္ထာ အတေစ။ ကိံ အတေစ?

> "ပိယော ဂရု ဘာဝနီယော၊ ဝတ္တာ စ ဝစနက္ခမော။
> ဂမ္ဘီရဉ္စ ကထံ ကတ္တာ၊ န စဋ္ဌာနေ နိယောဇကော။
> တံ မိတ္တံ မိတ္တကာမေန၊ ယာဝဇီဝမ္ပိ သေဝိယ"န္တိ။ –

ဧတံ ကထာဝစနံ သတ္ထာ အတေစာတိ ယောဇနာ။ "န စ အဋ္ဌာနယောဇကော"တိ ပာဌော အတ္ထိ။ **ဣဒံ** "သတ္တဟိ"တိအာဒိကံ ဝစနံ သတ္တာဓိဋ္ဌာနံ။

လောကေ ယံ ကာမသုခဉ္စ ယံ ဣဒံ ဒိဗ္ဗံ သုခဉ္စ အတ္ထိ, **ဧတေ** ကာမသုခဒိဗ္ဗသုခာ တဏှက္ခယသုခဿ သောဠသိံ ကလံ န အဂ္ဃန္တီတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** "ယဉ္စ"တိအာဒိကံ သုတ္တံ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနံ။

ယတ္ထ နိဗ္ဗာနေ ဒုက္ခံ နိရုဇ္ဈတိ, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဒေသိတံ အသောကံ ဝိရဇံ ခေမံ တံ နိဗ္ဗာနံ သုသုခံ ဝတာတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** "သုသုခ"န္တိအာဒိကံ သုတ္တမ္ပိ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနံ။ (၃)

တီသု ဘဝေသု သတ္တာနံ ဇနနတော တဏှာသင်္ခာတံ **မာတရဉ္စ,** ပိတရံ နိဿာယ မာနဿ ဥပ္ပဇ္ဇနတော မာနသင်္ခာတံ **ပိတရဉ္စ,** ရဋ္ဌေ လောကော ရဋ္ဌိဿရံ ရာဇာနံ ဘဇတိ ဝိယ ဒွိန္နံ သဿတုစ္ဆေဒဒိဋ္ဌီနံ သဗ္ဗဒိဋ္ဌိဂတေဟိ ဘဇနီယတ္တာ သဿတုစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသင်္ခာတေ **ခတ္တိယေ ဒွေ ဝ ရာဇာနော စ,** အာယသာဓကော ပုရိသော ရဋ္ဌေ အတ္ထံ အနုစရတိ ဣဝ နန္ဒိရာဂဿ ဒွာဒသာယတနေ အနုစရဏတော နန္ဒိရာဂသင်္ခာတေန အနုစရဏေန သဟ ပဝတ္တနဋ္ဌာနံ ဒွာဒသာယတနသင်္ခာတံ **ရဋ္ဌဉ္စ** ခီဏာသဝေ ယော ဗြာဟ္မဏော ဟနတိ, သော ဗြာဟ္မဏော ဟန္တွာ တ **အနီဃော** နိဒ္ဒုက္ခော ဟုတွာ ယာတီတိ ယောဇနာ။ ဣမဟ "မာတရ"န္တိအာဒိကထာယံ "မာတရံ။ပေ။ ဟန္တွာ"တိ **ဣဒံ** ကထာဝစနံ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနံ။ "အနီဃော ယာတိ ဗြာဟ္မဏော"တိ **ဣဒံ** ကထာဝစနံ သတ္တာဓိဋ္ဌာနံ။ **ဣဒံ** "မာတရ"န္တိအာဒိကံ သုတ္တံ သတ္တာဓိဋ္ဌာနဉ္စ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနဉ္စ။

"စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ ဣဒ္ဓိပါဒါ"တိ **ဣဒံ** သုတ္တပ္ပဒေသဝစနံ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနံ။ သော စတူဟိ ဣဒ္ဓိပါဒေဟိ သမန္နာဂတော ပုဂ္ဂလော **ကာယေပိ** ကရဇကာယေပိ **စိတ္တံ** ပါဒကဇ္ဈာနစိတ္တံ **သမောဒဟတိ** ပက္ခိပတိ, သော ပုဂ္ဂလော ဒိဿမာနကာယေန ဂန္တုကာမော ကရဇကာယဂတိကံ ပါဒကဇ္ဈာနစိတ္တံ အဓိဋ္ဌဟတိ။ **စိတ္တေပိ** ပါဒကဇ္ဈာနစိတ္တေပိ **ကာယံ** ကရဇကာယံ **သမောဒဟတိ** ပက္ခိပတိ, သော ပုဂ္ဂလော သီဃံ အညံ ဂန္တုကာမော ပါဒကဇ္ဈာနစိတ္တဂတိကံ ကရဇကာယံ အဓိဋ္ဌဟတိ။ **ကာယေ** ကရဇကာယေ **သုခသညဉ္စ** သုခဝိဟာရသညဉ္စ **လဟုသညဉ္စ** လဟုဂမနသညဉ္စ သြက္ကမိတွာ အညံ ဂမနေယျံ ဣဒ္ဓိတဋ္ဌာနံ စေတိတ္တက္ခဏေနေဝ စ ဂန္တွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ **ဣဒံ** "သော"တိအာဒိကံ သုတ္တပ္ပဒေသဝစနံ သတ္တာဓိဋ္ဌာနံ။ **ဣဒံ** "စတ္တာရောမေ"တိအာဒိကံ သုတ္တံ သတ္တာဓိဋ္ဌာနဉ္စ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနဉ္စ။ (၄)

၁၁၄. ယံ သဗ္ဗညုတညာဏံ လောကုတ္တရံ လောကံ ဥတ္တရိတွာ ဌိတံ, **ယေန** သဗ္ဗညုတညာဏေန ဘဂဝါ "သဗ္ဗညူ"တိ ဝုစ္စတိ, **တဿ** သဗ္ဗညုတညာဏဿ ပရိဟာနိ နတ္ထိ, **တံ** သဗ္ဗညုတညာဏံ သဗ္ဗကာလေ ဇာနိတုံ အာဝဇ္ဇနကာလေ ပဝတ္တတီတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** "ယံ တ"န္တိအာဒိကံ ဉာဏေ အတ္ထေ တစကဉာပကဘာဝေနပိ ပဝတ္တနတော **ဉာဏံ** နာမ။

ယာယ နိဗ္ဗာနဂမိနိယာ မဂ္ဂပညာယ ဇာတိမရဏသဥ္စယံ ပဇာနာတိ, သာ နိဗ္ဗာနဂမိနီ မဂ္ဂပညာ သဗ္ဗာဟိ လောကိယာဟိ ပညာဟိ **သေဋ္ဌာ** ပသတ္ထာတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** "ပညာ ဟီ"တိအာဒိကံ ဝုတ္တနယေန ဉာဏံ နာမ။

"ဓောတက, တေ တုမှာကံ သန္တိံ အဟံ ကိတ္တယိဿာမီ"တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။ **"ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ** ဒုက္ခာဒိဓမ္မေ တ အတ္တဘာဝေ တ **သတော** အနိစ္စာနုပဿနာဒိသတိသမ္ပန္နော ဟုတွာ **စရံ** စရန္တော ယောကဝစရော အနီတိဟံ **ယံ သန္တိံ** ယံ နိဗ္ဗာနံ အရိယမဂ္ဂေန **ဝိဒိတွာ လောကေ** သံသာရလောကေ **ဝိသတ္တိကံ** ဝိသပ္ပကံ တဏှံ **တရေ** တရေယျ ယာ"တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။

ဓောတကော ဘဂဝန္တံ ဝဒတိ **"မဟေသိ** မဟန္တေ သီလက္ခန္ဓာဒီ ဧသနသီလ, ဂေါတမ, **သတော** 'သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ'တိအာဒိသရဏသမ္ပန္နော ဟုတွာ **စရံ** စရန္တော ယောကဝစရော ဥတ္တမံ **ယံ သန္တိံ** ယံ နိဗ္ဗာနံ အရိယမဂ္ဂေန **ဝိဒိတွာ လောကေ** သံသာရလောကေ ဝိသတ္တိကံ တဏှံ **တရေ** တရေယျာတိ **တဉ္စ** ဝစနံ **တဉ္စ** သန္တိံ နိဗ္ဗာနံ အဟံ **အဘိနန္ဒာမိ** အဘိပတ္ထယာမိ, မဟေသိ တွံ, ယဉ္စ သမ္ပဇာနာသီ"တိ ဓောတကော ဘဂဝန္တံ ဝဒတိ။

"ဓောတကာ"တိ အာလပိတွာ ဘဂဝါ ဓောတကံ အဝေါစ။ **"ဥဒ္ဓံ** အနာဂတံ ဥပရိ **အဓော** အတီတံ ဟေဋ္ဌာ စ **တိရိယဉ္စာပိ** မဇ္ဈေ ပစ္စုပ္ပန္နံ ပရိတော စ **လောကေ** သံသာရလောကေ ဇာတံ တဏှာ **ဘဝာဘဝာယ** ခုဒ္ဒကဘဝမဟန္တဘဝတ္ထာယ **သင်္ဂေါ** လဂ္ဂေါတိ **ဝိဒိတွာ** ဝိစရန္တော တွံ တဏှံ **မာကာသိ** မာ အကာသီ"တိ ဘဂဝါ ဓောတကံ အဝေါစာတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** "ကိတ္တယိဿာမီ"တိအာဒိကံ ဉေယျေ ဝိသယေ အတ္ထေ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **ဉေယျံ** နာမ။

"ဇတ္တုကဏ္ဏိ"တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"စတုန္နံ ဘိက္ခဝေ"** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ **အရိယသစ္စာနံ** အရိယဘာဝကရာနံ သစ္စာနံ **အနနုဗောဓာ** အဗုဇ္ဈနေန **အပ္ပဋိဝေဓာ** အပ္ပဋိဝိဇ္ဈနေန **ဧဝံ** ဣမိနာ ကာရဏေန မမဉ္စေဝ တုမှာကဉ္စ ဒီဃမဒ္ဒာနံ ဣဒံ **သန္ဓာဝိတံ** သန္ဓာဝနံ, ဣဒံ **သံသရိတံ** သံသရဏံ အဟောသီတိ, ဘိက္ခဝေ, အဇ္ဇ **တယိဒံ** တံ ဣဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ မယာ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ။ပေ။ **တယိဒံ** တံ ဣဒံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ မယာ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ, ဘဝတဏှာ ဥစ္ဆိန္နာ, ဘဝနေတ္တိ တဏှာ ခီဏာ, ဣဒါနိ မမ ပုနဗ္ဘဝေါ နတ္ထိ, **ဣတိ ဣဒံ** "စတုန္န"န္တိအာဒိကံ ဘဂဝါ အဝေါစ, သုဂတော **ဣဒံ** "စတုန္န"န္တိအာဒိကံ ဝတွာ အထာပရံ **ဧတံ** "စတုန္န"န္တိအာဒိကထာဝစနံ သတ္ထာ အဝေါစာတိ ယောဇေတွာ ကထာယဉ္စ တထေဝ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ **ဣဒံ** "စတုန္န"န္တိအာဒိကံ ဝုတ္တနယေန ဉေယျံ နာမ။ (၅)

"ရူပံ အနိစ္စံ။ပေ။ ဝိညာဏံ အနိစ္စ"န္တိ **ဣဒံ** သုတ္တံ ဉေယျေ ရူပာဒိဓမ္မေ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **ဉေယျံ** နာမ။

ဧဝံ "ရူပံ အနိစ္စ"န္တိအာဒိနာ ပကာရေန **ဇာနံ** ဇာနန္တော **ဧဝံ** "ရူပံ အနိစ္စ"န္တိအာဒိနာ ပကာရေန **ပဿံ** ပဿန္တော **အရိယသာဝကော** အရိယဿ ဘဂဝတော သာဝကော "ဣဒံ ရူပံ အနိစ္စ"န္တိ ရူပံ ပဿတိ, "အယံ ဝေဒနာ အနိစ္စာ"တိ ဝေဒနံ ပဿတိ, "အယံ သညာ အနိစ္စာ"တိ သညံ ပဿတိ, "ဣမေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ"တိ သင်္ခါရေ ပဿတိ, "ဣဒံ ဝိညာဏံ အနိစ္စ"န္တိ ဝိညာဏံ ပဿတိ။ **ဣတိ ဣဒံ** သုတ္တံ ရူပာဒိပဿနေ ဉာဏေ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **ဉာဏံ** နာမ။

သော "ရူပံ အနိစ္စ"န္တိအာဒိနာ ပကာရေန ပဿန္တော အရိယသာဝကော **ရူပေန** ရူပရာဂေန ပရိမုစ္စတိ။ပေ။ **ဝိညာဏမှာ** ဝိညာဏရာဂမှာ ပရိမုစ္စတီတိ ဒုက္ခသ္မာ ပရိမုစ္စတီတိ အဟံ ဝဒာမီတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** "သော ပရိမုစ္စတီ"တိအာဒိကံ သုတ္တံ ဉာဏေ စ ဉေယျေ စ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **ဉာဏဉ္စ ဉေယျဉ္စ** ဟောတိ။

သဗ္ဗေ ပဥ္စက္ခန္ဓာ ပစ္စယေဟိ သင်္ခရိတတ္တာ **သင်္ခါရာ** အာဒိအန္တဝန္တဘာဝတော, အနိစ္စန္တိကဘာဝတော, တာဝကာလိကဘာဝတော စ ခဏပရိတ္တဘာဝတော **အနိစ္စာ** ဘဝန္တိ။ **ဣဒံ** ''သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ''တိ သုတ္တပ္ပဒေသဝစနံ ဝုတ္တနယေန ဉေယျံ နာမ။ **ယဒါ** ဝိပဿနာကရဏကာလေ **ပညာယ** ဝိပဿနာပညာယ **ပဿတိ** အနိစ္စတာဒိကံ ပဿတိ။ **ဣဒံ** ''ယဒါ ပညာယ ပဿတီ''တိ သုတ္တပ္ပဒေသဝစနံ ဉာဏံ နာမ။ **အထ** ပဿနက္ခဏေ **ဒုက္ခေ** ပဉ္စက္ခန္ဓေ ဝိပဿကော နိဗ္ဗိန္ဒတိ, နိဗ္ဗိန္ဒန္တော ပုဂ္ဂလော ဒုက္ခာဒိဇာနနာဒိဝသေန စတ္တာရိ သစ္စာနိ ပဋိဝိဇ္ဈတိ, **ဧသော** စတုသစ္စပဋိဝေဓော **ဝိသုဒ္ဓိယာ** ဝိသုဒ္ဓတ္ထာယ မဂ္ဂေါတိ။ **ဣဒံ** ''အထာ''တိအာဒိကံ သုတ္တပ္ပဒေသဝစနံ ဉာဏဉ္စ ဉေယျဉ္စ ဟောတိ။

သောဏာတိ သောဏံ အာလပတိ။ **သမဏာ** ဗာဟိရကသမဏာ **ဗ္ရာဟ္မဏာ** ဇာတိဗ္ရာဟ္မဏာ အနိစ္စေန ရူပေန, ဒုက္ခေန ရူပေန, ဝိပရိဏာမဓမ္မေန ရူပေန ''အဟံ ပရေဟိ **သေယျော** ဥတ္တမော အသ္မီ''တိ တ သမနုပဿန္တိ, ''အဟံ ပရေန **သဒိသော** သမာနော အသ္မီ''တိ တ သမနုပဿန္တိ, ''အဟံ ပရတော **ဟီနော** လာမကော အသ္မီ''တိ တ သမနုပဿန္တိ, ယထာဘူတဿ အဒဿနာ **အညတြ** ဝဇ္ဇေတွာ အညံ ကိံ နာမ ကာရဏံ သိယာ, ယထာဘူတံ အဒဿနတော တာဝ သမနုပဿနဿ အညံ ကာရဏံ နတ္ထိ, ယထာဘူတံ အဒဿနမေဝ ကာရဏန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **''အနိစ္စာယ ဝေဒနာယာ''**တိအာဒီသုပိ ဣမိနာ ဝုတ္တနယေန ဝုတ္တနယာနုသာရေန ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ **ဣဒံ** ''ယေ ဟိ ကေစီ''တိအာဒိကံ သုတ္တပ္ပဒေသဝစနံ ဉေယျံ နာမ။ ''ယေ စ ခော ကေစီ''တိအာဒိကော သုက္ကပက္ခော ပန ဝုတ္တဝိပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဣဒံ** ''ယေ စ ခော''တိအာဒိကံ သုတ္တပ္ပဒေသဝစနံ ဉာဏံ နာမ။ **ဣဒံ** ''ယေ ဟိ ကေစီ''တိအာဒိကံ သုတ္တံ ဉာဏေ စ ဉေယျေ စ အတ္ထေ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **ဉာဏဉ္စ ဉေယျဉ္စ** ဟောတိ။ (၆)

နာနာဝိဓံ ဉာဏဉ္စ ဉေယျဉ္စ သာသနပဋ္ဌာနသုတ္တံ အာစရိယေန နိဒ္ဒိဋ္ဌံ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတံ, ''ကတမံ ဒဿနံ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ကတမံ ဒဿနံ''** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု လောကိယာဒီသု အဋ္ဌဝီသတိဝိဓေသု သာသနပဋ္ဌာနေသု သုတ္တေသု ကတမံ သုတ္တံ ဒဿနံ နာမာတိ ပုစ္ဆတိ။

၁၁၅. ဂမ္ဘီရပညေန သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေန **သုဒေသိတာနိ** သင်္ခေပဝိတ္ထာရာဒီဟိ တေဟိ တေဟိ နယေဟိ သုဋ္ဌု ဒေသိတာနိ အရိယသစ္စာနိ **ယေ** ဘာဝိတဘာဝနာ အရိယပုဂ္ဂလာ ပညာဝိဘာဝေန ဝိဘာဝယန္တိ, တေ ဘာဝိတဘာဝနာ အရိယပုဂ္ဂလာ ဒေဝရဇ္ဇစက္ကဝတ္တိရဇ္ဇာဒိပမာဒဋ္ဌာနံ အာဂမ္မ ဘုသံ ပမတ္တာ ကိဉ္စာပိ ဟောန္တိ, တထာပိ **တေ** ဘာဝိတ ဘာဝနာ အရိယပုဂ္ဂလာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉာဏေန အဘိသင်္ခါရဝိညာဏဿ နိရောဓေန အဋ္ဌမဘဝတော ဥပ္ပဇ္ဇနာ ရဟာနံ နာမရူပာနံ နိရုဒ္ဓတ္တာ အဋ္ဌမက္ခတ္တုဝသေန **အဋ္ဌမံ** ဘဝံ န အာဒိယန္တီတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** ''ယေ အရိယ သစ္စာနီ''တိအာဒိကံ သုတ္တံ ဒဿနေ ပဌမမဂ္ဂဉာဏေ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **ဒဿနံ** နာမ။

နဂရဒွါရဗာဟထိရကရဏတ္ထံ ဥမ္မာရဗ္ဘန္တရေ ပထဝိယံ အဋ္ဌဟတ္ထဒသဟတ္ထပ္ပမာဏံ အာတဉ္ဇံ ခဏိတွာ တတ္ထ တသ္မိံ အာတဋ္ဋေ ဥဿာပိတတ္တာ **ပထဝိဿိတော** ပထဝိနိဿိတော အန္တောပထဝိနိဿိတော **ဣန္ဒခီလော** သာရ အရုမယော ထမ္ဘော **စတုဗ္ဘိ** စတူဟိ ဒိသာဟိ အာဂတေဟိ **ဝါတေဟိ** မဟာဝါတေဟိ **အသမ္ပကမ္ပိယော** သမ္ပကမ္ပိ တုံ အသက္ကုဏေယျော သိယာ ယထာ, **ယော** သပ္ပုရိသော အရိယသစ္စာနိ အဝေစ္စ ပဿတိ, တံ သပ္ပုရိသံ သဗ္ဗတိတ္ထိ ယဝါဒဝါတေဟိ အသမ္ပကမ္ပိယတ္တာ **တထူပမံ** အဟံ ဝဒာမီတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** ''ယထိန္ဒခီလော''တိအာဒိကံ သုတ္တံ ဝုတ္တနယေန ဒဿနံ နာမ။

ဘိက္ခဝေ, စတူဟိ သောတာပတ္တိယင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော **အရိယသာဝကော** အရိယဿ ဘဂဝတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သာဝကော အာစိက္ခိတုံ **အာကင်္ခမာနော** ဟုတွာ **အတ္တနာဝ** သယမေဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ ''ခော, မမ အတ္တ အဟံ ဣအနိ ခီဏနိရယော အမှိ, ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိ အမှိ။ပေ။ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿာမီ''တိ ဗျာက ရေယျ။ စတုရင်္ဂသရူပံ ဒဿေတုံ **''ကတမေဟိ စတူဟီ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဣဒံ** ''စတူဟီ''တိအာဒိကံ ဒဿနံ နာမ။

နာနာဝိဓံ ဒဿနံ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ, ''ကတမာ ဘာဝနာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ကတမာ ဘာဝနာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ဣမေ သာသနေ **ယဿ** အရိယသာဝကဿ **အဇ္ဈတ္တံ** ကာမဘဝေ နိဗ္ဗတ္တာပကာနံ ဩရမ္ဘာဂိယသံယောဇနာနံ ပဇဟနဝသေန စ **ဗဟိဒ္ဓာ** ရူပာရူပဘဝေသု နိဗ္ဗတ္တာပကာနံ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယသံယောဇနာနံ ပဇဟနဝသေန စ **ဣန္ဒြိယာနိ** သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒီနိ ဣန္ဒြိယာနိ **သုဘာဝိတာနိ** အရိယမဂ္ဂဘာဝနာဝသေန သုဋ္ဌု ဘာဝိတာနိ ဘဝန္တိ, **ဘာဝိတော** ဘာဝိတမဂ္ဂေ **သ ဒန္တော** သော အရိယသာဝကော ဣမံ လောကဉ္စ ပရံ လောကဉ္စ **နိဗ္ဗိဇ္ဈ** နိဗ္ဗိဇ္ဈိတွာ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ **ကာလံ** မရဏကာလေ , ကာလံကိရိယံ တ **ကင်္ခတိ** ပတ္ထေတီတိ ယောဇနာ။ **အယံ** “ယဿိန္ဒြိယာနီ”တိအာဒိကာ ဟာဋ္ဌ ဘာဝနာယ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **ဘာဝနာ** နာမ။

ဓမ္မပဒါနိ ဈာနဝိပဿနာမဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနဓမ္မကောဋ္ဌာသာနိ။ **အနဘိဇ္ဈာ ဓမ္မပဒံ** အနဘိဇ္ဈာသီသေန အဓိဂတဈာနဝိပဿနာမဂ္ဂနိဗ္ဗာနဓမ္မပဒံ ကောဋ္ဌာသံ။ သေ နယော သေသေသုပိ။ **အယံ** “စတ္တာရိမာနီ”တိအာဒိကာ ဟာဋ္ဌ ဝုတ္တနယေန ဘာဝနာ နာမ။ (၇)

ဒေဝပုတ္တ ဆိန္ဒန္တော ပုဂ္ဂလော **ပဉ္စ** ဩရမ္ဘာဂိယသံယောဇနာနိ ဟေဋ္ဌာ မဂ္ဂတ္တယေန **ဆိန္ဒေ** ဆိန္ဒေယျ, ပဇဟန္တော ပုဂ္ဂလော **ပဉ္စ** ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယသံယောဇနာနိ အရဟတ္တမဂ္ဂေန **ဇဟေ** ပဇဟေယျ, ဘာဝယန္တော ပုဂ္ဂလော **ပဉ္စ** သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒီနိ စ ဥတ္တရိ **ဘာဝယေ** ဘာဝေယျ။ **ပဉ္စသင်္ဂါတိဂော** ရာဂသင်္ဂဒောသသင်္ဂမောဟသင်္ဂမာနသင်္ဂဒိဋ္ဌိသင်္ဂါတိဂေ ဘိက္ခု **ဩဃတိဏ္ဏောတိ** ကာမောဃဘဝေါဃဒိဋ္ဌောဃအဝိဇ္ဇောဃတိဏ္ဏောတိ **ဝုစ္စတိ** ကထိယတီတိ ယောဇနာ။ “ပဉ္စ ဆိန္ဒေ ပဉ္စ ဇဟေ”တိ ဣဒံ ဝစနံ ဒဿနံ နာမ။ “ပဉ္စ စုတ္တရိ။ပေ။ ဝုစ္စတီ”တိ **အယံ** ဟာဋ္ဌ ဘာဝနာ နာမ။ **ဣဒံ** “ပဉ္စာ”တိအာဒိကံ သုတ္တံ ဒဿနဉ္စ ဘာဝနာ စ ဟောတိ။

“တီဏိမာနိ, ဘိက္ခဝေ” တိအာဒီသု ယောဇနာ ဟာကဋ္ဌာ။ (၈)

၁၁၆. “သဗ္ဗပာပဿ အကရဏံ။ပေ။ ဗုဒ္ဓာန သာသန”န္တိ **ဣဒံ** သုတ္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဝစနဘာဝတော **သကဝစနံ** နာမ။ အတ္ထော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တောဝ။

ဘိက္ခဝေ, ဗာလဿ **ဗာလလက္ခဏာနိ** ဗာလဥပလက္ခဏကာရဏာနိ **ဗာလနိမိတ္တာနိ** “အယံ ဗာလော”တိ ဂဟဏကာရဏာနိ **ဗာလာပဒါနာနိ** ဗာလဿ အပဒါနာနိ ဟေရာဏာနိ ဝိရုဠှာနိ ကမ္မာနိ **ယေဟိ** ဗာလလက္ခဏာဒီဟိ ဗာလံ “ဗာလော”တိ **ပရေ** ပဏ္ဍိတာ သဉ္ဇာနန္တိ, **ဣမာနိ** ဗာလလက္ခဏာနိ မယာ ဝုစ္စမာနာနိ တီဏိ။ ကတမာနိ တီဏိ? ဘိက္ခဝေ, ဗာလော **ဒုစ္စိန္တိတစိန္တီ စ** ဒုစ္စိန္တိတံ အဘိဇ္ဈာဗျာပါဒမိစ္ဆာဒဿနံ စိန္တီ စ ဟောတိ, **ဒုဗ္ဘာသိတဘာသီ** ဒုဗ္ဘာသိတံ မုသာဝါဒါဒိံ ဘာသီ စ ဟောတိ. **ဒုက္ကဋကမ္မကာရီ စ** ဒုက္ကဋံ ဟဏနတိဟတာဒိကမ္မံ ကာရီ စ ဟောတိ။ ဘိက္ခဝေ, ဗာလဿ။ပေ။ ဗာလာပဒါနာနိ ဣမာနိ မယာ ဝုတ္တာနိ တီဏိ ခေါ ဘဝန္တိ။ သုက္ကပက္ခော ပန ဝုတ္တဝိပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဣဒံ** “တီဏိမာနိ ဘိက္ခဝေ”တိအာဒိကံ ဝစနံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဝစနဘာဝတော **သကဝစနံ** နာမ။

ပထဝီသမော ဝိတ္ထတော သမ္ဗောဓော နာမ နတ္ထိ။ ဟတံ ဝုဋ္ဌံ ဥဒကံ အာဘုသော လာဘိ ဂဏှာတီတိ **ဟတာလော,** ဟတာလေန သမော **ဟတာလသမော** နိန္နော န ဝိဇ္ဇတိ။ မေရုသမော ဥန္နတော နတ္ထိ, စက္ကဝတ္တိသဒိသော ဟေရိသော နတ္ထီတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** “ပထဝီသမော”တိအာဒိကံ ဝစနံ ပရဿ ဒေဝဿ ဝစနဘာဝတော **ပရဝစနံ** ဟောတိ။

“ဒေဝါနံ ဣန္ဒ, တဝ သုဘာသိတေန ဇယော ဟောတီ”တိ ဝတွာ “ဝေပစိတ္တိ, တဝ သုဘာသိတေန ဇယော ဟောတူ”တိ ဝတွာ “ဝေပစိတ္တိ, တွံ ကထံ **ဘဏ** ဘဏာဟီ”တိ အဝေါစ။ ဘိက္ခဝေ, အထ ခေါ အသုရိန္ဒော ဝေပစိတ္တိ **ဣမံ** ဝုစ္စမာနံ ကထံ အဘာသိ “တေ ပဋိသေဓကော **နော စေ အဿ** နော စေ ဘဝေယျ , ဧဝံ သတိ ဗာလာ ဘိယျော ပကုဇ္ဈေယျုံ, တသ္မာ **ဓီရော** ပဏ္ဍိတော ဘုသေန ဒဏ္ဍေန ဗာလံ နိသေဓယေ”တိ။

ကထာယ, ဘိက္ခဝေ, အသုရိန္ဒေန ဝေပစိတ္တိနာ ဘာသိတာယ အသုရာ အနုမောဒိံသု, ဒေဝါ တုဏှီ အဟေသုံ။ ဘိက္ခဝေ, အထ ခေါ အသုရိန္ဒော ဝေပစိတ္တိ ဒေဝါနံ ဣန္ဒံ သက္ကံ **ဧတံ** ဝစနံ အဝေါစ “ဒေဝါနမိန္ဒ, တွံ ကထံ **ဘဏ** ဘဏာဟီ”တိ ဧတံ ဝစနံ အဝေါစ။ ဘိက္ခဝေ, အထ ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒော သက္ကော ဣမံ ကထံ အဘာသိ “ဗာလဿ ပဋိသေဓနံ **ပရံ** ပစ္စတ္ထိကံ သင်္ကုပိတံ ဉတွာ **သတော** သတိမာ **ယော** ပဏ္ဍိတော ဥပသမ္မတိ, တဿ ပဏ္ဍိတဿ **ဧတဒေဝ** ဥပသမံ ဝဒန္တိ အဟံ မညေ”တိ။

ကထာယ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝါနမိန္ဒေန သက္ကေန ဘာသိတာယ ဒေဝါ အနုမောဒိံသု, အသုရာ တုဏှီ အဟေသုံ။ ဘိက္ခဝေ, အထ ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒော သက္ကော အသုရိန္ဒံ ဝေပစိတ္တိံ **ဧတံ** ဝစနံ အဝေါစ "ဝေပစိတ္တိ, တုဝံ ကထံ ဘဏာဟီ"တိ ဧတံ ဝစနံ အဝေါစ။ ဘိက္ခဝေ, အထ ခေါ အသုရိန္ဒော ဝေပစိတ္တိ ဣမံ ကထံ အဘာသိ "ဝါသဝ ယဒါ တိတိက္ခတိ, တဒါ နံ တိတိက္ခန္တံ ပုဂ္ဂလံ ဗာလော "အယံ မေ ဘယာ တိတိက္ခတီ"တိ မညတိ, တိတိက္ခာယ တေဒေဝ ဝဇ္ဇံ အဟံ ပဿာမိ။ ဝါသဝ ဂေါဂဏော ပလာယိနံ ဂဝံ အဇ္ဈောတ္ထရတိ ဣဝ, ဧဝံ ဒုမ္မေဓော ခမန္တံ ဘိယျော **အဇ္ဈောရုဟတိ** အဇ္ဈောတ္ထရတိ။

ကထာယ, ဘိက္ခဝေ, အသုရိန္ဒေန ဝေပစိတ္တိနာ ဘာသိတာယ အသုရာ အနုမောဒိံသု, ဒေဝါ တုဏှီ အဟေသုံ။ ဇာယမာနေ စ ဂေါယုဒ္ဓေ ပဌမံ ဒွေဝယေဝ ဂေါဏာ ယုဇ္ဈန္တိ, ဂေါဂဏော ပန ယာဝ ဧကော ဂေါဏော န ပလာယတိ, တာဝ ဩလောကေန္တော တိဋ္ဌတိ။ ယဒါ စ ဧကော ဂေါဏော ပလာယတိ , တဒါ သဗ္ဗော ဂေါဏော တံ ပလာယိနံ ဂဝံ ဘိယျော အဇ္ဈောတ္ထရတီတိ ဂေါယုဒ္ဓသဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **"အထ ခေါ"**တိအာဒီနံ ယောဇနတ္ထော ပါကဋော။

ဝေပစိတ္တိ, ယော ပုဂ္ဂလော တိတိက္ခတိ, **တံ** ခမန္တံ ပုဂ္ဂလံ "အယံ မေ ဘယာ တိတိက္ခတီ"တိ ကာမံ မညတု ဝါ, မာ မညတု ဝါ, တံ မညနံ နိပ္ဖလမေဝ။ အတ္ထာ သဒတ္ထပရမာ ဘဝန္တိ။ **ခန္တျာ** ခန္တိတော ဘိယျော သဒတ္ထော နာမ န ဝိဇ္ဇတိ။

ယော ဗလဝါ သန္တော ဒုဗ္ဗလဿ ဟဝေ တိတိက္ခတီတိ တဿ ဗလဝန္တဿ **တံ** တိတိက္ခနံ ပရမံ ခန္တိံ သပ္ပုရိသာ အာဟု, ဒုဗ္ဗလော နိစ္စံ ခမတိ ဧဝ။

ယဿ ဗာလဿ ဗာလဗလံ အတ္ထိ, တဿ ဗာလဿ ဗာလဗလံ "အဗလ"န္တိ သပ္ပုရိသာ အာဟု, ယဿ ဓမ္မဂုတ္တဿ ယံ ဗလံ အတ္ထိ, တဿ ဓမ္မဂုတ္တဿ တဿ ဗလဿ **ပဋိဝတ္တာ** ပဋိပ္ဖရိတွာ ဝတ္တာ န ဝိဇ္ဇတိ။

ဝေပစိတ္တိ, ယော ပုဂ္ဂလော **ကုဒ္ဓံ** ပဌမံ ကုဇ္ဈန္တဿ ပဋိကုဇ္ဈတိ, သော ပဋိကုဇ္ဈန္တော ပုဂ္ဂလော တေန ပဋိကုဇ္ဈနေန **တဿ** ပဌမံ ကုဇ္ဈန္တဿ ပါပပုဂ္ဂလဿ ပါပပုဂ္ဂလတော **ပါပိယော ဧဝ** ပါပတရော ဟီနတရော ဧဝ ဘဝေ။

ဝေပစိတ္တိ, ယော သပ္ပုရိသော **သတော** သတိမာ ပရံ သင်္ကုပိတံ ဉတွာ ပဌမံ ကုဇ္ဈန္တဿ အပ္ပဋိကုဇ္ဈန္တော ဝ ဘဝေ, သော သပ္ပုရိသော ဒုဇ္ဇယံ သင်္ဂါမံ ဇေတိ နာမ, အတ္တနော စ ပရဿ စ ဥဘိန္နံ အတ္ထံ စရတိ နာမ။

အတ္တနော စ ပရဿ စ တိကိစ္ဆန္တာနံ ဥဘိန္နံ ကောဓေ ဥပသမ္မတိ, ယေ ဇနာ **ဓမ္မဿ** ခန္တိဓမ္မဿ အတ္ထေ, စတုသစ္စဓမ္မေ ဝါ အကောဝိဒါ ဘဝန္တိ, တေ ဇနာ ခမန္တံ သပ္ပုရိသံ "အယံ ဗာလော"တိ မညန္တိ, တေသံ အကောဝိဒါနံ ဇနာနံ တံ မညနံ နိပ္ဖလန္တိ။

ကထာသု, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝါနမိန္ဒေန သက္ကေန ဘာသိတာသု ဒေဝါ အနုမောဒိံသု, အသုရာ တုဏှီ အဟေသုန္တိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** "ဘိယျော ဗာလာ"တိအာဒိကံ ဝစနံ သက္ကဝေပစိတ္တီနံ ဝစနဘာဝတော **ပရဝစနံ** နာမ။ (၉)

၁၁၇. ပတ္တံ ဧတရဟိ အဓိဂတံ ယဋ္ဌ ကာမူပကရဏံ, အာယတိံ **ပတ္တဗ္ဗံ** အဓိဂတံ ယဋ္ဌ ကာမူပကရဏံ အတ္ထိ, ဧတံ ဥဘယံ **ရဇာနုကိဏ္ဏံ** ရာဂရဇာဒိကိဏ္ဏံ ဣတိ **အာတုရဿ** အာတုရာနံယေဝ ပုဂ္ဂလာနံ သန္တိကေ **အနုသိက္ခတော** အနုသိက္ခန္တဿ **သိက္ခာသာရာ** ဟုတွာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ, သီလံ ဝတံ ဇီဝိတံ ဗြဟ္မစရိယံ ဣမေ သိက္ခာသာရာ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌဟန္တီတိ ယေ **ဥပဋ္ဌာနသာရာ** ပုဂ္ဂလာ သာရတော ဂဟေတွာ ဌိတာ။ ဧတ္ထ **သီလံ** နာမ "န ကရောမီ"တိ ဩရမဏံ။ **ဝတံ** နာမ ဘောဇနကိစ္စကရဏာဒိ။ **ဇီဝိတံ** နာမ အာဇီဝေါ။ **ဗြဟ္မစရိယံ** နာမ မေထုနဝိရတိဝိသေသဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧတေသံ ဥပဋ္ဌာနသာရာနံ ပုဂ္ဂလာနံ **အယံ** တအေ **ဧကော** ပဌမော **အန္တော** လာမကော။ **ယေ စ** ပုဂ္ဂလာ "ကာမေသု ဒေါသော နတ္ထီ"တိ **ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော** ဟုတွာ ဌိတာ, ဧတေသံ ပုဂ္ဂလာနံ **အယံ** တအေ **ဧကော** ဒုတိယော **အန္တော** လာမကော။ ဣစ္စေတေ ဥဘော **အန္တာ** အန္တဂတာ ပုဂ္ဂလာ ကဋသိဝဍ္ဎနာ ကဋသိယော ဒိဋ္ဌိ ဝဍ္ဎေန္တိ။

ဧတေ **ဥဘော အန္တေ** အတ္တကိလမထာနုယောဂေ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂေ **ဧကေ** ပုဂ္ဂလာ အနဘိညာယ ဩလီယန္တိ, **ဧကေ** ပုဂ္ဂလာ အတိဓာဝန္တိတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** ''ယဋ္ဌ ပတ္တ''န္တိအာဒိကံ ဝစနံ ပရေသံ ပုဂ္ဂလာနံ ဝစနဘာဝတော **ပရဝစနံ** နာမ။

ယေ စ သမ္မာဒိဋ္ဌိပုဂ္ဂလာ **တေ ဥဘော အန္တေ** အတ္တကိလမထာနုယောဂကာမသုခလ္လိကာနုယောဂေ အဘိညာယ **တတြ** စ အန္တေ န အဟေသုံ။ တေန စ အဘိဇာနနေန **တေ** ဥဘော အန္တေ န အမညိံသု, **တေသံ** သမ္မာဒိဋ္ဌိပုဂ္ဂလာနံ **ဝဋ္ဋံ** တိဝိဓံ ဝဋ္ဋံ ပညာပနာယ နတ္ထိ။ **ဣတိ** ဧဝံ **ဣဒံ** ''ယေ စာ''တိအာဒိကံ ဝစနံ ဘဂဝတော ဝစနဘာဝတော **သကဝစနံ** နာမ။ **အယံ ဥအနော** ''ယဋ္ဌ ပတ္တံ။ပေ။ ပညာပနာယာ''တိ အယံ ဥအနော ဝုတ္တနယေန သကဝစနဉ္စ ပရဝစနဉ္စ ဟောတိ။

ပသေနဒိ နာမ **ကောသလော** ကောသလိဿရော ရာဇာ ဘဂဝန္တံ **ဧတံ** ''ဣဓ မယှံ။ပေ။ တေသံ ပိယော အတ္တာ''တိ ဝစနံ အဝေစ။ ဘန္တေ, ဣဓ ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လီနဿ **မယှံ** မမ **စေတသော** စိတ္တဿ ဧဝံ ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ, **ကေသံ** သတ္တာနံ အတ္တာ ပိယော နု ခေါ, **ကေသံ** သတ္တာနံ အတ္တာ အပ္ပိယော နု ခေါ **ဣတိ** ဧဝံ ပရိဝိတက္ကနံ ဥဒပါဒိ။ ဘန္တေ, တဿ မယှံ ဧဝံ ပရိဝိတက္ကနံ အဟောသိ, **ယေ စ ခေါ ကေစိ** သတ္တာ ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရန္တိ ခေါ။ပေ။ မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရန္တိ ခေါ, **တေသံ** သတ္တာနံ အတ္တာ အပ္ပိယော ခေါ။ **တေ** ဒုစ္စရိတံ စရန္တာ သတ္တာ ''နော အတ္တာ ပိယော''တိ ဧဝံ ကိဉ္စာပိ ဝဒေယျုံ, အထ ခေါ **တေသံ** ဒုစ္စရိတံ စရန္တာနံ သတ္တာနံ အတ္တာ အပ္ပိယော။ တံ ကိဿ ဟေတု? အပ္ပိယော **အပ္ပိယဿ** အနတ္တာယ **ယံ** ဒုစ္စရိတံ ကရေယျ, **တံ** ဒုစ္စရိတံ **တေ** ဒုစ္စရိတံ စရန္တာ သတ္တာ **အတ္တနာဝ** သယမေဝ။ **အတ္တနော** အနတ္ထာယ **ဟိ** ယသ္မာ ကရောန္တိ, တသ္မာ **တေသံ** ဒုစ္စရိတံ စရန္တာနံ သတ္တာနံ အတ္တာ အပ္ပိယောတတိ ဧဝံ ပရိဝိတက္ကနံ အဟောသိ။

ဘန္တေ, **ယေ စ ကေစိ** သတ္တာ ကာယေန သုစရိတံ စရန္တိ ခေါ။ပေ။ မနသာ သုစရိတံ စရန္တိ ခေါ, **တေသံ** သုစရိတံ စရန္တာနံ သတ္တာနံ အတ္တာ ပိယော ခေါ, **တေ** သုစရိတံ စရန္တာ သတ္တာ ''နော အတ္တာ အပ္ပိယော''တိ ဧဝံ ကိဉ္စာပိ ဝဒေယျုံ, အထ ခေါ **တေသံ** သုစရိတံ စရန္တာနံ သတ္တာနံ အတ္တာ ပိယောဝ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ပိယော ပိ**ယဿ** အတ္ထာယ **ယံ** သုစရိတံ စရေယျ, **တံ** သုစရိတံ **တေ** သုစရိတံ စရန္တာ သတ္တာ **အတ္တနာဝ** သယမေဝ **အတ္တနော** အတ္ထာယ **ဟိ** ယသ္မာ ကရောန္တိ, တသ္မာ **တေသံ** သုစရိတံ စရန္တာနံ သတ္တာနံ အတ္တာ ပိယောတတိ ဧဝံ ပရိဝိတက္ကနံ အဟောသိ။ ဧဝံ ဝစနံ အဝေစာတိ ယောဇနာ။

''ဝေမေတံ မဟာရာဇာ''တိ ဝစနံ ပဌမံ ဝုတ္တ **''ယေ ဟိ ကေစီ''**တိအာဒိကေ ဘဂဝတော ဝုတ္တဝစနေပိ ယောဇနာ တထေဝ ကာတဗ္ဗာ။

ကထာသု ပန ယော ပဏ္ဍိတော အတ္တာနံ ''ပိယ''န္တိ စေ ဇညာ, ဧဝံ သတိ သော ပဏ္ဍိတော နံ အတ္တာနံ **ဟာပေန** ကမ္မေန **န သံယုဇေ** န သံယောဇေယျ, **တံ** ဝစနံ **ဟိ** သစ္စံ ပိယံ အတ္တာနံ သုလဘံ န ဟောတိ, ဒုက္ကဋကာရိနာ သုခံ သုလဘံ န ဟောတိ။

အန္တကေန မစ္စုနာ အဓိပန္နဿ မာနုသံ ဘဝံ **ဇဟတော** ပဇဟန္တဿ **တဿ** မရဏမုခေ ဌိတဿ သတ္တဿ ကိံ သကံ ဟောတိ, မရဏမုခေ ဌိတော သော သတ္တော ကိဉ္စ အာဒာယ ပရလောကံ ဂစ္ဆတိ, ဆာယာ ဂစ္ဆန္တံ သတ္တံ အနပါယိနီ ဣဝ, ဧဝံ **အဿ** ပရလောကဂတဿ သတ္တဿ ကိဉ္စ အနုဂံ ဟောတိ။

ဣတိ ဘဂဝတ ဧဝံ ပုစ္ဆတိ, ပုစ္ဆိတဝတ **''ဥဘော''**တိအာဒိဝိဿဇ္ဇနဝစနဉ္စ အာဟ။ **ဣဓ** လောကေ ယော မစ္စော ယံ ပုညဉ္စ ယံ ပါပဉ္စ ဥဘော ကမ္မေ **ကုရုတေ** ကရောတိ, **တဿ** ပရလောကဂတဿ မစ္စဿ **တံ** ပုညပါပဒွယံ သကံ ဟောတိ။ ပရလောကံ ဂတော မစ္စော **တံဝ** ပုညပါပဒွယံ အာဒာယ ပရလောကံ ဂစ္ဆတိ, ဆာယာ ဂစ္ဆန္တံ သတ္တံ အနပါယိနီ ဣဝ, ဧဝံ **အဿ** ပရလောကဂတဿ မစ္စဿ **တံဝ** ပုညပါပဒွယံ အနုဂံ ဟောတိ။

တသ္မာ ပဏ္ဍိတော **သမ္ပရာယိကံ** သမ္ပရာယေ ဖလနိဗ္ဗတ္တာပကံ ကလျာဏံ **နိစယံ** နိစယန္တော ဟုတွာ ကရေယျ။ ဟဏိနံ ပရလောကသ္မိံ ပုညာနိ ပတိဋ္ဌာ ဟောန္တိ, ဣတိ ဘဂဝတ အာဟာတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ **ဣဒံ** ''ရာဇာ ပသေနဒီ''တိအာဒိကံ သုတ္တံ ကောသလရညော ဝစနဘာဝတော **ပရဝစနံ** ဟောတိ။ ''ဧဝမေတံ , မဟာရာဇ, ဧဝမေတံ

မဟာရာဇာ''တိအာဒိကာ အနုဂီတိ ဘဂဝတော ဝစနဘာဝတော **သကဝစနံ** ဟောတိ။ **ဣဒံ** ဒွယံ ဝစနံ သကဝစနဥ္စ ပရဝစနဉ္စ ဟောတိ။ (၁၀)

၁၁၈. ပဋ္ဌေဟ ပုစ္ဆိတော **ဣဒံ** ဒုက္ခသစ္စံ အဘိညေယျံ, **ဣဒံ** သမုဒယသစ္စံ ပဟာတဗ္ဗံ, **ဣဒံ** မဂ္ဂသစ္စံ ဘာဝေတဗ္ဗံ, **ဣဒံ** နိရောဓသစ္စံ, ဖလံ တ သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ, **ဣမေ** ကုသလာကုသလာ **ဓမ္မာ** ဧဝံ ကုသလာကုသလဘာဝေန **ဂဟိတာ** အနဝဇ္ဇသာဝဇ္ဇဘာဝေန တ **ဂဟိတာ** သုခဝိပာကဒုက္ခဝိပာကဘာဝေန တ **ဂဟိတာ** , **ဣဒံ** ဣဋ္ဌဝိပာကံ **ဣဒံ** အနိဋ္ဌဝိပာကံ ဖလံ နိဗ္ဗတ္တယတီတိ ဧဝံဂဟိတာနံ **တေသံ** ကုသလာကုသလဓမ္မာနံ အယံ ဝုဍ္ဍိ အတ္တော, အယံ ဟာနိ အတ္တောတိ။ **ဣတိ ဣဒံ** ''ပဋ္ဌေဟ ပုစ္ဆိတော''တိအာဒိကံ သုတ္တံ ဝိသ္သဇ္ဇနီယေ အတ္တေ တစကညာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **ဝိသ္သဇ္ဇနီယံ** နာမ။

''ဥဋ္ဌာရော ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ''တိ ဣမိနာ ပဒေန ဗုဒ္ဓဥဋ္ဌာရတံ **ကေံသေနေဝ** ဧကကောဋ္ဌာသေနေဝ နိဒ္ဒိသေ။ ''သွာက္ခာတော ဓမ္မော''တိ ဣမိနာ ပဒေန ဓမ္မသွာက္ခာတတံ **ကေံသေနေဝ** ဧကကောဋ္ဌာသေနေဝ နိဒ္ဒိသေ။ ''သုပ္ပဋိပန္နော သံဃော''တိ ဣမိနာ ပဒေန သံဃသုပ္ပဋိပတ္တိံ **ကေံသေနေဝ** ဧကကောဋ္ဌာသေနေဝ နိဒ္ဒိသေ ''သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ''တိ ဣမိနာ ပဒေန သင်္ခါရာနိစ္စတံ ကေံသေနေဝ နိဒ္ဒိသေ။ ''သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ''တိ ဣမိနာ ပဒေန သင်္ခါရဒုက္ခတံ ကေံသေနေဝ နိဒ္ဒိသေ။ ''သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ''တိ ဣမိနာ ပဒေန ဓမ္မာနတ္တတံ ကေံသေနေဝ နိဒ္ဒိသေ။ ''သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနတ္တာ''တိ အဝတွာ ''သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ''တိ ဝုတ္တေန ဣမိနာ ပဒေန သင်္ခါရေဟိ အညံ ယံ တ ပန မဂ္ဂဖလနိရောဓသမာပတ္တိဓမ္မဇာတံ အတ္ထိ, တံ မဂ္ဂဖလနိရောဓသမာပတ္တိဓမ္မဇာတမ္ပိ ဧဝံဇာတိယံ ဧဝံ ဧကံသဗ္ယာကရဏီယန္တိ မဂ္ဂဖလနိရောဓသမာပတ္တိဓမ္မဇာတဿာပိ အနတ္တတံ ကေံသေနေဝ နိဒ္ဒိသေတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** ''ဥဋ္ဌာရော''တိအာဒိကံ သုတ္တံ ဝိသ္သဇ္ဇနီယေ ဗုဒ္ဓဥဋ္ဌာရတာဒိကေ တစကညာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **ဝိသ္သဇ္ဇနီယံ** နာမ။

နရဒမ္မသာရထိ အာကင်္ခတော **တေ** ဘဂဝတော **မနသာ** သဗ္ဗညုတညာဏသဟိတာဒိမနသာ **ဝိစိန္တိတံ** ဉေယျဓမ္မံ ဒေဝတ မနုဿာ သဗ္ဗေ ဟဏိနော **န ဇညာ** န ဇာနေယျုံ။ သန္တံ အရဏံ သမာဓိံ နိသေဝတော **တေ** ဘဂဝတော မနသာ ဝိစိန္တိတာ ကသိဏာပိ သဗ္ဗေ ဟဏိနော **န ဇညာ** န ဇာနေယျုံ။ **ကသိဏာပိ** တ ကသိဏာရမ္မဏာယ ပညာယပိ **န ဇညာ** န ဇာနေယျုံ။ **ကသိဏာပီ**တိ ဧတ္ထ စ ''ကသိဏာယပီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗေပိ ယ-ကာရ လောပဝသေန ''ကသိဏာပီ''တိ ဝုတ္တံ။ အထ တ **''ယံ အာကင်္ခတိ** ယံ အာကင်္ခနံ ကရောတိ, **တံ** အာကင်္ခနံ **ကိံ** ကတမ''န္တိ ပုစ္ဆိတံ ပဉှံ အညေသံ အဝိသယတ္တာ အဝိသ္သဇ္ဇနီယံ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** ''အာကင်္ခတော''တိအာဒိကံ သုတ္တံ အဝိသ္သဇ္ဇနီယေ ဝိသယေ တစကညာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **အဝိသ္သဇ္ဇနီယံ** နာမ။

ဘဂဝတ **သီလက္ခန္ဓေ** သီလက္ခန္ဓဟေတု **တွေကော** တေပရိမာဏော, ဘဂဝတ **သမာဓိက္ခန္ဓေ** သမာဓိက္ခန္ဓဟေတု **တွေကော** တေပရိမာဏော, ဘဂဝတ **ပညာက္ခန္ဓေ** ပညာက္ခန္ဓဟေတု **တွေကော** တေပရိမာဏော, ဘဂဝတ **ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓေ** ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓဟေတု **တွေကော** တေပရိမာဏော, ဘဂဝတ **ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓေ** ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓဟေတု **တွေကော** တေပရိမာဏော, ဘဂဝတ **ဣရိယာယံ** ကာယဝစီသမာစာရေ ကာယဝစီသမာစာရဟေတု **တွေကော** တေပရိမာဏော, ဘဂဝတ **ပဘာဝေ** အာနုဘာဝဟေတု **တွေကော** တေပရိမာဏော, ဘဂဝတ **ဟိတေသိတာယံ** မေတ္တာဟေတု **တွေကော** တေပရိမာဏော, ဘဂဝတ **ကရုဏာယံ** ကရုဏာဟေတု **တွေကော** တေပရိမာဏော, ဘဂဝတ **ဣဒ္ဓိယံ** ဣဒ္ဓိဝိဓဟေတု **တွေကော** တေပရိမာဏောတိ အဝိသ္သဇ္ဇနီယောတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** ''တွေကော''တိအာဒိကံ သုတ္တံ အဝိသ္သဇ္ဇနီယေ ဝိသယေ တစကညာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **အဝိသ္သဇ္ဇနီယံ** နာမ။

ဘိက္ခဝေ, အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တထာဂတဿ လောကေ **ဥပ္ပာဒာ** ဥပ္ပာဒဟေတု တိဏ္ဏံ ရတနာနံ ဥပ္ပာဒော သမ္ဘဝတိ, အာယတိံ ဗုဒ္ဓရတနဿ ဥပ္ပာဒော သမ္ဘဝတိ, ဧကဿ ဗုဒ္ဓရတနဿ ရဓမာနက္ခဏေန ဟိ အညဿ ဗုဒ္ဓရတနဿ အနုပ္ပဇ္ဇနတော အာယတိန္တိ ဝုတ္တံ, ဓမ္မရတနဿ ဥပ္ပာဒော သမ္ဘဝတိ, သံဃရတနဿ ဥပ္ပာဒော သမ္ဘဝတီတိ တီဏိ ရတနာနိ။ ''တာနိ တီဏိ ရတနာနိ ဂုဏတော ကိံပမာဏာနီ''တိ ပုစ္ဆိတေ သတိ တာနိ တီဏိ ရတနာနိ ဂုဏတော တေပရိမာဏာနီတိ န ဝိသ္သဇ္ဇိတဗ္ဗာနီတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** ''တထာဂတဿာ''တိအာဒိကံ သုတ္တံ အဝိသ္သဇ္ဇနီယေ ဝိသယေ တစကညာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **အဝိသ္သဇ္ဇနီယံ** နာမ။

ဗုဒ္ဓဝိသယော ပုဂ္ဂလပရောပုဂ္ဂလပဏ္ဏနော ပဋ္ဌာဟာ အဝိသ္သဇ္ဇနီယော, ဗုဒ္ဓဝိသယာဝ **ပုဂ္ဂလပရောပရညုတာ** အဝိသ္သဇ္ဇနီယာ။ ဘိက္ခဝေ, အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ သတ္တာနံ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတိ တဏှာသံယောဇနာနံ, သကိံ နိရယံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ သတ္တာနံ, သကိံ တိရစ္ဆာနယောနိံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ သတ္တာနံ, သကိံ ပေတ္တိဝိသယံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ သတ္တာနံ, သကိံ အသုရယောနိံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ သတ္တာနံ, သကိံ ဒေဝေ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ သတ္တာနံ, သကိံ မနုဿေ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ သတ္တာနံ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတိ န ဒိဿတိ န ဥပလဗ္ဘတီတိ။
''သာ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ ကတမာ''တိ ဧကေနစိ ကတံ ပုစ္ဆနံ **အဝိသ္သဇ္ဇနီယံ** သံသာရဿ ပုဗ္ဗကောဋိယာ အဘာဝတော အဝိသ္သဇ္ဇနီယံ ဟောတိ။ **''န ပညာယတီ''**တိ ဒေသနာ သာဝကာနံ ဉာဏဝေကလ္လေန ကတာ, န အတ္တနော ဉာဏဝေကလ္လေန။ ''န ပညာယတီ''တိ ဒေသနာ အတ္တနော စေဝ သာဝကာနဉ္စ ဉာဏဝေကလ္လေန ကာတဗ္ဗာ သိယာတိ စောဒနံ မနသိ ကတွာ **''ဒုဝိဓာ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ ဒေသနာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အတ္တာ ဥပနေတဗ္ဗော ဧတိဿာ ဒေသနာယာတိ **အတ္တူပနာယိကာ**။ ပရော ဥပနေတဗ္ဗော ဧတိဿာ ဒေသနာယာတိ **ပရူပနာယိကာ**။ ''ကတမာ အတ္တူပနာယိကာ ဒေသနာ, ကတမာ ပရူပနာယိကာ ဒေသနာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ နိယမေတွာ ဒဿေတုံ **''န ပညာယတီ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ''န ပညာယတီ''တိ ဒေသနာ သာဝကာနံ နေတဗ္ဗာနံ ဝသေန ဒေသိတတ္တာ ပရူပနာယိကာ ဒေသနာ နာမ, **''နတ္ထိ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ အဝိဇာနနာ''**တိ ဒေသနာ အတ္တနော နေတဗ္ဗဿ ဝသေန ဒေသိတတ္တာ အတ္တူပနာယိကာ ဒေသနာ နာမ။
''နတ္ထိ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ အဝိဇာနနာ''တိ ဝုတ္တတ္တာ ပုဗ္ဗာယ ကောဋိယာ အဘာဝတော ဧဝ န ပညာယတီတိ ဝိညာယတိ, ဘဂဝတော ဉာဏဿ ပညာပနံ ကာတုံ အသမတ္ထတ္တာ န ပညာယတီတိ န ဝိညာယတိ တေန **အဋ္ဌကထာယံ** ''နတ္ထိ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ အဝိဇာနနာတိ ဧတေန ပုရိမာယ ကောဋိယာ အဘာဝတော ဧဝ န ပညာယတိ, န တတ္ထ ဉာဏဿ ပဋိဃာတောတိ ဒဿေတီ''တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၁၁၈) ဝုတ္တံ။

''ကထံ ပန ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ အဝိဇာနနာယ နတ္ထိဘာဝေါဝိဇာနိတဗ္ဗော''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ အဝိဇာနနာယ နတ္ထိဘာဝံ ဇာနာပေတုံ **''ယထာ ဘဂဝ ကောကာလိကံ ဘိက္ခုံ''**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန – ''ယံ ပန အတ္ထိ, တံ အညေသံ အပ္ပမေယ္ယမ္ပိ ဘဂဝတော န အပ္ပမေယ္ယန္တိ ဘဂဝတော သဗ္ဗတ္ထ အပ္ပဋိဟတဉာဏံ ဒဿေတုံ 'ယထာ ဘဂဝ ကောကာလိကံ ဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘာ'တိအာဒိမာဟာ''တိ ဝုတ္တံ။ ဘဂဝ ကောကာလိကံ ဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ ''ကိဝ ဒီဃံ နု ခော, ဘန္တေ, ပဒုမေ နိရယေ အာယုပ္ပမာဏ''န္တိ ပဉှံ ပုစ္ဆိတွာ နိသိန္နံ **အညတရံ ဘိက္ခုံ ယထာ** ယေန ပကာရေန **''သေယျထာပိ။ပေ.။ အာဃာတေတွာ''** တိ ဧဝမာဟ။ တတော တေန ပကာရေန အဝိဇာနနာယ နတ္ထိဘာဝေါ ဝိဇာနိတဗ္ဗောတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။

ဘိက္ခု, တွံ သလ္လက္ခေဟိ, ကောကာလိကော ဝီသတိခာရိကော ကောသလကော တိလဝါဟော ရာသိံ ကတွာ ဌပိတော, တတော တိလတော ပုရိသော ဝဿသတဿ ဝဿသတဿ အစ္စယေန ဧကမေကံ တိလံ ဥဒ္ဓရေယျ, သော ဝီသတိခာရိကော ကောသလကော တိလဝါဟော ဣမိနာ ဥဒ္ဓရာနုပက္ကမေန ခိပ္ပတရံ ပရိက္ခယံ ပရိယာဒါနံ သေယျထာပိ ဂစ္ဆေယျ, ဧကော အဗ္ဗုဒေ နိရယော ပရိက္ခယံ ပရိယာဒါနံ န တွေဝ ဂစ္ဆေယျ။ ဝီသတိ အဗ္ဗုဒါ နိရယာ တတ္တကေ ကာလေ ပရိက္ခယံ ပရိယာဒါနံ သေယျထာပိ ဂစ္ဆေယျုံ, ဧဝမေဝ ဧကော နိရဗ္ဗုဒေ နိရယော တတ္တကေ ကာလေ ပရိက္ခယံ ပရိယာဒါနံ န တွေဝ ဂစ္ဆေယျ။ သေ နယော သေသေသုပိ။ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနေသု စိတ္တံ အာဃာတေတွာ ပဒုမံ နိရယံ ကောကာလိကော ဘိက္ခု ဥပပန္နော ခေါ, ဘိက္ခု, တွံ ဧဝံ သလ္လက္ခေဟီတိ ဘဂဝ အာဟာတိ ယောဇနာ။ ဘဂဝ ''အယံ အပ္ပမေယျော အယံ အသင်္ခေယျော''တိ တ န ကိဉ္စိ အာဟ။ ''တသ္မိံ အပ္ပမေယျေ ကတမော အပ္ပမေယျော, တသ္မိံ အသင်္ခေယျေ ကတမော အသင်္ခေယျော''တိ ဧကေနစိ ကတံ ပုစ္ဆနံ ဗုဒ္ဓဝိသယတ္တာ **အဝိသ္သဇ္ဇနီယံ။ ဣဒံ** အပ္ပမေယျအသင်္ခေယျသုတ္တံ ဝုတ္တနယေန အဝိသ္သဇ္ဇနီယံ။
(၁၁)

၁၁၉. ''ယဿ သော ဥပကော''တိအာဒိသု ယောဇနာ ဟာကဋ္ဌာ။

''ကထံ ကေန ပကာရေန **ဇိနော''**တိ ဥပကေန ကတံ ပုစ္ဆနံ ''ကိလေသပ္ပဟာနပကာရေန ဇိနော''တိ ဝိသ္သဇ္ဇနီယတ္တာ **ဝိသ္သဇ္ဇနီယံ။ ''ကေန** ပကာရေန **ဇိနော''**တိ ဥပကေန ကတံ ပုစ္ဆနံ ''ပာပကာနံ ဓမ္မာနံ ဇိတတ္တာ ဇိနော''တိ ဝိသ္သဇ္ဇနီယတ္တာ **ဝိသ္သဇ္ဇနီယံ။ ''ကတမော ဇိနော''** တိ ကတံ ပုစ္ဆနံ ''ရူပာဒိကော ဇိနော''တိ တ ''ရူပာဒိကံ မုဉ္စိတွာ အညော ဇိနော''တိ တ ဝိသ္သဇ္ဇေတုံ အသက္ကုဏေယျတ္တာ **အဝိသ္သဇ္ဇနီယံ။ ''ကတမော အာသဝက္ခယော,**

ကတမော ရာဂက္ခယော, ကတမော ဒောသက္ခယော, ကတမော မောဟက္ခယော”တိ ကတံ ပုစ္ဆန္တံ “နိဗ္ဗာနံ အာသဝက္ခယော”တိ တ “အရဟတ္တမဂ္ဂေ အာသဝက္ခယော”တိ တ “အရဟတ္တဖလံ ရာဂက္ခယော”တိ တ ဣတိ ဧဝမာဒိနာ ဝိသ္သဇ္ဇနီယတ္တာ **ဝိသ္သဇ္ဇနီယံ။ “ကိတ္တကော အာသဝက္ခယော,** ကိတ္တကော ရာဂက္ခယော, ကိတ္တကော ဒောသက္ခယော, ကိတ္တကော မောဟက္ခယော”တိ ကတံ ပုစ္ဆန္တံ “တွေတ္တကော တေပရိမာဏော အာသဝက္ခယော”တိ ဧဝမာဒိနာ အဝိသ္သဇ္ဇနီယတ္တာ **အဝိသ္သဇ္ဇနီယံ။ ဣဒံ** ဝုတ္တပ္ပကာရံ သုတ္တံ ဝုတ္တနယေန ဝိသ္သဇ္ဇနီယဉ္စ အဝိသ္သဇ္ဇနီယဉ္စ ဟောတိ။ (၁၂)

“တထာဂတော သတ္တော **အတ္ထီ”** တိ ပုစ္ဆန္တံ “ပဉ္စက္ခန္ဓေ ဥပာဒာယ ပညာပေတဗ္ဗော သတ္တဘူတော အတ္ထီ”တိ ဝိသ္သဇ္ဇနီယတ္တာ **ဝိသ္သဇ္ဇနီယံ။ “အတ္ထိ ရူပ”** န္တိ ကတံ ပုစ္ဆန္တံ ရူပသ္သ ဝိသ္သဇ္ဇမာနတ္တာ “အာမန္တာ”တိ ဝိသ္သဇ္ဇနီယတ္တာ **ဝိသ္သဇ္ဇနီယံ, “ရူပံ တထာဂတော”** တိ ကတံ ပုစ္ဆန္တံ တထာဘာဝတော အလဗ္ဘနတော အဝိသ္သဇ္ဇနီယတ္တာ **အဝိသ္သဇ္ဇနီယံ။ “ရူပတ တထာဂတော”** တိအာဒီသုပိ ဧသ နယော ယထာသမ္ဘဝံ ယောဇေတဗ္ဗော။ **ဣဒံ** ဝုတ္တပ္ပကာရံ သုတ္တံ ဝုတ္တနယေန ဝိသ္သဇ္ဇနီယဉ္စ အဝိသ္သဇ္ဇနီယဉ္စ ဟောတိ။

“ပဿတိ ဘဂဝါ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ။ပေ။ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတီ” တိ ကတံ ပုစ္ဆန္တံ “ပဿတိ ဘဂဝါ”တိ တ။ပေ။ “ပဇာနာတိ ဘဂဝါ”တိ တ ဝိသ္သဇ္ဇနီယတ္တာ **ဝိသ္သဇ္ဇနီယံ။ “ကတမေ သတ္တာ, ကတမော တထာဂတော”**တိ ကတံ ပုစ္ဆန္တံ ပရမတ္ထတော အလဗ္ဘနတော အဝိသ္သဇ္ဇနီယတ္တာ **အဝိသ္သဇ္ဇနီယံ** ။

“အတ္ထိ တထာဂတော”တိ ကတံ ပုစ္ဆန္တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေန ဝိသ္သဇ္ဇနီယံ။ **“အတ္ထိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ”**တိ ကတံ ပုစ္ဆန္တံ “အတ္ထိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ”တိ ဝိသ္သဇ္ဇမာနေ သတိ စ ဣဓလောကော ဧဝ ပရလောကောတိ အာပဇ္ဇတိ, “နတ္ထိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ”တိ ဝိသ္သဇ္ဇမာနေ သတိ စ ဣဓလောကတော အညော ပရလောကောတိ အာပဇ္ဇတိ, တသ္မာ အဝိသ္သဇ္ဇနီယတ္တာ **အဝိသ္သဇ္ဇနီယံ။ ဣဒံ** ဝုတ္တပ္ပကာရံ သုတ္တံ ဝိသ္သဇ္ဇနီယေ ဝိသယေ စ အဝိသ္သဇ္ဇနီယေ ဝိသယေ စ တစကညပကာဘာဝေန ပဝတ္တနတော **ဝိသ္သဇ္ဇနီယဉ္စ အဝိသ္သဇ္ဇနီယဉ္စ** ဟောတိ။

၁၂၀. နာနာဝိဓံ ဝိသ္သဇ္ဇနီယာဝိသ္သဇ္ဇနီယသုတ္တံ အာစရိယေန နိဒ္ဒိဋ္ဌံ, အမှေဟိ စ ဉာတံ, “ကတမံ သုတ္တံ ကမ္မ”န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ကတမံ ကမ္မ”** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

“အန္တကေနာဓိပန္နဿာ” တိအာဒီသု အတ္ထော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယတ္တာ ဟာကဗ္ဗော “မရဏေနာဘိဘူတဿ။ပေ။ ဆာယာဝ အနပါယိနီ”တိ **ဣဒံ** သုတ္တံ ပုညကမ္မပါပကမ္မဒွယေ တစကညပကာဘာဝေန ပဝတ္တနတော **ကမ္မံ** နာမ။

ဘိက္ခဝေ, တုမှေဟိ ပုန စပရံ ကမ္မံ သလ္လက္ခေထ။ **(အနုဋ္ဌာနဂိလာနံ)** အနုဋ္ဌာနဂိလာနဿ **ပီဌသမာရုဠှံ** ပီဌသမာရုဠှဿ **ဗာလံ** ဗာလဿ တ **မဉ္စသမာရုဠှံ** မဉ္စသမာရုဠှဿ **ဗာလံ** ဗာလဿ တ **ဆမာယံ** ဘူမိယံ **သေမာနံ** သေမာနဿ သယန္တဿ **ဗာလံ** ဗာလဿ တ ကာယေန ဒုစ္စရိတာနိ တစာယ ဒုစ္စရိတာနိ မနသာ ဒုစ္စရိတာနိ ပါပကာနိ ယာနိ ကမ္မာနိ **ပုဗ္ဗေ** ပုဗ္ဗကာလေ တ အတီတေ အနေကကပ္ပကောဋိသတသဟဿေ တ **အဿ** ဗာလေန ကတာနိ, **တာနိ** ပါပကာနိ ကမ္မာနိ **တမ္ဟိ** ပီဌသမာရုဠှာဒိ**သမယေ ဩလမ္ဗန္တိ** ဝိယ ဥပဋ္ဌဟန္တိ **အဇ္ဈောလမ္ဗန္တိ** ဝိယ ဥပဋ္ဌဟန္တိ **အဘိပ္ပလမ္ဗန္တိ** ဝိယ ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ ဘိက္ခဝေ **, မဟတံ** မဟန္တာနံ ပဗ္ဗတကူဋာနံ ဆာယာ သာယန္ဟသမယံ ပထဝိယံ သေယ္ယထာပိ ဩလမ္ဗန္တိ အဇ္ဈောလမ္ဗန္တိ အဘိပ္ပလမ္ဗန္တိ ယထာ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝမေဝ ဗာလံ။ ပေ။ အဘိပ္ပလမ္ဗန္တိ။ ဘိက္ခဝေ, **တတြ** တသ္မိံ ဥပဋ္ဌာနာကာရေ ဥပဋ္ဌာနာကာရဟေတု **ဗာလဿ** ကတပါပဿ ဧဝံ ပရိဝိတက္ကော ဟောတိ **“မေ** မယာ ကလ္ယာဏံ အကတံ ဝတ, **မေ** မယာ ကုသလံ အကတံ ဝတ, ဘီရုတ္တာဏံ ကတံ ဝတ, **မေ** မယာ ပါပံ ကတံ ဝတ, **မေ** မယာ လုဒ္ဒံ ကတံ ဝတ, **မေ** မယာ ကိဗ္ဗိသံ ကတံ ဝတ, **ဘော** အဂိလာန သပ္ပုရိသ အကတကလ္ယာဏာနံ အကတကုသလာနံ အကတဘီရုတ္တာဏာနံ ကတပါပါနံ ကတလုဒ္ဒါနံ ကတကိဗ္ဗိသာနံ ယာဝတာ **ဂတိ** ဒုဂ္ဂတိ အတ္ထိ, တံ ဂတိံ အဟံ ပေစ္စ ဂစ္ဆာမိ”တိ ဧဝံ ပရိဝိတက္ကော ဟောတိ။ ဧဝံ ဝိတက္ကေန္တော **သော** ဗာလော သောစတိ ကိလမတိ ပရိဒေဝတိ, ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတီတိ ယောဇနာ။

ပဗ္ဗတကူဋာနံ ဆာယာ နာမ သူရိယုဂ္ဂမနကာလေပိ ပထဝိယာ ဩလမ္ဗန္တိပိ ဆာယာ ဟာယနဝသေန ဩလမ္ဗန္တိ။ သာယန္ဟသမယံ ပန ဆာယာ ဝဍ္ဍနဝသေန ဩလမ္ဗန္တိ, တထေဝ ကမ္မာနိပိ တသ္မိံ ကာလေ ဝဍ္ဍနဝသေန ဥပဋ္ဌဟန္တိ, တသ္မာ တမေဝ ဝဍ္ဍနုပဋ္ဌာနံ သန္ဓာယ "သာယန္ဟသမယ"န္တိ ဝုတ္တံ။ သုက္ကပက္ခေပိ ယောဇနာ ကဏှပက္ခေ ယောဇနာနုသာရေန ကာတဗ္ဗာ။ **ဣဒံ** "ပုန စပရ"န္တိအာဒိကံ သုတ္တဒ္ဝယံ ကုသလကမ္မအကုသလကမ္မေသု တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **ကမ္မံ** နာမ။

နာနာဝိဓံ ကမ္မံ အာစရိယေန နိဒ္ဒါရိတံ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတံ, "ကတမော ဝိဟာကော"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **တတ္ထ ကတမော ဝိဟာကော**"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထ** တေသု အဋ္ဌဝီသတိဝိဓေသု လောကိယာဒီသု သာသနပဋ္ဌာနေသု ကတမော ဝိဟာကောတိ ပုစ္ဆတိ။ ဘိက္ခဝေ, တေ တုမ္ဟေဟိ ယေ မနုဿတ္တသဒ္ဒာပဋိလာဘာဒယော ပဋိလဒ္ဓာ, တေ မနုဿတ္တသဒ္ဒာပဋိလာဘာဒယော **တေ** တုမ္ဟာကံ လာဘာ ဘဝန္တိ။ တုမ္ဟေဟိ ပဗ္ဗဇိတေ တ ယံ စတုပာရိသုဒ္ဓိသီလာဒိသမ္ဘာဒနံ လဒ္ဓံ, တံ စတုပာရိသုဒ္ဓိသီလာဒိသမ္ပာဒနံ **တေ** တုမ္ဟာကံ သုလဒ္ဓံ ဘဝတိ။ ဘိက္ခဝေ, ယော ဗုဒ္ဓုပ္ပာဒေ နဝမော ခဏော တုမ္ဟေဟိ လဒ္ဓော, သော ဗုဒ္ဓုပ္ပာဒေ နဝမော **ခဏော တေ** တုမ္ဟာကံ ဗြဟ္မစရိယဝာသာယ ပဋိလဒ္ဓော ဘဝတိ။

ဘိက္ခဝေ, မယာ ဆဖဿာယတနိကာ နာမ နိရယာ ဒိဋ္ဌာ, **တတ္ထ** တေသု ဒိဋ္ဌေသု ဆဖဿာယတနိကေသု နာမ နိရယေသု ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ စက္ခုနာ ပဿတိ, တံ အနိဋ္ဌရူပံယေဝ ပဿတိ, နော ဣဋ္ဌရူပံ။ အကန္တရူပံယေဝ ပဿတိ, နော ကန္တရူပံ။ အမနာပရူပံယေဝ ပဿတိ, နော မနာပရူပံ။

ယံ ကိဉ္စိ သဒ္ဒံ သောတေန။ပေ။ ဃာနေန။ပေ။ ဇိဝှာယ။ပေ။ ကာယေန။ပေ။ ယံ ကိဉ္စိ ဓမ္မံ မနသာ ဝိဇာနာတိ, တံ အနိဋ္ဌဓမ္မံယေဝ ဝိဇာနာတိ, နော ဣဋ္ဌဓမ္မံ။ အကန္တဓမ္မံယေဝ ဝိဇာနာတိ, နော ကန္တဓမ္မံ။ အမနာပဓမ္မံယေဝ ဝိဇာနာတိ, နော မနာပဓမ္မန္တိ ဟဝ္ဓော ယုတ္တော။ "အနိဋ္ဌရူပံယေဝ ဝိဇာနာတိ, နော ဣဋ္ဌရူပ"န္တိအာဒိဟဝ္ဓော အယုတ္တော, ကတ္ထစိ ဟဋ္ဌိယံ အယုတ္တဟဝ္ဓော ဒိဋ္ဌော။ သုက္ကပက္ခေ ဝုတ္တနယဝိပရိယာယေန ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ **အယံ** ဝုတ္တပ္ပကာရာ "လာဘာ တေ, ဘိက္ခဝေ"တိအာဒိကော ဟဝ္ဓော ဝိဟာကေ တစကဉာပကဘာဝေနေဝ ပဝတ္တနတော **ဝိဟာကော** နာမ။

မာရိသာ **နိရယေ ပစ္စမာနာနံ** အမ္ဟာကံ သဗ္ဗသော နိမုဇ္ဇနဥမ္မုဇ္ဇနဝသေန **သဋ္ဌိဝဿသဟဿာနိ** ပရိပုဏ္ဏာနိ, နိရယဿ **အန္တော** ပရိယောသာနံ **ကဒာ** ကသ္မိံ ကာလေ ဘဝိဿတိ။

နိရယဿ **အန္တော** ပရိယောသာနံ နတ္ထိ။ နိရယဿ အန္တော ပရိယောသာနံ ကုတော အတ္ထိ? နိရယဿ **အန္တော** ပရိယောသာနံ အမ္ဟာကံ န ပဋိဒိဿတိ။ မာရိသာ, ယအာ တုမ္ဟေဟ စ အဟဉ္စ သေဋ္ဌိပုတ္တာ ဇာတာ, **တအာ တုယှံ** တုမ္ဟာကဉ္စ **မယှံ** မမ စ ဟာပံ **ဟိ** ယသ္မာ **ပကတံ** ပကာရေဟိ ကတံ, တသ္မာ နိရယဿ **အန္တော** ပရိယောသာနံ အမ္ဟာကံ န ဒိဿတီတိ **အယံ** ဟဝ္ဓော ဝိဟာကေ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **ဝိဟာကော** နာမ။ (၁၃)

၁၂၁. အဓမ္မစာရီ နရော ကုသလဓမ္မေသု ပမတ္တော **ဟိ** ယသ္မာ ဟောတိ, တသ္မာ သော အဓမ္မစာရီ ပမတ္တော နရော **ယဟိံ ယဟိံ** ယံ ယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဂစ္ဆတိ, တံ တံ ဂစ္ဆန္တံ အဓမ္မစာရိံ **နံ** နရံ အတ္တနာ စရိတော သော ဓမ္မော ဝ ဟနတိ။ ကိမိဝ ဟနတိ? **သယံ** အတ္တနာ ဂဟိတော ကဏှသပ္ပော ဂဏှန္တံ ဇနံ ဟနတိ ယထာ, ဧဝံ အတ္တနာ စရိတော အဓမ္မော အဓမ္မစာရိံ နံ ဟနတိ။ **"န ဟိ ဓမ္မော အဓမ္မော စာ"** တိအာဒိကထာယ အတ္တော ဟကဿော။ **ဣဒံ** သုတ္တဒ္ဝယံ ကမ္မေ စ ဝိဟာကေ စ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **ကမ္မဉ္စ ဝိဟာကော စ** ဟောတိ။

ဘိက္ခဝေ, တုမ္ဟေ ပုညာနံ မာ ဘာယိတ္ထ; ဘိက္ခဝေ, **ယဒိဒံ** ယံ ဣဒံ "ပုညာနီ"တိ အဓိဝစနံ ပဝတ္တံ; **ဧတံ** "ပုညာနီ"တိ အဓိဝစနံ ဣဋ္ဌဿ ကန္တဿ ပိယဿ မနာပဿ **သုခဿ** သုခဝိဟာကဇနကဿ ကမ္မဿ အဓိဝစနံ ဟောတိ။ ဘိက္ခဝေ, အဟံ ဒီဃရတ္တံ ကတာနံ ပုညာနံ ဒီဃရတ္တံ ပစ္စနုဘူတံ ဣဋ္ဌံ ကန္တံ ပိယံ မနာပံ အဘိဇာနာမိ ခေါ။ "ကထံ အဘိဇာနာမီ"တိ စေ ပုစ္ဆေယျ , ပုဗ္ဗေ သတ္တ ဝဿာနိ **မေတ္တစိတ္တံ** မေတ္တာယ သဟိတံ ဒုတိယဈာနစိတ္တံ ဘာဝေတွေ တ သတ္တ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ **ဣမံ လောကံ** မနုဿလောကံ ပုန န အာဂမာသိံ။ **သတ္တ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ**တိ ဧတ္ထ သံဝဋ္ဋဂ္ဂဟဏေန သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ, ဝိဝဋ္ဋဂ္ဂဟဏေန ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီပိ ဂဟိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသေ

သုပိ ဓေမေဝ ဂဟေတဗ္ဗော။ ဘိက္ခဝေ, သံဝဋ္ဋမာနေ ကပ္ပေ အယံ အာဘဿရူပကော ဟောမိ, ဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ သုညံ ဗြဟ္မဝိမာနံ ဥပပဇ္ဇာမိ။ ဘိက္ခဝေ, **တတ္ရ** ဗြဟ္မဝိမာနေ တတ္ရ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနဟောတု အယံ ဗြဟ္မာ ဟောမိ, အညေ မဟာနုဘာဝေန အဘိဘဝနတော **အဘိဘူ,** အညေဟိ အနဘိဘဝနတော **အနဘိဘူတော** မဟာဗြဟ္မာ ဟောမိ, **အညဒတ္ထု** ဧကံသေန ဒသော အယံ ဝသဝတ္တီ ဟောမိ။

ဘိက္ခဝေ, အဟံ ဒေဝတနမိန္ဒော သက္ကော ဆတ္တိံသက္ခတ္တုံ အဟောသိံ ခော, ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော စက္ကရတနာဒိ**သတ္တရတနသမန္နာဂတော** စက္ကဝတ္တိရာဇာ အနေကသတက္ခတ္တုံ အဟောသိံ, ပဒေသရဇ္ဇဿ ရာဇဘာဝေ ကော ပန တဒေ။

ဘိက္ခဝေ, တဿ စက္ကဝတ္တိရာဇဘူတဿ မယှံ **တေံ** ပရိဝိတက္ကနံ အဟောသိ ''ယေန ဖလေန ယေန ဝိပါကေန အယံ ဧတရဟိ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေ အမှိ, တံ ဣဒံ ဖလံ ကိဿ ကမ္မဿ ဖလံ နု ခေါ, သော အယံ ဝိပါကော ကိဿ ကမ္မဿ ဝိပါကော နု ခေါ''တိ ဧတံ ပရိဝိတက္ကနံ အဟောသိ။ ဘိက္ခဝေ, **တဿ** ဝိတက္ကေန တဿ မယှံ **ဧတံ** ပရိဝိတက္ကနံ အဟောသိ ''ယေန ဖလေန ယေန ဝိပါကေန အယံ ဧတရဟိ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေ အမှိ, **မေ** ပဝတ္တံ တံ ဣဒံ ဖလံ တိဏ္ဏံ ကမ္မာနံ ဖလံ ခေါ, သော အယံ ဝိပါကော တိဏ္ဏံ ကမ္မာနံ ဝိပါကော ခေါ, သေယျထိဒံ ကတမေသံ တိဏ္ဏံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော? အနဿ ဒမဿ သံယမဿာတိ တိဏ္ဏံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော''တိ ဧတံ ပရိဝိတက္ကနံ အဟောသီတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

တတ္ထ တသ္မိံ ''မာ, ဘိက္ခဝေ, ပုညာနံ ဘာယိတ္ထာ''တိအာဒိကေ သုတ္တေ ယဋ္ဌ အနံ, ယော စ ဒမော, ယော စ သံယမော အတ္ထိ, **ဣဒံ** အနာဒိတ္တယံ **ကမ္မံ,** တံတစကာညပကံ သုတ္တမှိ **ကမ္မံ** နာမ။ **တပ္ပစ္စယော** တံကမ္မပစ္စယော ပစ္စယုပ္ပန္နဘူတော ပစ္စနုဘူတော ယော ဝိပါကော အတ္ထိ, ဧတံ ဝိပါကေ ဖလမှိ ပက္ခိပိတဗ္ဗံ, **အယံ** ဝိပါကော တံတစကာညပကော ဟာရော ပိ **ဝိပါကော** နာမ။ **စူဠဒ္ဒကမ္မဝိဘင်္ဂေ** စူဠဒ္ဒကမ္မဝိပါကပုထုတ္တဝိဘင်္ဂေ တထာ ဝတ္တဗ္ဗော။

တောဒေယျပုတ္တဿ သုဘဿ မာဏဝဿ **ယံ** သုတ္တံ ဘဂဝတာ ဒေသိတံ, **တတ္ထ** သုတ္တေ ဝုတ္တာ **ယေ** ဟဏာတိပါတာဒယော ဓမ္မာ အပ္ပာယုကဒီဃာယုကတာယ သံဝတ္တန္တိ, **ယေ** ဟိံသနာဒယော ဓမ္မာ ဗဟွာဗာဓအပ္ပာဗာဓတာယ သံဝတ္တန္တိ, **ယေ** ဥဿူယနာဒယော ဓမ္မာ အပ္ပေသက္ခမဟေသက္ခတာယ သံဝတ္တန္တိ, **ယေ** ကောဓာဒယော ဓမ္မာ ဒုဗ္ဗဏ္ဏသုဝဏ္ဏတာယ သံဝတ္တန္တိ, **ယေ** အကရဏာဒယော ဓမ္မာ နီစကုလိကဥစ္စကုလိကတာယ သံဝတ္တန္တိ, **ယေ** မစ္ဆေရာဒယော ဓမ္မာ အပ္ပဘောဂမဟာဘောဂတာယ သံဝတ္တန္တိ, **ယေ** အသလ္လက္ခဏာဒယော ဓမ္မာ ဒုပ္ပညပညဝန္တတာယ သံဝတ္တန္တိ။ **ဣဒံ** ဟဏာတိပါတသတ္တယုဂံ **ကမ္မံ,** တံတစကာညပကံ သုတ္တမှိ **ကမ္မံ** နာမ။ **တတ္ထ** သုဘသုတ္တေ ယာ အပ္ပာယုကဒီဃာယုကတာ ဝုတ္တာ။ပေ။ ယာ ဒုပ္ပညပညဝန္တတာ ဝုတ္တာ, သော **အယံ** အပ္ပာယုကဒီဃာယုကတာဒိကော **ဝိပါကော,** တံတစကာညပကဟာရော ပိ **ဝိပါကော။ ဣဒံ** သုဘသုတ္တံ ကုသလာကုသလကမ္မေ စေဝ ဝိပါကေ စ တစကာညပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **ကမ္မဉ္စ ဝိပါကော စ** ဟောတိ။ (၁၄)

၁၂၂. ယော ပုဂ္ဂလော ဝစီဒုစ္စရိတပရိဝဇ္ဇနေန **တစာနုရက္ခီ** ဘဝေယျ, အဘိဇ္ဈာဒိအနုပ္ပာဒနေန **မနသာ သံဝုတော** ဘဝေယျ, ဟဏာတိပါတာဒိပဇဟနေန **ကာယေန အကုသလံ န ကယိရာ,** ဣတိ တယော ဧတေ ကမ္မပထေ ဝိသောဓယေ, သော ပုဂ္ဂလော ဣသိပ္ပဝေဒိတံ **မဂ္ဂံ** အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ **အာရာဓယေ** အာရာဓယေယျာတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** ''တစာနုရက္ခီ''တိအာဒိကံ သုတ္တံ ကုသလေ တစကာညပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **ကုသလံ** နာမ။

ယဿ ပုဂ္ဂလဿ ကာယေန **ဒုက္ကဋံ** ဒုဂ္ဂတိသံဝတ္တနိယကမ္မံ နတ္ထိ, တစာယ ဒုက္ကဋကမ္မံ နတ္ထိ, မနသာ ဒုက္ကဋကမ္မံ နတ္ထိ, တီဟိ **ဌာနေဟိ** ဥပ္ပဇ္ဇနဋ္ဌာနေဟိ သံဝုတံ **တံ** ပုဂ္ဂလံ ''ဗြာဟ္မဏ''န္တိ အဟံ ဝဒါမီတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** ကထာဝစနံ ဝုတ္တနယေန ကုသလံ နာမ။

''တီဏိမာနိ, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ ကုသလမူလာနီ''တိ **ဣဒံ** ဝစနံ ဝုတ္တနယေန ကုသလံ။ ဘိက္ခဝေ, ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ ဝိဇ္ဇာ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဟောတိ, ဟိရီ စ ဩတ္တပ္ပဉ္စ အနုဒေတတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** ဝစနံ ဝုတ္တနယေန ကုသလံ နာမ။

မာလုတ **သာလံ** ရုက္ခံ ဩနတံ ဘူမိယံ ပတန္တံ ကရောတိ ဧဝံ, တထာ **ယဿ** ဇနဿ အစ္စန္တံ ဒုဿီလဘာဝေန ဧကန္တကာဠကံ ဒုဿီလျံ အတ္တဘာဝံ, **သော** ဇနော အတ္တာနံ ဩနတံ အပါယေသု ပါတနံ ကရောတိ။ အနတ္ထကာမော ဇနော ယထာ အနတ္ထံ ဣစ္ဆတိ, တထာ အနတ္ထံ ကရောတိ ယထာ, တထာ ဧဒိသော ဒုဿီလော **နံ** အတ္တာနံ အနတ္ထံ ကရောတီ တိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** "ယဿာ"တိအာဒိကံ ဝစနံ ဝုတ္တနယေန အကုသလံ။

အသမ္မယံ အသမ္မသဒ္ဒါတံ ဟာသာဏမဏိမယံ **ဝဇိရံ** ဝဇိရဿ ဥဒ္ဒါနသဒ္ဒါတံ ဟာသာဏမဏိံ **အဘိမတ္ထတိ** ဝိခံသေတိ ဧဝံ, တထာ **အတ္တနာ ဟိ** သယမေဝ ကတံ **အတ္တဇံ** အတ္တသမ္ဘဝံ ပါပံ **ဒုမ္မေဓံ** ပါပံ ကရောန္တံ ဇနံ အဘိမတ္ထတီတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** "အတ္တနာ ဟီ"တိအာဒိကံ ဝစနံ ဝုတ္တနယေန အကုသလံ။

ဒေဝတေ ကုသလေဟိ ဝိဝဇ္ဇိတာ အကုသလာ ဒသ ကမ္မပထေ **နိသေဝိယ** ကတွာ **ဂရဟာ** ကရဟာ ဘဝန္တိ, **ဗာလမတီ** မန္ဒဗုဒ္ဓိနော နိရယေသု ပစ္စရေတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ** "ဒသ ကမ္မပထေ"တိအာဒိကံ သုတ္တံ ဝုတ္တနယေန အကုသလံ။

"တီဏိမာနိ, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ အကုသလမူလာနီ"တိ **ဣဒံ** ဝစနံ ဝုတ္တနယေန အကုသလံ။ (၁၅)

ယာဒိသံ ယံ ဗီဇံ ဝပတေ, တံ ဗီဇံ တာဒိသံ ဖလံ ဟရတေ ဧဝံ, တထာ **ကလျာဏကာရီ** ပဏ္ဍိတော ကလျာဏံ ဖလံ ဟရတေ, **ဟာပကာရီ** ဗာလော စ ဟာပကံ ဖလံ ဟရတေတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထ** "ယာဒိသ"န္တိအာဒိကေ သုတ္တေ "ကလျာဏကာရီ ကလျာဏ"န္တိ **ယံ** ဝစနံ အာဟ, **ဣဒံ** ဝစနံ ကုသလံ။ "ဟာပကာရီ စ ဟာပက"န္တိ **ယံ** ဝစနံ အာဟ, **ဣဒံ** ဝစနံ အကုသလံ။ **ဣဒံ** ဒွိဝစနံ ဝုတ္တနယေန ကုသလဉ္စ အကုသလဉ္စ ဟောတိ။

ကလျာဏကာရီ သပ္ပုရိသာ သုဘေန ကမ္မေန သုဂ္ဂတိံ **ဝဇန္တိ** ဂစ္ဆန္တိ, ဟာပကာရီ ကာပုရိသာ အသုဘေန ကမ္မုနာ အပါယဘူမိံ **ဝဇန္တိ** ဂစ္ဆန္တိ, **ကမ္မဿ** အဘိသင်္ခါရဝိညာဏသဟဂတကမ္မဿ **ခယာ** ခယနတော **ဝိမုတ္တစေတသာ** သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိစိတ္တာ **တေ** သပ္ပုရိသာ အသုဘေ နိဗ္ဗန္တိ။ ကိမိဝ နိဗ္ဗန္တိ? ဣန္ဓနက္ခယာ ဇောတိ နိဗ္ဗာတိ ဧဝံ, တထာ **တေ** သပ္ပုရိသာ ကမ္မဿ **ခယာ** အနဝသေသခယနတော နိဗ္ဗန္တီတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထ** တသ္မိံ "သုဘေနာ"တိအာဒိကထာဝစနေ "သုဘေန။ပေ။ သုဂ္ဂတိ"န္တိ **ယံ** ဝစနံ အာဟ, **ဣဒံ** "သုဘေန။ပေ။သုဂ္ဂတိ"န္တိ ဝစနံ ကုသလေ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **ကုသလံ** နာမ။ "အပါယဘူမိံ အသုဘေန ကမ္မုနာ"တိ **ယံ** ဝစနံ အာဟ , **ဣဒံ** "အပါယ။ပေ။ ကမ္မုနာ"တိ ဝစနံ အကုသလေ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **အကုသလံ** နာမ။ **ဣဒံ** "သုဘေနာ"တိအာဒိကံ ကထာဝစနံ ဝုတ္တနယေန ကုသလဉ္စ အကုသလဉ္စ ဟောတိ။ (၁၆)

၁၂၃. "ယထာပိ ဘမရော ပုပ္ဖံ။ပေ။ မုနီ စရေ" တိ **ဣဒံ** ကထာဝစနံ အနုညာတေ စရဏေ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **အနုညာတံ** နာမ။

ဘမရော နာမ ပုပ္ဖရသပိဝနဂဟဏဝသေန စရဏကော မဓုကရာဒိကော ဘမရော။ သော ပုပ္ဖရသံ ဂဏှဟန္တော မန္ဒဝေဂေ ဟုတွာ ပုပ္ဖဉ္စ ဝဏ္ဏဉ္စ ဂန္ဓဉ္စ အဝိနာသေတွာ ယာဝဒတ္ထံ ပုပ္ဖရသံ ပိဝိတွာ မဓုကရဏတ္ထာယ စ ပုပ္ဖရသံ ဂဟေတွာ မဓုကရဏဋ္ဌာနံ ဝနသဏ္ဍံ ပလေတိ။ ပုပ္ဖဝဏ္ဏဂန္ဓာ ဟာကတိကာဝ ဟောန္တိ။ ဧဝမေဝ ပိဏ္ဍာယ ကမံ ပဝိသန္တော မုနိ ပသာဒဇနကံ အာလောကနဝိလောကနဂမနတိဋ္ဌနာဒိကံ ဇနေတွာ ပီတိသောမနဿသဟိတံ ပသာဒံ ဇနေတွာ သဒ္ဓာဒေယျံ ပိဏ္ဍပာတံ ယာပနမတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကမတော နိက္ခမိတွာ ဥဒကဖာသုကဋ္ဌာနေ ဝနေ ဘောသဇ္ဇံ လိမ္ပန္တော ဝိယ, ကန္တာရေ ပုတ္တမံသံ ခါဒန္တော ဝိယ, ပိဏ္ဍပာတံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ ဘမရော ဝနေ မဓုံ ကရောတိ ဝိယ, ကမ္မဋ္ဌာနာနုရူပံ ဝနသဏ္ဍံ ပဝိသိတွာ ဈာနမဂ္ဂဖလနိဗ္ဗတ္တနတ္ထာယ သမဏဓမ္မကရဏတ္ထာယ ကမေ **စရေ** စရေယျာတိ အဓိပ္ပာယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

"တီဏိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနံ ကရဏီယာနိ။ပေ။ ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနံ တီဏိ ကရဏီယာနီ"တိ **ဣဒံ** သုတ္တံ ဘဂဝတာ အနုညာတေ အာစာရေ အတ္ထေ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **အနုညာတံ** နာမ။ တသ္မိံ သုတ္တေ ယော ဘိက္ခု သီလံ ဟာတိ ရက္ခတိ, ဣတိ ရက္ခဏတော သော ဘိက္ခု **ဟာတိ** နာမ။ ယံ သီလံ တံ ဟာတိံ ဘိက္ခုံ အပါယာဒိဒုက္ခတော မောစေတိ, ဣတိ မောစနတော တံ သီလံ **ဟာတိမောက္ခံ** နာမ။ ယေန သီလေန ဘိက္ခု သံဝရိတဗ္ဗစက္ခုန္ဒြိယာဒိကံ သံဝရတိ, ဣတိ သံဝရဏကရဏတော တံ သီလံ **သံဝရံ** နာမ, ဟာတိမောက္ခံ ဧဝ သံဝရံ **ဟာတိမောက္ခသံဝရံ,** ဟာတိ

မောက္ခသံဝရေန **သံဝုတော** သမန္နာဂတော ဟုတွာ သံဝုဏနတော စတုက္ကရိယာပထေသု စာရကော ဟောတိ, ဣတိ သံဝုဏနတော ဘိက္ခု **ပာတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော** နာမ။ **ဝိဟရတိ** စတုက္ကရိယာပထေ ပဝတ္တေတိ။ တရိတ္တစာရံ ဝဇ္ဇေတွာ တ စာရိတ္တသီလံ အာအယ စရဏံ **အာစာရော,** အကောစရေ ဝဇ္ဇေတွာ ကောစရေ စရဏံ **ကောစရော**တိ။ အတ္တော ဝုတ္တမာနော အတိဝိတ္ထာရော ဘဝိဿတိ, တသ္မာ ကိဉ္စိမတ္တံ ကထေတွာ သာသနပဋ္ဌာနသုတ္တဘာဝံ ကထေဿာမ။

"တတ္ထကမေဝ သုတ္တံ 'အနုညာတ'န္တိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ"န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"ဒသယိမေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ ပဗ္ဗဇိတေန အဘိဏှံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗာ"**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဣဒံ** "ဒသာ"တိအာဒိကံ သုတ္တမ္ပိ အနုညာတေ ဒသဝိဓေ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **အနုညာတံ** နာမ။ "တီဏိမာနိ။ပေ။ ကရဏီယာနီ"တိ **ဣဒံ** သုတ္တမ္ပိ အနုညာတေ တိဝိဓေ သုစရိတေ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **အနုညာတံ** နာမ။

နာနာဝိဓံ အနုညာတံ သုတ္တံ အာစရိယေန နိဒ္ဒိသိတံ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတံ, "ကတမံ သုတ္တံ ပဋိက္ခိတ္တ"န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"တတ္ထ ကတမံ ပဋိက္ခိတ္တံ"** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

"နတ္ထိ ပုတ္တသမံ ပေမံ၊ နတ္ထိ ဂေါသမိတံ ဓနံ။
နတ္ထိ သူရိယသမာ အာဘာ၊ သမုဒ္ဒပရမာ သရာ"တိ။ –

ဣဒံ ဒေဝပုတ္တဝစနံ ပဋိက္ခိပန္တော ဘဂဝါ –

"နတ္ထိ အတ္တသမံ ပေမံ၊ နတ္ထိ ဓညသမံ ဓနံ။
နတ္ထိ ပညာသမာ အာဘာ၊ ဝုဋ္ဌိ ဝေ ပရမာ သရာ"တိ။ –

ကထံ အာဟ။ **တတ္ထ** တေသုံ ကထာဒွဝယေ **ယံ** "နတ္ထိ ပုတ္တသမံ ပေမ"န္တိအာဒိကံ ပုရိမကံ ဟောတိ။ **ဣဒံ** "နတ္ထိ ပုတ္တသမံ ပေမ"န္တိအာဒိကံ ဒေဝပုတ္တဝစနံ ဘဂဝတာ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ, ပဋိက္ခိတ္တေ အတ္ထေ ပဝတ္တနတော စ **ပဋိက္ခိတ္တံ** နာမ။

ဒုတ္တိက္ခကာလေ တ ကန္တာရေ တ မာတာပိတရော ပုတ္တဓိတရော ဃာတေတွာပိ အတ္တာနမေဝ ပောသေန္တိ, တသ္မာ **"နတ္ထိ အတ္တသမံ ပေမ"**န္တိ ဝုတ္တံ။ ဒုတ္တိက္ခကာလာဒီသု ဟိရညသုဝဏ္ဏသာရာဒီနိ, ဂေါမဟိံသာဒီနိပိ ဓညဂဟဏတ္ထာယ ဓညဿာမိကာနံ ဒတွာ ဓညမေဝ ဂဏှာတိ, တသ္မာ **"နတ္ထိ ဓညသမံ ဓနံ"**န္တိ ဝုတ္တံ။ သူရိယာဒီနံ အာဘာ ပစ္စုပ္ပန္နတမံ ဧကဒေသံဝ ဝိနောဒေတိ, ပညာ ပန ဒသသဟဿိလောကဓာတုမ္ပိ ဧကပဇ္ဇောတံ ဧကောဘာသံ ကာတုံ သမတ္ထာ, အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နဓမ္မကောဋ္ဌာသေသုပိ ပဋိစ္ဆာဒကံ ကိလေသတမမ္ပိ ဝိဓမတိ, တသ္မာ **"နတ္ထိ ပညာသမာ အာဘာ"**တိ ဝုတ္တံ။ သမုဒ္ဒေ ဘူမိယာ စ ဧကဒေသေယေဝ တိဋ္ဌတိ, သော စ ဒေဝေ အဝုဋ္ဌေ သတိ ခယန သဘာဝေ ဘဝေယျ, ဝုဋ္ဌိ ပန ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝာဠေသုပိ ယာဝ အာဘဿရာ ဗြဟ္မလောကာပိ ပူရာ ဘဝတိ, တသ္မာ **"ဝုဋ္ဌိ ဝေ ပရမာသရာ"** တိ ဝုတ္တံ။

"ဣဒမေဝ ပဋိက္ခိတ္တံ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ"န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **"တီဏိမာနိ ဘိက္ခဝေ"** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဣဒံ** "တီဏိမာနီ"တိအာဒိကံ သုတ္တမ္ပိ ပဋိက္ခိတ္တေ ဒုစ္စရိတေ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **ပဋိက္ခိတ္တံ** နာမ။ (၁၇)

၁၂၄. နာနာဝိဓံ ပဋိက္ခိတ္တံ အာစရိယေန နိဒ္ဒိသိတံ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတံ, "ကတမံ အနုညာတဉ္စ ပဋိက္ခိတ္တဉ္စာ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **"တတ္ထ ကတမံ အနုညာတဉ္စ"** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ဘူရိပညာဘူရိပညဝန္တ ဂေါတမ, **တံ** ဘူရိပညံ ဂေါတမံ အဟံ ပုစ္ဆာမိ။ **ဣဓ** လောကေ အနေကာ **ယာ** ဇနတာ ဘီတာ, သာ ဇနတာ **ကိံသု** ကတမာ ဘဝေ။ ယော စ မဂ္ဂေ အနေကာယတနော ဣတိ ပဝုတ္တော, သော စ မဂ္ဂေ **ကိံသု** ကတမော ဘဝေ။ **ကိသ္မိံ** ဓမ္မေ **ဋိတော** ဇနော ပရလောကံ **န ဘာယေ** န ဘာယေယျာတိ ပုစ္ဆတီတိ ယောဇနာ။

ဒေဝပုတ္တ ယော ဇနော သမ္မာ **တစ္ဆ** ပဏိဓာယ, သမ္မာ**မန္ဆ** ပဏိဓာယ, ကာယေန ဟဟနိ အကုဗ္ဗမာနော စ ဘဝေ, အယံ ဧကော။ ဗဟ္ဝန္နံဟနံ ဃရံ အာဝသန္တော စ ဘဝေ, အယံ ဧကော။ **သဒ္ဓော** သဒ္ဓါသမ္ပန္နော စိတ္တမုဒုဘာဝေန မုဒု စ ဘဝေ, အယံ ဧကော။ **ဝဒညူ** ယာစကာနံ ယာစနဝစသေန ဝုတ္တဝစနညူ ဟုတွာ သံဝိဘာဂီ စ ဘဝေ, အယံ ဧကော။ ဣတိ **ဧတေသု** စတူသု ဓမ္မေသု **ဌိတော** ဇနော ဓမ္မေသု ဌိတော ဟုတွာ ပရလောကံ **န ဘာယေ** န ဘာယေယျာတိ ယောဇနာ။

''တသ္မိံ သုတ္တေ ကတမံ အနုညာတံ, ကတမံ ပဋိက္ခိတ္တံ နာမာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ယံ အာဟာ''** တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထ** တသ္မိံ ''ကိံသူဓာ''တိအာဒိပဥှာယ ဝိသ္သဇ္ဇနေ ''တစံ မန္ဆာ''တိအာဒိဝစနေ ''တစံ မန္ဆ ပဏိဓာယ သမ္မာ''တိ **ယံ** ဝစနံ ဘဂဝတ အာဟ, **ဣဒံ** ''တစံ။ပေ။ သမ္မာ''တိ ဝစနံ အနုညာတေ ဝစနိယာဒိကေ အတ္ထေ တစကညာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **အနုညာတံ** နာမ။ ''ကာယေန ဟဟနိ အကုဗ္ဗမာနော''တိ **ယံ** ဝစနံ အာဟ, **ဣဒံ** ''ကာယေန ။ပေ။ မာနော''တိ ဝစနံ ဟာပကုဗ္ဗေန ပဋိက္ခိတ္တေ ဝုတ္တနယေန ပဝတ္တနတော **ပဋိက္ခိတ္တံ** နာမ။ ''ဗဟ္ဝန္နံ။ပေ။ န ဘာယေ''တိ **ယံ** ဝစနံ အာဟ, **ဣဒံ** ''ဗဟ္ဝန္နံ။ပေ။ န ဘာယေ''တိ ဝစနံ ဝုတ္တနယေန အနုညာတံ နာမ။ **ဣဒံ** ''တစ''န္တိ တိအာဒိကံ ဝစနံ ဝုတ္တနယဒ္ဒယေန အနုညာတဥ္စ ပဋိက္ခိတ္တဥ္စ ဟောတိ။

''သဗ္ဗဟပဿ အကရဏ'' န္တိအာဒိကော ဝုတ္တတ္ထော။ ''တသ္မိံ သဗ္ဗဟပဿာတိအာဒိကေ ကတမံ အနုညာတံ, ကတမံ ပဋိက္ခိတ္တ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော **''တတ္ထ ယ''** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ဒေဝတနမိန္ဒ, အဟံ ကာယသမာစာရမ္ပိ ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ – **သေဝိတဗ္ဗံ** အနဝဇ္ဇံ ကာယသမာစာရမ္ပိ ဝဒါမိ, **အသေဝိတဗ္ဗံ** သာဝဇ္ဇံ ကာယသမာစာရမ္ပိ အဟံ ဝဒါမိ။ ဝစီသမာစာရာဒီသုပိ ဝုတ္တနယာနုသာရေန ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

''ကိဥ္စ ဝဓုနဟာယနံ အာဂမ္မ ကာယသမာစာရာဒိကံ သေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗဘေဒေန ဝုတ္တ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော **''ကိဥ္စေတံ ပဋိစ္စာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အကုသလဓမ္မဝဓုနံ, ကုသလဓမ္မဟာယနဥ္စ ပဋိစ္စ ကာယသမာစာရာဒယော န သေဝိတဗ္ဗာ, ကုသလဓမ္မဝဓုနံ, အကုသလဓမ္မဟာယနဥ္စ ပဋိစ္စ ကာယသမာစာရာဒယော သေဝိတဗ္ဗာတိ သလ္လက္ခေတဗ္ဗာ။ (၁၈)

၁၂၅. နာနာဝိဓံ အနုညာတဥ္စ ပဋိက္ခိတ္တဥ္စ အာစရိယေန နိဒ္ဒရိတံ, အမေဟဟိ စ ဉာတံ, **''ကတမော သုတ္တဝိသေသော ထတေ''တိ** ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ တထာ ပုစ္ဆိတွာ အယံ သုတ္တဝိသေသော ထတေ နာမာတိ ဝိညာပေတုံ **''တတ္ထ ကတမော ထတေ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တေသု အဋ္ဌဝီသတိဝိဓေသု လောကိယာဒီသု သာသနပဋ္ဌာနသုတ္တေသု ကတမော သုတ္တဝိသေသော ထတေ နာမာတိ ပုစ္ဆတိ။

မဂ္ဂာနံ ဇဋ္ဌမဂ္ဂဒိဋ္ဌိမဂ္ဂဒီနံ **အဋ္ဌင်္ဂိကော** သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်္ဂာဒိအဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေ **သေဋ္ဌော** ဉတ္တမော။ **သစ္စာနံ** ဝစီသစ္စခတ္တိယာဒိသမ္မုတိသစ္စပရမတ္ထသစ္စာနံ **စတုရော** ဒုက္ခသမုဒယနိရောဓနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါဝသေန စတုရော အရိယသစ္စာ **ပဒါ သေဋ္ဌာ** ဉတ္တမာ။ **ဓမ္မာနံ** သင်္ခတာသင်္ခတာသဗ္ဗဓမ္မာနံ **ဝိရာဂေ** အသင်္ခတနိဗ္ဗာနသင်္ခါတော ဝိရာဂေ ဓမ္မော **သေဋ္ဌော** ဉတ္တမော။ **ဒွိပဒါနံ** သဗ္ဗဒေဝမနုဿာဒီနံ ဒွိပဒါနံ **စက္ခုမာ** ပဥ္စဝိဓစက္ခုမာ ဘဂဝတ **သေဋ္ဌော** ဉတ္တမောတိ ယောဇနာ။ **အယံ** ''မဂ္ဂါနဋ္ဌင်္ဂိကော''တိအာဒိသုတ္တဝိသေသော ထဝေ အတ္ထေ တစကညာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **ထတေ** နာမ။

''အယမေဝ သုတ္တဝိသေသော ထတေ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တီဏိမာနိ ဘိက္ခဝေ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အပဒါ** အဟိ မစ္ဆာဒယော တ, **ဒွိပဒါ** မနုဿသကုဏပက္ခိဇာတိကာဒယော တ, **စတုပ္ပဒါ** ဟတ္ထိအဿဂေမဟိံသာဒယော တ, **ဗဟုပ္ပဒါ** သတပဒိအာဒယော တ, **ရူပိနော** ကာမရူပသတ္တာ တ, **အရူပိနော** အရူပသတ္တာ တ, **သညိနော** သတ္တဝိညာဏဋ္ဌိတိသတ္တာ တ, **အသညိနော** အသညသတ္တာ တ, **နေဝသညီနာသညိနော** ဘဝဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တသတ္တာ တ **ယာဝတာ** ယတ္တကာ သတ္တာ သံဝိဇ္ဇန္တိ, **တေသံ** တတ္တကာနံ အပဒါဒီနံ သတ္တာနံ **ယဒိဒံ** ယော အယံ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ တထာဂတော ဉပ္ပန္နော, သော အယံ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ တထာဂတော **အဂ္ဂံ** အဂ္ဂေတိ အက္ခာယတိ, **သေဋ္ဌံ** သေဋ္ဌောတိ အက္ခာယတိ, **ပဝရံ** ပဝရောတိ အက္ခာယတိ, အယံ ပဌမော အဂ္ဂေ။

သင္ခတာနံ့ ဓမ္မာနံ့ တ သပ္ပစ္စယသဘာဝတနံ့ တ, **အသင္ခတာနံ့** ပစ္စယေဟိ အသင္ခရိတာနံ့ ပဏ္ဏတ္တိမတ္တဘူတာနံ့ ဓမ္မာနံ့ တ **ယာဝတာ** ယတ္တကာ ပဏ္ဏတ္တိ တေဟရိယန္တိ, တတ္တကေဟိ ပဏ္ဏတ္တီဟိ ပညပေတဗ္ဗာနံ့ **တေသံ** သင္ခတာသင္ခတာနံ့ **ဓမ္မာနံ့ ယဒိဒံ** ယော အယံ မဒနိမ္မဒနော။ပေ။ ယော အယံ နိရောဓော, ယံ ဣဒံ နိဗ္ဗာနမဂ္ဂဖလာနမာလမ္ဗဏံ ဘဝတိ, သော အယံ မဒနိမ္မဒနာဒိကော ဓမ္မော **အဂ္ဂံ** အဂ္ဂေတိ အက္ခာယတိ။ပေ။ အက္ခာယတိ, အယံ ဒုတိယော အဂ္ဂေ။

သင္ဃာနံ့ ယာဝတာ ပဏ္ဏတ္တိ, ဂဏာနံ့ ယာဝတာ ပဏ္ဏတ္တိ, မဟာဇနသန္နိပါတာနံ့ ယာဝတာ ပဏ္ဏတ္တိ တေဟရိယန္တိ, တတ္တကေဟိ ပဏ္ဏတ္တီဟိ ပညပေတဗ္ဗာနံ့ တေသံ သင္ဃဂဏာဒီနံ့ ယာနိ ဣမာနိ စတ္တာရိ ပုဂ္ဂလာနိ ပုရိသယုဂါနိ, ယေ ဣမေ အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလာ။ပေ။ လောကဿ ယံ ဣဒံ ပုညက္ခေတ္တံ သံဝိဇ္ဇတိ, သော အယံ စတုပုရိသယုဂါဒိကော တထာဂတသာဝကသင္ဃော **အဂ္ဂံ** အဂ္ဂေတိ အက္ခာယတိ။ပေ။ အက္ခာယတိ, အယံ တတိယော အဂ္ဂေ။ ဣမာနိ တီဏိ တထာဂတနိဗ္ဗာနအရိယသင္ဃရတနာနိ အဂ္ဂါနိ ဘဝန္တိ။

သဗ္ဗလောကုတ္တရော အပအာဒိသဗ္ဗသတ္တလောကတော ဥတ္တရော သတ္ထာ စ, **ကုသလပက္ခတော** ကုသလအနဝဇ္ဇပက္ခဘာဝတော ဥတ္တရော ဓမ္မော စ, **နရသီဟဿ** သတ္ထုနော ဂဏော စ ဣတိ **တီဏိ** သတ္ထုဓမ္မဂဏရတနာနိ အဂ္ဂါနိ, တာနိ **တီဏိ** သတ္ထုဓမ္မဂဏရတနာနိ **ဝိသိဿရေ** ဂုဏဝသေန ဝိသိဿန္တိ။

သမဏပဒုမသဥ္စယော သရေ ရုဟမာနံ့ ပဒုမံ သောဘာနံ့ ဣဝ သာသနေ သောဘနသမဏပဒုမသမူဟော ဂဏော စ, ဓမ္မဝရော စ, ဝိဒူနံ့ သက္ကတော **နရဝရဒမကော** နရဝရာနံ့ ဗြဟ္မဒေဝမနုဿရာဇရာဇမဟာမစ္စာဒီနံ့ ဒမကော အနုဒမကော **စက္ခုမာ** သမ္ဗုဒ္ဓော စ ဣတိ **တီဏိ** ဂဏဓမ္မဗုဒ္ဓရတနာနိ လောကဿ ဥတ္တရိ ဘဝန္တိ။

အပ္ပဋိသမော သတ္ထာ စ, **နိရုပအာဟော** နိဂ္ဂတဥပအာဟော, သဗ္ဗော ဓမ္မော စ အရိယော ဂဏဝရော စ ဣတိ ယာနိ **တီဏိ** ဗုဒ္ဓဓမ္မဂဏရတနာနိ အဂ္ဂါနိ, **တာနိ** တီဏိ။ပေ။ နာနိ **ခလု** ဧကံသေန **ဝိသိဿရေ** ဝိသိဿန္တိ။

သစ္စနာမော အဝိတထသစ္စဒေသနတော သစ္စနာမော ခေမော **သဗ္ဗာဘိဘူ** သဗ္ဗေ မနုဿဒေဝါဒိကေ အနဘိဘဝမာနော ပိ ဂုဏာတိရေကဝသေန အဘိဘဝမာနော ဝိယ ပဝတ္တနတော သဗ္ဗာဘိဘူ ဇိနော စ, **သစ္စဓမ္မော** အဝိတထသဘာဝတော သစ္စဓမ္မော စ, **တဿ** သစ္စဓမ္မဿ **ဥတ္တရိ** ဥတ္တမော အညော ဓမ္မော နတ္ထိ, ဝိညူနံ့ နိစ္စံ **ပူဇိတော** ပူဇာရဟော အရိယသင္ဃော စ ဣတိ တီဏိ လောကဿ **ဥတ္တရိ** ဥတ္တမာနိ ဘဝန္တိ။

ကောယနပဒဿ ဝစနတ္ထော **အဋ္ဌကထာယံ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၁၇၀)** ဗဟုဓာ ဝုတ္တော။ ဇာတိခယန္တဒဿီ ဟိတာနုကမ္ပီ ဘဂဝတ ကောယနံ့ မဂ္ဂံ ပဇာနာတိ။ ''ယံ ကောယနံ့ မဂ္ဂံ ပဇာနာတိ, တေန မဂ္ဂေန ကိံ တရတိ''တိ ဝတ္တဗ္ဗဘာဝတော **''ဧတေန မဂ္ဂေနာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယံ မဂ္ဂံ ဘဂဝတ ဇာနာတိ, **ဧတေန မဂ္ဂေန ပုဗ္ဗေ** အတီတမဒ္ဓါနံ့ ဗုဒ္ဓါဒယော အရိယာ **သြဃံ** သံသာရောဃံ တရိံသု, အနာဂတမဒ္ဓါနံ့ တရိဿန္တိ, **ယေ စာပိ** ဗုဒ္ဓါဒယော ပစ္စုပ္ပန္နေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, တေ စာပိ ဗုဒ္ဓါဒယော ပစ္စုပ္ပန္နေ တရန္တိ, **ဝိသုဒ္ဓိပေက္ခာ** ဝိသုဒ္ဓိ အပေက္ခမာနာ **သတ္တာ** ဒေဝမနုဿသေဋ္ဌာ တာဒိသံ ယထာဝုတ္တဂုဏံ **တံ** သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ နမဿန္တိ, **ဣတိ အယံ** နာနာဝိဓေသုတ္တဝိသေသောပိ ထဝေ ရတနတ္တယေ, ရတနတ္တယဂုဏေ စ တစကဉာပကဘာဝေန ပဝတ္တနတော **ထဝော** နာမ။ ဣစ္စေတံ သာသနပဋ္ဌာနသုတ္တဝိသေသဒဿကော သံဝဏ္ဏနာဝိသေသောပိ သာသနပဋ္ဌာနံ့ နာမာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အမ္ဟာကာကစရိယ တုမ္ဗေဟိ အမ္ဟာကာကစရိယေဟိ သောဠသပ္ပဘေဒသံကိလေသဘာဂိယာဒိသာသနပဋ္ဌာနသုတ္တေ တဋ္ဌေ့ အဋ္ဌဝီသတိဝိဓံ လောကိယာဒိသာသနပဋ္ဌာနသုတ္တဥ္စ နိဒ္ဒိရိတံ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတံ, ''တေသု သံကိလေသဘာဂိယာဒီသု သာသနပဋ္ဌာနသုတ္တဝိသေသေသု ကတမံ သုတ္တဝိသေသံ ကတမေန သုတ္တဝိသေသေန သံသန္ဒိတ္ဝာ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ လောကိယံ သုတ္တ''** န္တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန – ''ဧဝံ ဒုဝိဓမ္ပိ သာသနပဋ္ဌာနံ့ နာနာသုတ္တပဒါနိ ဥဒ္ဓာဟရန္တေန ဝိဘဇိတ္ဝာ ဣဒါနိ သံကိလေသဘာဂိယာဒီဟိ သံသန္ဒိတ္ဝာ ဒဿေတုံ ပုန 'လောကိယံ သုတ္တ'န္တိအာဒိ အာရဒ္ဓ''န္တိ (နေတ္တိ. အဋ္ဌ. ၁၇၀) ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တေသု သောဠသဝိဓေသု သံကိလေသဘာဂိယာဒီသု သာသနပဋ္ဌာနသုတ္တဝိသေသေသု စေဝ အဋ္ဌဝီသတိဝိဓေသု လောကိယာဒီသု သာသနပဋ္ဌာနသုတ္တဝိသေသေသု စ အကုသလပက္ခေ ပဝတ္တံ လောကိယံ သုတ္တံ သံကိလေသဘာဂိယသုတ္တေန သမာနတ္ထဘာဝေန သံသန္ဒတိ, ကုသလပက္ခေ ပဝတ္တံ လောကိယံ သုတ္တံ တာသနာဘာဂိယသုတ္တေန သမာနတ္ထဘာဝေန သံသန္ဒတိ, တသ္မာ လောကိယံ သုတ္တံ ဧကဝိဓမ္ပိ သံကိလေသဘာဂိယေန စ တသနာဘာဂိယေန စ ဒွိဝိဓံ သုတ္တေဟိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ။ ဒဿနပက္ခေ ပဝတ္တံ လောကုတ္တရံ သုတ္တံ ဒဿနဘာဂိယေန သမာနတ္ထဘာဝေန သံသန္ဒတိ, ဘာဝနာပက္ခေ ပဝတ္တံ လောကုတ္တရံ သုတ္တံ ဘာဝနာဘာဂိယေန သမာနတ္ထဘာဝေန သံသန္ဒတိ, အသေက္ခပက္ခေ ပဝတ္တံ လောကုတ္တရံ သုတ္တံ အသေက္ခဘာဂိယေန သမာနတ္ထဘာဝေန သံသန္ဒတိ, တသ္မာ လောကုတ္တရမ္ပိ သုတ္တံ ဒဿနဘာဂိယေန စ ဘာဝနာဘာဂိယေန စ အသေက္ခဘာဂိယေန စ တိဝိဓံ သုတ္တေဟိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ။ ဝုတ္တနယာနုသာရေန သေသေသုပိ သံသန္ဒနယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

အမှာကာစရိယ တုမှေဟိ အမှာကာစရိယေဟိ နယဒဿနဝသေန သုတ္တဝိသေသသံသန္ဒနံ ဒဿိတံ, အမှေဟိ စ ဉာတံ, ''ကိမတ္ထာယ သံကိလေသဘာဂိယာဒိဘေဒေန ဝိဘဇိတွာ ဘဂဝတာ ဝုတ္တ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တသနာဘာဂိယံ သုတ္တံ သံကိလေသဘာဂိယဿ သုတ္တဿ နိဂ္ဃာတာယ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တ္တေ စ သုတ္တဝသေန သုတ္တတ္ထာ ဂဟိတာ။

''ယံ သတ္တာဓိဋ္ဌာနံ အာစရိယေန နိဒ္ဒိဋ္ဌံ, တံ သတ္တာဓိဋ္ဌာနံ ကိတ္တကေဟိ သုတ္တေဟိ ဝိဘဇိတွာ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''လောကုတ္တရံ သုတ္တံ သတ္တာဓိဋ္ဌာနံ ဆဗ္ဗီသတိယာ ပုဂ္ဂလေဟိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ''** န္တိ ဝုတ္တံ။ ''တေ ဆဗ္ဗီသတိ ပုဂ္ဂလာ ကတိဟိ သုတ္တေဟိ သမန္နေဝသိတဗ္ဗာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တေ တီဟိ''**တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ ဒဿနဘာဂိယေန သတ္တာဓိဋ္ဌာနေန, ဘာဝနာဘာဂိယေန သတ္တာဓိဋ္ဌာနေန, အသေက္ခဘာဂိယေန သတ္တာဓိဋ္ဌာနေန စာတိ တီဟိ သုတ္တေဟိ တေ ဆဗ္ဗီသတိ ပုဂ္ဂလာ သမန္နေဝသိတဗ္ဗာ။

''ကတမေဟိ ကတမေဟိ ကတမံ ကတမံ သုတ္တံ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တတ္ထ ဒဿနဘာဂိယ''**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တေသု တီသု ဒဿနဘာဂိယာဒီသု သုတ္တေသု။ **တတ္ထာ** တိ တ တေသု ဆဗ္ဗီသတိယာ ပုဂ္ဂလေသု။ သတ္တာဓိဋ္ဌာနေကဒေသံ ဒဿနဘာဂိယံ သုတ္တံ ဧကဗီဇိနာ ပုဂ္ဂလေန စ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ။ ပေ.။ ဓမ္မာနုသာရိနာ ပုဂ္ဂလေန စ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ, ဣတိ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ သတ္တာဓိဋ္ဌာနေကဒေသံ ဒဿနဘာဂိယံ သုတ္တံ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ။ တ္တေ စ ဒဿနဂ္ဂဟဏေန သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာပိ ဂဟိတာ, တသ္မာ ဧကဗီဇိကောလံကောလသတ္တက္ခတ္တုပရမာ ဖလဋ္ဌာပိ ဂဟိတာ။

သဒ္ဓါနုသာရီ ပန ယော ဝိပဿနာက္ခဏေ သဒ္ဓံ ဓုရံ ကတွာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ နိဗ္ဗတ္တေတိ, သော ပုဂ္ဂလော နိဗ္ဗတ္တေတဗ္ဗသောတာပတ္တိမဂ္ဂက္ခဏေ သဒ္ဓါနုသာရီ နာမ, သဒ္ဓါယ သမာပတ္တိံ အနုဿရတိ, ဣတိ သဒ္ဓါယ သမာပတ္တိယာ အနုဿရဏတော သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌော ပုဂ္ဂလော **သဒ္ဓါနုသာရီ** နာမ။ သော ပုဂ္ဂလော သောတာပတ္တိဖလက္ခဏေ သဒ္ဓါယ ဝိမုတ္တတ္တာ သဒ္ဓါဝိမုတ္တော ဟုတွာ ဧကဗီဇိကောလံကောလသတ္တက္ခတ္တုပရမော ဘဝတိ။ ယော ပန ပုဂ္ဂလော ဝိပဿနာက္ခဏေ ပညံ ဓုရံ ကတွာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ နိဗ္ဗတ္တေတိ, သော ပုဂ္ဂလော နိဗ္ဗတ္တေတဗ္ဗသောတာပတ္တိမဂ္ဂက္ခဏေ **ဓမ္မာနုသာရီ** နာမ, ဓမ္မေန ပညာယ သမာပတ္တိံ အနုဿရတိ, ဣတိ ဓမ္မေန ပညာယ သမာပတ္တိယာ အနုဿရဏတော **ဓမ္မာနုသာရီ** နာမ။ သော ပုဂ္ဂလော ဖလက္ခဏေ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တိယာ ပညာယ နိရောဓံ ပတ္တတ္တာ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော ဟုတွာ ဧကဗီဇိ။ပေ.။ ပရမော ဘဝတိ။ **ဓမ္မော** တိ စေတ္ထ ပညာ ဂဟိတာ။ ဣတိ ပဘေဒတော ဒွေဝ မဂ္ဂဋ္ဌာ, ဆ ဖလဋ္ဌာတိ အဋ္ဌဟိ အရိယပုဂ္ဂလေဟိ, သမ္ပိဏ္ဍိတေ ပန ပဉ္စဟိ အရိယပုဂ္ဂလေဟိ သတ္တာဓိဋ္ဌာနေကဒေသံ ဒဿနဘာဂိယံ သုတ္တံ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ။

ဣမေသံ ဧကဗီဇိအာဒီနံ ပုဂ္ဂလာနံ သတ္တာဓိဋ္ဌာနေကဒေသတ္တတ္တာ စေဝ ဒဿနဘာဂိယတ္တတ္တာ စ သတ္တာဓိဋ္ဌာနေကဒေသံ ဒဿနဘာဂိယံ သုတ္တံ တ္တေကေဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗန္တိ နိယမေတွာ အာစရိယေန ဝိဘတ္တံ, အမှေဟိ စ ဉာတံ, ''သတ္တာဓိဋ္ဌာနေကဒေသံ ဒဿနဘာဂိယံ သုတ္တံ ကိတ္တကေဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ –

“ဘာဝနာဘာဂိယံ သုတ္တံ ဒွတ္တဒသဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ သကအာကမိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္နေန, သကအာကမိနာ, အနာကမိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္နေန, အနာကမိနာ, အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိနာ, ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယိနာ, အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိနာ, သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိနာ , ဥဒ္ဓံသောတေန အကနိဋ္ဌဂါမိနာ, သဒ္ဓါဝိမုတ္တေန, ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တေန, ကာယသက္ခိနာ စာတိ ဘာဝနာဘာဂိယံ သုတ္တံ ဣမေဟိ ဒွါဒသဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ”န္တိ –

ဝုတ္တံ။ တတ္ထာပိ သတ္တာဓိဋ္ဌာနေကဒေသံ ဘာဝနာဘာဂိယံ သုတ္တန္တိ ဂဟေတဗ္ဗံ။ **သကအာ။ပေ။ ပန္နေန** သကအာကမိမဂ္ဂဋ္ဌေန ပုဂ္ဂလေန, **သကအာကမိနာ** သကအာကမိဖလဋ္ဌေန, **အနာကမိ။ပေ။ ပန္နေန** အနာကမိမဂ္ဂဋ္ဌေန, **အနာကမိနာ** အနာကမိဖလဋ္ဌေန, အဝိဟာဒီသု ပဉ္စသု သုဒ္ဓါဝါသေသု အာယုဝေမဇ္ဈံ အနတိက္ကမိတွာ အရဟတ္တံ ပတွာ ပရိနိဗ္ဗာယနသဘာဝေန **အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ** နာမကေန အနာကမိနာ, အာယုဝေမဇ္ဈံ အတိက္ကမိတွာ အရဟတ္တံ ပတွာ ပရိနိဗ္ဗာယနသဘာဝေန **ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ** နာမကေန အနာကမိနာ, အသင်္ခါရေန အပ္ပယောဂေန အရဟတ္တံ ပတွာ ပရိနိဗ္ဗာယနသဘာဝေန **အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ** နာမကေန အနာကမိနာ, သသင်္ခါရေန သပ္ပယောဂေန အရဟတ္တံ ပတွာ ပရိနိဗ္ဗာယနသဘာဝေန **သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ** နာမကေန အနာကမိနာ, အဝိဟာဒီဟိ ဥဒ္ဓံ အတပ္ပာဒီသု ဥပပတ္တိသောတေန အရဟတ္တံ ပတွာ ပရိနိဗ္ဗာယနသဘာဝေန **ဥဒ္ဓံသောတ** နာမကေန အနာကမိနာ, အကနိဋ္ဌံ ဂန္တွာ အရဟတ္တံ ပတွာ ပရိနိဗ္ဗာယနသဘာဝေန **အကနိဋ္ဌဂါမီ** နာမကေန အနာကမိနာ, သဒ္ဓါယ ဝိမုတ္တတ္တာ **သဒ္ဓါဝိမုတ္တ** နာမကေန အနာကမိနာ, ဒိဋ္ဌိယာ ပညာယ နိရောဓံ ပတ္တတ္တာ **ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တ** နာမကေန အနာကမိနာ စာတိ ဣမေဟိ ဧကာဒသဟိ အစ္စာနုလာဘီပုဂ္ဂလေဟိ စ, ကာယေန နာမကာယေ ဖုဋ္ဌာနံ အရူပဈာနာနံ အနန္တရံ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတိ, ဣတိ သစ္ဆိကရဏတော **ကာယသက္ခီ** နာမကေန ဈာနလာဘိနာ စာတိ ဒွါဒသဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ။

ဣမေသံ ဝုတ္တပ္ပကာရာနံ ပုဂ္ဂလာနံ သတ္တာဓိဋ္ဌာနေကဒေသတ္တာ စေဝ ဘာဝနာဘာဂိယတ္တာ စ သတ္တာဓိဋ္ဌာနေကဒေသံ ဘာဝနာဘာဂိယံ သုတ္တံ ဧတ္တကေဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗန္တိ နိယမေတွာ အာစရိယေန ဝိဘတ္တံ, အမှေဟိ စ ဉာတံ, “ကိတ္တကေဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ သတ္တာဓိဋ္ဌာနေကဒေသံ အသေက္ခဘာဂိယံ သုတ္တံ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ –

“အသေက္ခဘာဂိယံ သုတ္တံ နဝဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ သဒ္ဓါဝိမုတ္တေန, ပညာဝိမုတ္တေန, သုညတဝိမုတ္တေန, အနိမိတ္တဝိမုတ္တေန, အပ္ပဏိဟိတဝိမုတ္တေန, ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တေန, သမသီသိနာ, ပစ္စေကဗုဒ္ဓေဟိ, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေဟိ စာတိ အသေက္ခဘာဂိယံ သုတ္တံ ဣမေဟိ နဝဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ”န္တိ –

ဝုတ္တံ ။ တတ္ထ သတ္တာဓိဋ္ဌာနေကဒေသံ အသေက္ခဘာဂိယံ သုတ္တံ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗန္တိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ သဒ္ဓါယ ကိလေသေဟိ ဝိမုတ္တတ္တာ အရဟတ္တဖလက္ခဏေ **သဒ္ဓါဝိမုတ္တော** အရဟာ, တေန သဒ္ဓါဝိမုတ္တေန။ ပညာယ ဝိမုတ္တတ္တာ အရဟတ္တဖလက္ခဏေ **ပညာဝိမုတ္တော** အရဟာ, တေန ပညာဝိမုတ္တေန။ သုညတဝိပဿနာသင်္ခါတေန အနတ္တာနုပဿနေန ဝိမုတ္တတ္တာ **သုညတဝိမုတ္တော** အရဟာ, တေန သုညတဝိမုတ္တေန။ အနိမိတ္တာနုပဿနာသင်္ခါတေန အနိစ္စာနုပဿနေန ဝိမုတ္တတ္တာ **အနိမိတ္တဝိမုတ္တော** အရဟာ, တေန အနိမိတ္တဝိမုတ္တေန။ အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာသင်္ခါတေန ဒုက္ခာနုပဿနေန ဝိမုတ္တတ္တာ **အပ္ပဏိဟိတဝိမုတ္တော** အရဟာ, တေန အပ္ပဏိဟိတဝိမုတ္တေန။ ဥဘတော ရူပကာယနာမကာယတော ဥဘတောဘာဂတော ဝိမုတ္တတ္တာ **ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော** အရဟာ, တေန ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တေန။ ပုရိမာ ပဉ္စ ပုဂ္ဂလာ အစ္စာနုလာဘိနော ဂဟိတာ, ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော ပန ဈာနလာဘီဂဟိတော။

သမသီသီ နာမ ဣရိယာပထသမသီသီ, ရောဂသမသီသီ, ဇီဝိတသမသီသီတိ တိဝိဓာ ဟောန္တိ။ ဣမေသု တီသု သမသီသီသု ယော အရဟာ စတူသု ဣရိယာပထေသု ဧကေကသ္မိံ ဣရိယာပထေ အရဟတ္တံ ပတွာ အညံ ဣရိယာပထံ အသင်္ကမိတွာ တသ္မိံ တသ္မိံ ဣရိယာပထေယေဝ ပရိနိဗ္ဗာယတိ, အယံ အရဟာ **ဣရိယာပထသမသီသီ** နာမ။ ယော အရဟာ ယသ္မိံ ရောဂေ ဥပ္ပန္နေ အရဟတ္တံ ပတွာ တတော ရောဂတော အနုဋ္ဌဟိတွာ တသ္မိံ ရောဂေယေဝ ပရိနိဗ္ဗာယတိ, အယံ အရဟာ **ရောဂသမသီသီ** နာမ။ ယော အရဟာ ပစ္စဝေက္ခဏဝီထိယာနန္တရံ ဘဝင်္ဂံ ဩတရိတွာ တတော မရဏာ

သန္ဓဇဝနဝီထိယာနန္တရမေဝ ပရိနိဗ္ဗာယတိ, အယံ အရဟာ တရသမတာယ **ဇီဝိတသမသီသီ** နာမ။ **တရသမတာ**တိ စ ပစ္စဝေက္ခဏဝီထိ မဂ္ဂဝီထ္ယာနုဝတ္တကတ္တာ ပစ္စဝေက္ခဏဝီထိအနန္တရံ ပဝတ္တမာနာယပိ မရဏာသန္နဝီထိ မဂ္ဂဝီထိ အနန္တရံ ပဝတ္တာတိ ဝတ္တဗ္ဗာရဟာ, တသ္မာ ဝီထိအနန္တရတာ တရသမတာ နာမ။ တာယ တရသမတာယ စ ဇီဝိတသမသီသီ ဝုတ္တော။

သဟ ပဋိသမ္ဘိဒာဟိ အရဟတ္တံ ဟာပုဏီ တိ ဧတ္ထပိ ပစ္စဝေက္ခဏဝီထိယာနန္တရံ ဘဝင်္ဂံ ဩတရိတွာ ဘဝင်္ဂတော ဝုဋ္ဌာယ ပဝတ္တဝီထိယာ ပဋိသမ္ဘိဒာဉာဏာနိ ပဝတ္တန္တိ။ ဝုတ္တနယေန ဝီထိအနန္တရတာယ တရသမတာယ ''သဟ ပဋိသမ္ဘိဒာဟီ''တိ ဝုတ္တံ။ **ဘဂဝတော သဗ္ဗညုတဉာဏမ္ပိ** ပစ္စဝေက္ခဏဝီထိယာနန္တရံ ဘဝင်္ဂံ ဩတရိတွာ ဘဝင်္ဂတော ဝုဋ္ဌာယ ပဝတ္တဝီထိယာ ပဌမံ ပဝတ္တတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣမိနာ ဇီဝိတသမသီသိနာ, သဗ္ဗေဟိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေဟိ, သဗ္ဗေဟိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေဟိ စာတိ ဣမေဟိ နဝဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ သတ္တာဓိဋ္ဌာနေကဒေသံ အသေက္ခဘာဂိယံ သုတ္တံ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ။

ဣမေသံ ပုဂ္ဂလာနံ သတ္တာဓိဋ္ဌာနေကဒေသတ္တတ္တာ စေဝ အသေက္ခဘာဂိယတ္တတ္တာ စ **ဇဝံ** ဣမိနာ ''လောကုတ္တရံ သုတ္တံ သတ္တာဓိဋ္ဌာန''န္တိအာဒိနာ ပကာရေန ဝုတ္တေဟိ ဣမေဟိ ဆဗ္ဗီသတိယာ ပုဂ္ဂလေဟိ အရိယေဟိ ဒဿနဘာဂိယတသနာဘာဂိယအသေက္ခဘာဂိယသုတ္တာနံ ဝသေန လောကုတ္တရံ သုတ္တံ သတ္တာဓိဋ္ဌာနေကဒေသံ သုတ္တံ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ။

ဣမေသံ ဆဗ္ဗီသတိယာ ပုဂ္ဂလာနံ သကလလောကုတ္တရသုတ္တတ္တတ္တာ စေဝ သတ္တာဓိဋ္ဌာနေကဒေသသုတ္တတ္တတ္တာ စ လောကုတ္တရံ သတ္တာဓိဋ္ဌာနေကဒေသံ သုတ္တံ။ ဧတ္တကေဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗန္တိ အာစရိယေန နိယမေတွာ ဝိဘတ္တံ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတံ, ''လောကိယံ သတ္တာဓိဋ္ဌာနေကဒေသံ သုတ္တံ ကိတ္တကေဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''လောကိယံ သုတ္တံ သတ္တာဓိဋ္ဌာနံ ဧကူနဝီသတိယာ ပုဂ္ဂလေဟိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ''**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ''တေ ဧကူနဝီသတိ လောကိယာ ပုဂ္ဂလာ ကတမေဟိ ဓမ္မေဟိ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ သမန္နေဝသိတဗ္ဗာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တေ စရိတေဟီ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တေ** ဧကူနဝီသတိ လောကိယာ ပုဂ္ဂလာ **စရိတေဟိ** စရိ တဝိသေသေဟိ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ သမန္နေဝသိတဗ္ဗာတိ။ ''ကထံ စရိတေဟိ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''ကေစိ ရာဂစရိတာ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ရာဂစရိတဒောသစရိတာဒီဟိ စရိတေဟိ ဧကူနဝီသတိ လောကိယပုဂ္ဂလာ ရာဂစရိတာ, ကေစိ ဒောသစရိတာ။ပေ။ မောဟစရိတော စာတိ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ။ ဣတိ နိဒ္ဒိဋ္ဌေဟိ ဣမေဟိ ဧကူနဝီသတိယာ ပုဂ္ဂလေဟိ လောကိယသတ္တာဓိဋ္ဌာနေကဒေသံ သုတ္တံ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ။ ''လောကိယ''န္တိ သာမညဝသေန ဝုတ္တမ္ပိ ''သံကိလေသဘာဂိယံ လောကိယ''န္တိ ဝိသေသတော ဝိညာတဗ္ဗံ။

လောကိယံ သတ္တာဓိဋ္ဌာနေကဒေသံ သုတ္တံ ဧတ္တကေဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗန္တိ အာစရိယေန နိယမေတွာ ဝိဘတ္တံ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတံ, ''တသနာဘာဂိယံ သတ္တာဓိဋ္ဌာနေကဒေသံ သုတ္တံ ကတမေဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တသနာဘာဂိယ''**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တသနာဘာဂိယံ သတ္တာဓိဋ္ဌာနေကဒေသံ သုတ္တံ သီလဝန္တေဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ, ဓမ္မေဟိ စ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗန္တိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ''ကိတ္တကာ သီလဝန္တပုဂ္ဂလာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''တေ သီလဝန္တော ပဉ္စ ပုဂ္ဂလာ''** တိ ဝုတ္တံ။ ''ကိတ္တကာ ဓမ္မာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''ပကတိသီလ''**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ပကတိသီလဝန္တော စ သမာဒာနသီလဝန္တော စ စိတ္တပ္ပသာဒဝန္တော စ သမထဝန္တော စ ဝိပဿနာဝန္တော စာတိ **ပဉ္စ ပုဂ္ဂလာ,** ပကတိသီလဓမ္မော စ သမာဒာနသီလဓမ္မော စ စိတ္တပ္ပသာဒဓမ္မော စ သမထဓမ္မော စ ဝိပဿနာဓမ္မော စာတိ **ပဉ္စ ဓမ္မာ** တိ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ, ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ တသနာဘာဂိယံ သတ္တာဓိဋ္ဌာနေကဒေသဓမ္မာဓိဋ္ဌာနေကဒေသံ သုတ္တံ ယထာက္ကမံ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗန္တိ။

လောကုတ္တရံ သတ္တာဓိဋ္ဌာနံ သုတ္တံ ဒဿနဘာဂိယတသနာဘာဂိယအသေက္ခဘာဂိယသုတ္တေဟိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗန္တိ အာစရိယေန နိယမေတွာ ဝိဘတ္တံ, အမ္ဟေဟိ စ ဉာတံ, ''လောကုတ္တရံ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနံ သုတ္တံ ကိတ္တကေဟိ သုတ္တေဟိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **''လောကုတ္တရံ သုတ္တံ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနံ။ပေ။ အသေက္ခဘာဂိယေနာ''**တိ ဝုတ္တံ။

‘‘လောကိယဉ္စ လောကုတ္တရဉ္စ သတ္တာဓိဋ္ဌာနဉ္စ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနဉ္စ ကိတ္တကေဟိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ’’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“လောကိယဉ္စ။ပေ။ ဥဘယေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ”** န္တိ ဝုတ္တံ။ **ဥဘယေနာ**တိ လောကိယလောကုတ္တရေန, သတ္တာဓိဋ္ဌာနဓမ္မာဓိဋ္ဌာနေန သမာနတ္ထဘာဝေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗန္တိ။

‘‘ဉာဏံ ကိတ္တကေဟိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ’’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“ဉာဏံ ပညာယာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယသ္မိံ ယသ္မိံ သုတ္တေ ဉာဏံ အာဂတံ, တသ္မိံ တသ္မိံ သုတ္တေ ဉာဏံ ဉာဏပရိယာယေန ပညာဒိနာ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗန္တိ။

‘‘ဉေယျံ ကိတ္တကေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ’’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“ဉေယျံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေဟီ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယသ္မိံ ယသ္မိံ သုတ္တေ ဉေယျံ အာဂတံ, တသ္မိံ တသ္မိံ သုတ္တေ ဉေယျံ ဉေယျပရိယာယေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗန္တိ။

‘‘ဉာဏဉ္စ ဉေယျဉ္စ ကိတ္တကေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ’’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“ဉာဏဉ္စ ဉေယျဉ္စ တဒုဘယေနာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယသ္မိံ ယသ္မိံ သုတ္တေ ဉာဏဉေယျာ အာဂတာ, တသ္မိံ တသ္မိံ သုတ္တေ ဉာဏဉေယျာ ဉာဏဉေယျပရိယာယေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗန္တိ။

ဒဿနသုတ္တေ ယထာ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ, တထာ ဥပဓာရယိတ္ဝာ လဗ္ဘမာနတော နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ။ ဘာဝနာသုတ္တေ ယထာ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ, တထာ ဥပဓာရယိတ္ဝာ လဗ္ဘမာနတော နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ။ တဒုဘယံ ဒဿနဉ္စ ဘာဝနာ စ သုတ္တေ ယထာ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ, တထာ ဥပဓာရယိတ္ဝာ လဗ္ဘမာနတော နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ။

“သကဝစနံ ပရဝစန”န္တိအာဒီသုပိ ဝေမေဝ ဝိသုံ ဝိသုံ စ ဧကတော စ သုတ္တေ ယထာ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ, တထာ ဥပဓာရယိတ္ဝာ လဗ္ဘမာနတော နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ ‘‘တွေကမေဝ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ’’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“ယံ တ ပနာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

‘‘ဝိဟာကဿ ဟေတု ကမ္မမေတ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“ဒုဝိဓော ဟေတူ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ကိလေသာ သံကိလေသဘာဂိယသုတ္တေန သမာနတ္ထဘာဝေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗာ။ တဏှာဟာသင္ခာတော သမုဒယော တ ကိလေသသင္ခာတော သမုဒယော တ အကုသလသင္ခာတော သမုဒယော တ သံကိလေသဘာဂိယေန သုတ္တေန သမာနတ္ထဘာဝေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗော။ လောကိယကုသလဟေတုသင္ခာတော သမုဒယော တ လောကိယကုသလသင္ခာတော သမုဒယော တ တသနာဘာဂိယေန သုတ္တေန သမာနတ္ထဘာဝေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗော။

ကမ္မဉ္စ ဝိပာကော စ ယထာရဟံ လဗ္ဘမာနသုတ္တေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗောတိ သာမညဝသေန ဝိဘတ္တော, ‘‘ကုသလံ ကတမေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ’’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“တတ္ထ ကုသလ”** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု အင္ဂဝိသတိယာ သာသနပဋ္ဌာနသုတ္တေသု ကုသလံ စတူဟိ သုတ္တေဟိ သမာနတ္ထဘာဝေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ။ ‘‘ကတမေဟိ စတူဟီ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“တသနာဘာဂိယေနာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ လောကိယကုသလံ တသနာဘာဂိယေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ သမာနတ္ထတ္တာ, လောကုတ္တရကုသလံ ဒဿနဘာဂိယေန, တသနာဘာဂိယေန, အသေက္ခဘာဂိယေန စ ယထာရဟံ သမာနတ္ထဘာဝေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ။ ကုသလံ တွေကေဟိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗန္တိ နိယမေတ္ဝာ ဝိဘတ္တံ, ‘‘အကုသလံ ကတမေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ’’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“အကုသလ”**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ‘‘ကုသလဉ္စ အကုသလဉ္စ ကတမေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ’’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“ကုသလဉ္စ အကုသလဉ္စ တဒုဘယေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ”** န္တိ ဝုတ္တံ။ ယသ္မိံ ယသ္မိံ သုတ္တေ တဒုဘယံ အာဂတံ, တသ္မိံ တသ္မိံ သုတ္တေ အာဂတေန တဒုဘယေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ။

‘‘အနုညာတံ ကတမေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ’’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“အနုညာတ”**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အနုညာတံ ဘဂဝတော အနုညာတာယ သမာနတာယ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ။ ‘‘ကတိဝိဓံ အနုညာတ’’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“တံ ပဉ္စဝိဓ”**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ယံ** အနုညာတံ ယာသု ယာသု ဘူမီသု ဒိဿတိ, **တံ** အနုညာတံ တာသု တာသု ဘူမီသု အာဂတေန သမာနေန **ကပ္ပိယာနုလောမေန** နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ။

အနုညာတံ ဣမိနာ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗန္တိ အာစရိယေန နိယမေတွာ ဝိဘတ္တံ, “ပဋိက္ခိတ္တံ ကတမေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“ပဋိက္ခိတ္တံ ဘဂဝတာ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဘဂဝတာ ပဋိက္ခိတ္တံ ဘဂဝတာ **ပဋိက္ခိတ္တကာရဏေန** သုတ္တေ အာဂတေန ဝတ္ထုနာ ကာရဏဖလဘာဝေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ။ ယံ ပဋိက္ခိတ္တံ ယာသု ယာသု ဘူမီသု ဒိသ္သတိ, တံ ပန ပဋိက္ခိတ္တံ တာသု တာသု ဘူမီသု အာဂတေန ဟာကဋ္ဌေန အကပ္ပိယာနုလောမေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ။

“အနုညာတဉ္စ ပဋိက္ခိတ္တဉ္စ ကတမေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“အနုညာတဉ္စ ပဋိက္ခိတ္တဉ္စ တဒုဘယေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ”**န္တိ ဝုတ္တံ။ ယသ္မိံ ယသ္မိံ သုတ္တေ အနုညာတဉ္စ ပဋိက္ခိတ္တဉ္စ အာဂတံ, တသ္မိံ တသ္မိံ သုတ္တေ အာဂတေန တဒုဘယေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ။

“ထေရော ကတမေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“ထေရော ပသံသာယာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယသ္မိံ ယသ္မိံ သုတ္တေ ယာ ယာ ပသံသာ အာဂတာ, တသ္မိံ တသ္မိံ သုတ္တေ အာဂတာယ တာယ တာယ ပသံသာယ ထေရော နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗော။ “ယော ထေရော ပသံသာယ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗော, သော ထေရော ကတိဝိဓေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“သော ပဉ္စဝိဓေနာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဘဂဝတော ထေရော စ ဓမ္မသ္သ ထေရော စ အရိယသင်္ဃသ္သ ထေရော စ အရိယဓမ္မာနံ သိက္ခာယ ထေရော စ လောကိယဂုဏာသမ္ပတ္တိယာ ထေရော စာတိ ပဉ္စဝိဓေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဣတိ ဧဝံ** ဝုတ္တပ္ပကာရေန ပဉ္စဝိဓေန ထေရော နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗော။

အမ္ဟာကာစရိယ အမ္ဟာကာစရိယေန အဋ္ဌာရသ မူလပဒါ သာသနပဋ္ဌာနေ ဒဋ္ဌဗ္ဗာတိ ဝုတ္တာ, “ကတမာနိ တာနိ အဋ္ဌာရသ မူလပဒါနီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ **“ဣန္ဒြိယဘူမိ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သာသနပဋ္ဌာနေ **ဣန္ဒြိယဘူမိ** သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိဣန္ဒြိယဘူမိ ယေဟိ နဝဟိ ပဒေဟိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗာ, သာသနပဋ္ဌာနေ ကိလေသဘူမိ ယေဟိ နဝဟိ ပဒေဟိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗာ, ဧဝံ ဣမိနာ ပကာရေန တာနိ မူလပဒါနိ နဝ ပဒါနိ ကုသလပဒါနိ, နဝ ပဒါနိ အကုသလပဒါနီတိ အဋ္ဌာရသ မူလပဒါနိ ဟောန္တိ။ သာသနပဋ္ဌာနေ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ, “ကေန ကာရဏေန အဋ္ဌာရသ မူလပဒါ သာသနပဋ္ဌာနေ ဒဋ္ဌဗ္ဗာတိ ဝိညာယတီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“တထာ ဟိ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တထာ ဟီ**တိ တတော ဧဝ အဋ္ဌာရသမူလပဒါနံ သာသနပဋ္ဌာနေ ဒဋ္ဌဗ္ဗတ္တာ **“အဋ္ဌာရသ မူလပဒါ ကုဟိံ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ? သာသနပဋ္ဌာနေ”** တိ ယံ ဝစနံ ဝုတ္တံ, တေန ဝစနေန ဝိညာယတီတိ။ “ကေန မူလပဒါနံ နဝကုသလပဒနဝအကုသလပဒဘာဝေန အဋ္ဌာရသဘာဝော ဝိညာယတီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“တေနာဟာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တေန** မူလပဒါနံ နဝကုသလပဒနဝအကုသလပဒဘာဝတော အာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော –

> “နဝဟိ စ ပဒေဟိ ကုသလာ၊ နဝဟိ စ ယုဇ္ဇန္တိ အကုသလပက္ခာ။
> ဧတေ ခော မူလပဒါ၊ ဘဝန္တိ အဋ္ဌာရသ ပဒါနီ”တိ။ –

ယံ ဝစနံ အာဟ, တေန “နဝဟိ။ပေ။ ပဒါနီ”တိ ဝစနေန မူလပဒါနံ နဝကုသလပဒနဝအကုသလပဒဘာဝေန အဋ္ဌာရသဘာဝော ဝိညာယတီတိ။

“ယံ ယံ သံကိလေသဘာဂိယာဒိသောဠသဝိဓံ သာသနပဋ္ဌာနဉ္စေဝ ယံ ယံ လောကိယာဒိအဋ္ဌဝီသတိဝိဓံ သာသနပဋ္ဌာနဉ္စ အာစရိယေန နိဒ္ဒါရိတံ, ဧတ္တကမေဝ ပရိပုဏ္ဏံ, အညံ သာသနပဋ္ဌာနံ နိဒ္ဒါရေတွာ ယုတ္တံ ယုဇ္ဇိတဗ္ဗံ နတ္ထီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“နိယုတ္တံ သာသနပဋ္ဌာန”** န္တိ ဝုတ္တံ။ ယထာနိဒ္ဒါရိတသာသနပဋ္ဌာနတော ယံ ယံ အညံ သာသနပဋ္ဌာနံ နိဒ္ဒါရိတံ အတ္ထိ, တံ တံ အညံ သာသနပဋ္ဌာနံ **နိယုတ္တံ** ယထာရဟံ နိဒ္ဒါရေတွာ ယုတ္တံ ယုဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

“ယံ လောကော ပူဇယတေ။ပေ။ နိယုတ္တံ သာသနပဋ္ဌာန”န္တိ ယတ္တကော ဝစနက္ကမော ဘာသိတော, ဧတ္တကေန ဝစနက္ကမေန ကိံ နေတ္တိ သမတ္တာ, ဥဒါဟု အသမတ္တာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ **“ဧတ္တာဝတာ”** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အာယသ္မတာ မဟာကစ္စာနေန ယာ နေတ္တိ ဘာသိတာ, ဘဂဝတာ သာ နေတ္တိ အနုမောဒိတာ, မူလသင်္ဂီတိယံ သင်္ဂါယန္တေဟိ ထေရာသဘေဟိ ယာ နေတ္တိ သင်္ဂီတာ, သာ နေတ္တိ “ယံ လောကော ပူဇယတေ။ပေ။ နိယုတ္တံ သာသနပဋ္ဌာန”န္တိ **ဧတ္တာဝတာ** ဝစနက္ကမေန **သမတ္တာ** ပရိပုဏ္ဏာဝ ဟောတိ။

ဣတိ သမတ္တာယ အာယသ္မတာ မဟာကစ္စာနေန ဘာသိတာယ ဘဂဝတာ အနုမောဒိတာယ မူလသင်္ဂီတိယံ သင်္ကယန္တေဟိ ထေရာသဘေဟိ သင်္ဂီတာယ နေတ္တိယာ အတ္ထဝဏ္ဏနာ **သဒ္ဓမ္မဟာလနာမေန မဟာဓမ္မရာဇဂုရုနာ မဟာထေရေန** ရစိတာ ဇိနပုတ္တာနံ ဟိတကရာ နေတ္တိဝိဘာဝနာ ဆဗ္ဗီသာဓိကနဝသတေ သက္ကရာဇေ သာဝဏမာသေ သုက္ကပက္ခေ နဝမဒိဝသေ သူရိယုဂ္ဂမနသမယေ သမတ္တာ။

ဣတိ သာသနပဋ္ဌာနေ သတ္တိဗလာနုရူပ ရစိတာ ဝိဘာဝနာ

နိဋ္ဌိတာ။

နိဂမနကထာ

သဗ္ဗသတ္တုတ္တမော နာထော၊ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိ နာယကော။
သမ္ဗုဒ္ဓော ကေတမော ဇိနော၊ အနေကဂုဏာလင်္ကတော။

သာသနံ တဿ သေဋ္ဌဿ၊ အဋ္ဌဝဿသတာဓိကံ။
ဒွိသဟဿံ ယဒာ ပတ္တံ၊ နိမ္မလံ ဝဍ္ဍနံ သုဘံ။

တဒါ ဘူမိဿရော မဟာဓမ္မရာဇာ မဟိဒ္ဓိကော။
အာဏာစက္ကေန သာရေတိ၊ ရာဇာ နောအနုဝတ္တကေ။

လဒ္ဓါ သေတဂဇေ ဝရေ၊ လောကေ ဝိမှဟယဇာနကေ။
အပ္ပမတ္တော မဟာဝီရော၊ ပုညံ ကတွတာဘိမောဒတိ။

တသ္မိံ ဝဿေဝ သာဝဏော၊ မာသေ နဝမဒိဝသေ။
သူရိယုဂ္ဂမနေ ကာလေ၊ နိဗ္ဗတ္တာယံ ဝိဘာဝနာ။

ယတ္တကံ သာသနံ ဌိတံ၊ တတ္တကံ ရစိတံ မယာ။
ဌာတု နေတ္တိဝိဘာဝနာ၊ ဇိနပုတ္တဟိတာဝဟာ။

ဣတိ တံ ရစယန္တေန၊ ပုညံ အဓိဂတံ မယာ။
ဟောန္တု တဿာနုဘာဝေန၊ သဗ္ဗေ ဝိမုတ္တိဘာဂိနော။

ရာဇဒေဝီ ပုတ္တနတ္တာ၊ ပနတ္တာ စ သဇာတိကာ။
သဗ္ဗေ ရဇ္ဇသုခေ ဌတွာ၊ စရန္တု စရိတံ သုခီ။

ဒေဝေါ ကာလေ သုဝဿတု၊ သဗ္ဗော ရဋ္ဌဇနော သုခီ။
အညမညံ အဟိံသန္တော၊ ပိယော ဟောတု ဟိတာဝဟောတိ။

နေတ္တိဝိဘာဝိနီ နိဋ္ဌိတာ။